Szeberényi Lehel

PERUI NAPLÓ

Calla Piña, az inka.

Utolsó cuzcói esténkről sem egészen érdektelen beszámolnom. Igaz, a Huacaypatán, hol sohaviszontlátásra elbúcsúzunk úti marsallunktól, inka barátunktól, Martintól — csak farkát kapjuk el amolyan Hyde-parki népünnepnek. Az emberekkel teli téren itt is, ott is csomósodások vannak. Embercsoportok barátpilisnyi tisztásain változatos produkciók etetik magukat a néppel. Bohócmutatványoktól politikai és hitszónoklatokig. De már többen hazafelé tartanak. Egy inka zenekar is azokkal a háromszögű, *arpa* nevű nagybőgő-hárfákkal. Egy csapat közepén még énekelnek, s celofánba csomagolt szent mannát osztogatnak, valami egzotikus csonthéjú gyümölcsöt (?) sárgás darócban s nullásra nyírt fejjel Buddha fiai. Láttam őket Limában is, az Ovalón. Így erre már nem vagyok kíváncsi, hacsak arra nem, sikerül-e hitükre hajlítani Manco Capac népéből valakit. De minthogy a bámészkodók közül senki sem áll közéjük, és mivel Inti, a Napisten imádását egyik csoport pilisén se hirdeti szónok, az oszladozó tömeg táborát szaporítjuk Lajossal.

Halaszthatatlan most már, hogy meglátogassuk ajándék naptárunkkal Calla Piñát, az orvost, ki családfáját Huascar udvarának egy előkelőségéhez vezeti vissza, s kinek inka neve Bátor Nyelvet jelent magyarul. Mint csemegével teszi az ember, e találkozást, noha alig érdekelt valami jobban Cuzcóból, utolsónak hagytuk. Úgy képzeltem, Calla Piñától olyan inka titkokat is megtudok, amelyekhez senki se fér. Lajos révén persze, kit valami sajátos inka pálinka, azt hiszem *anis majar* mellett, szűk társaságban barátjává fogadott.

Ez a „szűk társaság" hűtlen tagját panaszolta fel éppen a poharak mellett. Mi más távolíthatta el a baráti asztal mellől, mint a hivatali szék, amibe nagyon bele lehet szokni; kivált, ha annyi évig gödrösíti valaki, mint ez a barát. Becsületére szóljon: a székben áldásos tevékenységet folytatott. Oly áldásosat, hogy azt hitte, sose lehet kihúzni a feneke alól. Mellékesen, a város első székéről, a polgármesteriről esik a szó. Bizony a benne ülő, amint az mifelénk is megesik, alaposan elbízta magát. Úgy gondolta, kisujját se kell mozdítania, hogy újra megválasszák. A város érdekében sok dicső csatát megvívott. Vitézi tettek sora fényesítette kardját. Cuzco város bevételeit oly híres húzásokkal gyarapította, mint a nevezetes sörgyár (Cusqueña) megsarcolása tetemes vízhasználati díj erejéig. Vagy az Aeropuerto lezárása — repülő se be, se ki — míg a kormány az idegenforgalom-sújtotta város megsegítésére le nem szurkolja a maga tisztességes hozzájárulását. Talán ettől a manővertől lehet számítani a repülőtérhasználati díjakat Peru-szerte, mely Cuzcóban belföldieknek öt inti, külföldieknek két dollár (ottjártamkor 28 intinek felelt meg).

E nagy hadfi két hónapig előszobáztatta barátait a választási harcok idején, kik nem másért kértek volna kihallgatást, mint hogy felajánlják Calla Piña doktor apjától örökölt nyomdáját ingyenes propaganda munkára. Őt anélkül is fölényesen megválasztják, üzente ki végül, míg az ellenpárt, az APRA serényen dolgozott a maga győzelmén, tisztátalanságokra nem mindig kényesen. Például győzelme esetén beváltható csekkeket juttatott el indián közösségeknek, élelmiszercsomagot osztott a PAIT mozgalom ínségmunkásai között, emberei megtanították az írástudatlanoknak, hogyan kell szavazniok a kettős csillag pártjára, s vállalkoztak a szavazásra is helyettük.

Így billent ki Calla Piñáék barátja dölyfe delén a hatalomból. Tanuljatok példájából honi hatalmasok.

Egy szűk, macskaköves utcácskában megleljük az öreg házat. Olyan, mint amiket már leírtam: inka lábazaton nagy csupasz fal, távoleső ablakszemekkel, inkább a magasban. Az eresz széles, fehér vakolatú nádazata alatt nagy vöröskereszt lóg. Semmi, csak ez a vöröskereszt. Erről tudni csak az orvost. Név — semmi; egy kaputábla — semmi, Calla Piña a szegények orvosa. A névtelen segítő. Ki szerényen a nagy vöröskereszt mögé bújtatja a maga személyiségét. Hát ilyesmit mifelénk nem lehet látni. Az orvosok is adnak a nevükre... Jár az ember feje a deszkából vagy bádogból rótt vöröskereszt alatt. Mélyen lelóg az ereszről, kishíján az utcakőig; vajon miképp van itt Cuzcóban az orvosokkal? Úgy lennének a nemzet napszámosai, mint mifelénk a tanítók?

Úgy kell a kaput koppantóval zörgetni. Az orvos diákfia nyitja. S talán látja is rajtam, mennyire elszontyolodom közlésétől: apja Limában, de holnap reggel már itthon lesz. Csakhogy akkor mi már hol leszünk, valahol a Titicacán. Ráadásul tegnap még itthon értük volna. Ó, bűnös halogatásunk!

A házba is éppcsak behatolunk; a patióig. Legalább enynyit lássak Calla Piña doktor otthonából. A fiú nem invitál beljebb. Itt veszi át diákos zavartsággal a Cég ajándékát, továbbítandó apjának. Kellemes fiú különben. Finom, sápadt vonások, simára fésült, ápolt fekete haj, nemes arcél. Láthatom, miképp festhettek Huascar inka nemesúrfi apródjai. S a távolságot is észlelhetem fizimiskában mérve földtúrók és családfás származékok között.

Míg Lajos némi szavakat vált a fiúval — tán csak azért, hogy időt hagyjon nekem —, beiszom magamba a pátio minden szépségét. Nem is udvar. Inkább amolyan kisebb fajta aula, odafenn üvegtetővel. E négyszögű belső térséget elég magasan rakott inka falak szegik. Az inka falakon, melyek eredeti szépségükben és méltóságukban, időközi vakolatuktól megszabadultan azonnal lenyűgözik a látogatót, keringőformán könnyű, emeletes fatornác kapaszkodik fel az üvegtetőig. Kecses, faragott oszlopok, faragott korlátok; ezeket délszaki virágos kúszók, orchideafélék segítik a kapaszkodásban. Lent a kőpadozaton fikusz meg hibiszkuszfák, óriás dézsákban. Mondanám, hogy árnyékuk alatt állunk, ha az ódon lámpák derengő fénye vetette gyönge árnyaknak jelentőségük lenne. Gyönyörű. Tátva marad a szám. Ezt csinálta Calla Piña ősei lakából. A gyerek azt mondja, panziót akarnak nyitni. Mire adja fejét Cuzcóban egy orvos?

A házat — korábban említettem — mostanság hozták rendbe, a földrengés után. Nem kis aggályossággal és vigyázattal. Már csak a szigorú műemlékvédelmi előírások miatt is. Mert Cuzcóban ilyenek is vannak, hálistennek. Az inka alapoktól senki fia építkező el nem térhet, s a felépítményéhez, mit ezekre húz, kövön, vályogon, fán és nádon kívül egyéb építőanyagot nem használhat. Megnyugtató. S van is mit jóvátenni az utódoknak, mit rontottak a századok.

Vacsora a Búcaróban

Nem feledkezünk el Veronikáról sem; a néki tett ígéretünkről. Noha most aztán már igazán fáradt vagyok — kemény három nap után —, négykézláb is elmásznék arra a „folklórfesztiválra", minek csillogó csaliját őrangyalunk még Machu Picchu állomásán odalengette nekem. Ha azt nem lengeti, lehet, gyalázatosan cserbenhagyom, cserébe a gyámolításért.

Valahol a Nap Sugárútján (Avenida del Sol) kell őt keresnünk. No nem az aclla-huasiban, a Napszüzek tanyáján, mint kézenfekvő lenne, hanem egy Búcaro nevű restaurant környékén. Aminek romantikus neve — illatos agyag — nem éppen adobe vályogbarlangot takar. Az Avenida del Sol széles sugárútja modern palotaságokkal van kirakva, a Búcaro se rí ki közülük — beton-márvány-üvegtábla hármasából gyúrva. Cuzcóra csak a széles, esthideget sugárzó járda emlékeztet, a szunyókáló indiánok, akiket a Búcaróig át kell lépnünk, gyapjúhalmaikat átugratnunk.

Veronika az üvegajtóban vár. A vendégvárók szíves mosolya kellemes orcáján.

Míg intézkedik a tükrös hallban, s puha szőnyeges lépcsőkön a mélybe vezet, csalódott orrom, mint Döme kutyámé végzi gyanakvó körbeszimatolásait.

Én nem gondoltam, hogy valami fényes helyre keveredünk — Lajos ábrázatán látom, noha külső szemnek mit sem árulkodik, ő se gondolta. Holmi iskolaudvart vagy tantermet képzeltünk, hol a tömegben elvegyülünk. A Huacaypatán a plakátok egyetemisták folklór műsorát hirdették. S itt most ereszkedünk alá a puha szőnyeges előkelő nesztelenségben. Nem is vagyunk hozzáöltözve, s ki tudja, pénztárcánk van-e erre hitelesítve? Fényes étterem, hová érkezünk, márványoszlopokkal és rejtett világítással. Veronika láthatóan itthon van (családtag lenne?); virággal díszített fehér asztal mellé ültet. Külön foglalt asztal mellé, majd exkuzálva magát — még vár valakiket — eltűnik. Lajos, látom, feszeng; én ingem gallérját tapogatom, mely volt csak fehér, midőn Limából elindultunk, de azóta szürkéssárga és gyűrött, s inkább trikófélékkel szereltük fel magunk, az út jellegére tekintettel, s nem ily feszengető jelenésekre valami tükrös estélyeken.

Mindehhez tériszony is környékez, a lámpák mind ide sugaraznak, mintha mi lennénk a közepe a dolgoknak, nekünk szólna itt minden. A nagy terem bújtató homályaiban ülnek rajtunk kívül gyér vendégek, de azok szeme, úgy érzem, mind rajtunk, a koszos nyakú nyakkendőtlen ingemen, e kínosan nyakkendős országba. Hát énnekem a fenekem gyökeret ver a székbe, a lábom meg izomlázban és terepjáró tornacipőben rezegve ide-oda jár, sehogyse találva helyét.

Ideges lábmunkámat csak fokozza Veronika félmondatos jelzése, kiket hoz még asztalunkhoz, ugyancsak kitüntetett vendégeket, ha nincs ellene kifogásunk. Hogy is mernénk kifogással előhozakodni. Tehát nemcsak minket vet pártfogásába Veronika. Hanem egy olasz házaspárt is, a szomszédos ötcsillagosból. Természetesen milliomosok, s mint később kiderül, könnyed röpködésben vannak Dél-Amerika exkluzív ötcsillagosai között, de most már csak Montevideo és Rio de Janeiro van hátra.

Megérkeznek vasaltan, elegánsan. De némi megkönnyebülésemre mégis szolidan, itt-ott egy arany ékszer. Bemutatkozás; bal tenyerem a galléromon. Phű de szégyellem. Egész estém elrontja; önfeledtségre vágyom, de mást se csinálok, mint ezt a szégyenem takargatom, szüntelem a nyakamnál motozó ujjakkal.

Kijönnek a zenészek, csaknem asztalunk előtt a porondjuk. A pincér szalvétával a karján hajlong előttünk. Pisco sauer, pezsgő, meg mit tudom én — összekutyulódik már zavarodott emlékezetemben; vacsorarendelés. Azt hiszem, Lajos zsebe izzad. Homályos sejtelmek gyötörnek: Veronika jutalékot kap a vendégek után, akiket idehoz? Ahogy nézem, elég gyengécske a Búcaro forgalma. Minden bizonnyal az árai miatt.

A zenészek csak nekünk játszanak. Akár otthon egy zenés helyen a cigányok. De igaz, ami igaz, ezek valami népi dolgot csinálnak. Műsoruk van, s három társaság váltja egymást.

Az első cuzcói dalokat és táncokat szolgáltat. Szépek a dalok, de nem annyira ismerősek, mint tegnap reggel a kofavonaton. Felhomálylanak lélekrezdítő motívumok, még a táncokban is, de valami nagy-nagy távolságból, s nyomban be is födik másféle párák, világválasztó óceánok fölött lebegők, bódító fűszerillatúak. Lehet, ha járatosabb lennék, otthoni szemmel azt mondanám róluk: újabb keletűek, mindenféle hatások alatt, vagy amolyan népies műdalok, műkecsuák. Effélék: „Domboldalon áll egy öreg nyárfa..." De még inkább Dankó Pista: „Eltörött a hegedűm, nem akar szólani..." Szóval ilyesfélék netán, cuzcóiban. Messziről jött emberként meg nem esküszöm. Erre mondják: fehér embernek minden kínai egyforma. Egy lány meg egy fiú úgy táncolnak, mintha valahol Rábai Miklóssal találkoztak volna. A zenészek virtuózok. Hangszereik népi instrumentumok ugyan, de nem valami primitív bütykölmények, láthatóan s hallhatóan hivatásos hangszerkészítők mestermunkái. Nemcsak a charangók, dobok, a sípfélék is, még ha nádból valók is. Közöttük egy *hosszifurugla*-féle, vastag nádból, a földet veri; olyan antarák, hogy tizenkét sípból állnak és dupla sorosak, s a legmélyebben szóló sípja legalább egy méter hosszú.

Dalaikról — semmi tolakodás — kazettát hoznak asztalunkhoz, hátha meg akarjuk venni. Lajos tekintete elsuhan a kazetta mellett, azt hiszem számol a ma esti vérveszteséggel. Ami engem illet, tányérom fölé hajtom fejem. Egy kis cuzcói féligleves-féligpörkölt szürkéllik benne. Zónányinál is kisebb adag. Gyomrom telítettségére hivatkozva asztaltársaink előtt, megpróbáltam néki olcsó lenni. De van-e itt, ami olcsó?

Már a *criolla*-csokor megy, kreol muzsika, ez az édeskés, operettes latin-amerikai könnyűzene, ami Limában járja. Kövérkés fickó énekel — fehér öltöny, fehér cipő, fekete ing, fehér nyakkendő. olajosan csillogó lenyalt fekete hajzat; látszik, hogy nem a fülem dolgozik a produkció befogadásán, pedig nem ártana, ha eleve elutasítás helyett egy kis fülelési készséget mutatna: néhány nagyon szép kecsua dal is becsúszik a criolla közé, s még ezek is nemesebbek, mint amiket eleddig e dalnemből hallottam. Tolerancia, barátom, tolerancia — nemcsak szavakban. A másság megértő elfogadása...

A Costa néger muzsikájának tolmácsolói lépnek színre harmadikként. Van köztük egy bolondos néger. Feneke rúgóra jár a ládán, amire telepedett. Valóságos akrobatikus mutatványokkal ragad el bennünket. Dobok peregnek ördögien, s mindnél káprázatosabb ritmusfergetegben a láda. Ezt négerünk veri, fel-feldobva maga alól a levegőbe.

Így múlatjuk magunk hamisítatlan dél-amerikai levegőben olasz asztaltársainkkal, kikkel igen hamar — szigetként — meghitt Európát alkotunk. Kiderítjük, Torino nincs is messze Leányfalutól. Asztalukon mindig van magyar nyúlpecsenye, a szomszéd hentestől hozzák. Azt pedig lehet, hogy az én szomszédom nevelte, mert az én szomszédom meg olasz exportra tenyészt vágónyulakat. Felfedezzük: kicsi a világ, mármint odahaza Európában. De most nincs magyar nyúl a hentesnél, Csernobil miatt. Mit árthatott ez a Csernobil! Meddig ér a szele?...

Tíz óra még csak, de asztalt bontunk, holnap is korán kell kelni.

Veronika a Búcaro üvegajtajában áll. Sután és zavartan búcsúzunk tőle — örökre. Nem szabadulhatok a gondolattól, Lajos pénztárcáját vajon mily mélységben rengette meg e zenés helyen vacsoránk?

De telik még rágógumira, cukorkára. Feltankolunk belőle a Huacaypatán, egy villanyfényes nyitott boltocskában. Holnapi szétosztásra a félvad urók gyerekei közt, valahol a Titicacán.

Barczi Pál **BARÁTOM PORTRÉJA**

Takács Imre

SZÍNES ÁLOMMAL

Nem azért álmodok éjjel színeseket,
hogy nappal ne tudjak dolgozni,
de mégis ez következik belőle;
mert az agyam energiái elfogynak.

* * *

Az éjjel nagy eső volt,
kíváncsi vagyok, a kertem hogy' vette ezt.

* * *

A jónak csak napjai vannak,
de csak napjai vannak a rossznak is.

* * *

Ha minden színes álmomat lejegyeztem volna idejében,
az elegendő lenne az én irodalmamnak.
Ébrenlétben írt dolgaim lennének álmok inkább.

Ismerkedés tükörben

Kamondy László novelláiról

A szerző tizennyolc éve halott. Írásai most is élnek, hatnak, üzenetet küldenek nekünk. Az ő szavaival élve: *„Embernek születtem, születtünk, és ez a meg nem szakadó folytonosság arra kötelez bennünket, hogy legyünk kényesek továbbra is addig kivívott szabadságunkra és emberi méltóságunkra — legalább akkora szenvedéllyel és érzékenységgel embertársainkéra, mint a magunkéra."*

Hatvankét éves lenne, ha nem szakít véget életének önkényesen. E rövid élet alatt is kitűnő novellákat, elbeszéléseket, kisregényeket, drámákat és rádiójátékokat hagyott ránk. A *Széptirodalmi Könyvkiadó* által megjelentetett kötetében legszebb prózai írásaiból kapunk válogatást, négyszázötven oldalon. Bizonyára vannak olvasók, akik még kötetei címére is emlékeznek. Első kötete a *Fekete galambok* (1957) azonnal meghozta neki a hírnevet. Ebben a kötetben is szerepel az *Apostolok utóda* (1960) c. kisregénye. Majd újabb munkái: a *Megdézsmált örömök* (1964), *Ádám apja* (1967), *Feltételes vallomás* (1969), *Kancsal tündér* (1970).

Majdnem két évtized elteltével Kamondy László válogatott kötete, az *Ismerkedés tükörben* teljesen frissen, mellbevágóan hat ránk, s ez bizonyítja, hogy kitűnő író volt. A politika fordulatai nem kérdőjelezték meg munkásságának lényegét, az erkölcs, az emberi helytállás ábrázolását, a lélek mélyéről fakadó ingadozás, keserűség bemutatását. Ismerte a derűt is, ennek legszebb példája a kötet bevezető írása, a *Hazatérő garabonciás.*

Különösen érdeklődésre tarthat számot az *Apostolok utóda* c. kisregénye. Ebben egy fiatalember, pontosabban egy fiatal pap vívódásait mondja el. Bátyjával ellentétben ő hisz Istenben, azért is lett pap. Mégis szerelmes lesz bátyja szépséges feleségébe. Ezt még magának is alig meri bevallani, és igyekszik hivatását becsülettel elvégezni. De, mert katolikus lelkipásztor, köti a nőtlenség fogadalma, megrendítően nagy kínokat él át. A kisregény végén, emberségében megerősödve, lélekben tisztán búcsúzik tőlünk Zoltán, a fiatal pap.

Bármelyik elbeszélését nézzük, semmi sallang nincs rajtuk. A *Fekete galambok* fogságból hazatért Jánosa történetét oly feszesen mondja el, hogy lélegzetvételnyi szünetet sem hagy. A fiatal házasember halálhírét hozták, ezért évek múltával felesége a sógorával adta össze életét. Férje öccsével. A tragikus történet sodró erejű, hiteles, hetek múlva is kíséri és kísérti az olvasót.

A festő és a neves professzor fiatal feleségének a történetét is *(Ismerkedés tükörben)* olyan érdekfeszítően meséli el, hogy nem lehet abbahagyni az olvasást. De akár a *Néger pilótát* vagy a *Verekedők* c. elbeszélést nézzük, mindegyikre ugyanezt mondhatjuk.

Huszonhat írást válogatott a kötetbe *Réz Pál.* Munkáját kitűnően végezte, nagy hozzáértéssel. Kamondy László kötetét jó szívvel ajánljuk az igazi irodalom kedvelőinek.

Gerő János

Televízió- és rádióműsor

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli krónika
8.00 Hírek, időjárás
8.10 Hangszemle
8.25 Reklám
8.30 Családi tükör
9.00 Hírek, időjárás, útközben
9.05 Futball vagy macho
9.10 Népi muzsika
10.00 Hírek, időjárás, útközben
10.05 Ismét — a javából!
11.00 Hírek, időjárás, útközben
11.55 Reklám
12.00 Déli krónika
12.30 Faluról — falura
13.00 Hírek, időjárás, útközben
13.05 Klasszikusok délidőben
14.00 Hírek, időjárás, útközben
14.05 Műsorajánlat
14.10 Szaván fogjuk!
14.20 Mindennapi irodalmunk
14.50 Énekeljük együtt!
15.00 Hírek, időjárás, útközben
15.05 Versek
15.10 Új Zenei Újság
15.54 Reklámparádé
16.00 168 óra
Közben:
17.00 Hírek, időjárás
17.30 Ünnepek zenéje
17.57 Műsorajánlat
18.00 Esti krónika
18.20 Szemle
18.45 Kataposta
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Kamarazene
19.27 Az öreg hölgy látogatása — tragikus komédia
Közben:
20.55 Hírek, időjárás
22.00 Késő esti krónika
22.20 Sporthíradó
22.35 Régi híres énekesek
23.00 Hírek, időjárás
23.05 Hangversenymúzeum
24.00 Hírek, időjárás
0.15—5.50 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.33 Dallamkoktél
5.30 Kakukk — zenés ébresztő
6.50 Orvosi tanácsok
6.55 Torna
7.00 Hírek, időjárás
7.03 Sportszombat
7.55 Reklám
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Értékmegőrző
8.30 Népszerű muzsika
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Hétvége — a Kámán családnál
10.30 Könnyűzenei felvételek
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Szombat délelőtt
12.00 Nóták
13.00 Hírek, időjárás, múzeumi híradó, reklám
13.05 Daláló
13.35 Hangok és visszhangok
13.45 Időjárás-jelentés
14.00 Magunkat ajánljuk
16.55 Reklám, műsorism.
17.00 Hírek, időjárás
17.03 Latin muzsika
17.30 Simone Signoret: Már a nosztalgia sem a régi
18.30 Slágerlista
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Operettkedvelőknek
20.00 Jo Ann Kelly felv.
20.30 Malév Interfolk Fesztivál '90
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Slágerszínház
22.20 Az eMeRTon bigband játszik
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Noktürn
0.15—5.50 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Hírek, időjárás
6.03 Népszerű muzsika
7.00 Hírek, időjárás
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Műsorism.
8.10 Mai programok
8.20 Történelmi orgonák Szlovákiában
9.14 Kamarazene
10.00 Hangfelvételek felsőfokon
11.09 Purcell: Arthur király — operaközv.
12.00 Hírek, időjárás, műsorism.
12.50 Prokofjev: Az öreganyó meséi
13.00 Kívánságműsor
14.00 Balettzene
15.05 Lemezbörze helyett
16.00 Hírek, időjárás, műsorism.
16.05 A Nyíregyházi Városi Vegyeskar énekel
16.45 Szimfonikus miniatűrök
17.12 Bécsi Fesztivál 1990
18.00 V materinskom jazyku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás
19.05 In der Muttersprache
19.25 Így láttam Bartókot
20.18 Operakórusok
20.40 Mindennapi irodalmunk
21.10 Bergeni Fesztivál 1990
22.35 A pótmama — rádióvált.
23.13 A Kontroll Csoport
24.00 Hírek, időjárás
0.10 Lemezújdonságok
2.00 Szózat

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport. Legújabb európai és amerikai slágerek

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.—mv.: Visy László 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Rónai Egon 11.00—13.00 Magyar nosztalgia, mv.: Nemes András 13.00—15.00 Disco, mai pop, mv.: Komjáthy György 15.00—17.00 Rock and roll, rockabilly, twist, limbo, mv.: Barcs Endre 9.20 „Sütnivaló", játék — nyereményekkel, jv.: Murányi Péter 17.00—21.00 Szerk.—mv.: Sándor Anikó 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Komjáthy György 22.00—2.00 Szerk. mv.: Boros Lajos

TELEVÍZIÓ 1.

6.28 Műsorismertetés
6.30 Falutévé
7.00 Napraforgó — reggeli magazin
9.00 Képújság
9.05 Protestáns gyermek- és ifjúsági műsor
9.10 Tévétorna gyerekeknek
9.15 Hangvilla
9.45 Apropó — vitaműsor kamaszoknak
10.20 Dallas
Am. filmsor. 2. rész (ism.)
11.05 Panoráma
12.05 Magazin cultural — román nyelvű nemzetiségi műsor
12.35 Képújság
15.15 Képújság
15.22 Műsorism.
15.25 Népdalkórusok
15.30 Drehscheibe Europa
Európai forgószínpad
16.00 Musica Sacra
A vallásos zene ünnepe Marosvásárhelyen
16.25 Kisfilm
16.35 Hagyjatok békén!
Tévéfilm
17.45 Régi magyar viselet
18.35 Delta — tudományos híradó
19.00 Műsorajánlat
19.05 Reklám
19.10 Esti mese
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.00 Reklám
20.05 Vers mindenkinek
20.15 La Fontaine-mesék
A két vadász és a medve
NSZK—magyar rajzfilm
20.25 Vörös Pimpernel
Angol tévéfilm
1782-ben, Párizsban a francia forradalom terrorja alatt az arisztokraták ezreit küldik a halálba.
A bebörtönzöttek egyetlen reménye egy titokzatos férfi, a Vörös Pimpernel . . .
22.40 Reklám
22.45 Magyar Elektra
Táncjáték
23.20 Videovilág
Üzenet a Holdról.
Szirtes-tévé
24.00 Híradó 3.

TELEVÍZIÓ 2.

6.00—9.00 A reggel — pályázat
14.00 Képújság
14.15 Tv2 — Riportok — Időjárás — Zene
14.25 Nyelvlecke
14.40 Útkereső
15.05 Csipkerózsika
Csehszlovák mesefilm
16.29 Tv2
17.00 Melyiket a 3 közül?
Játékos vetélkedő
17.30 Tv2
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.49 Tv2
19.00 Egy ház a Körúton II/1. (ism.)
20.22 Tv2 — Benne: (Very) Special Efx (USA)
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Összeesküvés: A chicagói nyolcak pere
Amerikai film (ism.)
23.30 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.30 Események, kommentárok (ism.) 9.00 A nap percei 9.05 Gyerekek publicisztikai műsora 10.05 Irány az aranyfolyó (ausztrál tévésorozat befejező része) 10.30 Mesefilm 11.25 Autósok, motorosok magazinja 12.05 A nap percei 12.10 Süketek tévéklubja 12.40 Fúvószene 13.20 Animációs filmek 14.15 Rhytmick (zenés műsor) 14.55 Kolumbusz Kristóf (olasz tévésorozat) 16.30 A nap percei 16.40 Sport 1990 17.50 Időszerű kérdések 18.00 Receptek nemcsak vasárnapra 18.45 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 19.50 A hét eseménye 20.05 Bűvös show 21.00 Labdarúgók bálja (helyszíni közvetítés) 21.35 Sporthíradó 21.50 Barátok (német tévésorozat) 23.20 Rock a Madison Gardenben 0.10 A nap percei **2. műsor:** 16.00 Rajzfilmsorozat 16.10 Német természetfilm-sorozat 16.40 Híres kislány (tévéjáték gyerekeknek) 18.00 Esti mese 18.10 Gyerekek műsora 18.20 Dok.-film 18.50 Publicisztikai műsor 19.15 Vallási műsor 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 19.50 Találkozás Marian Vanekkal 20.00 Parasztok (lengyel tévésorozat) 20.50 Vychodna 1990. (folklórfesztivál felvételről) 21.30 Madame Dubarry (tévéoperett) 23.00 Német dok.-film 23.30 Vers

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Tapsi Hapsi 9.30 Osztrák gazdaságtörténet 10.30 A bíró és a hóhér (NSZK—olasz film) 12.00 Fejek 12.45 A katolikus szociális tanítás 13.30 Hírek 13.40 Palermo 14.20 Akkoriban . . . 14.30 Azok a vadabb évek (amerikai film) 16.00 Gyermekwurlitzer 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Trivial Pursuit (vetélkedő) 17.30 Lőporoshordó kapitány a fekete vaddisznón (rajzfilm) 17.35 Narnia királya (ifjúsági sorozat) 18.00 Pan-Optikum 18.24 A keresztény kérdései 18.30 Sport 19.00 Szerencsekerék 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Krokodil Dundee (ausztrál kalandfilm) 21.55 Szívecském. Show-műsor a szerelemről 22.20 Hírek 22.25 Sportriport 22.55 Vigyázz, néznek a gyerekek! (francia film) 0.35 Kamionosok (amerikai film) 2.10 Ex libris **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 11.50 Sí Világkupa. Férfi műlesiklás (kb. 13.30-ig) 14.50 Művészlexikon 15.00 Sakk-vb 15.30 Vendégmunkásoknak 16.00 Tőzsdehírek 16.15 A szecesszió a kétfejű sas árnyékában (dok.-film) 17.00 A kedves család 17.45 Kinek kellek? 18.00 Tapsi Hapsi 18.30 Osztrák képek 19.00 Ausztria mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Franz Grillparzer németországi utazása 21.15 A toledói zsidónő 23.35 Concert Hall 1.05 Hírek 1.10 Ex libris

SKY EUROSPORT

8.00 Mókagyár 10.00 Vitorlázás 10.30 Motorsport 11.00 Sportturmix. Úszó-vb. Búvár döntő. Sí Világkupa. Férfi lesiklás. Sí Világkupa. Női lesiklás. Jégkorong. Atlétika. Terepfutás. Tréfás gördeszka-vb. Sí Világkupa 19.00 Kerékpár 20.00 Vitorlázás 20.15 Pankráció. Újévi különkiadás 21.15 Ökölvívás 22.15 Motorsport 22.30 Sí Világkupa 23.30 Úszó-vb 0.30 Motorsport 0.45 Jégkorong

SUPER

7.00 Egyveleg 15.00 Pinocchio kalandjai (amerikai—japán rajzfilm) 16.45 Hollywoodi sztárok 17.00 Videodivat 17.30 Coca-Cola európai slágerlista 18.00 Ultra sport 19.50 Várható időjárás 20.00 A Kék éj legjavából 21.00 A csendfia (új-zélandi film) 22.40 Sporthírek 22.45 Időjárás 22.50 Egyveleg

TV5

7.00 Kanadai hírek 7.30 Jó napot, Franciaország, jó napot, Európa! 8.20 Jógázás 8.30 Vállalkozói klub. Gazdasági magazin 9.00 Tudományos magazin 9.30 Méthode Victor. Francia nyelvlecke 10.00 Egy objektív emlékei 11.00 Portré 12.00 Történelmi triatlon. Beszámoló 13.00 Francia tévéhíradó 13.30 Horizont '93. Vállalati közlemények 14.30 Victor Hugo-sorozat: Kilencvenhárom 16.05 Hírek 16.15 Nem kell álmodozni! Sporterdekességek 17.15 Magazine Module 17.30 Félix. Szórakoztató magazin 18.00 A jövendő géniuszai. Műveltségi vetélkedő 18.30 Francia nyelvű dalok fesztiválja Montrealban 19.00 Hírek 19.15 Sport 19.30 Svájci tévéhíradó 20.00 Thalassa. Tengeri magazin 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Alfred de Musset-sorozat: A század gyermekének vallomása 23.15 Hírek 23.30 Karakterek. Irodalmi műsor 0.45 Ramdam. Magazin

SAT1

7.30 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Paradise 9.30 Gazdasági fórum 10.00 Műsorelőzetes 10.05 Fejecske, fejecske 10.30 Tréfatár (rajzfilm) 11.00 SAT1-klub 11.50 T. J. Hooker 12.45 Berlini beszélgetések 13.10 Hotel (filmsorozat) 14.00 A manézs királya (osztrák játékfilm) 15.45 Halló, Berlin! Szórakoztató magazinműsor 16.15 Zapp (játékshow) 16.45 Neon Rider (krimisorozat) 17.40 Hírek, időjárás 17.50 Szeretjük Kate-et (vígjátéksorozat) 18.15 Sansz (játékshow) 18.45 Hírek, időjárás 18.50 Quadriga (hírmagazin) 19.30 Varázslatos Jeannie (vígjátéksorozat) 19.55 Hírek 20.00 Flamingo Kid (amerikai játékfilm) 22.05 Alien Nation (sci-fi sorozat) 23.00 A jó, a rossz, és a csúf (olasz játékfilm) 1.20 A szarvasvadász 4.15 Műsorelőzetes

PRO7

6.40 Peyton Place (családsorozat) 7.25 Christian, az oroszlán hazatér (angol dok.-film) 8.15 Szabad nevetni 8.40 Dagadó vitorlákkal előre 9.05 Niklaas, a flandriai fiú (új japán rajzfilmsorozat) 9.30 Hoppity a városba megy (amerikai rajzfilm) 10.45 Bojtos mókus kalandjai (új rajzfilmsorozat) 10.10 Dick, a disznócska 11.35 A négyöklű trió (akciófilm) 12.25 Bill Cosby-show 12.50 Odongo 14.20 Christian, az oroszlán, hazatér 15.15 Bécsi vér (német film) 17.05 Az őrhajó (kalandfilmsorozat) 18.00 Hírek, időjárás 18.10 Perry Mason visszatér (amerikai krimi) 19.50 Bill Cosby-show 20.15 A szerelem örök . . . (NSZK szerelmesfilm) 21.55 San Francisco utcáin 22.50 Fekete öves Jones (amerikai akciófilm) 0.15 Hírek, időjárás 0.25 A megvesztegethetetlenek 1.15 Gyilkos hajlamok (amerikai thriller) 3.10 Karrier (amerikai film) 4.50 Mélyhűtő sokkoló (horrorfilm) 5.40 Perry Mason visszatér 6.30 Jazz d'Antibes

RTL

6.00 Bűnügyi riporterek 6.45 A 7-es számú mentőautó (sorozat) 7.10 A Schöngruberek (családsorozat) 8.00 Konfetti (vidám filmkockák gyerekeknek) 9.35 Zsupsz (játékshow gyerekeknek) 10.10 A római Holidayék 10.35 A Jetsonok 11.00 Pif és Hercules 11.15 Csodás univerzum 12.35 He Man 13.00 C. O. P. S. 13.25 A hős teknősök 13.50 Ragazzi (zenés magazinműsor fiataloknak) 14.20 Sierra (új kalandfilmsorozat) 15.10 Daktari 16.05 Lassie 16.25 Kats és Dog (kalandfilmsorozat) 16.55 Út a mennyországba (amerikai sorozat) 17.45 Csodálatos évek (amerikai sorozat) 18.10 Filmújdonságok 18.45 Híradó 19.00 Nick Carter kalandjai (amerikai thriller) 20.15 Tűzjáró (amerikai akciófilm) 22.00 Mindent vagy semmit 23.00 Szerelmes üdvözlet a tiroli nadrágból (NSZK filmvígjáték) 0.30 Szexes lapok 0.55 Az utolsó hárem (amerikai film)

SZÍNHÁZAK

Operaház: Rómeó és Júlia (7), Erkel Színház: A sevillai borbély (7, 5. bérl. 3.), Nemzeti Színház: A kaukázusi krétakör (7), Várszínház: Sosem lehet tudni (7), Katona József Színház: Csirkefej (7), Madách Kamara: Hoppárézimi (7), Vígszínház: A nyomorultak (7), Pesti Színház: Régi pesti kabaré (7), József Attila Színház: Mindent a kertbe (fél 3, Délutáni bérl. 2.), Thália Színház: Zengő-ÁBC (de. 11, du. fél 3), A bolond Ásvayné (7), Radnóti Színház: Micimackó (de. 11, du. 3), Könnyű erkölcsök (9), Játékszín: A néma levente (7), Fővárosi Operettszínház: A nagymama (du. fél 3, Bársony Rózsi bérl. 2.), Mária főhadnagy (7), Vidám Színpad: Hölgyeim, elég volt! (7), Kis Színház: Zanatórium (fél 8), Mikroszkóp Színpad: Körhanta (fél 8), Ódry Színpad: Hermelin (du. 3), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét (de. 10, du. 3, 7), Állami Bábszínház — Jókai tér: Hófehérke és a hét törpe (du. fél 3, fél 5), Andrássy út: Misi mókus vándorúton (de. 11, du. 4).

★

A Madách Színház igazgatósága értesíti a kedves közönséget, hogy a mai Terézvári garnizon-előadás technikai okok miatt elmarad. A jegyek a pénztárnál visszaválthatók, vagy bármelyik Terézvári garnizon-előadásra becserélhetők.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00 Vasárnapi újság
8.25 Műsorismertetés
8.30 Világóra
9.00 Hírek, időjárás, útközben
9.05 Jubilál a cár — a Szaltán cár Bajor Gizivel
10.00 Hírek, időjárás, útközben
10.05 Énekszóval, muzsikával
10.44 Az élő népdal
10.54 Édes anyanyelvünk
11.00 Hírek, időjárás, útközben
11.05 Gondolat-jel
12.00 Déli krónika, sport
12.20 Nemzetközi magazin
12.50 Bakonyi Péter írása
13.00 Hírek, időjárás, útközben
13.05 Radioton-korongok
13.30 Szonda — tud. magazin
14.00 Hírek, időjárás, útközben
14.10 Művészlemezek
15.05 Kiskunhalom — rádióváltozat
15.54 Radioton-korongok
16.00 Hírek, időjárás, útközben
16.05 A szülőföld muzsikája
16.50 A világlíra gyöngyszemei
17.00 Hírek, időjárás, útközben
17.05 Rádiókaszinó
17.45 Filmzene
18.00 Esti krónika
18.20 Komolyzene
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Esti mese
19.21 Remekírók hangszalagon
20.13 Debussy: Gyermekkuckó — szvit
20.28 Gömör zenei hagyományai
21.05 Hallgassuk együtt!
22.00 Késő esti krónika
22.25 Vers, séta közben
22.30 Hangverseny
23.45 Versek
24.00 Hírek, időjárás, totó
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

6.00 Hírek, időjárás
6.03 Dallamkoktél
7.03 Az evangélikus egyház félórája
7.33 Vasárnapi orgonamuzsika
7.52 Torna
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Mondjuk, az oroszlán — mesejáték
8.48 Csoki macska
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Versek
9.45 Sport — vízilabda-mérk.
10.00 Egy óra Ilosfalvy Róberttel
11.00 Hírek, időjárás, reklám
11.08 Vasárnapi koktél
12.00 Reklám
12.03 Nóták
13.03 Stúdióvilág — rádiós magazin
14.00 Jan Bibijan — rádióvált.
14.57 Radioton-korongokról
15.00 Hírek, időjárás
15.03 Táskarádió
16.00 Poptarisznya
20.25 Klakkban és frakkban
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Hrabal könyve
21.27 Társalgó
22.22 Operettslágerek
23.00 Hírek, időjárás, totó
23.03 Sporthíradó
23.10 Éjfél előtt, éjfél után: a Rolling Stones
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Hírek, időjárás
6.03 Népszerű muzsika
8.15 Komolyzene
10.05 Új Zenei Újság
10.50 Eszperantó híradó
11.00 Hangverseny
12.34 Hegedűmuzsika
13.00 Versek
13.05 Szemle
13.30 Operarészletek
14.10 Koncertszínpad '90
15.05 Kompaktlemezekből
16.00 Hírek, időjárás, műsorism.
16.05 Agora — vitaműsor
17.00 Ünnepek zenéje
17.56 Versek
18.00 V materinskom jazyku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás, műsorism.
19.05 In der Muttersprache
19.25 Új lemezekből
20.08 Faludy György költő
20.28 Kórusfelvételek
21.15 Dzsesszfelv.
22.00 Mozart-művek
22.37 Pongrácz Zoltán zeneszerző
23.22 Nyár a Fertő-tónál — rádióváltozat
0.10 Magyar előadóművészek
2.00 Szózat

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 Magyar top 40
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Rónai Egon 10.00—11.00 Slágerlista, ism.: disc-jockey: Komjáthy György 11.00—13.00 Evergreen, filmzene, musical, mv.: Kiss Gyöngyi 13.00—15.00 „Húszon túl", kívánságműsor, mv.: Bubnó Tamás 15.00—17.00 Dixie, ragtime, big-band, dzsessz, mv.: Rókusfalvy Pál 17.00—19.00 Slágerturmix, mv.: Buza Sándor 19.00—2.00 Szerk.-mv.: Várkonyi Péter Endre 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Geszti Péter 24.00—2.00 Éjszakai koncert

TELEVÍZIÓ 1.

7.58 Műsorismertetés
8.00 A Biblia üzenete
8.05 Kéményemesék
8.30 Családi torna
8.35 Mesemondó
Angol filmsor. IX 7.
9.00 Az öreg téglagyár
Csehszlovák kisfilmsor. VII 1.
9.30 Orrom krumpli. hajam kóc!
9.40 Durrell a Szovjetunióban
Szovjet—kanadai rövidfilmsor. XIII/4.
10.05 Corbusier nyomában Indiában
Indiai—magyar koprodukció IV/1.
10.40 Hacsikó
Japán film.
A professzor magához vesz egy kutyakölyköt, aki mindennap az állomáson várja gazdáját. Még akkor is, amikor a professzor már meghalt.
12.25 Képújság
15.00 Képújság
15.07 Műsorismertetés
15.10 Műsorajánlat
15.15 Betűreklám
15.20 Úszó-világbajnokság. Döntők
15.50 Reklám
15.55 Kerék bár
Utazási vetélkedő
16.40 Örömhír
16.55 Reklám
17.00 Walt Disney bemutatja
18.45 Reklám
19.00 A Hét
20.00 Híradó
20.15 Fred kapcsolata
Francia film
A képviselő fogadásán nemcsak a felesége, hanem szeretője is megjelenik — és egy hulla a szekrényben . . .
21.35 Reklám
21.40 Telesport
21.55 „Hogy megértsd a Jót, Hallanod kell, mit láttam az úton . . ."
Portréfilm Vikidál Gyuláról

TELEVÍZIÓ 2.

9.00—12.00 Tévémagiszter
14.00 Képújság
14.15 Tv2 — Benne: Riportok — Időjárás — Zene
Teledoktor
15.00 A cirkusz pillanatai
Francia film
15.53 Tv2 — Nótaszó
16.40 Álljunk meg egy szóra!
16.50 Tv2
Benne:
A Hosszú Fehér Felhő Országa
Új-Zéland — ism.
Mi történt a jövő héten?
17.50 Gyerekeknek
18.13 Tv2
19.00 Az öreg
NSZK bűnügyi tévéfilmsor.
A megbízó — ism.
20.00 Tv2
Benne: Operamagazin
20.48 Néprajzi értékeink
20.52 Tv2
21.35 A láz
Magyar film
23.20 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor 8.45 Mini-mix (gyerekeknek) 10.10 A libapásztorlány és a király (mesefilm) 11.05 Objektív (magazin) 11.35 A nap percei 11.40 A hét eseménye 11.55 Mi történt a héten? 13.00 Intersport (nemzetközi síugróverseny közvetítése) 15.00 Receptek nemcsak vasárnapra 15.40 Dalok visszhanggal 16.20 A kilencedik szív (cseh mesefilm) 17.50 Walt Disney bemutatja . . . 19.00 Esti mese 19.20 Mese 19.30 Tévénapló 19.50 Randall és Hopkirk (angol tévésorozat, FF) 20.45 Videostop (szórakoztató vetélkedő) 21.30 Sporthíradó 21.45 Vincent van Gogh (dok.-film) 22.40 Mozart (énekkar-verseny) 23.30 A nap percei **2. műsor** 10.00 Slavia Kosice—Inter Bratislava, férfikosárlabda-mérkőzés 15.35 Rajzfilmsorozat 15.45 Laura, a fókakölyök (angol tévésorozat) 16.10 A drótos (tévéjáték) 17.20 Metronóm-blues klub 18.00 Esti mese 18.10 Új-zélandi természetfilm-sorozat 18.35 Tévékaleidoszkóp 19.10 Időjárás 19.20 A szlovák kormány elnöke beszél 19.30 Tévénapló 19.50 Dokumentum tévéjáték Lewis Carrel életéről 20.35 Pozsonyi harmóniák (zenés film 21.00 Híradó 21.28 Sport 21.35 Csendes méreg (német tévéfilm)

OSZTRÁK TV

1. műsor 9.00 Hírek 9.05 Heti kulturális körkép 9.30 Szereti ön a komolyzenét? 10.30 Bécs, az év fordulóján 11.30 A dolgok lázadása 12.00 Szereti Ön Mozartot? 12.45 Ezer mestermű 12.55 Komputeranimáció 13.05 Akkoriban 13.10 Tapsi Hapsi 13.35 Varázsfuvola gyermekeknek 15.20 Évek és napok 15.30 Jeruzsálemi ház 15.35 Közlekedés gyermekeknek 15.40 Az én kisbabám a legnagyobb 16.35 Narnia királya 17.00 Ifjúsági sorozat 18.30 Repülőgép-szerencsétlenség a vadonban. Kalandfilm 19.15 Lottósorsolás 19.30 Tévéhíradó 20.15 Kínai nemzeti cirkusz 22.05 Víziók 22.10 Zenei csemegék Ausztriából 23.00 Mozart kalendárium: 1756 23.05 A varázsfuvola. Mozart operájának svéd filmváltozata 1.15 Alfred Hitchcock bemutatja: Gigolo 1.40 Hírek **2. műsor** 8.30 Időjárás-panoráma 10.50 Sí Világkupa 12.55 Sportdélután 16.15 Népzenei koncert 17.15 Idősek klubja 18.00 Tapsi Hapsi 18.30 Osztrák képek 18.55 Krisztus ma 19.00 Ausztria mai napja 19.30 Tévéhíradó 19.50 Gyermekek a harmadik világért 20.15 Szahara. Amerikai film 22.00 Hírek 22.05 Sporthírek 22.10 Édes szabadság. Amerikai filmvígjáték 23.55 Mélyhűtő. Amerikai thriller 1.30 Hírek

SKY EUROSPORT

7.00 Az erő órája. Egyházi műsor 8.00 Akrobata-vb 8.30 Mókagyár 10.00 A világ sportja 11.00 Jégkorong 12.00 Sportturmix: Sí Világkupa. Férfi óriásműlesiklás. Női lesiklás; Jégkorong; Úszó-vb; Sí Világkupa, összefoglaló 19.00 Nemzetközi autó- és motorsport 20.00 Labdarúgás. 1990-es vb-döntő ismétlése 22.00 Sí Világkupa 23.00 Motorsport 23.15 Sí Világkupa 0.15 Motorkerékpár 1.15 oMtorsport 1.30 Jégkorong

SUPER

7.00 Egyveleg 11.00 Coca-Cola slágerlista 1.30 Egyveleg 13.30 Halló, Ausztria, halló, Bécs! 14.00 Egyveleg 15.00 Írva vagyon . . . Egyházi műsor 15.30 Egyveleg 16.00 Turistamagazin 16.30 E. R. F. Keresztény magazin 17.00 Egyveleg 17.30 A világ holnap. Keresztény magazin 17.55 Időjárás 18.00 Financial Times 18.30 Sporthírek 18.35 Bepillantás 19.30 Videodivat 20.00 Lemezlista 20.50 Időjárás 20.55 Sporthírek 21.00 A bosszú völgye. Amerikai western 22.45 Egyveleg

TV5

7.00 Kanadai hírek 7.30 Rendkívüli kiküldött. Nemzetközi riportműsor 8.30 Zöld fényjelzések. Ökológiai magazin 9.00 Felfedezések. Tudományos magazin 9.30 Méthode Victor. Francia nyelvlecke 10.00 Zenei archívumok 11.00 Zenei portré. Adolphe Sax 12.00 Klasszikus zene. Ma: A húszéves Mozart 13.00 Francia tévéhíradó 13.15 Rajongók iskolája. Varietéműsor 14.00 Jean-Paul Sartre: Kean a színész 17.05 HIT NRJ. Klipek 18.00 Bárányhimlő-híradó. Magazin gyerekeknek 18.00 Francia nyelvű dalok fesztiválja Montreálban 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sport 19.30 Belga tévéhíradó 20.00 Hétről hétre 21.00 Híradó és időjárás 21.35 A bál. Olasz—francia film 23.30 Hírek 23.45 Cinérama. Filmmagazin

SAT1

8.05 Zapp 8.30 Neon Ridfer 9.30 Tréfatár 10.00 Állatkalandok 11.00 Vallásos szemszögből 11.05 Flamingó Kid. Amerikai játékfilm 12.45 Sziklalakó állatok 13.00 Hotel 14.00 Műsorelőzetes 14.05 Újdonságok a mozikban 14.30 Sport 17.10 Folytassa a hajózást! Angol filmvígjáték 18.45 Hírek, időjárás 18.50 Sport 19.30 Szívtől szívig 19.55 Hírek 20.00 Az első randevú. Osztrák—német filmvígjáték 21.45 A nap hírei, sport, időjárás 22.00 Terefere a toronyban. Talkshow 23.15 Valentina. Erotikus sorozat 23.45 Szemben önmagunkkal. Svéd film 1.55 Műsorelőzetes

PRO7

6.55 Peyton Place. Családsorozat 7.40 A vadállatok országában. Dok.-film 8.25 Dagadó vitorlákkal előre 8.50 Niklaas, a flandriai fiú 9.15 Scarlet kapitány és a Marslakók. Angol bábfilm 9.40 Bojtos mókus kalandjai 10.05 Szindbád történetei. Új japán rajzfilmsorozat 10.30 Dick, a disznócska 10.55 Bill Cosby-show 11.20 Az őrhajó 12.15 Hoppity a városba megy 13.35 A vadállatok országában 14.25 Perry Mason visszatér 16.00 Emil és a detektív. Német ifjúsági film 17.20 A négyöklű trió 18.10 Hírek, időjárás 18.20 Álom a „nagy pénzről". A Harry O c. sorozat indító filmje 19.45 Bill Cosby-show 20.15 Becézd szavak. Amerikai film 22.35 San Francisco utcáin 23.30 Elvesztve. Angol krimi 1.00 Hírek, időjárás 1.10 San Francisco utcáin 2.00 Karrier 3.45 Gyilkos hajlamok 5.35 Őrangyaloknak nincs pardon. Akciófilm

3SAT

11.30 Bevezető a Don Giovanni c. operához 13.00 Műsorismertetés 13.05 Hoppla. Tévésorozat gyerekeknek 13.35 Visszaszámlálás. Környezetvédelem gyerekeknek 14.00 Oroszország kulturális válsága 15.00 Oroszországi harangok 15.30 XI. osztrák fúvószenei fesztivál 16.15 Nézzünk szét vidéken! 17.00 Szerte az országban. Keletnémet magazin 18.00 Look. Nemzetközi divatirányzatok 19.00 Tévéhíradó 19.10 Heinz Rühmann felolvas 19.15 Napló 19.30 Dokumentáció a Don Giovanni c. operához 20.15 Don Giovanni. Mozart operája 23.15 Eugen Jochu, Mozart-műveket vezényel 23.50 Archív tv-híradó 0.05 Hírek

RTL

6.00 Szeressük a kutyákat! 6.20 A római Holiday-ék 6.45 A Jetsonok 7.10 Yogi maci 7.35 Scooby Doo 8.00 Li-La-Launebär. Reggeli show-műsor gyerekeknek 9.30 Rajzfilm 9.40 A kis Bougnat. Francia—olasz gyerekfilm 11.00 Üzenet az űrből. Japán sci-fi 12.30 Klasszikus kívánságműsor 13.00 Ifjúsági műsorok 14.20 Interjú Peter Krausszal, a tinédzserek egykori kedvencével, majd: A férjem barátnője. NSZK-vígjáték 15.55 Ezüst medvék. Amerikai filmvígjáték 17.45 Művészet és küldetés 17.50 Német slágerek 18.45 Híradó 19.10 Különleges nap. Utazási fejtörő 20.15 A seriff és az idegenek. Olasz filmvígjáték 21.45 A Der Spiegel tévémagazinja 22.15 Prime Time. Kulturális magazin 22.35 A St. Elswhere klinika. Új kórházsorozat 23.25 Harc a maffia ellen. Krimi 0.10 Szörnyek vérfagyasztó éjszakája. Horrorsorozat 0.35 Szürkületi zóna. Sci-fi sorozat 1.00 Alfred Hitchcock bemutatja: Észak-északkelet 1.25 Aerobik

SZÍNHÁZAK

Operaház: Bánk bán (de. 11), Rómeó és Júlia (7, Harangozó bérl. 4.), Erkel Színház: A végzet hatalma (de. 11, Failoni bérl. 4.), Carmen (7, 8. bérl. 4.), Nemzeti Színház: A kaukázusi krétakör (de. 11), Várszínház: Csíksomlyói passió (7), Katona József Színház: Turandot (7), Madách Színház: Az üvegcipő (du. fél 3, 7), Madách Kamara: Páratlan páros (du. fél 3, 7), Vígszínház: A nyomorultak (du. fél 3, 7), Pesti Színház: Fekvőtámasz (du. fél 3), Hajnalban, délben, este (fél 8, XV 2.), József Attila Színház: Dörmögők csodajátéka (de. fél 11), A hölgy fecseg és nyomoz (7), Thália Színház: Zengő-ÁBC (de. fél 11, du. fél 3), Mindhalálig Beatles (7), Radnóti Színház: Micimackó (de. 11), Pygmalion (7), Játékszín: Erzsébetváros (7), Fővárosi Operettszínház: Mária főhadnagy (du. fél 3, 7), Vidám Színpad: Hölgyeim, elég volt! (du. fél 3), Egy férfi, aki nem akar (7), Kis Színház: Zanatórium (du. 3), Jazz-koncert (fél 8), Mikroszkóp Színpad: Körhanta (fél 8), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét! (de. 10, du. 3), Állami Bábszínház: Hófehérke és a hét törpe (de. fél 10, fél 12), Andrássy út: Misi mókus vándorúton (de. 11, du. 4).

Család, otthon, kedvtelés

MUTASD A TALPAD!

Rajzunk természetesen nem az ön bal talpát ábrázolja, hanem azét, *aki szemben ül önnel*, s arra vár, hogy gyógyító kézmozdulatok könnyítsenek rajta. Azt tanácsolom, hogy mindenekelőtt alaposan tanulmányozza a rajzot, vesse össze a számmal jelölt szövegrésszel, s a „beteg" panaszát hallva, döntse el, *hol kell elkezdeni* a masszírozást. A kezét szórja be egy kis hintőporral, s ha nagyon kényelmesen akar gyógyítani, olyan kis székre, sámlira üljön, amely alacsonyabb a beteg székénél. Kereshet másféle kényelmet is, de a legjobb, ha ölbe veszi a lábat.

A panasz alapján a kijelölt talprészt *kis körkörös nyomással* kezdje masszírozni, aztán engedjen a nyomásból, szinte simogató legyen a mozdulat, majd újból erősíthet, s apró ütögetéssel is serkentheti a hatást. Egy helyen *két-három percig tartson a masszírozás*, és nem kell félni attól, hogy a *kéz rátéved a szomszédos mezőre*. Különben is hasznos, ha a kérdéses pont kezelésén túl az egész talpat „megmozgatjuk".

Vegyük például a *cukorbetegséget*. Kimondottan ajánlatos, hogy a hasnyálmirigy mellett a vesét, a nyombélzónákat, a hólyagot is kezelésbe vegyük. A cél az, hogy *nagyobb teljesítményre sarkalljuk az inzulintermelést* a hasnyálmirigyben.

Jövő héten a jobb talp „térképét" közöljük, majd folyamatosan a láb külső, belső oldalát és felülnézetét. Közben pedig válaszolunk is olvasóink kérdéseire a lapon keresztül. De a budapesti XIX. kerületi Gyermekházban — ahol rendelek — szívesen be is mutatjuk, hogyan kell masszírozni. A telefonunk: 1273-065. A címünk: Petúr u. 7.

Dr. Xin You-pei

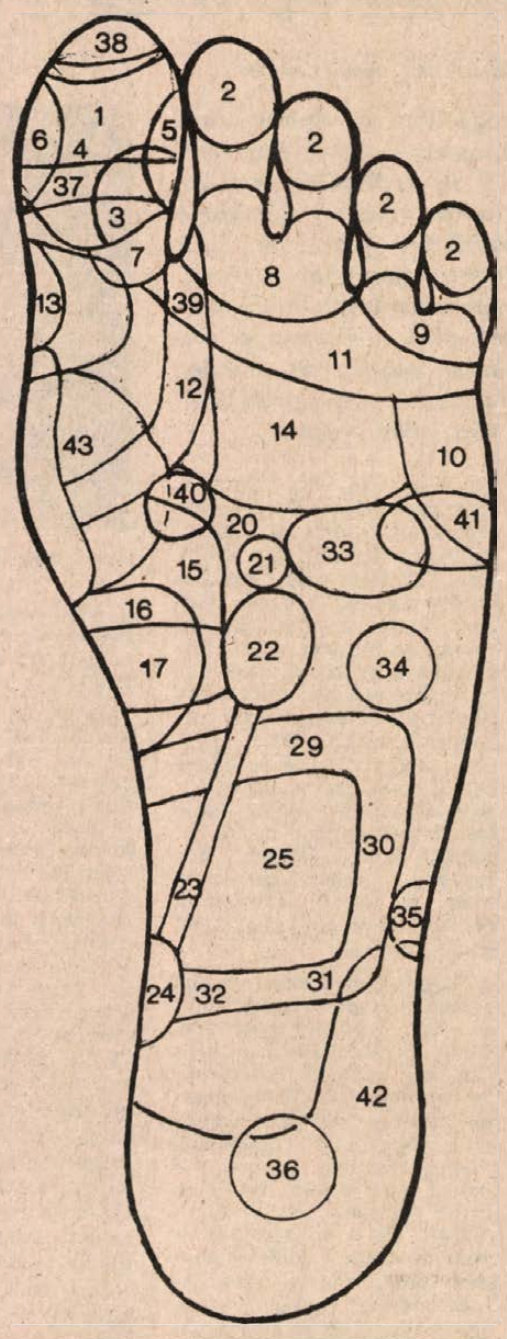

1. Fej-nagyagy jobbfélteke. 2. Jobb oldali homloküregek. 3. Agyalap-kisagy. 4. Hipofízis. 5. Jobb halánték. 6. Orr. 7. Nyakszirttarkó. 8. Jobb szem. 9. Jobb fül. 10. Bal váll. 11. Bal csuklyásizom. 12. Pajzsmirigy. 13. Mellékpajzsmirigyek. 14. Bal tüdőhörgők. 15. Gyomor. 16. Nyombél, patkóbél. 17. Hasnyálmirigy. 20. Napfonatrék (solar plexus). 21. Mellékvesék. 22. Bal vese. 23. Bal húgyvezeték. 24. Húgyhólyag. 25. Vékonybelek. 29. Harántvastagbél. 30. Leszálló vastagbél. 31. Végbél. 32. Végbélnyílás. 33. Szív. 34. Lép. 35. Bal térd. 36. Pecefészek, ivarmirigy-herék. 37. Koponyaalap. 38. Fejtető. 39. Nyelőcső, légcső. 40. Gyomorszáj. 41. Hónalji nyirokcsomók. 42. Has és medence szervei. 43. Mellcsont + szív.

A rekedt szirén

Szépek a hableányok, szépek a sellők is, ám a vizi tündérek között a leggyönyörűbbek a szirének.

Hát még a hangjuk milyen csodálatos! Igaz, rettenetes dologra használják: varázsos énekükkel minden, mellettük elvitorlázó hajóst a partjaikhoz csalogatnak — s kacagnak, mikor azok zátonyra futnak...

Irén szirén is már legalább száz hajóst igézett meg bűvdalával — mikor egyszer csak berekedt, s egy árva lelket se tudott magához csábítani!

A szirének királynője, Szirén Szeréna ekkor odaúszott hozzá, és felelősségre vonta:

— Irén szirén, a szigetednél újabban vészesen csökken a hajótörések száma! Ha csak tátod a szád, akkor legjobb, ha már ma átköltözöl a hableányok vagy a sellők közé... Igyál meleg italokat, egyél mézet, és lélegezz be kamillateagőzt.

Ám ezek sem segítettek! No, ezután már nem volt más választása, mint hogy felöltözzön, és kievezzen a rendelőintézethez.

— Doktor úr, könyörgöm, gyógyítson meg! — suttogta. — Elvesztem az állásomat, ha nem nyerem vissza a hangom!

Az orvos, miután megnézte Irén szirén torkát, a fejét csóválta:

— Túlerőltette a torkát, kisasszonykám!

Irén a hableányok és a sellők szigetére evezett, de a szépségére irigy tündérek állandóan csúfolták a némasága miatt.

Ezzel végképp összecsaptak Irén szirén feje fölött a hullámok. Belevetette magát a tengerbe: a halak között legalább nem ri ki a némasága!

Itt aztán magányosságában s boldogtalanságában alig néhány hónap alatt egészen eldeformálódott szegényke. Kifejezetten csúnya, ormótlan külsejű lett: valóságos tengeri tehén!

Egy cetlegénynek mégis megtetszett, feleségül is vette. És, képzeljétek, alig ment férjhez a mi szirénünk — máris megjött a hangja!

Alzy Erika

Rajz: Görög Júlia

Hó, hó, hó

A rejtvényben négy, hóval kapcsolatos sor található. Ezt a négy sort küldjétek be levelezőlapon, I. 14-ig! Címünk: Népszava Kiadó Vállalat, 1964 Budapest, Postafiók 32.

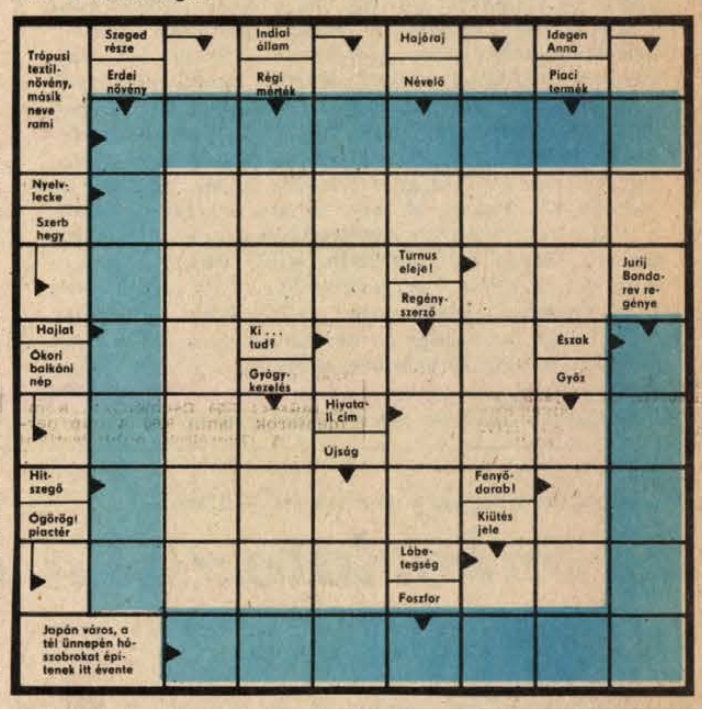

December 15-i — Operaénekesnők c. — gyermekrejtvényünkre 195 helyes megfejtés érkezett, mely a következő:

Caballé, Melba, Kallas, Tebaldi.

A könyveket nyerték:

Bíró Ágnes, Varga Balázs, budapestiek, Csire Péter Dunapataj, Dancsecs Gusztika Sellye, Duffek Judit, Ócsa, Hóka Krisztina Gödöllő, Koncz Mária Nagykáta, Lendvai Péter Pannonhalma, Szabó Veronika Tököl, Szemes Péter Zalaegerszeg.

A könyveket postán küldjük el.

Szigetközi nosztalgia

Volt egyszer egy Ásványráró. Pontosabban egy ásványrárói vízrendszer, melyet boldogan, lelkesen lábogattak az ország horgászai, hogy gazdag csuka- és süllőzsákmánnyal, lelket üdítő élményekkel gazdagodva térjenek haza. És a vastag bukszájú *külföldi vadászok* is megjelentek e tájon.

Csordogált a hazai kaszszába a rendszeresen visszatérő külföldiek keményvalutája. Az erdészet már berendezkedett a nyugati nimródok fogadására, a győri horgászok pedig szorgos munkával, többmilliós ráfordítással összkomfortosították az ásványrárói horgásztanyát.

Aztán jött a vízlépcső... A bős—nagymarosi műszaki bűntény legelsőként az ásványrárói vízrendszert, szigetvilágot tette tönkre. A még mindig reménykedő horgász nem akarja elhinni, hogy emberi kéz képes tönkretenni a természet e varázslatos ajándékát, néhaneha még ma is visszatér. Keresi a kedves horgászhelyeket, a bájos Szilfási-ágat, a Dödei-, Pókmacskási-, Gatyai-zárásokat. *Összeszorul a szíve,* mikor nem találja őket. Nekiindul a mozdulatlan víznek, beleütközik a kőgátakba, beleütközik a felelőtlen, meggondolatlan ember jóvátehetetlennek tűnő „alkotásába", mellyel sikerült pocsolyává, bűzös posvánnyá változtatni a Szigetköz egyik gyöngyszemét.

Vajon lesz még feltámadás Ásványrárón?

Nagy Miklós

Jó tudni...

A bútorokat és bőrtárgyakat lefölözött tejjel vagy felvert tojásfehérjével ragyogóvá varázsolhatjuk.

Bőrretikülünket tisztítsuk meleg cipőkrémmel. A fémrészeket krétaporral fényesíthetjük.

Hófehér lesz a fehérneműnk, ha a mosóvízbe egy szeletekre vágott citromot teszünk.

A selyemholmikat burgonya levével lehet szépen kimosni. A burgonyát megreszeljük, levét kisajtoljuk, s ebben mossuk a ruhát.

Selyemruháinkból a gyűrődés vasalás nélkül kijön, ha szesszel megnedvesítjük.

Bársonyból eltüntethetjük a zsírfoltot, ha kettévágott hagymával, szál ellenében dörzsöljük, majd száradás után felgőzöljük.

E. I.

Farsangi fánk

Nemsokára itt a *farsang*, hagyományaink szerint ilyenkor *fánkot kell sütni*. Régebben valóságos verseny alakult ki az asszonyok között, hogy kié lesz szalagosabb, könnyebb. Hát akkor folytatódjon ez a verseny!

Hozzávalók: 50 dkg darás liszt, 3 dkg élesztő, 4 dl tej, 4 tojássárgája, 10 dkg vaj vagy olaj, 10 dkg cukor, 1 csomag vaníliáscukor és a sütéshez bőséges olaj.

Az élesztőt egy dl langyos tejben felfuttatjuk, majd összedolgozzuk a liszttel, a tojássárgákkal, a cukorral, a vaníliáscukorral és annyi langyos tejjel, hogy közepes keménységű tésztát kapjunk. Alaposan ki kell dolgozni, legyen fényes és hólyagos! A duplájára kelesztjük és egy deszkán ujjnyi vastagra kinyújtva, fánkszaggatóval kiszúrjuk. Letakarva még fél óráig kelesztjük, aztán bő, forró olajba tesszük a fánkot — egyszerre többet is — úgy, hogy az aljuk legyen felül, az ujjunkkal pedig benyomjuk a közepét. Egyik oldalukat fedő alatt kis lángon sütjük, a másikat fedő nélkül, nagy lángon, mert így lesz szép „szalagos". Papírszalvétára szedjük ki, hogy az elszívja a felesleges olajat, majd a fánkokat tálra rakjuk és vaníliás porcukorral meghintve baracklekvárral tálaljuk.

Készülhet úgy is, hogy fél centi vastagra sodorjuk és a kiszaggatott fánk közepébe tesszük a lekvárt, majd beborítjuk az egészet egy másik fánkkal, megint kiszaggatjuk és így sütjük meg.

— ip —

Szóláskényszer

Azok között, akik a gondolat megfejtését I. 14-ig beküldik a Népszava Kiadó Vállalat címére (1964 Budapest, Postafiók 32.), könyvjutalmat sorsolunk ki.

December 15-i — Szégyen c. — rejtvényünkre 526 helyes megfejtés érkezett, mely a következő:

Csak az szégyen, ha valaki nem ismer szégyent...

A könyveket a következők nyerték;

Dobi Istvánné, Drakaszky Zoltán, Fraknói Ferencné, Herczegh Miklósné budapestiek, Basa László Tura, Király Ernő Miskole, Kiss Lászlóné Palotás, Kiss Péter Gyöngyös, Kőrösi Klára Szigetszentmiklós, Monostory Imre Tököl, Oman Tibor Rétság, Pocsai Albin Mezőnagymihály, Szabó Erika Hatvan, Takács Mihály Kecel, Vajkovics Hajnalka Vép.

A könyveket postán küldjük el.

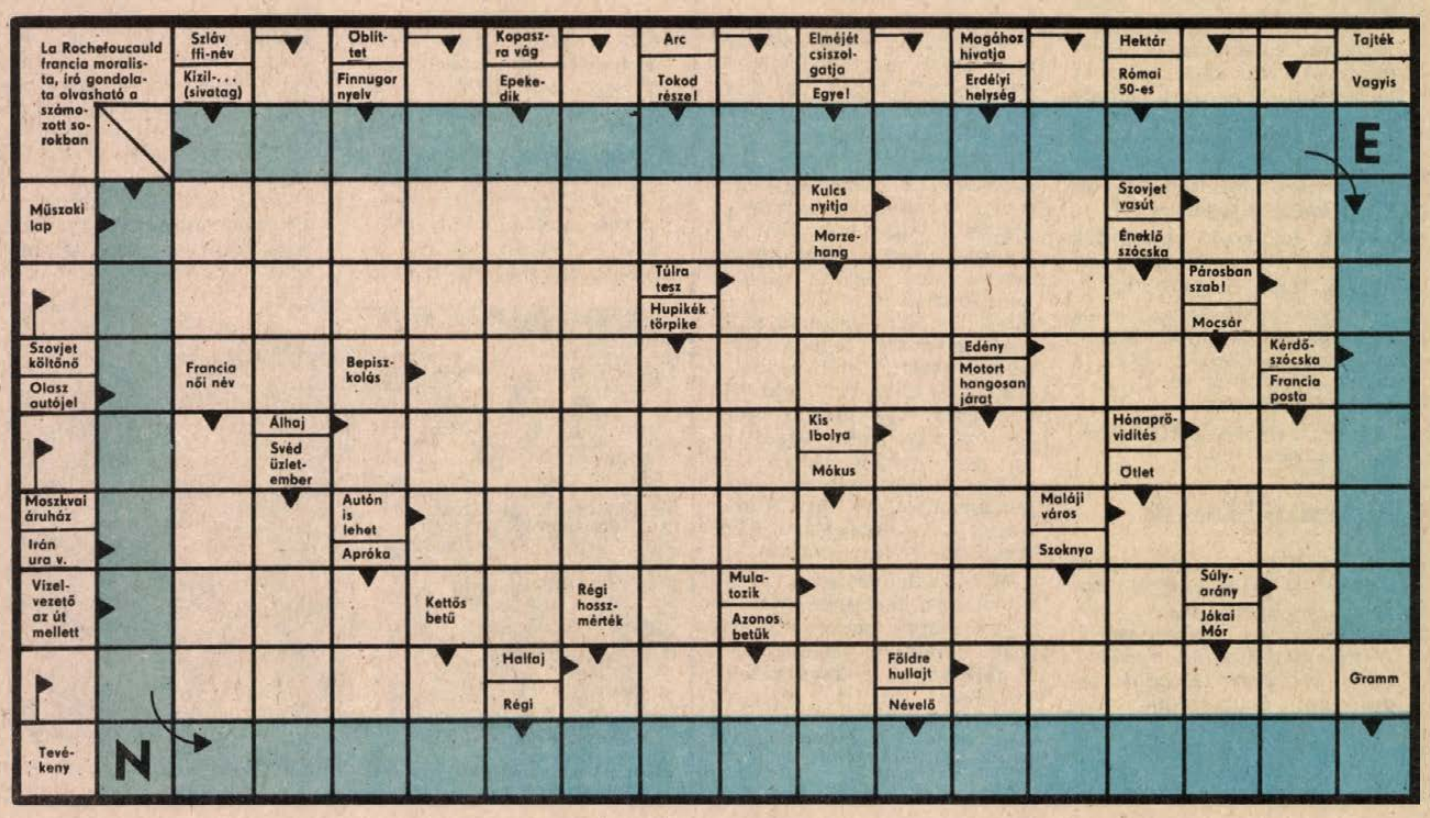

Sport

Szombati jegyzet

Bob Beamon ürügyén

Emlékeznek még? 1968-ban a mexikói olimpián a férfi távolugrásban Bob Beamon amerikai atléta fantasztikus világcsúccsal győzött. Néztük a televízióközvetítést, és azt hittük, a nyurga, színes bőrű fiatalember az elrugaszkodás után örökké a levegőben marad, sosem ér földet. Csodálatos esztétikai élményt hozott a látvány. Most már tudjuk, akkor, azon a napon a XXI. századba ugrott az olimpiai bajnok, s a 890 centimétert azóta is csak megközelíteni tudták ellenfelei, elérni, túlszárnyalni nem. Amikor Beamon megtudta eredményét, a magasba ugrott, öklével a levegőbe csapott, és a világcsúcsot széles vigyorral vette tudomásul. Azóta is sokszor gondolok rá, vajon mi lett a klasszis versenyzővel? Ma hogyan vélekedik akkori eredményéről? ...

Sajnos, napjainkban sokkal inkább a show-t jutalmazzák, semmint a teljesítményt. Nehogy azt higgye bárki, sajnálom a milliós összegeket Beckertől, Maradonától, Tysontól vagy éppen Sennától. Ám, sajnos, nemegyszer azt tapasztaljuk, hogy igenis torz világban élünk. A hétköznapok gyötörnek bennünket, s most aztán a világ minden pontján igazán meg kell küzdeni a szépért, a jóért. S lám, a sporteredmények még mindig méltó helyet vívnak ki maguknak, lehet akár Öbölválság, akár afrikai bozótháború, a sportot nem szorítható véglegesen háttérbe. Mindig akad valami biztató. Itt van, például, a hallgatag svéd, Björn Borg. Már készül, hosszú-hosszú évek után tér vissza a teniszpályára, és nemcsak azért, mert az üzleti élet meggyötörte, hanem azért is, mert iszonyatosan szereti ezt a játékot. Aztán Mark Spitz újra edz, meghirdetett célja: részt venni a barcelonai olimpián.

S ugyanakkor akadnak olyanok, akik keresztülhajózzák az óceánokat, kerékpárral járják be a kontinenseket, léghajóval vetélkednek egymással, mesterien biliárdoznak, golfoznak, baseballoznak. Legyen övék is a dicsőség. De persze a show világa olykor egészen mást is követel. Nem mindig a tehetség, a felkészültség dönt. Hanem el kell ámítani elsősorban a televíziónézőket. Versenyt kell futni, például, agárral, motorkerékpárral, feljutni a már-már függőleges sziklákra, vagy éppen száguldó autóval áthasítani minél több, keresztben leállított üres buszt. Játék a sorssal — és az élettel! A magam részéről az ilyesfajta virtuskodásokat sportnak elfogadni nem tudom, látványnak meg egyenesen taszít. A magam tradicionális szemléletével sokkal inkább hiszek az olyan kiválóságokban, mint Balczó András, Papp László, Pelé vagy Beckenbauer. És éppen ezért külön tisztelem Bob Beamont, akinek közel negyedszázados világcsúcsa állja a rohamokat, és az új évtized hajnalán is megdönthetetlennek tűnik.

Riskó Géza

A boksz nem hülyít, de nem kellenek nagypapák

Újra táltos lehet Mike Tyson

Március 18-án Las Vegasban lép szorítóba

Az amerikai újságok a legkegyetlenebb sajtócézárok közé tartoznak, hogy a televíziós csatornákról már ne is beszéljünk. A sport területén is olyan dicsőítő, vagy éppen romboló szerepet játszanak, amellyel játékosok egész pályafutását forgathatják fel gyökerestül. Csupán a legnagyobb sztárok tudnak ellenállni az újságírói rohamoknak. S akik a hullámvasutazás lefelé tartó szakaszában is élen maradnak, azok valóban a legszuperebbek közé tartoznak. Minden kudarc és minden csalódás ellenére ebbe a táborba tartozik a profi ökölvívás nehézsúlyú exvilágbajnoka, Mike Tyson is.

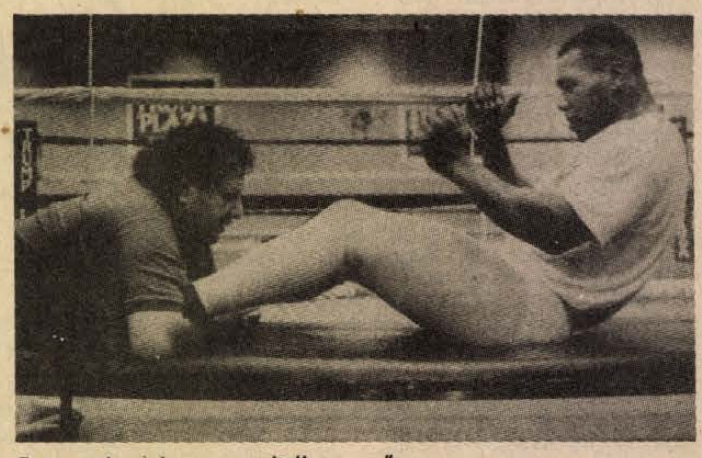

Tyson még soha nem volt ilyen erős

Noha a vasember, a sziklaöklű, a gránitszikla Mike hamarosan elérkezik nagy vereségének egyéves évfordulójához, az újságok sokkal többet foglalkoznak vele, mint tavaly februári trónfosztójával, *James „Buster" Douglasszel*. Azonban az is igaz, hogy — nem kis port kavarva — azóta *Douglas* leszerepelt, s így a hatalmas siker ellenére lassan eltűnik a süllyesztőben, vagyis a szakírók szerint inkább *hulló-, mint állócsillagnak bizonyul*.

A „nagy vesztes" viszont minden korábbinál szívósabb munkával készül visszsza a trónra. Mike Tysonnak talán éppen az adja a legnagyobb erőt, hogy körülötte megszűntek a botrányok. Válása után ugye már nem cikkezhetnek a *„féktelen, vadember"* férjről, aki *„naponta elpüfölte bájos nejét"*. Nincsenek már rejtélyes öngyilkossági kísérletek, amikor is *Tyson* a zuhogó esőben, nem tudni, hogy véletlenül vagy szándékosan robog neki magányos fatörzseknek. A sportoló emelkedését leginkább az jelzi, hogy a pletykalapok hasábjairól lekoptak a szaftos sztorik — a munka ezeket a lapocskákat már nem izgatja.

Tyson legutóbb *Atlantic Cityben* a 26 éves, jamaicai származású New York-i *Alex Stewartot* intézte el. Legközelebb pedig március 18-án, *Las Vegasban* lép kötelek közé a kanadai *Donovan „Razor" Ruddock* ellen. Az ősz folyamán egyszer már meghiúsult az összecsapásuk (erre egyébként *Edmondtonban* került volna sor), Tyson influenzája miatt. Bár Tyson soha nem becsülte le ellenfeleit, most mégis úgy véli: Ruddock után éppen ideje lesz összemérnie erejét a jelenlegi bajnok, *Evander Holyfielddel*, akinek áprilisban még a nagy visszatérő, *George Foreman* akadályán kell túljutnia.

Vagyis *Tyson eleve* nem ad esélyt a *„nagy öregnek"*, aki azonban bikaformában van. De Tyson azt mondja: *„Nem hiszek a nagy visszatérésekben, amikor valaki nagypapa korában akarja bizonyítani, hogy ő a legerősebb. Meggyőződésem, hogy a boksz nem hülyít, de ilyen hírek hallatán meginog a hitem."* Ettől függetlenül ez volt az utóbbi idők legélesebb hangú *Tyson*-nyilatkozata, mert az egykori bajnok igyekszik elkerülni a feltűnést ezen a területen is. Inkább dicsér, mint szid. Soron következő ellenfeléről is azt állítja, hogy *„Ruddock kiváló harcos, de túlságosan merész és felelőtlen ahhoz, hogy igazi mester válhasson belőle."*

Tyson az új évet is munkával kezdte. A formatartás és az erősítés szakaszában naponta háromszor 1,5 órát tölt el edzéssel. A napot általában egy kiadós, 40-45 perces futással kezdi, majd a *„kinzókamrába"* vonul a súlyzók közé. A második tréninget itt folytatja, s miután néhány mázsát megemelt, tér át a technikázásra. Úgy véli, hogy a sorozatütések gyorsaságán kell javítania, ezért speciális *„félperceket"* üt. Aki próbálta, azt mondja, már a harmadik ilyen sorozat után leszakad az ember karja. *Tyson* viszont állja a megpróbáltatásokat, hiszen *tíz-tizenkét percig bírja a sorozást*. A harmadik edzés kizárólag a bokszolásé, az esetek többségében — legalábbis a felkészülési szakaszban — ellenfél nélkül. A mérkőzés előtti két hétben az erőnléti edzések mellett viszont szinte kizárólag edzőpartnerrel száll a ringbe.

Tyson az utóbbi hónapok legnagyobb sikerének azt tartja, hogy tökéletesen lehiggadt és egy kissé elhidegült a szakmától. Nemrégiben kijelentette: *„Nincs szükségem senki szimpátiájára sem. Nem érdekelnek a dicsérő vagy a szidalmazó szavak. Tudom, hogy nemsokára újra én leszek a világbajnok, s ezért minden áldozatot meghozok. Soha nem tévesztem szem elől, hogy a profi ökölvívás világában mindenkinek csupán egy a fontos, a pénz!* Én nem tartozom ezek közé, s nem azért, mert már összeverekedtem magamnak a milliókat. Engem a ringben semmi más nem érdekel, csak a szép harc, a dicsőség, a győzelem. Manapság egyre több az „igásló", akik egy-két győzelemig elhúznak, de aztán elfogy az erejük. Én újra a „táltosok" közé akarok tartozni".

Talán nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk: *Mike Tysonnak erre megvan minden esélye.*

(szerdahelyi)

Az alkotmányosdi játszma folytatódik...

Az önkorlátozást a tagok elfogadják!

Az Alkotmánybíróság, mint arról már korábban beszámoltunk, 1990. január 1-jével a sportolók átigazolását szabályozó sporthivatali rendelkezés két passzusát alkotmányellenesnek minősítette. A döntéssel kapcsolatos véleményét e hasábokon kifejthette az az edző, aki az átigazolási szabályzat felülvizsgálatát indítványozta. Elmondta, hogy — saját és edzőtársai munkájában bízva — hogyan látja az amatőr státusú versenyzők egyesületek közötti, sportegyesületi hozzájáruláshoz nem kötött áramlásának kérdéskörét.

Kényszerhelyzet

Amint várható volt, az akciót reakció követte, azaz az alkotmánybírósági direktíva napvilágra kerülése után megszületett az első „védekező mechanizmus". A kérdés csupán az, hogy e képzeletbeli pajzs mennyire jelent majd valós védelmet a szövetségeknek, egyesületeknek?

A Magyar Kajak-Kenu Szövetség legutolsó elnökségi ülésén döntött: január 1-jétől 3 hónapos átigazolási stopot rendel el...

— *Rossz kifejezés* — igazít helyre *Füleky András*, az MKKSZ főtitkára. — *Csupán arról van szó, hogy elnökségünk a jelenlegi kényszerhelyzet következtében negyedévre moratóriumot hirdetett meg.* Ennek értelmében az alkotmánybírósági döntés előtti állapotot vesszük figyelembe. Tehát, ha *a két klub és a versenyző is megállapodik az átigazolás kölcsönös feltételeiben, kizárólag akkor ismerjük el az átigazolás tényét.* Ezt az elnökségi határozatot, természetesen, átmenetinek tekintjük, és egyedül *az esetleges anarchia elkerülését szolgálja.* Miután az átigazolási szabályzat egyes részeit hatályon kívül helyezték, ameddig helyükbe újak nem lépnek, addig valamilyen formában továbbra is rendet kell tartani az átigazolási ügyekben.

— De hiszen ezzel „überelni" próbálják a törvényalkotót, ami pedig — lévén hogy egy sportági szövetség elnöksége áll szemben az Alkotmánybírósággal — elég nehéz feladat...

— Ez csak látszólagos. Ugyanis: az Alkotmánybíróság döntése azt célozza, hogy egy *államigazgatási intézmény* — jelen esetben az OTSH — *ne hozzon olyan döntést, amely állampolgári jogaiban korlátozza a sportolót.* A szövetség viszont társadalmi szervezet, amely önmagára vonatkoztatottan hozhat korlátozó intézkedéseket. Így *állami korlátozás nincs, csak önkorlátozás, és ezt a tagok elfogadják.*

— A szövetség tagjainak akaratát jelen esetben az elnökség tagjai képviselik?

— Igen, hiszen a szövetség legmagasabb fórumán, a közgyűlésen, választás után, a tagok bizalmából került ez a testület pozícióba.

— Mi lesz, ha letelik a három hónap?

Átmeneti időszak

— Elöljáróban annyit: *az elmúlt év decemberének közepén értesültünk az Alkotmánybíróság határozatáról. Felkészületlenül ért bennünket a hír, ezért legalább negyedévre szükségünk van, hogy kidolgozzuk a saját sportágunkra vonatkozó átigazolási szabályzatot.* Ezzel már feleltem is a kérdésére. *Ha véget ér az említett átmeneti időszak, egy jól előkészített, átgondolt, felkészült szakemberek véleményére támaszkodó igazolási és átigazolási rendszer bevezetéséről kell majd gondoskodnunk.* És itt nem véletlenül hangsúlyozom az igazolási rendszer fontosságát is. Ez idő szerint még nem tudjuk, hogy az önkormányzatokon belül megmaradnak-e a területi sportszervek, és ha igen, milyen jogosítványokkal. A sportolók igazolását, nyilvántartását, az adminisztrációt ők végzik, ezért közvetve bár, de részesei egy átigazolási ügynek.

Szabad mozgást!

— Mint az egyik legeredményesebb sportág főtitkárának, személy szerint mi a véleménye az Alkotmánybíróság állásfoglalásáról?

— Bonyolult dolog ez. Egyelőre nem lehet egyértelműen meghatározni, hogy a döntés jó vagy rossz. Részben logikus, hogy profiszerződéssel az egyesületükhöz nem kötődő sportolók — főleg gyerekek — szabad mozgása garantált legyen. Másfelől viszont kritikussá is válhat az ügy, mert felmerül a kérdés: egy józanul gondolkozó egyesületi vezető vajon nem veszi-e fontolóra az adott szakosztályba való pénzbefektetést, ha tudja, hogy a versenyője akkor megy el, amikor akar?

Nehéz feleletet adni. Védekezni egyféleképpen tud: ha olyan magas tagdíjat állapít meg, amelyből fedezni lehet a felkészítés, versenyeztetés költségeit. Így, ha a sportoló átigazol, anyagi veszteség nem éri a klubot. De ez aligha járható út!

Király D. Ferenc

Van, aki gázt ad, van, aki fékez...

A business az business!

Manapság éppen úgy, mint korábban, gyakorta támad vita arról, hogy a régebbi labdarúgás volt-e a jobb, a szebb, vagy a mai. Ez a vita eldönthetetlen. Van, akinek a régi jobban tetszett, mert látványosabb volt, van, akinek a mostani a tetszőbb, mert küzdelmes. Ízlés dolga. De abban mindenki egyetért a futballvilágban, hogy ez a játék azért tudott az élre kerülni és ott maradni, mert nem változtatta szabályait, mint sok más sportág, amely úgy gondolta, hogy haladni kell az idővel.

Már a *Mondiale* alatt olvastam arról, hogy *Henry Kissinger* szabálymódosításokat javasol az 1994-es világbajnokságra, úgymond, a játék felfrissítése érdekében, a közönség nagyobb örömére. De a futball egy évszázadon át megőrizte szabályait, s csak nagyon lényegtelen változtatásokon ment keresztül. Most azonban hullanak a javaslatok az IF *(International Board)* tagjainak a fejére, mint ősszel a megsárgult levelek. Csak azok szépek, nosztalgiát ébresztenek, ezek az új javaslatok viszont csúnyák, *elriasztanak!*

Nagyobbítsuk meg a kaput, hogy több gól essék (mert akkor, ugye, nagyobb árat is lehet kérni a belépőjegyekért); lehessen végig cserélni, és mind a tizenhat játékost (mert, akkor, ugye, nagyobb az iram, keményebbek a belemenések, szóval, izgalmasabb a küzdelem); osszák három sávra a pályát, úgy, mint a jéghokiban, s ezzel a lest tegyék láthatóbbá (mert egy bíróval és két partjelzővel, ugye, nem lehet csalhatatlanul ítélkezni); s végül Platini elektronikai javaslata: *vezessék be a videobíró szerepkörét!* Ha a játékvezető nem biztos magában, nézze meg, mit mutat a képernyő a pálya szélén (hát ez már olyan a vaskalapos szabályalkotók számára, mint egy vasdorong, fáj is)!

Nem érdemes sorolni a sok módosító javaslatot (amelyek között a még a *létszámcsökkentés* is szerepel), mert az IB, és a FIFA elnöke, *Joao Havelange* nem óhajt bemenni Kissinger utcájába. A játék forradalmasítása — hangoztatják! — egymagában nem eredményez több gólt! Pénz pedig eddig is volt, a szabályok módosítása nélkül is. Igaz, a FIFA-nak, és nem az amerikaiaknak...

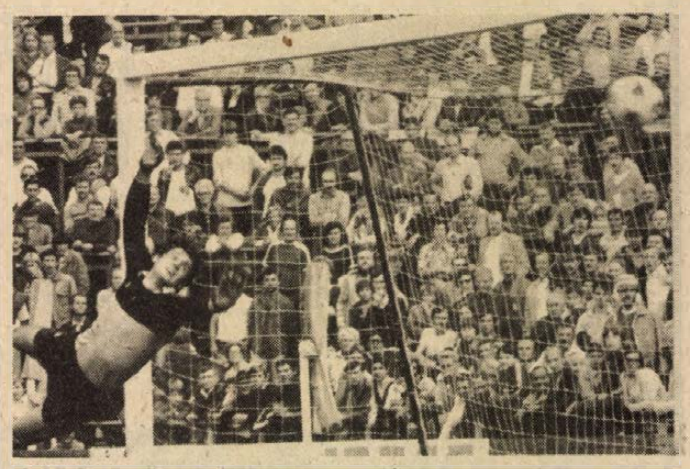

A közönség ilyen gólokat szeretne látni – természetesen az ellenfél hálójában! Kancsal Tamás felvétele

Találóan állapította meg *Joseph Blatter*, a FIFA főtitkára a legutóbbi vb-ülésükön, hogy *„van, aki gázt ad, van, aki fékez"* a tagok között, de a sebességet a közlekedési szabályok írják elő. *Vagyis az IB dönt!* Márpedig ott nagyon fékezik a változtatási vágyat, s az amerikaiak ilyen irányú törekvéseit.

Alan Rothenberg, az USA szervezőbizottságának elnöke, levéláradattal borítja el a FIFA zürichi irodáját, mert ő a nagy businesst látja a világbajnokságban. S azt is csak akkor, ha percenként esnek majd a gólok. *Non stop gólparádét* szeretne a zöld asztal mellett kidolgozni, s szünet is csak akkor lenne, ha a reklám megkívánná. S mikor nem kívánná?!...

Tény, hogy meccsenként 2,5 gólátlag nem túl vonzó az amerikai, de még az európai szurkolók számára sem. Ezen változtatni kell. De talán lehetne azzal, hogy például a kapusok *utálatos időhúzását, vagy akár a hazaadást is* megtiltanák. Erről talán már a júniusi ülésén, Belfastban, tárgyal az International Board, s várhatóan támogatólag terjeszti elő az időhúzás szabálymódosítását.

Száz szónak is egy a vége: 1992 előtt aligha lesz érdemleges, vagyis számottevő szabálymódosítás. De akkor egy kicsit engedni fognak az amerikai business sikere érdekében. Ám, hogy ettől több gól esik-e majd, abban nagyon kételkedek!

Vándor Kálmán

Sport

Varga János a Bp. Honvédről

Sötét folt az életében

Visszatérő gyakorlat a magyar sportsajtóban az, hogy körkérdésekre adott válaszok látnak napvilágot, amelyekből sok mindent ki lehet szűrni. Így jártam legutóbb is a Sport Pluszban megjelent válaszok egyikével. A kérdés ugyanis az volt: Kit látna legszívesebben az Össztűzben? A sok, egymáshoz igen hasonló reagálás között egy érdekesre bukkantam. *Varga János* birkózó olimpiai, világ- és Európa-bajnok ugyanis nem *Andrásfalvy Bertalant kívánta* — mint a legtöbben —, hanem a Honvéd elnökére voksolt.

Ezután kétségem sem lehetett afelől, hogy Vargának *nem lehet valami kitűnő a kapcsolata volt egyesületével*, s a vele való beszélgetés erről a feltevésemről teljes mértékben meg is győzött.

— *Sötét folt lett az életemben* a budapesti piros-fehér klub — vágott bele a sűrűjébe Varga János, aki *Polyák Imre* után a második legeredményesebb magyar birkózónak mondhatja magát az örökranglistán. — 1989-ben még országosranglista-vezető volt a szakosztályunk, az év végén mégis *le kellett húznunk a rolót*. Egy ilyen eredményes szakosztályt csak úgy feláldozni, *akár egy rossz parasztot* a sakktáblán, ez több, mint nagyvonalúságra vall.

Varga János azt is elmondta, hogy szerinte a birkózók költségvetése *erősen manipulált* volt, több olyan tételt is nekik számoltak el, amit valójában mások költöttek el. Igaz — így Varga —, valamit fel kellett hozni indoklásul, hiszen eredményesség dolgában a birkózók sokkal többet jelentettek a piros-fehér klub elszámolásában, mint mondjuk az atléták meg a kosárlabdázók együttesen.

— Nekem, aki honvédes versenyzőként értem el valamennyi sikeremet itthon és külföldön, majd hosszú éveken át úgy dolgoztam a szakosztályban, hogy mellette mindig valamilyen korosztályos válogatottnál is igényelték a munkámat, *különösen nehéz volt 50 évesen nyugdíjba vonulni*. Az meg egyenesen rosszul esett, hogy a közelmúltban megtartott *miniszteri fogadáson* — amelyre a Honvéd legeredményesebb sportolói voltak elvileg hivatalosak — én már *nem lehettem jelen*. Állítólag azért, mert *nem találtak meg*. Ha ez így volt, az nagyfokú *feledékenységre és a találékonyság teljes hiányára vall*, és semmiképpen sem dicséri a klub mostani vezetését.

Nehéz ellentmondani a mindig is csupa szív birkózásáról közismert, halk szavú, *a csillogást sosem kereső* Varga Jánosnak. Az ember ösztönösen is arra gondol: vajon mit csinál az az egykori világnagyság, akinek gyors elfelejtéséért tesznek egyet s mást a volt főnökei...

— Szerencsére *nem estem apátiába*, van még hely az országban, ahol szívesen elviselnek, sőt, igénylik is a munkámat — így az Abonyból indult egykori szabadfogású birkózó, aki később mindinkább a görög-római fogásnemre helyezte a hangsúlyt. — Csepelen *Maróthy István* felkérésére a kötöttfogású ifiket oktatom, hetente egy alkalommal pedig Filus Sándor invitálásának eleget téve, az igen biztatóan fejlődő soltvadkerti szakosztályt keresem fel. *Így könnyebben elviselem, hogy azok, akik belőlem éltek, lassan elfelejtenek.*

Jocha Károly

Kiküldött munkatársunk, Buzgó József jelenti Perthből

Kuba ellen minden eldőlhet

Barrowman és Lopez álmodozásai

Már éppen itt az ideje, hogy megkezdődjenek a mecscsek — fakadt ki Mészáros Csaba, a magyar vízilabda-válogatott játékosa. És valóban érezhető volt már, hogy tovább egy perccel sem lehetne kitolni a versenyeket. Az egész társaságon látszott, elég volt a próbákból, jöjjenek az előadások! Ma délelőtt helyi idő szerint 11.30-kor dr. Konrád János szövetségi kapitány legényei vízbe ugranak a Superdrom 50 méteres fedett medencéjében Kuba válogatottja ellen a világbajnokság első selejtező mérkőzésén.

A magyar gárda valamennyi játékosa tart ettől a 4×7 perctől, de ennek inkább örülni, mintsem aggódni kell. Az első megmérettetésnek — legyen bárki is az ellenfél — mindig fokozottabb a jelentősége. Mert *a jó kezdés felszabadulttá teszi a játékosokat*, és akkor a továbbiakban könnyebben oldanak meg nehezebb feladatokat is.

Dr. Konrád János a pénteki ebéd előtt jó félórás eligazítást tartott játékosainak, melyen minden kertelés nélkül kimondta: ahhoz, hogy a hazai elvárásnak és személy szerint neki is eleget tegyenek, a legjobb négy közé kell kerülnie a magyar válogatottnak. Erre szerinte a jelenlegi csapatnak reális esélye is van. Kiemelte még, hogy ezen a világbajnokságon a csapat kulcsemberei a kapusok *(Nemes* és *Kuna)*, illetve *Tóth Imre* és *Mészáros Csaba* lehetnek.

A kapusok egyébként — és ez nagyon fontos — maximálisan élvezik társaik bizalmát! Amennyiben ők tudásuk 80—90 százalékát képesek lesznek produkálni, úgy bárkinek nehéz lesz legyőznie a mieinket.

Amikor erről Kuna Péterrel faggattam az autóbuszban, a meccs előtti utolsó tréningről hazafelé jövet, ennyit mondott: „Mi ketten Nemes Gabival rendszerint jobb teljesítményt nyújtunk a meccseken, mint az edzéseken. Miért pont most lenne másképpen?"

Hát ha nem muszáj, tényleg nem mostanában kellene ezen a jó szokásotokon változtatnotok, srácok!

Egy házzal odébb, az úszók háza táján, tegnap nem csapott egekig a hangulat.. *Kiss László, Egerszegi* és *Güttler edzője* adott felvilágosítást a miértről: „Ilyen rövid idővel a versenyek kezdete előtt már nagyon nehéz... A versenyzők alig várják már, hogy szerepelhessenek, az idő viszont ilyenkor *ólomlábakon jár... Az utolsó edzések kínkeservesek*, annak ellenére, hogy három-négyezer méternél többet nem kell senkinek sem úsznia."

A mindig mosolygós Egerszegi Krisztina kedves arcáról is *eltűnt a mosoly:* „Nem volt kedvem igazából edzeni — mondta Egér —, de Laci bá' nagyon rendes volt, mert egyáltalán nem kiabált velem. Holnap már biztos jobb kedvem lesz!" *Darnyi Tamás igyekezett Egérkébe lelket önteni*, miközben a szinkronúszók versenyét figyelték mindketten. Jó hangulatban volt viszont Szabó Joe. Olyannyira, hogy arra kért, tolmácsoljam az otthoniaknak, mindenkit sok szeretettel csókol és kéri, szurkoljanak nekik nagyon a világbajnokság idején.

A versenymedence másik végében *Nagy Józseffel*, az USA-ban dolgozó magyar edzővel is váltottam néhány szót, aki *igen derűlátóan nyilatkozott*... Na, nem a saját tanítványairól... „Egerszegit és Darnyit még megszorítani sem tudják majd ezen a világbajnokságon. Az én embereim 200 mellen a világcsúcstartó *Mike Barrowman* és az Európa-rekorder *Sergio Lopez* már lényegesen jobbak, mint amikor ide jöttünk... De ez még továbbra sem az igazi, kevésnek tűnik az üdvösséghez. *Egy hete van még a két fickónak*, hogy magukra találjanak, de hogy ez elég lesz vagy sem, nem tudom. Nem vagyok jós.

Barrowman *régi ismerősöm*, még 1988-ban, a szöuli olimpián haverkodtunk összesze, természetesen Nagy József segítségével. Mi mást lehet ilyenkor kérdezni egy világcsúcstartótól, mint hogy *lesz-e új világcsúcs* Perthben?

„Biztosan lesz! Csak az nem biztos, hogy 200 férfi mellen. *Józsi mindig cukkol* engem és Sergio Lopezt, hogy nem megyünk jól... Semmivel sem érzem gyengébb formában magam, mint tavaly a Goodwill-játékokon, amikor a 2:11.53-as világcsúcsomat úsztam. Most egyébként *kevésbé érdekel a világcsúcs*, mint a győzelem. Régi vágyam teljesülne, amennyiben itt a Superdromban a dobogó legfelső fokán állhatnék. Csodálatos lenne, ha a két Nagy-tanítvány egymás között döntené el az aranyérem sorsát..." Nagy József, a tréner, csak mosolygott, miközben hallgatta diskurzusunkat, aztán csak ennyit szólt: *„Álmodozik a gyerek, pedig ébren van"*.

Tegnap a világbajnokságon már bajnokot is avattak a női toronyugrásban, *az alig 13 esztendős kínai kislány, Fu Mingxia* nyakába került az első aranyérem. A kis Fu a szerencse gyermeke, no nem azért, mert nyert... Azt teljesen megérdemelte, hanem azért, mert a Nemzetközi Úszó Szövetség kongresszusán, itt Perthben, *a jövőben 14 évben határozták meg az alsó korhatárát* az indulóknak... Törődik is ezzel az apró kínai, ezt az aranyérmet már soha senki sem veheti el tőle...

Nemes Gábor főszerepet alakíthat a karibiak ellen

Szigetváry Zsolt felvétele

Egyre jobban figyelnek

Az 1992-es nyári olimpiai játékok rendezőinek a nagy világtalálkozó közeledtével egyre inkább gondot jelent, hogy az ETA baszk szeparatista szervezet merényleteket tervez a versenyek idejére. A katalán fővárosban, Barcelonában *José Luis Corcuera spanyol belügyminiszter bejelentette:* a helyi rendőrség több mint 50 százalékos *erősítést kap az ötkarikás játékokra.*

Corcuera elmondta, hogy az ETA tagjai nemcsak a sportünnepet, hanem a szintén 1992-es sevillai Világkiállítást is „kitűnő alkalomnak" tekintik a figyelem felkeltésére... Nagy visszhangot váltott ki, hogy decemberben Barcelona közelében hat rendőr életét oltotta ki az a bomba, amelyet baszk terroristák helyeztek egy gépkocsiba

A játékok idején körülbelül *tízezer egyenruhás és ötezer civil* rendőr teljesít majd szolgálatot, de a hatóságok munkáját segítik a városi és a tartományi rendőrség tagjai is.

Szárnyaló sas

A TF rektorának, *dr. Istvánfi Csabának*, a nemzetközi sportkapcsolatok fejlesztése érdekében kifejtett munkássága elismeréseként az Egyesült Államok Sport Akadémiája (United States Sports Academy) az „Order of the Eagle Exemplar" — Szárnyaló Sas — kitüntetést adományozta.

Ben Johnson visszatér

Egy hét múlva, január 11-én a kanadai Ontario állambeli Hamiltonban 27 hónapos szünet után ismét rajthoz áll a világcsúcsaitól és olimpiai bajnoki címétől megfosztott rövidtávfutó, Ben Johnson. A színes bőrű, jamaicai származású kanadai vágtázó fedett pályás programjában 12 verseny szerepel, köztük a február 26-ai, budapesti Tricotex Kupa is.

Ahogy közeledik a nagy visszatérés, egyre gyakrabban latolgatják, vajon sikerülhet-e Johnsonnak megőrizni régi formáját,

— Bevallom, kissé ideges vagyok, ami tulajdonképpen érthető is, hiszen alighanem példátlan az atlétika történetében, hogy valaki ilyen hosszú, kényszerű kihagyás után, a doppingtól megszabadulva próbálja bizonyítani: tisztán, sportszerű eszközökkel is lehet jó eredményeket elérni.

„Big Ben" jövő pénteken hazai közönség előtt, neves ellenfelek társaságában „repül" majd 50 métert. Ezen a távon 1985-től egészen 1988-ig, vagyis eltiltásáig verhetetlen volt, s érvénytelenített világcsúcsát (5,5 mp) azóta sem szárnyalták túl. Johnson „új korszakának" első versenyén neves amerikai riválisait, Andre Casont, Mike Marsht és Denis Mitchellt szeretné legyőzni.

A szöuli olimpián kirobbant botrány óta szinte minden versenyszervezőben felmerül a kétely: mi lesz, ha Johnson ismét „megbukik", s jelentős erkölcsi kárt okoz a rendezőknek, sőt, az egész sportágnak? Nos, a volt bajnok elmondta: eltiltása óta hat alkalommal vetette alá magát az ellenőrzésnek, s legutóbb a nemzetközi szövetség, az IAAF doppingellenőrző stábjának a tagjai is meggyőződhettek „tisztaságáról".

Johnson életében új korszak kezdődött. Edzője, Loren Seagrave az újságírók kérdésére csak annyit volt hajlandó elárulni: az atléta jó úton halad.

— Johnson a legnagyobb sprinter a világon, ami azonban nem jelenti azt, hogy Hamiltonban világcsúcsot fog javítani. Most elsősorban arra készülünk, hogy az augusztusi, tokiói világbajnokságon Ben ismét csúcsformában szerepeljen, s megkezdje régi címeinek visszahódítását — mondta befejezésül Seagrave.

Nagano már 1998-ban él

Téli olimpia japán módra

A japánoktól nemcsak a csúcstechnikában, a tökéletes munkaszervezésben és általában a gazdaság dolgaiban van mit tanulnia a világnak, hanem alighanem a demokratikus felfogásban is. Ezt meglepő módon éppen a sport ügyeiben tapasztalhatta mintegy 200 újságíró (vagy 30 országból), amikor kiszállt a vonatból Nagano pályaudvarán. Ez az a japán város, amely szeretné megrendezni az 1998-as téli olimpiát. Azt a téli játékot, amely rendkívüli lesz a legnagyobb sportfesztiválok százéves történetében, hiszen akkor áll át az olimpiai mozgalom a kétévenkénti periódusra. Addig egyazon évben rendezik a nyári és a téli olimpiát, míg 1998-tól megváltozik a rend: a két nyári játék közötti páros években lesznek a téli versenyek. Ezért 1996, a norvégiai Lillehammer után két évvel újra lesz téli olimpia. Ezt akarja megszerezni Nagano járás a maga fantasztikus sívilágával.

Nos, az ötlet nem mindenkinek tetszik. A környezetvédők élesen tiltakoznak minden lehetséges fórumon. Amikor Nagano városa meghívta a világ síhobbista újságíróit, a tiltakozók maguk is ott várták őket a pályaudvar előtt. Sem ők, sem a támogatók nem gondoltak arra, hogy ez a sajátos hangulatú fogadási ceremónia milyen szép példáját adja a más nézetek iránti ókos türelemnek, azaz a demokrácia oly sokszor hiányzó alapeszméjének.

Miközben Nagano és környékének lakói ezrével álltak az utcákon, hogy köszöntsék a nemzetközi sajtó embereit (akik véleményétől — jól tudták ezt — sok függhet), addig a tömegben kitűnően elfért egy kisebb csoport, amely táblával és jelszavaival arra hívta fel a figyelmet, hogy milyen környezetrombolást jelenthet egy felelőtlenül rendezett téli olimpia. A lelkes olimpiahívők között senki sem akadt, aki egyetlen rossz szót szólt volna a környezetvédők demonstrációjára. Olyan békésen fért meg egymás mellett a szimpatizánsok nagyobb és az ellenzők kisebb tábora, hogy a Kelet-Európából jövők szíve összeszorult: errefelé kisebb ügyekben is — és sajnos, még inkább a nagyobbakban — egymás torkának ugranak a szemben álló nézetű csoportok.

Naganóban azonban nem az emberek, hanem az érvek csatáznak. Alaposan és részletesen vitatják például, hogy milyen következményekkel járhat a leglátványosabb síverseny, a lesiklás számára megteremtendő új pálya, amely számára az Iwasuge hegy oldalán az erdőkből kell kivágni a két és fél kilométeres csíkot. A környezetvédők szerint már így is sok, hogy Nagano-járásban jelen pillanatban máris több száz sípálya van közel harminc különböző síközpontban, s ez persze sok kárt okozott a védett természeti vidéken. A másik oldalon viszont azt mondják, hogy éppen Shiga Kogenben, amelynek környékén van az említett, Iwasuga hegy is, 1972 óta nem volt erdőirtás, viszont annál több fát telepítettek.

Nem dönthetjük el a japánok helyett, hogy kinek is van igaza. Biztos azonban, hogy ha Nagano megkapná az 1998-as téli olimpiát — rövidesen döntenie kell a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak —, akkor az atlantaihoz hasonló „tökéletes játékokra' 'számíthat a világ. A rendezők pedig azt is nyilvánvalóvá tették, hogy minden egyes kivágott fa és bokor helyett tucatnyi újat telepítenek — a környezet kímélete elsőrangú kérdés a naganói olimpiát szervezők ügyrendjében. Mert nemcsak szervezésben, olimpiában és demokráciában akarnak példát adni 1998-ban.

(a)

Rövid hírek

● Az állam felügyeli január 1-jétől a totó, a lottó és a sorsjegyek forgalmazását, a nyeremények kifizetését. A Szerencsejáték Rt. garantálja a további folyamatos játékot.

● A FIFA főtitkára, Sepp Blatter szerint a 45 évnél idősebb játékvezetők már nem bírják a sorozatterhelést; ezt bizonyították a tavalyi Mondiale eseményei is.

● Hétszázadik gólját szerezte a jelenleg Los Angelesben korongozó kanadai Wayne Gretzky. Az észak-amerikai profiliga abszolút csúcstartója a 801 gólt szerzett Gordie Howe.

● A Neva Leningrád 18—15-ös vezetésénél félbeszakadt a VÁÉV-Bramac mérkőzése az Ivryben zajló férfi kézilabdatornán.

● A Fidzsi-szigetek is nevezett a februári, északi sívilágbajnokságra, amelyre Val di Flemme-ben kerül sor.

Újabb meghívások

Manapság már nem számít különösebb szenzációnak, ha volt szocialista államok sportolói látogatnak a még mindig „tiltott területre". A nemzetközi olimpiai mozgalomból kizárt Dél-afrikai Köztársaságba. Legutóbb a szovjet és a román rögbizőket hívtak meg.

A szovjet rögbisport vezetői szívesen elfogadnák a meghívást, de a moszkvai sporthivatal beleegyezése nélkül nem mernek útra kelni. A sportvezetés a külügyminisztériumhoz továbbította a „labdát"; hasonlóan reagáltak Bukarestben is.

MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT
HIVATALOS BIZTOSÍTÓJA,
ÉS ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Simon nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 32 perckor, nyugszik 16 óra 06 perckor.

Változékony, enyhe idő

Ma felszakadozik a felhőzet, a felhőátvonulásokból pedig legfeljebb egy-egy jelentéktelen zápor lehet. A déli szél megélénkül, majd északnyugatira fordul, és időnként megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 4 és 9 fok között alakul. A Duna a fővárosnál 259 centiméter. *(MTI)*

Mozart nevétől, muzsikájától lesz hangos ebben az évben Ausztria. A zeneszerző halálának 200. évfordulója alkalmat ad arra, hogy ne csak kulturális rendezvényeken népszerűsítsék Mozartot, hanem az utcán, a tereken, az üzleti élet legkülönbözőbb területein is, akár szokatlanul is. Mint ahogy Papp Zoltán, Bécsben élő iparművész és belsőépítész, aki egy ott élő indiai üzletembertől kapott megbízást: a schwechati repülőtér egyik üzletét rendezze be Mozart szellemében. Az elkészült makett szerint Papp Zoltán szabadon érvényesíthette gazdag szín- és formavilágát

Tapolcsányi Éva felvételei

Két évig két keréken

Azé az elsőbbség, akinek előrébb áll az orra

Három magyar fiatalember arra vállalkozott, hogy két év alatt körbekerékpározza a világot. Hatvanezer kilométer megtétele után a végcél: a barcelonai olimpia. A Népszava szerződést kötött a nem mindennapi teljesítményre vállalkozókkal, beszámolóik rendszeresen és kizárólag csak lapunkban olvashatók.

Törökország és Ciprus után ismét új világba csöppentünk. Most *Karachiból*, Pakisztán egyik legnagyobb városából *jelentkezünk*. Az idő nagyon szép, rövidnadrágban kerekezünk, s bár az itt élők fáznak, nekünk optimális ez a *28 fok* körüli hőmérséglet.

A város forgataga első látásra kicsit ijesztőnek tűnt, igaz, Törökországban már hozzáedződtünk ezekhez a sajátos közlekedési *szokásokhoz*. Két-három nap elteltével már itt is jól eligazodunk a kavalkádban. Itt, Pakisztánban — Ciprushoz hasonlóan — „balra tarts" van, tehát angol rendszerű a közlekedés. Rengeteg autó és háromkerekű motoros riksa pöfög az utcákon. Nagy a tumultus, de soha sincs torlódás. Egyetlen szabály érvényesül: akinek előrébb van az orra, azé az elsőbbség. A járművek *díszítéséből*, dekorálásából egyébként *művészetet csinálnak* a helybeliek, ettől nagyon *színes az utcák képe*.

Egyetlen furcsa és eleinte ijesztő dolgot tapasztaltunk: *az úttest tele van piros foltokkal*. Először az rémlett fel bennünk, hogy rengeteg közlekedési baleset lehet, és a sérültek elszállítása után talán nem takarítják az utakat... Hátborzongató érzés volt ilyen gondolatokkal járni-kelni, de aztán megnyugtattak bennünket, hogy ezek a piros foltok nem felszáradt vértócsák, ahogyan mi képzeltük. Itt mindenki különböző fűszerezésű *batátalevelet rágcsál, és ezeket köpdösik*. Ettől vannak ezek a foltok az aszfalton.

Miután megnyugodtunk, betértünk egy kisvendéglőbe, kipróbáltuk a pakisztáni fűszeres konyha ételeit. Megkóstoltuk az egyik legjellegzetesebb ételt, a helybeliek kedvencét, a rutit, ami a mi palacsintánkhoz hasonló alakú, nagyon sós és fűszeres tészta.

Továbbindulásunkat még homály fedi. Az ország egyes részein, főként *Szind tartományban zavargások vannak*. A bankok előtt, a forgalmas csomópontokon katonák posztolnak, az utakon, utcákon pedig *tankok* és *dzsipek cirkálnak*. A hírek szerint bármilyen mozgolódásra, zavargásra egyből tüzet nyitnak. Egyszóval, *jól meg kell gondolnunk*, hogy merre indulunk tovább. Célunk mindenképpen India. A kérdés csak az, hogy milyen útvonalon jutunk el oda.

Maráz Ferenc
B. Molnár Pál

★

(Több olvasónk telefonált már, miért írjuk azt, hogy három fiatalember biciklizi körbe a világot, ha tudósításaikat csak ketten jegyzik. Nos, 1990. október 12-ei számunkban megjelent, hogy Szakolczai Józsefet, útban Izmir felé, egy teherautó elütötte, emiatt hazahozták, s itthon kezelik az orvosok.)

Az édesanya halálbüntetésért könyörög

Címoldalán döbbenetes képpel jelent meg tegnap a *The West Australian* című napilap, amely a legnagyobb példányszámú Nyugat-Ausztráliában megjelenő újság. *Lovasi Mátyásné Derick Tomlinsonnak*, a helyi igazságügyi kormányzat szóvivőjének lábát karolja át és úgy könyörög: *állítsák vissza a halálbüntetést!*

Mint ahogy arról már beszámoltunk, a két és fél éve Nyugat-Ausztráliában élő magyar család egyik gyermeke, a 8 éves *Gábor* karácsony másnapján brutális gyilkosság áldozata lett. A gyilkosság gyanúsítottját, egy 17 esztendős, többszörösen büntetett előéletű ausztrál fiatalembert már őrizetbe is vette a rendőrség.

Csütörtökön, a gyászoló család tagjai mintegy száztagú tiltakozó csoport társaságában demonstratív felvonulást rendeztek Perth egyik legforgalmasabb útvonalán. A tiltakozók menete a nyugat-ausztráliai parlament épülete előtt ért véget. A felvonulók hatalmas táblákkal kezeikben követelték: *„Hozzátok vissza a kötelet!"*

A felvonulók vezetője, a Polgárok a bűnözés ellen mozgalom képviselője újságírók kérdésére elmondta, hogy társaival együtt meggyőződése: ahhoz, hogy az emberek biztonságban élhessenek otthonaikban, biztonságban közlekedhessenek a nagyvárosok utcáin, csak egyetlen megoldást lát, a bűnözők ellen a halálbüntetés újbóli alkalmazását.

A Lovasi család tegnap nyilvánosan köszönte meg a tüntetők együttérzését és azoknak az embereknek az áldozatkész munkáját, akik három nap, három éjjel kutattak kisfiuk után, és akit, sajnos, már csak holtan találtak meg.

A tüntetés után az igazságügyi szóvivő, *Tomlinson* úr elmondta, hogy magánemberként, bizonyos gyilkossági ügyekben — mint például a Lovasi-ügyben — hisz a halálbüntetés szükségességében, annak elrettentő erejében. Közölte azt is, hogy a demonstráció résztvevőinek követelését továbbítja kormánya illetékeseinek. Hozzátette még, hogy a gyilkosságokért általában kiróható *húszéves büntetés* a különböző kedvezményekkel azt jelenti, hogy az elítélt akár már nyolc év után visszakaphatja szabadságát.

„Húsz év börtön néhány gyilkosnak nem jelent mást, mint pár év lakást, teljes ellátással" — jegyezte meg Tomlinson. Az igazságügyi kormányzat azon dolgozik Nyugat-Ausztráliában, hogy maximálisan figyelembe vegye a lakosság ilyen irányú igényeit is.

A tragikus sorsú Gáborka hétfői temetése is minden bizonnyal újabb demonstráció lesz majd a halálbüntetés visszaállítása mellett.

Buzgó József

Zöld kártya nélkül ne!

Tudnivalók a Kelet-Európába utazó turistáknak

A Kelet-Európába utazó autós turistáknak ajánlatos, hogy a határátlépés előtt beszerezzék a nemzetközi gépjármű-biztosítási bizonylatot, a *zöld kártyát*. Erre az érintett országok közötti elszámolási rendszer megváltozása miatt van szükség.

Bulgáriába, Lengyelországba, Romániába utazó magyar rendszámú gépjárművek esetében fordulhat elő, hogy ha nem rendelkezik zöld kártyával, *meghiúsulhat* a beutazás, illetve a turistákat a határőrizeti és vámszervek *konvertibilis devizafizetés ellenében* engedik csak be az országba.

A zöld kártya a Hungária Biztosító, az Állami Biztosító, valamint a Magyar Autóklub irodáiban szerezhető be, s 30 forintba kerül a kiállítása.

Szakszervezeti beutalóval — ingyen

Az Üdülési és Szanatóriumi Főigazgatóság közleménye

A *szakszervezeti, kedvezményes* beutalóval pihenőket nem érinti a gyógyfürdők azon intézkedése, hogy az igénybe vett szolgáltatásokért a helyszínen *térítési díjat* kell fizetni. A januári kéthetes gyógybeutalóval rendelkezők továbbra is térítésmentesen fürödhetnek és kaphatják a gyógykezeléseket.

Az Üdülővendég-szolgálati Iroda (Bp. VI., Dózsa György út 84/b IV. 30.) január 7-étől várja naponta 9—13 óra között azok jelentkezését, akik januárra három-, illetve négyhetes kedvezményes iskolaszanatóriumi beutalójegyet igényelnek gyermekük részére Kőszegre, illetve Vajtára. Beutalhatók levegőváltozásra szoruló 2. és 7. osztály közötti fiúk és lányok. Térítési díj személyenként és naponként 100 forint. Ugyanitt lehet jelentkezni januári, balatoni felnőttjegyekért. Egyéb gyógy- és magaslati, januári helyekért pedig a szakszervezeti szövetségek budapesti központjai (HVDSZ, KPVDSZ, Medosz, Vasas, Vasutas, Vegyész stb.) várják az érdeklődőket.

N

Biztos pont:

NÉPSZAVA

Újabb, sipeki géppuskatöltények

Újabb fordulatot vett a nógrádsipeki fegyverlopási ügy. A házkutatás során lefoglalt fegyverek és lőszerek miatt őrizetbe vett *Oláh Miklós bevallotta*, hogy a korábbi lopásban részt vett *Illés Mihály* 33 éves nógrádsipeki lakos. (A fűrészlopás miatti házkutatás során találták meg Oláh Miklósnál a kispuskákat, a pisztolyt, a nagy mennyiségű lőszert és a robbanóanyagot.) A rendőrség ezek után Illés Mihálynál is házkutatást tartott. Nem eredménytelenül, mert PPS-géppisztolyba és *páncéltörő géppuskába való lőszereket találtak*. Illés egyelőre tagad, lőszerrel való visszaélés alapos gyanúja miatt azonban a házkutatás után őrizetbe vették.

(MTI)

A cseles Cicciolina

Jeff Koons, New Yorkban élő szobrászművész bejelentette, hogy mégsem veszi feleségül *Ilona Staller* pornósztárt, mivel kettőjük életfelfogása nagyon különbözik. Cicciolina néhány héttel ezelőtt közölte, hogy az esküvőjük február 14-én, Bálint-napkor lesz Rómában.

Knoos Velencében ismerkedett meg Staller Ilonával, aki modellt állt néhány szobrához. A házasság gondolata ekkor merült fel mindkettőjükben.

„A házasság pedig meglesz!" — jelentette ki a felülmúlhatatlan Cicciolina.

Lottónyeremények

Az első heti lottónyeremény-összegek, a nyereményilleték levonása után, a következők. Öttalálatos szelvény nem volt, a következő hétre átvitt jutalom nettó összege egymillió forint. A négytalálatos szelvények egyenként 185 734, a háromtalálatosok 1174, a kéttalálatosok pedig 40 forintot érnek. A közölt adatok nem véglegesek.

(MTI)

Barátság klub

Kirándulás, disznótor, mulatság

Télidőben is szépek, csalogatóak a *hegyvidéki tájak*. Januárban a Népszava Barátság klubja is a hegyekbe hívja lapunk olvasóit. Huszadikán a *Mátrába* megyünk *autóbusszal*. Bejárjuk a hegység nevezetes településeit: Mátrafüredet, Mátraházát, Galyatetőt. Megnézzük a parádi *kocsimúzeumot* és a *cifraistállót*. Sétálunk, hógolyózunk, levegőzünk. A kirándulás — az ebéd árával együtt — 600 forint.

Akik legalább *két napot* szeretnének a hegyekbe tölteni azokat január 29-én és 30-án a *Bükk-hegységbe*, Lillafüredre hívjuk. A Kastélyszállóban lakunk, ahonnan kirándulunk Miskolctapolcára és megfürdünk a Barlangfürdőben. A részvételi díj — szállással és teljes ellátással — 1500 forint.

Ha valaki nem akar messzire utazni Budapestről, társuljon hozzánk 27-én a Moszkva téri metróállomáson és jöjjön velünk kirándulni a *budai hegyekbe*. Az út nem lesz hosszú és fárasztó. A hűvösvölgyi Nagyrétre megyünk, ahol *forralt borral, kenyérrel és szalonnával* várnak bennünket. A részvételi díj 100 forint.

Január 26-án *disznótorra megyünk Dabasra*. Megnézzük a disznóvágást. Megreggelizünk. Aztán elmegyünk Kecskemétre, / megismerkedünk a város nevezetességeivel. Utána visszatérünk Dabasra, ahol disznótoros ebéddel várnak bennünket. Az útiköltség és a vendégjog 600 forint.

Január 19-én pótszilveszteri bált rendezünk a Hotel Ifjúság éttermében, ahová szeretettel meghívjuk minden kedves barátunkat. Lesz műsor, tánc, tombola, vigalom. Lehet, még jobban mulatunk, mint szilveszterkor. A belépő, a vacsorajeggyel együtt, 400 forint.

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a Népszava Barátság klubnak mindenki tagja lehet, aki barátokra és kellemes szórakozásra, *kulturált időtöltésre* vágyik. A tagsági díj egy évre 100 forint. Lapunk minden héten közli a programot, amelyből válogathatnak az érdeklődők.

(gerencséri)

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő:
DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek:
SZALAY ANTAL,
TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség:
Bp. VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 122-4810
Telefax: 1-222-415
Postacím: 1964 Budapest

Kiadja
a Népszava Kiadó Vállalat
1964 Bp. VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 122-4810

Levélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ,
a Népszava Kiadó Vállalat
megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető:
LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás:
Szikra Lapnyomda

Felelős vezető:
DR. CSŐNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: BARABÁS PÉTER
Segédszerkesztő: TÓTH JENŐ
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: SELMECZY ATTILA

A Csongrád Megyei Víz- és Csatornaművi Vállalat
FELAJÁNLJA
MŰSZAKI TERVEZŐI
szabad kapacitását vízügyi létesítmények (ivóvíz, szennyvíz, fürdő) **fejlesztési, rekonstrukciós és fenntartási műszaki terveinek elkészítésére.**
A fentieken túl vállalja a hagyományos rendszerű szennyvízcsatorna-kiviteli tervek átdolgozását a vállalat szolgálati szabadalmát képező gazdaságosabb GBS-csatornarendszerre.

CS M V VIZMŰ

Cím: 6601 Szentes, Pf. 4.
Telefon: 631-4244
Telex: 08-2208

Címeradón is törik a fejüket

Pécsett a címeradó bevezetésén gondolkodnak. A hirdetési adónak is vannak hívei. Csak az a kérdés, van-e még elvehető pénz a lakosságnál...

(4. oldal)

Hétfordító

Most, hogy csődöt jelentettek a szocializmus kilencországnyi laboratóriumából, új kísérletnek lehetünk szem- és fültanúi. Meg alanyai.

(6. oldal)

A forint becsülete

A forint — bár folyamatosan gyengíti az infláció — egyelőre valódi pénz. Annál kevésbé érthető, hogy még mindig működhetnek üzletek, ahol nem fogadják el.

(7. oldal)

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT KÖNYVTÁRA

14

HÉTFŐ, 1991. JANUÁR 7. ■ 119. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM ■ ARA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

Change money! Mennyiért?

Azonnal reagált a feketepiac

Tolongás az IBUSZ-nál, pangás az üzéreknél – 62-ért nem kapták, 90-ért nem vitték a dollárt

Hétvégi roham a Keleti pályaudvari IBUSZ-irodánál — Tapolcsányi Éva felvétele

A péntek esti bejelentés a forint leértékeléséről eltérő érzelmeket váltott ki. Felbőszítette és hét végi sorállásra késztette azokat, akik még a régi árfolyamon szerettek volna hozzájutni évi 50 dollárjukhoz, az üzérek pedig a kereslet csökkenése miatt nyugtalankodtak. Nem cso-

(Folytatás az 5. oldalon)

Folyási irány

Kormányok jönnek, kormányok mennek, rendszerek változnak, de egy fix pontunk azért marad: a bérszabályozás. Mintha fülig szerelmesek lennének bele a bérszabályozó emberek.

Az illegitim években legalább összeházasították az árszabályozással, amit aztán, egyébként nagyon helyesen, szép lassan kezdtek elfelejteni. Meg is van az eredménye, olyan áráradásnak lehetünk tanúi, mint még soha.

Áráradáshoz bérapály. Ez a magyar szociális piacgazdaság. Nehogy véletlenül megfizethessék a jól menő cégek a legjobb szakembereket. A végén még mindenki olyan vállalatnál szeretne dolgozni, amelyik prosperál és európai fizetéseket ad, miközben sok helyen még bért sem képesek emelni. Hát mi lenne azzal a rengeteg elavult, eladhatatlan terméket gyártó üzemmel? Hogy nincs is szükség rájuk? Ez igaz, de más az elmélet és más a gyakorlat.

Ha a többség nem tud fizetni egyébként sem, ne fizethessen az sem, akinek lenne miből. Lassanként már mindennek van placa és ára, de a munkaerőnek még mindig nincs.

Olyan ez, mintha a Dunában fuldoklónak levegőtlen mentőövet dobnának: ha az illetőnek sikerül felfújnia, akkor megmenekül, ha nem, hát istenem, nem eléggé életrevaló. Emlékeztetőül: a Duna Európából ered és a Balkán irányába folyik...

Bush

Szabad kéz a tábornokoknak

George Bush amerikai elnök kijelentette, hogy ha háború lesz Irakkal, *„nem kötöm meg tábornokaim kezét"*.

A Sky televíziónak adott, vasárnap reggel közvetített nyilatkozatában az elnök azt mondta, hogy az Irak elleni háború *„nem lesz második Vietnam"*.

Hozzátette, hogy *ha Szaddám Huszein iraki elnök kivonja csapatait Kuvaitból, akkor „nem lesz ellene azonnal semmiféle katonai akció"*. De, mondta az amerikai elnök, „elfogadhatatlan a visszatérés a status quohoz Irak kivonulása után: *gondoskodni kell arról, hogy elejét vegyük az iraki agresszió megismétlésének*".

Brit lapértesülések szerint *James Baker* amerikai külügyminiszter *műholdas felvételeket* mutat meg szerdán Genfben *Tárik Aziz* iraki külügyminiszternek, melyekből kiderül, hogy *az amerikai felderítés még Szaddám Huszein elnök mozgását is figyelemmel tudja kísérni*. Ebből az iraki vezetőnek meg kell értenie, hogy helyzete reménytelen, vélekednek amerikai kormánykö-

(Folytatás a 2. oldalon)

Az MSZDP főtitkára Bauer-villanófényben

Ormándlaky Ernő 2 év és 6 hónapja

A büntetett előélethez fűződő hátrányok alól kegyelemből mentesítve

Az MSZDP főtitkára lopásért börtönben volt, hozták többször is szerkesztőségünk tudomására szociáldemokrata párttagok. Az egyébként is sok vihart megért szocdempártra nézve korántsem hízelgő hírt – ha csupán tapogatódzva is – néhány laptársunk is megszellőztette már.

EXKLUZÍV

A napokban utánajártunk az információnak és a Pesti Központi Kerületi Bíróság irattárában, a *16. B. 37. 356/1970. 9.* számú vaskos aktakötegben az alábbi ítéletet találtuk: ... a bíróság *Ormándlaky Ernőt* (egy hatszereplős ügy negyedrendű vádlottját — *A szerk.*), bűnösnek mondta ki társadalmi tulajdont folytatólagosan károsító és részben bűnszövetségben elkövetett lopásban, mint bűnsegédet, ezért *2 év 6 hónapi szigorított büntetésvégrehajtási munkahelyen letöltendő szabadságvesztésre ítélték és három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.*

Az ítélet indoklása szerint Ormándlaky barátai, akik az Ofotért raktárában dolgoztak, fotópapírt loptak munkahelyükön, s odaadták Ormándlaky Ernőnek tudván, hogy barátjuk *szenvedélyes fényképész*. Ormándlaky megjegyezte, hogy ilyet bármely boltban kaphat. Legközelebb — immár egy másik raktárból és egy újabb bűntárs segédletével — drágább papírokkal, filmekkel „kínálták meg" az amatőr fotózás megszállottját. Módszerük a következő volt: *a*

(Folytatás a 3. oldalon)

Fordult a kocka

Ilyen még nem fordult elő. *Péntek óta* a fővárosi hidak mindkét oldalára *rendőröket vezényeltek*, és hogy ne legyen feltűnő, az osztagokat szállító speciális autóbuszok ablakait *elfüggönyözték*.

A rendőrök csak várakozhatnak, de meg nem szólalhatnak. Erre szigorú parancsot kaptak. Úgy látszik, a *sajtószabadságba* beleúnt a főkapitány is, mert bár nem akadályozza meg, hogy írjunk a főváros hídjainál kialakult szokatlan helyzetről, tájékoztatást senki nem adhat.

— A nyilatkozás jogát fenntartotta magának a főkapitány úr — mondták vasárnap délután a huszadik hívásra a titkárságon.

— Akkor szíveskedjék bekapcsolni *Barna* úrhoz.

— Barna úr nincs...

Horváth Páltól, a fuvarozók szövetsége elnökétől kaptunk tájékoztatást:

— Amióta megtudtuk, hogy a *kormány* a korábbi *ígéretével ellentétben* 33 forintra emelte a *benzinadót*, számolni kellett azzal, hogy ismét felszínre tör az *elégedetlenség*. Októberben megállapodást kötöttünk a kormánnyal, azt mi be is tartottuk, ezért most az *Érdekegyeztető Tanács* minden

Rendőr-demonstráció a hidakon

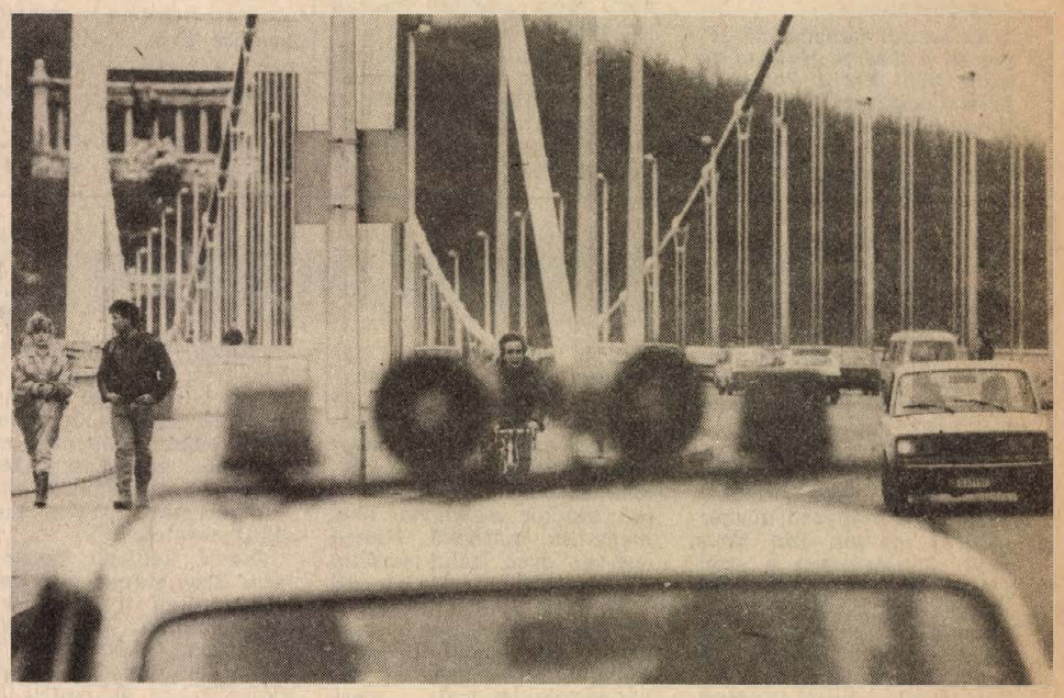

résztvevője, jogosan, *becsapottnak* érzi magát. A megállapodás úgy szólt, hogy *liberalizálják* az árakat, amit természetesen *elfogadunk*, mert azt a világpiac befolyásolja. Viszont az árliberalizáció nem az *adóteher növelését* jelenti, hanem a *beszerzési árhoz* alkalmazkodik. A két dolgot nem szabad összekeverni. A kormány intézkedésére az üzemanyagárak talán még annál is magasabbra szöknek, mint ami az októberi megmozdulásokat kirobbantotta.

— De a kormány az üzemanyag árából kiveszi az *útalapadót*.

— *Ezt hangoztatják*, de arról már *szerényebben* szólnak, hogy milyen magas lesz a *kötelező biztosítás* díja. A személyszállítást pedig — mint szakmát —, egyetlen tollvonással tönkreteszik, pedig *70 ezer család* megélhe-

(Folytatás az 5. oldalon)

POLGÁRJOG A BIZTONSÁGRA!

ÁB ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ RT.

Az amerikai külügyminiszter az elnök levelét viszi a genfi tárgyalásokra

(Folytatás az 1. oldalról)

rökben a The Sunday Times című londoni lap szerint.

Az újság azonban azt is tudni véli, hogy Baker az általános közel-keleti helyzetről, *az izraeli—arab konfliktusról* is „elbeszélget" majd az iraki külügyminiszterrel, habár el fog utasítani minden iraki kísérletet, hogy az Öböl-válságot *„közvetlen" összefüggésbe* hozzák a térségbeli más kezdeményezésekkel. Ez utóbbi Irak egyik *legfontosabb követelése* Kuvait augusztusi elfoglalása óta.

Szaddám Huszein iraki elnök rendíthetetlenséget mutatott vasárnap a nyilvánosság előtt, miközben francia diplomáciai források szerint kompromisszumkészségére tett *óvatos utalást* az előző napon a színfalak mögött.

Az iraki fegyveres erők napján harcias beszédet mondott a bagdadi tv-ben és rádióban. Hangoztatta: Irak felkészült a háborúra, példátlan mértékű erőforrásokat összpontosított. Szaddám Huszein *biztos győzelemmel* kecsegtette népét, még ha — mint mondta — elhúzódó lesz is a háború, és sok áldozattal is jár.

Kijelentette, hogy *Kuvait kérdésében nem lehet kompromisszum, az történelmileg Irak része, és az is kell hogy maradjon.* Úgy állította be a dolgokat, hogy a háború, ha kitör, nem Kuvaitért folyik, hanem az Izrael által megszállt *arab Palesztináért és a Golan-fennsíkért.* Érvelése arra összpontosult, hogy a bagdadi vezetést az összarab ügy *védnökeként* tüntesse fel.

Az előző napon francia diplomáciai források szerint azt mondta a francia nemzetgyűlés külügyi bizottsága elnökének, hogy *„hajlandó bizonyos áldozatokra, ha az Egyesült Államok is engedményt tesz".* Ha az értesülés hiteles, ez azt jelentheti, hogy az iraki államfő a nyilvánosság előtt fenntartja ugyan a harcias hangnemet, de *a kulisszák mögött kompromisszumot keres.*

Most még nyugalom van, de a határidő közeledik – erre figyelmeztetik az elnököt a washingtoni háborúellenes tüntetők

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Baker külügyminiszter egy levelet visz majd George Bush elnöktől Szaddám Huszein iraki államfő számára. Az amerikai elnök *kizárta annak lehetőségét,* hogy a genfi találkozó után Baker Bagdadba utazna, bár számos kritika érte Busht azért, mert úgy döntött, hogy Baker *csak Azizzal* találkozzék, s nem Huszein elnökkel is.

Bush elnök szombaton Camp David-i rezidenciáján találkozott Perez de Cuellar ENSZ-főtitkárral is, akivel az Öböl-válságról tanácskozott.

Moszkva elégedetten nyugtázta a közvetlen amerikai—iraki párbeszédről szóló megállapodást, annál is inkább, mert a szovjet fél *aktívan közreműködött* ennek létrejöttében. Ezt *Vitalij Csurkin,* a szovjet külügyminisztérium szóvivője jelentette ki nyilatkozatában.

Egyúttal utalt azokra a szovjet nyilatkozatokra, amelyek már korábban is a tárgyalások fontosságát hangsúlyozták, úgy minősítve a párbeszédet, mint az Öböl-válság megoldásának *kulcsát,* az igazságosság és a stabilitás helyreállításának eszközét a térségben.

Vasárnap délután elindult Nagy-Britanniából Öböl menti körútjára *John Major* brit miniszterelnök. Első állomása *Szaúd-Arábia,* ahonnan kedden *Ománba,* majd pedig szerdán *Egyiptomba* utazik.

A brit kormányfő azt mondta, hogy mindenben tökéletesen egyetért George Bush amerikai elnökkel. *Nem lehet szó semmiféle tárgyalásról Irakkal, fejtegette, mert nem tárgyalási kérdés az, hogy a betörőnek ki kell mennie a házból, ahova betört.* Meg kell értetni Szaddám Huszein iraki elnökkel, hogy a szövetségesek *komolyan gondolják* elhatározásukat, de azt is tudatni kell az iraki vezetéssel, hogy ha fenntartás nélkül kivonulnak Kuvaitból, akkor *nem fenyegetheti* őket sem támadás.

Más kérdés, hogy utána esetleg tárgyalásokat kell kezdeni *az Irak által nyújtandó kártérítésről, a környező országok biztonságát szavatoló garanciákról, szankciókról,* melyek elejét vehetik későbbi iraki agressziónak, mondta a brit kormányfő.

Úgy vélte, a háború — ha lesz — *rövid lesz.* Atomfegyvert senki sem fog bevetni, mivel Iraknak *e percben még nincs atombombája,* mondta, és kifejezte reményét, hogy a szövetségeseknek vegyi fegyvert sem kell alkalmazniuk, esetleges hasonló iraki akciók megtorlására.

„Franciaország elnöke nem közkatona Bush tábornok hadseregében", s Párizs kizárólag csak az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elhatározott katonai akcióban hajlandó részt venni. Ezt *Francois Mitterrand* köztársasági elnök jelentette ki, újságíróknak nyilatkozva. Az elnök megismételte, hogy Franciaország az Egyesült Államok *megbízható partnere,* és semmi olyan lépést nem tesz, amely megnehezítené a párbeszédet Irakkal, ellentétes lenne a közösen kialakított állásponttal az Öböl-válság kérdésében, de nem is szándékozik *túlmenni* az ENSZ által megszabott feladatokon —, vagyis, nem akar részt venni egy olyan háborúban, amely Irak katonai potenciáljának megsemmisítésére irányulna, Kuvait függetlenségének helyreállításán túlmenően.

Mitterrand úr vélekedett, hogy a Biztonsági Tanácsnak a január 15-i határidő lejárta előtt *ismét össze kellene ülnie, a helyzet értékelésére, és az esetleges katonai akció feladatainak pontos körülhatárolására.* A francia elnök ugyanakkor ismét előterjesztette saját elképzelését a rendezésre vonatkozóan: ha Irak a január 15-i időpontig pontos menetrendet terjeszt elő csapatainak Kuvait területéről történő kivonására, s ezt nemzetközi ellenőrzés alatt hajtaná végre, *nincs szükség* katonai akcióra.

(MTI, AP, Reuter, TASZSZ)

A hasonmás

Egy zsidó könyvelőben akadt hasonmására Ioszif Viszszárionovics Sztálin, aki állandó üldözési mániában szenvedett — adta hírül a Rabocsaja Tribuna című szovjet napilap.

Amikor 1934-ben meggyilkolták Szergej Kirovot, az akkori politikai bizottság tagját, Sztálin lázas kutatást indíttatott saját alteregójának megtalálására. Embereinek így sikerült rábukkanniuk a zsidó Jevszej Lubickijra, aki ez időben Ukrajnában könyvelősködött.

Mivel a hasonlóság nem volt tökéletes, fodrászok, szabók és plasztikai sebészek egész hada vette kezelésbe Lubickijt, ám a kiváló mestereket munkájuk elvégzése után — Lubickij családjával együtt — könyörtelenül kivégezték.

Ettől kezdve az egykori aktakukac gyakorlatilag teljesen átvette a diktátor szerepét, aki évekig alig mutatkozott önnön valójában a nagyközönség előtt.

Igaz, a Kreml és a külügyminisztérium dolgozóit nemigen lehetett megtéveszteni e nagy hagyományokkal rendelkező trükkel, az újság szerint azonban a szerepcsere így is tökéletesen betöltötte küldetését.

1952-ben azonban, a zsidó orvosok összeesküvése során a hasonmásától is egyre inkább rettegő diktátor koncentrációs táborba számüzte Lubickijt, aki nem sokkal szabadulása és Sztálin halála után, 1953-ban halt meg.

SZOROSABB KAPCSOLAT

Az egyiptomi nemzetközi együttműködési államminiszterrel tárgyall a Kairóban tartózkodó Katona Tamás, a magyar külügyminisztérium politikai államtitkára és az őt kísérő küldöttség. A magyar delegáció két ország közötti — elsősorban gazdasági — együttműködés kérdéseiről tanácskozott Murisz Makram Allah Vaszeffel és munkatársaival.

FÖLDREFORM

A szovjet földreform meggyorsítását szorgalmazta elnöki rendeletében Mihail Gorbacsov. A dokumentum változatlanul nem teszi lehetővé a föld magántulajdonát. Erről idén népszavazás hivatott dönteni, noha egyes köztársaságokban már külön törvények rendelkeznek a paraszti gazdaságokról, így az oroszországi parlament decemberben hozott döntésében megengedi a föld magántulajdonát is.

RIZSKOV ÁLLAPOTA

Tovább javul Nyikolaj Rizskov szovjet miniszterelnök állapota. Erről felesége számolt be a Szovjetszkaja Rosszija című napilapban. A szovjet kormányfő december 26-ára virradóra esett át szívinfarktuson, s azóta is kórházban ápolják.

FELELŐSSÉG

A pártot felelősség terheli Bulgária külpolitikai kapcsolatainak egyoldalúságáért, amely elszigetelte az országot a világgazdaságtól és a tudományos-műszaki haladástól — egyebek között ezt tartalmazza az a tervezet, amelyet a Bolgár Szocialista Párt szakértői készítettek arról, milyen felelősség terheli a múlt év áprilisáig kommunistának nevezett pártot az ország válságáért.

PER PEKINGBEN

A tavalyelőtt Pekingben lezajlott diákmegmozdulás 9 résztvevőjének ügyében hirdetett ítéletet egy pekingi bíróság — adta hírül az Új Kína. A kilenc „bűnelkövető" közül kettőt „mentesítettek a büntetőjogi következmények alól", hetet pedig 2 és 4 év közötti szabadságvesztéssel sújtottak — írta a hivatalos hírügynökség.

AFRIKAI KÖRUTAZÁS

Csien Csi-csen kínai külügyminiszter Etiópiát, Ugandát, Tanzániát és Kenyát érintő afrikai körútra indult. Mind a négy országban hivatalos látogatást tesz — jelentette vasárnap a Zsenmin Zsipao.

BEFEJEZETT AKCIÓ

A december 19-e óta sztrájkoló román egyetemisták képviselői vasárnap bejelentették, hogy befejezik akciójukat, ám követeléseiket — mindenekelőtt a kormány és Ion Iliescu köztársasági elnök lemondását illetően — továbbra is fenntartják.

ÍTÉLETEK MAROKKÓBAN

Hatvanhét embert ítéltek Marokkóban különböző időtartamú — egy hónaptól tíz évig terjedő — börtönbüntetésre, amiért részt vettek a tavaly decemberi zavargásokban.

Az izraeli légierő palesztin támaszpontokat bombáz

Izraeli harci gépek vasárnap *több palesztin fegyveres frakció állásait támadták Libanonban,* Szidón közelében. A rendőrség jelentése szerint három ember meghalt, hatan megsebesültek.

Az izraeli támadás fő célpontja *a George Habbas vezette Népi Front Palesztina Felszabadításáért (PLFP) támaszpontja volt.* A PLFP helyi parancsnoka elismerte, hogy a szervezet hat tagja megsebesült, de a halottakról szóló jelentést nem erősítette meg.

Az izraeli F—16-osok ugyanakkor lőtték *Abu Nidal Fatah Forradalmi Tanács* nevű szervezetének libanoni támaszpontját is.

Az izraeli légierő már *második napja* támad dél-libanoni célpontokat. Szombaton az Irán-barát *Hezbollah támaszpontját* lőtték izraeli helikopterek. *(AP)*

Megfontolt előrehaladást hirdet az új lengyel kormány

Barabás T. János, az MTI tudósítója jelenti:

A *Jan Krzysztof Bielecki* lengyel miniszterelnök által előterjesztett kormányprogram azt mutatja, hogy az új lengyel vezetés a *fontolva haladás* híve. Tulajdonképpen a kilátásba helyezett változások a *Mazowiecki-kormány vonalának folytatását jelentik,* ötvözve *Lech Walesa* köztársasági elnök igényeivel

A kormányprogram csak a *privatizáció előrehaladásának mértékében* lát lehetőséget a bérek felszabadítására, tehát folytatni kívánja a restrikciós pénzpolitikát.

Igazán újat a program a parasztságnak ígért: *védelmet a „tisztességtelen külföldi konkurencia, a mesterségesen alacsony árú mezőgazdasági import" ellen,* valamint a mezőgazdasági export támogatását.

A SZENNY FOLTOT EJT

Szilveszter napjára új rekord született Izraelben: megérkezett az óév *200 ezredik* bevándorlója, mégpedig egy, az Urálon túli területről jött mérnök személyében. Az ember önkéntelenül is azt kérdezi magától, hogy vajon otthon, a modellváltás kínjaival viaskodó s a piacgazdaságot megpályázó Oroszországban nem fog-e hiányozni a mérnök és sok-sok ezer társa, akik többségükben a szovjet társadalom iskolázottabb, mozgékonyabb, vagyis a várható új viszonyok között *nagy szerepre hivatott* rétegéhez tartoztak.

A kérdés persze akadémikus, hiszen a kivándorlók *nem saját jószántukból* fordítanak hátat szülőföldjüknek. *Menekülnek* az áruhiány, a kilátástalanság, és persze, mindenekelőtt a fenyegető *antiszemitizmus* elől nehogy nekik is olyan *pogromokat* kelljen elszenvedniük, mint amilyeneket dédapáiknak kellett nyolcvan—száz évvel ezelőtt. Mert Oroszország ismét bajban van, és a zsidók újra bűnbakká váltak.

Izrael pedig nem győzi befogadni őket. Nincs elég lakás — a legutóbbi érkezetteket már *sátorban* kellett elhelyezni. Nincs elég munkahely — Tel-Aviv utcáit a Szovjetunióból bevándorolt *mérnökök* is söprik. Hely lenne a letelepülésre, még a tulajdonképpeni Izraelben is, ám a kormányzat — kimondva-kimondatlanul — arra ösztönzi a bevándorlókat, hogy a *megszállt területekre* települjenek. És elkövetkezhet az az idő, amikor csakugyan nem mehetnek máshová. Hiszen egy-két éven belül további *800 ezer bevándorlót várnak.*

És itt a bökkenő. Mert az újonnan érkezettek sorsa ugyan előbb-utóbb elrendeződik — Izrael igen sok bevándorlóhullámmal megbirkózott már —, de mi lesz a megszállt területek lakosságával? Gáza és Ciszjordánia a közel-keleti válság *kulcstényezőjének* számít: a hetvenes-nyolcvanas években kirajzolódott megoldási lehetőség értelmében ezeket a területeket adná vissza Izrael az araboknak, hogy cserébe *végre békében élhessen* saját határain belül.

E megoldási formula mellett szóltak egyebek között a *demográfia* tényei is. Kiszámították ugyanis, hogy az arabok — nagyobb népszaporulatuk miatt — néhány évtizeden belül *számszerűen túlsúlyba* kerülnek a történelmi Palesztina — vagyis Izrael és a megszállt Gáza és Ciszjordánia — együttes területén. Márpedig akkor Izraelnek, hacsak nem akar afféle, a többséget elnyomó második apartheidállammá válni, előbb-utóbb nem marad más választása, mint megfelelő biztosítékok mellett megszabadulni a megszállt területektől.

Ezt a képletet borította fel a Szovjetunió gorbacsovi irányváltása, a kivándorlás felszabadítása. Ha a szovjet zsidók bevándorlása az elmúlt év ütemében folytatódik, akkor az izraeli nacionalisták megnyugodhatnak: az arabok még igen sokáig nem fogják tudni „túlszaporodni" a zsidókat. *Másrészt, kellenek is majd a megszűnt területek, s ezzel végképp lekerül a napirendről a palesztin államalapítás lehetősége.*

Az arabok érzékelték a veszélyt, és elhárítására már tavaly, az év első felében *diplomáciai offenzívát* indítottak. A Szovjetunióból való kivándorlást ugyan nem tudták leállítani, de azt elérték, hogy Washington kicsikarjon egy ígéretet Izraelből, amely szerint a zsidó állam *nem telepít* bevándorlókat a megszállt területekre. S ha az ígéretnek nem is, de az arabok *egyesült fellépésének* foganatja

Kivándorló szovjet zsidók – átutazóban Budapesten

Gy. Balázs Béla felvétele

lehetett volna. De hol van már az egyesült fellépés? Az arab világ leghatalmasabb, legütőképesebb hadserege — az iraki — *más arab országok fegyveres erőivel néz farkasszemet,* és bármely pillanatban kitörhet a háború, amelyben *arabok arabokat (is) ölnek.*

Mint a bevándorlás ügye is mutatja, Kuvait megszállásával *Szaddám Huszein hatalmas, és csak nehezen kiheverhető csapást mért az arab érdekekre.* S ez annál inkább így van, minél inkább azok védelmezőinek adja ki magát. Egyébként pontosan ezt teszi: az arabok előtt azzal kívánja elfogadtatni kuvaiti akcióját, hogy azt az *összarab ügy, az Izraellel való szembeszegülés részévé* nyilvánítja. Ez persze olyan csúsztatás, amelyet ellenfelei nem hagynak szó nélkül.

— *Miért kellett egy másik arab országot megszállnia és kirabolnia ahhoz, hogy felléphessen Izrael ellen?* — tette fel a kérdést egy szaúdi diplomata.

Vannak persze arabok, nem is kevesen, akiket Szaddámnak sikerült meggyőznie. (Köztük van egyébként *Jasszer Arafat* is, az arab ügy szempontjából kulcsfontosságú palesztinmozgalom vezére.) *Amennyivel tisztábbra mossa azonban saját szennyesét egyes arabok szemében, annyival lesz szennyesebb maga az arab ügy a világ szemében.* Igaz, a jogos érdek jogos érdek marad akkor is, ha jogtalanságot akarnak igazolni vele, de azért folt esik rajta.

Maga Izrael azonban nem örülhet zavartalanul az új helyzetnek. Lakossága gyarapodásával ugyan ereje is gyarapodik, de a bevándorlók honosítása — hiába a külföldi segítség — *kemény próbatételt* jelent számára. Nem is szólva arról, hogy *közvetlen veszély* is fenyegeti: Szaddám Huszein ugyanis — összarab propagandáját alátámasztandó — váratlan csapást mérhet rá. Ezt maga az iraki vezér helyezte kilátásba, méghozzá, függetlenül attól, „beszáll-e" az ellene indítandó hadműveletekbe, a zsidó állam vagy sem. Az Izrael számára legproblématikusabb fejlemény azonban az lehet, hogy örökre eltűnik egy, a *„területért békét"* elv jegyében kötendő, becsületes alku lehetősége, s ezzel annak esélye, hogy a belátható jövőben megegyezésre jusson arab környezetével.

Kepecs Ferenc

Göncz Árpád látogatásra hívta meg az iráni elnököt

Külügyi megállapodásokat írtak alá Teheránban

Rácz Péter, az MTI kiküldött tudósítója jelenti:

Ali Akbar Hasemi Rafszandzsani iráni köztársasági elnök vasárnap Teheránban udvariassági látogatás keretében fogadta *Jeszenszky Géza* külügyminisztert, *aki átadta neki Göncz Árpád üzenetét, megerősítve az iráni főméltóság magyarországi meghívását.* A csúcsszintű látogatásra még az *idén* sor kerül.

A találkozón *Jeszenszky Géza* tájékoztatót adott a magyarországi békés átalakulásról, hangsúlyozva, hogy az *kedvezőbb lehetőséget* teremt az iráni—magyar kapcsolatok szélesítésére is.

A nagy tekintélyű iráni államférfinak átnyújtották azt a Korán-fordítást, amely *dr. Mihályffy Balázs* sejknek, a Magyar Iszlám Közösség vezetőjének a munkája.

A magyar külügyminiszter teheráni programjának második napja *Isza Kalantari* mezőgazdasági miniszterné kezdődött. Iráni részről ő a gazdasági vegyes bizottság társelnöke. A megbeszélésen tételesen áttekintették a gazdasági együttműködés gyakorlati területeit és bővítési lehetőségeit. Isza Kalantari a jövőbeli kilátások szempontjából kedvező körülményként említette, hogy mindkét országban egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a magánszektor ösztönzésére. Akárcsak a külügyminiszteri találkozón, itt is felvetődött *iráni olaj vásárlásának és magyarországi tárolásának (például a szovjet hadsereg által hátrahagyott tározókban) a gondolata.*

Jeszenszky Géza és Ali Akbar Velajati vasárnapi zárótalálkozóján elsősorban nemzetközi kérdésekről volt szó. A felek külön figyelmet fordítottak az Öböl-válság megvitatására. Iráni részről *tudomásul vették*, hogy magyar orvoscsoport készül a konfliktus övezetébe.

Délután a magyar külügyminiszter előadást tartott az iráni parlament, a Madzslisz tagjainak a hazai változásokról és törekvésekről, a két ország kapcsolatrendszeréről.

A látogatás záróakkordjaként aláírták a *külügyminisztériumok közötti együttműködési megállapodást* és az új, kétéves kulturális csereprogramot.

Az én hangulatom

Amióta ismeretes a *Gallup Intézet* felmérése, amely szerint a magyar lakosság *84 százaléka* pesszimista, és csupán *két százaléka* optimista a jövőjét illetően, én egyfolytában emésztem magam, a többséghez tartozom-e, vagy netán csupán minoritás vagyok.

Elképzelem, hogy Mr. Gallup (magyar hangja: *Manchin Róbert*, az amerikai Gallup-szervezet alelnöke) beállít egy véletlenszerűen kiválasztott magyar családhoz, ahol két felnőtt és két gyermek épp Antall-szendvicset: két száraz szelet kenyér közt friss serclit majszol, és fölteszi a kérdést a családfőnek: *mit gondol, az ország általános gazdasági helyzete hogyan változott az elmúlt tizenkét hónap során?*

A feltételezhetően beálló csöndben következhet a kisegítő kérdés: *mit gondol, 1991 nemzetközi vitáktól többé-kevésbé mentes, békés, vagy sokféle nemzetközi feszültséggel terhes év lesz, illetve nem változik?*

Az elrenyhülő rágóizmok újbóli megmozgatásáig kínálkozó másodpercekben föltehető a reveláns erejű kérdés: *az ön háztartásának anyagi helyzete milyen a tizenkét hónappal ezelőttihez viszonyítva?*

A válaszokra lehet tippelni:

1. A családfő torkán akad a szendvicsmaradék, és fuldoklási tünetek fedezhetők fel arcán; izomgörcs, elszíneződés stb. *(pesszimista)*; 2. Mielőtt megfulladna, kiköpi *(tartózkodik*, válasza nem értékelhető, mintavételi hiba);

3. Arcán izomgörcs jelei, elszíneződés, stb., de az utolsó pillanatban sikerül lenyelnie nagyobb baj nélkül *(optimista)*. A tárgyilagosság kedvéért meg kell jegyezni, vannak olyanok is, akik két szelet bélszín közé behelyeznek egy harmadikat is — hatalomátmentők —, ők azonban nem befolyásolják számottevően a felmérést.

Mármost mit kezdhetünk mindezzel, túl azon, hogy ilyen és ehhez hasonló vizsgálódásokból tudományos igényű táblázatokat lehet készíteni, magyarázatokkal kiegészítve, persze.

Megállapíthatjuk, hogy ez a módszer alkalmatlan a magyar nép hangulatának jellemzésére. Amint az népnemzeti-keresztényidemokrata és egyéb, régebbi ügyek kapcsán is kiderült, idegen minta Magyarországon meghonosíthatatlan.

Saját megfigyeléseinkre kell hagyatkozni.

A minap este arra értem haza, hogy a rádió a következő számokat sugározta: *huszonegy, negyvenöt, negyvenhét, ötvennyolc, hetvenkilenc.* Magamban minden szám után mormoltam: alapvető lelmiszerek, háztartási energia, postai tarifák, helyi közlekedés, Malév. Még sok minden más is eszembe jutott, de ezek a kulcsszavak voltak a legerősebbek.

Mi tagadás, nekikeseredtem, amikor is feleségem megszólalt, s fahangon csak annyit mondott: *na, már megint nem nyertünk.*

Elmosolyodtam.

Megkönnyebbülve kezdtem tanulmányozni a még csak várható áremelésekről és vámrendelkezésekről szóló cikkeket . . .

BODZABÁN ISTVÁN

A KGST helyett

Új kormányközi szervezet

Dorogi Sándor, az MTI tudósítója jelenti:

A KGST Végrehajtó Bizottsága moszkvai ülésén elfogadta egy teljesen új nemzetközi gazdasági együttműködési szervezet alapokmányának tervezetét. A dokumentumot a KGST *február 27—28-án Budapesten* tartandó ülésszakán vitatják meg a tagállamok kormányfői.

Kádár Béla, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere, Magyarország állandó KGST-képviselője, aki egyben a moszkvai ülés elnöki tisztét is betöltötte, moszkvai sajtóértekezletén egyebek között kifejtette: *a KGST már régóta nem tudott választ adni sem a nemzetközi politikai és gazdasági realitásokra, sem pedig a tagországok belső átalakulására.* Külön hangsúlyozta, hogy a KGST-t nem átalakítják, hanem egy *teljesen új kormányközi szervezetet* hoznak létre. Lényegesnek tartotta hozzátenni, hogy az új szervezet ugyanakkor a KGST *jogutódjának* tekinti magát.

A mostani VB-ülés fontos eredményeként említette Kádár Béla, hogy a korábbi szokásokkal ellentétben ezúttal nem hagynak nyitott kérdéseket a kormányfői tanácskozásra, az alapokmány tervezetét *valamennyi* tagország képviselője elfogadta.

A KGST és az új szervezet közötti alapvető különbségeket érintve a magyar miniszter elmondta: a megalakítandó szervezet modelljében, koncepciójában és működési technikájában is különbözni fog a KGST-től. Az új szervezetben már *a nemzetközi kereskedelem szabályai*, a piaci elvek fognak érvényesülni. Megváltozik az alapkoncepció is; amíg a KGST a befelé forduló, protekcionista gazdaságfejlesztés stratégiáját követte, addig az új teljes mértékben szeretné kiaknázni a nemzetközi integrációból, *a szakosodásból adódó előnyöket.* Az új szervezet működésében *nem a tervkoordinációra* fog építeni, hanem a tagországok közötti tájékoztatásra.

Szergej Szitarjan, a szovjet delegáció vezetője egy kérdésre válaszolva közölte: *a KGST vagyonával nem a szovjet kormány*, hanem a nemzetközi szervezet, illetve annak *jogutódja* rendelkezik. Az új szervezet székhelye várhatóan ugyancsak Moszkvában lesz.

Szöuli küldetés

Szöulba érkezett vasárnap *Igor Rogacsov* szovjet külügyminiszter-helyettes, *Mihail Gorbacsov* elnök személyes megbízottja. A moszkvai kérésre *váratlanul* szervezett látogatást a szovjet diplomata arra használja majd fel hogy a gazdasági együttműködés bővítéséről, valamint *dél-koreai fogyasztási cikkek mielőbbi szovjet importjáról* folytasson megbeszéléseket vendéglátóival, köztük *Ri Szang Ok* dél-koreai külügyminiszterrel és *Ro Dzsai Bong* kormányfővel.

Rogacsovot várhatóan hétfőn fogadja *Ro Te Vu* dél-koreai elnök, akinek a szovjet külügyminiszter-helyettes átadja majd *Mihail Gorbacsov személyes üzenetét.*

(Reuter, TASZSZ)

Amnesztia Albániában

Ramiz Alia albán államfő döntése alapján az albán parlament elnöksége *összesen 393 politikai foglyot részesített amnesztiában* — jelentette az *ATA* albán hírügynökség.

A most amnesztiában részesített albán állampolgárokat *államellenes propaganda és tiltott határátlépés* kísérlete miatt ítélték el. *Ramiz Alia* egyébként utasította a hatóságokat, hogy vizsgálják meg *valamennyi*, politikai okokból elítélt szabadonbocsátásának lehetőségét.

Az albán hírügynökség egy másik jelentésben arról számolt be, hogy négy albán megsebesült az albán—jugoszláv határon. Az ATA szerint a határsértők *összecsaptak a határőrökkel.*

(AFP, Reuter)

Ormándlaky Ernő 2 év és 6 hónapja

(Folytatás az 1. oldalról)

raktárban dolgozó fiatalemberek egy kukában hulladék között vitték ki a lopott holmit a kapu alá, ahonnan aztán műszak végeztével kivették. Amikor az árut olcsón felkínálták Ormándlaky Ernőnek, ez utóbbi kijelentette, hogy további fotópapírokra és filmekre lenne szüksége. Hónapokon át vándorolt a sok drága film, papír, patron, fényképezőgép-állvány Ormándlaky Ernőhöz, aki az áru értékének mindössze elenyésző részét térítette meg. Egy ízben megkérdezte ismerőseitől, hozzájuthat-e Bauer villanóhoz? Ezt a szerkezetet már egy újabb bűntárs a nadrágjába csavarva csempészte ki a raktárból, s átadta Ormándlakynak, aki fele árat fizetett az automata villanóért. Még filmfelvevő is jutott Ormándlaky birtokába, s e gépet később *eladta a Bizományi Áruháznak.*

A tavasszal kezdődő lopássorozat őszre véget ért. A bűnszövetkezet lebukott. A bírósági tárgyaláson Ormándlaky tagadta, hogy kezdeményező lépést tett volna a fotócikkek megszerzésére, mint mondta, ő „nem adott megrendelést", de mint szenvedélyes amatőr fotós, nem tudta megállni, hogy a megkívánt tárgyakat olcsón megvásárolja.

Ormándlaky és védője enyhítésért fellebbezett, azonban *a másodfokú bíróság nem látott alapot enyhítésre.* Sőt a folytatólagosságot Ormándlaky esetében súlyosbító körülményként értékelte. Ezért a Fővárosi Bíróság *BF. XXII. 3600 1971 27.* számú ítéletével helybenhagyta az első fokon eljáró bíróság döntését.

Ormándlaky Ernőt — akit a bírósági iratok szerint idegileg rendkívüli módon megviselt a büntetés — *1972. VI. 1-jén az Elnöki Tanács elnöke egyévi kegyelmi felfüggesztésben részesítette.* 1974 februárjában Ormándlaky Ernő levelet írt az igazságügyi miniszternek. Ebben beszámolt arról, hogy a büntetés letöltése után elvégezte a gimnázium negyedik osztályát, jelesre érettségizett, könyvösszeállítóként dolgozik az Állami Könyvterjesztő Vállalatnál, ahol elégedettek vele, s továbbtanulási szándékai vannak. „Azt hiszem, azzal, amit tettem, elrontottam az életemet, de talán nem véglegesen. Tisztelettel kérem a kegyelmet . . ."

A kegyelemre azonban még várnia kellett Ormándlaky Ernőnek. 1976. május 18-án írott levele az Elnöki Tanács elnökének már eredményre vezetett. Újabb kegyelmi kérvényében már arról számolt be Ormándlaky, hogy segédtiszti iskolára járt a postán, s szakmai, politikai aktivitása révén *alapszervi KISZ-titkár, majd KISZ-bizottsági tag lett, s munkahelye marxista—leninista középiskolára javasolta.* „Az elmúlt négy év munkájával bizonyítottam, hogy tettem egy megtévedt kamasz meggondolatlansága volt. Kérem önt és a szocialista államot, hogy fogadjon vissza teljes jogú polgárának."

Ormándlaky Ernő ma teljes jogú állampolgár. „A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1976. évi szeptember hó 7. napján kelt *10—16 16 1976.* számú elhatározásával a *16. B. 37. 356 1970. 9.* sorszámú ítélet egyéb rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett a társadalmi tulajdont folytatólagosan károsító, részben bűnszövetségben elkövetett lopás bűntette miatt 2 évi és 6 hónapi szabadságvesztésnek *a büntetett előélethez fűződő hátrányai alól kegyelemből mentesítette.*"

Ormándlaky Ernő a napokban úgy nyilatkozott, hogy *múltja makulátlan.* „Rosszindulatú rágalomról van szó" — jelentette ki a Pest Megyei Hírlap újságírójának 1990 decemberében. „Valószínűleg vannak a pártban olyanok, akik elhelyezték ezt a pletykát az újságíróknál."

Mára kiderült, a pletyka igaz . . .

★

Mit szólnak mindehhez a pártban?

Petrasovits Anna, az MSZDP elnöke: — Nem tudok mit mondani, előbb be kell mennem a munkahelyemre, hogy tájékozódjak és kialakítsuk álláspontunkat. Javaslom, hétfőn keressen újra.

Kitzinger Ferenc, az MSZDP alelnöke: — Meg vagyok döbbenve. Ha ez igaz, le kell vonni a konzekvenciákat.

Dr. Háhn György, az MSZDP ügyvivő testületének tagja (Petrasovits-ellenes tömörülés): — Tudott dolog volt a pártban Ormándlaky korábbi ügye. Többször szóltunk a vezetőknek, Petrasovitsnak is, de *nem törődtek vele.*

B. I.—H. I.

Olaszország

Hajsza a terrorista csendőrgyilkosok után

Magyar Péter, az MTI tudósítója jelenti:

Újabb véres terrorakció vagy bűntény rázta meg Olaszországot: *Bologna egyik külső kerületében terroristák géppisztolysorozattal lelőttek három őrjáratozó fiatal csendőrt.*

A merényletet előkészítették: az őrjárat *bejelentés nyomán* ment a helyszínre. A csendőrökre legalább hatvan lövést adtak le, több fegyverből. A merénylők egy *fehér FIAT-tal* hagyták el a helyszínt, majd a kocsit nem sokkal később az út szélén hagyták és felgyújtották. Torinóban és Milánóban névtelen telefonáló egy eddig ismeretlen *„Fegyveres Hadrend"* vagy *„Fegyveres Falanx"* nevű szervezet nevében vállalta magára a merényletet.

Bolognában és környékén teljes erővel indult meg a nyomozás a tettesek után. *Az utakat lezárták, valóságos ostromállapot uralkodik a városban.* A csendőrség országos parancsnoksága is nyomozást kezdett. *Francesco Cossiga* köztársasági elnök, valamint a parlament két házának elnöke *nyilatkozatokban* adott hangot a megdöbbenésnek és felháborodásnak, együttérzésről és szolidaritásról biztosítva az áldozatok családját.

Ausztria

Visszaküldik a románokat?

A Szabad Európa Rádió jelentette: egy osztrák parlamenti küldöttség december 3-a és 7-e között tényeket gyűjtött Romániában arra vonatkozóan, hogy *hányadán is áll ott demokrácia*, s az alapvető emberi jogok szempontjából milyen a helyzet

Az Osztrák Szocialista Párt és az Osztrák Néppárt megbízásából *két képviselő* utazott Romániába számos újságíró kíséretében, s most nyújtották át jelentésük végleges szövegét az osztrák belügyminisztériumban. Erre a ténygyűjtő akcióra azért volt szükség, mert *ezrével tartózkodnak Ausztriában román állampolgárok, akiket a genfi menekültügyi konvenció értelmében nem fogadnak el politikai menekültnek.* Mivel pedig Ausztria bevándorlókat és bevándorlást nem ismer, a politikai menekülteken kívül minden más illegálisan itt tartózkodó külföldi állampolgárnak *előbb-utóbb vissza kell térni hazájába.*

Szomália

Már a főváros repülőterénél folynak a harcok

A Szomáliával szomszédos Kenyában cáfolták, hogy *Sziad Barré* szomáliai elnök Nairobiba menekült volna. Az ezzel kapcsolatos hírt a Szomáliai Egyesült Kongresszus elnevezésű ellenzéki tömörülés szóvivője közölte.

Több mint kétszáz külföldit *menekítettek ki olasz és amerikai katonai szállítógépeken* a szomáliai fővárosból.

Két további olasz szállítógép már nem tudott leszállni, *mivel közben heves harcok törtek ki a repülőtér közelében.* Jelenleg összesen mintegy 500 külföldi tartózkodik Mogadishuban.

A moszkvai külügyminisztérium hivatalos közlése szerint *Mogadishuban, az Egyesült Államok nagykövetségén kapott menedéket több, a szomáliai fővárosban rekedt szovjet állampolgár.* A szovjetekért egyébként a moszkvai külügyminisztérium közleménye szerint elindult egy repülőgép, azonban *a repülőtéri lövöldözés miatt vissza kellett fordulnia.* A szovjet állampolgárok kimenekítéséről telefonon tárgyalt a nap folyamán *James Baker* amerikai és *Eduard Sevardnadze* szovjet külügyminiszter is.

(Reuter, AP)

Alábbhagyott a benzinláz

Vasárnapra jelentősen csillapodott a felvásárlási láz, már nem kellett sokat várakozni a benzinkutaknál

Kegyes András felvétele

Novotrade: a kiszolgáltatott hitelező

Lehet-e mások csődjén jól járni?

Városszerte beszélik, sőt már a szaksajtó is célozgat rá, hogy a Novotrade, az utóbbi évek sztár vállalkozása, csődbe jutott. tartozásaikat nem fizetik ki, illetve csak késedelmesen egyenlítik ki legsürgősebb számláikat. Mi az igazság? – kérdeztük a Novotrade Rt. elnök-vezérigazgatóját, Rényi Gábort.

— Íme a feketelistánk — mutat egy 250 cég nevét tartalmazó lajstromot, — s ezek csak azok, amelyekkel szemben már jogerős bírói döntés született vagy végrehajtás alatt áll a követelésünk.

— Néhány nagyobb adóst említsen közülük...

— Nem tehetem, mert azon az alapon, hogy nekünk régóta tartoznak, a jó hírüket nem járathatom le. Ez üzletileg nem lenne tisztességes. Annál is inkább, mert egy botrányos „leleplező" újságcikk nem segít azon a helyzeten, hogy ebben az országban a *hitelező kiszolgáltatottja* az adósnak! Mert a jogi úton való eljárás rendkívül hosszadalmas, a hitelező nem tud érvényt szerezni jogos igényének. Mire egy felszámolási hirdetmény megjelenik a közlönyben, egy év is eltelik. Ez a helyzet a *gazdaságot bénítja*. A másik indok: nem régen megjelent a rendelet, amely szerint a késedelmi kamat a mindenkori refinanszírozási bankkamatláb kétszerese, vagyis miért igyekeznének fizetni az adósok, amikor a lejárt tartozás mindössze 20 százalék késedelmi kamattal „ketyeg"?

— Ezzel azt akarja mondani, hogy a Novotrade nincs csődben, csak nagyok a kinnlevőségei?

— Ha a Novotrade csődben van, akkor Magyarország Afrika közepén található. 1990-ben leépült a hitelállományunk *1,1 milliárd forintról 650 millióra*, s ennek fedezete 500 millió devizában lévő bankbetétünk. Cégünk csak akkor rendül meg, ha a gazdaság olyan helyzetbe kerül, amelyben egy magunkfajta *szolgáltató cégre* egyszerűen nincs szükség. De ez nem valószínű. Hét esztendeje 20 négyzetméteres helyiségben 2 millió forintos alaptőkével indultunk a Wallenberg utcából. Ma a vállalat értéke több mint 2 milliárd forintnyira rúg, ami megfelel 30 millió dollárnak. A cég tevékenységét folyamatosan értékeljük és formáljuk. Jelen vagyunk a *könyvpiacon*, saját kiadónk és a Park és Passage nevű érdekeltségi körünkbe tartozó kiadók révén, s bármilyen szokatlan ez manapság, *megtaláljuk a számításainkat*.

Sándor Pál filmrendező vezetésével a Novofilm vállalkozásunk révén olyan filmeket gyártunk — minden műfajban —, amelyek ugyancsak nyereséget hoznak. Működik reklámügynökségünk, a GGK-SPOT, ami a legnagyobbak közül való. Érdekeltek vagyunk *hetven kft.-ban*. A Novotrade belső vállalkozásainak létszámát az idén száz fővel csökkentettük, a tagok jelentős része átment új, vagy meglévő más vállalkozásokba dolgozni. Ez azt is jelenti, hogy van, amit abbahagytunk: például a képzőművészeti *műkincs-kereskedelmet* a Sotheby-házzal, nem gyártunk már videofilmeket sem, nyilván, mert nem kívánunk saját filmgyártásunknak konkurenciát teremteni.

— Mégis elhalasztották az augusztusban bejelentett 20 millió dolláros alaptőkeemelést. Mégsem fognak sorban állni a kisbefektetők a Novotrade-részvényekért?

— Egyelőre óvatosak vagyunk. Július végén részvényeink 950 százalékon álltak. Augusztus elején, az Öböl-válság kitörésével az árfolyam 500—600 százalékra esett vissza. Ez nem hazai jelenség, a pénzvilág így reagált Kuvait megszállására. A mi tőkeemelésünk elhalasztását ezenkívül még sok minden indokolta: a magyar gazdaság nem megfelelő *külföldi megítélése*, a kormány belső *gazdasági vitái*, a forint elmaradt leértékelése, a kedvezőtlen törvényi szabályozás. A mai piaci viszonyok között például nehezen prognosztizálható — 30 napra előre — az árfolyam, holott ennek nyilvános meghirdetését megkövetelik. A tőkés világban, akár 24 órával a tőkeemelés előtt is meghatározhatják az árfolyamot. Szóval egyelőre nem emeljük a tőkét.

— A Budapesti Értéktőzsdére sem lépnek ki? Papírjaik — úgy tudom — nem jegyeztettek még, s Bécsben is csak a telefonos kereskedésben vesznek részt.

— A budapesti bejegyzés folyamatban van, s előreláthatóan januárban már a Novotrade is forgalmazni fogja részvényeit a Váci utcai tőzsdén. A mi filozófiánk azon alapszik, hogy *minden csődhelyzetben vannak, akik jól járnak*. Mi tőkeerősek vagyunk, félnivalónk nincs, viszont csak úgy járunk jól, ha mások csődjére hatásosan és gyorsan reagálunk.

B. M.

Hogy terem a csúcstechnológia?

Nagyobb lehetőséget kell teremteni az eddigieknél a tudományos kutatásban és a műszaki fejlesztésben az alkotó emberek számára — hangsúlyozta *Pungor Ernő* akadémikus, tárca nélküli miniszter, a műszaki fejlesztés kilátásairól szólva.

Hazánkban mindenekelőtt az energetika, a környezetvédelem, a mezőgazdasági tevékenység, az egészségügy, valamint a közlekedés fejlesztésére megkülönböztetetten kell figyelmet fordítani. Ahhoz pedig, hogy e célok megvalósulhassanak, elengedhetetlenül szükséges *megváltoztatni a jelenlegi képzési rendszert* mind az alsó- és közép-, mind a felsőfokú oktatásban. Ez utóbbi területen nem „szakiskolákat" kell működtetni, hanem az egyetemeken az innovatív, önálló gondolkodásra való oktatást szükséges előtérbe helyezni. Hazánkban ugyanis a *nemzetközi összehasonlításokat* alapul véve — mutatott rá Pungor Ernő — *igen jó* a tudományos teljesítmények, és *az innoválható gondolatok aránya* — ezekből akár csúcstechnológiai eredmények is születhetnek —, s ezt vétek lenne nem kihasználni.

Simlissirám

A simliseknek sem fenékig tejfel — panaszolja harmincas alvilági ismerősöm. A hajdan üzletelésekből aranyifjúként éldegélő tehetséges sportoló mára kocsmaszagú, kedvetlen ember. A sportból hamar kikopott. Az elmúlt tíz-egynéhány évben sok mindennel foglalkozott. Tehetséggel ügyeskedett. Sikeresen tapicskolt a zavarosban. Például elsők közt svarcolt a garantáltan izgató hónaljillatot biztosító nyugati dezodorral, Fa szappannal. A hazai boltokban reménytelenül keresett kenceficéket nagy tételben segítette át a határon. Amikor a farmer ment, „farmerben utazott". Ha videokazetta volt a sláger, azzal foglalkozott. Semmiből nem maradhatott ki. Valuta, arany, bőr, cigaretta és ki tudja, még mi minden feneség szerepelt üzleti repertoárján.

Ömlik belőle a panasz.

— Sokan vagyunk — mondja. — Nagy a konkurencia... Ma már mindenki lehet simlis. Régebben egy jó ötletből évekig megéltem. Ma naponta kell(ene) újat kitalálni.

— hadobás —

EMLÉKEZÉS VERES PÉTERRE

Veres Péterre, az íróra, a Nemzeti Parasztpárt egykori elnökére emlékeztek vasárnap a Kerepesi úti temetőben. Koszorút helyeztek sírjára a Magyar Néppárt—Nemzeti Parasztpárt, a Honvédelmi Minisztérium, a Veres Péter Társaság, a Kovács Imre Társaság, a Szárszói Baráti Kör képviselői, valamint a család tagjai és az író tisztelői.

EREDMÉNYTELEN FŐAPÁT-VÁLASZTÁS

Nem hozott eredményt a főapátválasztás szombaton Pannonhalmán. A választáson 104-en vettek részt, a hazaiakon kívül Brazíliából a kongregációhoz tartozó Sao Pauló-i, továbbá a nyugat-európai Magyar Bencés Közösség is képviseltette magát. A választás zárt körű volt, részletek nem szivárogtak ki.

Nem fizetőképes a lakosság

Címeradón is törik a fejüket

Önkormányzati körkép Baranyából

Megkérdeztünk három Baranya megyei polgármestert, mit kezd az önkormányzat a helyi adókkal. Óvatosan nyilatkoztak, érthető, a jogszabály még nincs a kezükben. Annyi mindenesetre kiderült: ha forrásaik elegendőek lesznek terveik megvalósítására, a működés biztosítására, akkor mindenképpen elkerülik a helyi adók bevezetését, mert úgy gondolják, a lakosság nem terhelhető tovább. Márpedig – mivel a központi adókat nem csökkentették – a helyi adók további terheket rónának az egyre kevésbé tűrőképes lakosságra.

Krippl Zoltán, az új pécsi polgármester szerint a helyi adók egy ilyen nagy városban amúgy is *a bevételek csekély hányadát tennék csak ki*. Ha a magántulajdonban álló lakásokra kivetendő adót nézzük, ez azonnal kiderül. Pécsen körülbelül 27 ezer bérlakás van, ezek lakói eleve nem fizetnének lakásadót. A magántulajdonban álló lakásokban viszont általában népesebb családok élnek, így ők — a személyenkénti 25 négyzetméteres adómentes alapterületet figyelembe véve — a gyakorlatban szintén adómentesek lennének. (A pécsi lakások átlagos alapterülete ugyanis 54 négyzetméter.)

Mégis rá lesz kényszerítve az adó kivetésére az önkormányzat, ha az új jogszabály bizonyos állami juttatások megadását a helyi adók kivetéséhez köti. Ezzel kapcsolatban a pécsieknek érdekes ötleteik vannak. *Gondolkodnak például a címeradón*. Ez azt jelentené, hogy ha egy vállalkozó, magántervező, vagy például egy cigarettát gyártó cég a város címerével kívánja jelezni pécsi illetőségét, fizessen ezért a városnak adót. *Fontolgatják a hirdetési adó bevezetését is*. A városban kihelyezett nagy felületű hirdetőtáblákért eddig csak bizonyos összegű *engedélyezési díjat szedett* a tanács; a jövőben a tábla kihelyezéséért — ha az elképzelésből valóság lesz — az *adóval emelt összeget* kell befizetni az önkormányzatnak. Ugyanez vonatkozna az újságokban megjelenő hirdetésekre is. (Természetesen minderről dönteni csak akkor fognak, ha a jogszabály végre a kezükben lesz.)

Barcson, határ menti kisvárosunkban is arra törekednek, hogy elkerüljék a helyi adók bevezetését. De hogyan? *Feigli Ferenc* polgármester úgy vélekedik: akkor tudják ezt megvalósítani, *ha vállalkozni fog az önkormányzat*. Vállalatok létrehozását is tervezik. Minden jobb a helyi adók kivetésénél, mert a polgármester szerint *a lakosság sajnos nem fizetőképes*.

Csertőn, egy most levált baranyai kisközségben *Hollósi Sándor* polgármestert kérdeztem a helyi adókról. Ők is el szeretnék kerülni a bevezetését, de tisztában vannak vele, hogy a központi juttatások és egyéb bevételek hiánya miatt mégis rákényszerülhetnek a kiszabására.

A polgármester ennek ellenére *optimista*. Bízik abban, hogy a lakosság megérti majd az önkormányzat nehéz helyzetét, önként fogja fizetni az adót, sőt társadalmi munkával is hozzájárul ahhoz, hogy a *„két és fél fős apparátus"* működési költsége biztosítva legyen. Bízik ugyanakkor a kormányban is, hogy önkormányzatbarát politikát fog folytatni, és nem kényszeríti őket népszerűtlen, az emberekben feszültséget keltő intézkedésekre.

Nemcsak az önkormányzatok vezetői várnak, amíg a Magyar Közlönyben megjelenik a jogszabály; bizonytalanságban leledzik a lakosság is. Nem tudják, hogy kell-e fizetniük, vagy sem. A polgármesterek tisztában vannak a lakosság teherbírásával, és keresik a lehető legjobb megoldásokat. Valószínűleg ezért ülnek most *éppen ők* a polgármesteri székben.

Gáspár Gabriella

Egyre több a kalóztőke

Az önkormányzatok Balatonalmádiban és Balatonfüreden eltérően ítélik meg a náluk kezdő vagy már tevékenykedő vállalkozásokat, és ezt az *adó kivetésében is* érzékeltetik. Ezt közölték többek között a polgármesterek szombaton Alsóörsön, ahol első alkalommal ültek kerekasztal köré a Veszprém megyei *munkáltatói fórum* és a megyei önkormányzatok vezetői.

Több oka is van annak, hogy elsőséget kapnak a helyi vállalkozók: a helyben lakók ott adóznak és általában *hosszabb távra* rendezkednek be.

Az alsóörsi fórumon a polgármesterek segítséget kértek a nagy tapasztalatú munkavállalóktól és az Észak-dunántúli Gazdasági Kamarától. Attól tartanak — s ezt tapasztalataik már igazolják —, hogy egyre több *kalóztőke* környékezi meg őket, és *nem tudják, mily módon lehet ellenőrizni a befektetésre jelentkező külföldi cégeket*, azok fizetőképességét.

A számítógépesek és a munkavédelem

Nem a monitorok sugárzása veszélyeztet

San Francisco városi tanácsa – a Reuter hírügynökség december 18-án kiadott jelentése szerint – rendeletet alkotott a komputerekkel dolgozók egészségének védelmében. A számítógép előtt töltött hosszú órák ugyanis fokozottan igénybe veszik a szemet, a kart, a gerincoszlopot, az idegrendszert, s e terhelésből fakadó ártalmak vezető helyen szerepelnek a munkahelyi megbetegedések között. A polgármester fenntartásokkal vette – arról nincs hír, hogy el is fogadta volna – a mintegy ötvenhatezer San Franciscó-i polgárt érintő szabályozást, különösképpen amiatt, mert végrehajtása jelentős többletkiadással jár.

M. Gabriella egyik közművelődési intézményünk nyomdájának számítógépen dolgozó tördelője *gyakran fájlalja a hátát, sokszor könnyező szemekkel tér haza*. S otthon már nemigen tud tévét nézni, még a kedvére való programokat is kénytelen kihagyni.

„Teljesen szétesem"

— Rossz a szék, rossz a monitor, rossz a lámpa, a világítás — magyarázza.

— *Mennyi időt tölt naponta a képernyő előtt?*

— Általában *hat* órát, de olykor sokkal többet, ez a munkától, a határidőktől függ. Ha például egy héten át napi nyolc órát kell figyelnem a monitorra, bizony hét végére *teljesen szétesem*, fizikailag is, idegileg is.

Amennyiben nagyon fárad, fel-felkel persze, megmozgatja tagjait, de ezek a rövid szünetek *nem hozzák meg a teljes felfrissülést*.

Férfi munkatársai bizonygatják, *ki lehet bírni*. Senki nem akadályozza meg őket például abban, hogy kint, az intézet kertjében *szellőzködjenek*, viccelődve mondják, akár kapálhatnak is, igaz, akkor a kezük megy tönkre... Munkáltatójuk mindenesetre *nem hajtja őket korbáccsal*, és védőeszközként a méregdrága *monix* szemüveget nyújtja számukra, amit hol használnak, hol nem.

Ilyen szemüvegek és monitorszűrők hivatottak *az Országos Munkaerő-piaci Központ* számítógépes munkatársainak egészségvédelmét szolgálni. A Könyves Kálmán körúti épületbe érkeznek be az ország minden részéből a munkaerőpiaci helyzetel és a segélyezéssel kapcsolatos információk.

— Magyarországon a számítógépesek munkavédelméről *nemigen beszélhetünk* — mondja *Vitári Csaba*, aki e gépek szervizelésével, üzemeltetésével, számítógépes hálózatok kialakításával, szerelésével és programozással foglalkozik. — Elsősorban az ergonómiai feltételek hiányoznak, tehát a megfelelő berendezések, székek, asztalok, de, azt hiszem, nem csak a mi szakmánkból. Női munkatársaim, akik a képernyők előtt görnyednek, sokszor panaszkodnak, hátfájásra, gyomorfájásra.

— *Magának semmi baja?*

— Én jól érzem magam, mert *rendszeresen úszom*. Ezt, tudom, nem mindenki teheti meg.

Hárman egyszemélyes szobában

Szép Attila, főmunkatárs, egyúttal munkavédelmi megbízott, szintén a berendezést kifogásolja. Ő például *harmadmagával dolgozik egy pár négyzetméteres, zsúfolt szobában:* a számítógépek íróasztalokon, a mennyezeti neonvilágítás pedig tudvalévően, egyetlen munkahelyen sem a legegészségesebb, legidegnyugtatóbb fényforrás. A munkavédelmi megbízott úgy tudja, Nyugaton, a legmodernebb gépeken már *beépített szűrők* védik a szemet a káros sugaraktól és a porártalmaktól. Arról nem is szólva, hogy sok helyen *korlátozzák a számítógép-terminál előtt eltölthető időt*. Igaz, ők is pihenhetnek bármikor — csak félő, hogy akkor nem készülnek el a határidős feladatokkal. Megítélése szerint *központi előírás aligha segítene* a számítógépeseknek. Annál többet jelentene *a biztonságos és egészséges munkakörülmények megteremtésére való kötelezés*, a szakma védelmére vonatkozó legfrissebb tájékoztatásokkal és ajánlásokkal ellátva.

— *A képernyős munkahelyek többféle ártalommal fenyegetik a dolgozókat*, de sajnálatos módon, a valóban veszélyes tényezőkről sok helyütt szinte tudomást sem vesznek — tájékoztat *dr. Békés András, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnökhelyettese*. — Példának okáért, mindenféle titokzatos sugárzásokat feltételeznek, azonban mind a mérések, mind a szakirodalmi elemzések azt mutatják, hogy *a monitorok sugárzása nem jelent veszélyt* a velük dolgozókra. Rengeteg gondot okoz viszont *a képernyők helytelen elhelyezése*, amelynek következtében a monitorokon az ablak vagy a lámpafény tükröződik, rongálva a szemet, megterhelve az idegrendszert. Hasonlóan idegesítő hatásúak a rossz felbontású képernyők, így az itthont elterjedt úgynevezett CGA-monitorok, amelyek színesek ugyan, de *kétszer annyiba kerülnek az egyszínűeknél*.

Ötszáz dollár bírság

— *Vagyis az egyszínűek nemcsak olcsóbbak, egészségesebbek is?*

— Minden olyan esetben, amikor a színeknek *nincs* jelentőségük, *a célnak tökéletesen megfelelnek az egyszínű* fehér, esetleg sárga képernyők, mert jó felbontásúak, színkontrasztjukkal *nem* fárasztják a szemet.

— Sokan monix szemüveggel próbálnak védekezni az optikai ártalmak, így a porártalmak ellen is.

— A porártalmak *szűrőkkel* kivédhetők. A drága színes szemüvegek nyújtotta „védelem" azonban *teljesen jelentéktelen*, legfeljebb lelki megnyugtató hatása van. Egyébként *a szemüvegesekre külön gondot kell fordítani*, mert a képernyő a kezelője szemétől legtöbbször olyan távolságra van, amelyhez *sem az utcai, sem az olvasó szemüveg dioptriája nem jó*. Ezért a szemüvegeseknek külön *munkaszemüveget* kell rendelniük, amely a képernyő távolságára, hetven—kilencven centiméterre készül.

Az elnökhelyettes azt vallja, nem újabb jogszabályra van szükség, hanem *a nemzetközi ajánlásokat és az ergonómusok javaslatait ötvöző*, azokat figyelembe vevő számítógépes munkavédelemre.

Magyarországon még csak most hódítanak tért a számítógépek. Az Amerikai Egyesült Államokban — a bevezetőben idézett Reuter-jelentés szerint — *negyvenhatmillió* ember dolgozik a sokféle veszélyt hordozó képernyők előtt. A San Franciscó-i törvénytervezet többek között előírja a *mozgatható klaviatúrát*, a dolgozó számára legmegfelelőbben *beállítható székeket*, kétóránkénti munka után *tizenöt percnyi szünetet*. S mindezek megszegőit *ötszáz dolláros bírsággal* sújtja.

Kende Katalin

Megintették Roszik Gábort

A hivatalában maradhat

Megintésben részesült *Roszik Gábor* gödöllői evangélikus lelkész a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Bíróságának szombaton megtartott fellebbviteli tárgyalásán.

Mint arról a sajtó is hírt adott, Roszik Gáborra a Déli Evangélikus Egyházkerület bírósága *első fokon a hivatalvesztés büntetését szabta ki*, mivel a lelkész tavaly, április 6-án, levelet intézett *Harmati Béla* evangélikus püspökhöz, amelyben tiltakozott *Bartha István* ötödéves teológiai hallgatónak a teológiáról való kizáratása miatt. Ebben a levélben — a vád szerint — Roszik Gábor az egyházi felsőbbséggel szembeni *engedetlenséget és tiszteletlenséget tanúsított*. A vád további pontját képezte az a körlevél is, amelyben lelkésztársait szólította fel a Bartha Istvánnal való szolidaritásra.

Az országos bíróság nem látta megalapozottnak azt, hogy Roszik Gábor az egyházi felsőbbség, az egyházi hatóságok törvényes rendelkezéseinek ellenszegült. Ugyanakkor megállapította vétkességét a *hivatalával össze nem egyeztethető magatartás miatt*. Ezért az országos bíróság az első fokon hozott ítéletet megváltoztatta, és Roszik Gábort, hivatalában meghagyva, megintésben részesítette.

A bíróság elnöke, *dr. Frenkl Róbert*, országos egyházi felügyelő az ítélet kihirdetésekor hangsúlyozta: az ítélet meghozatalánál hangsúllyal esett latba, hogy a tárgyalás során Roszik Gábor tanúsította, eddig is, és a jövőben is az egyházi törvények szellemében végezte, illetve kívánja végezni lelkészi szolgálatát.

(MTI)

Azonnal reagált a feketepiac

(Folytatás az 1. oldalról)

da: egy márka a feketepiacon már 60 forintba kerül.

★

A Keleti pályaudvar hatalmas előcsarnokában a szokásos kép fogad vasárnap délután: többnyire arab nemzetiségűek csencselnek, de szép számmal akadnak román, lengyel, cigány és magyar seftelők is. Az arab országok közül főleg Szíriából, Egyiptomból vannak, előfordul néhány palesztin és iraki is.

A forintleértékelés azonnal megváltoztatta a feketepiaci árfolyamokat. Nyugodtan állíthatom, hogy az arab üzletelők hamarabb tudtak a változásról, mint azt a laikusok sejtenék. Alighanem ehhez is érteni kell.

— *Mennyi a márka?* — érdeklődöm egy fiatalembertől.

— Hatvankét forint, menynyit akar?

— *S maga mennyiért venne egyet?*

— Most venni akar vagy eladni? Ne vicceljen! De ha van márkája, adok érte 55 forintot.

A fiatalember inkább elmegy, nem bízik az üzlet kolmolyságában. Amúgy egyfolytában szólítgatja az utasokat: *„Change money?"*, de most kevesen váltanak.

A Váci utcában szinte tízméterenként állítanak meg az arabok, végül én szólítok meg egy társaságot.

— *Mennyi a valuta?*

Előbb gyanakodva méregetnek, majd egy középkorú férfi válaszol:

— A márka 60, a dollár 90, a schilling 8 forint.

— *S mennyiért veszik meg?*

— Néhány forinttal olcsóbban.

— *Megéri az üzlet?*

— Fogjuk rá. Az biztos, hogy még mindig jobban járunk, mintha egy gyárban güriznénk hétezer forintért.

— *Tehát mennyi jön össze havonta?*

— Mindenkinél változó. Mondjuk 50 ezer forint.

— *Ezt mire költi?*

— Lassan hét éve élek Magyarországon. Sok szakmám van: például szobafestő, fűtésszerelő. De mit érek velük? S mit érnek a magyarok is, akik bejárnak a gyárba, s alig keresnek? Élet az? Nekem nem. Magyarország szégyene, hogy nem tudja megfizetni a munkásait. Egyébként lakást bérelek, havi 15

ezerért. Aztán ruházkodom, ennem kell. Feleségem és két gyerekem van, akiket eltartok. Értük is seftelek.

— *De sokan azt mondják, hogy ez mégsem becsületes dolog. Mit szól hozzá?*

— Én volnék becstelen? Nem az OTP és a bankok a becstelenek, amelyek nálam jóval kevesebb pénzt adnak a valutáért? Ráadásul ünnepeken nyitva sincsenek, nem törődnek a külföldiekkel.

— *Arra mit válaszol, hogy egyesek becsapják a külföldieket vagy éppen a magyarokat?*

— Az arab sosem tesz ilyet. Az arab becsületes. Nekünk hitünk van, vallásunk, amely tiltja a lopást, az ivást. Allah a mi istenünk, akinek a parancsait be kell tartanunk. Nem úgy, ahogyan sok hitetlen ember él.

— *Akkor ki lop?*

— A román, meg a lengyel. Azt csinálják, hogy leszámolják az ezreseket, aztán egy gyors mozdulattal megfordítják a köteg pénzt, ahol kisebb tételek vannak, s azt nyomják az ügyfél markába. Utána semmit nem lehet tenni. De a rendőrök a cigányokra sem szólnak rá, akik a szemük előtt lopnak a járókelők táskájából.

— *Magukkal mit csinálnak?*

— Mindenért minket okolnak. Az arabokat folyton igazoltatják, ellenőrzik. S ha valamelyikünket rajtakapják valutázáson, rögtön elviszik.

— *Magát elvitték már?*

— Nem. De nem is fognak, mert annál ügyesebb vagyok. Különben sem értem, hogy miért zaklatnak minket, *kereskedőket*. Hiszen senkit nem károsítunk meg.

Egy magyar fiatalember, *Kolina Sándor* tolakszik elénk:

— Ha megkárosításról beszélünk, inkább a kormányt kellene megkérdezni. Vajon az nem lopás, hogy annyi adót kivetnek az állampolgárra? Vagy az, hogy normális munkával semmire nem jutunk? *S nem nagyobb tolvaj-e az, aki rossz döntéseivel okozott többmilliós kárt az országnak?* Őket miért nem molesztálják?

— A magyarok nagyon elrontották saját országukat — folytatja az arab. — Régebben nekünk is jobb volt, de most egyre rosszabb az életszínvonal.

— *Miért jó az araboknak itt lenni?*

— Mert üzletelhetünk, amit otthon nem lehet. De itt, ahol bután csinálják a gazdaságot, mi is megélünk. Csak az a baj, hogy közben csökken a kereslet.

Csarnai Attila

A dollár árfolyamának változása, az átlagbérrel összehasonlítva

Év	Egy USA-dollár ára (Ft)	Átlagbér (Ft)	Átlagbér dollárra átszámítva
1970	30,00	2139	71,30
1975	20,45	2881	140,80
1980	32,18	4014	124,73
1985	50,10	5866	117,08
1986	45,83	6291	137,26
1987	46,98	6808	144,91
1988 (dec.)	51,64	8817	170,73
1989 (dec.)	62,96	kb. 10 000	158,83
1990 (dec.)	61,06	—	—
1991	72,05	—	—

(A Népszava archívumából származó, nem hivatalos adatok.)

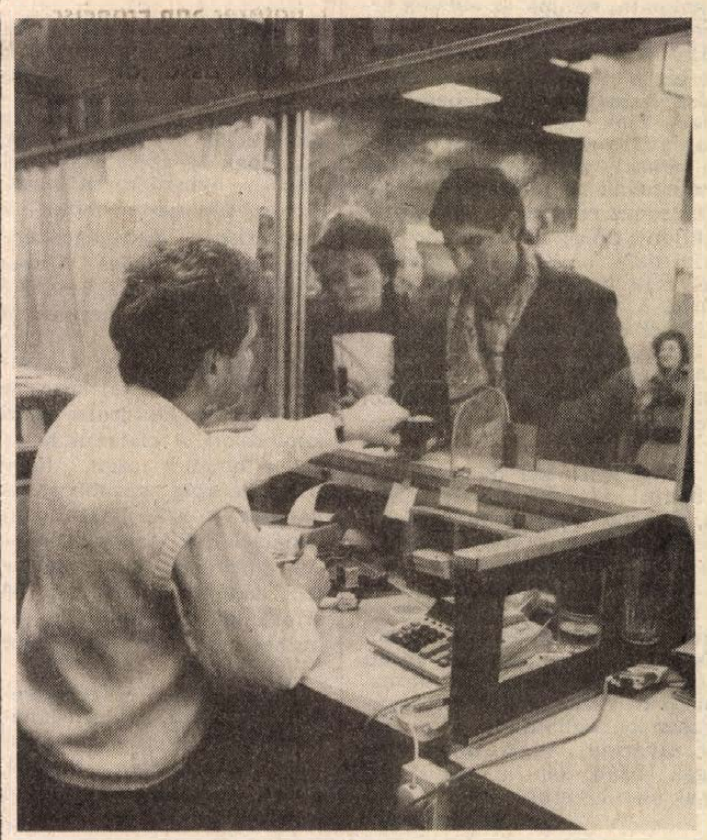

Az ember elgondolkodik: vajon mit tenne a szegény arab valutázó, ha országunknak éppenséggel jól menne a sora? Mielőtt teljesen megsajnálnánk nagyreményű kereskedőnket, azért bizakodjunk. Egyszer talán fordul a kocka, s mi élünk meg egészen jól — mégha nem is mások butaságából.

Rendőr-demonstráció a hidakon

(Folytatás az 1. oldalról)

téséről van szó. Így teljesen *érthető* az elégedetlenség.

— Az Érdekegyeztető Tanács nem foglalkozik az újabb áremeléssel?

— Miután ismét *vészhelyzet* következett be, azt akarjuk, hogy az új állapottal az Érdekegyeztető Tanács *plenáris ülése* foglalkozzon, de minél hamarabb. Az újonnan elfogadott 33 forintos adóteher elviselhetetlen, ebbe nem nyugodhatunk bele.

— Szerveznek újabb blokádot?

— *Nem*, de hangsúlyozom, hogy a múltkorit sem mi indítottuk el. Az októberi eseményeknek az *élére álltunk*, mert csak így lehetett *kezelhetővé* tenni a helyzetet.

— Mit tesznek, ha megismétlődnek az események?

— Nem tehetünk egyebet, ismét a *mozgalom élére állunk*. Kijelentjük, hogy *mi semmit nem szervezünk*, sőt nyugtatjuk az embereket, ez *Budapesten* észrevehető. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *vidéken* sokkal nagyobb az *elégedetlenség*, mint a fővárosban. Szombaton a *Rádiótaxi* központját 18 vidéki városból hívták a helyzetről érdeklődő kollégák. Budapesten még hisznek nekünk, de a *vidékre nincs hatásunk*.

— Mit szólnak ahhoz, hogy megjelentek a hidakon a rendőrök?

— A rendőrökkel *semmi bajunk*. Vasárnapra virradó éjszaka kint voltunk a városban, nehogy valami baj legyen, a rendőröknek *teát, lángost* vittünk. Egyébként ez *nem a rendőrség és nem a taxisok ügye*. Országos gond, amit a *parlamentnek* kellene rendeznie. Nem szabad hagyni, hogy elfajuljon a helyzet. De ehhez a *honatyák jóindulata* is szükséges.

— *Dr. Barna Sándor* főkapitánnyal tárgyaltak?

— Barna úrral *kétszer is beszéltem*. Csak azt nem értem, *miért ijedt meg* ennyire, hogy rendőröket vezényelt a hidakhoz. Megmondtam a főkapitánynak, *nehéz a helyzet*, nincs kizárva, hogy ismét szerveződik valamiféle engedetlenségi akció. A kellemetlenségek megelőzése érdekében írásban bejelentem a *gyülekezést*, esetleg a *sztrájkot*, ha tudnám, hogy mi történik. Képtelen vagyok 72 órával korábban olyan eseményt bejelenteni, amiről azt sem tudom, hogy bekövetkezik-e.

— Véleménye szerint mikortól emelik meg az üzemanyagárakat?

— Úgy gondolom, *hétfő éjféltől*.

— Önök és a rendőrök között van valamiféle ellentét?

— Nincs. Őket is éppen úgy sújtja az áremelés, mint minket. De hát nekik az a feladatuk, hogy vigyázzanak a rendre.

Schmidt Attila

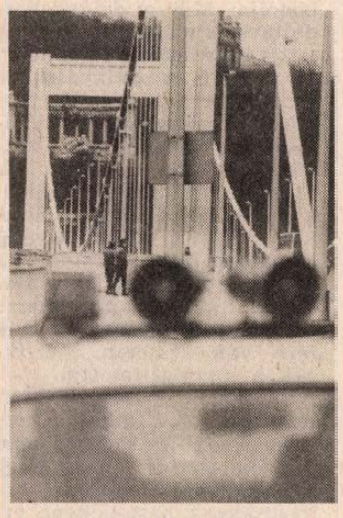

Vegyes vállalatok Japánnal

A japán mezőgazdasági minisztérium a japán—kelet-európai élelmiszer-ipari *vegyes vállalatok* előmozdítására szakértői cserét indít be. *Magyarországra, Lengyelországba, Bulgáriába, Csehszlovákiába és Romániába* küldenek évente két-két szakembert, illetve Japánban fogadnak továbbképzésre az említett országokból öt szakembert.

Az élelmiszerek tárolásához, feldolgozásához, az egészségügyi követelmények betartásához, a biotechnológiához értő japán szakemberek adják majd át *tapasztalataikat* kelet-európai kollégáiknak — közölte a minisztérium.

SZAKSZERVEZETI HÍRSZOLGÁLAT

Az Építő-, Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége közel 300 ezres tagsága nevében megdöbbenésünket fejezzük ki, és tiltakozunk az ellen, hogy a kormány által beterjesztett és a parlament által elfogadott 1991. évi költségvetés ismét azokat sújtja leginkább, akik eddig is a terhek döntő többségét viselték.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az ország szorult helyzetben van, és a kemény gazdasági intézkedések a fizetőképesség megőrzése érdekében történnek, de az áremelkedések, a jövedelemadó módosítása, a lakáshitelek emelése, a helyi adók bevezetése és a többi szorító intézkedés az eddig is kiszolgáltatott rétegek — bérből-fizetésből élők, nyugdíjasok, pályakezdők — helyzetét egyszerűen kilátástalanná tette.

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a döntések meghozatalakor a költségvetés szempontjai domináltak, háttérbe szorítva azok érdekeit, akik az állam létezéséhez szükséges javakat előteremtik.

Szinte valamennyi illetékes fórumon elhangzik, hogy a piacgazdaságot építjük, de ha a piac törvényei működnek az árak területén, akkor miért nem lehet ugyanez a bérekre is igaz? Az utóbbi években fokozatosan csökkent az életszínvonal, az embereknek egyre több dologról kellett kényszerűségből lemondaniuk. A kormány tagjainak és a parlamenti képviselőknek is be kell látniuk, hogy a társadalom nem képes további terhek elviselésére, az állampolgárok képtelenek még egyet — ráadásul ekkorát! — „húzni a nadrágszíjon".

Mindezek alapján elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, hogy az Érdekegyeztető Tanács rövid határidőn belül üljön össze, és tűzze napirendjére ezeket a létfontosságú kérdéseket. (Az utóbbi hónapokban bebizonyosodott, hogy valódi konfliktuskezelésre ebben az országban kizárólag az ÉT képes.) A kormány tekintse magára nézve kötelezőnek az ÉT határozatait. Nem tűrhetjük, hogy az ott hozott döntéseket a Minisztertanács egyszerűen semmibe vegye!

Követeljük tehát, hogy az említett témakörökben haladéktalanul kezdődjenek meg a tárgyalások, amelyeknek azt kell eredményezniük, hogy minden munkavállaló és nyugdíjas — dacára a nehéz gazdasági helyzetnek — emberhez méltó körülmények között élhessen.

Az ÉFÉDOSZSZ szövetségi vezetősége

Gazdaságmenedzselő központ a „másodlagos" városban

Megállapodást írtak alá szombaton, Miskolcon, a Tudomány és Technika Háza és az amerikai Kenan Intézet képviselői gazdaságmenedzselő centrum létrehozására.

Az észak-karolinai egyetem mellett működő intézet a közép-európai országok megnyílása után programot dolgozott ki, amely Jugoszláviában, Lengyelországban, a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaságban és Magyarországon kívánja segíteni a piacgazdaság kiépítését. A négy közép-európai országban az intézet *nem a fővárosokban keresett* elsődlegesen együttműködő kapcsolatokat, hanem úgynevezett „másodlagos" városokban, ahol regionális központokat alakít ki: így esett a választás Magyarországon Miskolcra és Pécsre.

A menedzselő központ elsődleges feladata a különböző területek koordinálása, a Kenan Intézettel kapcsolatban álló szervezetek összefogása és a programmal kapcsolatos eredményekről tartott konferenciák megszervezése. Továbbá az eredményeket bemutató szemináriumok, *tanfolyamok* és a *továbbképzés* szervezése.

Az amerikai szakemberek, *Jack N. Behrman* professzor és *Dennis A. Rondinelli* tárgyalásokat folytattak a miskolci egyetemen is, ahol megállapodást írtak alá egy közös gazdasági *kutatóprogram* megindítására. Ehhez a Magyar Tudományos Akadémia miskolci szervezete és 28 regionális tudományos egyesület csatlakozik. Ezen kívül a Tudomány és Technika Háza szeptembertől, egy-két éves időtartamra, amerikai gazdasági szakembereket fogad.

(MTI)

Akik túlélték a politikai kísérleteket

HÉTFORDÍTÓ

A politika csak mocskos hab a folyó felszínén.

Nem én mondom, hanem Skréta doktor. *Milan Kundera Búcsúkeringőjének* egyik, kissé roggyant léptű „táncosa". Az ómódi cseh fürdővároska nőgyógyásza, aki — miközben az ifjabb, idősebb hölgyek lába között kutorász — arról meditál, hogy valahol itt, eme nemes szervek körül zajlik a folyó tulajdonképpeni élete. Ez az egyetlen és *„megfogható, megbízható történelem* — állítja Skréta doktor —, *amelynek szempontjából teljesen mindegy, hogy milyen párt van hatalmon".*

Skréta doktor csak tudja, akárha a többi Milan Kundera-„táncos". Jakab, a kiábrándult, megzápult értelmiségi, Bertleff, az amerikás cseh, és Klima, a folyton szorongó trombitás. Hisz' valamennyien jól ismerik azt a politikai *„zárt laboratóriumot"*, ahol *„sohasem látott kísérletet folytatnak az emberrel"*. Ahol a kísérleti alanyok időnként eltűnnek a süllyesztőben, majd ismét felkerülnek a színpadra. És ahol *„tapssal szédítik és bitóval fenyegetik őket, feljelentik, vagy arra kényszerítik, hogy ő jelentsen fel másokat".*

A tengerimalacok sorsa

... Ahogy elnézem magunkat, legtöbbünk csak kísérleti alany, amolyan tengerimalac lehetett a politikai élve boncolás közép-kelet-európai laboratóriumában. Itt ezen a féltekén, az elmúlt hatvan-hetven év alatt még a módszer, a stílus sem sokat változott. Legfeljebb csak a felirat, a szlogen, no, meg a politikusok és a laboránsok cserélődtek. A kísérleti alanyok pedig csak annak örülhettek, hogy túlélték az 1920-tól '44-ig, majd pedig az '50-től a '90-es évekig tartó kísérleteket.

Most, hogy tökéletes csődöt jelentettek a szocializmus kilencországnyi laboratóriumából — újabb, sohasem volt kísérleteknek lehetünk szem- és fültanúi. Meg alanyai.

De aki átvészelte az elmúlt negyvenvalahány évet — laboránsként vagy tengerimalacként —, már tudja, miféle megpróbáltatással járnak az ilyesfajta kísérletek. Így aztán cseppet sem mosolyog (noha egyfolytában szép reményekkel biztatják), amikor újra fel kell másznia a laboratóriumi asztalra. Az sem tölti el boldogító vigasszal, hogy a falakon új jelszavak (szociális piacgazdaság, privatizáció, keresztényi szeretet, jogegyenlőség) sorakoznak. Ráadásul a laboratórium még a régi. Csak az arcra feszülő orvosi maszkok — újak. Talán mégis igazat mond Jakub, a Búcsúkeringő elfuserált értelmisége, amikor azt állítja, az ilyesfajta laboratóriumokban csak ritkán teremtenek értékeket. Valójában csak *„Arkhimédész a köreivel, Michelangelo a köveivel, Pasteur a kémcsöveivel, csak ők változtattak a világon, alakították a történelmet ..."*

Mielőtt bárki ilyen-olyan demagógiával vádolna, hadd mondom el gyorsan: ezeket a gondolatokat kizárólag Milan Kundera legújabb regénye sugallja. A híres Búcsúkeringő, amelyet még 1972-ben írt a zseniális cseh szerző. Akkor, amikor úgy ment el egyetlen hazájából, hogy tudta, nincs másik... Akárcsak regénybeli alteregója, Jakub, aki *„belekontárkodott a politikába, és csaknem életével fizetett érte"*. És aki mindig azt hitte, *„hogy kezét rajta tartja az ország ütőerén"*. De ki tudja, mit hallott? Csakugyan a nemzet szívverését? Vagy csak egyöreg vekkert hallott?

A harácsoló természete

... Néha arra gondolok, mi is valamifajta politikai érzékcsalódás áldozatai vagyunk. Legalábbis egyikmásik politikus azt hiszi, hogy az *„ország biztató hangját"* hallja a mostani, szlogenekkel teli hangorkánban, Holott csak egy ósdi, ráadásul rosszul járó vekker ketyeg a füle mellett.

No, de hagyjuk a politikát! A vekkerhasonlat amúgy is kimeríthetetlen.

Például öreg, elaggott vekker dobog Harpagon mellkasában. Már ami *Molière Fösvényének* korát illeti. Amde a hetvenvalahány éves harácsmester „vekkere" a fiatalság szinte erotikus lázában verdes, ha meghallja a pénz csengését.

Harpagon harácsoló természete már-már kozmikus méretű. Mondanám: az életünket megkeserítő, minden gazember jelképe is lehetne. Ugyanis Harpagon számára a pénz több, mint egyszerű fizetési eszköz. A pénz egyet jelent számára az eszmével. Valamifajta hitbizományi zálog, amellyel „elárverezhet" mindent. Családot, szerelmet, szeretetet.

Na, de a családtagok sem különbek.

Kortársunk, Moliere — írta valamikor *Jan Kott* híres tanulmányában. S ez így igaz. És nemcsak azért, mert Molière darabja minden korban megtalálja a maga közönségét, színészeit és rendezőit. Hanem mert gondolkodásmódja korokat átívelően friss és eleven. Következésképp: darabjai is többarcúak, olykor a komikum és a tragikum határmezsgyéjén egyensúlyoznak.

Valójában a Fösvényben egyetlenegy emberi tulajdonságot csúfol ki a végletekig. De olyképpen, hogy mindvégig nem tudjuk eldönteni: Harpagon harácsoló természetén, képtelenségein mulatunk, avagy a roggyant öregember eszelősségén, szenilitásán szomorkodunk.

Talán nem véletlen, hogy mostanában, amikor újra a pénz az egyedüli uraság — a *Józsefvárosi Színház* ismét elővette Molière vígjátékát.

Most már csak az a kérdés, kísérleti nyúlként min mulatunk manapság.

Gantner Ilona

Gyanúsan „gazdag" örökségeink

Ha úgy tesszük fel a kérdést, hogy a kultúrára költsenek-e az önkormányzatok, vagy törpe vízművet építsenek ott, ahol a falunak egyetlenegy használható kútja van, esetleg utat, ahol a házakat ellepi a sártenger, akkor nyilvánvaló a válasz — mondta *Zelnik József* a Kulturális Kamara képviseletében.

Valóban, nincs az a „kultúrember", aki ne lenne kultúraellenes, ha ilyen alternatíva előtt áll. Már csak azért sem, mert a tiszta ivóvíz, a járható utca éppúgy a kultúra része (sőt, talán előfeltétele), mint a művelődés háza, vagy még egy tanterem felépítése, hogy ne ötven gyerek tanuljon egy osztályban. Így tehát nem lehet feltenni a kérdést.

Jól tudjuk, hogy voltak évek, amikor a politika „közösségi" ideálját szimbolizálva néhány ezer lelket számláló faluban is valóságos *„kultúrpalotát"* építettek, ahová legalább az ünnepekre beterelhették a népet, valami jó, *„öntevékeny" nemzeti bulira*, népi tánccal és *Dunajevszkij*-dalokkal. Miközben iskolakezdéskor golyva elleni tablettákat osztogattak a tanító nénik a kisgyerekeknek, mert talajvízzel áradtak meg tavasszal a kutak. A közösség azonban nem törődött ezekkel az épületekkel, mert nem érezte jól magát benne, ezért ma már használhatatlanok.

Ha arrafelé járok, mindig elképedek azon az őrületen, hogy *Tolnanémedinél* (nem benne!) a falu szélén, mint egy hatalmas legelőn, hatalmas beton birkahodály, áll a művelődési ház. Képzeljünk el az autóút mentén egy kivételesen tiszta, szinte egyöntetű falusi házsort a legszebb, szelíd dombokkal övezett tolnai tájban, s a végén, mint valami felszíni atombunker ott áll a magányos épület, homlokzatán a felirat: *Művelődési Ház*. Soha nem jártam benne. Lehet, hogy komoly, tiszteletre méltó erőfeszítésekkel a népművelők képesek valamiféle életet varázsolni a házban, de számomra szimbolikus értelmet kapott, mert valahányszor arra utaztam, embernek a nyomát sem láttam a környéken.

Az egyik bányászfaluban két épület szolgálja a művelődést, a bányaiparé és a tanácsé. (Már ez is milyen abszurd!) A bányaiparé régi, század eleji kastélyszerű ház, a családi otthonokhoz hasonló, a tanácsé kirívóan „modern" a poros, kiégett fákkal övezett, ma már nem használatos piactér szélén áll, mint valami *„hindu síremlék"*. Megépítése óta többször tönkrement, többször helyrepofozták, soha senki nem teszi be a lábát, csak a gondnok, aki havi fizetést kap azért, hogy őrizze a kulcsot.

Azt is mondhatjuk tehát, hogy *a közművelődés egyik nagy csapdája az a túlméretezett gazdagság, amellyel soha nem tudott mit kezdeni. Mert eleve elidegenedett tőle, mert sohasem az ő céljait szolgálta.* Mégis megértem a népművelőket, akik ezekhez a „vívmányokhoz" is körömszakadtáig ragaszkodnak. Egyszerűen azért, mert *ez már legalább megvan.* És mert reménykednek abban, hogy az önkormányzatok egyszer majd olyan légkört tudnak teremteni, hogy még ezek az idegen, utált épületek is kicsinosodnak, hogy úgy mondjam, humanizálódnak.

Elvileg teljesen egyetértek Zelnik Józseffel. Ugyanakkor az is előfordult ám, hogy a sorrend tekintetében egy falu közössége a kultúrának szavazta meg az elsőbbséget. *Makovecz Imre* gyönyörű, *„emberarcú"*, méghozzá a falu jellegzetes karakteréhez simuló, eleganciájukkal azt reprezentáló faluházai ilyen közösségi akaratból és áldozatból jöttek létre. A tervező mindig a lakosság elé tárta a tervét, az építés folyamán mindvégig kérve közreműködésüket, ezért oly büszkék rá, s tekintik saját alkotásuknak.

Mindezzel nem akarom azt sugallni, hogy akkor hát az államnak semmi dolga, a kultúrán spórolhat (már csak azért sem, mert rajta akar spórolni), csupán arra kívánok hivatkozni, hogy *a művelődés elemi igény lesz majd a nyilvánvalóan komolyan elhatározott felzárkózási folyamatban.* A sorrendiség a szegénység logikája. Nincs más út: *a logikát kell elfelejteni.*

Kovács Júlia

Szép szóval

Órák, x-ek, évtizedek

Hérodotosz tudomása szerint a napórát és a napnak tizenkét részre osztását a babilóniaiaktól tanulták el a görögök. Majd a rómaiak is tizenkét, de nem egyenlő tartalmú órára osztották a nappali (és az éjjeli) időszakot, hisz az évszaknak megfelelően a nap hol hosszabb, hol rövidebb volt. (Ezért kérdezte Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak?) Az egységes huszonnégy órás nap csak 1884 óta vált hivatalosan használatossá.

Így érthető meg a *tizenkettedik órában* szólásunk: az utolsó pillanatban; amikor már majdnem lejárt az idő valami elvégzésére; közvetlenül valamely baj bekövetkezése előtt. (Hasonló ehhez: *közel az órája a tizenkettőhöz:* rövidesen megszüli gyermekét.) Ma már egyre gyakoribb a vele egyenértékű, modernebb *huszonnegyedik órában* kifejezés. Ezzel nincs is semmi baj, annál érthetetlenebb, sőt értelmetlenebb a fel-felbukkanó *hetvenkettedik óra:* „a leköszönő kormány igyekszik jó benyomást kelteni ... Ennek megfelelően adták fel a *hetvenkettedik órában* a rádiót és televíziót felügyelő kuratóriumot is"; valahol felépült az iskola, „igaz, a *hetvenkettedik órában*, mert már annak a veszélye kísértett, hogy a szomszédos Pilisszentlászlóra körzetesítik a gyerekeket"; „a tanács elfogadta a nagyközség általános rendezési tervét. Meghozzá a *hetvenkettedik órában*".

Valami zavar támadt az évtized számításában körül is. A 60 éves Csoóri Sándort köszöntik, így: „Boldogabban aligha léphetnénk *hetedik* évtizedünkbe. Igaz-e, Sándor?" Hatvanadik születésnapján a számolni tudó ember a hatodik évtizedébe lép. A latin X betű számértéke 10, ezért kaphatta nálunk az évtized értelmet. „Belépett a *hetedik* ikszbe ... Gyarmati Dezső mától már a *hetedik* ikszet taposa. Hatvanéves lévén", hatvanévesen a hatodik X-et taposa, hatodik évtizedében jár. Egy karmesterről írják: „... levelet kaptam tőle. »Ez lesz az utolsó alkalom, hogy engem a 80-on innen láthat!« Azt javasoltam: beszélgessünk, készítsünk új műsort Epilógus a *nyolcadik* évtizedhez címmel ... »Epilógust inkább ne csináljunk, de egy Prelúdiumot a 9. évtizedhez, miért ne?« ... A halál a *kilencedik* évtizedéből csak két évet engedélyezett neki." Ha valaki a 80-on innen van, még 70-es éveiben jár, ezért a hetedik évtizedéhez illik epilógus, utójáték, s természetesen csak a nyolcadik évtizedéhez készülhet prelúdium, előjáték, és a halál is a nyolcadik évtizedéből engedélyezett csupán két évet, nem a kilencedikből.

Vajon hány esztendős a két önmagát apróban hirdető férfiú: „Magamról annyit: *hetvenes múltam*, átlagon felüli szinten élek"; „Magamról röviden: *70-es múltam*, fiatalos külsejű"?! Aki 70-es múlt, leélte 70-es éveit, az nyolcvanas. Homályban borongó megfigyelés az alábbi: „Mind többször látom, hogy napjainkban zavartan pislognak maguk körül a harmadik és negyedik évtizedük *között* ballagók, akiket máskor előszeretettel neveznek a társadalom derékhadának". Két évtized között bajosan ballaghatnak. Tán épp ezért pislognak zavartan. Miként az olvasók is ilyen szövegek láttán. Sem a szemüknek, sem a számoknak nem hihetnek.

Simon Zoárd

Tanárok kerestetnek

A legújabb jelentések szerint aggasztóan csökken a szlovákiai magyar pedagógusok száma. A magyar tanítók átlagéletkora 45 év. Az alapiskolai tantestületek tagjainak 30 százaléka közel van a nyugdíjkorhatárhoz. Ez az áldatlan helyzet a nemzetiségi pedagógusképzés több évtizedes visszaszorításával magyarázható.

A nemrégiben megalakult *Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége* az aggasztó tanárhiányról tájékoztatta a budapesti kulturális tárca képviselőit. A kialakult helyzeten némileg segít, hogy Magyarország továbbra is vállalja a szlovákiai fiatal tanárjelöltek teljes képzését. Jövőre is, mint a jelenlegi tanévben, például, 30 szlovákiai magyar fiatal tanulhat a budapesti és vidéki egyetemeken.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének néhány tagja ezen a héten ismét Budapesten tárgyal, újabb lehetőséget keresve a tanárok képzésére.

Halálsivatag

Bicskey István és Törköly Levente

Sárlé bugyog a forrás helyén, fölébe hajolnak a szereplők, szomjukat oltani. Indulatukban a tócsában hemperegnek. Rongykupacokból csavargók tápászkodnak föl, silány napjaikat tengetik a puszta játékszínen. Ez hát az élettér, ami még megadatott, ami még mentes a sugárfertőzéstől az abszurd darabbeli robbanás után.

Zalán Tibor színjátékában történelmi időket zárt le a katasztrófa, és történelem utáni vegetálást rögzít. Az életben maradottak amolyan világvége-helyzet rabjaiként élik puszta biológiai funkciókra korlátozott létük megalázó eseményeit. Állati ösztöneik parancsára szeretnek, gyűlölnek, uralkodnak — a halálsivatagban.

Becketti világkép és darabképlet — mi tagadás. Ám végső pesszimizmusában is lírai. Mert ezek a szakadt gúnyájú, toprongyos lények — emlékeznek. Holott felejteni szeretnének. S amikor csakugyan kitörlődnek memóriájukból a hajdani „emberszabású" élmények — újra és újra emlékezni szeretnének. Mert ez az, ami embervoltukat „visszaigazolja". Szexuális rítusokat, játékokat eszelnek ki, mert ez is az állati lét fölé emeli kietlen sorsukat.

Hernyák György, az újvidéki *H-GROUP* alternatív színház rendezője és alapítója (a hivatásos társulatból kivált színészekkel), pontosan érzékelteti az abszurd véglethelyzet realitását. A színészek, ha kell, ökölre menve, ha kell, csúszva-mászva, hihetetlen érzelmi és fizikai intenzitással játsszák végig a képtelen történet stációit. *Bicskey István*, a közismert szabadkai színész mondhatni mozdulataival diktál; rezzenetlen arca az emlékek megtagadását, a hatalom céltudatosságát palástolja. Míg a dolgok fordultával a másik kiszolgáltatottja nem lesz. És ettől kezdve szűkölő, meghunyászkodó roncsember, aki leendő gyermeke anyjának az elpusztításába is beletörődik. *Törköly Levente*, az esett, sérült férfi szüntelen megalázkodásából tápászkodik váratlan uralomra. *Viczei Natália* a minden ízében nőstény Ila változó vonzalmát, apró aszszonyi praktikáit játssza meg, aszerint, hogy melyik férfi van uralmon, melyiknek a kiszolgáltatottja.

Szomorú, lecsupaszított létminta. Jól tudjuk, nem szükségeltetik semminemű földi katasztrófa ahhoz, hogy a társadalmi (hatalmi) beidegződések hasonlóképp érvényesüljenek. És azután megdöglünk, riogat a darab címe, s ha ilyen marad a világ, nem is érdemlünk egyebet.

Lét alatti lét látomásával borzongatta nézőit az újvidékiek tehetséges kis csapata. Szenvedélyes hivatástudattal, szigorú játékfegyelemmel csiholtak élményt és szolgáltattak példát a friss színházi szemléletre. A szegény színház gazdagságára.

Metz Katalin

ESZENYI ENIKŐ RENDEZ

Ahányan vagyunk, boldogságra vágyunk

Az *Asbóth utcai Kisszínpad* mostanában inkább a csatatérhez hasonlatos. A díszletek félig-meddig állnak, a leendő közönség helyén dobogók, székek, az emelvény jótékony fekete leple mögött a technikus keresi az éppen szükséges hangszalagot. A csigalépcső végén, valahol a hátsó fertályon, az út végén a férfiöltöző. A tenyérnyi szoba most zsúfolt. Színészek ülik körül a rendezőt, *Eszenyi Enikőt* és hallgatják ötleteit, újabb gondolatait a darabról. Az összpróba előtt még egy megbeszélés a *Leonce és Lénáról, Georg Büchner* darabjáról.

Régi-új arcok tűnnek fel a művészek között. Itt van *Madaras József, Hacser Józsa, Cs. Németh Lajos*, aki ebben az évadban szerződött a *Népszínházhoz*. A főszerepben *Pap Vera és Kaszás Attila.*

Gyakran csodálkozunk azon, ha egy színész rendez.

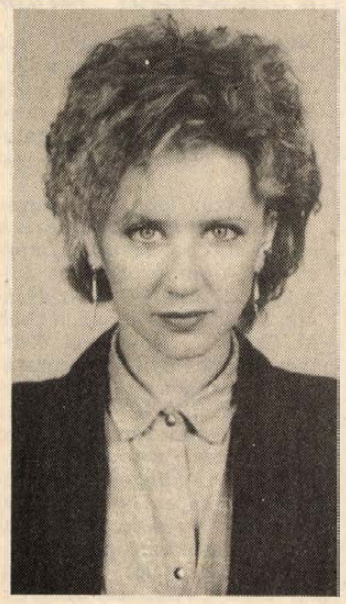

Holott a világon mindenütt ez természetes dolog. Az meg, hogy egy színésznő, amúgy ünnepelt, kitűnő szerepeket játszó Eszenyi Enikő is rendez — nálunk több, mint meghökkentő. Mármint az, hogy honnan van ennyi energiája? Láthatóan az utóbbi időben bele is fogyott a rendezésbe.

— *Az igaz, hogy öt repertoárdarabban játszom ebben az évadban, és ez már önmagában is öröm egy színész számára. Különösen a mai világban. Évek óta szeretem ezt a vígjátékot. Sokáig nem gondoltam arra, hogy megrendezzem. Valószínűleg nem is lett volna hol. Most kínálkozott rá alkalmam. A Népszínház új vezetői, közöttük Böhm György lelkesen fogadta az ötletet, segítő kezet nyújtott és így születhet meg most a Leonce és Léna.*

— A szereplők kiválasztásánál mi volt az első szempont?

— *Az, hogy olyan művészek álljanak össze ebben a produkcióban, akik félszavakból is értik egymást. Itt a társaság jó része Horvai István és Kapás Dezső tanítványa volt a főiskolán. Egy nyelvet beszélünk, azonos módon értelmezzük a színpadi játékot. Pap Verához személyes jó barátság is fűz. Tehetségéről rég meggyőződhettem, évek óta együtt játszunk a Vígszínház vagy a Pesti Színház deszkáin.*

— Kaszás Attiláról pedig köztudott, hogy Eszenyi Enikő férje. De gondolom, nem ezért játssza a főszerepet.

— *Nem, erről szó sincs. Egy biztos, hogy otthon is beszélünk a próbákról, arról, hol, min kéne változtatni, csiszolni.*

— Mi vonzza ehhez a darabhoz?

— *Az, ami a Csongor és Tündéhez. Mert a szabadságvágyról, a tiszta szerelemről, a boldogságkeresésről szól. Arról, amire mindnyájan vágyunk.*

Várhegyi Andrea

Autópiac: Csökkenő árak és kereslet

Vihar előtti csend

Tízéves Trabant 40 ezerért – Új Fiat Uno egymillióért
Márkás Lada Samaráról használt autó

Viszonylag csendes volt a vasárnap a budaörsi autópiacon, bár az év eleje mindig holtszezon — mondják a szakemberek.

A piac területén működő autóügynökség szerint az utóbbi hónapokban nem emelkedtek az autóárak, sőt a nyári árszinthez képest *10—15 százalékkal csökkentek.* Igaz — a karácsonyi időszakot kivéve — *a kereslet is megcsappant.* Legkevesebben az október végi benzinár-emelés — taxisblokád — utáni időszakban akartak autót venni. Ezt a periódust a közvetítéssel foglalkozó ügynökségek is megsínylették. Aztán az ünnepek tájékán valamelyest javult a helyzet, most az év elején pedig *ismét csökkent a forgalom.*

A vásárolni szándékozók leginkább a *kis fogyasztású nyugati autókat,* vagy az olcsóbb, nem sok törődést igénylő, egyszerű üzemeltetésű, úgynevezett szocialista gyártmányú járműveket keresik. *Tapasztalatok szerint egyre nehezebb túladni a Zsigulikon, Ladákon és a nagy méretű nyugati autókon.* Az autóalkatrészek, az üzemanyag egyre emelkedő ára, valamint a kötelező gépjármű-biztosítás közelgő bevezetése gondolkodóba ejti az emberek többségét. Sokan kénytelenek lemondani igényeikről.

Rengeteg 6—7 éves, nyugati márkájú kocsi vár új gazdára. Valamivel kevesebb a keleti autó, életkoruk azonban messze több a nyugatiakénál. Nagyon kevés Polski Fiatot, Daciát és Trabantot kínálnak, viszont annál több Zsigulit, Ladát és Lada Samarát. Furcsa volt, hogy *egyetlen Skoda Favoritot sem árultak.*

Tíz-tizenegy éves Trabantokért általában 40 ezer forintot kérnek. Szintén tíz év körüli Polski Fiatot 80—85 ezerért kínálnak, míg egyké éves Daciákat 250—270 ezerért. Egy hatéves Zsiguliért 140 ezer forintot kérnek, de volt, aki tizenkét éves Ladáért kért ugyanennyit. Az egy év körüli Lada Samarák 450 ezer forintba kerülnek, és viszonylag *sok* van belőlük a piacon. Találkoztam olyan Samara-tulajdonossal, aki tavaly 12 ezer márkáért vásárolta a kocsiját, de most anyagi helyzete arra kényszeríti, hogy sürgősen túladjon rajta. Ötszázezerre tartotta, s mint mondta, már egy használt Trabanttal is nagyon elégedett lenne. *De vannak olyanok is, akik végleg lemondanak arról, hogy a jövőben autót tartsanak.* A benzin árán túl a kötelező gépjármű-biztosítás bevezetése lehetetlenné teszik számukra ezt a luxust.

A nyugati autók típusait és árait nehéz felsorolni. *Választék bőven van,* ha nem is annyira az árakban, a márkákban mindenképpen. Árulnak kétéves Toyotát 750 ezerért, hét és fél éves BMW-t 660 ezerért, hatéves Fordot 500 ezerért, és például nullkilométeres Fiat Unót — majd' *egymillióért.*

Jóslatokba bocsátkozni az autóárakat illetően nem nagyon lehet. Még az ügynökségek is bizonytalan elképzelésekkel latolgatják a jövőt. Úgy mondják: *vihar előtti a csend.*

d. d.

A forint becsülete

Nézem a kirakatot és felháborodom. *Budapesten* vagyunk, *magyar* üzlet előtt állok, de számomra elérhetetlen. Mert *magyar vagyok, zsebemben magyar forint lapul.* A valutásboltok intézménye nem új minálunk. De mindig is hátrányos megkülönböztetés hordozója vot: ez nem a bennszülötteknek való.

Lehet, hogy csodabogár volt az a benzinkutas, aki visszautasította az osztrák schillinget. No ,nem nálunk történt, hanem déli szomszédunknál, valahol Nis és a görög határ között. Az önérzetes kútkezelő kioktatott, hogy ez itt Jugoszlávia, a törvényes fizetőeszköz pedig a dinár. Nem volt mit tenni, félre kellett állnom a kocsival, és gyalogosan elbaktatni a legközelebbi motelbe, hogy átváltsam a pénzt, s ki tudjam fizetni a tankolást.

A különös eset most azért jutott eszembe, mert Lengyelországban bejelentették: ezentúl *az egyetlen érvényes fizetőeszköz a zloty lesz, még az eddig kemény valutáért árusító Pewex-üzletek is csak zlotyt fogadnak el.*

Nem kell a lengyel gazdaság szakértőjének lenni ahhoz, hogy igencsak bátornak minősítsük ezt a döntést, hiszen a volt szocialista testvérország nemzeti valutája mostanában arról volt ismert, hogy vásárlóerő dolgában nem a legerősebb lábakon áll. Jól tudták ezt azok a turisták, akik a mi ugyancsak nem kemény forintunkért is *habozás nélkül fizették túl fekete'n a még létezett hivatalos árfolyamot, nem is beszélve a dollárról, a márkáról vagy a schillingről,* amelyek már rég kiléptek a Pewex-hálózat keretei közül, és a hétköznapi áruk egész sorát is csak ezek ellenében lehetett megszerezni.

Hogy ez most hogyan fog megváltozni egy csapásra, hogyan lesz esetleg, akár a dollárhoz hasonló árufedezete a zlotynak, azt a lengyel kormánynak kell tudnia. Innen, a távolból csupán annyit lehet mondani, hogy rokonszenvesnek tetszik ez az elhatározás: *helyreállítani a nemzeti valuta tekintélyét és becsületét.* Mert bármekkora zűrzavart okozhat egyelőre egy ilyen intézkedés, el kell ismerni, hogy az egyedül helyes irányba mutat. És ugyanezért tetszett nekem annak az egy csodabogár jugoszláv benzinkutasnak a magatartása is, aki csak dinárban volt hajlandó elfogadni az üzemanyag árát.

Persze, a két gazdaság s valutáik helyzete gyökeresen eltér. A közös legfeljebb anynyi, hogy válságból keresik a kiutat. Amint azt mi is tennénk a magyar hazában. Más helyzetből, a válság más mélységeiből, hiszen például a lengyelekéhez képest működőképes ma a magyar gazdaság, és infláció ide vagy oda, a forintunk is jóval szilárdabb. Valóságos vásárlóereje van, ami Európának ezen a felén inkább a kivételesek közé tartozik.

Forintért ma Magyarországon *szinte minden* megkapható. És ahogy az importliberalizáció kiteljesedik, egyre kevesebb akadálya van annak, hogy ne csak a honi termékekhez, hanem a Nyugat kínálatából bármihez hozzájusson az, aki meg tudja fizetni. Más kérdés, hogy a mai Magyarországon ezt csak egy szűkebb kör engedheti meg magának, hogy millióknak nem az a gondja, hogy milyen márkás autóra cserélje le a tízéves Trabantját, hanem az, hogy a fizetésből, a nyugdíjból *telik-e lakbérre, villanyszámlára és a mindennapi betevő falatra.*

Mégis nagy különbség, hogy a keservesen megszerzett pénzért legalább vásárolhatunk. Dühönghetünk, hogy már megint drágul a benzin, de azért ez minőségileg más helyzet, mint például a bolgároké, akik mostanában semennyi leváért nem kaphatnak üzemanyagot. Drágul a kenyér, a tej, a liszt, sokaknak máris megfizethetetlen egy tisztességes hússzelet, de nem kiporciózva adják, nem jegyre árusítják, vagy jegyre sem, mint a szomszédságban nem egy helyen.

Amivel nem azt akarom mondani, hogy nyugodjunk bele a jelen állapotokba, hogy amolyan *„szocialista öntudattal" nyeljük le* a közgazdaságilag nem is mindig indokolható áremeléseket. Csupán annyit, hogy a magyar forint — bár folyamatosan gyengíti az infláció — egyelőre valódi pénz, sőt, egyre inkább a valódi pénz felé halad. Érdemes dolgozni érte, érdemes iparkodni, hogy többet kereshessünk. Már, aki teheti.

Annál kevésbé érthető, hogy Magyarországon még mindig működhetnek — ha éppen nem gyarapodó számban működnek — olyan üzletek, ahol *nem számít fizetőeszköznek a magyar forint.* A volt szocialista rendszerek találmányára gondolok: a valutásüzletekre, ahol tucatnyinál többfajta pénzzel fizethet a betérő, de magyar forinttal a zsebünkben legfeljebb bámulhatjuk a kirakatot.

Voltaképpen vérlázító volt ez már akkor is, amikor kitalálták: arcunkba vágták, hogy *az az áruválaszték nem nekünk, bennszülötteknek való, ezeket az üzleteket az ide látogató nyugati turisták kedvéért csinálták, közülünk pedig legfeljebb annak, akinek van szerencséje — igazolt forrásból — kemény valutát birtokolni.* Máig előttem a kép: a taskenti repülőtér tranzitvárójában kellett néhány órát eltöltenem, ahol egymás mellett volt a két ajándékbolt, a dolláros és a rubeles. A dollárosban gyönyörű szamovárok, borostyán ékszerek kínálták magukat, a rubeles legfőbb látványossága a kisebb és még kisebb babákkal kibélelt festett fabába volt. Az egyiknek ilyen szuvenír, a másiknak amolyan. Ki milyet érdemel? Illetve kinek, milyen a pénze.

Persze, tudom, hogy a dollárínségben szenvedő államnak szüksége volt a valutásboltok bevételére. Lehet, hogy szüksége van ma is. Bár mostanában vonzerejük alighanem megkopott. Nem is igen olcsóbbak már, mint a forintos üzletek — itt is fölszámítják a forgalmi adót, meg benne van az árban a vám is —, és a választékuk sem olyan kirívóan jobb a számunkra hozzáférhető boltokénál. Éppen az importliberalizáció miatt, éppen mert forintért is mindent megkaphatunk, csak forintunk legyen elég.

Szóval, e boltok a mai korba egyre kevésbé illenek bele. Anakronisztikusak. Ráadásul egyre inkább sértik a nemzeti önérzetünket is. Mert egy dolog az, hogy nincs pénzem bevásárolni Párizs belvárosában. Ez lehet lehangoló. De ha Magyarország fővárosában, egy magyar üzletben nem fogadják el a magyar nemzeti valutát, az — legalábbis számomra — fölháborító. A büszkeségem tiltakozik elene. Még akkor is, ha tudom, hogy a mi forintunk egyelőre nem konvertibilis.

De ha konvertibilissé akarjuk tenni — aminek sok feltétele van —, nemigen hagyhatjuk ki azt a lépést, hogy idehaza egyetlen, minden üzletben érvényes fizetőeszközzé tegyük. Mert lehet, hogy Lengyelországban ugyanez elsietettnek bizonyul. De a magyar gazdaságnak ezt már ki kell bírnia, ha komolyan vesszük a céljainkat. Valutát nem így kell keresni, ezt nálunk elmaradottabb országok tapasztalata is bizonyítja.

Flanek Tibor

Az Üdülési Főigazgatóság és a Népszava szolgáltatása

Hol van még szabad beutaló?

Az Üdülési Főigazgatósággal közös szolgáltatás keretében rendszeresen közzétesszük: hol, melyik üdülőben van még hely. Célunk, hogy az üdülők valamennyi helyét egész éven át vegye igénybe a tagság, ne maradjanak kihasználatlanul a lehetőségek. Az itt felajánlott beutalókat az olvasók — aktív dolgozók és nyugdíjasok — igényelhetik a felajánló szakszervezetektől.

(Az olvasók rendelkezésére áll még az Üdülővendégszolgálati Iroda, amelyet hétfőn, szerdán, pénteken, 9—12 óra között, személyesen is felkereshetnek. Címe: Budapest VI., Dózsa György út 84/b., IV. emelet 33. ajtó.)

MAGASLATI, gyógy- és balatoni, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a HVDSZ-nél. Ügyelet munkanapokon 8—16 óráig, telefonszám: 1215-201, cím: Budapest VI., Benczúr u. 43.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a közlekedési szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8.30—15 óráig, telefonszám: 1138-466/137, cím: Budapest VIII., Köztársaság tér 3.

MAGASLATI és gyógy-, január 3-i indulású beutalójegyek igényelhetők a vasutas-szakszervezetnél, Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1221-895/165, cím: Budapest VI., Benczúr u. 41.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a vasasszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1135-200 265, cím: Budapest VIII., Koltói A. u. 5—7.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a közszolgálati-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon, 8—15 óráig, telefonszám: 1384-286, cím: Budapest VIII., Puskin u. 6.

MAGASLATI, gyógy- és balatoni, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a textiles-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon, 8—15.30 óráig, telefonszám: 1420-357, vagy 1123-868, cím: Budapest VI., Rippl-R. u. 2.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az építő-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 7.30—16 óráig, telefonszám: 1423-920, cím: Budapest VI., Dózsa Gy. út 84/a.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a Medoszban. Ügyelet munkanapokon, 8—15.30 óráig, telefonszám: 1119-602, cím: Budapest VI., Jókai tér 2—4.

MAGASLATI, gyógy- és siófoki szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a bányászszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—14 óráig, telefonszám: 1420-708, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 46—48.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a KER. SZ. SZ.-ben. Ügyelet munkanapokon 8—16 óráig, telefonszám: 1314-782, cím: Budapest VI., Jókai u. 6.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a művészszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—14.30 óráig, telefonszám: 1211-120, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 38.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a ruhásszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—16.30 óráig, telefonszám: 1215-259, cím: Budapest VII., Almási tér 2.

MAGASLATI, gyógy- és szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az Édoszban. Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1225-880, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 44.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az ISZDSZ-ben. Ügyelet munkanapokon 8—13 óráig, telefonszám: 1116-950 34., cím: Budapest VI., Benczúr u. 43.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a nyomdászszakszervezetben. Ügyelet munkanapokon, 8—16 óráig, telefonszám: 1342-160, cím: Budapest VIII., Kölcsey u. 2.

SIÓFOK, Ezüstpart Üdülő, házaspári beutaló, I A osztály, 14 napos, január 18—31-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5880 forint. Igényelhető a Flexum Vállalatnál, Mosonmagyaróváron, a 15-35598 26 telefonon.

Tájékoztatjuk az olvasókat, hogy 1991 januári, balatoni, kéthetes beutalókért és háromhetes üdülőszanatóriumi jegyekért lehet érdeklődni, 9—13 óra között, az Üdülővendég-szolgálati Irodán, Bp. VI., Dózsa György út 84/b IV. em. A térítési díj 30 százalékkal magasabb, mint tavaly, de még így is csak a költségek egyötödét fizetik meg a beutaló ellenértékével a vendégek.

Magántulajdon alapján szövetkeznek

A teljes privatizálás első lépcsőjeként *magántulajdonon alapuló szövetkezeti forma* kialakítása kezdődött meg a Nagykunsági Állami Gazdaságban.

A tizenhárom *önelszámoló* egység arról döntött, hogy az új esztendő elején az állami gazdaság nyolcmillió forint értékben öt- és tízezer forintos címletekben *vagyonjegyet bocsát ki.* A dolgozók a megvásárolt vagyonjeggyel azonos értékben ingyenes értékpapírt is kapnak, amelyek után később együttesen kapják az évi osztalékot. A vagyonjegyekből történő tőkebevonást a gazdaság *öntözési célokra* kívánja felhasználni.

A kötél árnyékában (3)

Ki nevet a végén?

„Reggel ötkor kezdték az akasztást"

Sorozatunk harmadik része arról szól, milyen stílusban zajlott le egy tárgyalás 1958-ban, az ötvenhatos ügyekben . . .

— *Milyen volt a bíró?*

— Rettenetesen goromba.

— *Ez miben nyilvánult meg?*

— Abban, hogy ha valaki kérdést akart intézni, akkor a bíróság kijelentette: nem bír jelentőséggel. Például Németh Imrét is leintette, amikor felállt — a másodrendű vádlottnak is ő volt az ügyvédje —, hogy kéri a bíróságot, a kiskatonákra, akik a parancsot teljesítették, a minimális büntetést szabja ki. Erre azt válaszolta a bíró, hogy vegye tudomásul, hogy aki a tüzelőállás kiépítésében részt vett, az minimum tíz év. Felhívta a védők figyelmét, itt ellenforradalmi bűncselekményt elkövetőkről van szó, olyanokról, akik szembeszálltak a szovjet csapatokkal, ezért a bíróság ítéletet fog hirdetni mindenkire. Akkor Németh Imre összecsomagolta a pakkját és elment. Otthagyta a tárgyalást.

— *Az ügyész maradt?*

— Igen, de lett pluszban egy katonai szakértő.

— *Ő mit csinált?*

— Neki egy-két szava volt csak. Figyelmeztette a bíróságot, hogy változtassa meg a magatartását a katonákkal szemben. A bíróság mindig arra hivatkozott, hogy a Magyar Néphadseregben olyan nincs, hogy kiskatona, aki parancsot hajtott végre; katona van és kész. Az ülnökök meg bólogattak hozzá. Mellettem ült Hernádi Gyula, ő volt az én szakaszparancsnokom, és mondta, nézd, az ülnökök, a mi volt tisztiiskolai parancsnokaink, hogy betartanak nekünk; mert a két ülnök az rettenetesen vágta a katonákat.

— *Ki volt a két ülnök?*

— Baranyai ezredes és Susánszki alezredes. Baranyai figyelmeztette a bíróságot, ne vegye figyelembe, hogy ezek kiskatonák voltak, a népellenes parancsot mindenki végrehajtotta, és a legszigorúbb ítéletet kell rájuk kiróni. Azt mondták, tíz tiszt volt, negyvenkét katona, miért nem lőttük le a tiszteket, és miért nem mentünk haza. Akkor szót kértem. Azt mondtam, a Magyar Népköztársaságban olyan törvény nincsen, hogy én azt a tisztet, aki két évig tanított és nevelt, agyonlőjem, se olyan törvény nincs, hogy én felülbíráljam a parancsot. Elmondtam, hogy a katonai eskü úgy szól: „Én, a magyar nép fia, esküszöm, hogy hazámnak, a Magyar Népköztársaságnak hűséges katonája leszek." Tessék megmondani, mikor dobhatom el a fegyvert és mikor mehetek haza? A másik passzus: „A hazámat minden külső és belső ellenség ellen megvédem, ha kell, az életem árán is." A szovjet abban a pillanatban ellenségnek minősült, amikor fegyverrel állt velünk szemben. Nekünk mindegy lett volna, ha amerikai csapat is, vagy akármilyen; ha minket fegyverrel támad meg valaki, akkor fegyverrel vagyok kénytelen védekezni ellene. Mi nem azért álltunk szemben, mert ki akartuk űzni őket; mi katonák csupán parancsot teljesítettünk.

„Reggel ötkor kezdték az akasztást, az asszisztens minden reggel, korán bejött, gyógyszert hozott, injekciót adott azoknak, akiket aznap vittek akasztani. Mindig hangosan elkacagta magát, amikor belépett a börtönajtón; ő volt a mi fülemülénk."

„Amíg én ott voltam, augusztus tizennegyedikétől december tizenhatodikáig, csak hárman maradtunk életben, a többit kivégezték."

— *Mi volt a válasz?*

— Mátyás Miklós hadbíró azt mondta, hogy most én mosolygok, a végén ő fog. Így is lett. Mosolyogva, hangosan nevetve, kimondta rám a halálos ítéletet. 1958. augusztus 14-én hirdették ki az első halálos ítéletemet. A bíróság azon a napon tizenhat halálos büntetést szabott ki, ebből másodfokon megváltoztattak ötöt, így maradt tizenegy. A tárgyalás végén Mátyás Miklós kioktatta a védőket: ha valamelyikük netán kiértesítené védence hozzátartozóit, számítson rá, azonnal letartóztatják. Ez volt a bíróság búcsúszava . . . Mit tehettem? Egyedül, négy fal között. De így utólag belegondolva, nagyon naiv voltam. Egyik reggel szóltam az őrnek, hallottam, egy haverom kiabált, isten veletek, megyek az utolsó utamra: na, mondtam, szabadult, neki már jó. Hogyne, röhögött az őr, elvitték fölakasztani. Mit mondjak? Én akkor még mindig azt hittem, velem valami tévedés történt. Vártam, nagyon vártam a következő tárgyalást, ahol majd tisztáznak engem.

— *A másodfokú tárgyalás hogy zajlott le?*

— Ide beidézték a szovjet hadoszlop parancsnokát, egy tábornokot, a nevére már nem emlékszem. Ő azt mondta, kéri, a katonákat ne ítéljék el, mert a katonák csak azután nyitottak tüzet, hogy ők rálőttek a környékbeli civil csoportra. Hozzátette, nem épp jó felszereléssel, gyönge tűzerővel intéztük el őket, tehát mi kiváló katonák vagyunk, ezért inkább kitüntetést érdemelnénk. De ez sem számított az égvilágon semmit . . .

Bodzabán István

(Folytatjuk)

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli krónika
8.00 Hírek, idő.
8.05 Hangszemle
8.20 Nyitány
9.00 Hírek, időjárás, útközben
9.05 Napközben — közérdekű magazin
Közben: Hírek, időjárás, útközben, reklám
11.00 Hírek, időjárás
11.10 Hagyományápolók
11.30 Börtönről álmodom mostanában . . . rádióvált.
11.55 Reklám
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma
12.40 Reklám
13.43 Radioton-korongokról
12.45 Házunk tája
13.00 Hírek, időjárás, útközben
13.05 Klasszikusok délidőben
14.00 Hírek, időjárás, útközben
14.05 Vidéki szellemi műhelyek
14.35 Régi magyar muzsika
14.55 Versek
15.00 Hírek, időjárás, útközben
15.05 Kóruspódium
15.25 Radioton-korongokról
15.30 Zenei tükör
16.00 Délutáni krónika
16.10 Műsorajánlat
16.15 Ifjúsági zenekarok felv.
16.30 Nyitnikék
17.00 Hírek, időjárás, útközben
17.05 Eco-mix — gazdasági magazin
17.30 Életem meséje
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.40 Mertz: Hazai virágok
19.50 Gong
20.00 Hírek, időjárás
20.05 Isten hozott, Európa! — rádiókabaré
22.00 Késő esti krónika
23.15 Hírek, időjárás
23.20 Brahms: II. szimfónia
24.00 Hírek, időjárás
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30—6.00 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs zeneszóval
7.37 Sportreggel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: Dolly Parton és Frankie Laine
8.50 Délelőtti torna
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Szürrealizmus
9.33 Zenés játékokból
9.52 Filmslágerek
10.40 Fülszöveg
10.45 Magyarán szólva
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Hogy tetszik lenni?
11.35 Fúvós táncok
12.00 Nóták
12.45 Sport
13.00 Hírek, időjárás, műsorism.
13.03 Slágermúzeum
13.45 Időjárásjelentés
14.00 Kettőtől ötig . . . — kívánságműsor
15.55 Reklám
17.00—19.00 RádióMa
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Kölyökrádió
19.30 Pop-regiszter
20.00 Garázs
20.30 Nótakalendárium
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Zeneközelben
22.05 Rockújság
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Dzsesszfelv.
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.00 Műsorism.
9.10 Francia kamarazene
10.10 A hét zeneműve
10.40 Orgonahangv.
11.26 Mozart-művek
12.00 Hírek, időjárás, műsorism.
12.05 Operarészletek
13.00 Kilátó
13.45 Labirintus
14.00 Bergeni Fesztivál 1990.
15.08 Zenekari muzsika
16.00 Hírek, idő.
16.51 Zongorahangv.
18.30 Törd a fejed!
18.45 Chipetnyi program
19.00 Hírek, idő.
19.05 Angol nyelvlecke
19.20 Spanyol nyelvlecke
19.35 Fúvósművek
20.00 Haydn: A lakatlan sziget — operaközv.
20.45 Könyvszemle
21.52 Zenekari muzsika
23.00 József Attila: A bűn
23.30 A hét zeneműve
24.00 Hírek, idő.
0.10 Sztravinszkij-művek
2.00 Szózat

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 A beat nagy napjai
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Csűrös Csilla 10.00—11.00 Slágerlista (ism.) disc-jockey: Geszti Péter 11.00—13.00 Country, western, folk rock, mv.: Pomázi Zoltán 13.00—15.00 Disco, mai pop, mv.: Keresztes Tibor 15.00—17.00 Dzsesszrock, mv.: Berki Tamás 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Zelki János 21.00—22.00 Slágerlista: disc-jockey: Rónai Egon 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Fodor János.

TELEVÍZIÓ 1.

8.58 Műsorism.
9.00 Tévétorna
9.05 A Hét — ism.
10.05 Nagy Lajos: Két fiú ült egy padon Tévéjáték — ism.
10.50 Delta — tudományos híradó ism.
11.15 Képújság
13.53 Műsorism.
13.55 Parlamenti napló
17.48 Műsorism.
17.50 Katolikus krónika
18.00 Egy szó, mint száz
18.45 Reklám
18.50 Esti mese
19.00 Cimbora
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsoraj.
19.30 Híradó
20.00 Reklám
20.05 San Francisco utcáin Amerikai bűnügyi tévéfilmsor. A kígyó nyomában A fiatalokból álló banda rabol, és félelmükben egy rendőrt is megölnek. Közben egyik társuk súlyosan megsebesül és a rendőrök rátalálnak.
20.55 Reklám
21.00 Ez történt 1990-ben
22.00 „Az ember: lehetőség" Márai Sándor írói sorsa
22.40 Híradó 3.
22.55 BBC Híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Reklám, riportok, időjárás, zene
17.45 Telefonos játék
18.00 A Financial Times heti üzleti híradója
18.25 Gyerekeknek
18.48 Tv2
19.00 Humberto cirkusz Csehszlovák tévéfilmsor. XII/1.
19.53 Tv2
20.00 Körzeti tévéstúdiók műsora
20.55 Tv2
21.00 Híradó
21.20 Tv2
21.30 Telesport Úszó-világbajnokság
23.00 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 9.00 A nap percei 9.05 Objektív (magazin) 9.35 Találkozás Milos Forman rendezővel 10.55 Zenés szórakoztató műsor (fúvószene) 15.50 Publicisztikai műsor gyerekeknek 16,50 A nap percei 17.00 Úszó-vb. helyszíni közvetítés 18.00 Jozska Cerny és barátai 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Publicisztikai magazin 20.45 Csak egy nap 22.10 Események, kommentárok 22.40 75 éves Las Vegas (show) 24.00 A nap percei. **2. műsor:** 16.25 Az arányeső (dán film) 18.00 Esti mese 18.10 Angol nyelvtanfolyam 18.25 Portugál természetfilm-sorozat 18.50 Kulturális magazin 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 A hős falu (tévéjáték) 21.05 A szeretet útján (dok.-film) 21.30 Híradó 21.58 Sport 22.05 Tibor Gali festő kiállításáról 22.30 Fa, amely megváltoztatta a világot (kanadai dok.-film)

JUGOSZLÁV TV

1. műsor 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 A dajkamese ideje 10.00 Téli iskolai program 12.00 Hírek 12.10 Videóoldalak 12.20 Műholdas program 15.30 Ősi kínai kultúra 16.10 Videóoldalak 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 A dajkamese ideje (gyermekműsor) 17.10 A fenntartott idő 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk 18.45 Alpok—Adria 19.15 Rajzfilm 19.30 Tévénapló I. 20.00 Jobb élet (humoros sorozat) 21.05 Hét nap a világban — Külpolitika 21.35 Angol nyelvű hírek 22.00 Hollywood kinotékája: játékfilm 23.30 Hírek **2. műsor:** 16.15 Videóoldalak 16.20 Jó napot! 16.30 Elmulasztották — nézzék! 19.30 Zenei mindennap 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Filmsorozat 21.00 A sport világa 21.50 Humoros sorozat 22.20 Hírek 22.35 Dokumentumfilm 24.00 Top-lista 0.30 Jó éjszakát! — Határtalan álom — videóoldalak.

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Tapsi Hapsi 9.30 Osztrák képek 10.00 Iskolatévé 10.30 A modell és a detektív 11.10 High Chaparral. Western 12.00 Lomtár 12.15 Mi vagyunk a legnagyobbak 13.00 Hírek 13.05 Disputa 14.05 Álomcélok. Vonattal Radzsasztánba 14.15 Varázslatos Jeannie. Vígjátéksorozat 14.40 Full House. Vígjátéksorozat 15.30 Te meg én 15.35 Babar 16.00 An-tan-ténusz 16.20 Mini színpad 16.30 Mini találkozó 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Az elektronikus hasonmás. Ifjúsági tévésorozat, 8 részben 17.30 Vif-zack 17.55 Kérünk még egy történetet! 18.00 Mi 18.30 Túl hetedhét országon. Filmsorozat 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Hétfői sport 21.15 Mike Hammer. Kirándulás Brooklynba 22.00 Oldalpillantás 22.10 Egyik viseli a másik terhét. NDK-film 0.05 Hírek 0.10 Az éjszakai sólyom. Az arc nélküli ember 0.55 Hírek. **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 9.20—10.30 és 12.20—13.15 Sí Világkupa 10.30—11.00 Úszó-vb 16.35 Művészlexikon 16.40 Akkoriban 16.45 Kincskeresők. Filmsorozat 17.30 Hársfa utca 18.00 Alf. Szórakoztató sorozat 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Milyen jó, hogy van, Maria! Befejező rész 21.15 Schilling. Gazdasági magazin 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 A víz, mint hatalom 23.10 Hans Hartung portréja 24.00 Hírek.

SKY EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Sí Világkupa 10.00 Úszó vb. Női búvárversenyek 11.30 Úszó-vb. Döntők 14.00 Aerobik 14.30 Kerékpár, 6 napos verseny 15.30 Kosárlabda. Férfi Ek. 16.30 Labdarúgás. Németország—Argentína. Az 1990-es vb-döntő ismétlése 18.30 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 19.30 Eurósport 20.00 Nagy kerekek 21.00 N. H. L. Jégkorong. Összefoglaló 22.00 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 22.15 Úszó-vb. Összefoglaló a nap eseményeiből 0.15 Eurosport hírek 0.45 Motorsport Párizs—Dakar-rali 1.00 Amerikai egyetemi kosárlabda.

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Bepillantás 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek 19.45 Időlánc 20.00 Thaiföldi panoráma 20.30 A világ, amelyen osztozunk. Természetfilm Aussztráliáról 21.00 Kilátások 21.30 NASA-filmek. Ma: 1969. július 20., az első holdralépés napja 22.00 Hírek 22.15 Sporthírek 22.20 A világ, amelyen osztozunk 22.50 Kilátások 23.20 Turistamagazin 23.50 NASA-filmek 0.20 Hírek 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg.

TV5

16.05 Hírek 16.15 Hétről hétre 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Carré vert. Természeti dok.-műsor 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek, időjárás 19.15 Sport 19.30 A francia 3. csatorna tévéhíradója 22.00 Tétek. Quebeci aktuális kérdések 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Bolondos este 23.00 Hírek 23.15 Teleobjektív 0.10 Észak—Dél.

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek, időjárás 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Sziklalakó állatok 10.40 Az első randevú. Osztrák—német játékfilm 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétözsde 14.00 Szomszédok. A bélyeggyűjtemény 14.25 Szeretethajó. Két jó házasság 15.15 Beetlejuice, a rendkívüli szellem. Új rajzfilmsorozat. Babacsőszök 15.40 Tévébolt 15.55 Daniel Boone. Hosszú az út hazáig 16.45 Cagney és Lacey. Új krimisorozat. A jó együttműködés 17.40 Hírek 17.50 Szeretjük Kate-et. Hogy leszek apáca? 18.15 Esély 18.45 Híradó 19.15 Szerencsekerék 20.00 Dr. Kulani, a hawaii orvos. Új orvossorozat. Életre-halálra 20.55 Hírek 21.00 S az erdők örökké dalolnak. Osztrák-német játékfilm 22.40 A nap híre. Sport 22.55 Hírek és sztorik. Magazin 23.40 Szemben önmagunkkal. Svéd játékfilm 1.50 Vallásos szemszögből 1.55 Dr. Kulani, a hawaii orvos.

RTL

6.00 Halló, Európa! 9.40 Az ezerszemű éj. Amerikai krimi 11.00 Telebutik 11.30 Kockázatos 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály. Krimi 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kalifornia klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 A vadrózsa. Teleregény 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 Galaktika, a harci csillag. Sci-fi 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi. Akciófilm-sorozat 18.45 Híradó 19.15 Gyermeksztárok 20.15 Focigála, 1990. 22.00 Gyilkosság a hobbija. Krimisorozat 22.50 Kulturális magazin 23.20 Hírek 23.30 Éjszakai Playboy 0.20 Személyes szolgáltatás. Angol filmvígjáték.

SZÍNHÁZAK

Nemzeti Színház: Figaró házassága (7, Gobbi bérl. 3.), Katona József Színház: Turandot (7), Madách Színház: József (7, nyilv. főpróba), Vígszínház: III. Richárd (7, Karácsonyi bérl. I 1.), Pesti Színház: Rózsakiállítás (7, IX 2.), József Attila Színház: Naftalin (7), Thália Színház: Mindhalálig Beatles (7), Radnóti Színház: A hetvenkedő katona (7), Játékszín: Janika (7), Vidám Színpad: Egy férfi, aki nem akar (7), Mikroszkóp Színpad; Váltjuk a rendszert (fél 8), Ódry Színpad: A mandátum (du. 3), Zeneakadémia: A Magyar Állami Hangversenyzenekar hangv. (fél 8, Téli bérl. B 5.).

GYORSLISTA

az 1991. január 2-án megtartott **december havi lottó** tárgynyeremény-sorsolásról, amelyen a 49. heti szelvények vettek részt. A nyereményjegyzékben az alábbi rövidítéseket használtuk:

A Vásárlási ut. (7000 Ft)

B **Mitsubishi Lancer 1.5 GLXi típ. személygépkocsira szóló ut.**

C Varia ut. (75 000 Ft)

D Otthon lakberendezési ut. (100 000 Ft)

E Hang-fény ut. (50 000 Ft)

F Szerencse ut. (40 000 Ft)

G Iparcikk ut. (25 000 Ft)

H Zenesarok ut. (20 000 Ft)

I Vásárlási ut. (10 000 Ft)

J Vásárlási ut. (9000 Ft)

A nyertes szelvényeket 1991. január 25-ig kell a totó-lottó kirendeltségek, az OTP-fiókok, vagy posta útján a Szerencsejáték Rt. címére (1875 Budapest V., Nádor u. 15.) eljuttatni. A hivatalos tárgynyeremény-jegyzék január 10-én megtekinthető az OTP-fiókokban, totó-lottó kirendeltségekben és a postahivatalokban.

Egymillió

116 782 F
123 829 G
130 876 G
137 923 F
144 970 H
187 252 G
194 299 G
215 440 H
222 487 I
229 534 I
236 581 E
264 769 I
271 816 I
285 910 B
292 957 J
300 004 G
307 051 F
314 098 H
335 239 J
342 286 E
363 427 G
377 521 G
391 615 I
398 662 I
419 803 I
426 850 F
440 944 J
476 179 J
483 226 F
490 273 G
497 320 H
504 367 G
518 461 H
539 602 I
553 696 I
560 743 C
567 790 D
574 837 H
581 884 I
610 072 E
617 119 I
624 166 I
631 213 G
638 260 I
680 542 I
694 636 H
701 683 J
715 777 F
751 012 J
765 106 J
779 200 J
793 294 G
800 341 G
807 388 G
828 529 J
835 576 J
842 623 J
856 717 E
863 764 F
870 811 E
877 858 F
681 216 H
688 263 I
695 310 J
702 357 J
716 451 J
723 498 J
751 686 H
758 733 H
765 780 J
772 827 E
779 874 H
801 015 J
808 062 J
815 109 F
822 156 J
829 203 J
836 250 G
850 344 J
857 391 J
864 438 J
871 485 J
892 626 G
906 720 J
913 767 J
920 814 F
934 908 G
941 955 J
956 049 H
977 190 J
984 237 I
991 284 J

Hárommillió

019 472 J
026 519 E
033 566 F
040 613 H
047 660 H
068 801 I
075 848 J
082 895 J
089 942 J
096 989 F
111 083 J
118 130 H
125 177 E
132 224 H
139 271 H
146 318 F
153 365 F
160 412 I
167 459 I
174 506 J
181 553 I
188 600 I
195 647 G
223 835 I
230 882 J
244 976 F
266 117 G
273 164 I
280 211 F
287 258 D
294 305 I
301 352 J
308 399 I
315 446 E
322 493 J
329 540 J
343 634 H
350 681 G
357 728 J
364 775 H
378 869 H
392 963 J
400 010 J
407 057 J
414 104 G
421 151 J
428 198 G
435 245 G
449 339 H
456 386 I
463 433 J
477 527 J
484 574 J
491 621 J
498 668 H
505 715 J
512 762 H
519 809 J
526 856 J
547 997 I
555 044 J
562 091 J
576 185 G
583 232 I
590 279 C
597 326 I
604 373 J
618 467 I
625 514 G
632 561 G
639 608 I
646 655 I
653 702 J
660 749 I
681 890 J
688 937 F
703 031 H
724 172 H
738 266 F
752 360 J
759 407 J
766 454 G
773 501 J
801 689 F
808 736 J
836 924 G
843 971 H
851 018 G
858 065 F
865 112 F
872 159 G
879 206 H
886 253 H
893 300 I
900 347 I
907 394 H
914 441 E
928 535 G
935 582 I
942 629 F
956 723 F
963 770 F

Négymillió

006 052 J
013 099 J
027 193 F
034 240 J
041 287 F
048 334 J
062 428 J
076 522 J
097 663 H
104 710 J
111 757 I
118 804 J
125 851 J
132 898 H
139 945 J
154 039 H
168 133 I
175 180 H
182 227 E
189 274 G
203 368 E
224 509 H
231 556 H
238 603 I
245 650 I
252 697 I
266 791 I
273 838 H
280 885 H
287 932 H
302 026 H
309 073 J
316 120 H
330 214 F
344 308 G
351 355 I
358 402 E
372 496 I
393 637 J
400 684 H
407 731 J
421 825 J
428 872 J
450 013 J
485 248 J
492 295 E
506 389 E
513 436 G
527 530 G
541 624 G
548 671 H
562 765 H
569 812 H
576 859 H
583 906 H
590 953 I
598 000 F
626 188 G
633 235 F
640 282 I
654 376 D
661 423 F
724 846 H
731 893 H
745 987 H
753 034 I
760 081 I
767 128 H
774 175 I
781 222 J
788 269 J
795 316 J
809 410 I
823 504 J
837 598 G
844 645 D
851 692 H
858 739 G
865 786 E
872 833 G
879 880 G
901 021 H
908 068 H
915 115 H
929 209 H
936 256 I
943 303 I
950 350 F
971 491 I
978 538 I
985 585 J
999 679 E

Ötmillió

034 914 F
049 008 J
056 055 J
063 102 F
077 196 J
084 243 J
091 290 C
098 337 G
105 384 I
112 431 J
126 525 E
133 572 F
140 619 J
147 666 J
154 713 F
168 807 I
182 901 F
204 042 H
211 089 J
218 136 H
225 183 G
232 230 H
239 277 I
253 371 J
267 465 B
281 559 J
295 653 J
316 794 J
323 841 J
330 888 G
352 029 G
373 170 I
387 264 I
394 311 J
401 358 G
408 405 H
415 452 G
429 546 J
443 640 H
450 687 I
457 734 I
471 828 J
478 875 H
485 922 I
492 969 I
507 063 I
514 110 J
521 157 H
535 251 G
556 392 J
570 486 J
577 533 J
584 580 E
605 721 J
633 909 G
648 003 J
676 191 H
697 332 F
704 379 H
711 426 H
718 473 G
746 661 H
753 708 F
760 755 H
767 802 I
774 849 I
781 896 H
788 943 H
795 990 H
810 084 J
831 225 F
838 272 D
845 319 F
852 366 H
859 413 I
887 601 D
894 648 G
901 695 D
908 742 F
915 789 F
922 836 F
929 883 F
936 930 G
943 977 I
958 071 I

Hétmillió

487 270 I
508 411 I
715 458 I
522 505 J
543 646 D
550 693 E
564 787 H
578 881 F
585 928 D
592 975 G
607 069 I
621 163 I
628 210 J
635 257 F
642 304 H
663 445 J
670 492 H
684 586 H
691 633 H
705 727 G
719 821 J
733 915 J
748 009 J
755 056 J
776 197 F
783 244 H
790 291 H
797 338 D
804 385 E
811 432 G
818 479 G
832 573 F
839 620 G
846 667 D
853 714 E
867 808 F
881 902 H
888 949 H
895 996 H
910 090 H
917 137 I
952 372 I
959 419 I
966 466 G
973 513 I
980 560 I
987 607 G
994 654 G

Nyolcmillió

001 701 J
008 748 J
015 795 I
022 842 J
029 889 J
036 936 F
093 312 C
107 406 D
121 500 F
128 547 D
135 594 H
142 641 I
149 688 I
163 782 I
170 829 J
177 876 J
184 923 J
199 017 D
206 064 E
220 158 H
227 205 I
248 346 H
255 393 I
262 440 H
276 534 H
283 581 H
290 628 F
297 675 I
304 722 I
311 769 I
318 816 F
325 863 G
339 957 F
347 004 H
354 051 F
368 145 G
375 192 I
382 239 H
389 286 G
396 333 H
403 380 I
410 427 H
417 474 H
452 709 H
459 756 I
473 850 J
480 897 H
494 991 I
502 038 H
509 085 I
523 179 J
537 273 G
544 320 H
558 414 E
572 508 G
579 555 H
593 649 H
600 696 I
607 743 G
614 790 J
621 837 J
628 884 H
635 931 D
642 978 D
650 025 J
664 119 E
678 213 E
685 260 F
692 307 H
699 354 H
706 401 H
713 448 I
720 495 F
727 542 H
734 589 H
741 636 I
748 683 I
755 730 J
762 777 J
769 824 J
776 871 F
783 918 F
798 012 F
805 059 H
812 106 J
819 153 J
826 200 G
833 247 J
840 294 J
854 388 J
868 482 F
889 623 I
896 670 H
903 717 I
910 764 H
917 811 J
924 858 G
931 905 G
938 952 G
945 999 J
953 046 H
960 093 H
967 140 J
974 187 H
981 234 J
988 281 G
995 328 E

Kilencmillió

009 422 I
023 516 E
030 563 H
037 610 I
065 798 I
079 892 J
093 986 H
101 033 H
108 080 D
115 127 H
122 174 I
143 315 E
150 362 F
171 503 J
263 114 G
277 208 I
284 255 G
298 349 H
326 537 I
340 631 I
347 678 F
375 866 E
389 960 J
404 054 E
411 101 H
418 148 I
439 289 J
502 712 F
523 853 H
544 994 I
552 041 J
559 088 F
566 135 I
573 182 E
587 276 G
594 323 H
601 370 F
622 511 I
629 558 I
650 699 J
664 793 H
671 840 J
678 887 H
685 934 H
700 028 I
707 075 I
721 169 H
728 216 H
735 263 I
742 310 I
749 357 H
756 404 J
763 451 G
770 498 G
777 545 E
791 639 F
798 686 H
805 733 E
812 780 F
819 827 G
833 921 H
848 015 I
855 062 F
862 109 G
876 203 G
883 250 I
890 297 D
911 438 D
918 485 F
939 626 E
946 673 F
953 720 H
960 767 I
967 814 I
974 861 I
981 908 H

Negyvennégymillió

390 941 I

Ötvenhétmillió

718 286 F
725 333 I
732 380 H
739 427 I
760 568 G
767 615 H
774 662 C
781 709 G
788 756 I
795 803 J
802 850 J
809 897 I
816 944 E
831 038 G
838 085 H
845 132 J
852 179 I
859 226 F
866 273 G
873 320 F
880 367 I
894 461 J
908 555 J
915 602 J
922 649 G
929 696 H
936 743 H
943 790 I
950 837 H
957 884 I
964 931 I
971 978 J
979 025 J
993 119 J

Ötvennyolcmillió

000 166 G
007 213 J
014 260 I
021 307 J
028 354 G
035 401 G
049 495 J
063 589 G
070 636 J
091 777 I
105 871 I
127 012 J
141 106 E
148 153 E
155 200 I
162 247 J
169 294 H
183 388 F
190 435 J
232 717 H
239 764 H
246 811 B
253 858 D
260 905 G
267 952 G
274 999 E
282 046 H
289 093 H
296 140 G
303 187 E
310 234 G
317 281 H
324 328 I
345 469 I
352 516 I
359 563 I
366 610 F
373 657 H
387 751 F
394 798 F
401 845 H
408 892 H
415 939 H
430 033 H
437 080 F
444 127 I
451 174 I
465 268 I
472 315 I
479 362 H
486 409 H
493 456 I
500 503 F
514 597 I
521 644 I
528 691 G
535 738 I
542 785 G
549 832 H
556 879 I
563 926 G
585 067 H
606 208 I
613 255 I
620 302 I
627 349 C
634 396 I
641 443 I
648 490 I
655 537 I
676 678 I
683 725 D
690 772 J
704 866 J
711 913 J
718 960 E
726 007 E
733 054 E
740 101 I
747 148 J
761 242 J
768 289 E
775 336 J
782 383 J
789 430 H
796 477 J
803 524 H
810 571 G
817 618 G
824 665 F
831 712 G
838 759 I
852 853 E
859 900 H
866 947 I
881 041 J
888 088 H
895 135 E
902 182 F
909 229 H
916 276 I
923 323 I
937 417 J
944 464 J
951 511 G
958 558 J
965 605 H
972 652 H
986 746 I

Ötvenkilencmillió

000 840 I
007 887 F

Hatvanmillió

001 514 I
022 655 I
036 749 G
050 843 G
057 890 F
064 937 G
079 031 J
086 078 F
093 125 J
100 172 H
107 219 I
114 266 I
121 313 I
135 407 J
149 501 J
156 548 G
163 595 E
170 642 H
177 689 I
184 736 F
191 783 H
198 830 I
205 877 H
212 924 J
227 018 J
234 065 H
241 112 G
248 159 J
262 253 F
269 300 J
318 629 H
325 676 J
346 817 H
360 911 H
367 958 G
375 005 I
382 052 I
417 287 J
438 428 G
445 475 H
480 710 G
487 757 I
501 851 H
515 945 E
544 133 I
551 180 J
558 227 J
565 274 I
572 321 H
579 368 I
586 415 J
593 462 G
600 509 H
607 556 H
614 603 E
621 650 E
628 697 I
635 744 H
642 791 I
649 838 J
656 885 H
663 932 H
670 979 H
678 026 H
685 073 G
692 120 I
699 167 J
734 402 I
741 449 M
748 496 C
755 543 D
762 590 I
769 637 I
783 731 E
790 778 F
797 825 F
804 872 H
811 919 J
818 966 H
826 013 G
833 060 J
840 107 H
847 154 H
861 248 J
875 342 F
882 389 C
889 436 D
896 483 I
903 530 I
917 624 I
924 671 F
931 718 E
945 812 E
952 859 H
959 906 F
966 953 I
981 047 F
988 094 F
995 141 F

Hatvanegymillió

002 188 I
009 235 H
016 282 I
023 329 J
030 376 J
044 470 G
051 517 H
058 564 F
065 611 F
072 658 H
079 705 H
086 752 I
093 799 F
100 846 H
107 893 F
114 940 H
121 987 J
136 081 G
143 128 J
150 175 J
157 222 G
164 269 H
171 316 E
178 363 F
192 457 H
199 504 I
206 551 I
213 598 I
220 645 I
227 692 J
234 739 C
241 786 F
248 833 G
255 880 G
262 927 I
269 974 I
277 021 G
284 068 G
291 115 F
298 162 H
305 209 H
312 256 H
319 303 F
326 350 J
340 444 G
347 491 J
354 538 J
361 585 J
368 632 F
375 679 G
382 726 G
389 773 I
396 820 I
403 867 J
410 914 J
417 961 J
453 196 G
460 243 H
474 337 E
481 384 G
488 431 G
495 478 A
502 525 F
509 572 H
523 666 H
530 713 I
537 760 E
544 807 J
551 854 H
558 901 J
565 948 H
572 995 G
580 042 I
608 230 H
615 277 H
622 324 I
629 371 H
636 418 D
643 465 H
650 512 G
657 559 I
664 606 I
678 700 I
685 747 F
699 841 H
706 888 F
713 935 H
720 982 H
728 029 I
735 076 I
742 123 H
749 170 I
756 217 I
763 264 I
770 311 J
777 358 J
784 405 J
798 499 J
812 593 J
819 640 I
826 687 J
840 781 H
847 828 J
854 875 J
861 922 J
883 063 J
932 392 G
939 439 J
953 533 J
974 674 H
988 768 I
995 815 J

Hatvankettőmillió

002 862 J
024 003 I
031 050 J
038 097 G
052 191 J
087 426 I
094 473 I
101 520 I
108 567 J
115 614 J
129 708 F
136 755 F
143 802 H
150 849 G
157 896 J
171 990 J
179 037 J
193 131 J
207 225 H
214 272 E
221 319 F
228 366 H
235 413 I
242 460 F
249 507 F
263 601 I
270 648 I
277 695 G
284 742 G
291 789 I
298 836 J
305 883 J
312 930 I
319 977 I
327 024 H
334 071 H
341 118 H
348 165 J
383 400 H
397 494 I
425 682 I
432 729 I
439 776 J
446 823 H
467 964 I
475 011 E
482 058 E
489 105 J
496 152 J
510 246 H
524 340 D
531 387 H
545 481 G
552 528 J
559 575 F
580 716 J
587 763 F
594 810 J
601 857 I
608 904 J
615 951 E
622 998 F
630 045 F
644 139 F
665 280 F
672 327 G
679 374 I
686 421 H
693 468 F
700 515 D
707 562 F
721 656 I
728 703 F
735 750 I
742 797 I
749 844 F
778 032 I
792 126 G
799 173 I
806 220 I
813 267 I
820 314 I
827 361 E
834 408 F
841 455 E
862 596 G
869 643 H
876 690 F
904 878 G
911 925 F
918 972 F
926 019 G
933 066 E
947 160 G
954 207 H
961 254 I
968 301 G
975 348 I
982 395 I
989 442 I

Hatvanhárommillió

003 536 E
010 583 G
017 630 G
024 677 I
038 771 J
045 818 J
052 865 H
059 912 H
074 006 G
081 053 F
088 100 C
102 194 F
109 241 J
116 288 J
123 335 E
130 382 G
137 429 E
151 523 F
158 570 G
165 617 H
172 664 I
179 711 I
186 758 F
193 805 J
200 852 G
207 899 J
214 946 G
221 993 J
229 040 G
236 087 G
243 134 I
250 181 J
257 228 J
264 275 J
271 322 H
278 369 H
285 416 G
292 463 I
299 510 I
306 557 G
320 651 E
327 698 H
334 745 I
341 792 G
348 839 E
355 886 H
362 933 I
369 980 I
377 027 J
384 074 F
391 121 G
398 168 J
405 215 G
412 262 H
426 356 J
433 403 J
440 450 G
475 685 E
489 732 H
489 779 J
503 873 F
510 920 H
595 014 H
539 061 J
539 108 F
553 202 J
574 343 J

Hetvennégymillió

094 967 J

Kilencvennégymillió

940 607 H

Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács új címe: Budapest V. kerület, Kossuth Lajos tér 4.
Az OKBT telefonszámai és postafiókszáma változatlan.

AZ ÉLETÉ AZ ELŐNY

ÁRAK, ADÓK, BIZTOSÍTÁSOK

1991: kegyetlen esztendő

Csak nyári autósok — Motorfék nélkül — Barkácsok és kontárok aranykora

Árak, adók, biztosítások. Ha csak ennyit mondunk, ez is jelzi már, az autósok számára különösen, kegyetlenül nehéz esztendő következik. Átvészelni nem lesz egyszerű, s szinte biztosak lehetünk abban, hogy tovább csökken a hazai gépjárművek futásteljesítménye: úgy tűnik, luxus lesz az autózás. S ha igazak a prognózisok az áremelésekkel kapcsolatban, s valóban csökken a futásteljesítmény, akkor nem nehéz megjósolni azt is, hogy bár talán kevesebb autó lesz a hétköznapi forgalomban az utakon, korántsem csökken a balesetveszély. Nem árt tehát így év elején közgazdasági tényezők közlekedésbiztonsági vonatkozásaival foglalkozni. A most következőkben erre teszünk kísérletet, természetesen korántsem a teljesség igényével.

Ha azt mondjuk, árak és közlekedés, akkor ugye, csaknem teljesen egyértelmű, hogy a benzinárról, az alkatrészárról, az autóárról és az autójavítási költségek növekedéséről szólunk. Persze, a fenti felsorolásból kettőtkettőt külön kell választani, hiszen míg a benzinár és az autóár „abba szól bele", hogy *autózunk vagy nem autózunk*, addig az alkatrészárak és az autójavítás költségei már azt motiválják — és ez a közlekedésbiztonság szempontjából meghatározó —, hogy *milyen autóval autózunk.*

Az Életé az előny! hasábjain többször írtunk már arról, hogy egyre ijesztőbb a hazai gépkocsipark műszaki állapota, s úgy tűnik, hogy e területen további romlás várható. Nagyon sok autós, amikor mondjuk a tankolás vagy a javítás között kell választani, inkább a tankolást, *az autózást választja és nem a biztonságot.* Az elkövetkező időkben nagy valószínűséggel nagyon sok autós a szervizbeli szervizelés helyett a házi barkácsolást választja, s ez érthető. Nincs is baj addig, amíg ez a szervizelés a gyertyák és különböző szűrőbetétek cseréjéig tart, de az már többszörösen veszélyes, ha valaki mondjuk a futóműellenőrzést és -állítást vállalja, vagy a gyújtást, illetve a karburátort „macerálja". Veszélyes, hiszen ezeknél *a szakszerűtlenség már az üzembiztonságot, s ezen keresztül a közlekedésbiztonságot is meghatározza.*

Lám, még csak a szervizszerű javításokról szóltunk, s hol vannak a kopásokból, elhasználódásból, esetleg törésből adódó kötelező alkatrészcserék, s az olcsó alkatrészek utáni vadászatok. Igaz, *készülőben van már a törvény,* amely szabályozza és meghatározza, hogy kik és milyen feltételek mellett gyárthatnak gyári alkatrészeket helyettesítő alkatrészeket, de ma *még nincsenek valóságos garanciáink* a Magyarországon gyártott alkatrészek megbízhatóságára, beszerelhetőségére. Sajnos, le kell írnunk, hogy *a „szegényebbek" járnak most is rosszul,* ugyanis akinek pénze van a gyári alkatrészre, s annak beszerelésére, az biztonságosabban utazhat.

Ha látunk valamilyen vigasztaló reménysugarat az elkeserítő 1991-es évben, akkor talán az a Magyar Autóklub *kiépített szervizállomásrendszere,* ahol szakmai tanácsadás mellett „barkácsolhatunk", ahol kedvezőbb árak mellett végezhetjük el, vagy végeztethetjük el a kisebb javításokat. Persze, ne ámítsuk önmagunkat: kényszerűségből feltételezhetően a Magyar Autóklub szolgáltatási árai is változnak majd.

Az autósokat érintő árhullámról szólunk, így hát szólnunk kell a pár hónapon vagy pár héten belül bevezetendő *kötelező biztosításról* is. Bár az összegről hivatalos döntés még nem született, *a jólértesültek évi 12—16 ezer forintos biztosítási összegről beszélnek.* Ez a kötelező biztosítás feltétlenül szükséges, úgy véljük, minden közlekedés alapja, s kiváltképp a gazdaságilag ilyen nehéz időszakban az autósok egzisztenciális létének is — ha nem is megőrzője —, de óvója.

Csak hát számoljunk egy kicsit. Becslések szerint a magyar átlagautós eddig évente folyamatosan csökkenő tendenciával 6—7 ezer kilométert autózott. *A mostani áremelések és a kötelező biztosítás bevezetése mellett ilyen kilométerteljesítménynyel egy-egy megtett kilométer ára — amortizáció, benzin, biztosítás — akár tízhúsz forinttal is emelkedhet.* Nem tévedünk nagyot, ha azt mondjuk: kevesek pénztárcája bírja majd ezt a terhelést. Növekszik majd a hónapokra leparkolt, vagy jobb esetben garázsban tartott autók száma, s mert feltételezhetőleg csökken majd a megemelt árú autók, s az ezáltal megdrágult használt kocsik piaci forgalma, *maradnak az autók a régi tulajdonosoknál, s azok kivételes alkalmakkor fognak majd csak közlekedni.*

Nagyon sokszor írtunk már erről is: a közlekedés biztonságát jelentős mértékben befolyásolja, rontja az, ha hosszabb megszakításokkal ülünk a volán mögé. Korábban így fogalmaztunk: *vigyázzunk a hétvégi autósokra! Úgy tűnik, módosul ez a fogalom, talán lesznek majd fizetés körüli, hó eleji autósok, vagy talán csak nyári autósok,* s ez mind-mind azt jelenti, hogy a mindennapi közlekedés jellemzője lesz a tétovaság, a korábbi gyakorlat elvesztése utáni gyakorlatlanság, a megkopott reflexű vezetők közlekedése.

Mit tehetünk? Tudomásul kell vennünk a tényeket, s *az eddigieknél is jobban kell vigyáznunk egymásra.* Jobban kell vigyáznunk, hiszen tudnunk kell egymásról: nem ön- és jószántunkból kopik vezetői gyakorlatunk, nem ön- és jószántunkból ülünk oly ritkán kocsiba.

Szólnunk kell még valamiről, ami minden bizonnyal az 1991-es esztendő velejárója lesz: sokan megpróbálják majd a *spórolós autózást,* vagyis lefojtott motorral, vagy olykor járómotor nélküli gurulással próbálják újabb kilométerekre menteni a benzinben rejlő forintokat. E spórolás által elveszhet a kocsi eredeti, olykor életet mentő gyorsulása, e spórolás által elveszhet a motorfék, és sajnálatos módon, bár ez nem direkt közlekedésbiztonsági tényező, tovább romlik a levegő tisztasága, s kap pofonokat a környezetvédelem.

Beláthatatlan következményei lesznek az 1991-es gazdasági romlásnak, s védekezésünk csak egyetlen lehet: *ha csak üzembiztos autóval, mindig szabályosan s önmagunk vezetői képességének ismeretében közlekedünk.*

Új év — régi kihívások

Nehéz évnek nézünk elébe. Mást se hallunk rádióban, televízióban. Még a vízcsapból is ez folyik. Embere válogatja, ki hogyan fogja fel ugyanezt a mondatot. Van, aki fontos hírnek, van, aki rémhírnek tartja. Ennek megfelelő a reakció is. Van, aki — legalább — megpróbál felkészülni. Van, aki csak legyint a kezével. Van, aki érez erőt a nehézségek kivédésére. Van, aki tehetetlennek érzi magát a sors újabb csapásaival szemben. És van, akit mindez nem is érdekel — mert annyira tájékozatlan vagy mert azt hiszi: megengedheti magának ezt a luxust.

Ami az érdekes: ugyanolyan vagy nagyon hasonló élethelyzetben levők is különféleképpen válaszolnak a kihívásra. Nem kell feltétlenül szegénynek lennie annak, aki nem lát kiutat a jövőben. S nem biztos, hogy a viszonylag jómódúak között nagyobb azok aránya, akik a nehézségek kivédésére jobb stratégiát találnak, mint a náluk sokkal szegényebbek.

Van kiút! Legalábbis a legtöbbször. Ehhez azonban minél tisztábban kell látnunk a nehézségek lényegét. Nem árt, ha előre elkészített stratégiáink vannak a várható és lehetséges nehézségek kivédésére. Gyakran nagyobb segítséget jelent az akarat, a fantázia, mint a jómód. Manapság memoárok tucatjai bizonyítják: ugyanolyan körülmények közül (legyen az Dachau, Gulag vagy éppenséggel Recsk) az egyik ember megmenekült, míg a másik odaveszett. S nem mindig csak a véletlen segített. Sőt többnyire nem az.

A közlekedésben is nehéz évnek nézünk elébe. Azt is pontosan tudjuk: az év végén mintegy kétezer—kétezer-kétszáz emberrel kevesebb fog az utakon közlekedni, mint most. Mégpedig azért, mert közlekedési balesetben meg fognak halni. Mintegy huszonöt-harmincezer embertársunk fog kisebb-nagyobb mértékben megsérülni. Lesz közöttük, aki egész életére rokkant marad.

Elkerülhetők lesznek-e a balesetek? Nem, nem lesznek elkerülhetők. Bár a balesetekbe keveredők többségének elvileg megvolna az esélye saját szerencsétlensége kivédésére. Ha a civilizáltabb Nyugaton élnénk, ha az ottani normák szabályoznák életünket: 1991 magyar halottainak mintegy fele élhetne. De mi itt élünk. S Európa e térségében a halál minden formája jobban arat.

Mindez nem jelenti azt, hogy nem lehet(ne) ellene semmit tenni. Már az is valami, ha az emberek reálisan felmérik életesélyeiket. Még több, ha felkészülnek a nagy kaszás fogadására. De nem ám úgy, hogy megadják magukat! Felkészülnek rá, hogy ha érkezését észlelik és érzik, miként tudnak kitérni az útjából. Nem kell feltétlenül szembeszállni vele. Sőt nem is tanácsos. Biztosan ő az erősebb. De nem biztos, hogy az okosabb. Ne adjuk fel a lehetőséget, hogy fölébe kerekedjünk! Nem erővel, de csellel!

Két lehetőségünk is van: kerüljük a veszélyeket, a kikerülhetetlenekben pedig életerőnket megsokszorozzuk.

Túl rejtélyesek e sorok? Talán nem is annyira! Hogyan kerüljük a veszélyeket? Itt és most mindenre kiterjedő tanács nem adható. Az élet változatos ,sezmegbzbz adható. Az élet változatos, s ez meghatározza a veszélyek sokszínűségét. Azonban a legáltalánosabbakat mindenki ismeri. Tudom, az élet merő rohanás. Mégis rogyjunk néha egy karosszékbe, hunyjuk be szemünket, s gondoljuk végig: a közlekedésben milyen módszerekkel növelhetnénk életesélyünket? Gondolkozzunk el rajta: a sok megtanult szabály hátha mégsem teljesen értelmetlen? Hátha jó volna azokat a jövőben jobban betartani? Hátha akik ezeket az előírásokat megalkották, vannak olyan okosak, mint mi? Miért hisszük, hogy az orvos jobban ért saját betegségünkhöz, mint mi magunk? Mert ezt tanulta, ezt gyakorolja egész életében. Ez a szakmája. És miért nem hisszük el ugyanezt azokról, akik más terület szakemberei? Mert még nem tapasztaltuk meg, mi a következménye annak, amikor úton-útfélen felülbíráljuk őket? Mert eddig mindig szerencsénk volt?

Ugyanígy meditáljunk el egy kicsit azon is, mit tennénk, ha az a kaszás megpróbálna minden erejével felénk suhintani! A tapasztalat azt mutatja, hogy szerencsére találati gyakorisága eléggé alacsony. A suhintások elől az erre felkészültek, akiknek tehát van túlélési stratégiájuk, el tudnak hajolni. A közlekedésben ezt úgy szoktuk mondani, hogy az ember keresi és megtalálja a vészkijáratot.

Ennek egyik alapfeltétele, hogy ismerjük a leggyakoribb veszélyeket. A másik, hogy amikor egy ilyenbe belekeveredünk, s szerencsésen kimászunk belőle: ne intézzük el egyetlen vállrándítással! Szálljunk egy pár percre magunkba! Ne higgyük, hogy ez legközelebb is feltétlenül fog sikerülni! Vizsgáljuk meg, mit kellett volna tennünk, hogy a veszélyhelyzetet elkerüljük! Ne bűnbakot keressünk (természetesen valaki másban), hanem azt nézzük meg, mi hol hibáztunk! Ne azt nézzük, mihez volt nekünk jogunk és mihez másnak (ez sem árt persze, de ez kevés), hanem azt, hogy a helyzet reális értékelését hol hibáztuk el!

Vegyük végre tudomásul, hogy a baleseti veszélyhelyzetek és maguk a balesetek is legtöbbször a másodpercek tört részei alatt következnek be! Higgyük el végre, hogy minden ember hibázik! Mi is! Akkor is, ha nem mindig vesszük észre. S higgyük el, hogy a természeti törvények ereje felett csak a kaszásnak van hatalma, nekünk semmi! Mi csak elkerülni tudjuk ezek érvényesülését. Akár úgy, hogy veszélyhelyzetbe se keveredünk, akár úgy, hogy ha már benne vagyunk ilyenben: a kimenetel veszélyességét csökkentjük.

S végül: higgyük el, hogy akik gyarlóságunkra, fizikai és szellemi esendőségünkre figyelmeztetni akarnak, azok nem az esküdt ellenségeink, hanem olykor a mentőangyalaink! Akár egyenruhában vannak, akár civilben!

I. F.

Hol, miért és mennyire büntetnek?

A közúti balesetek jelentős részét a közlekedési szabályok be nem tartása okozza. Ezekért — legyünk őszinték — nem kismértékben maguk az autósok a felelősök. Nálunk is, meg külföldön is. Sokan, és ez világjelenség, néhány hónap után elfelejtik, hogy mit is tanultak a közlekedési szabályok, ismertebb nevén a KRESZ betartásáról. A közlekedési rendőrök gondoskodnak, hogy a tanultak felfrissüljenek. És ez a felfrissítés *világszerte nem egy olcsó mulatság.* Sőt kiderült, hogy Európa-szerte nálunk még a legolcsóbb a KRESZ ilyen módon való felfrissítése.

Ország	Ittas járművezetés	Sebességtúllépés 15 km/h	Sebességtúllépés 25 km/h	"Állj, elsőbbségadás kötelező" jelzőtábla figyelmen kívül hagyása	Szabálytalan előzés	Tilos helyen a várakozás
Ausztria	1100-7000	15-től	40-től	40-től	40-től	15-től
Belgium	380-3800	190-1900	190-1900	190-1900	190-1900	40-től
Franciaország	600-9000	270-től	270-től	270-től	270-től	10-180
Görögország	50-től	40	80	40	40	40
Hollandia	220-1350	70-120	110-160	45-70	65-100	35-55
Jugoszlávia	10-től	5-30	5-40	5-40	5-70	5-20
Nagy-Britannia	625-5500	65-től	65-től	65-től	95-től	35-től
Németország	500-től	40-től	80-től	50-120	50-250	10-75
Olaszország	270-675	270-től	270-től	35-270	35-405	35-270
Spanyolország	1580-ig	235-ig	785-ig	785-ig	785-ig	235-ig
Svájc	2300-ig	115	300	25-től	120-tól	25-től
Törökország	100-től	30-tól	30-tól	20-30	30-50	20

Egy személyes emlékkel kezdeném. Egyenletes tempóban robogtunk a légkondicionált, csendes járású autóbusszal a New York—Washington közötti autópályán. A 450 LE-s motor sem igen erőlködött az 55 mérföldes sebességnél. Az eredeti programhoz képest lemaradásban voltunk. A csokornyakkendős pilótánk, hogy „mentse, ami menthető", egy kicsit rálépett a gázpedálra. Talán 5 mérfölddel lépte túl az 55-öt, amikor egy csillogó Harley-Davidson robogott mellénk és megállást jelzett. Egy szép szál, olyan kétméteres fiú — elegánsan, mintha divatlapból lépett volna ki — sétált a vezetőfülke mellé, és amennyire értettem, a következő, mosollyal kísért beszélgetés zajlott le: *„Helló, fiú, fáj a lábad, hogy így nyomtad a pedált? Ez drágább lesz, mint egy jó lábfürdő. Kapok egy százast és szent a béke."*

Máris tépte le a nyugtát, miközben nem kért semmilyen igazolványt. Megköszönte a százdollárost, jó utat kívánt, és máris tovarobogott. Ilyenkor nincs vita, ha a vétkes autós maga a közlekedési miniszter, akkor is az autópálya rendőréé az utolsó szó és neki van igaza, mert a Harley Davidson speciális műszere hajszálpontosan és még papíron is megadja a mért sebességet. Ha meg bíró elé kerül, akkor még több a büntetés.

A közlekedési szabályok megsértése a Lajtán túl igen drága mulatság. A német autóklub, az ADAC összeállította, hogy hol, mibe kerül a KRESZ kisebb-nagyobb megsértése a helyszíni bírságolással. De lássuk a medvét, *illetve a büntetéseket márkában.*

Tamás György

Nő a volánnál!

Optimális esetben minden nő életében eljő az az időszak, amikor gyermekvárással telnek napjai. Ilyenkor a másállapotból kifolyólag más lesz az élete is. No nemcsak azért, mert elkezd gömbölyödni, hanem azért is, mert furcsa lelki változásokon megy keresztül. Köztudott, hogy a kismamák rendkívül érzékenyek, s különösen az első három hónapban egymást váltják náluk a különböző hangulati hullámok. Hol majd szétveti őket a jókedv, hol minden szíre-szóra elbőgik magukat. Ám az egyébként nyugodt hölgyek is képesek ilyenkor emelt hangon szólni szeretteikhez.

Természetesen ennek megfelelően formálódnak át a nők vezetés közben is, s a máskor majdhogynem flegmatikus hölgyek afféle sárkányokká válnak az utakon. Jaj annak a gyalogosnak, aki ilyenkor a zebrán egy kismama elé lép, még ha övé is a zebra. Pár héttel ezelőtt még szépen lassított volna ugyanez a nőszemély, ám ilyenkor rálép a gázra, vad dudálásba kezd, s csak a gyalogos gyorsaságán múlik, hogy ilyenkor a mazsolák, a vezetői antitalentumok botlásait is nehezen tolerálják. Még azok is, akik máskor elnéző mosollyal, végtelen türelemmel konstatálják, hogy mennyi szellemi fogyatékos közlekedik jogosítvánnyal birtokában az utakon.

Megesett például, hogy egy áldott állapotban lévő, egyébként nyugodt és kiegyensúlyozott hölgynek nem akarták megadni az elsőbbséget, s csak a féktelen dudálásra, s az eszeveszett rohanásra állt meg az a Lada, amit három sötétebb bőrű férfi uralt. Máskor vadul rátaposott volna a fékre, ám most átrobogott a kereszteződésen, iszonyatos erővel fékezett, s lehúzta az ablakot. Az ezt követő szóáradatra most kár lenne helyet pazarolni, de aki már látott anyázó sárkányt, az el tudja képzelni a jelenetet. Ugyanezzel a személlyel esett meg, hogy a zsúfolt belvárosban parkolóhelyet keresett, ráadásul olyan helyen, ahol egyébként taxisok uralják a terepet. Így, ha ők engedik, ván hely, ha nem, nincs. Végre talált magának egy kiváló rést a hölgy két autó között, s már éppen be szeretett volna kanyarodni, amikor egy taxis keresztbe állt előtte. A nőnek nem maradt más hátra, mint feladni a jó kis helyet, s továbbmenni. De nem, másállapotban nem így működnek a dolgok. Ő is keresztbe állt a másik sávon autójával — bocsánat, Trabantjával —, elállva a mögötte jövők útját, s kemény hangon osztani kezdte a taxist, hogy merre távozzon. Különösebben nem kell hangsúlyozni, hogy a taxisnak esze ágában sem volt arrébb menni, sőt a környéken álló kollégái még biztatták is. A hölgy pedig fensőbbsége teljes tudatában pörölt az urakkal. No, azoknak sem kellett több: áldott állapot ide, kismamaság oda, úgy elkezdték szidalmazni szegény fehérnépet, hogy annak még a gyalogosok is csodájára jártak. A harc végül is a taxisok győzelmével ért véget. Mikor megfenyegették, hogy Trabantostul felemelik, s arrébb rakják, jobb belátásra tért, s otthagyta a terepet.

Ez a kismama azt is észrevette, hogy ebben a felfokozott izgalmi állapotban minha a kocsi is többet fogyasztott volna. Máskor a téli hónapokban hétliteres fogyasztással megúszta, de ekkor majd' tizet fogyasztott a kisautó. Igaz, mikor elmúlt az első három, labilis hónap, ismét visszaállt a kocsi fogyasztása e megszokott szintre. Csak azt nem értette, hogy a család férfitagjai miért mindig tizliteres fogyasztással közlekednek. Ők is másállapotban lennének?

A legrövidebb távra állami garancia mellett továbbra is a legmagasabb kamatot

az ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS által kibocsátott

KINCSTÁRJEGY

kínálja.

A kamatok:

3 hónapra bruttó évi 28%
6 hónapra bruttó évi 29%
9 hónapra bruttó évi 31%

Valamennyi, 1990. november 15-től vásárolt kincstárjegy már az új feltételek szerint kamatozik.

A kamatjövedelmet adófizetési kötelezettség terheli.

– A kincstárjegyet mind belföldi magánszemélyek, közületek, gazdálkodó szervezetek és jogi személyek megvásárolhatják.
– Visszafizetése államilag garantált.

Címletek:
10 000 Ft
100 000 Ft
1 000 000 Ft

Megvásárolható az ország összes pénzintézeténél:
– az OTP egységeinél,
– a takarékszövetkezeteknél,
– a biztosítóknál,
– és valamennyi banknál.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata pályázatot hirdet

Szeged színházi rendszerének új, gazdaságossági szempontokat és a színházi struktúra országos változásait figyelembe vévő koncepciójára.
A pályázatok Szeged színházi életének egészével foglalkozzanak, a város által színházügyre fordítható anyagi dotációt egységben kezelve. Koncepcióként több évre szóló művészi és gazdasági elképzeléseket várunk, az azt megvalósító működési rendszer tervezetével.

A pályázatok két céllal nyújthatók be:

1. Koncepciótervezet.
2. Koncepciótervezet összekapcsolva az elképzelésben szereplő valamely állás egyidejű megpályázásával. Ebben az esetben a pályázatban szerepelnie kell a megpályázott munkakör megjelölésének – csatolva hozzá a részletes önéletrajzot, az eddigi tevékenység ismertetését, a jelenlegi munkahelyet és beosztást, a bérigényt, az elképzelt munkába lépés időpontját és az iskolai végzettséget is tartalmazó információkat –, valamint annak, hogy a koncepció nyilvánosságra hozható-e a munkaköri pályázattól függetlenül. E kérés alapján a koncepció védelmét biztosítjuk.

A pályázatokat független szakmai bizottság értékeli. A döntésről a pályázat lezárulta után a pályázók 30 napon belül értesítést kapnak.

A legjobbnak ítélt pályamunka alkotója pályadíjban részesül, vagy a második pont esetében – elnyerheti a megjelölt állást. A pályázatok díjazására 100 000 Ft áll rendelkezésre, melynek odaítéléséről az elbírálást követően szakmai bizottság dönt.

A pályázatokat a következő címre kérjük beküldeni:

SZEGED MEGYEI JOGÚ VÁROS
Polgármesteri Hivatala (6720 Szeged, Széchenyi tér 11.).

A pályázat beadásának határideje 1991. február 28.

Szeged, 1990. december 21.

Dr. Lippai Pál
polgármester

Állás

A Nyomdász Üdülő felvesz női dolgozókat: főzőnőt, konyhai segédmunkást, takarítónőt. Munkásszállást és kedvezményes étkezést biztosítunk. — Cím: Bp. XII., Dániel út 62. Tel.: 115-9860. Megközelíthető a Moszkva térről a 156-os busszal.

A Gáz- és Olajszállító Vállalat 31. Sz. Kápolnásnyéki Üzeme felvételre keres százhalombattai szivattyúállomására 1 fő olajmérnököt angol nyelvtudással. Érdeklődni: Százhalombatta. Tel.: 26-52718. Tel.: 22-68130.

Adás vétel

Használtcikk Kisszövetkezet VIII., Teleki tér 7. sz. boltja készpénzért vásárol, árusít (OTP-re is), modern, antik, stíl szekrénysorokat, konyhákat, garnitúrákat (hibásat is), teljes hagyatékot. 177-4473, 113-4311.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Bútor

Magas áron értékesíthető megbízható kereskedőnél hagyatékát, lakberendezési és dísztárgyait. 121-6919.

Szekrénysort, garnitúrát, antikot, hagyatékot, csillárt korrekt áron veszek. 180-6811.

Szekrénysorokat, fekhelyeket, régi bútort, csillárt, hagyatékot veszünk. T.: 149-0109.

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, álló és falióráit, kárpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 163-1101.

Hagyatékot, bútorokat, festményeket, csillárokat, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, könyveket, ruhaneműket vásárolok, lomtalanítással: 163-0042.

Mindenkinél magasabb áron vásárolok szekrénysorokat, régiséget, hagyatékot, fekhelyeket. 177-5340.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és falióránt, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, ezonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Megbízható kereskedő vásárol hagyatékot — lakberendezési és dísztárgyakat. 142-6212.

Használtcikk Kisszövetkezet bútorboltja készpénzért megvásárolja modern, stíl- és antik bútorát, hagyatékát, ingóságait. Tel.: 127-1484, telefonügyelet 135-7989.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Ingatlan

Siófok-fürdőtelepen 5 szoba + garázs, gázfűtéses családi ház eladó. Érdeklődni lehet 84/12-593 tel., 17 óra után.

Ingatlanközvetítés! — »Piramis« — ingyenes adatfelvétel. József krt. 9. Tel.: 121-5871.

Pécs-Somogyban, Somogy u. 67/b. sz. alatt, főútvonal mellett 660 n.-öl belterületi telek eladó. Víz, villany van. Megosztható. Tel. du. 16 órától 177-7461, Ábrahám.

Sürgősen eladó kertes, panorámás családi ház Csillaghegyen. Megtekinthető: III. ker., Ibolya u. 2., esti órákban. Csak kp.

Lakás

Elcserélném budai, 64 négyzetméteres öröklakásomat másfél szobás, telefonos, budai, zöldövezeti öröklakásra. — Telefon: 168-4443.

Házasság

Szeretném megtalálni azt a kedves hölgyet, aki élettársi kapcsolatot létesítene egy 56 éves elmúlt, középmagas, szőke hajú, szabad és független férfiúval. »Tisztelt hölgyem 14230302« jeligére a kiadóba.

Gondozás

Megosztanám egyszobás, távfűtéses otthonomat kisnyugdíjas, kutyabarát nővel, kinek nincs senkije. — Testvéri szeretettel gondoznánk egymást. Erdélyi, vidéki előnyben. Özv. Répainé, Havanna út 44. 1181.

Albérlet

Szerény kutyabarát nőnek egyszobás, távfűtéses lakásomban otthont nyújtanék. Külföldiek, vidékiek előnyben. Özv. Répainé, Havanna út 44. 1181.

Oktatás

Matematikus hallgató matematika, fizika korrepetálást vállal, házhoz megy. Tel.: 118-9338.

Matematika korrepetálás, érettségire, felvételire előkészítés, — egyéni oktatás az Üllői útnál, 177-3630.

Üdülés

Akció, csak 1991. január 15-ig! Ezen időpontig még kedvezményesen, de korlátozott mértékben szerezhet **forintért** használati jogot a már épülő és 1991 júliusában elkészülő 214 szobás, négycsillagos, légkondicionált, bécsi Pannónia Hotel Internationalban (Mariahilfer Strasse—Mariahilfer Gürtel sarok). **A legjobb befektetés!** Gazdálkodó szervezeteknek is! Érdeklődni lehet személyesen a Napsugár Üdülőszövetkezet központi irodájában (1013 Budapest I., Döbrentei u. 13.), illetve telefonon: 175-5408.

Tv, rádió

Magyar és szovjet színes tv javítása, hibásat veszek. 121-6919.

Jármű

Barkas teherautó műszaki nélkül eladó 45 ezer Ft-ért. Pilisvörösvár, Hámán Kató u. 66., Timkó.

Vegyes

Gmk, betéti társaság, kisiparos, kereskedő **könyvelését** (visszamenőleg is), **adóbevallását** többéves gyakorlattal vállalom. 121-6239.

Hathetes cocker spaniel kölykök eladók, díjnyertes szülőktől. 1039 Hímző u. 4. II. em. 11. Neizer, de. 8—10-ig, du. 18 órától.

Költségvetés készítése, OTP hitelekhez, felújításhoz, korszerűsítéshez. Tel.: 142-9668, 168-9692.

Törzskönyvezett fehér közép uszkár kölykök eladók. T.: 131-1742, Cser László, 1183 Bp. XVIII., Thököly út 72.

Szolgáltatás

Duguláselhárítás, falbontás nélkül. **Még ma!** 169-2577, 160-4982.

Villanyszerelés, családi házak, lakásfelújítás, elektromos fűtésű cserépkályha javítása. 149-9017.

Festés, mázolás, tapétázás, PVC-, kőművesmunkák árengedménnyel, közületnek is. 252-4715.

KÖLTÖZTET
CSOMAGOL
ZONGORA, PIANINÓ
1372-480, 1415-973

Fürdőkádfelújítás! Régi lekopott fürdőkádak felújítását a helyszínen, garanciával. 133-0286.

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

KÖZLEMÉNYEK

Osztrák színvonalon — magyar árakon — forintért — költőpénzzel. Görög, olasz, spanyol tengerparti nyaralások, már 300 Ft fő/nap ártól. Február 15-ig történő befizetéseknél 10% kedvezmény. Luxusautóbusz-járatok. Eurotours, 111-88-13, 11-14-639.

A Ganz Danubius Balatonfüredi Hajógyár Rt. 8232. Balatonfüred, Tihanyi út 20. számú anyagátvételi bélyegzője elveszett. Használata 1990. december 24. napjától érvénytelen.

Megjelent a Deutsch Praktisch, a praktikus német nyelvkönyv! Egy kötetben hármat kap: 1. Kezdő nyelvkönyv; 2. Szótár; 3. Társalgási zsebkönyv. Kezdőknek és külföldre utazóknak! Közel 400 o., ára 250 Ft. Keresse a terjesztőknél; vagy megrendelhető utánvéttel: Panoráma Nyelvstúdió, Debrecen, Jerikó u. 15., 4032.

Síüdülés Zdiarban. Időpont: 1991. február, március, 8 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 7500 Ft. Jelentkezés: Union-tours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424, 1224-810/213. mell.

Síeljen Chopokon az Uniontoursszal. Időpont: 1991. február, március, 8 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 9890 Ft. Jelentkezés és részletes felvilágosítás: Uniontours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424, 1224-810 213. mell.

Kairó, Alexandria, Izrael, Szuezi-csatorna. Gazdag program, sok látnivaló. Febr. 22—26., márc. 29.—ápr. 2-ig. Repülővel, félpanzióval, 39 900 Ft, vízum. Jelentkezés: HOLMA Kft., hétfőtől péntekig, 8—16-ig, I., Fő u. 4., hétfőtől szombatig, 9—19., VI., Anker köz 4.

Miért ne olcsóbban? **Stúdium.** Nyelvtanfolyamok **angol, német, spanyol, olasz, francia** nyelvekből, Pest és Buda centrumában. 13 hetes (52 órás) szemeszter 4200—5000 Ft. Plusz 1 fő 10% kedvezménnyel! Beir.: jan. 9—23., du. 4—6. (szerdánként 10-től is!), VIII., Szentkirályi 7. Tel.: 155-8155. Órák hétköznap, munkaidő után és szombaton délelőtt!

A Fáklya Művelődési Központ tanfolyamai: gépírás, irodaügyvitel, aerobic, női felsőruhaszabás-varrás, perzsaszőnyegszövés. Kezdési időpont: 1991. január 21. Beiratkozás: 1991. január 9-től, hétköznapokon 16—19 óráig, a **Fáklya Klubban,** Budapest VI., Csengery u. 68. A tanfolyamok ára: 2400 Ft-tól 3900 Ft-ig.

Kft.-k, figyelem! Munkaügyi, bér- és TB-elszámolási feladatok oktatása 2 napos tanfolyamon. Jelentkezni lehet személyesen, vagy a 133-9142 telefonon, 10—16 óráig. **Szaldó** Számviteli, Szervezési és Szolgáltatói Kft., Budapest 1085. Somogyi B. u. 34—36.

Paramhansa Swami Maheshwarananda komplex jógarendszere szerint tanfolyamokat indítunk január 8-tól a nap minden szakában. Beiratkozás január 2-től. Józsefvárosi SC, VIII., Baross u. 121. Tel.: 134-0818.

Egyetemi és főiskolai felvételi vizsgákra előkészítő tanfolyamok indulnak: magyar, történelem, matematika, fizika, biológia tárgyakból. Heti 4 órás, kis csoportos foglalkozások. A tanfolyamok 15 hétig tartanak, tandíjuk tantárgyanként 4800 Ft. Beiratkozás: január 7—11., du. 5—7 óráig. **Pallas** Felvételi Előkészítő Munkaközösség, Bp. V., Irányi u. 19. Tel.: 117-7709 (csak beiratkozási időben).

Síüdülés Tátralomnicon. Időpont: 1991. február, március, 8 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 9890 Ft. Jelentkezés: Union-tours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424. 1224-810 213. mell.

Utazzon az Eurotoursszal, forintért, költőpénzzel. Isztambul 7500 és 8200 Ft, Athén 10 200 Ft, az árak 50 DM költőpénzt is tartalmaznak. Bécs 600 Ft (HUMA, centrum, SCS). Eurotours, 15-31-751, 11-18-813.

Vitorláshajó-, motorcsónakvezetői, belvízi, tengeri, repülőgép-vezetői tanfolyamot indítunk, február 9-én, és kis csoportban egész évben. Jelentkezés: **Colombus SE,** telefon: 186-7438.

Vízvezeték-szerelő kisiparos szakmába vágó munkát vállal, azonnal, garanciával. Tel.: 183-7403.

Duguláselhárítás, lefolyótisztítás, szakszerűen, gyorsan, közületeknek is. Tel.: 184-0903.

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

KÖLTÖZTET
» zongora, pianínó «
1585-284

Duguláselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

Csempézést, hidegpadló-burkolást, belső kőművesmunkát igényesnek azonnalra. 186-3060, 169-9619.

20% árengedménnyel tapétázást, festést, mázolást vállalok. Kis munkára is felvonulok azonnali kezdés. Tel.: 148-8473.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

PROFI
KÖLTÖZTETÉS CSOMAGOLÁS
zongora, bel-,külföld
2525-150, 1113-118

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. **177-9763.**

Tapétázó, szobafestő, mázoló kisiparos minőségi munkát, 3 év garanciával vállal, lakosságnak és közületeknek. Tel.: 142-62-12.

Duguláselhárítás garanciával még ma! Legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül. 114-6475.

ÉPTEK
ÉPÍTŐIPARI TERMELŐESZKÖZKERESKEDELMI VÁLLALAT

értesíti tisztelt VÁSÁRLÓIT, hogy a X. ker., Jászberényi út 17. sz. alatt lévő „HÁZÉPÍTŐK BOLTJA" technikai okok miatt (átköltözés) zárva tart, nyitás 1990. január közepén az új telephelyen: X. ker., Jászberényi út 72. sz. alatt!

Sport

Polgárék folytatják

Az újvidéki sakkolimpia aranyérmes női magyar csapatának tagjai közül *két Polgár testvér, Zsuzsa és Judit* nagyszabású nemzetközi férfi sakktornán szerepelt a spanyolországi *Pamplonában.* Kettejük közül az idősebb, *Zsuzsa szerepelt jobban:* úgy maradt egyedül veretlen a tízfős mezőnyben, hogy 5,5 pontjával végül a harmadik helyen zárt. Húga, *Judit,* 4,5 pontot szerzett, s ez a 4—7. helyezéshez volt elég. A tornát a világbajnokság 8. helyezettje, a szovjet *Judasin* nyerte, 6,5 ponttal, megelőzve Sax Gyula világbajnok-jelölti ellenfelét, a svájci Korcsnojt, aki 6 pontot szerzett.

A 21 éves Polgár Zsuzsa ezúttal *harmadik alkalommal* teljesítette a férfi nagymesteri normát. Női sakkozók közül eddig mindössze két szovjet játékos, a női világbajnoki cím védője, *Maja Csiburdanidze* és a korábbi női világbajnok, *Nona Gaprindasvili* érdemelte ki a férfi nagymesteri titulust.

A pamplonai mezőny érdekessége, hogy abban két világbajnokjelölt szerepelt: Korcsnojon kívül ugyanis Judasin is bejutott a legjobb 16 közé. Az ő mérkőzése is január 23-án kezdődik, ellenfele honfitársa, Ivancsuk lesz.

(j.)

Totóeredmények

1. Atalanta—Cesena	3—0 1
2. Bari—Pisa	2—0 1
3. Bologna—Milan	1—1 x
4. Fiorentina—Lazio	1—1 x
5. Internazionale—Genoa	2—1 1
6. Juventus—Napoli	1—0 1
7. Parma—Lecce	0—0 x
8. Roma—Cagliari	0—0 x
9. Sampdoria—Torino	1—2 2
10. Cosenza—Barletta	1—1 x
11. Foggia—Ancona	2—0 1
12. Messina—Taranto	0—0 x
13. Padova—Cremonese	0—1 2
Pluszmérkőzés:	
14. Triestina—Udinese	1—1 x

Egy találat

A hét végi vívónagyüzem egyik kiemelt eseménye volt a Strasbourgban lebonyolított meghívásos férfi párbajtőrverseny. Ennek keretében *barátságos csapattalálkozóra* is sor került: a házigazda franciák a magyar válogatottal mérték össze tudásukat. A magyar együttes úgy kapott ki 9—7 arányban, hogy az utolsó asszóban Papp 5—4-re vesztett.

Dilettáns ember beadványa volt

Isztambul helyett Budapest

Ha nem tudtam volna, hová is léptem be, akár azt is gondolhattam volna, hogy az isztambuli híres zsibongóban, a nagy bazárban vagyok. Kívülálló számára ugyanis elképzelhetetlenül nagy zaj, igazi bábeli zűrzavar fogadott a Nemzeti Sportcsarnok emeleti vívótermében, ahol vasárnap a férfi junior kardvívók Világ Kupa-forduló asszóit bonyolították le.

A német Fischer (háttal) és a magyar Boros asszóját a legjobb 32 között Fischer nyerte (bal oldali kép). Boros vigaszágon javított, s végül harmadik lett (jobbról)

Gy. Balázs Béla felvételei

Mindössze 105 vívó lépett a pástra, de ennyi ember is teljes áttekinthetetlenséget biztosított. Mindjárt a bejáratnál ismerősbe botlottam: *Solti Antal,* a kitűnő mester ezen a napon már szabadnaposként sétálgatott, hiszen ő elsősorban a tőrözőkkel foglalkozik. Hosszas terefere helyett inkább — akár a hólabdát — továbbdobott *Vida Jánoshoz,* aki az esemény egyik fő szervezőjeként rohangált fel, s alá.

— Bátran mondhatom, ez az ötnapos sorozat a világ vívósportjában *egyedülálló rendezvény,* így a „fővállalkozó", a Budapesti Vívó Szövetség főtitkára. — Általában valamennyi helyszínen csak egy-egy fegyvernem legjobbjait fogadják. *Nekünk sem ment volna ez, ha nem áll mellénk a Budapest Bank,* amely nem csak a konkrét kiadásaink jelentős részét állja, hanem alapítvány tételével öt éven át támogatja az utánpótlás-korosztály legjobbjait.

Azt már csak szinte búcsúzóul jegyezte meg Vida, hogy a női párbajtőrözők versenyének korábbi szponzora, *a Vitamix nem fizetett, s helyükre a Lignimpex ugrott be.* Szerencsére még vannak vállalkozók...

Természetesen a verseny uralta a pástokat és a környéküket. Látnivaló bőven volt, néző annál kevésbé. Nem is csoda, hiszen a kívülálló ilyen közegben még levegőt sem tud venni, nemhogy eligazodni a hullámzó eseménydömpingben, ahol az idő múlásával születtek meglepetések is. Így az idei VK-sorozatban a budapesti fordulót megelőzően a pontversenyben élen álló BHSE-vívó, *Kovács Balázs* ezúttal már a legjobb 64 között elvérzett. Nem így klubtársa, *Boros György,* aki némi izgalmak után igazolta a papírformát, s a nyolc között egyre magabiztosabban vívott; Körmöczi Gáborral ketten az elődöntőbe is bejutottak.

Közben a pástok mellett majd mindenki megfordult, aki valaha is számított ebben a sportágban, *Kárpáti Rudolftól Pézsa Tiboron át, egészen a maiakig, Nébald Györggyel bezárólag.*

— Nagyon figyelem a fiúkat — így a vívók között igen népszerű szöuli bajnok kardcsapat tagja, *Csongrádi László* —, bíztam benne, hogy a legjobb nyolc között legalább a fele magyar lesz. *Kicsit tévedtem,* hiszen az arány csak a négy között javult fel ennyire. Egyébként minden rendben, nagyban készülök a következő Világ Kupa-megméretésekre, amelyek sorrendben Moszkvában, Hannoverben, New York-ban, Varsóban és Luccardóban lesznek.

Azzal elköszönt, mert egy nagyon *kellemes vacsorameghívása volt,* amit nem tudott visszautasítani. *Kovács Tamás* technikai igazgató viszont maradt. Őt természetesen a *Móna István* részéről indított beadvánnyal kapcsolatosan kérdeztem.

— Aki a vívósportban otthonos, annak rögtön nyilvánvaló kellett legyen, hogy itt *egy, a víváshoz nem értő, dilettáns ember beadványáról van szó, aki mögött természetesen mások húzódnak meg* — így Kovács Tamás. — Gondolom, a közgyűlésen érdemi választ kapott dr. Móna és csapata a 71—5 arányú szavazással...

A legjobb négy közötti összecsapásokra délután már a Nemzeti Sportcsarnok küzdőterén került sor. Előbb *Krause* (német) és *Boros* állt fel: 2—1-re nyert a német fiú. Ugyanilyen arányban bizonyult jobbnak *Fischer* is *Körmöczivel* szemben.

— *Mintha nem lett volna eléggé ráhangolva Boros erre az ütközetre* — minősített utólag az olimpiai és világbajnok *Gedővári Imre,* aki jelenleg a szövetség főtitkára, a VK-viadalon pedig végig zsűrizett. — Pedig Gyuri *képességek dolgában a legjobb* vívója volt ennek a mezőnynek, amelyből nagyon *hiányoltuk* a két szovjet klasszist, *Gutzeitet és Sirsovot.* Érdekes módon Körmöczi igen közel állt a döntőbe jutáshoz, ugyanis az első, megnyert asszót követően a harmadikban már 3—0-ra vezetett, de ezután már Fischer következett. A döntőben Fischer 2—1 arányban verte honfitársát, míg a bronzéremért vívott csatában Boros ugyancsak 2—1-re bizonyult jobbnak Körmöczinél.

Gedővári azt is elmondta, hogy számára mindenképpen *csalódás Kovács Balázs és Török Ottó korai kiesése.* Neki egyébként a végül csak 19. helyen végzett lengyel *Jaskot* keltette fel az érdeklődését, bizonyosan fogunk még róla hallani.

Jocha Károly

A sült galamb elfogyott!

Ébredezik a hazai futballvilág. A téli álomból ugyan már az új év első napján felébredtek a labdarúgók, megkezdődött a felkészülés az új idényre, sőt a válogatottak már portyára indulnak, de ami talán ennél is fontosabb a jövő szempontjából: a sportág alapjait képező egyesületek is megmozdultak, s keresik a helyüket ebben a bizonytalanul alakuló új rendben. Arra már rájöttek, hogy vége a régi jó világnak, az állam nem tartja el többé a sportolókat, s a kluboknak mielőbb saját lábukra kell állniok. Az elkerülhetetlen folyamat újabb biztató jelét kaptuk szombaton, a Czabán Samu téren: megalakult a Volán FC. A szállítóvállalatok elismert egyesületéből, a Volán SC-ből kiváltak a labdarúgók, de — vállalkozó kedvű és futballszerető elnökük, Vermes János bemutatkozó beszédében kijelentette — nem válnak meg nyáron az NB I-től. A Volán bent marad az élvonalban!

Sikerüljön, kívánom szívből és több okból is. Először azért, mert egy új törekvés megerősödését — a futballszakosztályok kiválását és önállósulását — célozza meg, s a jó példa most aranyat ér. Később még többet! Másodszor azért, mert egy szimpatikus társaság vállalkozása ez, hiszen a négytagú elnökségben két kiváló, külföldet megjárt, sokszoros válogatott található — Martos Győző és Bálint László —, továbbá a díszelnök nem más, mint olimpiai bajnokunk, Grosics Gyula. Ha ehhez hozzávesszük, hogy az elnök személyes tanácsadója is kiváló szakember, Szentmihályi Antal, akkor valóban csak szoríthatunk értük, a csapatukért. Harmadszor pedig azért üdvözlöm nagy örömmel ezt a fajta privatizációt, mert a futballvilág élvonalának útja csak ez lehet. Az égi mannára várni most már teljesen hiábavaló, s a sült galamb is elfogyott! Új kenyér után kell nézni, mert a futballszurkolók hatalmas családját el kell tartani, méghozzá jóllakatni. Gólokkal! Győzelmekkel!

A veszprémi példának tehát már követője támadt, s jó lenne, ha mielőbb a többi egyesületben is megindulna ez a folyamat. Minél hamarabb lépnek az új útra, annál előbb rendezhetik soraikat és szilárdíthatják meg lábuk alatt a talajt. Ha profi futballról beszélünk, akkor ez elkerülhetetlen, mert senki nem várhatja az államtól, hogy a nép zsebéből finanszírozza az — olykor sikerre, olykor kudarcra ítélt — vállalkozásokat. A magyar labdarúgás történetében erre már volt példa, amikor a két világháború között megalakult a profiliga, és az FTC-ből Ferencváros, az MTK-ból Hungária, az UTE-ből Újpest lett, szóval még csak azt sem mondhatjuk, hogy teljesen ismeretlen feladattal állunk szemben.

Nagyszerű példát kínálnak a nyugati profiklubok is, tehát van honnét meríteni. Csak ne nyúljunk a szükségesnél mélyebbre! A Volán elnökét megkérdezték, hogy az új egyesület megváltoztatja-e a nevét, történetesen Volán-Paradisóra? Bölcs mosoly volt a válasz — nem. Hiszen ezzel a gyökereitől fosztanák meg az egyesületet. S ekkor eszembe jutott, hogy a Fradival, pontosabban a privatizációval kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy megváltoztatja a nevét is — Ferencváros FC-re. Merénylet! Még csak a gondolat is! Az FTC világmárka, s ettől elmenni az öngyilkossággal egyenlő. De nem kis dőreség az sem, hogy a Videoton Waltham márkanévvel kiegészítve játszik, mert az már nem a Vidi, legfeljebb Viwi... A Juventust a Fiat támogatja, de azért nem Juventus-Fiat néven szerepel a bajnokságban, s a Milan sem „Ácsi", sem Milan-Berlusconi néven játszik, de vehetek példát a profivilág minden területéről, mondjuk, a holland bajnokságból, ahol a sokszoros bajnok PSV Eindhoven nem írja ki a Philips márkanevet, hanem szolidan, a rövidítésében viseli, többnyire csak a klub levélpapírjának fejlécében. Szóval: a szponzorok „címere" nem szabad hogy megváltoztassa a megszokott és elfogadott klubnevet, arra a célra ott vannak a mezek. S az az igazi reklámhordozó erő!

Új utakat keresünk, amikor kijárt és ismert utak is állnak előttünk. Maradjunk meg a bevált ösvényen, s akkor a hagyományokat, a klubszeretetet és az életben maradást is megőrizhetjük.

Vándor Kálmán

Új profi futballklub: Volán FC

Alakuló közgyűlését tartotta szombaton délelőtt a Czabán Samu téren, a Volán SC székházában, az önálló útra lépett labdarúgó szakosztály. A futballisták lelkes kis társasága nagy bizakodással hívta életre a Volán FC-t, amelynek első elnökéül *Vermes Jánost,* a hazai labdarúgó világban MLSZ-elnöki ambícióiról ismert üzletembert választotta.

Jól! Mert *Vermes János* futballszeretetéhez, szervezőképességéhez nem férhet kétség. S ha az ezekben a napokban az olasz szponzorokkal tárgyaló elnök a szükséges pénzt is előteremti — mert mint mondotta, *a sajátjából egy fillért sem ad* —, akkor megvan minden lehetősége arra, hogy minta értékű profi klubot alakítson ki.

A négytagú elnökség tagja *Martos Győző,* aki egyben a sportigazgatói tisztséget látja el, továbbá *Bálint László* és *dr. Erdős László.* A díszelnök pedig a magyar labdarúgás egyik nagy alakja, *Grosics Gyula* lett. Ezzel a gárdával a Volán FC — ahogy elnöke közölte — *biztosan megőrzi a helyét az NB I-ben.* Pláne, ha a beígért 4—5 új igazolást is sikerül megvalósítani...

Új edző, új szisztéma, új sikerek

Mágikus ez a Magic!

Az amerikai profikosárlabda-bajnokságban hosszú évek óta a legrosszabb rajtot vette a bajnok Los Angeles Lakers. Az első öt mérkőzésből simán elveszítettek négyet. Hiába, *új edző jött* a csapathoz *(Mike Dunleavy),* új játékszisztémát gyakoroltak be nyáron, s öt új játékost szerződtettek. A jelek szerint mindhiába.

Dunleavy azonban nem adta fel, pedig bizonyos jól értesült körökben tudni vélték, hogy az edző csomagolhat. Volt azonban egy játékos, vagy nyugodtan írhatjuk így: A Játékos, aki kiállt a mester mellett, aki ellen egyébként a pályakezdéskor maga is játszott: az NBA első számú sztárja, a 31 éves *Magic Johnson bizott a főnökben,* s ezúttal is igaza lett. A Lakers jelenlegi mérlege már sokkal kedvezőbb: hét vereség mellé már 14 győzelmet gyűjtöttek be, az utolsó idegenbeli sikert New Yorkban érték el a Knicks ellen. A mérkőzés végeredménye úgy lett 100—97, hogy az utolsó percben a Lakers Magic két duplájával fordított.

Nem akármilyen megtiszteltetés az NBA első számú profijának lenni! Magic Johnson immár a 12. idénynek vágott neki, s eddig bal kezének valamennyi ujját ékesítheti *egy-egy bajnoki aranygyűrű.* De Johnsonnak ez sem elég! Éppen a New York-i diadal után jelentette ki a rögtönzött sajtókonferencián: „Tévednek, fiúk, ha azt hiszik, megállok ötnél. Minden erőmmel azon leszek, hogy megszerezzük a hatodik bajnoki aranyat is. S persze, ha megvan a hatodik, hát jöhet a hetedik!"

Ha valaki ezek után azt hiszi, hogy Johnson beképzelt fráter, az alaposan téved. Magic ugyanis *tökéletesen tisztában van* valóban mágikus képességével, amelyet veterán fejjel is napi két kemény edzéssel csiszolgat és tökéletesít. Az amerikai kosárlabdázás mai óriása ezenkívül *rendkívül türelmes* sportoló is. Nyáron az átigazolásokat követően például a Lakers rajongói a hajukat tépték az újítás, fiatalítás miatt, ám Johnson *hangyaszorgalommal és nagy megértéssel* követte az edző minden utasítását.

Magic kicsit egyedül maradt az NBA amúgy rangos mezőnyében. Ez már a második idény, amelyben nem szerepel a legendás hírű *Kareem Abdul-Jabbar,* s a versenyfutást legfeljebb a Boston Celtics üdvöskéje, *Larry Bird* bírja vele. De az eddigi (idei) legjobb mutató így is Johnsoné: mérkőzésenként átlagosan 19,9 pontot szerzett, 7,1 lepattanó labdát az ellenfél, míg 13,6-et a saját palánkja alatt kaparintott meg.

Sz. Cs.

Sorsoltak Münchenre

Az asztaliteniszezők idei, első nagy erőpróbája lesz a Münchenben január 18. és 20. között sorra kerülő férfi Nemzetek Kupája csapatverseny. Az első ízben megrendezésre kerülő viadalon 100 000 dollárt osztanak szét a nyolc együttes között.

A sorsolás ismeretében Berczik Zoltán, a magyar válogatott szakvezetője a következőket mondta:

— Ilyen mezőnyben minden mérkőzés nehéz, de számunkra talán a legnehezebb, hogy éppen a házigazda és nagy reményekkel induló német válogatott ellen kezdünk. Jörg Rosskopf és Steffen Fetzner világbajnokok a párosban, s ezen a Davis Kupa-rendszerű tornán ez óriási előny, hiszen most is mindenki ellen esélyesek ebben a sokszor döntő partiban. A Mazunov fivérekkel kiálló szovjet együttes, valamint a mindig veszélyes angol gárda nehéz feladat elé állít bennünket. Terveim szerint a *Harczi Zsolt, Németh Károly, Varga Sándor* összetételű csapat utazik Münchenbe.

Itt Ausztráliában januárban csodaszép a nyári reggel, akik otthon rendszeresen futnak, most biztosan irigykednek a tudósítóra, hiszen kisnadrágban, trikó nélkül futhatja le napi 8—10 kilométerét a kellemes napsütésben, 25 fok körüli hőmérsékletben.

Második perthi futásom alkalmával egy kedves társasággal akadtam össze, akik szintén a futást választották kora reggeli programjukként. Ennek a társaságnak egyik tagjával, Tom Morrisszal, aki egy helyi építkezési vállalkozás főkönyvelője, azóta is rendszeresen együtt futok. Tom 47 éves, és mindössze hét éve hódol a futásnak. 40 évesen komoly betegségen esett át, és akkor még a betegágyán fogadta meg, ha felépül, azonnal elkezdi a rendszeres sportolást. Akkoriban 182 centiméteres magasságához 95 kilós testsúly tartozott.

Barátom, Tom

Manapság viszont 80 kiló körül mozog a mérleg nyelve, amikor Tom rááll.

Nem kevés munkáját is úgy alakítja, hogy mindennap kényelmesen lefuthassa az adagját. Reggel 7 órakor szoktunk találkozni a Swan folyó partján. A mozgás körülbelül egy órát vesz igénybe, Tom ezután kocsiba ül, hazamegy, lezuhanyoz, elfogyasztja kizárólag gyümölcsökből álló reggelijét, majd beautózik a munkahelyére, ahol, mint mondotta, 9-től 5-ig szöszmötöl a különböző iratokkal.

Tomnak három fia van és természetesen mind a három rendszeresen sportol. A legidősebb a 22 éves Brian, az általunk futballnak nevezett játékot űzi, az egyik helyi egyetemi csapatban, Andrew 17 éves, és mint megannyi ausztrál kortársa, a szörf megszállott szerelmese. Minden szabadidejét az Indiai-óceánon tölti. A „kis" Tom (182 cm magas), 15 éves és középiskolájának klubjában úszik. Ő már napok óta az úszó-világbajnokság lázában ég. Kedvence az 1500 méteres gyorsúszásban majdnem világcsúcstartó ausztrál Glen Hausman.

A mama, Shane, 43 éves, neki ott van sportnak a négy férfi kiszolgálása, a kert és a háztartás minden gondja — mondta Tom nevetve, egyik futás közbeni beszélgetésünkkor.

A futás jóvoltából már sok-sok barátra tettem szert otthon Magyarországon... Egyre pedig már itt, Ausztráliában is...!

(buzgó)

Rövid hírek

● Nem jutott tovább a hamburgi nemzetközi teremlabdarúgó-tornán csoportjából a Ferencváros labdarúgócsapata. A zöld-fehérek egy meccset nyertek, utána viszont kétszer kikaptak, így búcsúzniuk kellett a további játéktól. Az utolsó meccsen 6—2-re kaptak ki a St. Pauli gárdájától.

● A női kerékpáros sprint olimpiai bajnoka, Erika Salumjae Észtországban az újév alkalmából árvákat ajándékozott meg. Az ajándékok egy részét amerikai vetélytársnője, Connie Young-Paraskevin küldte a gyerekeknek.

● A VÁÉV-Bramac férfi kézilabdacsapata Ivryben, az 5—8. helyért játszva, 26—24-re nyert a helyiek ellen.

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Attila és Ramóna nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 31 perckor, nyugszik 16 óra 09 perckor.

Enyhe idő, váltakozó széllel

Nyugat felől erősen megnövekszik a felhőzet, a megélénkülő déli, délnyugati szél a Dunántúlon időnként megerősödik, majd átmenetileg nyugatira, északnyugatira fordul. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet 4, 9 fok között alakul. A Duna Budapestnél 338 centiméter, a vize 3,0 fokos. *(MTI)*

Lehet, hogy ügynök volt az áldozat

Két évtizedig nem évül el a gyilkosság

Amikor éppen egy évvel ezelőtt, január 6-án, az újpalotai kis ligetben rábukkantak *a holttestre*, első pillanatban a szakemberek is csak annyit állapíthattak meg: a valószínűleg *arab* származású férfit *agyonlőtték*.

A boncolás során arra is fény derült, hogy 7,65-ös kaliberű *pisztollyal* oltották ki az akkor még ismeretlen férfi életét. Nem *„egyszerű"* gyilkosság, hanem *kivégzés* történt.

A „profi munka" bizony alaposan megnehezítette a gyilkossági nyomozók életét. Viszonylag rövid idő alatt kiderült, hogy a halott a *szíriai* állampolgárságú *Chakhachiro Badr*, aki közismert pénzváltó hírében állt. A tettesek az áldozattól mintegy *félmillió forintot*, illetve valutát *zsákmányoltak*. Ez a tény még egyáltalán nem bizonyítja, hogy a bűncselekményt tényleg rablási szándékkal követték el. Elképzelhető, hogy csupán a valódi ok *leplezésére* szolgált a rablás.

A nyomozás az ügyben még javában folyt, amikor a *Belvárosban* beszéltem egy arab férfival, s amikor szóba került a Badr-ügy, azt is megtudtam, hogy az áldozat *jómódú* ember hírében állott. *kitűnő kapcsolatokkal* rendelkezett és *óvatosság jellemezte*. Éppen ezért furcsának is találták, hogy amikor január 6-án délelőtt 10 órakor az *Astoriánál* találkoztak vele és elmondta, hogy üzleti ügyben el kell mennie, nem vitt magával *„gorillát"*. Pedig a budapesti arab körökben is mindig akad néhány jó felépítésű, mindenre elszánt alak, aki megfelelő *honoráriumért* hajlandó gondoskodni megbízójának személyi biztonságáról.

Chakhachiro Badr, amikor a társaságtól elbúcsúzott, azt mondta, hogy olyan emberrel találkozik, akiben megbízik. *Nem kell testőr*. Nehéz elképzelni, hogy az alvilági törvényeket kitűnően ismerő férfi, aki minden lépését alaposan megtervezte, éppen ebben az esetben vállalt volna felesleges kockázatot. Fel kell tételezni, hogy valóban *megbízhatónak* tűnt számára az illető, akivel randevúzott. Lehet, hogy az áldozat nem is tévedett, „megbízható" volt a gyilkosa. Talán éppen a *kapcsolattartója*, ugyanis nincs kizárva, hogy Badr valamelyik *titkosszolgálatnak* dolgozott. Mindenesetre gyanús a gyilkos fegyver *űrmérete!* A rendőrségnek ilyen a *szolgálati pisztolya*.

Most, egy év után a nagy erőkkel folyó *nyomozást megszüntették*, ugyanis a jelenlegi adatok szerint *eredményre nincs kilátás*. Amennyiben az elkövetkező *húsz éven belül* mégis sikerül a tettest megtalálni, a büntetőeljárást tovább *folytatják*. Két évtizedig nem évül el az ügy.

Schmidt Attila

Piacon a napház

Az idén jelenik meg először a japán piacon a „komplett napház", amely már szinte kizárólag a nap energiáját használja fel. Az egyik legnagyobb japán építőipari vállalat, a *Miszava Homes* készítette el a saját elektromos rendszerrel felszerelt lakóházat, amelyben a fűtéshez, melegvíz-szolgáltatáshoz, légkondicionáláshoz *80 százalékában* már a Nap adja az energiát.

Két és fél millió forintnak megfelelő összegbe kerül a 130 négyzetméter lakófelületű napház felépítése, amit *túlságosan drágának tartanak* a szakemberek, és arra törekednek, hogy a költségeket az egyelőre meglehetősen nagy méretű naptelepek kicsinyítésével mérsékeljék.

Agymúzeum

Egyedülálló gyűjteménnyel dicsekedhet a tokiói egyetem orvosi fakultása: *neves személyiségek agyából* áll a kollekció.

Kacura Taro, aki a század elején, a tízes években volt Japán miniszterelnöke, alapozta meg a nagy elmék gyűjteményét, ő gondolt először arra, hogy *agyát tanulmányozás céljából az utókorra hagyja*. Azóta több miniszterelnök — így az 1988-ban elhunyt *Miki Takeo* — és számos regényíró, művész agyával gyarapodott a gyűjtemény.

Japánban mélyen gyökerezik a felfogás, hogy a halottak sérthetetlenek, így aztán — mint a gyűjtemény gondnoka elmondta —, teljes épségben van kiállítva az agykollekció, azokat legfeljebb csak szemrevételezéssel, mikroszkóppal vizsgálgatták eddig.

Lángolt a punk-lak

Leégett Prágában egy, több száz éves épület tetőzete szombat este. A lángok az Óváros tér sarkánál, a Michalska utcában álló Szent Mihály-kolostor tetejéről csaptak fel. A tűzoltók csak *többórás, megfeszített munkával* tudták megakadályozni, hogy a tűz tovaterjedjen az Óváros tér többi, gyönyörű, műemlék-épületeire.

A szomszédos házakból *35 családot ideiglenesen ki kellett költöztetni*. Maga a kolostor — a hivatalos nyilvántartások szerint — üresen állt, ugyanis ebben az épületben akarták kialakítani az új állami könyvtárat. Egyes hírek szerint azonban most is voltak *be nem jelentett lakói, mégpedig punkok*.

Veszélyes disznósajt

Hattagú családot szállítottak *ételmérgezéssel* szombaton Szolnokon kórházba. *Négy felnőtt és két kisgyerek* lett rosszul a karácsonyi disznótorosból maradt házi disznósajttól. A helytelenül tárolt füstölt hentesáru könnyű lefolyású mérgezést okozott. A kórház ügyeletese szerint ma már valamennyien hazamehetnek. *(MTI)*

AustriaLotto

Az 1. játékhét nyereményei: Leadott szelvény összesen: 2 809 530 darab. Ez 112 380 362 schilling AustriaLotto-fogadási díjat jelent. A teljes AustriaLotto nyereményösszege 56 190 181 schilling. Ebből a 6-osra 27 982 656 schilling jut.

Az e heti nyerőszámok: **6, 16, 17, 31, 42, 43,**

Pótszám: **9.**

A teljes Joker-fogadási díj 22 810 013 schilling. Ez az első nyerőosztály a Joker 3 421 502 schillinggel való dotációját jelenti.

Az e heti Joker-szám: **403 833.**

(MTI)

Hogy ne kövessen el újabb bűncselekményt

Feladta magát a rendőrségen

A rabló kezében megcsillanó *pisztoly* nem ingerelt senkit nevetésre. A támadó öltözéke azonban *komikussá* tette a helyzetet, hiszen legfeljebb valamiféle krimiparódiában jelenik meg ilyen, bohócosan öltözve a rabló. A fegyverrel hadonászó, piros melegítős, bukósisakos láttán talán nevetőgörcsöt kaptak volna az angyalföldi *Népfürdő utcai Shell-benzinkút* kezelői, ha a tájszólással beszélő férfi nem a *bevételt* követelte volna.

— *Ide a lóvét!* — hangzott az utasítás, s miután a kutasok ijedtükben átadták a kezük ügyében levő 35 ezer forintot, a támadó egy *Centrum* feliratú reklámtáskába gyömöszölte a pénzt, és eltűnt a sötétben.

A fegyveres rablótámadás *február 5-én* történt. A *Budapesti Rendőr-főkapitányság* nyomozói azóta is nagy erőkkel kutatták az ismeretlen tettest, míg a rabló nem okozott újabb meglepetést.

Az egri rendőrségen jelentkezett egy férfi:

— *Én raboltam ki* Budapesten, a Népfürdő utcai benzinkutat — mondta egykedvűen.

A fővárosi nyomozók azonnal *Egerbe* utaztak, és hamarosan kiderült, hogy *megérdemli* a „népszerűsítést" az önként jelentkező, mert egyértelműen bebizonyosodott, hogy a valódi tettes jelentkezett: *Baka Péter*, 29 éves recski lakos.

Már az első kihallgatás során eloszlott az ügyet borító köd; Baka Péter korábban üzemi őr volt, és akkor *pisztollyal* teljesített szolgálatot, de a bűncselekmény elkövetésekor már nem dolgozott, és *nem is pisztolyt*, csak ahhoz *hasonló* tárgyat fogott a benzinkutasokra, amikor megszerezte tőlük a pénzt.

Szombaton a *Fővárosi Bíróságon* került sor az előzetes *letartóztatására*. Ekkor tudtuk meg, hogy miért is jelentkezett önként a rendőrségen a benzinkút kirablója:

— *Nem dolgoztam*, közben pedig már 65 ezer forint adósságom gyűlt össze. Meg akartam magam óvni, hogy újabb bűncselekményt kövessek el a pénzért, ezért inkább *feladtam magam*.

S. A.

Sport

Kiküldött munkatársunk, Buzgó József jelenti Perthből

A Nemes házaspár napjai

Fölgyorsultak az események Perthben . . . Éppen ideje volt már, most viszont sok minden történik egyszerre, úgy is mondhatnám, minden percre jut érdekes esemény. Rohangásznak az újságírók egyik helyszínről a másikra. Hol a fedett 50-esben a pólósoknál, hol a Superdrome másik végében az úszóknál, vagy éppen a férfiak számára legkellemesebb helyszínen, az úszósport modern gimnasztikásainál, azaz a műúszók medencéjénél, vagy a műugróknál. A Bicton-uszodáról nem is beszélve, ahol a női pólósok tépkedik le egymásról a fürdőruhákat . . .

Vízilabda-válogatottunk a nyitómérkőzésen, a Kuba elleni találkozón Nemes — Schmiedt, Petőváry, Tóth Imre, Tóth László, Mészáros, Vincze összeállításban kezdett. Úgy, ahogyan azt a szurkolók álmodják. Az első percekben Nemes 4 méterest hárított, aztán Petőváry a 3. percben előnyből megszerezte a vezetést. Ugyanő 40 másodperccel később belőtte a második magyar gólt. Fegyelmezetten, szorosan védekezett a magyar válogatott, a kubaiak még csak lövéshez sem jutottak ebben az időszakban. Kihasználták viszont negyedik emberelőnyös helyzetüket Martinez révén, ezzel szépítettek (2—1). A két játékvezető a török Toygarli (jobban), a japán Masaoka (kevésbé) nagy szigorúsággal viseltetett csapatunkkal szemben. Ennek eredményeként, illetve ezt kihasználva Fernandez egyenlített.

Az első negyed befejezése előtt 17 másodperccel *Tóth L., Tóth I.* és *Schmiedt* „üzemi háromszögelését" követően *Schmiedt Gábor* csudaszép góllal ismét a javunkra fordította az eredményt (3—2).

A második 7 perc *Dóczy* kiállításával indult - és az előnyt Cuesta realizálta (3—3). *Vincze Balázs* akciógóllal válaszolt, de ettől kezdve *Toygarli* és *Masaoka* képletesen szólva felvette a kék sapkát, amelyben a kubaiak játszottak, és nyakra-főre adták az előnyöket és a 4 métereseket a kubaiaknak. Kétgólos előnybe került a karibi együttes, és ezt a két gólt sokáig meg is tartotta . . .

Nem szerették a bírók a magyarokat, ráadásul Tóth László háromszor is a kapufára húzta a labdát. A mieink feleslegesen erőltették a centerjátékot, észre kellett volna venniük, hogy a két játékvezető kizárólag „halál esetén" ítélt volna büntetőt a javunkra. Példa nélküli, hogy egy ilyen szintű mérkőzésen öt darab büntetőt ítéljenek a bírók az egyik csapat javára, úgy, hogy a másiknak egyetlenegyet sem adnak.

Egyre feszültebb lett a magyar csapat . . . Pedig milyen szépen indult a meccs! Elbizonytalanodott majd minden játékosunk, egy alkalommal Dóczy még két méterre a kaputól is visszafelé passzolt. A harmadik negyedben nagynagy küzdelem árán 7—7-nél utolértük ellenfelünket, Dóczy, Mészáros és Benedek góljaival. *Cuesta* — miből másból (?) — előnyből ismét Kubának szerezte meg a vezetést.

Az utolsó játékrész első percében *Fernandez* távolról ismét kettőre növelte csapata előnyét (9—7). Ekkor *úgy tűnt, hogy már a döntetlenre sem sok esélyünk marad*. És ekkor nagyot fordult a világ, a szentesi *Tóth* ellenállhatatlanná vált, három gólt szerzett, ebből kettőt akcióból. Mellette Vincze Balázs és Péter Imre volt még eredményes, így alakult ki a 12—9-es végeredmény Magyarország javára. Öt gólt dobtak a fiúk, anélkül, hogy közben egyet is kaptak volna.

Az utolsó negyedben már érvényre jutott a fizikai és úszástudásbeli fölény, így nagyon fontos mérkőzésen visszavágott csapatunk a tavalyi Goodwill-játékokon elszenvedett vereségért. Csapatunk legjobbja a három 4 méterest hárító Nemes Gábor volt, de dicséretet érdemel minden játékosunk.

Pólós hölgyeink bemelegítésképpen szombaton este 20—2-re verték a kedves amatőr csapatot felvonultató *Braziliát*. Vasárnap reggel helyi idő szerint 9-kor pedig a magyar férficsapat az afrikai selejtezőn győztes Egyiptomot iskolázta le 20—4-re, semmiféle lazítást nem megengedve magának. Ezúttal dr. Konrád János minden játékosunknak lehetőséget adott a szereplésre. Péter Imre négyszer talált az egyiptomi kapuba. Ezzel a magyar válogatott már a legjobb nyolc között érezhette magát.

Hölgyeinkre viszont *nem akármilyen délelőtt* várt. Az ellenfelük ugyanis az 1986-os madridi világbajnok és ezúttal hazai pályán játszó ausztrál válogatott volt. A magyar lányok-asszonyok különösen a harmadik és negyedik negyedben nyújtott *fantasztikus játékkal* 10—8-ra legyőzték esélyesebb ellenfelüket, amely azt jelentette, hogy csapatunk már a legjobb négy között van!

Hogy a továbbiakban hogy alakul sorsa, függ attól is, hogy miként zárul utolsó selejtező mérkőzése az Egyesült Államok ellen. Amennyiben ismét győznek, valószínűleg Kanadával mérkőznek a döntőbe jutásért. Amint azt *Takács Ildikó*, a csapat játékosa elmondta, nagyon fontos lenne, hogy a juharlevelesekkel játsszanak, mert őket le tudják győzni, ha viszont a hollandokkal kerülnének szembe . . . Az baj lenne! A magyar női válogatottból Ausztrália ellen dr. Tóth Gyula és Pócsik Dénes edzők Szalkai Orsolyát, a kapust emelték ki, aki a fantasztikusan védő *Nemes Gábor hites neje* . . .

Úszásban is megkezdődtek a küzdelmek, igaz még csak a nem hivatalos 50 méteres sprintversenyekkel. Az érdeklődés a versenyzők részéről nem volt jelentős.

Este a magyar férfi pólósok programja a Németország—Kuba mérkőzés megtekintése volt. Úgy indult a találkozó, hogy nagy gólkülönbségű német győzelem lesz. 4—0-ra el is húztak, ettől kezdve azonban feljött a kubai csapat. A vége felé még az egyenlítésre is lehetőségük nyílt, de hibáztak, és ezt a németek szokásuk szerint kegyetlenül kihasználták.

Végül is 9—7 arányban megnyerték a találkozót és ez azt jelentette, hogy ők is a legjobb nyolc közé jutottak. Ma este helyi idő szerint 7-kor lesz a csoport rangadója a német és a magyar csapat között. A magyar fiúk fogadkoztak, hogy ezúttal többszörösen visszavágnak a régi riválisnak . . .

Ma délelőtt 9-kor megkezdődnek az igazi úszóversenyek is, öt döntővel, 100 férfi mellen *Güttler Károly* és *Rózsa Norbert* éremesélyesként lép a rajthelyre, míg 200 férfi gyorson *Ágh Norbert* próbálkozik, azt hiszem, mindenki elégedett lenne, ha döntőbe kerülne . . .

A FINA (Nemzetközi Úszó Szövetség) delegátusainak szavazatai alapján eldőlt, hogy az 1994-es világbajnokság színhelye Róma lesz.

Az első napok eseményei mindenképpen biztatóan alakulnak, mi mást kívánhatnék magunknak, mint hogy így tovább.

A nem hivatalos úszószámok győztesei. Férfiak: 50 m hát: Dirk Richter (Németország) 26,44 mp. 50 m pillangó: Thilo Haase (Németország) 24,95 mp. 50 m mell: Chen Jianhong (Kína) 28,67 mp. 4x50 m gyors: Németország, 1:30,68 p. Nők: 50 m mell: Julia Landik (Szovjetunió) 32,65 mp. 50 m hát: Yang Wenyi (Kína) 29,53 mp. 4x50 gyors: Németország 1:44,09 p.

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő: DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek: SZALAY ANTAL, TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség: Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810 Telefax: 1-222-415 Postacím: 1964 Budapest

Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat 1964 Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810

Levélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ, a Népszava Kiadó Vállalat megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető: LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás: Szikra Lapnyomda

Felelős vezető: DR. CSŐNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: BARABÁS PÉTER
Segédszerkesztő: TÓTH JENŐ
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: SELMECZY ATTILA

Vitray szerződése

Vitray Tamásról azt terjesztik, hogy nem kívánja aláírni az intendánsi szerződést, s talán visszatér a tévé sportosztálya élére. De Vitray még nem is látta azt a szerződést.

(4. oldal)

Rózsa Norbert világbajnok!

A perthi úszó-világbajnokságon megszületett az első világcsúcs: Rózsa Norbert a 100 méteres mellúszásban 1:01,45 perces idővel legyőzte a világ legjobbjait.

(11. oldal)

MAGYAR SZOCIALISTA PÁRT PÁRTTÖRTÉNETI INTÉZET

KEDD, 1991. JANUÁR 8. ■ 119. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

Jönnek a terroristák?

Még indulnak Malév-gépek az Öböl térségébe – Fokozott ellenőrzés a veszélyeztetett helyeken

Holnap még repülnek a Malév menetrend szerinti járatai Damaszkuszba, Tel-Avivba, Kairóba és Dubaiba, továbbiak indulása azonban a január 9-re tervezett külügyminiszteri tárgyalás eredményétől függ — hangsúlyozta *Déri Tamás*, a Magyar Légiközlekedési Vállalat vezérigazgatója, a tegnapi sajtótájékoztatón.

A Malév mindenképpen arra törekszik, hogy az érintett térségből *haza tudja hozni a magyar állampolgárokat*. Elsősorban ez az oka annak, hogy a vállalat még nem állította le az Öböl környékére közlekedő járatait, noha a biztosítótársaságok január 3-tól *tíz-, egyes esetekben hússzoros* biztosítási díjat számítanak föl az arrafelé irányuló repülésekre. Ez a díj a légitársaságok 90 százalékának gazdaságtalanná teszi az Öböl környéki utaztatást.

A Malév egyheti biztosítási költsége a megemelt tarifával *5 millió forinttal* több a szokásosnál. A térségbe *heti 11 járatot* közlekedtet, közülük csak Tel-Avivba hatot. Kizárólag menetrend szerinti járatokról van szó, *chartergépek nem közlekednek*.

Az utasok és a személyzet érdekében a vállalat további biztonsági intézkedéseket tett, *szigorítva az eddig is alapos ellenőrzési renden*. A vállalat vezetése folyamatosan kapcsolatban áll a magyar hatóságokkal, külföldi képviseleteivel, más külföldi légitársaságokkal, s a biztonság érdekében *azonnal megteszi a szükséges intézkedéseket*.

E kritikus állapot mindaddig fönnáll, *amíg a politikai helyzet nem változik, a háborús fenyegetettség el nem múlik*.

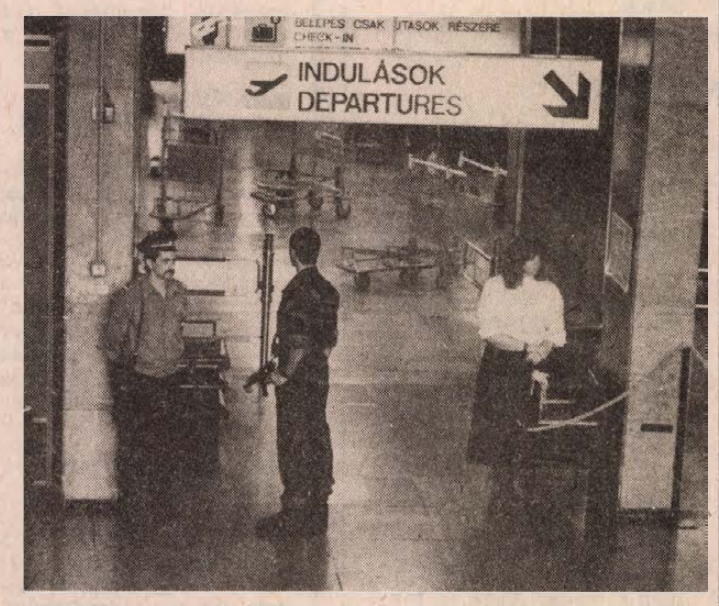

A repülőtéri kommandócsoport tagja a Ferihegy 1-en
Tapolcsányi Éva felvételei

Miközben egyre súlyosbodik a válság az Öbölben, számunkra, sajnos, *nincs biztosíték* arra, hogy nem követnek el, akár *véres* akciókat is *Magyarországon*, elsősorban a *fővárosban*.

Olyan *terroristaelhárításban járatos szakemberektől*, akik nem kívánják a kilétüket a nyilvánosság előtt felfedni, megtudtuk, hogy az *amerikai* és a *német hírszerzés is megerősítette* azokat az információkat, miszerint december utolsó napjaiban legalább másfél tucatnyi arab terrorista beszivárgására lehetett (volna) számítani, akik lakhelyül az Atrium Hyattet szemelték ki.

Terrorelhárító szervezeteink azonnal *működésbe léptek*. Miután a „várt" kommandósok nem érkeztek meg, a fokozott ellenőrzést január 2-án délután feloldották, és felkészültek az újabb akcióra, ugyanis olyan tájékoztatást kaptak, hogy január 5-én várható a terrorcsoport megjelenése. Információink szerint *nem érkeztek meg* az arab kommandósok, de a magyar hatóságok nem enyhítették lényegesen a szigorú ellenőrzést.

Informátorunk szerint nem lehetetlen, hogy a terroristák néhány *felderítője* már az országban tartózkodik.

— A honvédségtől történt *fegyver-, lőszer-* és *kézigránátlopások* összefüggésbe hozhatók esetleg a terroristák aktivizálódásával? —

(Folytatás az 5. oldalon)

Tömegiszony

Ha a népnek, az istenadta népnek lehetnek spontán megmozdulásai, úgy a hatalomnak is megvannak a maga ösztönös reflexei. A taxisblokád annak idején valóban „földből termett", a természetes indulat lendületéből fakadt. Most ugyanazokon a hidakon a hatalom tányérsapkás őrei foglalták el posztjaikat. Nem ünnepi seregszemlére gyűltek össze, hanem az országlók önvédelmi szándékából; azért, hogy megelőzzék a tömeg újbóli dacba esését.

Érdekes lenne megvizsgálni egyszer — amúgy tudományosan —, hogy milyen összefüggés van egy hatalmi rendszer „tömegiszonya" és az adott hatalom ereje, esetleg kisebbségi komplexusa között. A réveteg járókelő emlékszik jól, hogy a Kádár-rendszer utolsó éveiben már nem állta útját a tömeg hömpölygésének; a mostani, úgy tűnik, mégis megpróbálja. A rend őreit jó előre odaküldi, előbb érjenek oda, mint a másik, a félelmetes ellenfél, melynek neve: lakosság. Jó előre védekezik valami olyan ellen, ami talán nem ugyanúgy, hanem egészen más formában fog bekövetkezni, mint a múltkor — hála a magyar ötletességnek.

Egy biztos: semmiféle össznépi elégedetlenséget nem lehet hatósági szemmel nézni. A sztrájkoknak, blokádoknak, polgári engedetlenségi akcióknak bonyolult társadalmi lelkületük, kórtanuk van. A napokig fagyoskodni kiküldött rendőrök még tüneti kezelésre sem alkalmasak, legfeljebb megfélemlítésre.

A puccsnak fuccs

A haiti hadsereg helyi idő szerint hétfőn délelőtt megrohamozta Port-au-Princeben az elnöki palotát, és *leverte a néhány órával azelőtt végrehajtott puccsot* — jelentették a helyi rádió és haitin dolgozó diplomaták.

A jelentések szerint letartóztatták a puccs fő szervezőjét, *Roger Lafontant, Duvalier* elűzött diktátor magánhadseregének volt vezetőjét, aki már az ország ideiglenes elnökének nyilvánította magát.

Haitin tavaly decemberben tartottak elnökválasztást. A győzelmet nagy fölénnyel a szegény rétegekben rendkívül népszerű *Jean-Bertrand Aristide* katolikus pap szerezte meg. Aristide hivatali beiktatására a tervek szerint február 7-én kerül sor.

Robert Lafontant az elűzött diktátor hírhedt magánhadseregének, a Tonton Macoute-nak volt az egyik vezetője. Emiatt a választási hatóságok nem engedélyezték indulását az elnökválasztáson.

A haiti Radio Metropole közlése szerint az államcsíny felszámolása közben legalább 36 személy vesztette életét.

A fele összeggel letudható a lakáshitel

Aki tud, máris fizethet

Az Országos Takarékpénztár Budapesten a kerületi hitelszámla-kezelő fiókokban, vidéken pedig bármelyik OTP-irodában január 14-től fogadja azokat az ügyfeleket, akik *mielőbb nyilatkozatot* szeretnének tenni arról, hogy a megemelt lakáshitelkamatokat *milyen variációban* fizetik.

A választási lehetőség külön-külön fennáll valamennyi, korábban kedvezményes — 0—3,5 százalékos — kamatozású szerződésre. A nyilatkozattételhez az 1990. szeptember 30-i *egyenlegértesítő bemutatása szükséges*. Aki úgy dönt, hogy tartozása felét egy összegben kifizeti, nem kell megvárnia az OTP értesítését. Érdemes még januárban felkeresni a helyi OTP-fiókot és befizetni *a tartozás felét*. Ehhez azonban szükség van a törlesztőrészletek utolsó befizetéseinek — októberi, novemberi, decemberi — igazolólapjára. Ebben az esetben *már a januári 1500 forintot sem kell kifizetni*.

Az OTP az értesítéseket valamennyi érdekeltnek postán kiküldi, azonban ezt nem szükséges megvárni, viszont a levél kézhezvétele után az ügyfélnek *30 napon belül nyilatkoznia kell*. A közölt döntést az adós a későbbiekben nem módosíthatja.

Az egész világ hadszíntér?

Szaddám fenyegetőzik

James Baker amerikai külügyminiszter *Douglas Hurd* brit külügyminiszterrel folytatott megbeszélése után hétfőn Londonban megerősítette, hogy kormánya *nem hajlandó meghosszabbítani az Iraknak adott ultimátum lejárati idejét*. Elutasított mindenféle olyan kezdeményezést, hogy a Kuvait elhagyására biztonsági tanácsi határozatban megszabott január 15-i határidő helyett későbbi időpontot állapítsanak meg.

Hírek szerint a francia kormány — az iraki vezetés és a PFSZ kérésére — éppen ilyen elképzelésen dolgozik. A kérés szerint Franciaország esetleg kezdeményezné a Biztonsági Tanács újabb ülését, amelyen meghosszabbítanák a határidőt, hogy az Öböl-válsággal együtt más közel-keleti problémákról is tárgyalni lehessen, amint Irak fél éve követeli.

Douglas Hurd egyetértett Baker szavaival és Nagy-Britannia teljes támogatásáról biztosította az amerikai szilárdságot Irakkal szemben.

Előzőleg Baker kijelentette, hogy szerdán Genfben nem tárgyalni fog *Tarik Aziz* iraki külügyminiszterrel, csupán átadja neki Bush elnök üzenetét, mely így szól: *kivonulás, vagy háború*.

A Hurddel folytatott megbeszélés után Baker azt is közölte, hogy ha Irak feltétel nélkül kivonul, akkor nem támadják meg.

Az izraeli katonai vezetés szerint az Öböl térsége „elkerülhetetlenül a háború felé tart, és a diplomáciai megoldás esélyei egyre csökkennek", ennek megfelelően — amint azt katonai forrásból hétfőn közölték — az ország hadseregét *riadókészültségbe* helyezték.

Az ENSZ kivonja békefenntartó erőinek zömét az Öböl-válsággal terhes övezetéből — jelentette hétfőn az izraeli rádió a közel-keleti ENSZ-erők dél-libanoni főhadiszállásától kapott értesülésre hivatkozva.

A „kéksisakosok" távoznak

(Folytatás a 2. oldalon)

Fölborult a villamos

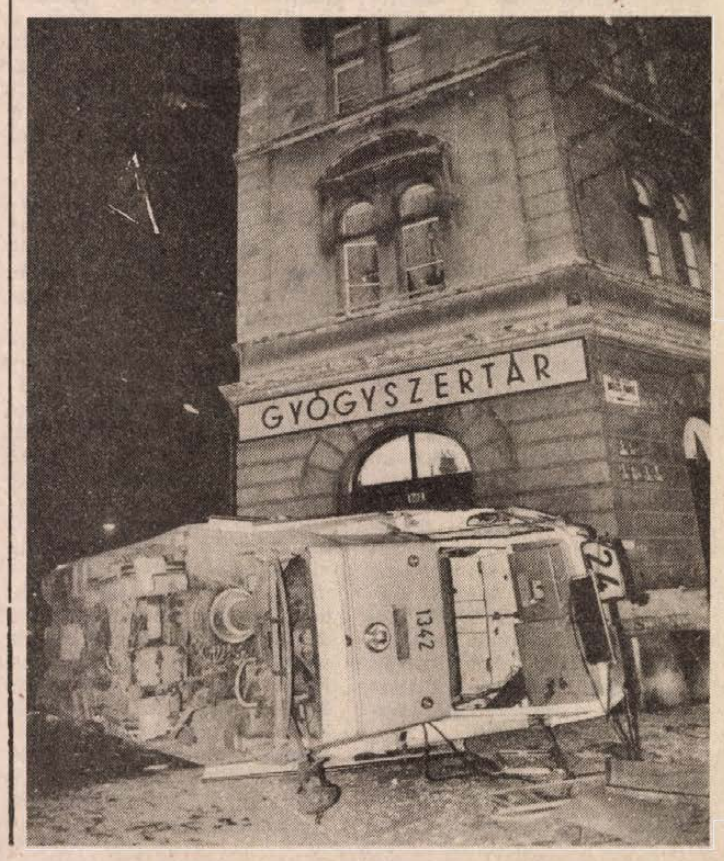

Súlyos közlekedési baleset színhelye volt tegnap délután a VIII. kerületi Vajda Péter és Fiumei utca kereszteződése. A 24-es villamos egyelőre nem tisztázott körülmények között — vagy a vezető nem vette figyelembe a váltó állását, vagy a váltó hibásodott meg — kisiklott és a sarki gyógyszertárnak csapódott.

A baleset következtében, főként a villamos utasai közül 37-en sérültek meg. Hefter János 45 éves, Vona Lukács 63 éves, Molnár Berecz Géza 45 éves budapesti lakosok a helyszínen életüket vesztették. Szintén meghalt egy 50 év körüli szőkésbarna, göndör hajú, kopaszodó, erős testalkatú férfi, akit tegnap estig még nem sikerült azonosítani. Feltételezések szerint az áldozatok közül ketten a villamos utasai, ketten pedig gyalogosok voltak. A villamos vezetője könnyebb sérüléseket szenvedett. A vizsgálat szakértők bevonásával megkezdődött.

d. d.

E. Várkonyi Péter felvételei

A szaúdi uralkodó szerint: van még remény

(Folytatás az 1. oldalról)

Izraelből, Jordániából, Szíriából és Libanonból. Charterjáratok viszik őket Ciprusra, ahonnan ki-ki tovább utazhat saját hazájába. Csupán néhány magas rangú katonatiszt marad továbbra is szolgálati helyén az említett országokban.

Az Európai Közösség tagjainak nem szabad *Washingtontól eltérő* álláspontot képviselniük az Öböl-válság kérdésében — jelentette ki *Jichak Samír* izraeli miniszterelnök a montecarlói rádió és a Liberation című francia napilap vasárnap esti közös rádióműsorában. Az előadást Samír dolgozószobájából sugározták. Az izraeli kormányfő ezúttal is a lehető leghatározottabban *elzárkózott* az elől, hogy a palesztinkérdés rendezését bármilyen formában összekapcsolják az Öböl-válság megoldásával — ahogy azt például, legalábbis közvetve, Francois Mitterrand francia köztársasági elnök javasolja.

Az izraeli miniszterelnök hétfőn ismét kijelentette, hogy országa nem fog „megelőző csapást" mérni Irakra.

Szaddám Huszein iraki elnök hétfőn a hadsereg vezérkarával tanácskozott. Kijelentette tábornokai előtt: *Irak az egész világot hadszíntérnek tekinti*, ha kitör az Öböl-háború. Beszédét közvetítette a bagdadi rádió.

— Lehet, hogy Irakban lesz az ütközetek súlypontja, a mi hadműveleteink színtere azonban az egész világ lesz — hangoztatta.

A brit Reuter hírügynökség úgy értelmezte szavait, hogy az iraki elnök amerikai és nyugati érdekeltségek elleni diverzánscselekményekre célzott.

Irak hajlandó kivonulni Kuvaitból, ha az ENSZ Biztonsági Tanácsa meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek szavatolják a Közel-Keleten az átfogó béke megteremtését — jelentette ki *Daniel Ortega*, Nicaragua volt elnöke vasárnap Mexikóvárosban. A politikus New Yorkba utazott, hogy ott *Javier Pérez de Cuéllar* ENSZ-főtitkárnak átadja az iraki elnök ajánlatát.

Szaddám Huszein javaslata előirányozza az iraki csapatok fokozatos kivonását Kuvaitból, a palesztin területek izraeli megszállásának felszámolását, a libanoni konfliktus rendezését — nyilatkozta Ortega.

John Major brit kormányfő hétfőn biztosította a szaúd-arábiai emigrációban élő kuvaiti emírt, hogy *az Irakkal szemben álló nemzetközi koalíció változatlanul ragaszkodik Irak feltétel nélküli kivonulásához Kuvaitból.*

A miniszterelnököt közelkeleti körútjának első állomásán, a szaúd-arábiai Táifban fogadta *Dzsaber al-Ahmed esz-Szabah* sejk, akinek Major a kuvaiti hírügynökség jelentése szerint azt is kijelentette, hogy a válság rendezése semmiképpen sem tartalmazhat „kárpótlást" Iraknak Kuvait megszállásáért. A brit kormányfő előzőleg újságíróknak kifejtette: az Irakkal szemben felvonult erők méreteinek rá kell ébresztenüük Szaddám Huszein iraki elnököt arra, hogy nem győzhet. Mint megjegyezte, *nem vesztette még el a reményt*, hogy Irak az ENSZ BT-határozatban megszabott határidő, azaz jövő kedd előtt kivonja csapatait Kuvaitból.

Fahd király, szaúdi uralkodó a többnemzetiségű erőknél tett látogatásakor kijelentette, hogy a külföldi alakulatok az Öböl-válság után *távozni fognak az országból*. Ennek ellenkezőjét ugyan hivatalosan egyetlen országban sem állították, közel-keleti megfigyelők körében azonban széles körben elterjedt vélemény, hogy Amerika aligha fogja feladni katonai jelenlétét az Öbölben a válság után.

Fahd a határidő közeledtével mind feszültebb válság kimenetelét illetően azt mondta, hogy Irak hajthatatlansága ellenére a békés megoldásnak *van még esélye.*

Miközben számos légitársaság az öbölbeli válság miatt az utóbbi napokban felfüggesztette a repülést Tel-Avivba, az egykori NDK légitársasága, az Interflug bejelentette, hogy mostantól kezdve hetente egy közvetlen járata közlekedik majd Berlin és Izrael között.

Brit szakértői vélemény szerint nem helytállóak azok a nemrégiben ismertté vált aggodalmak, hogy a háború esetén kigyúlladó Öböl-menti olajkutak globális környezeti katasztrófával fenyegetnének.

Valahol Kelet-Európában

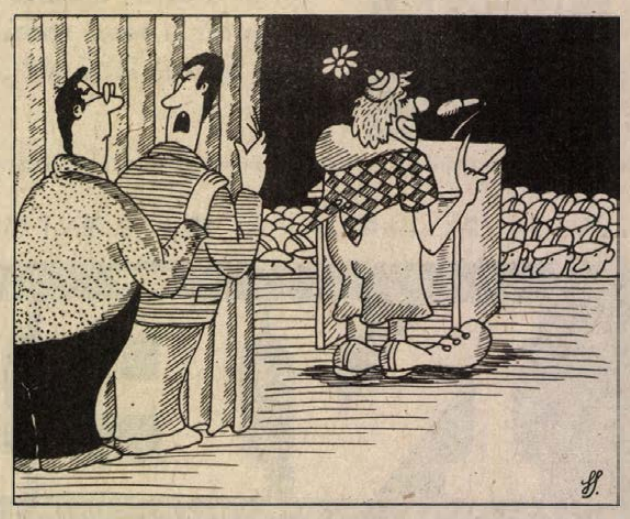

Ő talán optimizmusra hangolja őket...

A Tribüne karikatúrája

NYUGHATATLAN DÉL-OSZÉTIA

Két halálos és mintegy tucatnyi sebesült áldozata van a hétfői dél-oszétiai zavargásoknak. A válságosra fordult helyzet miatt a grúz vezetés a köztársasági belügyi csapatok háromezer fős egységét vezényelte a térségbe.

KÖNNYGÁZ A NAGYKÖVETSÉGEN

Könnygázgránátot robbantott Izrael varsói nagykövetségén hétfőn egy 22 éves lengyel fiatalember, aki vízumkérés ürügyével jutott be a képviselet területére. Mint kiderült, a fiatalember egy anarchista csoport tagja, amelynek fő célja a palesztinok ügyének támogatása.

MAGYAROK PERE TEMESVÁRON

Temesváron hétfőn — a vádlottak meghallgatásával — megkezdődött három magyar nemzetiségű fiatalember perének újratárgyalása. A vádlottakat korábban Marosvásárhelyen „állami jelvények megsértésének kísérletéért" és „a közösség megbotránkoztatásáért" két és fél évi börtönre ítélték.

CSÖKKENTETT CSÖKKENTÉS

Az Orosz Köztársaság felülvizsgálta 1991-re szóló költségvetését és 85 százalék helyett várhatóan csak 25 százalékkal csökkentené a Kreml által követelt hozzájárulását a Szovjetunió államkasszájához — jelentette ki Borisz Jelcin, a köztársaság elnöke.

SÉRTŐDŐS VILÁGSZERVEZET

Nem tartja meg február elejére, Manilába tervezett konferenciáját az AIDS-ről az Egészségügyi Világszervezet, mivel az ország törvényeinek értelmében a küldötteknek AIDS-szűrésen kellene átesniük.

Hadosztályok indultak Lettországba

A balti katonai körzet parancsnoka hivatalosan közölte a lett vezetéssel, hogy *a szovjet hadsereg több hadosztályát* dobják át Lettországba „a tavaszi behívások zavartalan lebonyolítása" végett.

A közlés szerint figyelmeztették a lett rendőrséget, hogy ne akadályozza a katonai alakulatok mozgását, mert a katonáknak *tűzparancsot* adtak, vagyis bármilyen incidens esetén habozás nélkül használhatják fegyvereiket.

Az észt tévé jelentése szerint hasonló üzenetet kapott a litván vezetés is, ennek részleteit azonban nem ismertette.

A baltikumi erődemonstráció ürügyéül az szolgált, hogy az őszi behívások során a sorköteleseknek mindössze 25 százaléka jelent meg Lettországban a sorozáson. Nem hivatalos értesülések szerint a szovjet hadsereg első egységei Szmolenszk térségéből elindultak Lettország felé.

(MTI)

Bulgáriát az ág is húzza

Bulgáriában *korlátozták a tömegközlekedést* a benzinhiány miatt. A január 2-án életbe léptetett kéthetes benzineladási „moratórium" hatásaként több helyen is arra kényszerültek, hogy csökkentsék a tömegközlekedési eszközök járatainak a számát.

Egyelőre még *egy csepp kőolaj sem* érkezett a Szovjetunióból Bulgáriába, hiába fordult a szófiai vezetés sürgős segélykéréssel Moszkvához. A Szovjetunióban mindaddig nem kezdik el a bolgár tartályhajók feltöltését, amíg az erre kijelölt moszkvai pénzintézetekhez meg nem érkezik a bolgár fedezet.

A jegyrendszerrel, áruhiánnyal, benzinstoppal sújtott bolgárokat hétfőn *újabb rossz hírrel* lepték meg azilletékesek. Közölték, hogy hétfőtől ismét — az ünnepnapok után — életbe léptetik a lakossági elektromosenergia-ellátás szeptembertől érvényes rendszerét, azaz meghatározott időszakokra kikapcsolják az áramellátást.

Bulgáriában csak az előfizetők lehetnek biztosak abban, hogy olvashatják a bolgár lapokat. A papírhiány miatt ugyanis egy hónapig csak az előfizetők száma alapján meghatározott példányszámban jelenhetnek meg a bolgár lapok és folyóiratok.

Salvador

Hogyan haltak meg a tanácsadók?

James Baker amerikai külügyminiszter az ABC televíziós hálózatnak adott nyilatkozatában bejelentette: kérni fogja a törvényhozást, hogy *oldja fel a Salvadornak szóló amerikai katonai segély korlátozását.* Baker szerint erre azért van szükség, mert a salvadori kormány ellen harcoló felkelők amerikai katonai tanácsadókat végeztek ki.

Az amerikai katonai tanácsadók szerdán haltak meg Salvadorban. Helikopterüket a *Farabundo Martí Nemzeti Felszabadítási Front* (FMLN) fegyveresei lőtték le az ország keleti része fölött.

Baker megismételte azokat — az előzetes boncolási eredményeken alapuló — állításokat, hogy a három férfi közül kettőt a gerillák már fogságba esésük után végeztek ki.

A salvadori felkelők *ENSZ-vizsgálatot* kérnek a múlt héten meghalt három amerikai katonai tanácsadó halálának okát illetően, s ismételten *visszautasították* Washington állítását, amely szerint a katonákat a helikopterük sikeres kényszerleszállása után lőtték volna agyon.

Albán választások

Bojkott a láthatáron

Az albán ellenzéki Demokrata Párt találkozót kért *Ramiz Alia* államfőtől — közölte a párt szóvivője.

Genc Polo elmondása szerint egyrészt a párt törekvéseiről kívánják tájékoztatni az államfőt, másrészt kérni akarják a február tizedikére kiírt választások elhalasztását.

— Amennyiben nem jön létre a találkozó, a párt *csendes tiltakozó felvonulást* szervez Tirana központjában, és fontolóra veszi, hogy *a választások bojkottjára* szólít fel — közölte a szóvivő.

Genc Polo beszámolt arról is, hogy a párt vasárnap Vlora városában rendezett nagygyűlésén egy *pokolgép robbant*, amely könnyebben megsebesített egy leányt. A szóvivő szerint a belpolitikai feszültség fokozásában érdekelt erők próbálták megzavarni a gyűlést, amely azonban békésen fejeződött be.

Bush—Gorbacsov

A találka elmarad?

A The New York Times című amerikai lap és a CNN televíziós hálózat értesülései szerint *elképzelhető, hogy elmarad George Bush amerikai és Mihail Gorbacsov szovjet államfő februárra tervezett találkozója.*

A tekintélyes amerikai lap — egy névtelenségbe burkolódzó tisztségviselőt idézve — a halasztás egyik okaként a hadászati támadófegyverzetek csökkentéséről folytatott tárgyalásokon meglévő *nézetkülönbségeket* és a novemberben az európai hagyományos fegyverek csökkentéséről aláírt szerződésse' összefüggő *problémákat* említette. Másik okként azt írta, hogy nem szerencsés a találkozó kitűzött időpontja sem, hiszen a két vezető a jövő hónap elején, mindössze két héttel az Iraknak a Kuvaitból való kivonulásra megszabott határidő után ülne tárgyalóasztalhoz Moszkvában.

(AP)

Afrika nincs messze Európától

Beszélgetés a Külügyminisztériumban a jövő kontinenséről

Minden jel arra mutat, hogy profi Afrika-szakértőink vannak (*Kupa Mihály* például Angolában dolgozott pénzügyi szaktanácsadóként), ám a közvélemény a fekete kontinens ügyeit illetően meglehetősen amatőr. Legtöbbünkben a régi, nagy magyar vadászkalandok élnek legfeljebb, de nagyon messze járunk a realitásoktól. Milyenek valójában kapcsolataink Fekete-Afrika államaival (44-46 ország tartozik ide) — kérdeztük a Külügyminisztérium főosztályvezető-helyettesét, *Ságí Gábort*, aki korábban Nigériában teljesített diplomáciai szolgálatot.

— Afrika, ha a jelent nézzük, valahogy a hátsó udvarba került. Van-e lehetősége a beljebb kerüléshez?

— Afrikával kapcsolatban először szeretnék néhány félreértést eloszlatni, amelyek ma már nem felelnek meg a valóságnak, de a közvéleményben még élnek. Ma is azt tudják sokan, hogy Afrikában ideológiai megfontolásokból számolatlanul küldjük a több millió dolláros segélyeket. A Varsói Szerződés korábban egyeztetett külpolitikai kurzusa után jelentős a változás. *1989-ben például Finnország egymaga több segélyt adott Etiópiának, Tanzániának és Mozambiknak, mint Magyarország együttvéve adott 25 év alatt az egész kontinensnek.* Természetesen nem jelentéktelen az a tőkehányad, amelyet Afrikába kihelyeztünk, ez napjainkban *200 millió dollár* körüli. A nagyobb adósok között találjuk *Nigériát, Mozambikot*, kevesebbel tartozik *Etiópia, Tanzánia, Angola.* Ugyancsak korábban legalább 1200 egyetemistát fogadtunk, sok középiskolás tanult itt, foglalkoztunk posztgraduális képzéssel, nem feledkezhetünk meg a katonai segítségről és az orvosi ellátásról. Ha együttesen veszem ezt a sokoldalú „befektetést", akkor *300 millió dollár körüli összeget számolhatok össze.* Így Magyarországnak egyáltalán nem mindegy, hogyan alakul Afrika sorsa, menynyit tudunk *mozgósítani* a befektetett tőkéből. Semmiképpen nem fordíthatunk hátat a kontinensnek, s egyben szakítanunk kell a korábbi rossz politikai gyakorlattal, miszerint kategorizáljuk a térségben található államokat.

— Egy fehér folt változatlanul maradt: a Dél-afrikai Köztársaság...

— *Tény, hogy ez az ország a térség gazdasági és katonai nagyhatalma.* Létezését egyre több ország diplomáciai kapcsolatok létesítésével is elismeri. Első lépésként érdekképviseleti irodák szintjén mi is felvettük Dél-Afrikával a kapcsolatokat. A további tárgyalásokhoz megnyitottuk a csatornát, s a *jövőben létrejöhet a magyar érdekek képviseletének magasabb fóruma is.* Hiszen nem feledhetjük, hogy itt *20 ezer magyar származású ember* él.

— Mennyire vállalja fel Magyarország Közép- és Kelet-Európában a diplomáciai úttörőszerepet Dél-Afrika esetében?

— Úttörőszerepünk egyértelmű volt, hiszen idén januárban fogadtuk *Pik Botha* külügyminisztert. Volt kockázat a kapcsolatkeresésben, főleg, ha arra gondolunk, hogy sok fekete-afrikai országgal jó a viszonyunk. Érdekes módon elsősorban ezektől nem érkeztek negatív visszajelzések. Nem az óvatosság kedvéért fogalmaznék így, de a jövő további kapcsolatait elsősorban az határozza meg, *miként alakul a helyzet Dél-Afrikában.*

— Ejtsünk akkor szót az utolsó előtti fehér foltról, Malawiról! Vannak-e kuliszszatitkai a diplomáciai kapcsolat létesítésének?

— Különösebb diplomáciai titkok nincsenek. Korábban politikai megfontolások nem tették lehetővé, hogy Malawi felé nyissunk, mert kapcsolatban állt Dél-Afrikával és a Salazar-rezsim Portugáliájával. 1989-ben Malawi kezdte meg a puhatolózást, s a szokásos előkészítő munka után jutottunk el ódáig, hogy Maputóban akkreditált nagykövetünk aláírhatta a közelmúltban a diplomáciai kapcsolatok felvételéről szóló megállapodást.

— Rendkívül nehéz gazdasági év elé nézünk. Kevésbé közismert, hogy Afrikának vannak gazdag országai is. Együtt tudunk-e működni velük?

— Szerintem Afrika változatlanul *jó felvevőpiac lehetne*, az évi hozzávetőlegesen 100 millió dolláros exportunkat a jövőben akár növelhetnénk is. Bár a finanszírozási lehetőségek részben romlottak és talán romlanak is, remélem, nem kell számolnunk katasztrofális visszaeséssel. Mi a Külügyminisztériumban úgy látjuk, hogy a *korábban befektetett szellemi és pénzügyi tőkét meg lehet, és talán éppen most, meg is kell mozgatni.* Például éppen a Dél-afrikai Köztársasággal bővülhet gazdasági mozgásterünk, de úgy, hogy ne feltétlenül a nagy állami kapcsolatokban gondolkodjunk!

— Elképzelhető, hogy 1991-ben is nyújtunk segítséget a rászoruló afrikai országoknak?

— Át kell állnunk a korábbi politikai-ideológiai színezetű szolidaritási akciókról egy másfajta, korszerű értékrendszerre. Valószínűleg bizonyos humanitárius segélynyújtásról nem mondunk le, habár manapság inkább mi is segítséget várunk több államtól.

— Akár afrikai országoktól is?

— Azért ma még az a jellemzőbb, hogy *Afrika várja a segítséget és nem adja azt.* Visszatérve az előbbi gondolatra, helyes propagandával tájékoztatni kívánjuk a közvéleményt arról, hogy a magyar külpolitika nem iktatta ki a humanitárius segítségnyújtást — az ésszerű keretek között. Hogy mennyi pénzünk lesz minderre, azt ma nem tudom.

— Ha már a pénznél tartunk! A külügyminisztérium a szűkebb anyagi keretek között hogyan látja el diplomáciai tevékenységét a térségben?

— Hosszabb, s ezúttal valóban csak gazdasági folyamat eredményeként *több nagykövetségünket be kellett zárnunk.* A *tíz* következő *hat* maradt: *Nigériában, Etiópiában, Tanzániában, Angolában, Mozambikban és Zimbabwében.* A korábban létezett *utazó nagyköveti rendszer* nem váltotta be tökéletesen a hozzá fűzött reményeket, s inkább az új formát, a *tiszteletbeli konzuli rendszert* szorgalmazzuk manapság. Emellett például *Kenyában* és *Ghánában* a kereskedelmi tanácsosok látják el az ügyvivői feladatokat is. A pénz hiánya ugyanakkor létszámcsökkenésekkel járt, s jelenleg a működést biztosító feltételek *minimumára* jutottunk el.

— Tegnap még azt mondtuk: Afrika a jövő kontinense. Ma hol tartunk ebben a furcsa időutazásban?

— A nyolcvanas évtizedet maguk az afrikaiak is *elveszett évtizednek* tekintik. A *felfokozott várakozás* és a *valóság* keserű ellentétben álltak egymással. Talán a kilencvenes évek meghozhatják a várt fordulatot, amely a magyar kapcsolatok szempontjából is kedvező lehet.

— Akár csatát is nyerhet Fekete-Afrika?

— Abból a szempontból igen, hogy csökkenhet a világ válsággócainak a száma, dinamikusabbakká válhat a rendezés, javulhat az együttműködés a világgal. Tudja, Afrika azért nincsen olyan messze Európától...

Szerdahelyi Csaba

Páncélszekrényben a letiltott interjú kazettája?

Spekulációk Sevardnadze távozásáról

EXKLUZÍV

Eduard Sevarnadzét a legutóbbi találkozásukkor arra próbálta meg rábeszélni *Mihail Gorbacsov*, hogy ha el is fogadná a lemondását, a jelenleg még hivatalban lévő külügyminiszter álljon a tanácsadói testület élére. Más források szerint viszont Sevardnadze a jövőben *Grúziában* folytatja politikai pályafutását. A Népszava fenti értesüléseit a külügyminiszter első számú tanácsadója nem kívánta *sem megerősíteni, sem megcáfolni. Tejmuraz Sztyepanovot* moszkvai hivatalában értük utol telefonon.

Teljesen hamis a feltételezés, hogy Sevardnadze a tanácsadói testületben dolgozik tovább?

— A legutóbbi Gorbacsov—Sevardnadze megbeszélésen *semmi erre vonatkozó kijelentés nem hangzott el.* Mint ahogy az is légből kapott hír volt, miszerint a külügyminisztert Gorbacsov *alelnöknek* szánta volna. Érthető, hogy a jelenlegi helyzetben bizonyos hírzárlatot kellett elrendelni, s ezért terjedhetnek a legkülönbözőbb feltételezések. A legfrissebb moszkvai pletykák már arról regélnek, hogy Sevardnadze *nyugdíjba megy*, vagy valahol külföldön kínálnak neki állást. Mondanom sem kell, *mindkét verzió hamis* híresztelésen alapul.

Meddig marad Sevardnadze a hivatalában?

— Ezt még én sem tudom, de sok függhet attól, hogy a *szerdai vagy csütörtöki újabb Gorbacsov—Sevardnadze megbeszélésen* miről esik szó.

Elképzelhető, hogy a külügyminiszter visszavonja lemondását?

— A legteljesebb mértékben *kizártnak tartom.* De hozzáteszem, mai ismereteim alapján.

Önnek, mint tanácsadónak, volt valamilyen szerepe a lemondásban?

— Nem, semmilyen nem volt. *De nem ért váratlanul*, Gorbacsovval ellentétben, aki valóban a parlamenti teremben hallotta először a súlyos szavakat.

Mi történik, ha Gorbacsov újra német mond?

— Az alkotmány értelmében ekkor hosszabb és bonyolultabb parlamenti vitára kerül sor.

Ön szerint Gorbacsov végül „beadja a derekát"?

— Fogalmam sincs. Nagyon valószínűnek tartom, hogy január 15-ig, az Öbölválsággal kapcsolatos ENSZ-határidő lejártáig Sevardnadze a jelenlegi poszton folytatja a munkáját.

★

Az adásonként 100—150 millió nézőt vonzó, népszerű moszkvai televíziós műsornak, a Vzgljadnak már másodszor tiltotta meg a televízió vezetősége, hogy adásba kerüljön a Sevardnadze lemondásáról készített felvétel. Legközelebb pénteken jelentkezik a Vzgljad, de, mint a szerkesztőségben megtudtuk, *valószínűleg ezen a napon sem vetítik az említett filmet.* A szerkesztőség ugyanis nem hajlandó további részleteket kivágni az interjúkból!

A szerkesztőség munkatársaival világosan közölték, a televízió elnökének megbízásából, hogy *a munkakönyvével játszik, aki engedély nélkül leadja a műsort.*

Alekszander Ljubimov szerkesztőt már azért figyelmeztetésben részesítették, amiért az interjú tartalmáról nyilatkozott a *Komszomolszkaja Pravdának.* Érdekes viszont, hogy egy moszkvai kábeltelevízió és a leningrádi tévé jelentkezett: *vállalják a kockázatot, és levetítik a filmet.* Ennek egyetlen komoly akadálya, hogy a videofelvétel jelenleg nincs a Vzgljad szerkesztőségében. A kazettát talán az elnöki páncélszekrény nyelte el?

Sz. Cs.

Kormánypártiság

Nem irigylem az átlag *kormánypártiakat.* Éppen most, a pártállam lebontása után kell úgy viselkedniük, tisztesség ne essék, szólván, mint annak idején az *állampárt* átlagos tagjainak kellett.

Még mielőtt mindkét átlag több-kevesebb joggal megsértődne, megmagyarázom, mire gondolok, s rögtön pontosítom is előbbi árnyalatlan kijelentésemet. Valójában senki sem fogalmazott meg ilyen igényt, elvégre mosolyogni — lásd *Bethlen* gróf felhívását — éppenséggel savanyúan is lehet. A koalíciós pártok sok szavazója mégis mintha úgy érezné, hogy *erkölcsi kötelessége helyeselni* minden kormányintézkedést, és *jó képet kell vágnia* az áremelésekhez, a különféle támogatások drasztikus csökkentéséhez, az inflációhoz, a munkanélküliséghez, szóval mindahhoz, ami hivatalos döntés folyományaként vagy csak úgy spontán már ma sújt, vagy holnap fog terhelni bennünket.

Azt hiszem, nem az én készülékemben van a hiba, ha — mint fentebb jeleztem — *ismerősnek érzem* ezt a magatartást.

Napjainkban — némileg leegyszerűsítve a dolgot — két táborra látszik szakadni az ország: a kormány híveire és az elégedetlen tömegekre. Nézzük, mit mutat a *hevenyészett leltár!*

Fel vannak háborodva a nyugdíjasok, mert ha ez így megy tovább, félő, hogy nem lehet majd a kukákhoz hozzáférni, és egy élet alulfizetett munkája után más elbánásra számítottak.

Dühösek a nagycsaládosok, mert tisztességesen el akarják tartani a gyerekeiket, de egyre nehezebben találnak jól fizető állást (ha csak nem útonállást), az adóhivatal pedig úgy tesz, mintha nem értené, hogy ami a borítékban van, az ugyan egy ember keresete, de négynek-ötnek (hatnak-hétnek) kell belőle megélnie.

Indulatosak azok a családok, ahol nincs nagymama-nagypapa, nincs sok gyerek, de veszélyben a családfenntartó munkahelye, nagyobb a rezsijük, mint a jövedelmük, és fülig el vannak adósodva, akár az állam.

Mérgesek a pedagógusok (az ápolónők, a vasutasok, a műszakiak, a kutatók, a kereskedők, a népművelők, a fodrászok, a postások, a rendőrök, a díjbeszedők), mert ők is lesznek nyugdíjasok, és a jövedelmük aránytalanul kisebb, mint más hasonló szakmákban dolgozóké . . .

Ingerültek a parasztok, mert nem akarják visszaadni nekik a földet, mert válogatás nélkül mindenkinek vissza akarják adni a földet, és szétverik a termelőszövetkezeteket.

Nem látnak a pipától a vállalkozók, mert szavakban mindenki őket támogatja, de mindent elvisz az adó, a kamat, és akkor még itt a kamatadó.

Ki vannak akadva a nagyüzemi munkások, mert őket már szavakban sem támogatják, egyetlen kormánypárt nevében sem szerepelnek, és egyáltalán.

Elnézést, ha valamit kifelejtettem volna; az *egyetemistákat* azért nem említettem külön, mert belőlük úgyis pedagógus, műszaki, kutató, népművelő vagy munkanélküli lesz.

Mondanom sem kell, ebben a helyzetben eléggé zavarólag hat, ha *öntudatos kormánypárti egyének,* mondjuk, azt kezdik magyarázgatni, hogy ez a harc lesz a végső, hogy már csak egy kicsit kell összehúzni a torkunkon a nadrágszíjat, és aki nem örül, az szégyellheti magát, ha éppen nem az ellenség malmára hajtja a vizet.

Elismerem, ezekben az önkényesen felsorakoztatott „érvekben" érződik némi *állampárti íz,* de hát nem titkoltam, hogy éppen erre a riasztó hasonlóságra akarom ráirányítani a figyelmet. Mégpedig abból a megfontolásból, hogy *nehéz lesz szót érteni* az úgynevezett hallgatag többséggel — még ha törpe minoritásnak nevezik is —, ha valamiféle régi rossz beidegződésből az epét édesnek mondják, a jogos elégedetlenséget pedig nemzetveszejtő peszszimizmusnak akarják beállítani.

Ez az érem egyik oldala. De hogy bonyolultabb legyen a dolog, ott belül a nyugdíjasoknak, a nagycsaládosoknak, a pedagógusoknak (az ápolónőknek, a vasutasoknak, a műszakiaknak, a kutatóknak, a kereskedőknek, a népművelőknek, a fodrászoknak, a postásoknak, a rendőröknek, a díjbeszedőknek) a parasztoknak, a vállalkozóknak és a nagyüzemi munkásoknak is érezniük kell, hogy a felháborodás, a düh, az indulat, a méreg, az ingerültség, a satöbbi önmagában *sehová sem vezet.*

Érezniük kell, hogy miként a kincstári optimizmus nem, ugyanúgy a sajnos, realitásérzékből táplálkozó össznépi letargia sem kínálhat szilárd fogódzót az előttünk álló megpróbáltatások elviseléséhez. Ha valaki azt mondja, hogy *gúzsba kötve nem lehet táncolni,* nekünk akkor is, lebéklyózott végtagokkal is táncra kell kerekednünk. Ha valaki azt mondja, hogy *„csak egy nap a világ"*, nekünk azt kell válaszolnunk, hogy egy év (vagy kettő, vagy öt) nem a világ; *túl kell élnünk* az embert próbáló nehéz éveket.

Nem azért, mert esetleg kormánypártiak vagyunk, nem azért, mert netán ellenzékiek vagyunk, nem azért, mert talán semlegesek vagyunk, hanem azért, mert *nincs más választásunk.*

Az igazi kormánypártiság jelenlegi helyzetünkben azt követeli, hogy a koalíció hívei — lelkes bólogatás helyett — a kabinetet belülről is olyan intézkedésekre ösztönözzék, amelyek a nemzet túlélését megkönnyítik.

KÉRI TAMÁS

A Külügyminisztérium felhívása

A magyarok ne utazzanak a válságövezetbe

Tekintettel a Perzsa-öböl térségében kialakult feszült és bizonytalan helyzetre, a Külügyminisztérium nem tanácsolja a magyar állampolgároknak, hogy az elkövetkezendő időszakban e régióba utazzanak.

Ez Kuvait mellett Szaúd-Arábiára, Bahreinre, Katarra, Jordániára, Szíriára, Izraelre és az Egyesült Arab Emírségekre is vonatkozik — mondta Herman János tegnap a Külügyminisztériumban tartott nemzetközi sajtótájékoztatón.

A Külügyminisztérium kéri az említett országokban tartózkodó magyar állampolgárokat, hogy *jelentkezzenek* a magyar nagykövetségeken, vagy lépjenek érintkezésbe a legközelebbi magyar külképviselettel. A magyar kormány minden lehetséges óvintézkedést megtett, illetve megtesz, hogy az e térségben tartózkodó magyar állampolgárok személyi biztonságát, érdekeit védelmezze. Állampolgáraink helyzetét a magyar diplomácia figyelemmel kíséri és erről folyamatosan tájékoztatja a magyar közvéleményt. A szóvivő információi szerint Szíriában állandó jelleggel mintegy 100 Izraelben 150, az Egyesült Arab Emírségekben 80, Katarban 10 magyar állampolgár tartózkodik. Bahreinben, Szaúd-Arábiában és Kuvaitban nincsenek magyar állampolgárok, Irakban pedig az ottani külképviselet 6 munkatársa tartózkodik jelenleg. (A polgárháborús *Szomáliában* sincsenek magyarok.)

A továbbiakban Herman János közölte az újságírókkal, hogy *Jeszenszky Géza a közelmúltban levelet kapott Szaud el-Fejszáltól.* A szaúd külügyminiszter ebben arról tájékoztatta magyar kollégáját, hogy *hazánkba szóló hivatalos meghívást fogadott el,* amelynek a lehető legkorábbi időpontban eleget kíván tenni. Biztosította a magyar diplomácia irányítóját arról, hogy Szaúd-Arábia figyelemmel kíséri a két ország közötti diplomáciai kapcsolatok megteremtését célzó magyar kezdeményezést.

Január közepén *Visegrádon csehszlovák—lengyel—magyar csúcstalálkozóra kerül sor.* Ekkor írják alá a résztvevők azt a nyilatkozatot is, amelyben a három állam együttműködésének *alapelveit* fektetik le. A Magyar Köztársaságot *Antall József* miniszterelnök képviseli.

A közép-kelet-európai térség nagy problémája a Keletről Nyugatra tartó *menekülthullám* várható fokozódása. Éppen ezért Ausztriában január 24. és 25. között az Európa Tanács szervezésében *miniszteri szintű tanácskozást* tartanak e témáról. A rendezvényen nemcsak a szervezet tagállamai, hanem Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia, Bulgária, a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Kanada és a Vatikán is képviselteti magát. Az osztrák kormány már elkészített egy okmánytervezetet, amely szerint a bevándorlások kezelésére az *összeurópai mechanizmust kell kidolgozni.* A menekülthullámról fognak tárgyalni január 11-én *Budapesten* a Pentagonale együttműködés migrációs bizottságának ülésén is.

Lendületesen folytatódnak Magyarország és az Európai Közösség társulási szerződésének előkészületei. Ahhoz, hogy 1992. január 1-jétől életbe léphessen a társulás, júniusig *parafálni kell* a szerződést.

Kérdésekre válaszolva a szóvivő elmondta, hogy Antall József izraeli útját előkészítették, napirenden van konkrét időpontot azonban nem tud mondani.

(décsi)

Az új útlevél-ellenőrzés első napja

Ki akadt a hálóba?

Tegnaptól útlevél-ellenőrzési és -kezelési rendszert vezettek be a Magyar Köztársaság államhatárán. A korábbi totális ellenőrzés helyett *szelektív ellenőrzési* gyakorlatot folytatnak.

Az első nap tapasztalatairól kérdezték néhány határállomás vezetőit az MTI munkatársai. *Cseri József* őrnagy, a *rajkai* határátkelőhely határőrparancsnoka elmondta: ezen a napon rendkívül gyér volt a forgalom, a közúti határátkelőn a kora délutáni órákig 300 külföldi és 50 magyar állampolgár lépett be, s 150 külföldi, továbbá 40 magyar állampolgár lépett ki. Tizenhat személyt vontak szigorított ellenőrzés alá, köztük *3 líbiai állampolgárt,* akik a Meridián Expresszen akartak Magyarországra utazni. Az ellenőrzés során azonban bebizonyosodott, hogy *nem rendelkeznek* a magyarországi tartózkodáshoz szükséges pénzzel, így *visszafordították* őket Csehszlovákia felé.

Cseh Németh János alezredes, a *hegyeshalmi* közúti határátkelő parancsnoka ugyancsak arról számolt be, hogy a szokásosnál csekélyebb volt a hétfői forgalom.

Seres József alezredes, a nyírbátori határőrkerület parancsnoka hasonlóképpen mérsékelt forgalomról számolt be a *csengeri,* a *nyírábrányi* és a *záhonyi* határátkelőhelynél. A december végi csúcs után természetszerűen kevesen utaznak egyik országból a másikba, de a gyér turistaforgalomban nagy szerepet játszik a dollárelszámolásra való áttérés is. Az *50 dolláros valutakerettel* rendelkező magyar állampolgárok *nem a keleti szomszédos országokat választják* úticéljuknak, s Romániából, valamint a Szovjetunióból is kevesen utaznak hazánkba, hiszen ott szintén kevés a valuta. Így a határőröknek *az új útlevél-kezelési módszert sem kellett alkalmazniok* ahhoz, hogy gyorsan, fennakadás nélkül továbbengedjék az utasokat.

(MTI)

A korábban elkobzott fegyverek között egy katonai karabély is akadt

„Brazíliai" helyzetkép Hegyeshalomban. Kávéhegyek raktáron
MTI Fotó

Gorbacsov mindkét Koreába ellátogathat

Marton János, az MTI tudósítója jelenti:

Gorbacsov reményét fejezte ki, hogy *áprilisban Dél-Koreába látogathat,* sőt elemzők nem zárják ki annak lehetőségét, hogy a szovjet elnök utazását *phenjani látogatással* is egybekösse. Gorbacsov még sohasem járt Koreában.

Igor Rogacsov szovjet külügyminiszter-helyettes adta át Gorbacsov üzenetét hétfőn *Ro Te Vu* dél-koreai elnöknek abból az alkalomból, hogy Szöulban megkezdődött az első szovjet—dél-koreai politikai konzultáció. Mint emlékezetes, a két ország szeptemberben vette föl a diplomáciai kapcsolatokat, és decemberben megtartották az első Szöul—Moszkva közötti csúcstalálkozót. Gorbacsov üzenetében reményét fejezte ki, hogy Rogacsov gazdasági tárgyalásai sikerrel járnak, mert — mint utalt rá — a szovjet gazdaság jövője és a világ érdeke *közvetlen kapcsolódik* egymáshoz.

A két ország kapcsolatának normalizálása után hírek terjedtek el arról, hogy Szöul 2,3 milliárd dollár értékű gazdasági támogatásban részesítené Moszkvát, de ezt a dél-koreai kormány cáfolta. Tény viszont, hogy számos dél-koreai vállalat készül beruházásokra, amelyek a közelmúltban aláírt megállapodások értelmében *kormánygaranciát* élveznek a Szovjetunióban.

A Szovjetunió hétfőn *sajnálkozásának* adott hangot a KAL dél-koreai légitársaság Boeing—747-es repülőgépének nyolc évvel ezelőtti lelövése miatt. Mint szöuli tisztségviselők elmondták: Igor Rogacsov szovjet külügyminiszter-helyettes mostani szöuli tárgyalásain kifogásolta az ártatlan emberek életét követelő akciót, ugyanakkor cáfolta, hogy az üggyel kapcsolatban bizonyos tényeket eltitkolnának a közvélemény előtt.

A New Yorkból Szöulba tartó Boeinget — a gép állítólagos kémkedési céljára hivatkozva — annak idején szovjet vadászrepülők lőtték le a Japán-tenger felett, s a gépen lévő mind a 269 személy életét vesztette. Az esetet most az Izvesztyija című szovjet lap egyik december végi cikke elevenítette fel, igazi *politikai bombát robbantva:* az újság ugyanis meg nem nevezett illetékesekre hivatkozva azt állította, hogy szovjet katonai búvárok a lelövés után rábukkantak a gép roncsaira, s azt teljesen átkutatták. (A U. S. News and World Report című amerikai hírmagazin legfrissebb száma szerint az Izvesztyija ráadásul azt is megtudta, hogy a gépben lévő holttesteket a szovjetek titokban kiemelték és elhamvasztották, ám ezt a katonai hatóságok nyomására nem hozhatta nyilvánosságra.)

Vevőcsalogató kilátások?

Már a felvásárlásba is belefásultunk

Üresek az üzletek, a polcokon alig-alig árválkodik némi áru, a kereskedők, ha éppen nem áraznak, a pultok átrendezésével foglalatoskodnak.

Sok helyen leltároznak, zárva a bolt — s úgy tűnik, nem is nagyon igyekeznek mihamarabb végezni, kinyitni — vevő immár úgyis csak elvétve akad. Még az élelmiszerüzletekben is csak a hétvégeken van nagyobb forgalom, bár korántsem akkora, mint még egy hónappal ezelőtt is...

Vajon a polcok kiürülését a hétfőnként menetrend szerint bekövetkező áremelések, a felvásárlás okozzák? — kérdeztük *Házi Zoltánt*, a Csemege Kereskedelmi Vállalat vezérigazgatóját.

— Felvásárlás? *Bárcsak lenne* — hangzott a meglepő válasz. — A vásárlók már annyira elfásultak a folyamatos áremelésekben, hogy tudomásul veszik, *úgysem tudják felvásárlással kivédeni.* Egészen elenyésző — legalábbis például a tavaly ilyenkorihoz viszonyítva — a nagyobb beszerzés, a tartalékolás. Az év végén még a cukor, a liszt iránti kereslet sem volt olyan mértékű, hogy felvásárlásnak lehetne mondani. A múlt hét végén talán a mosóporokból fogyott több, de ez sem volt jelentős növekedés.

— *Mire számítanak? Mire lesz és mire nem lesz pénzük a vásárlóknak?*

— Szinte lehetetlen a piaci tendenciákat — rövid távra — két-három hónapra előre megjósolni. Nagyon sok minden befolyásolja a helyzetet — azon kívül is —, hogy nyilvánvaló: már kettészakadt a piac. Egyrészt a *nagyon olcsó áruk* iránt nőtt meg erőteljesen a kereslet, másrészt — s ez a szűkebb réteg igénye — a *minőség* számít, s nem az ár.

— *Az olcsó áruk kínálata viszont — egyenlőre illúzió... Mit tehet a kereskedelem a termelők által diktált magas árak ellen?*

— Most még nem sokat. Ráadásul számolnunk kell — bár a nagyságát felmérni képtelenség — egyebek közt a *zugárusok*, az alkalmi kereskedők tevékenységével, akik az adózást kikerülve, ellenőrizhetetlen csatornákon szereznek be különböző árukat.

— *Mire gondol, ami a Csemegének konkurenciát jelenthet?*

— A cigarettákra például, vagy az italokra. A minap még Unicumot is láttam egy piaci árusnál, lényegesen olcsóbban, mint a boltokban. De egyre több *termelői* vagy *nagykereskedelmi áron* árusító üzlet is nyílik: a diszkontáruházakra, vagy a gyártók saját boltjaira gondolok. Szerintünk a magánélelmiszerüzletek is esetenként *olcsóbb beszerzési forrásokhoz* jutnak. Számunkra sem marad más — meg kell találnunk minden lehetséges módot a *vásárlók megtartására.* Az eddigieknél lényegesen több akciót, engedményes vásárt fogunk tartani, és remélhetőleg egyre több vállalattal kerülünk valódi *vevő-pozícióba*, s megtehetjük, hogy — a közös érdek alapján — *megalkudjunk az árakban.*

— *A vásárlónak mikor lesz valódi vevő-pozíciója?*

— Ez a másik alapvető változás, amire a Csemegénél is, és minden élelmiszerkereskedelmi vállalatnál szükség van. Az elmúlt évtizedekben a kereskedelem sikerét az *árubeszerzés adta*, mert mindenre volt vevő. Most — csaknem minden kapható már —, de kevés a vevő, *meg kell tanulni eladni is.* A jó kiszolgálás, az udvariasság, *a vevőcentrikus magatartás lesz a választóvíz.* Azok, akik erre képesek — talpon maradnak. Akik nem, azoknak a konkurencia előbb-utóbb lehetetlenné teszi.

Reméljük, mielőbb észrevesszük...

(osa)

Nawa-olaj szaúdi kormánygaranciával

Wappler a megváltónk?

Megtörtünk egy monopóliumot, megtörtük minden minisztérium ellenállását, az üzlet létrejött — jelentette ki tegnap *Wappler László*, a Nawa cég elnök-vezérigazgatója azon a sajtótájékoztatón, amelyet eredetileg azért hívtak össze, hogy a nyilvánosság segítségét kérjék. Az elmúlt hetekben ugyanis az erőfeszítések ellenére sem sikerült megállapodni annak a több mint *4 millió tonna olajnak* a sorsáról, amelyet — kormánygaranciák mellett — a Nawa vásárolna Szaúd-Arábiából. Ajánlatuk meglehetősen kedvező, hiszen a megállapodás értelmében az Adria vezeték tengerparti végén az idén 21,5, jövőre pedig 21 dollárba kerül a kőolaj, amelynek minősége Wappler László szerint „hasonló a szovjetéhez".

Tegnap az elnök-vezérigazgató már arról számolhatott be, hogy *minden akadály elhárult* az üzlet elől. Szerződést kötöttek az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztel arról, hogy az első hajó februárban érkezik Krk szigetére. Ezt a mintegy 100 ezer tonnányi nyersanyagot amolyan *próbavásárlásnak* tekintik, s ha megfelel a hazai igényeknek, akkor a százhalombattai Dunai Kőolajipari Vállalatnál dolgoznák fel egy részét, a többit külföldön értékesítik. A Nawa a szaúdi garanciák birtokában azt is vállalja, hogy *bármi történjék is a világpiacon*, a szerződésben rögzített 21,50-es, illetve 1992-től a 21 dolláros ár *nem fog emelkedni.* Ha viszont ennél *olcsóbban* adják-veszik a nemzetközi kereskedelemben e fontos nyersanyagot, akkor *követik az ármozgásokat*, sőt a világpiaci szintnél mindenkor fél dollárral olcsóbban kapjuk a kőolajat.

A szaúdi szállító emellett számos más *kockázatot* is magára vállalt. Garanciája szerint, amennyiben valamilyen okból nem tudja teljesíteni a szerződést, az ottani kormány 43 dollárt fizet hordónként. Állja a jugoszláv kikötőig történő *szállítás* költségeit és a *biztosítási díjat* is. Hogy *mi ebben számukra az üzlet?* Nos, erre nem kaptunk egyértelmű választ Wappler Lászlótól, aki a *Népszava* kérdésére, miszerint milyen érdeke fűződik a szaúdi kormánynak ehhez a megállapodáshoz, azt mondta: ők is *piacokat keresnek*, s meglehet, hogy a diplomáciai kapcsolatok gyorsabb felvételét remélik ettől.

Hamarosan kiderül, hogy *mennyire komoly* a Nawa cég ajánlata, hiszen a februári első szállítás után folyamatosan kell érkeznie a kőolajnak. A szerződés a magyar fél egyoldalú nyilatkozata alapján további három évre meghosszabbítható. Wappler László szerint, ha megkezdődik az általuk felkutatott alapanyag hazai feldolgozása, akkor *csökkenhet a benzin ára*, hiszen most csaknem 30 dolláros olajat alapul véve számítják ki azt, hogy mennyit kell fizetni a kutaknál az üzemanyagokért.

F. Z.

Január 15-től ketyeg az intendánsi óra?

Vitraynál nem szakítanák meg az adást

Milyenek is vagyunk? Ha valakiről, vagy valamiről keveset tudunk, hiányos az információnk, máris lázas találgatásokba kezdünk. *Vitray Tamással* kapcsolatban például, most azt terjesztik, hogy nem kívánja aláírni az intendánsi szerződést, s talán visszatér a sportosztály élére. A további találgatások helyett Vitray Tamást kérdeztük meg:

Jelenleg kit tisztelhetünk önben: a sportosok főnökét, vagy a második műsor intendánsát?

— Az intendánsi posztra pillanatnyilag még nincs szerződési ajánlatom, de várhatóan a héten *Hankiss Elemér* átnyújtja a tervezetet. Természetesen, ettől függetlenül most is részt veszek az átalakítást szolgáló, minden munkában, de ügyvezető igazgatóként *Bányai Gábor* felügyeli mind a két csatornát.

Azt mondják, olyan igényei vannak, amelyek eleve meghiúsítják a szerződés aláírását...

— Nincsenek ilyesfajta igényeim. Ám, ha így kérdezi, szeretném még egyszer leszögezni: az elnök engem *nem kinevezett* december 6-án, hanem *fölkért.* Mára egyébként kialakult az a hat—hat fős stáb, amely a két műsor irányításával foglalkozik a jövőben.

Ezek szerint leköszön a sportosztály vezetéséről. Ki lesz az utódja?

— Épp elég időt dolgoztunk együtt ahhoz, hogy *Gyulai Istvánban* kiváló utódot találtam. A sportosztályon belüli változásokról, újításokról Gyulai Pista nélkül nem kívánok nyilatkozni, de éppen ma tartunk egy közös „értekezletet", amelyen ezekről esik majd szó.

Cáfolja-e, hogy Gyulai esetleg házon kívülről hoz helyettest?

— Nem tudom, hogy a hagyományos értelemben vett helyettesre egyáltalán szüksége lesz-e. Az viszont biztos, hogy kívülről érkező, intelligens, ám a szakmához nem értő emberekre nincs szükség.

Mint például, a szakmai pályázatok jelentkezőire. Vagy erős a hasonlat?

— Jótól kérdezi ezt a pályázati rendszert! Én már a bemutatkozásom során elmondtam, hogy *nem tartom kimondottan szerencsésnek a pályázatokat.* Elsősorban a pályázók szempontjából óriási a kockázat, ha egy jó ötletet elfogadunk, de kellő hozzáértés nélkül bedobják az „áldozatot" a mély vízbe. Aztán az is furcsa dolog, hogy nem szakmabeliek zsűriznek, így is növekszik a leégetés veszélye. S ha már a furcsaságoknál tartok, *december 6-a és január 7-e között én egyetlenegy pályázati munkát nem láttam.*

Ez hogy lehet?

— *Ez itt a kérdés!* Szóval, 1300, vagy még több pályamunkából elém nem került egy sem. Mellesleg e téren is illene betartani a játékszabályokat

Mennyire lesz független intendánsként? Nem tart tőle, hogy megszakíttatják a műsort, mert az elnök drámai nyilatkozatot olvas be?

— Én akkor külföldön voltam, de Hankiss Elemér utóbb elmondta nekem, hogy nem akarta megszakítani a műsort. De azt mondom, *a hibából is lehet tanulni.* Amúgy nálam nem szakíthatnák meg az adást.

Milyen szerződést írna alá szívesen?

— Öt évre szólót, amelyet három év után megerősítenének. Mindenki tudja, hogy Hankiss Elemér nem kíván ennyi időt az elnöki székben tölteni, s ezért számomra inkább olyan biztosítékok szükségesek, amelyek az ő távozása után is garantálják a megfelelő színvonalú munkát.

Hankiss úr a jelek szerint nem csak, hogy nem árt, de használ is a tévének?

— Nagyon téved, aki azt hiszi, hogy Hankiss csak az időt húzza az elnöki székben! Nem szoktam gyakran dicsérni, de *az elnök hihetetlen mennyiségű munkát végez*, különleges szellemi képességekkel felvértezve. Olyan ez a mai Televízió, mint a centrifugálásba kapcsolt, egy helyben toporzékoló mosógép. És Hankissnak nagy érdeme, hogy erőteljes *mozgásba* sikerült hozni a gépezetet.

Mikortól köszönthetjük, vagy ne adj ég, szidhatjuk immár intendánsként?

— Remélem, hogy január 15-étől. S a száznapos türelmi időt is majd akkortól kezdjék a kedves nézők számolni!

(szerdahelyi)

Széchenyire emlékezünk

A legnagyobb magyar az ötezresen?

Az ötezer forintos bankjegyet — melyet márciusban bocsát ki a Magyar Nemzeti Bank —, mint a vágtató infláció jelképét nem tekinti sajátjának a Széchenyi emlékbizottság. (A szakemberek már a tervezés stádiumában tiltakoztak is ellene, hogy az új papírpénzt a „legnagyobb magyar" arcképe díszítse.) Minden egyéb megemlékezésnek támogatói és kezdeményezői a Magyar Tudományos Akadémián tegnap létrejött *Széchenyi emlékbizottság* tagjai. A bizottság elnöke maga *Göncz Árpád.* A közlekedés, a vízgazdálkodás, a könyvtártudomány, a lóversenyzés, valamint az MTA vezetői mellett a rádió és televízió képviselői is részt kérnek a megemlékezés megszervezéséből.

Manapság azonban — s ez Széchenyi emlékéhez méltó — minden tevékenységnek mozgatója a pénz. A Magyar Hitel Bank — amelynek Széchenyi igazgatósága is van —, minikönyv, az *„Adó és garas"* megjelentetése mellett, tetemes *támogatást* biztosít a rendezvényekhez. Májusban, az *akadémiai ülésszak* idején, az ünnepelt apjáról elnevezett Széchényi Könyvtárban lesz a több hónapig nyitva tartó *kiállítás* megnyitója. A Magyar Televízió *műveltségi vetélkedőt* rendez tiszteletére, két *filmjük* már dobozban várja a bemutatást.

Elek Judit filmrendező beszámolt arról, hogy a Bécs XIX. kerületében, Döblingben található tébolyda, ahol Széchenyi meghalt, katasztrofális állapotban van. Talán Bécs város XIX. kerületi tanácsa, amellyel a budapesti I. kerületi önkormányzat *testvérkerületi kapcsolatokat* ápol, rá tudja venni a tulajdonosokat, hogy az itt kialakítandó szociális otthonban *emlékszobát* nyissanak Széchenyinek. A közelben fekvő névtelen tér mindenesetre az ő nevét fogja viselni.

B. M.

A kötél árnyékában (4)

Tárgyalási jegyzőkönyv

A Népszava munkatársa betekinthetett a jutadombi csatát követő periratokba. Most ezekből közlünk részleteket, de meg kell jegyezni: a jegyzőkönyv történészek, hadbírók és életben maradottak szerint is hamis; csak azok a mondatok íródtak le, amelyek az akkori hatalom célját szolgálták. Dobrosi őrnagy úr, a halálraítélt is ezt állítja, ám hozzáteszi: ma már hősnek számíthatna, ha ő 1956. november negyedikén rálő az oroszokra; de nem lőtt. Paska Elemér is elmondta neki, hogy azért állították azt, amit, mert büntetlenséget ígértek érte. Aztán Paskát is halálra ítélték, majd kegyelemben részesítették.

Budapesti Katonai Bíróság
B. I. 031/1958 szám
Titkos!

Készült 1 pld.-ban
1 pld. 81 lap
Soksz. nyt. sz.: 17.

Tárgyalási jegyzőkönyv július 22—augusztus 4-ig megtartott zárt tárgyalás

DOBROSI LAJOS vádlott:

a vádat megértettem, nem érzem bűnösnek magam.

Apám a felszabadulás előtt gazdasági cseléd volt, 1935-ben meghalt. Hárman vagyunk testvérek, bevonulásom előtt és leszerelésem után földműveléssel foglalkoztam, 1954 novemberében vonultam be katonai szolgálatra és 56 decemberében szereltem le.

A Jutadombon nekem beosztásom nem volt, annál a lövegnél, ahol tartózkodtam, Paska volt a lövegparancsnok.

A lövegből a tűzharc során 1—2 lövést adtak le, én nem voltam ott, a löveg mögött tartózkodtam.

A TANÁCS ELNÖKÉNEK KÉRDÉSÉRE HATAIER VÁDLOTT:

vallomásomat fenntartom, Dobrosi Kiss Balázst 1—2 lövés után kiszedte a lövegből és ő ült a helyére. A további lövéseket már ő adta le.

DOBROSI VÁDLOTT:

Ez nem felel meg a valóságnak, én azt sem tudom, hogy ki volt a 2-es kezelő.

PASKA VÁDLOTT:

Hataier vallomása megfelel a valóságnak, Dobrosi kiléptette Kiss Balázst a lövegből és ő tüzelt tovább.

DOBROSI VÁDLOTT:

Nem úgy volt.

TANÁCSELNÖK KÉRDÉSÉRE DOBROSI VÁDLOTT:

A Jutadombon a tűzparancsot a lövegeknek Kicska adta, a Határ útnál KLIBERT. Én az államvédelmi beosztottak kivégzését nem láttam, a Határ úti tűzharc során nem lőttem.

HATAIER VÁDLOTT:

Dobrosi lőtt a Határ útnál a löveggel.

PASKA VÁDLOTT:

Igen, Dobrosi lőtt, és még utána azt mondta: „na, így kell lőni".

DOBROSI VÁDLOTT:

Fenntartom a vallomásomat.

PASKA ELEMÉR SZKV. (részlet a vallomásból):

November 2-án mentünk ki a jutadombi tüzelőállásba. Kicska fhdgy, itt közölte a tüzelési szektorokat, a feladatról csak annyit mondott, hogy meg kell akadályozni fegyveres csoportok ki- és befelé történő mozgását. Csak

később tudtam meg, hogy a szovjetek elleni harcra vittek ki bennünket a Soroksári útra. 1956. november 4-én tüzeltünk először. Ekkor Kicska adta a tűzparancsot. Az úton haladó járművekre lövegem 2 lövést adott le. Ez nem talált. Ekkor Dobrosi belépett a löveghez és ő folytatta a tüzelést. 20—25 lövést adott le. Én a löveg mögött álltam és egyéni fegyveremből 8—10 lövést adtam le az út felé (...)

HATAIER JÁNOS HONVÉD VÁDLOTT (részlet):

1956. november 4-én reggel tűzparancsra, Kiss Balázzsal együtt — aki az elsütőkezelő volt —, 1—2 lövést adtunk le az úton haladó járművek felé. A lövések nem találtak, ekkor Dobrosi ült be Kiss Balázs helyére és ő lőtt tovább. Dobrosi 25—28 lövést adott le. Eltalált egy tehergépkocsit, amelyen 2 ember meghalt.

A Jutadombról a Határ úthoz mentünk és ott Dobrosi parancsára lőttünk (...)

KISS BALÁZS VÁDLOTT (részlet):

Paska lövegrajában 2-es kezelő voltam, a jutadombi tűzharc során parancsra két lövést adtam le, ezek nem találtak, és ekkor Dobrosi belépett helyettem elsütőkezelőnek. Dobrosi ezután még 5—6 lövést adott le, nem tudom, talált-e, mert én lehúzódtam a löveg mögé.

A Határ útnál Kicska parancsára foglaltunk tüzelőállást, ő adta a tűzparancsot is a harckocsira, amit Paska közvetített. A 2-es kezelő helyén akkor is Dobrosi ült, én a löveg mögött álltam, nem láttam semmit (...)

XLIII. R. VÁDLOTT VÉDŐJÉNEK KÉRDÉSÉRE:

Nem is tudom, Dobrosi kinek a parancsára ült be 2-es kezelőnek. Nem láttam, ki találta el a villanyoszlopot a Határ útnál, a harckocsit Dobrosi találta el.

SZEDLÁK ISTVÁN VÁDLOTT (részlet):

Paska szkv. lövegénél hatos kezelő lőszeres voltam. A tűzharc során egy tár lőszert adtam a löveghez. A tüzet Kicska parancsára nyitottuk meg, először Kiss Balázs és Hataier ült a lövegen, azután Kiss helyére Dobrosi ült be, mert Kiss lövései nem találtak. Én csak egy tárral adtam lőszert a löveghez, utána megijedtem és elszaladtam.

SIPOS SÁNDOR VÁDLOTT (részlet):

Lövegparancsnoki beosztásban teljesítettem szolgálatot a Jutadombon. Részünkre Kicska fhdgy. tartott eligazítást, amelyben közölte, hogy feladatunk a szovjet csapatok Budapestre történő bevonulásának megakadályozása. Közölte azt is, hogy amennyiben szovjet csapatok jönnek, lőni kell rájuk. Elmondta, hogy ő ezt a parancsot Szabó őrgy.-tól kapta.

SZEKERES JÁNOS (részlet):

A harckocsira Dobrosi nyitott tüzet és a harckocsi benzintartályát találta el. Ezután lőtték ki a szovjet oldalkocsis motorkerékpárt.

TANÁCSELNÖK KÉRDÉSÉRE:

Amikor én a lőszereket meghoztam a löveghez, Paska lőtt, Dobrosi volt a lövegparancsnok.

DOBROSI VÁDLOTT ÉSZREVÉTELE:

Nem voltam lövegparancsnok.

★

1958. augusztus 12-én.

ÜGYÉSZ (részlet):

A vádat a vádiratban foglaltaktól eltérően a következőkben tartom fenn (...) XLI. rendű vádlottnál: Szervezkedésben való tevékeny részvétel bűntette, további kétrendbeli gyilkosság bűntette, valamint többrendbeli gyilkosság kísérlete miatt (...)

INDOKLÁS:

Dobrosi szkv. vádlott; be-

Jönnek a terroristák?

(Folytatás az 1. oldalról)

kérdeztük a terrorelhárító szakembertől.

— Azt teljesen *kizártnak tartjuk*, ugyanis az arab kommandósok olyan *hatásos* és *korszerű* kézi fegyverekkel vannak felszerelve, amelyekhez a mi *lövedékeink* nem is használhatók. Az sem valószínű, hogy a terroristák *fegyveres harcra* vállalkoznának. Ha akcióra szánnák el magukat, feltehetőleg számukra fontosnak tartott objektumok felrobbantása lehet a céljuk.

Szerkesztőségünket megkereste néhány aggódó budapesti polgár, akik *félve az esetleges magyarországi terrorcselekményektől*, azt kérdezték, a metróban lehet-e különleges óvintézkedéseket tenni. A BKV illetékesétől megtudtuk, ezekben a napokban *fokozottabban figyelik az elhagyott csomagokat, táskákat*, a metrórendőrséggel karöltve próbálják kiszűrni a *gyanúsan mozgó egyéneket*, műszak végén pedig alaposan átvizsgálják az alagutat s a kocsikat. A hatalmas forgalom miatt azonban a repülőterek biztonsági intézkedéseihez hasonlókat *itt nem lehet* megvalósítani, hiszen nem egy állomáson óránként 17 ezer utas is megfordul.

— *Komolyan kell venni a fenyegetéseket?* — kérdezem *dr. Juhász Józseftől*, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság osztályvezetőjétől, aki egyben a már korábban megalakított, *Jonatán* fedőnevű terrorelhárító csoport vezetője.

— Szabolcs megye nyitott határszakaszán az utóbbi időben több ezer személy lépett át illegálisan. Ez a hullám magával hozta a bűnözőket, akik nagyban veszélyeztetik országunk közbiztonságát. A megyei határszakaszt érintő, a közelmúltban kialakult kelet—nyugati tengely mára a kábítószercsempészek, bűnözők már „bejárt" útvonala.

— *Hogyan védekeznek egy esetleges terrorakcióval szemben?*

— Fokozott készültségbe helyeztük csoportunkat, a stratégiailag fontos objektumokat folyamatosan ellenőrizzük.

— *Ezek a terrorszervezetek bizony komoly technikai felkészültséggel bírnak. A Jonatán csoport tagjai képesek felvenni velük a küzdelmet?*

— Szervezetünk nemcsak hazai, hanem nemzetközi viszonylatban is elismert. Szeretném, ha nem kerülne sor ilyen akcióra, de egy esetleges terrortámadás során minden tőlünk telhetőt el fogunk követni, hogy megvédjük a lakosságot és megakadályozzuk az értelmetlen vérontást.

Csarnay—Csokonay—Horváth K.—Schmidt

VÉDETT ISKOLA

Aligha lehet kétséges, hogy a fővárosban jó néhány épületet az eddigieknél szigorúbban őriznek. A terrortámadásról szóló fenyegetéseket a jelek szerint nagyon komolyan veszik az illetékesek, amire példa a Wesselényi utcai zsidó általános iskola védelme is. Az arrafelé sétáló járókelő ebből semmit nem vesz észre, de megnyugodhat, hogy az épület közelébe érve minden lépését figyelik. Egyebek mellett rejtett kamerákkal pásztázzák a környező utcákat, s így kiszűrhetik a gyanús alakokat. Amúgy szokásos a forgalom, szerencsére semmi jele az ijedtségnek.

A bejáratnál azonban fokozott ellenőrzést tartanak, ami lényegében azt jelenti, hogy az iskolába illetéktelenek nem juthatnak be. Újságírók sem. Az igazgatóval is csak telefonon beszélhetek a portán, ám biztonsági okokból semmi fontosat nem mond. Arról azért meggyőződhettem, hogy a gyerekek ugyanolyan felszabadultan viselkednek, játszanak, mint a többi hasonló korosztályú iskolás. Arcukon nem látszik félelem, aggódás. Aggódás inkább a szülők, felnőttek szívében él, akik féltik szeretteiket, gyermekeiket. Szomorú, döbbenetes ez a különös rettegés: ártatlan gyermekeket fenyegethet embertelen pusztítás. De ilyesmi nem történhet meg. Senki, semmiképpen nem okozhat kárt az ártatlanokban.

Az utcán tudom, hogy újra figyelnek, de ez most megkönnyebbüléssel tölt el. S közben abban reménykedem, hogy talán álhír mindenféle fenyegetés, s nem volna ember, aki azt megtenné.

Erősített határvédelem

A BM Határőrség illetékese határozottan *cáfolja* azt a hétfői sajtóértesülést, amely szerint a napokban egy 13, valamint egy 30 fős, fegyveres palesztin kommandó *hatolt be* a zöld határon keresztül a Magyar Köztársaság területére.

Zubek János alezredes, szóvivő az MTI kérdésére válaszolva arra is emlékeztetett: Magyarország — ha jelképes méretekben is — egészségügyi alakulatokat küld a Perzsa-öböl térségében állomásozó nemzetközi haderő támogatására. Így *nem zárható ki, hogy terroristacsoportok ezután próbálnak meg az országba hatolni.* Ezért a határőrség már napok óta *megerősítette a veszélyeztetett határszakaszok őrizetét*, s szükség esetén további intézkedések is elképzelhetők.

(MTI)

Ormándlaky is a III/3-as ügyosztály áldozata?

A főtitkár megkezdte múltjának tisztázását

Tegnapi számunkban — bírósági iratok alapján — megírtuk, hogy Ormándlaky Ernőt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt főtitkárát húsz évvel ezelőtt a Pesti Központi Kerületi Bíróság bűnösnek mondta ki társadalmi tulajdont folytatólagosan károsító és részben bűnszövetségben elkövetett lopásban mint bűnsegédet, s ezért 2 év 6 hónapi szigorított büntetés-végrehajtási munkahelyen letöltendő szabadságvesztésre ítélte, és három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. A Fővárosi Bíróság az első fokú ítéletet helybenhagyta. Azt is megírtuk, hogy az Elnöki Tanács elnöke 1976. szeptember 7-én Ormándlaky Ernőt a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól kegyelemből mentesítette. Tegnap Ormándlaky Ernő az alábbi levelet hozta szerkesztőségünkbe:

„Megrágalmazásom miatt a következők közlésére kérem önöket:

1. Mivel, mint írják, egyéni kegyelemben részesültem, ezért az eltörölt ítélet alapján büntetlen előéletűnek minősülök 15 éve de jure, és ezért nem tartozok számot adni a 20 évvel korábbi eseményekről, de facto pedig azért, mivel nem követtem el a terhemre rótt cselekedetet.

2. A nagy nyilvánosság előtti közléssel súlyosan megsértették emberi, személyiségi jogaimat, melyért a mai napon megtettem a feljelentést.

3. A rágalmazás érdemi részét illetően: a per-újrafelvételi kérelmet haladéktalanul beadom. 1970-ben, IV. osztályos középiskolai tanulóként a magam szerény eszközeivel változtatni kívántam a fennálló rendszeren, ezért politikai röplapokat készítettem fotótechnikával. Az akkori magyar sajtóban (például a Nagy Világ stb.) elvétve megjelenő kritikai gondolatokra kívántam minél több ember figyelmét felhívni, azért így, mivel más sokszorosítási technikával nem rendelkeztem. A III/3-as ügyosztály tevékenységemet, valószínűleg, figyelemmel kísérte, mivel egy napon házkutatást tartottak, a röplapokat lefoglalták, ellenem eljárást indítottak. Az 1956-os koncepciós pereknél bevált módszerrel, politikai ügyből köztörvényes ügyet kreáltak. Ahol a cikkben említett iratokhoz önök hozzáfértek, ott látniuk kellett az ügy alapjául szolgáló, fotótechnikával készült röpiratokat, valamint azt az intézkedést is, mely alapján a Fő utcában, majd a tököli börtönkórházban hosszú hetekig sokkoltak és „elbeszélgettek" velem. A sokkolás célja a nem létező kapcsolataim feltárása volt.

Kiengedésem után az Orvostovábbképző Intézetben nyertem vissza teljes egészségemet, az ott dolgozó orvosok hosszú, áldozatos munkájának eredményeként. Az önök által (valószínűleg a III/3-as ügyosztályon keresztül) megszerzett iratokból ki kell derülnie annak is, hogy kik tettek terhelő vallomást ellenem, és fel lehet tárni, hogy hogyan, milyen súlyos bántalmazásokkal csikarták ki ezeket a vallomásokat. Talán ma már eljutottunk a demokratikus átalakulásnak egy olyan fokára, hogy ezek az emberek el merik mondani az igazat.

Ormándlaky Ernő"

Azt aligha kell hangsúlyoznunk, hogy szerkesztőségünk nem követett el rágalmazást, hiszen mindaz, amit tegnapi számunkban Ormándlaky Ernőről, az MSZDP jelenlegi főtitkáráról közöltünk, bárki számára hozzáférhetően megtalálható, elolvasható, kimásolható, lefényképezhető — természetesen engedéllyel — a Pesti Központi Kerületi Bíróság irattárában.

A perújrafelvétel kézenfekvőnek látszik a múlt tisztázására, bár nehezen értjük, hogy Ormándlaky Ernő csupán egy évvel a rendszerváltás bekövetkezése után látja szükségesnek megtenni ezt a lépést.

Ami szerkesztőségünk és a III/3-as ügyosztály Ormándlaky által vélt kapcsolatát illeti, felhívjuk a figyelmet, hogy ez a szervezet legjobb tudomásunk szerint már tavaly megszűnt. Megismételjük: a főtitkár múltjáról szóló információt a szocdempárt tagjai hozták szerkesztőségünk tudomására.

Végül egy megjegyzés: a politikai közszereplés, a politikai szféra — nem jogi kategória.

Ragaszkodnak az ősi jusshoz

Hétfőn Alsónémedi határában *önkényes földfoglalást hajtott végre* három helybeli gazda, akik kifogásolták a Közös Út Mezőgazdasági Szakszövetkezet földvisszaadási gyakorlatát. A korábban 2200 hektáron gazdálkodó szakszövetkezet közgyűlésének döntése szerint *földmérő bizottság határozta meg*, hogy a földigénnyel jelentkező 300 tag *hol, milyen területet kapjon vissza.*

Az akció során a bizottság 300 hektár földet juttatott vissza a tagok tulajdonába, akiknek többsége *nem az annak idején közösbe vitt földhöz ragaszkodott*, hanem azt a földet kérte, amelyen már évek óta gazdálkodott. Voltak, akik megelégedtek az eredetihez hasonló értékű földdel. Nem így a három gazda, *Szarka Balázs, Kozma Jenő* és *Józan Sándor*, akik ragaszkodtak eredeti földjükhöz. Álláspontjuk szerint ugyanis az aranykorona-értékeket rögzítő könyvelést az elmúlt években manipulálták, az adatok nem hitelesek, így földcsere esetén értéktelenebb területhez jutnának. Csakhogy az eredeti földjük időközben átkerült a szomszédos Felsőbabádi Állami Gazdaság tulajdonába, így e területtel a szövetkezet már nem rendelkezik. Ennek ellenére *Szabó János*, a szövetkezet elnöke — bár az önkényes földfoglalást helytelenítette — hajlandó a *kompromisszumra*: megegyezett a felsőbabádi gazdaság vezetőivel, hogy *visszacserélik* az érintett földterületet, így a három gazda is hozzájuthat *ősi jussához.* *(MTI)*

Pártellenes optika?

Az elnökség csütörtökön tárgyalja

— Előbb tájékozódni kell, nem lehet azonnal állást foglalni egy ilyen ügyben — közölte tegnap szerkesztőségünkkel *Lugossy László*, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt titkárságvezetője, miután tudomást szerzett arról, hogy *Ormándlaky Ernő*, a párt ősszel megválasztott főtitkára korábban büntetve volt. — Reggel óta csöngenek a telefonok székházunkban — folytatta a titkárságvezető. — Az *alapszervezetek* érdeklődnek és aggályoskodnak. Úgy fogalmaznak, hogy a 20 éves ügy kiteregetésének *pártellenes optikája* van, magyarán a *párt elleni provokációnak* tekintik a dolgot. Azt kérdezik, *miért pont a szociáldemokrata párton belül kapargatják ezeket az ügyeket, miért nem másutt?* Elnökségünk *csütörtöki ülésén* napirendre tűzi az ügyet, s akkor bővebbet mondhatok.

— Egyéni véleménye nincs a dologról?

— De igen. Meg vagyok döbbenve. Ormándlaky rendkívül jó képességű ember. Azt mondhatom, mi ketten vittük a pártot... *Emberileg megrendített a hír.* Magam alatt vagyok...

H. I.

osztás nélküli tiszthelyettes volt Paska lövegénél. Amikor azt látta, hogy ennél a lövegnél Kiss honvéd lövései nem találják el az úton haladó járműveket, Kiss honvédet elküldi a lövegtől és ő ül be elsütő- és irányzókezelőnek. 25—28 lövést ad le, mellyel kilő egy tehergépkocsit, a gépkocsin Lóránt és Nagy államvédelmi beosztottak meghaltak. A Jutadombnál kilőtt ezenkívül még egy sorozatvetőt is. A Határ útnál az ő kezdeményezésére és parancsára 10—15 lövést adtak le az úton haladó szovjet harckocsira.

Mindezek alapján XLI. rendű vádlott vonatkozásában a legsúlyosabb büntetés kiszabását kérem. (Összesen 17 vádlottra kérte a legsúlyosabb büntetés kiszabását az ügyész. — *a szerk.*)

DR. PÁSZTI FERENC ÜGYVÉD:

XXIX., XXXIII. és XLI. — ez utóbbi Dobrosi — a szerk. — rendű vádlottaknál kérem figyelembe venni, hogy a hadosztály átállása megtévesztette őket. Parancsra cselekedtek és parancsnokuk példamutatása serkentette őket. Nem voltak képesek mérlegelni, hogy a parancs, amelyet teljesítenek, bűnös parancs-e. A lövegparancsnokoknál a tűzparancs továbbításának lehetősége vitatható és feltehető a kérdés, hogy egyáltalán szükség volt-e a tűzparancs továbbítására.

Kérdés, hogy e vádlottaknál cselekményüket meg kell-e torolni, vagy meg kell-e nevelni őket a társadalom számára. A védelem álláspontja szerint megfelelő tartalmú börtönbüntetés is elegendő.

VÁDLOTTAK AZ UTOLSÓ SZÓ JOGÁN:

DOBROSI VÁDLOTT:

Kérem figyelembe venni, hogy munkaképtelen szüleim eltartásáról kell gondoskodni.

ÍTÉLET A NÉPKÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

(...) Dobrosi vádlott bűnös 1. a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel bűntettében;

2. többrendbeli felbujtói minőségben elkövetett gyilkosság bűntettében, illetve kísérletében, valamint többrendbeli gyilkosság bűntettének kísérletében (...)

Ezért összbüntetésül halálbüntetésre, mint főbüntetésre, lefokozásra és teljes vagyonelkobzásra, mint mellékbüntetésre ítéli a bíróság.

INDOKLÁS (részlet):

Dobrosi Lajos sortizedes az ellenforradalom időszakában a Jutadombra került, ahol előírás szerint közreműködött a harci körlet berendezésében.

Itt, a kétségkívül fennállt, kisebb fokú szervezetlenség folytán Dobrosi vádlott, bár önálló rajparancsnok volt, mégis a Paska-féle lövegrajhoz került, ahol így két sortűzhelyettes tartózkodott. November 4-én, a tűzharc megindulásakor Dobrosi tizedes látja, hogy a löveg irányzója, Kiss Balázs, újonc lévén, eredménytelenül céloz, ezért ő beosztásából elzavarja és maga ül az irányzó helyére, és ettől kezdve az irányzói és elsütőkezelői feladatokat maga látja el.

Lövegükkel közel 30 lövést adnak le. Ezeket mind Dobrosi vádlott irányozza. A lövésekkel eltalálnak egy tehergépkocsit, melyen két államvédelmis tiszt meghal, majd a későbbiek során egy sorozatvetőt is sikerül kilőniük. Dobrosi vádlott beosztott társai előtt hősködve dicsekszik el azzal, hogy milyen eredményesen célzott.

A későbbiek során, amikor a lövegraj áttelepül a Határ útra, akkor a kérdéses lövegraj ugyancsak tüzet nyit, mely alkalommal ugyancsak Dobrosi és Paska irányoz, akkor ismét eltalálnak egy harckocsit, melyre ugyan többen rálőnek, ennek egyébként a benzintartálya felgyulladt. Dobrosi ekkor ismét hősködni kezd és kijelenti: „na így kell lőni".

A Katonai Bíróság sem a főbb bűncselekményt elkövető vádlottak vonatkozásában, sem a többi katonai részfeladatot végrehajtó vádlottaknál nem fogadta el azt a védői, illetve vádlotti beállítást, hogy ők csupán parancsra cselekedtek, melynek törvénytelen voltát nem látták. Nem volt ez az álláspont elfogadható nem csak azért, mert a kérdéses parancsok, intézkedések minden józanul gondolkodó embernek bűnösnek, sőt ezen túlmenően politikailag ellenségesnek kellett hogy feltűnjenek, és így azokat teljesíteniük nemcsak hogy nem kellett volna, hanem egyszerűen meg kellett volna tagadniuk, hanem azért sem volt ezen érvelés helytálló, mert a jelen bűnügyben szereplő, kisebb súlyú bűncselekményt elkövető vádlottak jó része nem is maradt meg annál, hogy csupán a parancsnoki intézkedést végrehajtják, a harcban készségesen részt vettek, tehát feltétlenül azonosították magukat a paranccsal, annak politikai célkitűzéseivel, bűnösségük feltétlenül megállapítandó volt.

XLI. R. VÁDLOTT:

Fellebbezek, kegyelmet kérek.

XLI. VÁDLOTT VÉDŐJE:

Fellebbezést jelentek be a tényállásnak — a védelem álláspontja szerint — részbeni téves megállapítása miatt, a jogi minősítés miatt, további enyhítésért, és kegyelmet kérek.

Bodzabán István

(folytatjuk)

A bűncselekményt nem lehet meg nem történtté tenni

Politikusok tiszta erkölcsije

Mikor van helye egyedi mentesítésnek? — kérdeztük tegnap az Igazságügyi Minisztériumban Szalay Csabát, a büntetőjogi főosztály kegyelmi ügyekben illetékes munkatársát, aki tájékoztatásul elmondta, hogy kegyelmi mentesítésnek általában akkor van helye, ha törvényi vagy bírósági mentesítésre nincs mód (mert még nem telt el az ehhez szükséges idő, illetőleg súlyosabb bűncselekményről van szó). Az elítélt, illetőleg az ő érdekében bárki kegyelmi kérelemmel fordulhat a köztársaság elnökéhez, hogy a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól mentesítse. Ezt a kérelmet az első fokon eljáró bírósághoz kell benyújtani, amely felterjeszti a kérelmet az Igazságügyi Minisztériumhoz. A végső döntésre itt készítik elő az anyagot.

A mentesítésnek három formája van: törvényi, bírósági és a köztársasági elnök által adható kegyelmi mentesítés. Jogi tekintetben mindhárom mentesítés egyenértékű, tehát a kedvezményezett számára „tiszta" erkölcsi bizonyítványt jelent. Magyarán a kegyelemben részesült személyt nem lehet büntetett előéletűnek nevezni. Egy esetleges újabb elítélésnél azonban a korábbi cselekmény súlyosító körülmény is lehet. Magyarán az egyszer elkövetett bűncselekményt utólag nem lehet meg nem történtté tenni.

Ormándlaky Ernő a leírtak tanúsága szerint 1976-ban mentesült, de ha nem kérte volna, a törvény erejénél fogva is büntetlennek kellene tekinteni. A büntetés kitöltésétől számított tíz év ugyanis már letelt. Ilyen kedvezményben, mondotta a szakember, a visszaesők nem részesülhetnek: nekik a bíróságtól kell kérniük a mentesítést, s kedvező döntés csak akkor születik, ha arra érdemesnek bizonyulnak.

— bodnár —

Nyitás előtt

Új homlokzat, új csónakos

Az arra járóknak megakad a szeme a homlokzaton. Csupa márvány, csupa csillogás a sok kopott, öreg épület között. Odabent, az előcsarnokban, míves rézdíszek, tükrök, növények és elegancia mindenütt.

Íme az újjáépített *Arany János Színház, a Paulay Ede utcában*, a főváros VI. kerületében.

Az igazgató irodája a második emeleten van. Mehetnék liften is, de még nem működik. A hírek szerint elfelejtettek engedélyt kérni az illetékesek.

A műszaki átadás még nem történt meg. De a megújult gyermekszínház társulata már felkészülten várja a hónap végi premiert.

— Gyermek- és ifjúsági színház — javít ki rögtön *Meczner János* igazgató. — Hiszen a két korosztály nívós szórakoztatása, nevelése egyaránt fontos. Ők a jövő színházlátogató közönsége. Ami pedig az átalakítást illeti: építész-tervezőink azt hiszem elérték a céljukat. *Kőnig Tamás* és *Wágner Péter* az eredeti, 1908-ban készült tervek szerint, *Lajta Béla* elképzelései alapján rekonstruálták a homlokzatot. A 450 személyes színházterem a húszas évek ízlését tükrözi. Az újjáépítés lehetőséget adott a 99 néző befogadására alkalmas kamaraterem kialakítására is. Itt

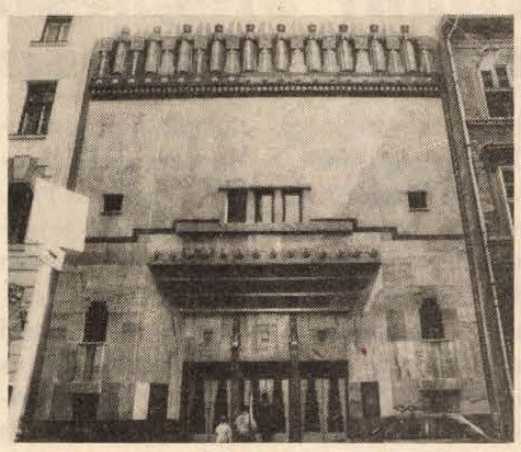

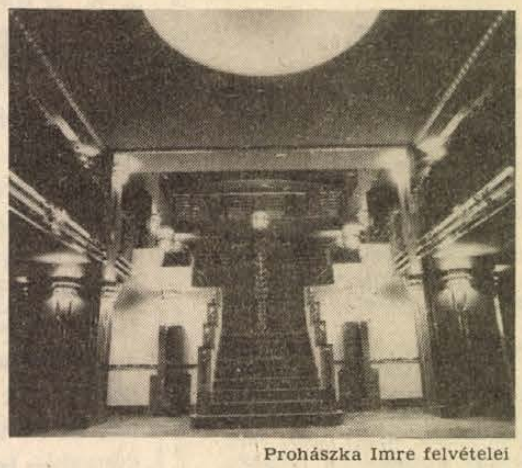

Prohászka Imre felvételei

mód nyílik az esti ifjúsági darabok bemutatására.

— *Műsortervei tükrében hány éves kortól jöhetnek a gyerekek?*

— Hat éves kortól korlátlan a dolog, hiszen a szülő, sőt nagyszülő is szívesen nézi meg a mesejátékokat és a fiataloknak szánt klasszikus darabokat. Most, január 24-én *Weöres Sándor A holdbéli csónakos* című játékával mutatkozunk be a közönségnek. A darab ősbemutatója éppen húsz esztendeje volt a *Thália Színházban*. A kamarateremben 25-én három görög tragédia ötvözete kerül színre, *Valló Péter* rendezésében, *Test-vér-harc* címmel. Terveink szerint bemutatjuk a kortárs lengyel szerző, *Andrzej Maleska* álomjátékát. *A Vihar a Gogo Színházban-t Vas Zoltán Iván* állítja színpadra. A nagyszínpadon *Békés Pál—Várkonyi Mátyás Félőlény* című zenés-mesés rémjátéka szerepel tavasszal, amelyet *Ács János* rendez. *Goldoni a Két úr szolgáját* is Valló Péter rendezi. S még egy premier látszik biztosnak, *Pável Vasicek Mese a fekete cilinderről és a szivárványszínű labdáról* címmel.

— *A mesék hiteléhez hozzátartozik a látvány is. Manapság sokan panaszkodnak a jelmezek, a díszletek kényszerű, pénztárca-szabta sivárságára.*

— Igyekszünk érdekes, értékes és ugyanakkor színes világot varázsolni a színpadra. A gyereket itt irodalmi, zenei, tánc- és vizuális hatás egyszerre éri. Nagyon lényeges, hogy megmozgassuk a fantáziáját. Éppen ezért, amennyire csak lehetséges, nem adjuk fel elképzeléseinket.

— *Játszanak szombaton, vasárnap délelőtt és délután, néha este is, no meg a kamarateremben. Hány színész dolgozik a társulatnál?*

Harminckét szerződtetett színészünk van. A stúdiónkban húsz fiatal tanulja a színészmesterséget úgy, hogy közben játszik is. A hétvégi sűrített program elsősorban a család együttes szórakozását szolgálja. Nem elérhetetlen ez, hiszen nálunk a legdrágább jegy 60 forintba kerül. Egyelőre . . .

Várhegyi Andrea

TELE/VÍZIÓINK

A politikus művész szorongása

Azt állítja *Orwell*, hogy ***nincs olyan regény, amely ne politizálna***, még ha a szerző ki is jelenti magáról, hogy nem érdekli a politika, mert a kijelentés maga is politikai állásfoglalás. Majd azt is megállapítja, hogy *igazán hitelesen „belülről" az európaiak képesek erre*. Lehet, hogy mára már nem érvényes Orwell véleménye, mégis, mintha őt igazolta volna az *amerikai Sydney Pollack* és az *európai Andrzej Wajda*. Akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy ők nem regényt, hanem filmet „írnak".

Két hasonló méretű művész, azonos területen, mégis különböző pályán. Pollack az amerikai művész politikai és morális lelkiismeret-furdalásáról beszél, Wajda pedig a saját felelősségéről, arról, hogy ezen a tájon minden valamirevaló művésznek küldetése van. Az *Egyesült Államokban* a hatvanas évek tették próbára az értelmiség becsületét, s noha Pollack is elkészítette a maga filmjét, *A lovakat lelövik, ugye?* címmel, erkölcsi bizonytalansága megmaradt, mert egyfelől úgy érzi, hogy tettnek kevés volt, másfelől örül, hogy nem ártotta bele magát a zavaros politikába. Wajda viszont nagyon is beleártotta magát. Nemcsak úgy, hogy kezdettől fogva ott volt a Szolidaritásban, hanem úgy is, hogy élete első megalkotott filmkockájától fogva előkészítette azt. Igaza van Orwellnek; *ez Európa!*

Mindig is az volt a határozott véleményem, *hogy Wajda magyar filmrendező is.* Csodálhatom, megérthetem, magamhoz közelinek érezhetem *Menzelt, Tarkovszkijt, Formant, Jancsó Miklóst*, de igazán rólam, Európának erről a meggyötört tájáról, népeinek kiszolgáltatottságáról, elzülléséről é: titkos vagy nyílt szabadságharcairól hitelesen és „belülről" ő mondta el a legtöbbet a világnak, méghozzá azzal a szándékkal, hogy a világ tudomást szerezzen róla. Mint az interjúból kiderül, *életműve nem más, mint üzenetek a szabad világba: Jalta után is élünk!*

Sydney Pollack őszintén csodálkozik azon, hogy *A lovakat lelövik, ugye?* Európában mekkora sikert aratott, a mérsékelt hazai fogadtatáshoz képest. Betört volna az európai szellem Amerikába? Először tapasztalták meg, hogy a politika kivá'ó embereket is megronthat, mert egzisztenciális szempontból cseppet sem veszélytelen kiállni valami ellen vagy valaki mellett, s a politikának valóban ez a legnagyobb csapdája.

Andrzej Wajdát politikai és társadalmi érzékenysége nem rontotta meg, pedig bedobta magát a sűrűjébe. Talán azért, mert a politikát nem tévesztette össze a hatalommal. Úgyhogy néhány magyar értelmiségi politikus figyelmébe ajánlhatom.

Walesa és mozgalmának felkent támogatójaként a mostani választásokon Mazowiecki oldalán állt, s mert ez az „oldal" vesztett, kilép a tevőleges politikából, de nem hány kígyót-békát a győztes táborra, sőt, nem is hiszi, hogy egyik rosszabb vagy nemzetietlenebb volna a másiknál. Azt mondja Wajda. *nem lehet ma ellenzéki, mert akkor azt támadná, amiért eddig harcolt. Ez az igazán nagy dilemma.* Nem egy gyűlölt rendszerrel áll szemben, hanem a politikai hatalommá vált nemzeti mozgalom, úgy látszik, törvényszerű tagolódásával.

Nem kell hozzá nagy jóstehetség, hogy feltegyük a kérdést: művészek, akik az ellenzéki szerepet, amelyet rájuk ruházott a történelem, ezután hogyan vállalhatják? Mi hát akkor a dolguk? Nagyon egyszerű volna azt mondani, hogy *visszatérni. Igen ám, de hogyan?* Úgy tűnik, Wajdának sikerült megtalálnia a kellő pillanatot, azt az időt, amikor egy párt, egy politikai csoport helyett művészhez méltóan az egész nemzetét szolgálhatja.

Sydney Pollack — neve után ítélve nagyon is európai örökséggel megverve vagy megáldva — mintha büszkébb volna filmjeinek európai sikereire, mint a dollármilliókra, amelyeket hazájában keresett. Ez is Orwell megállapítását igazolja: *a művészet több mint szellemi termék, hús és vér, maga az élet.*

Éppen ezért Pollack egy szorongásos amerikai milliomos, míg Wajda afféle — saját szavaival élve — *provinciális európai művész*, azért vágyik nemzetközi sikerre, hogy életjelet adjon e kontinens közepéről. Gyanítom, hogy igaza van. Talán többet ér, mint vállalni a lelkiismeret-furdalást, ráadásul nem is amerikai módra.

Kovács Júlia

A látványból soha nem elég

Óriás disznó a Fal felett

Tina, a tiszteletbeli látványos

Jonathan Park mostanában arról álmodozik, hogy *„valami igazán kis dolgot is alkothat"* még az életében. Kicsit szokatlan a vallomás éppen a mai világban, amikor mindenki egyre többet akar elérni, egyre nagyobb sikerek felé tör. Ám tudnunk kell, hogy Jonathan Park mérnök és állandó társa, *Mark Fisher* építész már több mint egy évtizede százméterekben és mázsákban méri a feladatokat. A Fisher—Park páros

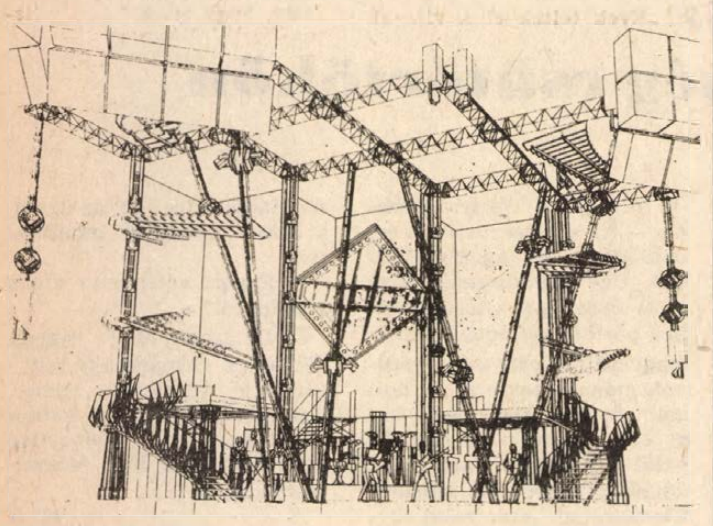

Fisher és Park legújabb terve

ugyanis a pop-rock szakma jelenleg leginkább keresett és legjobban kereső látványtervező-duója.

Fisher és Park számára nincsen lehetetlen. Az esetek többségében az együtteseknek és énekeseknek elég átnyújtaniuk a koncertek zeneanyagát, s a többi már a mérnökök dolga. Nem mondhatni, hogy annak idején a két úriember egyetemi diplomával a zsebében kimondottan a látványtervezést képzelte el életcélul, de az első, 1977-es siker, a grandiózus Pink Floyd-koncert „megépítése" megpecsételte a sorsukat.

A két angol Cambridge-ben tanult, de napjainkban a munka elsősorban az *Egyesült Államokba* szólítja őket, s persze a világ legkülönbözőbb országaiba, amerre a sztárparádé viszi őket. Csupán tavaly négy hatalmas és valóban látványos gála tető alá hozásán fáradoztak: *Tina Turner, Janet Jackson,* a *Rolling Stones* és a berlini *Pink Floyd* koncertje szerepelt a rockétlapon. Nehéz különbséget tenni, hogy melyik fellépésnek a díszletezése sikerült a legjobban, de az biztos, hogy a Pink Floyd Fal produkciója követelte a legtöbb munkát.

Berlinben a *Potsdam* téren ismét felépült a jelképes Fal ezúttal egy óriási vár formájában. Összesen 500 tonna építőanyagot használtak el, az építmény 45 méter hosszú és 30 méter magas volt, 2500 speciális, világító téglát is tartalmazott. Az már az apróságok közé tartozott, hogy a fény-, hang- és tűzijáték-orgiát komoly gépkocsipark és 15 méteres pöffeszkedő disznó tette még izgalmasabbá — 300 ezer néző nagy örömére.

A Pink Floyd minden kérdésben szabad kezet adott a duónak, nem úgy Tina Turner, aki nemcsak a tervezésbe szólt bele, hanem az építés során is ott sürgött, hogy szükség szerint maga is irányítsa a munkát. Ettől függetlenül Fisher és Park jól állta a megpróbáltatásokat, sőt kijelentették: Tina Turnert felvették tiszteletbeli látványtervezőnek, annyira remek ötletei voltak. Úgy tetszik, ez az év sem a Park által megálmodott „kicsinységek" szellemében telik majd el. Máris készülnek *Whitney Houston* világ körüli koncertjére, s a díszletek terveit szemlélve, minden korábbinál leleményesebb színpadkép várja majd a Houston-rajongókat.

Sz. Cs.

Nyolc változat

Zoltán Mária Flóra nem kényezteti gyakori kiállításokkal közönségét. Legutóbb a *Fészek klub* parányi körgalériájában is megelégedett a kamaraérettel.

Ezen a kiállításon az alkotó eddigi életművének legalább hat fődarabját láthattuk két tematikus grafika kiegészítésével. Úgy is fogalmazhatnánk; nyolc változattal állunk szemben — lényegében a portré lehetőségeire fogalmazva. Az alkotó alapjában kötődik a hagyományos műfajhoz, olyannyira, hogy Saskia-verziói művészettörténeti előzményekre utalnak. Egyúttal azonban valami mást is akar művelni ezzel a hagyománnyal.

Zoltán Mária Flóra számára — úgy tetszik — a gesztus jelentősége nyilvánvaló: a természeti formák olyan átírását gyanítja benne, amely egyúttal az önkírásra is módot kínál. A festő számára így szerencsésen egyesül az alkotói cselekvés, a teremtés mozzanata az önmagát föltáró én igényes korrekciójával. A portré, mert — ugye — továbbra is arról van szó, elveszti az ábrázolás eredendő szándékát, a hasonlítást, helyébe viszont megnyeri a kifejezést, amely alighanem az egyik legjelentékenyebb lehetőségként szerepel századunk, a mostani századvégnek meg kivált, alkotói kiindulópontjai között.

Ezeknek a képeknek korántsem csak a gesztusai hangsúlyozottak. Annak látjuk színeit is, amelyek súlyosabbak a szokványosnál. Bárki számára világos lehet a kiállítás láttán, hogy a festő magabiztos ízlése újra meg újra képes biztosítani a képek groteszk harmóniáját. Alkotójuk biztonsággal üti meg azt a hangot, amely a huszadik század legelején már megpendült a festészetben, egyelőre azonban semmi sem indokolná lecsengetését.

Fábián László

Beszélgetés az Oscar-díjas cseh jelmeztervezővel

Amikor beléptünk a francia történelembe

Fekete-fehér fotó egy prágai padlásszoba falán. *Jennifer Beals* és *Glenn Close*, a *Flashdance* és a *Végzetes vonzerő* sztárjai között egy ötvenhárom éves cseh festőművész, aki jelmeztervezőként lett világhírű: *Theodor Pistek, Oscar*-díjjal a kezében.

A kép *Los Angelesben* készült 1985-ben, amikor *Milos Forman Amadeusának* kosztümjeiért az *Amerikai Filmakadémia* legmagasabb kitüntetését kapta.

— *Öt évvel az Amadeus sikere után a Valmont jelmezeivel újra nyerhetett volna Los Angelesben. Komoly esélye volt a második Oscar-díjra: ott volt az első öt jelölt között.*

— Igen, nyerhettem volna. Mégsem reménykedtem.

— Miért nem?

— Gondolja csak meg: a Valmont kosztümjeivel ugyanazt a kort kellett megidéznem, mint az Amadeus jelmezeivel — a rokokót. Aztán az is rontott az esélyeimen, hogy tavaly a *Veszedelmes viszonyok* jelmeztervezője kapott Oscar-díjat és *Stephen Frears* filmje ugyanarra a történetre épül, mint *Forman Valmontja*. Ez volt a második érv, amely ellenem szólt. A harmadik: Forman alkotását annyira barátságtalanul, akkora fanyalgással fogadták az amerikai kritikusok, hogy azok

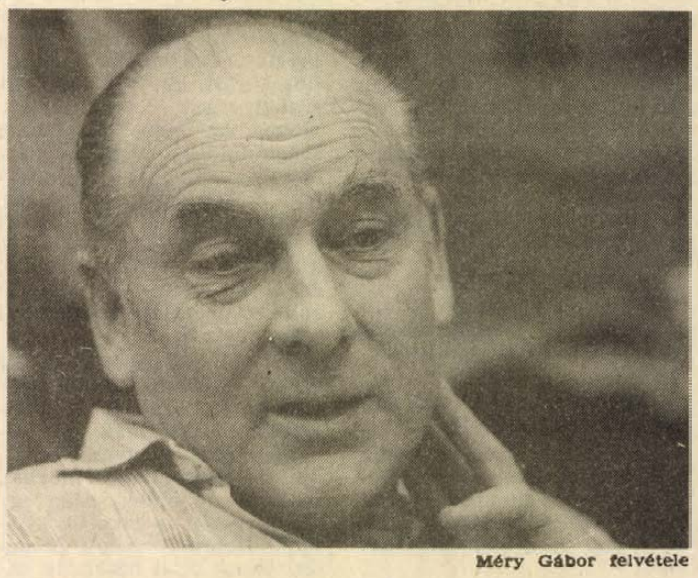

Méry Gábor felvétele

után egyszerűen dőreség lett volna bizakodni.

— Forman hogy reagált a rossz kritikákra?

— Látszólag oda sem figyel rájuk, de belül bizonyára sértve érzi magát. Az amerikai kritikusok nem ismernek lehetetlent. Ők nem nyulakra és nem fácánokra vadásznak, hanem elefántra. És Forman hatalmas elefánt számukra. Eleinte az Amadeust is kíméletlenül lehurrogták, csak később, az Oscar-eső után kezdtek változni a vélemények. Én szerencsés vagyok, mert sem az Amadeus, sem a Valmont kosztümjeire nem kaptam rossz kritikát. A Valmont francia klasszikus regény alapján francia—amerikai koprodukcióban készült és a párizsi forgatások során bizony többször is a tudatunkra adták, hogy nagyon bátrak voltunk, amikor „beléptünk" a francia történelembe. Végig, az utolsó napig árgus szemmel figyeltek bennünket és nemcsak Milost és engem, „a cseheket", hanem az amerikaiakat és még a ruhákat varró olaszokat is, úgyhogy ezek után nem mondhatok mást, csak azt: nekem a franciáktól kapott César-díj sokkal nagyobb elismerést jelent, mint hinné.

— Valmontot, a kíméletlen szívtiprót az angol *Colin Firth* alakítja. Sosem hallottam róla.

— Én sem ismertem őt korábban, ez az első jelentés filmszerepe. Igen, Formannak fantasztikus érzéke van a színészekhez . . . nincs az a producer, aki rábírná, hogy jó nevű sztárokat szerződtessen. Ő mindig a figurából indul ki és aszerint választ színészt a szerepre. Nála két dolog fontos a filmben: *a cselekmény és a színészi teljesítmény*. Erre figyel, erre épít kezdettől fogva. Visszatérve Colin Firthre: engem rettenetesen meglepett, hogy ő lett a film címszereplője. Colin Firth finom, gyengéd lélek lágy arcvonásokkal, s megjelenésében is inkább feminin és nem az a típus, akiben a vágy gyilkos és kártékony szenvedélye duzzad. Első találkozásunk után csak annyit mondtam Formannak: erről a Valmontról aligha hiszi majd el a néző, hogy ő volt a kor playboy-a, Firth nem az típus. Ne izgulj, majd azzá válik, felelte Milos. Általad és általam.

— *Forman újabb forgatás előtt áll; önnek biztosan elárulta, mi lesz a következő munkája.*

— Nem, nem árulta el, mert imád titkolózni. Azt közölte csak, hogy számol velem, várjam a hívását.

Szabó G. László

Korlátozott igazságtétel egykori tulajdonosoknak

Ki, milyen kárpótlásra számíthat?

Vajúdtak a hegyek, de egeret szültek... A hosszas koalíciós tusakodás és kisgazdarészről ismételten elhangzó politikai ultimátumok ellenére sem került még a törvénytárba a földtörvény. A kormány pusztán a *kárpótlás* egységes szabályozásáról fogadott el egy törvényjavaslatot, de ennek szövegében a *reprivatizáció* még címszóként sem fordul elő. Könnyen megeshet, hogy a tervezet még a parlamenti tárgyalás előtt megfeneklik a koalíciós ellentétek zátonyain.

A magántulajdon rehabilitálása

Mint várható volt, a föld visszaadásának gondolatát *elvető* javaslat nem nyerte el a kisgazdapárt osztatlan tetszését. A parlamenti frakció viharos ülése után ezt meglehetős nyíltsággal hozták a legerősebb kormánypárt tudomására. A kormány e helyzetben — a törvényjavaslat mielőbbi parlamenti keresztülhajszolása helyett — a jelek szerint az *időhúzás* taktikájához folyamodott, miközben kulisszák mögötti tárgyalásokat szorgalmaz. A földkérdés kusza szálainak kibogozásához hatpárti megbeszélést is igényelt, de az ellenzék vezető politikusai a kormány értésére adták: *a hatpárti tanácskozás nem lehet a kormánypártok közötti nézeteltérések elsimításának fóruma.*

Eközben a T. *Ház* asztalán már ott porosodik a kormány törvényjavaslata, bár fontos részleteiről az éles polémiák elterelték a közvélemény figyelmét. Rejtve maradtak olyan fontos kérdések, mint hogy *ki, milyen vagyontárgyért, milyen összegű kártalanításra számíthat?*

A törvényjavaslat indokolása arról árulkodik, hogy a kormány csak az 1949. július 8-a után keletkezett sérelmeket kívánja orvosolni. Abból indul ki, hogy a fordulat éve után létrejött *politikai diktatúra megszámlálhatatlan intézkedéssel csorbította a magántulajdont.* S ha az érintettek nem is kaphatják vissza eredeti tulajdonukat, legalább korlátozott mértékű kárpótlásban részesüljenek. E kárpótlás mértékét a nemzet teherbíró képessége korlátozza — szögezi le a kormány. Az inflációnövelő hatás ellensúlyozására nem készpénzben, hanem *értékpapírban* térítenék a károkat.

Kik jogosultak kárpótlásra? Kizárólag természetes személyek, ha a szóban forgó törvénytervezet mellékletében szereplő jogszabály alapján vették el, államosították egykori vagyontárgyaikat. A nagyvállalatok államosítása 1949 előtt már megtörtént, de a kisebb iparvállalatok tulajdonba vételéről szóló rendeletben is több mint félszáz sűrűn gépelt oldalt tesz ki a károsultak listája. (Az *öröklési jogot* a kártalanítást illetően a törvény csak a gyermekek esetében ismeri el. További leszármazók, egyéb örökösök tehát eleve elesnének a kárpótlás lehetőségétől.)

A jogosultak köre *széles;* benyújthatják igényeiket az államosított ipari, közlekedési vállalatok egykori tulajdonosain kívül mindazok, akiket az ötvenes évek tagosításai sújtottak, akik állami kényszer hatására mondtak le *termőföldjükről*, a tulajdonukban lévő *erdőről*. Ugyancsak jelentkezhetnek kárpótlásért a *gyógyszertárak* egykori tulajdonosai, valamint azok a *háztulajdonosok*, akiknek ingatlanát a házingatlanok állami tulajdonba vételéről szóló 1952. évi IV. törvényerejű rendelet alapján vette el az állam. (A bérbe adott 5-6 szobásnál nagyobb egykori fővárosi bérlakások 85 százaléka sorolható ide.) S ugyancsak számíthatnak az állam megértésére azok a „jogellenesen" külföldre távozó személyek, akiktől államigazgatási úton kobozták el lakásukat.

Legfeljebb ötmillió forint

A kormány első lépésként az államhatalom által okozott tényleges kár összegét szeretné felmérni. A bejelentett igények figyelembevételével egy *szorzószám alapján* számítanák ki az időközben bekövetkezett értékváltozást. Egy 1949-ben jogtalanul elvett ingatlan esetében például 7,5 a szorzószám; az ötvenes években elszenvedett károkat 4,6-es arányszámmal kellene felszorozni. Egy 1987-ben keletkezett jogsérelem után pedig az akkori érték 1,8-szeresét vennék figyelembe.

A kárpótlás azonban személyenként és tulajdoni tárgyanként is korlátozott: *legfeljebb ötmillió forint lehet.* Tényleges kára 60 százalékát kaphatná meg *kárpótlási* (befektetési) *jegy* formájában, akinek 100 ezer forintot nem ér el a kimutatott kára. Háromszázezerig 40, 3—600 ezer között 20, 600 ezer fölötti értéknél pedig már csupán a tényleges kár 10 százalékának megtérülésére számíthat a kárpótlási jegy tulajdonosa.

A kárpótlási jegy az állami vagyon privatizációja során értékesített vagyontárgyak megvásárlásánál is felhasználható. Az érdekeltek a törvény közzététele után három hónapon belül nyújthatják be igényüket a később felállítandó *megyei kárrendezési hivatalhoz.* E határidő elmulasztása azonban jogvesztéssel jár.

Aki vet – nem biztos, hogy az is arat

Külön fejezetet szentel a törvényjavaslat a földkérdésnek. A kár mértékét ez esetben az *aranykorona-érték* alapján állapítanák meg. Mégpedig úgy, hogy 1 aranykorona-érték 2000 forintnak felel meg. Ez persze messze esik az eredeti kisgazda-elképzeléstől; az 1947-es tulajdoni állapotok visszaállításában bízó választási ígéretektől. Ugyanakkor a kormányzat mai elképzeléseinek *a téeszek sem tapsolnak.* A kárpótlási jegyek névértékével — bár erről még szakmai berkekben folynak a viták — a közös gazdaságok vagyonát terhelnék meg. Ezt öt év alatt kellene visszafizetni az államnak. A termőföld kötelező *természetbeli kiadását* is előírná a törvény, de csak az állami tulajdonú földek terhére. Ez utóbbi mértéke azonban nem nyújt fedezetet valamennyi igény teljesítésére.

A törvénynek, a kormány tervezetében szereplő dátum szerint, már január 1-jén hatályba kellett volna lépnie. Valójában ma arra sincs határozott politikai garancia, hogy a kárpótlási törvényt néhány hónap alatt sikerül tető alá hozni. Így a termelőszövetkezetek prolongált gondokkal nézhetnek szembe; most sem tudhatják biztosan, ha tavasszal ők vetnek, *kik aratnak, kik takarítják be a termést?*

A második éve zajló áldatlan politikai viták alapján csak egyet tudhatunk biztosan: a földkérdést a politikai vitapartnerek az idén sem hagyják parlagon...

Bodnár Lajos

Tett helyett aggály?

Palotás János az Expo megtorpedózásáról

Gyönge lábakon állnak a főpolgármester érvei, melyeket a világkiállítás megtorpedózására felhoz. Gondolatmenete, melyet a közelmúltban „Később, másképpen" címmel egy laptársunkban közzétett, még a nem közgazdászokat is elképesztette. Az aggályok egy részéről neves közgazdát, Palotás Jánost, a Vállalkozók Országos Szövetségének elnökét kérdeztük meg.

A városvezető szerint „egy francia vállalkozó majd párizsi árat is akar kapni a metrójegyért". Mit szól ehhez egy magyar vállalkozó?

— Ha ott is *politikusok* döntenének egy beruházásról, és nem *üzletemberek*, akkor tarthatnánk ilyen igénytől. De a nyugati gazdaságok azért működnek, mert *hozzáértő szakemberek* foglalkoznak akár a telekommunikációs beruházásokkal, akár a példaként említett metróberuházásokkal.

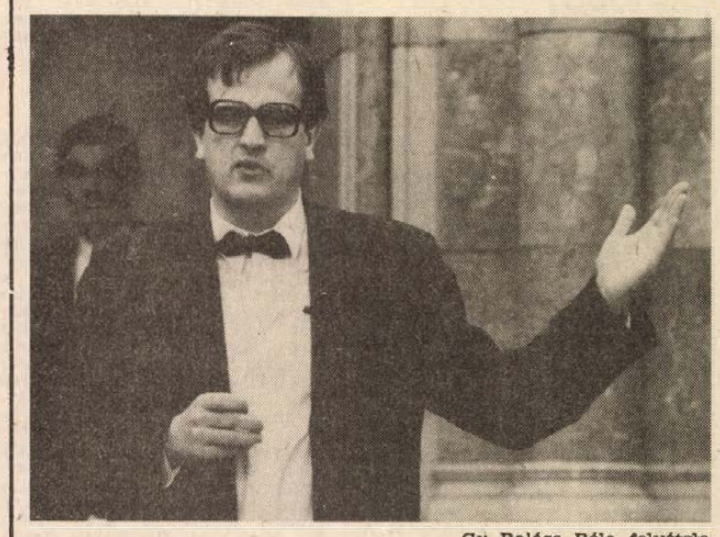

Gy. Balázs Béla felvétele

Jól tudják, hogy a metró olyan üzem, amelynek teljesen mindegy, hány utast szállít: az üzemviteli költsége azonos. Így a *szakemberek* azt vizsgálják, melyik az a viteldíj, amelyik *az adott országban* a lehető legnagyobb bevételt eredményezi. Ugyanis ők a *legnagyobb bevételben* érdekeltek. Elképzelhető, hogy ezt a mainál olcsóbb viteldíjjal érhetik el. Lehet, hogy drágábbal. Az biztos, hogy üres metrószerelvényekkel nem lehet bevételt elérni. A szakemberek tehát olyan tarifát határoznak meg, amely növeli a „fogyasztási kedvet", azaz amelyet minél többen meg tudnak majd fizetni.

Olasz minőségű autópályán olasz árért kell majd utazni — jövendöli a főpolgármester. Jó látnok-e?

— Ez az érv is az előző gondolatmenetre van felfűzve. Ha túl magasak a díjak, akkor a mellékutakon, földutakon mennek a kamionok. És egy *vas* bevételt sem érnek el az autópályával a beruházók. Az ilyen típusú aggály egy esetben volna jogos: ha nem volnának jelentkezők a beruházásra. Azonban vannak! *Ne politikusok* döntsék el, hogy milyen kockázatot vállalhat saját zsebére egy-egy francia, holland, német *üzletember*. Nem mi, hanem ők buknának bele. De nem fognak belebukni, mert jól számolnak.

„Nyugat, mint olyan, nem létezik. Helyette egyes vállalkozók vannak" — hangzik a nyakatekert „érv" a világkiállítás ellen...

— Ebből én éppen a világkiállítás *mellett* szóló következtetést vonok le. Infrastruktúrára — mint tudjuk — világkiállítás nélkül is szükségünk van. A beruházók egy része utakat, más része csatornákat, megint mások épületeket hoznak létre. Számolva egy *átlagos* megtérülési idővel. A legszívesebben ott fektetnek be, *ahol a leggyorsabban térül meg* invesztíciójuk. Éppen ez a jelentősége a világkiállításnak! Expo nélkül Magyarországon is csak átlagos gyorsaságú megtérülésre számíthatnának. Miért választanák akkor épp ezt az országot? Pont azért kell itt a világkiállítás, hogy a befektető a gyors jövedelem okán minket választhasson.

„Évek teltek el a világkiállítás ötletének megszületése óta úgy, hogy alig történt valami" — panaszolja a főpolgármester, aki a huzavonában maga is ludas. Tényleg kifutottunk az időből?

— Természetesen nem örülök az elvesztegetett időnek. De vegyük észre: az elmúlt évtizedekben belerögződött a magyar fejekbe, hogy komolyabb beruházáshoz *tíz-tizenöt év* kell. Nem akarok távoli példákat felhozni arra, hogy ismert technológiával, ötven-hetven emeletes épületek felhúzása tizenkét-tizenhat *hónap* alatt történik. Itt, a fővárosban is láthattunk példákat arra, hogy üzletközpontokat, szállodákat építettek föl hat-hét hónap alatt. A balatoni autópálya 25 év alatt készült. De nemrég a Tatabánya—Győr közötti szakaszt pár hónap alatt befejezték. Van tehát időnk a világkiállítás megrendezésére. Természetesen még nagyobb projektet lehetett volna megvalósítani, ha nem húztuk volna az időt. Ha tavalyelőtt belekezdünk, *tizenötmilliárd dolláros* befektetésre lett volna módunk. A hátralevő időben legföljebb nyolc-tízmilliárdosra. Tehát elvesztettünk ötmilliárd dollárt. De ha nem csináljuk meg az Expót, akkor tizenötöt fogunk elveszíteni.

A városháza főnöke szerint a gyors építkezés ráadásköltségét velünk fizettetik meg. Igaz ez?

— Ez kizárt. Ugyanis nincs olyan beruházás, amely négy évnél hosszabb időt venne igénybe. A hídépítés két évig tart. De ha valami miatt kilenc hónap alatt kellene elkészülni, akkor számolni kellene felárral. De pillanatnyilag erről szó sincsen. És párhuzamosan épülhetnek a hidak, szállodák, csarnokok...

„Kétséges, hogy a látogatók Bécset és Budapestet is felkeresik-e" — aggódik a városatya. Jogosan?

— Nem akarok ebből gyanakvó következtetést levonni a főpolgármesterre vonatkozólag... Csak arra hívom fel a figyelmet, hogy ez a filozófia *odaajándékozza* Bécsnek azokat a beruházókat, akik Budapest mellett döntenének. A VOSZ évek óta kapcsolatban áll a világkiállítás iránt érdeklődő nyugati üzletemberekkel. *Többségük Budapestet választaná!* Az új piacot mi jelentjük számukra. Ez a látogatókra is vonatkozik. Számukra az utazás igazi kuriózuma Budapest *és Magyarország* lenne.

Egy évvel el kell halasztani az Expót — ismételgeti az önmagát „tettek embereként" reklámozó politikus. Mit nyernénk a tettek halogatásával?

— A módszert nem értem. Ha a városháza vagy a kormány *nagy titokban* tárgyalt volna a párizsi világkiállítási irodával és Béccsel arról, hogy mi *tizenötmilliárdos* projektet akarunk megszervezni, s ehhez kell még egy év, megértettem volna. De ha előzetes puhatolózás nélkül hangoztatják ezt az elképzelést, akkor nagy a veszély, hogy elveszítjük a *tízmilliárd* dolláros projekt lehetőségét is. És ennek okozói *a gazdaság ellenségeivé* válnak. Lehet, hogy a halasztás gondolata azért vetődött fel, hogy *emiatt már biztosan elveszítjük* a jogot az Expó megrendezésére. Ekkor viszont a módszer — sok hibája mellett — még *nem is korrekt!*

Hiába jelennek meg, hangzanak el érvek a főpolgármester aggályaival szemben, ő továbbra is már-már rögeszmeszerűen az eredeti tévedéseit hangoztatja. Mi állhat a háttérben?

— Száz cikket, rádiónyilatkozatot is *elengedhet a füle mellett* a főpolgármester. De *a társadalom is olvassa, hallja* a megnyilatkozásokat. S elgondolkozik rajta: mennyire hiteles a városvezető, aki egyébként nagyon módszeresen építi a saját imázsát a nyilvánosság előtt. Megzavarja az embereket, ha az önmaga hírverésével foglalkozó politikus a kockázatvállalástól, *a komoly tettekről, a felelősségvállalástól meghátrál.* A társadalom előbb-utóbb észreveszi: reklámoznak egy olyan árut, ami nincs.

Molnár Pál

Ha a parlament is úgy akarja

Februárban visszamenőleg emelik a nyugdíjakat

Három elképzelés: kinek, hogyan?

Az áremelésekkel párhuzamosan februártól — január 1-jéig *visszamenőleg* — várhatóan emelkednek a nyugdíjak is. Az emelkedés átlagos mértéke 1991-ben várhatóan *24 százalék* lesz, amennyiben a parlament így dönt. Ennek kétharmadát fizetik már az év első napjától.

A Népjóléti Minisztériumban ezzel kapcsolatban három változatot dolgoztak ki. Ezeket a parlament soron következő, január 14—15-i ülésén tárgyalják meg a képviselők és ekkor el is döntik, hogy melyik szisztéma szerint történjen az emelés. Az *első* változatban csak a legrosszabb szociális helyzetben élők kapnának nyugdíjemelést. A *második* elképzelés szerint a klasszikus biztosítási elvet, a ledolgozott évek számát vennék alapul, ezen belül a maximum- és a minimumösszeg megállapításánál vennék figyelembe a rászorultságot. A *harmadik* variációban pedig szociális szempontok és a szolgálati évek kombinációjával határozzák meg az emelés összegét.

A Társadalombiztosítási Főigazgatóságtól szerzett információ szerint — tekintettel a beígért áremelések nagyságára — a döntésnél elsősorban *szociális szempontokra helyeznek nagy hangsúlyt.*

(MTI)

Alpolgármestereket választ a Fővárosi Közgyűlés

Szegvári Pétert ajánlják főjegyzőnek

Csütörtökön választja meg a Fővárosi Közgyűlés a két újabb alpolgármestert; a két jelöltet tegnap délután mutatta be a fővárosi tanácskozótestület ülésén *Demszky Gábor*. Az egyik jelölt *Marshall Miklós* közgazdász, a Fővárosi Közgyűlés tagja, az SZDSZ listáján jutott be; a másik *Schneller Péter*, a VÁTI munkatársa.

A főjegyző személyére pályázatot írtak ki. A hat jelentkező közül egy önként visszalépett, így a jogi és közigazgatási bizottság öt pályázót hallgatott meg múlt pénteki ülésén. A bizottság elnöke, *dr. Szeszlér Tibor* lapunknak elmondta: — Többes jelölésről nem tudtunk dönteni, mert a pályázatok — egyet kivéve — alacsony szakmai színvonalúak voltak. A pályázók nevéről nem nyilatkozom, hiszen a kiírás szerint az anyagokat bizalmasan kezeljük. Bizottságunk úgy döntött, *dr. Szegvári Péter* volt vb-titkárt ajánljuk főjegyzőnek kiemelkedő szakmai értékű pályázatáért és az eltelt két hónapban megismert magas színvonalú munkájáért.

— Nem tartanak attól, hogy sokan önmaga átmentésével vádolják majd a leendő főjegyzőt?

— Nem, mi alaposan megvizsgáltuk az őt ért vádakat, ezek alaptalannak bizonyultak. Személye feddhetetlen.

A főjegyző, illetve a két alpolgármester kinevezése a Fővárosi Közgyűlés jogköre, elegendő hozzá az egyszerű többség, vagyis a megjelentek fele, plusz egy szavazat.

(török)

Sörgyári körtánc

Tisztánlátás helyett inkább személyek és érdekcsoportok ellentéte került felszínre azon a munkásgyűlésen, amelyet hétfőn rendeztek a Nagykanizsai Sörgyár Kft.-nál.

Egy 1989-es országgyűlési döntést követően a sörgyár *állami felügyelet alá került*, majd egy rosszul időzített, *szűk körű pályázat nyomán külföldi tőkés társsal megkezdődött a vállalat privatizálása.* Az ebben érdekelt *ausztrál* cég, a Vanbrew Limited és vezetője, Les Mechtler nem teljesítette a vagyonügynökséggel kötött opciós megállapodást, és póthatáridőn belül sem helyezte el a bankban a 20,8 millió márkás indulóösszeget. Így a szerződést az ÁVÜ *megszűntnek* tekinti.

A történtekért sokan *dr. Beleki Józsefet*, az egyszemélyes Nagykanizsai Sörgyár Kft. ügyvezetőjét hibáztatták, holott neki — jogilag — nem volt beleszólása a privatizációs folyamatba.

Az egyszemélyes kft. keretében működő sörgyár ebben a helyzetben *ismét állami tulajdonba került* és értékesítésére újabb privatizációs pályázatot ír ki az Állami Vagyonügynökség. A megújított privatizációban a dolgozók 15 százalékos részesedést is szerezhetnek.

A kormány visszacsempészte a benzinadót

A Taxisok Budapesti Kamarájának tagszervezetei az 1991. január 3-i közgyűlésükön *egyhangúlag* az alábbi nyilatkozatot fogadták el:

„Bár nehezményezzük, hogy a kormány a költségvetés tárgyalásakor az Országos Érdekegyeztető Tanácsban korábban elfogadott *megállapodás ellenére* visszacsempészte a magasabb fogyasztási adót (benzin), a kamara semmilyen törvénytelen megmozdulást nem támogat.

(OS)

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli krónika
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Hangszemle
8.20 Válogatott perceink
8.50 Külpolitikai figyelő
9.00 Hírek, időjárás, útközben
9.05 Napközben — magazin
Közben:
10.00 Hírek, időjárás, útközben
11.00 Hírek, időjárás, útközben
11.05 Műsorajánlat
11.10 Népdalcsokor
11.31 Börtönről álmodom mostanában . . . rádióvált.
11.55 Reklám
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.40 Múzeumi híradó
12.43 Reklám
12.45 Intermikrofon
13.00 Hírek, időjárás, útközben
13.05 Klasszikusok délidőben
14.00 Hírek, időjárás, útközben
14.05 Író a családban
14.35 Dzsesszmelódiák
15.00 Hírek, időjárás, útközben
15.05 Ezredforduló Séta a nagyváradi színház körül
15.48 Ifjúsági zenekarok felv.
16.00 Délutáni krónika
16.10 Műsorajánlat
16.15 A mi utcánk
16.35 Ország—város, híres ember
17.00 Hírek, időjárás
17.05 A tudomány határán
17.25 A Szabó család
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.40 Népdalok
19.50 Hajszálgyökerek
20.00 Hírek, időjárás
20.05 Álmok, remények 2001-ben!
20.35 Százéves a cimbalomoktatás
21.00 Hírek, időjárás
21.05 Szőke zsidó SS-köpenyben
21.45 Ugyanaz többször
22.00 Késő esti krónika
22.30 Felhang — zenepolitika
23.35 Operaáriák
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30—6.00 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs zeneszóval
7.38 Sportreggel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: Bontovics Kati
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Társalgó
10.00 Operettrészletek
10.50 Kié lesz a kórház?
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Helykereső
11.20 Apró-cseprő
11.41 Óvodások műsora
12.00 Asztalimuzsika
12.45 Sport — úszó vb.
13.00 Hírek, időjárás
13.03 Popzene sztereóban
13.45 Időjárásjelentés
14.00 Két jól ismert hang
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Csúcsforgalom
17.00—19.00 RádióMa
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Táncházi muzsika
19.30 Pop-regiszter
20.00 Más-világ
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Hrabal könyve
21.28 Nótakedvelőknek
22.20 „. . . . el nem állnak államok"
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Zeneközelben a hallgató
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Operafelvételek
9.40 Romantikus kamaramuzsika
10.20 A magyar nyelv századai
10.35 A vörös kilencvenes — novella
10.45 A Mertens Rézfúvósötös felv.
11.09 Debussy-lemezek
12.00 Hírek, időjárás
12.05 Klasszikus kamarazene
13.00 Rádiószínház: After shave
13.43 Éneklő Ifjúság
13.51 Versek
13.58 Operaáriák
14.30 Új felvételek
16.00 Hírek, időjárás
16.05 Az MRT énekkara énekel
16.55 Interart Fesztivál 1990.
17.25 Bakki József: Fülemüle — vígopera
18.00 V materinskom jazyku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás
19.05 In der Muttersprache
19.25 Zenetörténeti értéktár
21.03 Operarészletek
21.55 Társadalom és iskola
22.15 Bécsi Fesztivál 1990
24.00 Hírek, időjárás
23.44 Dzsesszfelv.
0.10 Évszázadok muzsikája

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 American Top 40.
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Kálmán Zsuzsa 10.00—11.00 Slágerlista, disc-jockey: Rónai Egon: 11.00—13.00 Latin zene, mv.: Csermely Zsuzsa 13.00—15.00 Evergreen, filmzene, musical, mv.: Benedikty Béla 15.00—17.00 Popsztárok, mv.: Kemény Győző 14.40 „Zenezavar" játék a Premier Áruházból (Bp., VII., Rákóczi út 30.) 17.00—21.00 Szerk.-mv.: György Gábor 17.00—19.00 Pszichológiai tanácsadás — dr. Pál Mária 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Kanyó László 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Rangos Katalin.

TELEVÍZIÓ 1.

7.48 Műsorismertetés
7.50 Tévétorna
7.55 Erdei vöröshangyák NSZK ismeretterj. film. ism.
8.40 Mozgató
8.50 Képújság
8.55 Nyár egy napban Am. film. Ism.
9.25 Soft Machine NSZK zenés film
16.45 Képújság
16.53 Műsorism.
16.55 Pannon krónika
17.05 Nachrichten
17.10 Ecranul nostru
17.40 Szép magyar tánc
18.00 A bolognai Magyar—Illir Kollégium
18.25 Műsoraj.
18.30 Úszó-világbajnokság Döntők
19.00 Reklám
19.05 Esti mese
19.15 Muzzy in Gondoland Angol nyelvlecke kicsinyeknek
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsoraj.
19.30 Híradó
20.00 Reklám
20.05 A klinika NSZK-tévéfilmsor. XII/1.
20.50 Reklám
20.55 Stúdió '91.
21.55 Lendvay Kamilló: Via Crucis
22.25 Kegyelmesek Dok.-film
22.50 Híradó 3.
23.05 BBC Híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Reklám, riportok, időjárás, zene
17.45 Telefonos játék
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.48 Tv2
19.00 Holnap reggel Karinthy Frigyes tragikomédiájának tévéváltozata — ism.
20.24 Tv2
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Gondolkodó — a Televízió tudományos folyóirata
22.15 Tv2 Benne: Nulladik típusú találkozások
22.50 Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.10 Iskolásoknak 8.30 Német nyelvtanfolyam 9.00 A nap percei 9.05 Események, kommentárok (ism.) 9.35 Fiatalok publicisztikai műsora 10.35 A nemi élet problémáiról (ism.) 11.05 A nap percei 15.05 Piac, kereskedelem, pénzügy (magazin) 16.05 Koncert 16.55 A nap percei 17.00 Úszó-vb. helyszíni közvetítés 18.00 Időszerű kérdések 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 A nemzet lánya (tévéjáték) 21.35 Események, kommentárok 22.05 Komédiások (opera) 23.20 A nap percei **2. műsor:** 16.50 Kapcsolat stúdió (fiataloknak) 18.00 Esti mese 18.20 Német nyelvtanfolyam 18.35 Hírmagazin (magyar nyelven) 18.50 Nemzetiségi magazin 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Tesla Pardubice—Dukla Juhlava, jégkorong-mérkőzés, a szünetben: Híradó 22.28 Sport 22.35 A rendőrség ma és holnap (publicisztikus műsor).

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.10 Műsorismertetés 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 A kis világ (gyermekműsor) 10.00 Téli iskolai program 12.00 Hírek 12.05 Műsorismertetés 12.10 Videóoldalak 12.20 Műholdas program 15.15 Az ismeretlen örökség 16.10 Videóoldalak 16.20 Műsorismertetés 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 A kis világ (gyermekműsor) 17.10 A fenntartott idő 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk (vetélkedő) 18.45 Mi és a tudomány 19.15 Rajzfilm: Télapó 19.30 Tévénapló I. 20.00 Előesték (filmsorozat) 20.55 Lottóhúzás 21.00 Kapcsolásos műsor 22.30 Tévénapló II. 22.50 Angol nyelvű hírek 22.55 Európa Mozi-klub: Játékfilm 0.25 Hírek 0.30 Műsorzárás. **2. műsor:** 16.15 Videóoldalak 16.20 Jó napot, házigazda! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 20.00 Rajzfilm 20.10 Mese 20.15 Szórakoztató kedd 21.10 Humoros sorozat 22.50 Hírek 23.05 Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videóoldalak.

SZOVJET TV

4.30 120+30 perc 7.00 Üzleti híradó 7.20 Népdalok 7.35 Nyikolaj Vavilov (I. és II. rész) 10.00 Hírszolgálat 10.15 Nyikolaj Vavilov (III. rész) 13.00 Hírszolgálat 13.15 Távolban egy fehér vitorla 14.40 Gustav Mahler dalai 15.00 Dok.-film 15.30 Gyermek zenei klub 16.30 Rajzfilm 16.45 A KAMAZ ma 17.30 Kapusiskola 17.30 Nyikolaj Vavilov (III. rész) 19.00 Híradó 19.45 Szórakoztató műsor 20.30 V. Noskin író találkozik az olvasókkal 22.00 Hírszolgálat 23.25 A veszélyes kanyar (I. rész) 0.35 Dok.-film.

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Osztrák gazdaságtörténet 10.15 Iskolatévé 10.30 A varázsfuvola. Svéd operafilm 12.40 Hétfői sport 13.35 Hírek 13.45 Mi 14.15 Varázslatos Jeannie. Vígjátéksorozat 14.40 Full House. Vígjátéksorozat 15.30 Te meg én 15.35 Nevetséges és lehetséges történetek 16.00 An-tanténusz 16.30 Mini műterem 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Az elektronikus hasonmás. Sorozat. 2. rész 17.30 Pályaválasztás 17.55 Yahari 18.00 Mi 18.30 Túl hetedhét országon. Sorozat. 2. rész 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Univerzum. Az eltűnt folyó 21.07 Dallas. Amerikai filmsorozat 21.50 Dreamscape. Amerikai politikai sci-fi 23.35 Az éjszakai sólyom. A fehérmellényes úr 0.20 Hírek. **2. műsor:** 8.30—13.00 Időjárás-panoráma 16.30 Művészlexikon 16.35 Akkoriban 16.40 Úszó-vb. 17.00 Iskolatévé 17.30 Tájékozódás 18.00 Alf. Szórakoztató sorozat 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Igen, vagy nem 21.07 Külpolitikai magazin 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Klub 2.. majd: Hírek.

SKY EUROSPORT

8.30 Aerobik 9.00 Jégkorong. N. H. L. összefoglaló 10.00 Úszó-vb. A mai műúszóversenyekről 11.30 Úszó-vb. A döntőkről 14.00 Aerobik 14.30 Tréfás gördeszka-vb. 15.30 Amerikai egyetemi kosárlabda 16.30 Forma—1. autóverseny. Ayrton Senna évadja 18.00 Röplabda. General Bank torna 19.00 Spanyol gólok a bajnokság mérkőzéseiről 19.30 Eurosport hírek 20.00 Pankráció 21.00 Ökölvívás 22.00 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 22.15 Úszó-vb. Összefoglaló 0.15 Eurosport hírek 0.45 Motorsport. Párizs—Dakar-rali. 1.00 Sí Világkupa. Összefoglaló a női lesiklásról.

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Oroszország 11. Dok.-műsor 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek, időjárás 19.45 Időlánc 20.00 Ultrasport 22.00 Hírek, időjárás 22.15 Ultrasport (folyt.) 0.15 Hírek, időjárás 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg.

TV5

16.05 Hírek 16.15 Tétek 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Kanada két keréken. Útibeszámoló 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sport 19.30 A francia 3. csatorna tv-híradója 20.00 Rendkívüli kiküldött. Riportok 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Csillagszálló. Szórakoztató műsor 23.00 Hírek 23.15 Te jó ég, kedd van! Vitaest.

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek, időjárás 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Beetlejuice 10.40 Folytassa a hajózást! Angol film 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétőzsde 14.00 Szomszédok. Félelem 14.25 Szeretethajó. Valóban édes a bosszú? 15.15 Rendőrakadémia. Karomra, kész, rajt! 15.40 Tévébolt 15.55 Bonanza. Aaron útja 16.45 Matt Houston. Houston menekül. I. rész 17.40 Hírek, időjárás 17.45 Műsorelőzetes 17.50 Szeretjük Kate-et. Skótszoknyát Neville-nek 18.15 Esély 19.15 Szerencsekerék 20.00 McGyver. Fegyverszünet 20.55 Hírek 21.00 A hallgatag ember. Amerikai western 22.45 A nap hírei. Sport. Időjárás 23.00 Spiegel tévériport 23.25 Good By, Pork Pie! Új-zélandi játékfilm 1.05 McGyver 1.55 Műsorelőzetes.

3SAT

14.15 A zenedélután programja 14.20 Reneszánsz és korai barokk zene 15.05 Heinrich Schütz nyomában 16.15 Zene Shakespeare korából 17.15 Műsorismertetés 17.20 Mini tévéhíradó 17.30 Hétkő. Tévésorozat 18.00 Képek Svájcból 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Soko 5113. Krimisorozat 20.20 Szilézia és a sziléziaiak. Dok.-film 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Klub 2. majd: Meggyilkolták Mozartot? 20.35 DFF-híradó, utána: Hírek.

PRO7

5.55 Szerelem, hazugság, szenvedély. Az első születésnap 6.40 Jackie és Jill, a medvebocsok 7.05 A csavargó 7.30 Richmond Hill 8.15 A virginiai 9.15 Harry 10.10 Doogie Howser 10.35 Murphy Brown 11.05 Colt Seavers esetei 11.55 A hongkongi komp 13.35 A virginiai. Fantomüldözés 14.40 Jackie és Jill, a medvebocsok. Az új tulajdonos 15.05 Dick, a disznócska 15.30 Hírek, időjárás 15.40 A csavargó. Tisztességtelen trükkök 16.05 Tarzan. Halálos visszavágás 17.00 Doogie Howser. Szerelem, vér és fantázia 17.25 Harapós borharapó. Esték a bárban 17.50 Hírek, időjárás 18.00 Diagnózis. Sokat akar a szarka . . . 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei. Ozzie nem hagyja magát 20.15 Párbaj napnyugta előtt. NSZK—jugoszláv western 22.00 Kobra. Örök fiatalság 22.55 Randevú Triesztben. II. rész 0.30 Hírek, időjárás 0.40 A „Masquerade" hadművelet 1.50 Randevú Triesztben. I. rész (ism.) 3.20 Élve, vagy holtan. Új westernsorozat 3.45 A patkánykirály. Amerikai film.

RTL

6.00 Halló, Európa! 9.25 Salzburgi találkozás. NSZK—francia film 11.00 Telebutik 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály. Krimisorozat 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 A vadrózsa. Teleregény 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 Buck Rogers. Sci-fi 16.40 Kockázatos! bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore hatmillió dolláros férfi. Akciófilm 18.45 Híradó 19.15 Knight Rider. Akciófilm 20.15 Az állat Francia filmvígjáték 22.00 Vigyázat, robban! 22.50 Sztárügyvédek, trükkök, perek. Amerikai sorozat 23.35 Hírek, időjárás 23.45 Rögeszme. Amerikai krimi 1.20 Aerobik.

SZÍNHÁZAK

Operaház: Rómeó és Júlia (7), Erkel Színház: A sevillai borbély (7, 1. bérl. 3.), Nemzeti Színház: A kassai polgárok (7, Egyetemi II. bérl. 2.), Várszínház: Godspell (7), Katona József Színház: Lulu (7), Madách Színház: József (7, nyilv. főpróba), Madách Kamara: Teaház az Augusztusi Holdhoz (7), Vígszínház: Fekete Péter (7), Pesti Színház: Száz év magány (7), Thália Színház: Mindhalálig Beatles (7), Radnóti Színház: Kaland (7), Játékszín: Lebegő fénybuborék (7), Fővárosi Operettszínház: A nagymama (7, Zerkovitz bérl. 2.), Vidám Színpad: — Kis Színház: Harapós férj (fél 8), Mikroszkóp Színpad: Én összeféltem magam (fél 8), Ódry Színpad: A mandátum (du. 3, bemutató), Állami Bábszínház — Jókai tér: Toldi (de. 10), Andrássy út: Misi mókus vándorúton (de. 10).

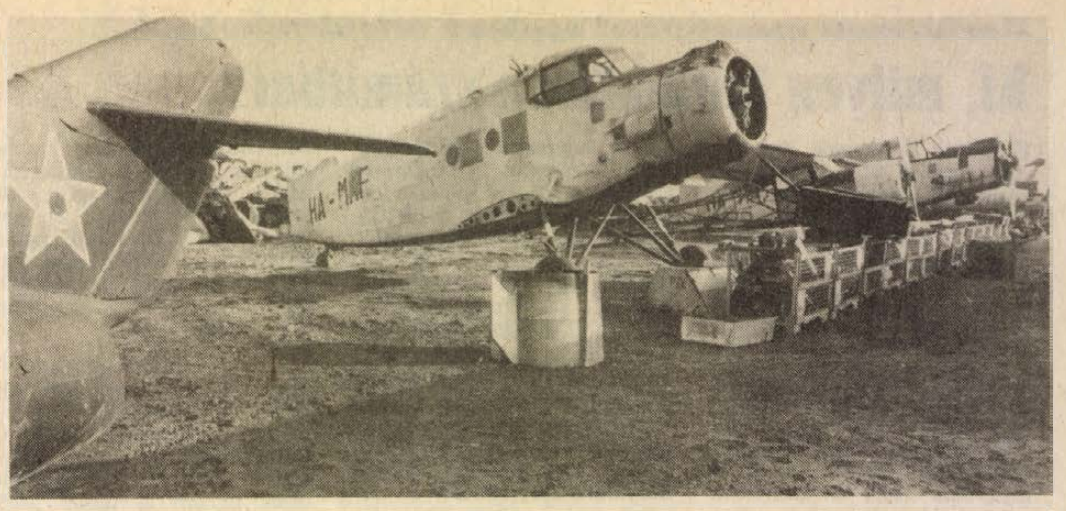

Pár éve egy magánkereskedő csak álmodhatott arról, hogy valaha is repülőgépeket adhat, vehet. Földi Sándor vas- és fémgyűjtő kereskedőnek gyermekkori álma vált valóra azzal, hogy Vecsés határában több repülőgépet gyűjtött már össze. A gépek között főleg Mig–21, Mig–15, PZL és AN–2-es típusok találhatók. Tervezi egy skanzen kialakítását, ahol e gépmadarakat a nagyközönség is megtekintheti

Gy. Balázs Béla felvételei

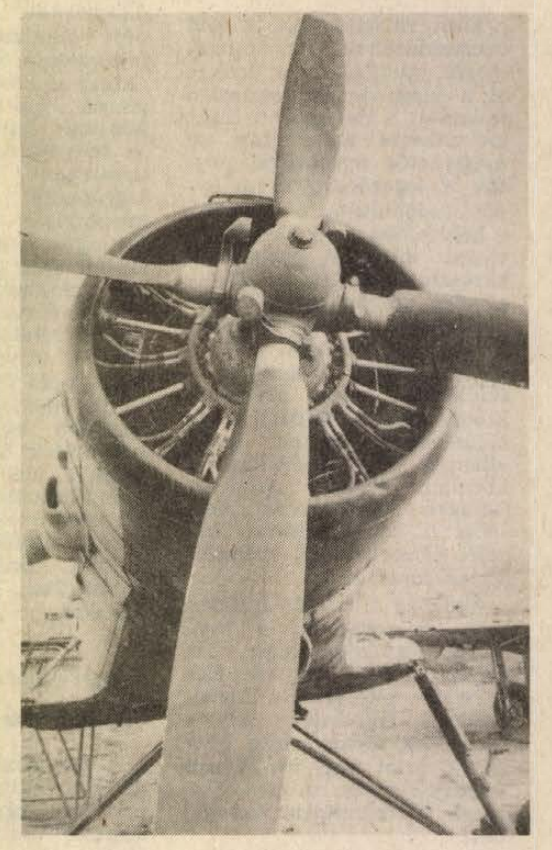

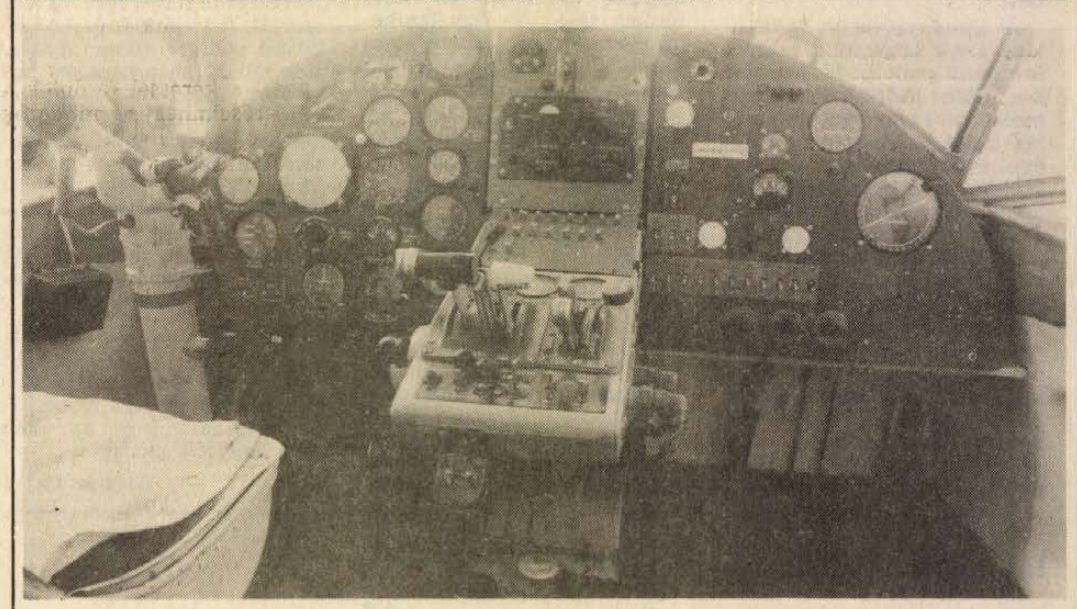

Velence kelepcéje

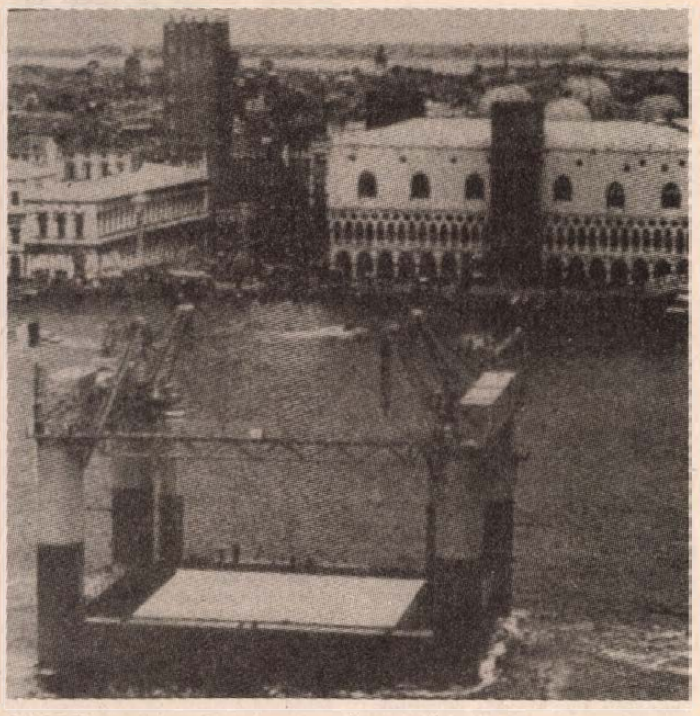

A MOSE-modul acélszerkezete a Szent Márk tér előtt

Rossz idők járnak *Földünk egyik legszebb városára*, az itáliai Velencére. A sorozatos esőzések és a kedvezőtlen időjárás miatt ugyanis a múlt év végén ismét megjelent a hírhedt „acqua alta" (magasvíz), vagyis *a lagúnák városa víz alá került.* Ami a turistáknak érdekesség, a lakosságnak korántsem az. Hiszen a mind gyakrabban jelentkező acqua alta miatt az épületek alsóbb szintjei szinte már lakhatatlanná válnak.

A tudósok véleménye szerint az áradásokhoz hozzájárul az *üvegházhatás*, Velence süllyedése és a lagúnák ökológiai egyensúlyának megbomlása. (Néhányat ugyanis feltöltöttek, hogy ipari települést hozzanak létre. Több csatornát viszont azért *mélyítettek ki*, hogy tengerjáró hajók is használhassák.) Persze a víz és a levegő szennyezettsége sem használ.

Ha a szél a tengerről kezd fújni és a dagály beköszöntével megemelkedik a víz szintje az Adria északi részén a légköri viszonyok megváltozása miatt, sőt még a zápor is rázúdul a vidékre, bekövetkezik az „acqua alta". 1931 és 45 között *nyolc árvíz* volt. 1981 és 1985 között viszont már 49-et számoltak össze.

Már 1966-ban riadót fújtak. Abban az évben ugyanis pusztító rombolást vitt végbe az acqua alta, a Szent Márk téren *másfél méter magasan* állt a víz. A vészhelyzetet látva az olasz parlament törvényt fogadott el arról, hogy megelőző intézkedéseket kell hozni, meg kell menteni a várost. Létrehoztak egy konzorciumot 26 cégből — amelyben a FIAT-tól kezdve az ITALSTAOE-ig jelentős vállalatok vesznek részt. A konkrét eredmény, hogy megalkottak egy acélszerkezetet, amely 17 méter hosszú, 20 méter széles, és 200 tonnát nyom. Ennek az acélgátnak jutna a feladat, hogy védje a várost az árvíztől. Az elemek víz alá süllyesztve várakoznának, majd szükség esetén a felszínre emelnék őket, hogy így szabályozhassák a víz szintjét. Jelenleg még csak a kipróbálása folyik. Egy ilyen acélszerkezetet a Trepati csatornánál helyeztek el. Ez köti össze a lagúnákat az Adriai-tengerrel.

A múlt év végén jóváhagyták azt a 124 milliárd lírás tervet, amely a technikai feltételeket biztosítja. Vagyis Velence megmentése az acqua altától sínen van.

(d. k.)

Kamatgát az OTP-nél

Az OTP a közeljövőben *várhatóan tovább emeli* a betéti kamatokat, miután a kormány felszabadította a 6 hónapnál hosszabb időre elhelyezett betétekre megállapított kamatplafont, ami eddig bruttó 30 százalék volt. *Kalocsai Tamás*, az OTP vezérigazgató-helyettese az MTI kérdésére elmondta, hogy az előzetes számítások szerint mintegy *4—5 százalék* körüli kamatemelésre kerülhet sor.

Ahhoz, hogy a betétesek reálkamathoz jussanak, vagyis a bankban elhelyezett pénzük *lépést tartson* a várhatóan 36 százalékos inflációval, az OTP-nek mintegy 45 százalékos bruttó kamatot kellene fizetnie, amiből lejön a 20 százalékos forrásadó. A pénzintézet azonban ilyen mértékű betéti kamatemelésre *nem képes*, mert akkor a *hitelkamatok* legalább 50 százalékra *emelkednének*. Ez pedig elviselhetetlen lenne a lakosság és a gazdálkodó szervezetek számára is.

A Postabanknál is nagyon gondos mérlegelés után döntenek majd a betéti kamatok emeléséről. *Hiába* szabadították fel ugyanis a kamatokat, azok emelkedésének *gátat szabnak* a közgazdasági tényezők.

A Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.

felvesz

gyógyszeralapanyag-gyártáshoz váltott műszakos munkarendben

- VEGYÉSZTECHNIKUSOKAT,
- VEGYIANYAG-GYÁRTÓ SZAKMUNKÁSOKAT.

Magas kereseti lehetőség!

Szociális juttatások, színvonalas üzemegészségügy!

Jelentkezés, érdeklődés:
Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.
munkaerő-gazdálkodási osztály
Bp. X., Gyömrői út 19–21.
Telefon: 157-2693

SZERKESZTI AZ OLVASÓ SZERINTEM POSTACÍM: 1964

Békés átmenet a koldussorba

A Népszava december 22-i számában Németh János budapesti olvasó írásában elgondolkoztatónak találja, hogy a kormány nem reagál a bíráló levelekre, és nem veszi észre a vélemények figyelmeztető jellegét. Szerintem a dolgozók véleményének figyelmen kívül hagyása nem elgondolkodtató, hanem felháborító! Országunk vezetői szerint az embereknek elég annyi is, hogy beszélhetnek, írhatnak, amit akarnak. (Nesze nektek demokrácia!)

A dolgozók érdekeinek védelme viszont utópia addig, amíg sok rangos vezető azt sem tudja, hogy mi a munka. Mert amit ők csinálnak, az nem nevezhető munkának — bár elég tisztes bért zsebelnek be érte.

Ellentmondásos, népnyomorító intézkedéseket hoznak, a nélkülöző emberekkel akarják visszafizettetni a múlt és a jelen elherdált milliárdjait. Azokkal a munkásokkal — bár ez a szó napjainkban negatív csengésű —, akik ezekből a horribilis összegekből egyáltalán nem részesültek. Akiknek nincs luxusautójuk, devizaszámlájuk, takarékbetétjük, akik soha nem utaztak, nem fektették a pénzüket ingatlanba, részvényekbe, vállalkozásokba.

Azokat az embereket — nyugdíjasokat, pályakezdőket, kisgyermekeseket, munkanélkülieket, nyomorúságos minimálbérből élőket — intik takarékoskodásra, akiknek egész életét a munka, a másod- és harmadállás, a kert, a szőlő, a megélhetésért vívott harc jelenti. S közben észre sem veszik, hogy a gürcöléssel, a belenyugvással csak maguknak ártanak.

Békés átmenetnek nevezzük azt a változást, amely itt történik. Átmenet ez a nyomorba a dolgozók milliói számára. Átmenet a koldussorba, az éhhalálba és a magyarság számának jelentős csökkenésébe.

Szerintem nem akarhatunk ilyen átmenetet, nem ismerhetjük el, hogy a mi állatsorba süllyedésünk gazdasági eredményeket hoz, hogy a termelés eredményességében nem érdekelt munkásosztály fogja talpra állítani az országot.

Szerintem adózni csak az tud, akinek jövedelme van, munkájáért nem alamizsnát kap, ami a megélhetéséhez kevés.

Szerintem takarékoskodni az tud igazán, akinek csak luxusigényei egy részéről kell lemondania.

Szerintem dolgozni csak az tud igazán, aki a több és jobb munkáért több pénzt keres, jobban él.

Szerintem a törvényt csak akkor tisztelik és tartják be az emberek, ha az mindenkire vonatkozik, a gyilkosok és tolvajok nem amnesztiát kapnak, hanem méltó büntetést.

Szerintem a közember csak akkor érez felelősséget tettéért, ha volt és jelenlegi vezetőink is felelnek azért, amiért az ország népét ilyen nyomorúságos helyzetbe sodorták.

Szerintem csak akkor válunk emberré, ha nem hagyjuk magunkat terelni a teljes összeomlás felé!

Remélem, hogy ez nem csak szerintem van így.

Bodáné Csala Elvira
(egy, a gyermekét egyedül nevelő, 23 éves kismama)
Szücsi

Kérelem a mentegetőkhöz

Azzal a kéréssel fordulok az ismerőseimhez s mindazokhoz, akiket illet, hogy a legfelső szerveknek csontig vagy annál is mélyebbre ható intézkedéseit előttem ne magyarázzák, pláne ne mentegessék. A mentegetőkre mélységes gyanakvással tekintek. (Úgy oldalról, alulról felfelé.) Azzal gyanúsítom őket, hogy nem tartoznak a veszélyeztetettek közé, nem kell félniük az adótól, a lakbéremeléstől, attól, hogy kikapcsolják a lakásukban a gázt és az elektromos áramot.

Nem kívánom, hogy mindezt nyíltan bevallják, de elvárom, hogy szerencséjüknek szó nélkül örüljenek, és az említett közvetett formában se dicsekedjenek vele. Elvégre tapintat is van a világon.

A fenyegetőzés ellen természetesen nincs semmi kifogásom, mert tudom, hogy ma már inkább idegesség, kisebbségi érzés van mögötte. Csak a Justitia tervet ne forszírozzák, várjanak vele egy-két évet, így olcsóbb lesz egy füst alatt elintézni az egészet.

Fügedi István
Budapest

Pápa

A Szerintem rovatban olvastam, hogy a protestánsok — és mások is — protestálnak az 1991. évi Szent István-napi ünnepségekhez kapcsolódó pápalátogatás miatt, arra hivatkozva, hogy az ország vezetői erre a célra egymilliárd forintot szánnak.

Nos, az egymilliárd, vagy ennél több, illetve kevesebb summa — alighanem tetézve — megtérül.

A római pápa — ötnapos országjárása során — bizonyára felkeresi a „kálvinista Rómát", Debrecent.

A világhírű látogatóban az államunk történetéhez kezdettől fogva párhuzamosan és kölcsönösen kapcsolódó lengyel nemzet történetének egyik legnagyobb fiát is köszönthetjük.

A protestálók vegyék megtiszteltetésnek és legyenek büszkék rá, hogy Szent Péter apostol és a szent koronát küldő II. Sylvester pápa törvényes utódja a magyar fővárosból — az egész világ szeme láttára — magyar nyelven kéri lelkierejének és hazaszeretetének megőrzésére „István király árva népét".

Koltai Gábor
Pomáz

Husz Sándor bajai presbiter és Balogh Károlyné bánhalmai levélíró hozzászólásával egyetértek, de Keresztes Kristóf pécsi olvasójuk írásával egyáltalán nem. Személy szerint Husz Sándort támadja, és a Horthy-korszakkal példálódzik, amikor a protestánsok állítólag kedvezőbb helyzetben voltak. E mellé viszont nem helyénvaló Tőkés László és Sütő András példáját tenni, mert ott beteg emberekről volt szó. A pápa származása lengyel, vallása katolikus, de ha itt baleset érné, őt ugyanúgy gyógyítanánk hazánkban. Ám a látogatást nem sorolhatjuk ezen esetek közé.

A látogatástól még nem lesz jobb a helyzetünk. Sőt! Ha azt az egymilliárdot lefaragják a költségvetésből máris kevesebb a hiány.

Kádas Ildikó
Budapest

Szerintem II. János Pál pápa magyarországi látogatása megtisztelő az országnak, benne minden keresztény hívőnek, felekezetre való tekintet nélkül. Hogy ez a látogatás mennyibe kerül, azt kár firtatni. Még soha nem járt Magyarországon a római pápa — most tisztelettel fogadjuk a főpásztort. Én magam is, aki református vagyok.

Makay Károly
Ajka-Padagkút

A hárommillió koldus országába eljön a pápa, hogy feladja az utolsó kenetet. Mert nekünk már csak ez kell, úgyis a szakadék szélén vagyunk.

Ugyanakkor egymilliárd forintot fordítanak a pápa látogatására. Pedig ennek az országnak nagy szüksége van még az egymilliárd forintra is. Miért kell ilyen ceremóniát rendezni? Azért, hogy a pápa lássa a sok koldust, munkanélkülit, hajléktalant?

Ha ez az ország ilyen meggondolatlanul költekezik, akkor még hamarabb a gödörbe zuhanunk! Én nagyon tisztelem a pápát és mindenféle vallást, de úgy gondolom, a népnek nem hiányzik az ilyesféle kiadás, amikor állandó áremelés és infláció fenyeget!

Gotthárdi Gézáné
Biatorbágy

A legnagyobb veszély

A Népszava december 18-i számában Elvándorló szürkeállomány címmel megjelent írás napjaink egyik legfontosabb problémáját veti fel. Menekülnek a tapasztalt régi — „tehát" a pártállamnak elkötelezett — szakemberek, és helyükbe olyan „tiszta" (?) múlttal rendelkező emberek jönnek, akik esetleg valóban az MDF, a kisgazdapárt vagy az SZDSZ hívei, de nem mindig olyan jók a maguk szakterületén. Így a történelem ismétli önmagát, újra nem az kerül a megfelelő helyre, aki igazán rátermett, hanem az, aki az új pártot képviseli.

Márpedig ez a legnagyobb veszély! Hiszen ha a jól képzett szakemberekre a múltjuk miatt ferde szemmel néznek, lekommunistázzák őket, és hasonló, akkor nem csoda, hogy nem szívesen maradnak a helyükön. Az ilyen szakemberekre szükség van Nyugaton is, és ha sorra elmennek itthonról, akkor megint a mi országunk lesz szegényebb.

Szóval a magyar nép csak a rövidebbet húzza az új fordulattal is? Úgy néz ki, hogy igen. Hiszen mióta beszélünk-vitatkozunk, eredmény pedig alig. Vannak viszont olyan nagy formátumú ellentmondások, amelyek sokat ártanak a demokráciának. Az Egyesült Államokból, Brazíliából írnak barátaim, hogy hát mit csinálunk mi itthon?! Mit válaszoljak nekik? Nem lehet úgy élni, hogy az ember nem tudja, mi lesz holnap. Az örökös múltba nézés nem segít, csak ront a helyzeten.

Felül kellene emelkedni már azon, hogy ki mi volt. Hiszen az elvándorló szürkeállomány csak névleg „szürke", valójában a gazdasági élet alapja. Ha nem lesznek szakemberek, ha elüldözi őket a demokratikus rendszer — ami már magában ellentmondásos —, kik jönnek helyükbe? Az újgazdagok, a bennfentesek, a tűz közelében levők? Félő, hogy igen. Akkor pedig hol a rendszerváltás igazsága?

Makovics János
Kesztölc

A posta ajándéka

Mindenki szeret ajándékot adni és kapni. Biztosan így van ezzel a posta is, amely, ha nem is egyedi, de minden képpen idegkímélő ajándékkal lepett meg az év utolsó napjaiban (is). Tudniillik, nem kellett magamat idegesíteni a lapokban leírt rossz hírekkel, mivel nem kézbesítette a lapokat.

A dolgok úgy kezdődtek, hogy december 27—28—29-én hiába vártuk a Reformot. Az elosztó postahivatal szerint a Reform nem is jelenik meg már ez évben, 1991. január első hete viszont összevont kiadás lesz... Ezt 29-én mondták, de kétkedéssel fogadtam, és izgalommal vártam a 30-át. Hajnali 5 órától lestem az újságkihordót, hiszen a családommal fogadásokat kötöttünk, hogy megjön-e vagy sem. Valamennyien vesztettünk, mert nem jött meg. Sőt nem jött meg a Népszava és a Magyar Hírlap sem. Sőt az egész utcában sehova sem.

Elballagtam az elosztó postahivatalba. Zárva volt... Tovább mentem a kerületi főpostára. Ott közölték, hogy az ünnepek miatt nem tudják, mikor jelennek meg a lapok (?), de lehetségesnek tartják a posta által közölt információt. Egy összefirkált, kockás lap hátuljára felírták nevemet, címemet és a hiányzó lapok nevét mint reklamációt. Hogy mikor kapom meg, azt senki nem tudta. Mit tehettem, kimentem a posta előtti pavilonhoz, és megvettem a lapokat, sőt a Reform (posta szerint januárban megjelenő) 52. számát is.

Kedves posta! Köszönöm! Köszönöm ezt az év végi kis játékot, de tessék mondani, az előfizetett és meg nem kapott lapok ára hova folyik be? Talán a költségvetés hiányát enyhíti? Vagy oda, ahova a drága pénzen feladott és soha meg nem érkező levelek ára? Vagy ahova az immár 5 forintért sorozatosan mellékapcsolt telefonok ára? Vagy ahova a feladott pénzek 25—45 napos késéséből adódó kamatok?

Nem tudom! De azt tudom, hogy én így jutottam már 1990-ben dupla áron az előfizetett lapjaimhoz.

Mészáros Róbert
Budapest XX.,
Wesselényi u. 114.

Rendíthetetlen hivatal

A Fővárosi Adófelügyelőség az év eleje óta tízezrével küldözget az adózóknak úgynevezett adófolyószámla-kivonatokat. Gondolom, országosan is ez a helyzet. A kivonatok mellé egy meglehetősen komplikált egyeztető táblát csatoltak, és kérték, hogy azon, vagy külön levélben tegyék meg az adózók az észrevételüket.

Rögtön kiderült, hogy az adófelügyelőség számítógépes feldolgozási programja helytelen, és nincs összhangban az adóbevallási ívek kitöltési utasításaival.

A hibára hat konkrét ügyben, ajánlott levélben felhívtam a figyelmüket. Válasz nem érkezett, és továbbra is küldik a helytelen feldolgozás „eredményeit" képező adófolyószámla-kivonatokat, a késedelmi pótlékkal együtt.

Újabban már nem kérik, és nem is adják meg a levélbeli egyeztetés lehetőségét, hanem egyszerűen „beidéznek" több ezer embert, természetesen kizárólag munkaidőben, és azzal a figyelmeztetéssel, hogy az első meg nem jelenés 1000 forint bírsággal, a második rendőri elővezetéssel jár.

Az állampolgár ki van szolgáltatva a hivatal kényekedvének. Nem számít, hogy a hivatal hibázott, nem számít, hogy a hibát jelző észrevételre a magas hivatal méltóságán alulinak érzi válaszolni, nem számít, hogy emiatt több tízezer ember munkaidő alatt kénytelen ügyintézni.

Ideje lenne az államigazgatási, adóigazgatási törvényekben a hivatalok abszolút hatáskörét ésszerűen korlátozni.

Szigethy Gábor
okl. könyvvizsgáló
Budapest

142-2186

Ezen a közvetlen telefonszámon várjuk olvasóink közérdekű kérdéseit, észrevételeit, javaslatait. Telefonos olvasószolgálatunk hétköznapokon — szombat kivételével — reggel 9-től délután 4 óráig áll olvasóink rendelkezésére közvetlenül, délután 4-től reggel 9 óráig üzenetrögzítővel.

Állás

Szobafestő-tapétázó — szakmunkásokat felveszek, Bp. III., Bogár I. u. 6. VIII. 42., — csak este.

A Kemikál Budapesti Fedéllemezgyára felvételre keres lakatos, csőszerelő, fémforgácsoló szakmunkásokat. Érdeklődni lehet: Bp. XX. ker., Helsinki út 63., vagy a 127-9643 sz. telefonon.

A Gáz- és Olajszállító Vállalat 31. Sz. Kápolnásnyéki Üzeme felvételre keres százhalombattai szivattyúállomására 1 fő olajmérnököt angol nyelvtudással. Érdeklődni: Százhalombatta. Tel.: 26-52718. Tel.: 22-68130.

A BKV
Műszaki Fejlesztési és Beruházásgazdálkodási Főmérnökség statisztikai csoportja,

középfokú végzettségű beruházás-statisztikai ismerettel és legalább 3—5 éves szakirányú gyakorlattal rendelkező munkatársat keres.

Középfokú tervberuházói végzettség előnyt jelent. Jelentkezés: a 142-2130/1148 telefonszámon, vagy a BKV Akácfa u. 15. IV. em. 474-es szobájában, Antal Ilona statisztikai csoportvezetőnél.

Pályázati felhívás!

Az Interkémia Kft. pályázatot hirdet gazdasági igazgató-helyettesi munkakör betöltésére.

Pályázati feltételek: szakirányú egyetemi, vagy főiskolai végzettség, legalább 5 éves vezetői gyakorlat, számítástechnikai, informatikai gyakorlat, legfeljebb 45 éves életkor, német vagy angol nyelvtudás előnyben.

Feladatai: a 100 fős létszámú, termelő tevékenységet folytató kft. gazdasági és informatikai munkájának irányítása, fejlesztése.

A pályázatokat kérjük 1991. január 15-ig az Interkémia Kft. igazgatójának a következő címre benyújtani: Interkémia Kft., 1148 Bp. Nagy L. kir. útja 43/a.

Házfelügyelőséget 70 nm-es, összkomfortos lakással elcserélném, kisméretű, másfél szobás, összkomfortos, komfortosra. Érdeklődni: délután tizenhét órától; Zoltán u. 18. földszint, lift mögött. (Televizionál a Szabadság térből nyílik).

Lakatosokat felveszek, húsz éve működő műhelyembe. Dunakeszi, Felszabadulás u. 126. Tel.: 06-27-41-134.

Gépjármű-vezetői jogosítvánnyal rendelkező fiatal könyvkötő-vágó szakmunkást keres nyomdaipari kisszövetkezet. Tel.: 133-0397.

A Nyomdász Üdülő felvesz női dolgozókat: főzőnőt, konyhai segédmunkást, takarítónőt. Munkásszállást és kedvezményes étkezést biztosítunk. — Cím: Bp. XII., Dániel út 62. Tel.: 115-9860. Megközelíthető a Moszkva térről a 156-os busszal.

Az »Út-lak« Kisszövetkezet 1991. I. 2-tól felvesz autó- és gépszerelőket, villanyszerelőket, vízszerelőket, bádogosokat-tetőfedőket, asztalosokat, ácsokat és kőműveseket. Jelentkezni az 1031 Bp. Szentendrei u. 137. sz. alatti központi irodában, Boros Józsefnél. Tel.: 180-5133. Budapesti lakosok előnyben.

Ékszol Kft. felvételre keres magas kereseti lehetőséggel vasbetonszerelő szakmunkásokat budapesti munkahelyre, külföldi munkavégzés lehetőséggel is. Meleg, vagy hideg étkezést biztosítunk. Felvételre jelentkezés: Bp. IX. ker., Táblás u. 32. sz. Rinkó Sándor üzemvezetőnél. — Tel.: 127-7666.

Adás vétel

Hagyatékot, régi bútorokat, festményeket, órákat, babákat, csillárokat, porcelán- és bronzszobrokat, kézimunkát veszek. 121-2482, Diósyné.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, állló- és faliórákat, kárpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 132-0440.

Bútor

Használtcikk: Kisszövetkezet, VIII., Teleki tér 7. sz. boltja készpénzért vásárol, árusít (OTP-re is), modern, antik, stíl szekrénysorokat, konyhákat, garnitúrákat (hibásat is), teljes hagyatékot. — 177-4473, 113-4311.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Hagyatékot, bútorokat, festményeket, csillárokat, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, könyveket, ruhaneműket vásárolok, lomtalanítással: 163-0042.

Mindenkinél magasabb áron vásárolok szekrénysorokat, régiséget, hagyatékot, fekhelyeket. 177-5340.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és faliórát, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, azonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Megbízható kereskedő vásárol hagyatékot — lakberendezési és dísztárgyakat. 142-6212.

Magas áron értékesítheti megbízható kereskedőnél hagyatékát, lakberendezési és dísztárgyait. 121-6919.

Szekrénysort, garnitúrát, antikot, hagyatékot, csillárt korrekt áron veszek. 180-6811.

Jármű

Új típusú Ford Sierra 1,1 i. C. 1,5 éves, eladó. Tel.: 06-99-15465.

Oktatás

Matematika korrepetálás, érettségi, felvételi felkészítés. Moszkva tér, József krt. 137-50-87.

Házasság

64 éves, nem dohányzó, érzelmileg igényes, nem csúnya asszony, keresi szintén jó megjelenésű, korrekt, hű társát. »Szeretet — 1423039« jeligére a kiadóba.

Szeretnék találkozni egy becsületes, őszinte, független férfival, élettársi kapcsolat céljából. Én 61 éves, 162 cm magas, özvegyasszony vagyok. »Boldogabb új év 1423032« jeligére a kiadóba.

Üdülés

Akció, csak 1991. január 15-ig! Ezen időpontig még kedvezményesen, de korlátozott mértékben szerezhet **forintért** használati jogot a már épülő és 1991 júliusában elkészülő 214 szobás, négycsillagos, légkondicionált, bécsi Pannónia Hotel Internationalban (Mariahilfer Strasse—Mariahilfer Gürtel sarok). **A legjobb befektetés!** Gazdálkodó szervezeteknek is! Érdeklődni lehet személyesen a Napsugár Üdülőszövetkezet központi irodájában (1013 Budapest I., Döbrentei u. 13.), illetve telefonon: 175-5408.

Tv, rádió

142-9959
122-0697
Antenna-szerelés

Szolgáltatás

Tapétázás, festés, mázolás, mindenféle változatban, közületnek is. Árengedménnyel. 137-7877.

Bádogos, tetőfedő, szigetelőmunkákra előjegyzést felveszek. Lakosságnak soron kívül, garanciával. Farkas, Szomolány köz hat. Kétszázötvenkettő-nullahárom-százkilencvennyolc. (252-0398).

Szobafestést, mázolást, tapétázást, padlószőnyeg, PVC-, parketta-csiszolást, vállalok. Lakosság és közület részére. Érdeklődni 18 órától: 178-4792.

Duguláselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

Csempézést, hidegpadló-burkolást, belső kőművesmunkát igényesnek azonnalra. 186-3060, 169-9619.

Árengedménnyel azonnalra csempézést, padlóburkolást, -javítást, garanciával vállalok. Tel.: 160-1758.

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Adótanácsadó
hétéves főkönyvelői gyakorlattal, saját számítógépével,

egyszerűsített kettős könyvelés, év végi mérleg-beszámoló és adóbevallás elkészítését vállalja,

kisszövetkezetek és kft.-k részére.

Telefon: 9—13 óráig 140-8086, 16 órától 162-7974.

Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány csak kisvállalkozásoknak

havi 12 900 Ft komplett számítógép két szoftverrel és egy könyvvel:

„Mit és hogyan kell könyvelni, és hogyan kell a mérleg-beszámolót és adóbevallást elkészíteni?" Mindezt megkapja havi 12 900 F-tért. Starter Kisszövetkezettől, Budapest XIII., Teve u. 47. Telefon: délelőtt 9—13-ig: 140-8086, délután 16-ig: 162-7974.

KÖZLEMÉNYEK

A József Attila Színház megvételre keres 1950—60-as években használt házi ruhákat (pizsamá, pongyola, tréningruha, gyerek- és felnőtt-úttörő-egyenruhákat, férfiöltönyöket, kalapot, felöltőt, viharkabátot, bőrkabátot, női táskát, különböző kiegészítőket). A vásárlás helye és időpontja: József Attila Színház, XIII., Váci út 63., előcsarnok, 1991. január 15-e (kedd), 10—14 óra között.

Kft.-k, figyelem! Munkaügyi, bér- és TB-elszámolási feladatok oktatása 2 napos tanfolyamon. Jelentkezni lehet személyesen, vagy a 133-9142 telefonon, 10—16 óráig. **Szaldó** Számviteli, Szervezési és Szolgáltatói Kft., Budapest 1085, Somogyi B. u. 34—36.

Egyetemi és főiskolai felvételi vizsgákra előkészítő tanfolyamok indulnak: magyar, történelem, matematika, fizika, biológia tárgyakból. Heti 4 órás, kis csoportos foglalkozások. A tanfolyamok 15 hétig tartanak, tandíjuk tantárgyanként 4800 Ft. Beiratkozás: január 7—11., du. 5—7 óráig. **Pallas** Felvételi Előkészítő Munkaközösség, Bp. V., Irányi u. 19. Tel.: 117-7709 (csak beiratkozási időben).

Griff-iroda ajánlatai: Bécs, Shopping City, kedd, csütörtök, 550 Ft. Velence, január 18. és péntekenként, 1600 Ft + 20 ATS. München, jan. 23—26., febr. 3—6, 1700 Ft + 70 DM. Tarvisio, jan. 18., 1400 Ft + 10 ATS. Jelentkezés: Griff Iroda, Bp. V., Kossuth Lajos u. 12., I. em. Telefon: 117-3531; Bp. XI., Bartók Béla út 42. Telefon: 166-6194, 186-8994.

Pályázati felhívás. Az Ipari Szövetkezetek Üdülési és Szolgáltatási Irodája **pályázatot hirdet** a működtetésében levő alábbi üdülőházak vendéglátó-, szolgáltató- és egyéb egységeinek közös üzemeltetésére: Balatonberény, Balatonfüred, Boglárlelle, Zamárdi, Hévíz, Hajdúszoboszló, Noszvaj, Mátraháza. Részletes felvilágosítás: **1991. jan. 14—18-ig.** 1121 Budapest, Eötvös u. 41. Tel.: 175-6081, 175-6281, 175-6211. A pályázatok benyújtási határideje: **1991. január 30.** A pályázatok elbírálásának határideje: 1991. február 5.

A **NORDIC—SILVER Utazási Iroda ajánlatai. Bécsi 1 napos kirándulás,** jan. 18., 25-én, febr. 8., 22-én, 430 Ft + 10 ATS. **Svédországi húsvét Németországon keresztül,** 10 nap, 12 500 Ft (csak útiköltség). **Isztambuli kirándulás,** 5 nap félpenzióval, 3 csillagos szállodában, programokkal, 7800 Ft. Ind. febr. 2. **Farsang és gyógyüdülés** Hajdúszoboszlón, teljes ellátással, februártól folyamatosan, 1 hetes turnusokkal, útiköltséggel, 4990 Ft. **Svájci villámlátogatás,** január 24—26-ig. 1500 Ft + 10 DM. (autóvásárlás). **Utazásainkon orvosi felügyeletet biztosítunk!** Kis és nagy autóbuszokkal állunk leendő utasaink rendelkezésére! Jelentkezés: Bp. 1191, Üllői út 107. NORDIC—SILVER Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Tel.: 1574-244 46.

Fény, pompa, vidámság Velencében a karneválon. Busszal, félpenzióval, febr. 6—10-ig, 3570 Ft + 125 USD, vagy 13 800 Ft. Jelentkezés: HOLMA Kft., hétfőtől péntekig, 8—16., I., Fő u. 4., hétfőtől szombatig, 9—19-ig, VI., Anker köz 4.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

PROFI KÖLTÖZTETÉS CSOMAGOLÁS zongora, bel.-külföld 2525-150, 1113-118

KÖLTÖZTET » zongora, pianínó « 1585-284

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

Redőny-, reluxakészítés, automata rögzítővel. Közületeknek is. 163-8832.

Fürdőkádfelújítás! Régi lekopott fürdőkádak, felújítását a helyszínen, garanciával. 133-0286.

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. **177-9763.**

KÖLTÖZTET CSOMAGOL ZONGORA, PIANINO 1372-480, 1415-973

Vegyes

Költségvetés készítése, OTP hiteligényléshez, számlázás, áfa lakáskorszerűsítéshez, felújításhoz. 121-0580.

Hófehér kis középpuszkár kutyák oltva, tetoválva, törzskönyvvel, családi ok miatt olcsón eladók. Részletre is. Tel.: 173-6717, Nagyné.

Pályázati felhívás nevelő- és diákotthoni igazgatói állásra

1. **A pályázatot meghirdető szerv:**
   MÁV Vezérigazgatóság munkaügyi és humánpolitikai főosztály, Budapest.
2. **A meghirdetett álláshely:**
   MÁV Nevelő- és Diákotthon, Bodrogolaszi.
3. **Az állás betöltésének feltételei:**
   - felsőfokú pedagógiai képesítés,
   - 5 éves pedagógiai gyakorlat (lehetőleg bentlakásos intézményben),
   - vezetői alkalmasság.
4. **Bérezés:**
   megegyezés szerint.
   Egyéb juttatás: MÁV utazási kedvezmény a dolgozó és családja részére, beköltözhető szolgálati lakás.
5. **A vezetői megbízás kezdő időpontja:**
   1991. június 15.
6. **A pályázat benyújtásának ideje:**
   a megjelenéstől számított 30 nap.
   Helye: MÁV Vezérigazgatóság munkaügyi és humánpolitikai főosztály, Budapest VI., Andrássy út 73–75. Postacím: 1940 Budapest.
7. **A pályázatnak tartalmaznia kell:**
   a pályázó legfontosabb személyi adatait, kézzel írott, részletes szakmai és önéletrajzát, az intézmény irányítására vonatkozó vezetési programot.

Fehérvári úti központjába a VERTESZ felvesz,

elektronikai végzettségű üzemmérnököket és **mérnököket** a saját gyártású számítógépes telemechanikai rendszereinek és egyéb elektronikai berendezéseknek helyszíni üzembe helyezésére.

Saját gépkocsival rendelkezők előnyben.

Kereseti lehetőség:

végzettségtől és gyakorlattól függően évi: 150–250 E Ft bruttó.

Jelentkezni lehet:

1116 Budapest, Fehérvári út 108. Kovács József osztályvezetőnél személyesen vagy a 161-1215-ös telefonon.

Kiskereskedők figyelem!

Amerikából származó sportruházati készletét nagykereskedelmi kft. felszámolja. Nagy összegű vásárlás esetén fizetési kedvezményt adunk megállapodás szerint.

Ajánlatukat várjuk:

D+M Kft.
1126 Orbán tér 7.
Tel.: 155-3923

ÉPTEK ÉPÍTŐIPARI TERMELŐESZKÖZKERESKEDELMI VÁLLALAT

értesíti tisztelt VÁSÁRLÓIT, hogy a X. ker., Jászberényi út 17. sz. alatt lévő „HÁZÉPÍTŐK BOLTJA" technikai okok miatt (átköltözés) zárva tart, nyitás 1990. január közepén az új telephelyen: X. ker., Jászberényi út 72. sz. alatt!

GÉPKOCSIBA TÖLTENI TILOS!

Tájékoztatjuk Tisztelt Vásárlóinkat, hogy a háztartási tüzelőolaj 1991. január 1-jétől piros színű égésjavító adalékanyaggal kerül árusításra, mely az égési tulajdonságot javítja, de a dízelmotort károsítja.
Ezért a HTO-oszlopon kimért tüzelőolaj

CSAK TÜZELÉSI CÉLRA HASZNÁLHATÓ!

Sport

Jakabházy kontra Jégkorong Szövetség

Kiből lehet mesteredző?

Most azt is írhatnám: éljen a demokrácia, amely a sportban is győzedelmeskedik! Magyarán: a jégkorongszövetség elnöksége a szakmai értékelés után úgy döntött, hogy *Jakabházy László* mesteredzői pályázatát elutasítja. Pedig *Jakabházy* ma már az OTSH vezérkarában dolgozik, de a jégkorongosoknak ettől ma már nem kell tartaniuk...

Információink szerint a pályázatban olyan kitételek is szerepeltek, hogy *Jakabházy* a birkózóknál és a fradista labdarúgóknál is bizonyította felkészültségét, kondícióedzőként és pszichológusként egyaránt. Ezek kétségtelen tények. De! Mi köze a két sportágnak a jégkorongozáshoz, hiszen ez utóbbiban kívánt mesteredző lenni Jakabházy?...

Fenti értesüléseinket egyébként hétfőn a szövetség főtitkára, *Studniczky Ferenc* megerősítette, hozzátéve, hogy *Jakabházy* egyetlen kritériumnak sem tett eleget a pályázati előírások közül. Még megemlítette: az elnökség szakértelmét korábban néhányan kétségbe vonták, nos, a mostani döntés pontosan e testület szakértelméről tanúskodik. Egyébként az elnökség csupán javaslati joggal élhet, a döntés az OTSH kezében van.

A dolog akkor vált igazán érdekessé, amikor *Jakabházy László*t az OTSH-beli irodájában arról kérdeztük: mi a véleménye az elnökségi döntésről? Nos, *Jakabházy egyszerűen nem tudott arról, hogy a döntés megszületett, mert erről nem értesítették.* Szavai szerint egyébként sem várt mást a jégkorongozás hazai vezetőitől. Nem tagadta, hogy a birkózókkal és a labdarúgókkal is érvelt, szerinte ez nem gyengíti, hanem erősíti a pályázatot.

Jakabházy azt viszont végképp nem értette, hogy milyen kritériumoknak nem felelt meg. Úgy véli, a Ferencváros sorozatban nyert labdarúgó-bajnokságai, az utánpótlás nevelésében elért sikerei, a nemzetközi továbbképzések, a húsz szakkönyv publikációja bőven elegendőek az üdvösséghez.

Hogy valóban elég lesz-e, arról majd az OTSH-ban döntenek — várhatóan február végén vagy március elején. S természetesen — *nélküle!*

(szerdahelyi)

A csodagyerekek éve

Beléptünk 1991-be, a csodagyerekek évébe. Salzburgban *Mozartra* emlékeznek, halálának 200. évfordulója alkalmából, Ausztráliában pedig *Fu Ming-hsziát*, a kis kínai lányt. Lenyűgözően bájosan mosolyog a világ kamerái előtt. Nyakában hintázik a perthi úszó-világbajnokság első aranyérme, a cowboykalap lecsúszik a kis fülecskékre, és a kis integető gyermekkézben óriási virágcsokor. Figyeljünk csak, milyen is minden idők legfiatalabb világbajnok-„nő"-je!

A szívmelengető kép egyúttal a sportperverzitás újabb határköve. A tudósítások szerint Fu Ming-hszia 8 éves korában még úszni sem tudott, s aztán mit tesz Isten, beugrott az uszoda vizébe, és egyedül elkezdett úszni. Hamar megszerette a vizet. Gyorsan haladt előre, s most, 12 éves plusz 5 hónapos korában mint a világ legjobb toronyugrónőjét ünneplik.

Milyen is volt a világbajnoknő gyerekkora? Miközben más gyerekek játszottak vagy énekeltek, ő állt a torony tetején és ledobta magát. Forgások, szaltók, ugrások és csavarok — be a vízbe, aztán megint fel a toronyba. Sok-sok ugrás naponta, több száz hetente és több ezer havonta.

A tízezredik ugrás feltehetően már nem okozott neki örömöt, de ez senkit sem érdekelt. Fu Ming-hszia tovább küzdött, önsanyargatóan, mindennek Perthben meg is volt az eredménye.

Bizonyos, hogy a gyereklány örült a díjnak, de az elveszett gyerekkort nem lehet semmiféle éremmel megvásárolni.

Fu Ming-hszia rekordugrásának lesz most következménye is. A következő úszó-világbajnokságon a résztvevőknek be kell tölteniük a 14. esztendőt. A csodagyerekek részére ez csak kis védelem, ami már régóta szükséges lett volna.

Sajnos, ilyen a világ

És mi tudjuk, hogy Mozart sem volt boldog...

Hönig Károly

Rövid hírek

● Totónyeremények: 13+1 találatra 817 854, a 13-asokra 503 295, a 12-esekre 12 336, a 11-esekre 823, a 10-esekre pedig 142 forintot fizetnek szelvényenként.

● A női Alpesi Világ Kupa Bad Kleinkircheim-i műlesiklóversenyét a svéd Pernilla Widberg nyerte az osztrák Maierhofer és a svájci von Grünigen előtt. Az összetettben az osztrák Petra Kronberger vezet honfitársnője, Sabine Ginther és a svájci Chantal Bournissen előtt.

● A „Futással az egészségért Alapítvány" pályázatot hirdet olyan sportlétesítmények támogatására, amelyek elsősorban a futás és az atlétika segítségével mozdítják elő a lakosság és az ifjúság rendszeres testmozgását. Pályázni lehet: Magyar Atlétikai Szövetség (1143 Bp., Dózsa Gy. út 1—3.)

Népszava TOTÓ

5 VARIÁCIÓ ESÉLY

	7 kétesély 6 fix	9 kétesély 4 fix	5 kétesély 8 fix	(koll. szelv.) 4 háromesély 3 fix 6 kétesély	(koll. szelv.) 6 fix 5 kétesély 2 háromesély
1. Cagliari—Bologna	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
2. Cesena—Parma	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
3. Genoa—Atalanta	1	1	1	1	1
4. Lazio—Internazionale	x	x	x	1 x 2	x
5. Lecce—Sampdoria	x 2	x 2	x 2	1 x 2	1 x 2
6. Milan—Bari	1	1	1	1	1
7. Napoli—Roma	1	1 x	1	1 x	1
8. Pisa—Juventus	1 x	1 x	x	1 x 2	1 x
9. Torino—Fiorentina	1	1	1	1	1
10. Barletta—Padova	1	1 x	1	1 x	1
11. Pescara—Foggia	1 x	1 x	1	1 x 2	1 x 2
12. Taranto—Ascoli	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
13. Udinese—Messina	1 x	1 x	1 x	1 x	1 x
+1 Salernitana—Verona	x	x	x	x	x

A 2. játékhétről részletes útmutatást, táblázatokat és statisztikákat a Sportfogadás közöl.

Kiküldött munkatársunk, Buzgó József jelenti Perthből

Rózsa Norbert világcsúccsal világbajnok!

Férfi pólósaink végre legyőzték a német mumust

Trópusi forróságban, közel 40 Celsius-fokban, a 100 méteres női gyorsúszás előfutamaival megkezdődtek a hatodik világbajnokság „igazi" versenyszámai.

Számunkra azonban a női sprintszám nem sok érdekességgel kecsegtetett, annál jobban a 100 méteres férfi mellúszás. Ebben rajtolt a világbajnokság titkos esélyese, a decemberi budapesti országos bajnokságon világcsúcshoz közeli idővel győztes, 18 éves *Rózsa Norbert*, illetve a versenyszám másik nagy egyénisége, *Güttler Károly*.

Az ötödik előfutamban Güttler az 5-ös pályán indult, s rajtja jól sikerült. 50 méternél a harmadik helyen fordult, 29,53-mal, a második hosszon feljött, jól hajrázott, így Volkov mögött a második helyen ütött célba, biztosítva ezzel helyét az esti döntőben. *„Nem úsztam ki teljesen magam, így biztos vagyok abban, hogy este az 1:02,51-nél jobb időt úszom majd* — mondta *Güttler* már a futama után.

A következő előfutamban indult *Rózsa Norbert*, a világcsúcstartó *Adrien Moorhouse* mellett, és nem sok kétséget hagyott afelől, hogy komolyan kell számolni vele. Az első méterektől kezdve az élen úszott, és a táv végén könnyedén verte vissza az „izmoskodni" próbáló angol támadását. És... *és beállította a világcsúcsot: 1:01,49!* Az angol fiú elismerően szorongatta Norbi kezét a medencében, miközben a közönség felállva ünnepelte a világbajnokság első világcsúcsát úszó magyar fiút.

A következő magyar induló Ágh Norbert volt 200 m gyorson. Őt az utóbbi időben sokan bírálták, hogy csak utazik a nagyvilágban, de eredménye nincs. Nos, ezúttal sem váltotta be a személyéhez fűződő reményeket, 1:52,65-tel futamában mindössze egy úszót előzött meg, és kiesett.

Az egész magyar tábor vidám, feldobódott állapotban várta az esti úszódöntőket és a férfi vízilabda-mérkőzést Németország ellen. Sajnos, a program úgy alakult, hogy ha Rózsát megnézzük, két negyedet mindenképpen ki kell hagynunk a pólómeccsből. Akármelyik ujjunkat harapjuk is meg, egyformán fáj — így okoskodtunk —, s végül, Rózsa Norbi mellett döntöttünk a legtöbben. *Megérte!*

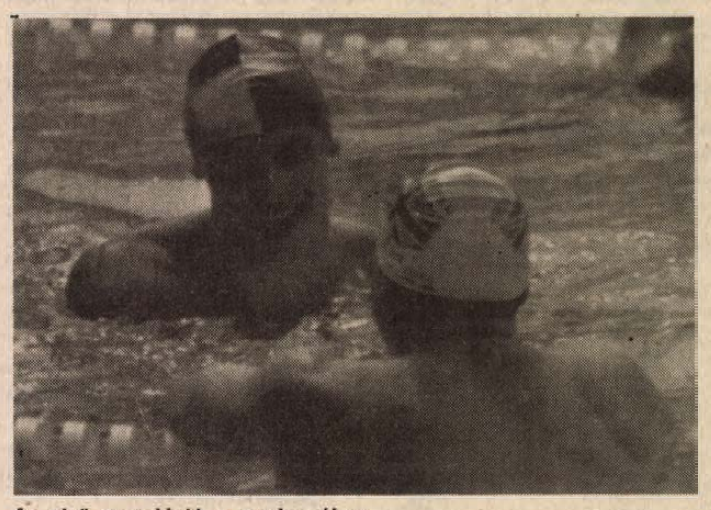

Az első gratuláció a medencében

S eljött a döntő perce. Egykét karhúzás a 4-es pálya mögött... Aztán rajt! Jó rajt! A szovjet *Volkov* kezdett a leggyorsabban, 50 méternél ő fordult elsőként (28,70) *Güttler* volt a második, (28,80), és *Rózsa* a harmadik, aki 13 századmásodperccel gyengébben kezdett, mint délelőtt (28,87). De! 75-nél még mindig *Volkov* vezetett, *Moorhouse* feljött másodiknak, *Rózsa* tartotta a harmadik helyét, még várt. Tíz méterrel a cél előtt úgy tűnt, hogy az angol nyer, ekkor azonban *Rózsa Norbert* „begyújtotta a rakétáit". Elsöpört mindenkit az útjából, és *1:01,45-nél állította meg az órát. Világcsúcs!*

Világcsúcs! — ordította a lelátó népe is. A világbajnokság első világrekordját tehát magyar úszó állította föl. Reggel beállítás, este csúcsjavítás. *Ahogy kell!*

Az eredményhirdetéskor az addig rezzenéstelen arcú *Rózsa Norbi* meghatódva nézte a zászlórúdra méltóságteljesen felkúszó magyar lobogót, hallgatta a magyar fülnek, szívnek legszebb melódiát, a Himnuszt, amit a zenekar mély átéléssel játszott. Mi, magyarok, összenéztünk, néhány percre otthon érezhettük magunkat.

Köszönjük neked, Rózsa Norbi!

Az interjúszobában már vidáman, felszabadultan válaszolt az újságírók kérdéseire az újdonsült világbajnok. *„50 méternél láttam, hogy nagyon rajtam vannak a többiek, megpróbáltam újítani — sikerült!* De 90-nél már bíztam a győzelemben. A hajrám tökéletesre sikerült" — mondotta, majd hozzátette: „A rajt előtt egy cseppet sem izgultam, nem olyan típus vagyok". Hála istennek!

Rózsa győzelmét követően azonnal rohantunk az uszodába, hiszen a pólósok már javában küzdöttek a németekkel. Amikor beléptünk a fedettbe és az eredményjelzőre pillantottam, nem akartam hinni a szemeimnek. Ott ugyanis az állt: 7—3 ide! Több mint szép! Sőt, Benedek Tibi bedobta a nyolcadikat is. 8—3 a harmadik negyed közepén az örök mumus Németország ellen? Ez valami csoda! Ettől kezdve azonban kezdett kísérteni a múlt. Négy gólt kaptunk egymás után, miközben egyet sem lőttünk, de aztán sikerült a kilencedik Vincze jóvoltából, s végül 9—8-ra győztünk!

Csodálatos nap volt a hétfői *Perthben* a magyaroknak. *Rózsa Norbert* világcsúccsal lett világbajnok, *Güttler Karcsi* élete legjobb idejével 5., a pólósok pedig legyőzték *Németországot!*

Hja, ha egy üzlet egyszer beindul...

EREDMÉNYEK:

100 m női gyors, világbajnok: Nicole Haislett (Egyesült Államok) 55,17 mp, 2. Catherine Plewinski (Franciaország) 55,31, 3. Zhuang Yong (Kína) 55,65.

100 m férfi mell, világbajnok: Rózsa Norbert (Magyarország) 1:01,45 p — új világ-, Európa- és magyar csúcs (régi világ- és Európa-csúcs: 1:01,49 p, Adrian Moorhouse, brit, 1988, régi magyar csúcs: 1:01,94, Rózsa, 1990), 2. Adrian Moorhouse (Nagy-Britannia) 1:01,58, 3. Gianni Minervini (Olaszország) 1:01,74, ... 5. Güttler Károly (Magyarország) és Eric Wunderlich (Egyesült Államok) 1:02,05—1:02,05.

400 m női vegyes, világbajnok: Li Lin (Kína) 4:41,45 p, 2. Hayley Lewis (Ausztrália) 4:41,46, 3. Summer Sanders (Egyesült Államok) 4:43,41.

200 m férfi gyors, világbajnok: Giorgio Lamberti (Olaszország) 1:47,27 p, 2. Steffen Zesner (Németország) 1:48,28, 3. Artur Wojdat (Lengyelország) 1:48,70.

4x200 m női gyorsváltó, világbajnok: Németország (Kerstin Kielgass, Manuela Stellmach, Dagmar Hase, Stephanie Ortwig) 8:02,56 p, 2. Hollandia (Marianne Muis, Manon Masseurs, Mildred Muis, Karin Brienesse) 8:05,97, 3. Dánia (Gitta Jensen, Berit Puggaard, Annett Poulsen, Mette Jacobsen) 8:07,20.

„Annyira boldog vagyok!"

Ezeket a lelkendező szavakat hallottuk először a telefonban, amikor a hívott fél odajött a készülékhez. Pedig *Kecskés Andrea* nem tudta, hogy a vonal túlsó végén kíváncsi újságíró várja.

Bizony sokan, nagyon sokan örültünk, amikor a rádióból megtudtuk: *Rózsa Norbert a 100 méteres mellúszásban világcsúccsal győzött Perthben!* A fiatalembert évekig csak Dombóváron és Mágocson ismerték. Ki hitte volna, hogy január 7-én már a világ minden pontján ízlelgetik az új világbajnok nevét. De hát úszásban nyerni nem akármilyen rang.

Kecskés Andrea kilenc évig volt edzője az új *„világcsúcsos"* világbajnoknak.

— *Norbert 1972-es születésű, ötéves korában kezdett úszni. Először az óvodásoktatásban vett részt, s legfőképp azzal tűnt ki társai közül, hogy nem mutatott semmi különöset, sőt...* Már második osztályos volt, amikor *Csutorás József* bevezette a mellúszás rejtelmeibe. Rögtön észrevettem: *érzi ezt az úszásnemet!* Most utólag elárulom, nagyon sok gond közepette dolgoztunk együtt, mert *Norbert nem igazán szerette az úszást.* Szinte lökdösni kellett az edzéseken, de a tehetsége azért mindenkinek feltűnt. A *delfinkorosztályban már dobogós volt, az úttörők között pedig csúccsal győzött.*

— Hogyan került a világbajnok Budapestre?

— Hamar kinőttük a dombóvári szerény, 25-ös uszodát. Ennek a szegényes létesítménynek a legfőbb értéke talán az volt, hogy *akkor és annyit úszhattunk, amennyit csak akartunk.* Sajnos, az úszószakosztály azóta már tönkrement, nem volt meg a kellő anyagi bázis. *Szerettem volna, ha Norbi méltó pályát fut be, ezért ajánlottam a fővárosba, először a BVSC-be.* El is vitték a *Szőnyi* útra, *Nagy Józsefék* megnézték, aztán a vezető edző, Rátonyi Gábor kimondta a számunkra szomorú ítéletet: *nem!* Azóta ahányszor csak találkozunk, *Rátonyi* mindig elismeri: *ez volt élete legnagyobb tévedése!* Az 1987-es országos bajnokság után *Széchy Tamásék* jöttek a fiúért. Fair módon viselkedtek és tárgyaltak, engem és a szülőket is megkeresték. Norbi el is ment, de *nem hagyott el, éppen most kaptam tőle gyönyörű levelet és egy fényképet.* Természetesen 16-án ott leszek Ferihegyen, és várom a nagy bajnokot.

— Ha jól tudom, szintén elhagyta Dombóvárt?

— *Tavaly február óta Kaposvárott edzősködöm, és legnagyobb örömömre már van három olyan gyerekem, aki jobb időket ér el, mint annak idején Norbi.*

S amikor e sorok írója leteszi a telefont, arra gondol: jó lenne, ha a jutalomosztások idején a nevelő edző is az őt megillető dicséretben részesülne!

Mágocs 2800 lakosú nagyközség. *Sziveri Mátyásné* 14 évig tanácselnökösködött, majd a választások idején ismét bizalmat kapott — *ő a polgármester!* Éppen ebédelt, amikor a szenzációs hírt a Déli Krónikában meghallotta.

— *Rózsa Norbertet személyesen nem ismerem, de nevét az országos bajnokság idején megjegyeztem. Különösen örülök annak, hogy világcsúccsal nyert. Sokat jelent a mágocsi sportéletnek ez a győzelem. Szeretnénk őt még jobban megismerni, ezért meghívjuk élménybeszámolóra is.* Egyébként eddig a leghíresebb mágocsi sportoló *Nemes József* volt, aki tíz éve, úgy emlékszem, játszott a Ferencváros második labdarúgócsapatában.

S ha már Mágocson „jártunk", beszéltünk egy másik helybéli lakossal, *Mészáros Jánosnéval* is. Két fia van, ők is a rádióból hallották a nagyszerű hírt. *„Még el is könnyeztem magam!"* — mondja a mama, s adja a fiát, aki lelkesen újságolja, hogy ő látta már az utcán. Aztán gyorsan átszalad a szomszédba *Kelemenékhez*, s jön *Évike*, aki *Norbi* nagymamájának jó barátnője. *„Irigyeljük a mamáját, aki Pesten van. De mi is éppen olyan büszkék vagyunk!"*

Hát igen, ezen a napon nagyon jó érzés lehet mágocsinak lenni.

Riskó Géza

Petry helyett Koszta utazik

Amolyan névsorolvasással kezdődött ez a hét a magyar labdarúgó-válogatott számára. Korábbról ismert hír, hogy a siófoki *Aczél* mégsem utazik el Indiába, hiszen a Koreai Köztársaságba szerződik.

— *További változások is vannak* — újságolta *Havasi Mihály*, a válogatott technikai vezetője. — *Olyan híreket kaptunk Németországból, hogy Limperger Zsolt megsérült. A ferencvárosi labdarúgók az elmúlt hét végén Hamburgban jártak, és egy információ szerint a kiváló védő harcképtelenné vált.* Sajnos, hogy *Mészöly Kálmán szövetségi kapitány nem számíthat Petry kapusra sem, mert iránta Angliából érdeklődnek. Ezért Mészöly úgy döntött, hogy inkább itthon készüljön, s ha lehet, tárgyaljon a Bp. Honvéd kapusa. Helyette a váci Koszta kapott „behívót".*

— A hétfői edzés után a *Római-parton* éjszakázunk, kedden a kötelező oltást kapják meg az utazók.

MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT HIVATALOS BIZTOSÍTÓJA, ÉS ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Gyöngyvér és Keve nevű olvasóinkat.

Változékony, továbbra is enyhe idő

Átmenetileg erősen felhős lesz az ég, szórványosan várható eső, északkeleten néhol ónos eső is előfordulhat. Többfelé megélénkül a délnyugati, nyugati szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet 2 és 7 fok között alakul. A Duna a fővárosnál 340 centiméter, a vize 3,2 fokos. *(MTI)*

A Nap kél 7 óra 31 perckor, nyugszik 16 óra 10 perckor.

VALUTA- (BANKJEGY- ÉS CSEKK-) ÁRFOLYAMOK
Érvényben: 1991. január 8—14.

Pénznem	árfolyam 100 egységre forintban vételi	eladási
angol font	13 110,14	13 921,08
ausztrál dollár	5333,40	5663,30
belga frank	218,30	231,80
dán korona	1168,94	1241,24
finn márka	1868,14	1983,70
francia frank	1326,97	1409,05
görög drachma	42,90	45,56
holland forint	3990,61	4237,45
ír font	12 033,32	12 777,64
japán yen (1000)	502,78	533,88
kanadai dollár	5946,36	6314,18
kuvaiti dinár	—	—
német márka	4493,81	4771,77
norvég korona	1149,19	1220,27
olasz líra (1000)	59,90	63,60
osztrák schilling	639,46	679,02
portugál escudo	50,39	53,47
spanyol peseta	71,00	75,40
svájci frank	5318,13	5647,09
svéd korona	1203,75	1278,21
USA-dollár	6871,02	7296,04
ECU (Közös Piac)	9270,13	9843,55
csehszlovák korona	209,07	222,00

Az albán lek, a bolgár leva, a KNDK-von, a kubai peso, a lengyel zloty, a mongol tugrik, a román lei, a szovjet rubel és a vietnami dong hivatalos árfolyamait a Magyar Nemzeti Bank 1991. január 1-jétől nem jegyzi. (MTI)

AustriaLotto

Az 1. heti osztrák lottó nyereményei az illeték levonása után a következők:

Hattalálatos nem volt. A következő hétre átvitt nyeremény összege 27 982 656 schilling.

Az 5 plusz 1 találatosok nyereménye egyenként 1 165 944 schilling;

az 5 találatos 342 darab, nyereményük egyenként 24 644 schilling;

a 4 találatos 12 517 darab, nyereményük egyenként 575 schilling;

a 3 találatos 391 878 darab, nyereményük egyenként 35 schilling.

A Joker-számra fizetett nyeremény 3 421 502 schilling.

(MTI)

Tízszeres forgalom az IBUSZ-nál

Megugrott a feketeárfolyam

Az IBUSZ Tanács körúti főirodája még *vasárnap is kinyitott*, hogy azok is megkaphassák régi áron idei 50 dolláros valutakeretüket, akik szombaton délután a *meghosszabbított nyitva tartás ellenére sem jutottak hozzá a pénzükhöz.* (Ami eddig 3130 forintba került, azért a leértékelés után 3603 forintot kell fizetni.) Az IBUSZ fővárosi irodái egyébként álltak a sarat — s bár mindenütt rendőr ügyelt a rendre, s segített az irodák zárásában —, a sorban állók nem várakoztak hiába. Csak a főirodában *3 millió forintért adtak ki valutakeretet, ami több mint tízszerese a korábbi átlagos* — az 50 dollárokhoz kapcsolódó — napi forgalomnak. Nemcsak a három nagy pályaudvaron, a Sugárban, s a főirodán szolgálta ki ügyfeleit az IBUSZ, de a Tanács körút 17. szám alatti iroda is munkába állt. Mint *dr. Megyery Szabolcsné*, a főiroda igazgatója a Népszava érdeklődésére elmondta, azért győzték valutával a váratlan rohamot, mert az IBUSZ-irodák *mindig készülnek a hétvégére*, akkor ugyanis az OTP és más pénzintézetek zárva vannak, a pénzváltási igényeket javarészt nekik kell kielégíteni.

Természetesen a feketézők is kiveszik részüket a forgalomból. A forint leértékelése nyomán tovább emelkedtek a *feketepiaci* árak. A *dollárért tegnap délután állítólag már 100 forintot kértek*, a *márkának pedig 70 forintra* ugrott az ára.

H. K. J.

Felelősségbiztosítás

Még mindig minden bizonytalan

Április 1-jétől emelkedik a gépjárművek *kötelező felelősségbiztosításának díja* — ez már bizonyos. Egyes hírek szerint a tarifákat az autók *teljesítménye* alapján fogják megállapítani. A Trabant és a kis Polski Fiat biztosítása lesz a legolcsóbb, körülbelül 6500 forint évente, míg a Zsiguli és Skoda díja meghaladja a 10 ezer forintot.

A pontos díjtételek nem ismeretesek, nincs elfogadható alapja az eddigi számításoknak. Tisztázatlan a személygépkocsik várható ára és bizonytalan az alkatrészek jövőbeli költsége.

A biztosítási díjaknak mindenesetre *fedezetet kell nyújtaniuk* az autósok okozta károk megfizetésére, és a sérültek hosszú éveken át tartó baleseti járadékára. Az államnak viszont terhes, hogy immár harmadik éve az autósok helyett a költségvetésnek kell pótolnia a biztosítás hiányzó forintjait. (Egyik héten 5-7 milliárdról tudósítanak az újságok, máskor már 10 milliárdról beszélnek a nyilatkozók. Hogy pontosan mennyit kap az államtól a Hungária Biztosító, csak nem akar hitelesen napvilágra kerülni!) Mindenesetre *április 1-jéig változás a régi gyakorlatban nem várható.* Továbbra is a tanköláskor fizetnek az autósok: literenként 1 forint 20 fillért.

A költségvetési veszteség abból adódik, hogy több az autósok okozta kár, mint a bevétel. A terhektől szabadulni kívánó államnak nehéz hátraarcot vezényelnie. Érzi, hogy csapdába került. Ha az autósokra hárítja a kötelező biztosítás terheit, attól tart, hogy éppúgy megégeti magát, mint októberben a taxisblokáddal.

A díjak emelése azonban elkerülhetetlen. Megszűnik a Hungária Biztosító üzletági *monopóliuma* is. Tudni vélik, hogy a Hungárián túl *más biztosítótársaságok* ugyancsak érdeklődnek. Jelentkezett az ÁB Generali, a Providencia, a Garancia, a Colonia és az Állami Biztosító. A biztosítótársaságok megtették első *ajánlatukat*, az autósokat képviselő Autóklub viszont *vitatta* a benyújtott számítások valódiságát. Mégsem hihető, hogy jelentősen *lefaraghatják* a tervezett díjakat. Az autósok ellen dolgozik ugyanis az *infláció* és a rengeteg *baleset*. Hogy a balesetek zöme útjaink, közlekedési körülményeink rossz állapotából ered? S ez, egyelőre az állam mulasztása? Hivatalos körökben nem zavar senkit. Az autósok egyedüli vigasza, hogy a biztosítótársaságok semmi, vagy egy-két százalékos kezelési költséget számolnak majd fel a kötelező biztosításért. Bár ennek *mértéke* ugyanolyan bizonytalan, mint amilyen bizonytalan minden más ez ügyben.

T—h

Erősödik a gyengébb nem

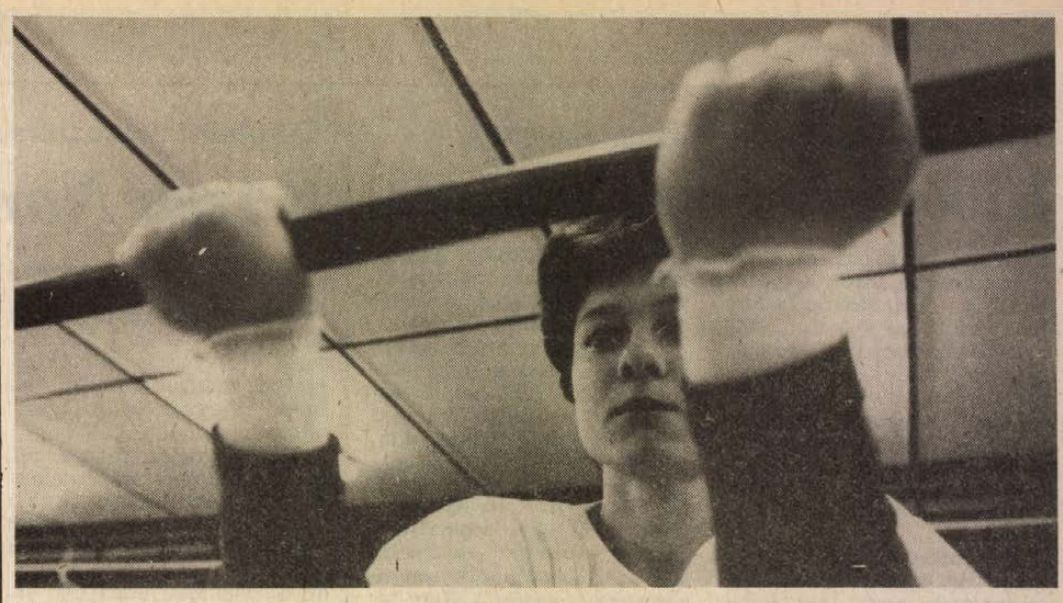

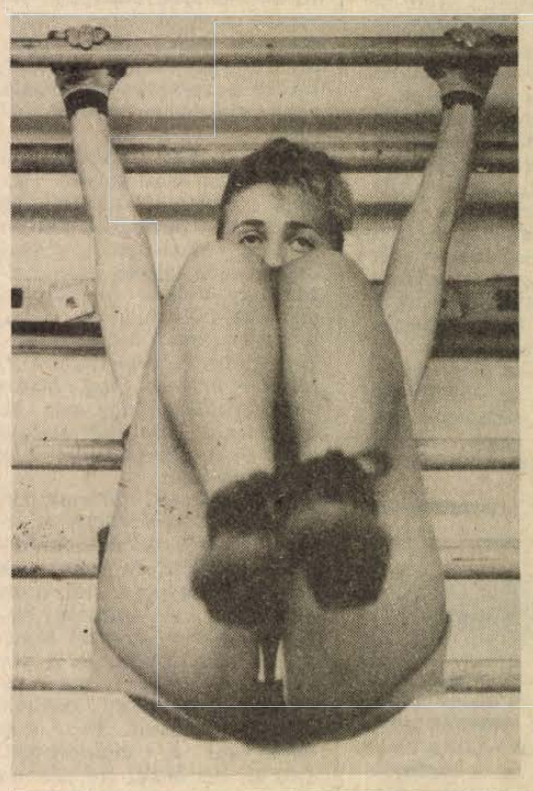

Gy. Balázs Béla felvételei

Nem támadták meg Hanák Katalint — eljárást indíthatnak ellene

A rendőrség mindent megtett, eredményre azonban mégsem jutott, hiszen ha nincs bűncselekmény, akkor tettest sem lehet szállítani.

A *Belügyminisztériumban* hétfőn tartott sajtótájékoztatón *dr. Lázár János* alezredes, a II. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője elmondta: szeptember 30-án délelőtt 9 óra 30 perckor *Hanák Katalin* — az ismert történész, *Hanák Péter* felesége — *panasszal* fordult a kerületi kapitánysághoz. A sértett szerint becsengetett a lakásába egy ismeretlen férfi, elmondta, hogy a külföldön tartózkodó férjétől hozott üzenetet. Hanák Katalin résnyire kinyitotta az ajtót, mire a „látogató" benyúlt, és szó nélkül, *arcul ütötte* egy bőrszíjjal.

A Hanák Katalin által adott személyleírás alapján *robotképet* is készítettek a feltételezett támadóról. A vizsgálat *nem vezetett eredményre*, ezért a határidő letelte után az eljárást hivatalosan is *megszüntették.*

És ezzel még nem zárult le a Hanák-ügy. Október 18-án 14 óra 15 perckor a *mentők* értesítették a kerületi rendőrkapitányságot, hogy Hanák Katalint lakásának udvari ablakán át, *ismeretlen tettes megszúrta.* A helyszíni szemlén arra a következtetésre jutottak a szakemberek, hogy a támadás nem történhetett meg a sértett által előadott módon. *Nem találtak* a támadó jelenlétére utaló *nyomokat*, annak ellenére, hogy a lakás ablaka három méter magasan van, ha oda valaki felkapaszkodik, legalább négy fogást kellett volna alkalmazni. Az ablakpárkány szélessége is *kizárta*, hogy azon áthajolva *megszúrhatták a sértettet.*

Hanák Katalin sérülését az orvosok szerint sem követhették el késsel. A harmadik bordánál keletkezett alig 1 centiméteres szúrás *kötőtűtől*, vagy *golyóstolltól* származhatott.

Az ügyet a kerületi rendőrkapitányság *bűncselekmény hiányában megszüntette.*

A *Népszava* munkatársa arra kért választ *dr. Balatoni István* ezredes, főkapitányhelyettestől, hogy lehet-e jogkövetkezménye a hamis feljelentésnek? A főkapitány-helyettes szerint, amennyiben a vizsgálat arra megfelelő alapot ad, a *hatóság félrevezetése* miatt eljárást indítanak Hanák Katalin ellen.

S. A.

Ír hír az ítéletidőről

Orkánerejű szél söpört végig a hét végén a brit szigeteken és Írországon. Legkevesebb *28 ember vesztette életét.*

Halálukat kidőlő fák és *leomló házfalak* csapása, leszakadó nagyfeszültségű vezetékek *áramütése* vagy tengeri szerencsétlenség okozta. Ez utóbbiak közül a legsúlyosabb egy máltai bejegyzésű teherhajó esete volt: vasárnap reggel *felborult* a viharos Ír-tengeren, a brit partok közelében. A legénység négy tagja meghalt, hat pedig eltűnt.

Biztos pont:
NÉPSZAVA

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő:
DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek:
SZALAY ANTAL,
TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség:
Bp. VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 122-4810
Telefax: 1-222-415
Postacím: 1964 Budapest

Kiadja
a Népszava Kiadó Vállalat
1964 Bp. VII., Rákóczi út 54.
Telefon: 122-4810

Levélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ,
a Népszava Kiadó Vállalat
megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető:
LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás:
Szikra Lapnyomda

Felelős vezető:
DR. CSŐNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: BARABÁS PÉTER
Segédszerkesztő: TÓTH JENŐ
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: BABAY GÉZA

JÓT OLCSÓN
Már 10% előjeggel
Amíg a készlet tart!
használt, jó állapotú
SZÍNES TELEVÍZIÓK VÁSÁRA
Bp. IV., (Újpest) Árpád út 92. Nyitva: keddtől péntekig 8–17-ig szombaton 9–13-ig (hétfőn zárva)
KERAVILL
Bp. XIX., (Kispest) Kossuth Lajos tér 3. Nyitva: keddtől péntekig 9–17-ig szombaton 8–13-ig (hétfőn zárva)
Bp. VIII., (Józsefváros) József krt. 15. Nyitva: hétfőtől péntekig 9–17-ig (szombaton zárva)
DISZKONT ÁRUHÁZ Bp. XVIII., (Pestlőrinc) Ipacsa u. 8. Nyitva: hétfőtől péntekig 8–17-ig szombaton 8–13-ig

Terrorizmus és libanyak
Miért ez a felhajtás a terrorizmus körül, csak nem akarják elterelni a figyelmünket? Lehet, hogy egyeseknek nem is jönne rosszul...
(3. oldal)

Messzire hallatszó karóverés
(4. oldal)

Kalózok a videopiacon
Zsaroló ellenőrök?
(6. oldal)

Tizezrek nem fizetnek lakbért, villanyt, gázt
Az ügyeskedők száma csekély, a többségnek valóban nincs pénze.
(7. oldal)

SZERDA, 1991. JANUÁR 9. ■ 119. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

Genfben ma a béke a tét

Egyelőre még vállon a fegyver

Fotó Archívum

Genfben minden készen áll „az utolsó alkalom találkozójára". Így minősítette tegnap *James Baker* amerikai és *Tárik Aziz* iraki külügyminiszter mai találkozóját a Tribune de Geneve című lap.

A két külügyminiszter találkozója ma délelőtt 10 óra 30 perckor kezdődik az Intercontinental Szállóban. A szállodát már kedden délután szinte *hermetikusan* elzárta a világtól a svájci rendőrség, amely hatalmas arányú biztonsági intézkedéseket tett a történelmi fontosságú találkozó védelmére. Egyedül a szálloda személyzete *nem izgatott* — a viszonylag új genfi luxusszálló fennállása óta ez lesz a 25. magas szintű tanácskozás az épületben, s az Intercontinentalban eddig 81 államfő, mintegy 800 miniszter, és több mint 6000 nagykövet lakott. A szálló 350 szobájából 200-at foglaltak le a két delegáció tagjainak. James Baker mintegy 100 főnyi szakértői és technikai kísérettel érkezik, az iraki küldöttségben csak 25-en lesznek az előzetes közlés szerint.

Alig egy héttel az ENSZ Biztonsági Tanácsa által Iraknak megszabott határidő előtt Genfben *nem sok derűlátással* tekintenek a külügyminiszteri találkozó elé. Baker eddigi körútjának minden állomásán visszhangozta *George Bush* amerikai elnök kijelentéseit: nem tárgyalni kíván az iraki minisz-

(Folytatás a 2. oldalon)

Az utolsó órában

Öbölnyi rettegés üli meg a szíveket már hónapok óta. De a mai nap talán megadja azt az utolsó szalmaszálesélyt, hogy a béke béke maradjon, az öldöklő halált meg messze űzzék Kuvaitból. Lehet, hogy csak mi — a nem is olyan messzi távolból — reménykedünk a genfi tárgyalóasztalnál helyet foglalók kompromisszumkészségében. Ám ha az amerikai és iraki külügyminiszter eleve hajthatatlan eltökéltséggel néz egymással farkasszemet, akkor felkészülhetünk a legrosszabbra.

Ha kitör az öbölnyi vihar, a vértajtékos hullámok a világ minden szelíd tájékáig elérhetnek. Ha pusztítani kezdenek a fegyverek Kuvaitban, egyesek kihasználhatják, hogy a világ máshová figyel, máshol siratja halottait. Sajnos, volt már erre példa a szuezi válság idején... Ha az embertelen, gázálarcot öltött démon a másik torkának esik, a terror hóhérjai a békét kiáltók szavait is sikoltásba fojthatják. Azokét is, akik nem kívánták, hogy önkéntes fiaik a szaúdi homokba menjenek.

A gondolkodás utolsó órájába lépett a világ. Mindenki álljon meg hát ma egy percre — és szorítson a békéért!

Donyecki szénstop

A *donyecki szénbányák* vállalatainak vezetői tegnap a Szovjetunió elnökével, valamint Ukrajna vezetőivel táviratban közölték: a bányászok január 10-e után *nem szállítanak szenet* a fogyasztóknak. A vásárlók ugyanis nem fizettek ki 140 millió rubelt a bányáknak, s ezért nem tudják kifizetni a bányászok bérét.

Mint az Izvesztyija című lap beszámol róla, a donyecki medencében már legalább két éve *súlyos problémákat* okoz a szén alacsony felvásárlási ára. A bányászok több ízben munkabeszüntetéseken követelték az árképzés megváltoztatását.

Vilniusi ostrom készül?

Könnyen elképzelhető, hogy *sorsdöntő* vagy *tragikus* nap köszönt ma a litván fővárosra, Vilniusra. A litván kormány lemondását követően már tegnap este tömegek gyülekeztek a parlament épületénél — kapta a tájékoztatást munkatársunk telefonon *Vytautas Landsbergis* államfő belügyekkel foglalkozó tanácsadójától.

Mint megtudtuk, a demonstrációk egymást követték a hatalmas áremeléseket követően, s *kisebb atrocitások* is történtek a kedd esti órákban a orosz ajkú és a litván tüntetők között. A litván parlament bizalmas értesülései szerint ma délután *három órára* az oroszok olyan tüntetést szerveznek a parlament előtti téren, amelynek során megostromolják a törvényhozás házát.

A tanácsadó ama aggodalmának adott hangot, hogy az *„egyszerű" utcai felvonulók többsége civilbe öltöztetett katona vagy belügyes lesz*, akik szükség esetén nem riadnak vissza a fegyverhasználattól sem. Ezért Vilniusban megteszik a kellő óvintézkedéseket, nemcsak a rendőri, hanem a polgári lakosság támogatására is számítanak. Erre vonatkozó *felhívást olvasott fel* tegnap éjfél előtti televíziós beszédében Vytautas Landsbergis, s arra kérte a békeszerető vilniusiakat, hogy mindent tegyenek meg hazájukért.

Gorbacsov csak tárgyal

Mihail Gorbacsov szovjet elnök tegnap a moszkvai védelmi minisztériumhoz utasította *Kazimiera Prunskiene* litván kormányfőt a litvániai szovjet csapatmozgások kérdésének megvitatására. Mint Litvánia állandó moszkvai képviseletén elmondták, az államfő azt tanácsolta, hogy *Dmitrij Jazov* védelmi miniszter távollétében Vilnius képviselői kérjenek kihallgatást *Mihail Moiszejev* vezérkari főnöktől.

(Folytatás a 2. oldalon)

Perthi telefonjelentésünk

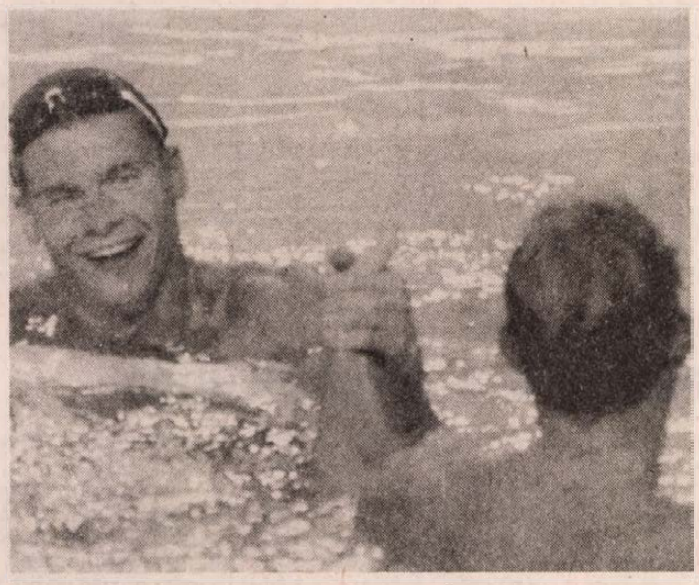

Megint magyar győzelem, megint magyar világcsúcs, megint magyar himnusz — hála Darnyi Tamásnak, aki megmutatta, hogy Rózsa Norbertnél alább ő sem adja! A 400 m-es vegyes úszásban 4:12.36 perces, szenzációs idővel szerezte meg az aranyérmet, s a negyedik helyen Szabó József, a másik fiatal magyar ütött a célba.

Az újabb siker teljesen felkavarta nemcsak a magyar tábort, hanem az úszók világát is. Bár mindenki tudta, hogy Darnyi Tamás olimpiai bajnok, világbajnok és világrekorder, de ahogy nyert, az mégis magával ragadott mindenkit. Amikor az előfutamban legnagyobb vetélytársát, az amerikai Namesnikot „lemost." magáról, s vele együtt a vb-csúcsát is átadta a múltnak, akkor már biztos volt mindenki, hogy Darnyi megvédi összes titulusát.

(A folytatás a 11. oldalon)

Másnap a tragédia színhelyén

A szék alatt láttam a halált...

A budapesti villamosbaleset szenvedő szemtanúi mellett munkatársaink megszólaltatták a közlekedésrendészet, a tűzoltóság és a BKV képviselőit. Újabb részletek váltak ismertté, újabb kétségek merültek fel. A villamosvezető nem volt ittas, a műszaki hiba lehetőségét sem zárják ki, bár feltételezhető, hogy végül is emberi mulasztás játszott közre a balesetnél. Beszámolunk a kórházakban ápolt sebesültek állapotáról is. Több ember állapota továbbra is válságos.

— *Éreztük, hogy nagyon gyorsan megy a villamos...* Jobb oldalon ültünk, velem szemben a férjem, ölében a négyéves kisfiam. A jármű egyszer csak hirtelen balra kanyarodott, aztán *dőlni* kezdett... Emberek estek, vasak röpültek, s már benn is voltunk az épület falában. Az arcomba törmelék hullott. *Ott, a szék alatt láttam a halált.*

A bepólyált kezű fiatalasszony, *V. Melinda* elhallgat. A hétfői villamostragédia könnyebb sérültjei közül már csak másodmagával fekszik a *Merényi Gusztáv Kórházban.* Két hónapja költöztek *Kolozsvárról* hazánkba, naponta együtt utazott a család a 24-es villamoson, hazafelé a munkából és az óvodából.

— *Béla, Béla! Húzd ki a gyereket!* kiabáltam a férjemnek — folytatja az asszony. — Valahogy kimásztunk. Egy civil kocsi vett fel bennünket. *A kisfiamnak eltörött a combcsontja...* Ő a Heim Pál Kórházban van. A férjemnek semmi baja. Nekem meg ez — próbálja mozdítani *inszakadásos* kezét, s a mellkasára mutat, ahol zúzódásokat szenvedett. — Hála istennek, élünk — teszi hozzá. — Mert láttam mindent. *Annyi vér* volt azon a villamoson, hogy...

A Mező Imre út és Vajda Péter utca sarkán, a tragédia színhelyén tegnap is *népes csoport* toporgott. Az emberek hitetlenül méregették a sarokház szétzúzott falát, a tőből kiszakadt *fatörzs csonkját.*

A patika fölötti lakások egyikében még mindig feldúlt fiatalasszonyt találunk.

— Megremegett az ablak, s egy robbanásszerű dörej hallatszott — eleveníti fel a történteket *Körmendi Ivánné.* — Az ablakhoz rohantam. Láttam a felborult villamost, szanaszét szóródott vasdarabokat, s egy fiatal fekvő nőt a járdán. A férjemnek ezzel a villamossal kellett hazajönnie! Lerohantam... Hogy ott mi volt! Sikoltozás. *Emberdarabok...* sapkák. Egy csukló, egy emberfej... külön... *És akkor megláttam a férjemet, amint gyalog jön az Orczy tér felől...*

— *Nem akartam hinni a szememnek,* amikor az ablakból lenéztem — mondja a

(Folytatás az 5. oldalon)

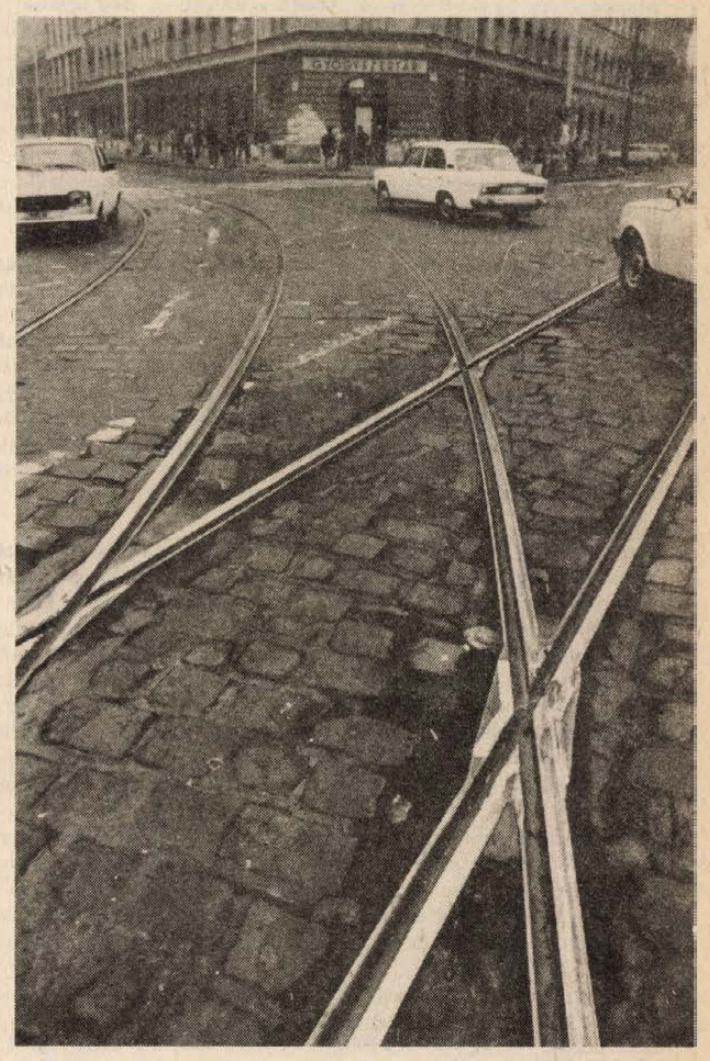

A BKV vezérigazgatója szerint a balesetnél pályahibáról szó sem volt. Munkatársaink tegnap mindenesetre ilyen állapotban találták a váltót... Prohászka Imre felvétele

George Bush makacs, Szaddám Huszein hajthatatlan

(Folytatás az 1. oldalról)

terrel, csupán figyelmeztetni akarja, milyen súlyos következményekkel járhat, ha Irak nem tesz eleget a Kuvait területének elhagyására megszabott határidőnek. Iraki kollégája hasonló *hajthatatlansággal* nyilatkozott az amerikai CBS televíziónak, jelezve: Bagdad ragaszkodik ahhoz, hogy tárgyalás — Tárik Aziz szavaival „párbeszéd" — kezdődjék, mégpedig valamennyi közel-keleti kérdés megoldásáról.

Szaddám Huszein iraki elnök hasonló keménységről tett tanúbizonyságot legutóbbi beszédében, megismételve, hogy Kuvait „Irak tartománya marad".

A találkozó küszöbén genfi diplomáciai források ennek ellenére *óvatos* derűlátással nyilatkoznak az esélyekről. Megállapodásra senki sem számít, és arra sem, hogy a két fél módosítson álláspontján, arra azonban igen, hogy „az utolsó alkalom találkozóján" mégis megpróbálnak *kiutat* keresni anélkül, hogy akár az egyik, akár a másik fél győzelemről beszélhessen, illetve kénytelen legyen megszégyenülten távozni Genfből. A nyugat-európai diplomáciai források ezt a reményüket két tényezőre alapozzák. Egyrészt arra, hogy Bush kénytelen lesz tudomásul venni a fegyveres konfliktussal szemben saját országában jelentkező és *egyre erőteljesebb ellenállást*, másrészt arra, hogy Nyugat-Európában, mindenekelőtt Franciaországban hasonló aggodalmak mutatkoznak. Ugyanakkor a diplomaták komolyan tartanak attól, hogy Bagdad éppen ezeknek a tényezőknek a hatását túlértékelve nem lesz hajlandó kompromisszumra.

Január 15-e, az Iraknak szóló ENSZ-ultimátum határideje lejárta közeledtével, ha némileg feszült légkörben is, de a megszokott módon és körülmények között végzik munkájukat az Egyiptomban dolgozó *magyar* kiküldöttek.

Az MTI tudósítójának tapasztalata szerint az egyiptomi magyar kolónia tagjai higgadtan készülnek arra, hogy nehezebb napok várhatnak rájuk. A normális munkamenetet támasztja alá, hogy *változatlanul érkeznek az országba* kereskedelmi utazók és ösztöndíjasok.

Pereszlényi Zoltán nagykövet és más illetékesek elkészítették, s a kolónia tagjaival megbeszélték azokat a terveket, intézkedéseket, amelyek szükség esetén — esetleges rendkívüli helyzetben — a lehetőség szerint maximálisan szavatolhatják az itteni magyarok biztonságát. E tervek között csak végső esetben szerepel az, hogy a gyerekeket és nőket evakuálják.

Michel Vauzelle, a francia nemzetgyűlés külügyi bizottságának elnöke, aki a hét végén Bagdadban járva több mint négyórás megbeszélést folytatott Szaddám Huszein elnökkel, beszámolt tárgyalásairól *Francois Mitterrand* francia köztársasági elnöknek. Részleteket nem közöltek. Vauzelle nyilatkozatában csak annyit jelzett: elsősorban már arról volt szó az elnöknél, hogy mit tehet Franciaország az Öböl-háború megakadályozására akkor, ha meghiúsulnak James Baker amerikai és Tárik Aziz iraki külügyminiszter mai megbeszélései Genfben.

A politikus felvetette a kérdést, nem lehetséges-e, hogy Franciaország ebben az esetben *önállóan* tegyen kísérleteket a válság rendezésére, a fegyveres konfliktus elkerülésére. Baker párizsi megbeszélései küszöbén francia politikai körök egyre nyugtalanabbul nyilatkoznak a válságról. Tegnap több lap is utalt arra, hogy Párizs a tárgyalás meghiúsulása esetén még egyszer a Biztonsági Tanács elé akarja vinni az ügyet, de Washington *mereven* elzárkózik az Iraknak adott határidő meghosszabbítása elől. Francia részről azzal érvelnek, hogy a határidőig semmi esetre sem lehetséges az iraki csapatok kivonása Kuvaitból, s ezért elegendő lenne egy „kivonási menetrend" is.

(MTI)

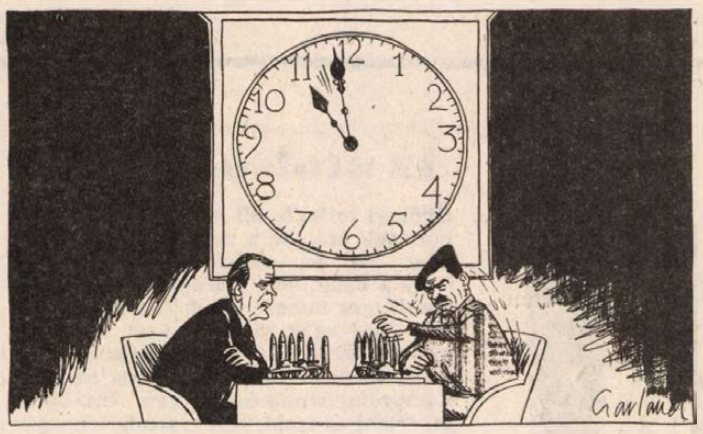

A The Independent karikatúrája

Egy kínai Európában

Csien Csi-csen kínai külügyminiszter februárban vagy március elején *öt országot*, köztük Magyarországot érintő európai körutat tesz — jelentette kedden Pekingben akkreditált diplomatákat idézve a The Hongkong Standard.

A miniszter Spanyolországba, Portugáliába, Ausztriába és Lengyelországba is ellátogat a lap értesülése szerint.

A hongkongi újság kiemeli, hogy Csien Csi-csen a kelet-európai országok közül két olyat keres fel, amely erős *politikai vonzalmat* táplál Tajvan iránt. Magyarország volt az első kelet-európai ország, amely félhivatalos kereskedelmi képviseletet cserélt Tajvannal, Lech Walesa lengyel elnök pedig Tajvanra szóló meghívást fogadott el 1991 első felére.

(MTI)

Gyorsan fordult a kocka Haitiben

A történelem szeszélyes liftje

Akár jelképes értékű is lehet az a hír, hogy *Roger Lafontant-t, a tegnapelőtti — sikertelenül végződött — haiti államcsíny végrehajtóját* az alkotmányos rendhez hű katonák egy liftben találták meg. Mert tudjuk, hogy ez a szerkezet olykor felfelé röpít bennünket, de ha a sors keze úgy akarja, könyörtelenül lefelé húzza utasát a liftakna mélyébe.

Bizony, a népakarat nehezen tör át a „Hegyek országában". Az indián őslakosok nyelvén ugyanis így nevezik ezt az alig több, mint *27 ezer négyzetkilométernyi, 6 millió lakossal* zsúfolt közép-amerikai miniállamot. Ez a háromötödnyi magyar lakosságot kitevő embertömeg az ismeretlen demokráciát akarta megízlelni, amikor decemberben — a zsarnokság hosszú évtizedei után — maga választott elnököt az ország élére *Jean-Bertrand Aristide* katolikus pap személyében. Joggal bízott abban, hogy ezzel végleg lezárul Latin-Amerika legszégyenyebb államában az államcsínyek, kéretlen palotaforradalmak korszaka, és soha többé nem kell enni már a diktatúrák keserű kenyerét. Azt hitték, hogy egyszerű mindez. Csakhogy tegnapelőtt Roger Lafontant, az évtizedekig uralkodott *Duvalier-diktatúra egykori kulcsembere* magához akarta ragadni a hatalmat, így próbálva megakadályozni, hogy a szavazócédulák által magasba juttatott *politikus-lelkész február 7-én beiktathassák tisztségébe.*

A sors cinikus fintora volt ez a mostani „államcsínytalanság". Lafontant-t decemberben éppen azért tiltották el a választásokon való részvételtől, mert *szorosan kötődött a volt diktátornak, a rettegett Papa Docnak és fiának, Baby Docnak a személyéhez.* A puccsista ráadásul a 15 ezer fős titkosrendőrségnek, a *Tonton-Macoute*-nak volt a vezetője. A nyolcvanas évek első felében *belügy- és védelmi miniszter volt egy személyben*, így egykor a hatalom láthatatlan szálai az ő markában futottak össze. Azt hihette egy pillanatra, hogy Papa Doc szelleme kiirthatatlan. Tévedett. Lafontant-t is leverték.

S bár jóra fordultak a dolgok, aggasztó tanulsággal kell szembenézniük a sziget lakóinak. E kis államban ugyanis *nem történt meg a határozott rendszerváltás* azóta, hogy a Duvalier-dinasztia utolsó tagja kénytelen volt menekülni saját fészkéből. A katonák nagy része elfogadja ugyan a demokratikus játékszabályokat, de a Tonton-Macoute apparátusa még mindig „jó egészségnek" örvend. Örökül maradt a *szegénység* a 300 dollárnál alacsonyabb, egy főre jutó átlagos nemzeti jövedelemmel, a betűvetést és olvasást csak hírből ismerő, a lakosság 80 százalékát alkotó *tudatlan tömeggel együtt.*

Csírájában sem alakult ki viszont a fejlett politikai pártstruktúra, amely csak a társadalmi-gazdasági fejlettség egy adott szintjén képes biztos talajba ágyazni a demokráciát. Ennek híján a *gyökértelen diktatúra maradványai*, a terrorizmus méhében fogant, gátlástalan despotizmus képviselői könnyedén feltámadhatnak.

Haiti vívta ki a legkorábban — már 1804-ben — függetlenségét a kontinensen. A szabadság drágaköve azonban — melyet eddig legfeljebb álmaiban ismert — még most, a XX. század végén is nehezen csiszolódik valósággá.

G. F.

Gorbacsov csak tárgyal

(Folytatás az 1. oldalról)

A litván szóvivő szerint Gorbacsov és Prunskiene félórás megbeszélésén foglalkoztak a litván függetlenséggel kapcsolatos tárgyalások megkezdésének kérdésével. Az államfő utalt arra, hogy a szövetségi szerződés megvitatására, illetve az új minisztertanács kinevezésére szombaton ül össze a szövetségi tanács, s e testület hivatott a Litvániával folytatandó tárgyalások elkezdésének eldöntésére is.

Gorbacsov a találkozón „legalább háromszor" említette, hogy véleménye szerint Litvániában is népszavazást kellene tartani a függetlenségről — mondta a szóvivő. Prunskiene asszony, aki a litvániai szovjet csapatmozgások ügyének megvitatására utazott Moszkvába, az államfővel folytatott megbeszélés után *azonnal* visszatért Vilniusba.

A szovjet tévéhíradó tegnap este jelentette, hogy *lemondott* a teljes litván kormány, élén Kazimiera Prunskienével. A lemondás oka az áremelés nyomán a köztársaságban kialakult helyzet, a kormányellenes hangulat.

Több mint háromórás tárgyalást folytatott kedden Moszkvában Mihail Gorbacsov és *Borisz Jelcin*. A megbeszélés központi kérdése az Oroszországi Föderációnak a központi szovjet költségvetéshez való hozzájárulása volt. *Ruszlan Haszbullatov*, Jelcin helyettese azt közölte a találkozó után újságírókkal, hogy a két vezetőnek sikerült egyetértésre jutni a vitás kérdésekben.

Lényegében elfogadták Sevardnadze lemondását

Dorogi Sándor, az MTI moszkvai tudósítója jelenti:

Moszkva továbbra is komolyan készül a februári szovjet—amerikai csúcstalálkozóra, s reméli, hogy arra sor is fog kerülni — jelentette ki tegnap *Vitalij Ignatyenko*.

A szovjet elnök szóvivője a csúcstalálkozó esetleges elhalasztására vonatkozó washingtoni bejelentést kommentálva kifejtette: ennek lehetősége természetesen megvan, de Moszkva nem kezdeményezett ilyet, nem áll szándékában a halasztás.

Megemlítette ugyanakkor, hogy *némi lemaradás* tapasztalható a csúcstalálkozó egyik központi kérdésében, a hagyományos fegyverek csökkentésének témájában, de megítélése szerint minden esély megvan a témakör sikeres előkészítésére a két elnök találkozójáig. Hozzátette, még, hogy szovjet részről *nem kívánják összekapcsolni* a hagyományos fegyverek kérdését a hadászati támadó fegyverek problémájával.

Eduard Sevardnadze nem marad a külügyminisztérium élén — erősítette meg tegnapi tájékoztatóján a szovjet elnök szóvivője.

Ez a bejelentés lényegében azt jelenti, hogy *Mihail Gorbacsov* de facto elfogadta külügyminisztere lemondását, s most már csupán a formalitások vannak hátra. Ignatyenko megfogalmazása szerint állandó a *munkakapcsolat* Gorbacsov és Eduard Sevardnadze között.

Idegengyűlölet

Sokan az *idegengyűlölet* címszava alá sorolják azokat a Cseh és Szlovák Köztársaságban egyre gyakrabban felvetődő véleményeket, melyek a várható menekültáradatra szánt pénzek elköltésének jogát kérdőjelezik meg. A tegnapi Smena című ifjúsági napilap cikkírója egy olvasói levél nyomán ír a kérdésről. A levélíró azt kifogásolja, hogy a küszöbön várakozó *szovjet menekültek* napi 150 korona segélyt kapnak majd a Cseh és Szlovák Köztársaságban, ami havi 4500 koronát tesz ki, amikor a honos állampolgárok jelentős részének az állam még csak az 1200 koronában megállapított *létminimumot* sem tudja biztosítani.

(MTI)

A PFSZ az „izraeli terrorizmusról"

Tunéziába mennének a kitoloncoltak

A PFSZ tuniszi központja elítélte Izraelt, mert tegnap hajnalban *négy palesztint kitoloncolt*, s áttett a Dél-Libanonból kihasított „biztonsági övezetbe". A PFSZ V. B. elnökének, *Jasszer Arafatnak* a tanácsadója, *Baszam Abu Serif* nyilatkozatában ismételten arra szólította fel az ENSZ-et, hogy biztosítsa „a palesztin nép védelmét, és vessen véget az izraeli elnyomásnak".

A PFSZ arra sürgette az ENSZ Biztonsági Tanácsát és a világszervezet főtitkárát, hogy még e hónap vége előtt léptessen életbe „gyakorlati programot a palesztin népnek a szervezett *izraeli terrorizmustól* való megvédelmezésére".

A négy férfit tegnapra virradóra helikopterrel szállították libanoni területre — ahová általában a megszállt palesztin területek kitoloncolt lakosait szokták —, s átadták őket az Izraellel szövetséges helyi milíciának. Az a vöröskereszt nemzetközi bizottságának helyi központjába vitte őket, a szíriai ellenőrzés alatt álló Bekaa-síkságra. Mint ők maguk elmondták, Tunéziába, vagy Jordániába akarnak menni, de előbb *papírokat kell szerezniük* a vöröskereszttől, miután az izraeli hatóságok minden okmányukat elvették.

Az izraeli katonai hatóságok december közepén hozták a döntést a négy palesztin eltávolításáról, azzal a váddal, hogy a megszállt területeken működő iszlám fundamentalista mozgalom, a PFSZ-szel rivalizáló Hamasz, egyszersmind az *Intifáda* (a palesztin polgári lázadás) aktivistái. Kitoloncolásukat megtorlásként határozták el három izraeli jaffai meggyilkolása miatt, amelyet a Hamasz magára vállalt. A hármas merénylet két gyanúsítottja azóta is *szökésben* van.

(MTI)

AMERIKAI AGGODALOM

Az Egyesült Államok moszkvai nagykövete Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszterrel találkozva aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy a Kreml csapatokat tervez küldeni a balti államokba — közölte a washingtoni külügyminisztérium szóvivője. Richard Boucher szóvivő hozzátette, hogy Matlock nagykövet megerősítette azt az amerikai politikát, amellyel támogatják Moszkva és a balti államok közötti békés tárgyalásokat.

SZOMÁLIAI LÁZADÓK

A szomáliai lázadók azt állítják, hogy hamarosan elmozdítják Sziad Barré szomáliai elnököt az ország éléről, ugyanakkor a főváros nemzetközi repülőtere még mindig a kormánycsapatok kezén van, s az állami rádió két napi hallgatás után, felújította adását.

ATOM-TANÁCSKOZÁS

A nukleáris kísérletek teljes betiltásáról kezdődött konferencia az ENSZ-ben. A hetven ország részvételével két hétig tartó tanácskozáson annak lehetőségét vizsgálják, hogy az 1963-ban kötött atomcsend-egyezményt kiterjesszék a föld alatti nukleáris kísérletekre is.

MENEKÜLTTÁBOR

A hét elején a szlovákiai Zólyom közelében menekülttábor kialakítását kezdték meg, készülve a Szovjetunióból várható menekültáradatra. Csehszlovákiában eddig csak Csehország területén volt négy menekülttábor. Most Szlovákiában is kialakítanak ötöt. Ezek közül az első a zólyomi, ahol a kivonult szovjet katonák egykori szálláshelyét alakítják át erre a célra.

ÚJABB ALBÁN PÁRT

Albánia kommunista vezetése engedélyezte újabb párt alakítását — jelentette az ATA albán hírügynökség. A Zöld Párt már a második független politikai párt, amely lehetőséget kapott a megalakulásra. Az ATA közlése szerint a párt létrehozását hivatalosan Enver Halili igazságügyminiszter hagyta jóvá, miután találkozott a párt szervezőivel. A miniszter részleteket nem közölt az új párt céljairól.

KÍNAI TERV

A 8. ötéves terv (1991—95) során a kínai kormány 410 milliárd jüant (79 milliárd dollárt), fordít a műszaki fejlesztésre és kutatásra — jelentette be az állami tervbizottság.

HORLING-FOTÓK SYDNEYBEN

Ausztrália magyar szemmel című fotókiállítás nyílt Sydneyben, Horling Róbert érdemes művésznek, az MTI Fotó főszerkesztőjének képeiből. A kiállítást Pordány Pál magyar nagykövet nyitotta meg.

Osztrák nukleáris biztonság

Ausztria hajlandó akár anyagi áldozatokra is *nukleáris biztonsága* megvásárlása érdekében, amennyiben ezzel hozzájárulhat a vele szomszédos országokban található és meglehetősen veszélyesnek ítélt atomerőművek bezárásához. Nyugati szomszédunk — amely egyáltalán *nem üzemeltet* atomerőművet — más európai országokat is be szándékozik vonni antinukleáris kampányába.

Az osztrák kormány fölvetette, hogy *ingyen* szállít atomenergiát Csehszlovákiának, amennyiben bezárják a Jaslovské Bohunice-i (apátszentmihályi) atomerőművet. Ennek az erőműnek az értékét Bécsben 3,5 milliárd schillingre becsülik, amelyet szükség esetén az osztrák költségvetésből fedezhetnének.

Ladislav Kalincik, az erőmű főmérnöke viszont a CTK csehszlovák hírügynökségnek adott nyilatkozatában kevesellte az összeget: szerinte legalább 5,4 milliárd schillingre lenne szükség a létesítmény bezárásának ellentételezésére. Egy osztrák szakértői bizottság tavaly decemberben úgy ítélte meg, hogy a bohunicei erőmű üzemeltetése nem biztonságos, mire *Franz Vranitczky* kancellár határozottan követelte a létesítmény bezárását.

(AFP)

Maszek bolgár benzinkutak

A hónapok óta tartó bulgáriai *üzemanyaghiány* felgyorsította annak a törvénynek az elkészítését, amely a benzintöltő állomások azonnali privatizációjáról intézkedne.

A bolgár Demokratikus Erők Szövetségének lapja szerint a töltőállomások tulajdonosainak jogában áll majd *közvetlenül* megállapodni külföldi vállalatokkal a benzin beszerzéséről. A lapjelentés szerint potenciális partnerként jön számításba a Shell és a British Oil cég.

A bolgár üzemanyag-ellátási helyzetet súlyosbítja, hogy az elmúlt évi *csökkentett* szovjet olajszállítások után Moszkva az idén még egy csepp kőolajat sem szállított Bulgáriának. Szovjet közlés szerint mindaddig nem kezdik el a bolgár tartályhajók feltöltését, amíg az erre kijelölt moszkvai pénzintézetekhez nem érkezik meg a bolgár fedezet.

A Tanjug beszámolója szerint azonban az első 65 ezer tonnás szállítmány *elindult* a fekete-tengeri Novorosszijszk kikötőjéből. A jelentés arról nem szól, hogy Moszkva korábbi kikötése, azaz a fedezet befizetése megtörtént-e már.

Bulgáriában a *havi benzinjegyeket* a feketepiacon a hivatalosnál lényegesen magasabb áron vagy keményvalutáért kínálják eladásra.

(Tanjug)

Provokációveszély a Baltikumban

Noha Lettország fővárosában, Rigában továbbra sem jelennek meg se a lett, se az orosz nyelvű újságok a sajtó- és nyomdaház elfoglalása miatt, a népfront lapja, az Atmoda ma mégis utcára kerül. A sajtósblokádot még nem oldották fel, ám a 40 ezer példányszámú Atmodát valószínűleg perceken belül szétkapkodják a rigaiak. A rejtélyes akcióról Rigában kérdeztük telefonon *Janis Krumins* szerkesztőt.

— Nincs szó semmiféle titokról, mi sem jutottunk be a mai napig komoly erőkkel őrzött sajtóházba, ellenben a kéziratokat eljuttattuk egy litván nyomdába. A város nevét, ugye érti, nem árulhatom el. Szerda reggel gépkocsikon szállítjuk át az újságot Rigába, s így a minden szerdán megjelenő lap nem fog hiányozni a standokról.

Mit közölnek a legfrissebb számban?

— Nyilván azt várja, hogy a terjedelem nagyobbik részét a katonai akcióknak szenteljük. Nos, a szerkesztőség úgy foglalt állást, hogy az eseményeket persze tilos elhallgatni, de nem csapunk még mi is nagy „reklámot" a belügyeseknek. Egyébként nemcsak a nyomda ellen indult akció, hanem *a parlament és a kormány épülete ellen is*, azonban szerintem az utóbbi két esetben csupán a feszültséget akarták tovább növelni.

Szóval nem akarnak igazán tudomást venni az eseményekről. Nem struccpolitika ez?

— Nem. Még mindig azon vagyunk, hogy éppen a sajtó szavával igyekszünk *fékezni* a népet; azt hangoztatjuk: senki ne dőljön be a provokációknak, őrizze meg a nyugalmát!

Van még erre valami esély?

— E kérdésről rendkívüli mód megoszlanak a vélemények. *De az izgatásnak semmi értelme.*

Igaz, hogy egyre több katonai csapat van útban Riga felé?

— A hír igaz, de azt is el kell mondanom, hogy kedden megbeszélést folytatott a lett államfő a baltikumi katonai körzet parancsnokával. Abban állapodtak meg, hogy *január 13-ig a katonák semmilyen akcióba nem kezdenek.* Mint tudja, a lett fiatalok tömegesen távol maradtak a sorozástól, s most ezt a „tartozást" akarja a hadsereg behajtani. Azt hiszik, megint eljöhet az az idő, amikor kötéllel fogják az újoncokat.

Nem tartanak a január 15-ei dátum közeledésétől? Azt beszélik, hogy egy esetleges Öböl-háború kirobbanásakor a Baltikumban katonai diktatúrát vezethet be Gorbacsov.

— Lehet, hogy az optimisták közé tartozom, de személy szerint nem tudom elképzelni, hogy Moszkva ilyen felelőtlen lépésre szánja el magát. Ám azt hiszem, ezzel a véleményemmel a szerkesztőségben is egyedül vagyok. Bár Rigában feszült a hangulat, de távolról sem olyan rossz, mint például Vilniusban.

Halló, Riga, halló, Vilnius!

Az Atmoda szerkesztőjének igaza volt. Vilniusban a Népfront, a Sajudis sajtóirodájának munkatársa, *Algirdas Nevus* sokkal komorabban írta le a helyzetet.

— Sajnos, Litvániában nem megfelelő előkészítés után és propaganda mellett vezette be a kormány az áremeléseket. *Hétfőn háromszorosára nőtt a legtöbb fogyasztási cikk ára*, aminek hatására először a Moszkva-szimpatizánsok vonultak tüntetni a parlament elé, majd később *legalább ötvenezres litván tömeg kezdett tiltakozásba.* Az egészben az a legtragikusabb, hogy a jelenlegi, roppant kiélezett helyzetben az emberek azt nem veszik észre, hogy az áremelés nem a parlament önkényes húzása, hanem a moszkvai gazdasági blokád egyenes következménye. *Félő, hogy az eddigi egység most valamelyest meggyengült*, s ez a közelgő január 15-e fényében még kilátástalanabbá teszi a helyzetet.

Vagyis Vilniusban félnek január 15-től?

— *Nagyon könnyen elképzelhető, hogy egy igazi világkonfliktus eltereli a közvélemény figyelmét a Baltikumról.*

Mi lehet a megoldás?

— Nem tudtunk több kompromisszumot tenni, ameddig lehet, folytatni kell a tárgyalásokat. Addig is a litvánokat újra a Sajudis mögé kell felsorakoztatnunk.

Szerdahelyi Csaba

Terrorizmus és libanyak

Úgy kezdődött, hogy rendőreink kivonultak a hidakhoz, megakadályozandó egy második közlekedési blokádot. És nemcsak azt. Úgy hírlett, hogy illetékes helyen nem zárták ki *másfajta* megakadályozandó dolgok lehetőségét sem. Hogy pontosan milyenekét? Azt nem tudni, hiszen az istenadta nép olyan *kiszámíthatatlan*. S ugyanakkor *számító*. Kiszámítja például, hogy míg a legújabb áremelések előtt csak *libahúsra* nem tellett neki, ezután *libanyakra sem* fog. És ekkor — kiszámíthatatlanságában — olyat tesz, hogy aztán maga is megbánja. No, ezért — ezért is — kellett derék rendőreinknek a hidakhoz vonulniuk.

Értem én az illetékes urak aggodalmát, hiszen nehezebb feladatot vállaltak magukra, mint elődeik, az *illetékes elvtársak*. Azok — legalábbis a korábbi évtizedekben — tudták, hogy ha a dolgok balul ütnek ki és bekövetkezik a legrosszabb, akkor végső esetben legalább a *testvéri tankokra* számíthatnak. Az illetékes uraknak ilyen biztosítékaik nincsenek. És ha előbb nem, az október végi blokád idején el kellett, hogy fogja őket az a kellemetlen, ámde többünk esetében azóta beigazolódott érzés, hogy esetleg *nem töltik ki hivatali idejüket*. S akkor hiába hivatkoznak arra, hogy ők szabad választásokkal kerültek tisztségükbe, és hogy törvényes vezetői ennek az országnak. Mert a nép szereti ugyan a törvényességet, de a libanyakat még inkább.

Meg aztán itt van a terrorizmus, s állítólag itt vannak *Szaddám Huszein* ügynökei is, akik bármely pillanatban lecsaphatnak ránk. Hogy hogy jön ez ide, az eddigi fejtegetésekhez? Mindjárt elmondom.

Nekem ez a terroristafenyegetés gyanús. Jó, jó, *Szaddám Huszeintől* — meg *Abu Nidaltól* és a többiektől — minden kitelik, még az az értelmetlenség is, hogy éppen Magyarországon kezdik, de azért... *A terror vak ugyan, de nem hülye.* Miért csapnának le éppen Magyarországra, amikor van egy állam, amely 400 ezres haderővel vonult fel ellenük? Más államok több tízezer embert küldtek az Öbölbe, megint mások repülőrajokat és flottakötelékeket. És akkor *éppen nálunk* kezdenék a terroristák, nálunk, akik egyelőre ott tartunk, hogy néhány tucat orvost akarunk küldeni a térségbe — mondom, még csak akarunk —, és csak nemrég derítettük ki, hogy a területünkön lévő repülőterek nem alkalmasak arra, hogy egy esetleges amerikai légihíd pillérei legyenek?

Szóval, gyanús a dolog. Már csak azért is, mert ha az illetékesek csakugyan jelzéseket kaptak a fenyegető terroristaveszélyről, akkor miért hozták őket nyilvánosságra? Ez — érthető okokból — általában *nem szokás.*

De akkor miért ez a felhajtás a terrorizmus körül? Csak nem arról van szó, hogy az illetékes urak el akarják terelni a figyelmünket? Hogy olyan helyzetet akarnak teremteni, amikor — persze, szigorúan csak a nemzet érdekében — le lehet csapni mindenféle elégedetlenkedő bajkeverőre? Hogy... De nem folytatom. Lehet, hogy egyeseknek most nem is jönne rosszul néhány terrorista?

KEPECS FERENC

Pénzügyi botrány Szerbiában

B. Walkó György, az MTI belgrádi tudósítója jelenti:

Hatalmas *pénzügyi botrány* robbant ki Jugoszláviában amiatt, hogy a szerb és a vajdasági nemzeti bank a szövetségi kormány tudta nélkül 18 milliárd dinár összegű hitel kibocsátását tette lehetővé, s ezzel *tovább rontotta* az ország pénzügyi helyzetét, s a fedezet nélküli pénzkibocsátással elszabadíthatja a máris jelentékeny mértékű inflációt. A horvát kormány rendkívül élesen fogadta a fejleményt, amelyről egyébként csak egy december végén kiadott *belső titkos rendeletből* lehetett tudomást szerezni. *Franjo Greguric* horvát miniszterelnök-helyettes hangsúlyozta, hogy az intézkedés kedvezőbb helyzetbe hozza Szerbiát a többi köztársasághoz viszonyítva, s emiatt sürgős intézkedéseket kell hozni. Horvát részről máris azt szorgalmazzák, hogy a horvát cégek csakis *készpénzfizetés* ellenében szállítsanak Szerbiába. A Vjesnik című zágrábi lap tegnap azzal a címmel számolt be a bankbotrányról, hogy Szerbia kirabolta a szövetségi kasszát.

Belgrádban azzal védekeznek, hogy az összeget a nyugdíjak finanszírozására és a mezőgazdaság támogatására használják. Azt is hangoztatják, hogy a *pénzügyi fegyelmet* minden köztársaságban megsértik, s nem lenne helyes egyedül Szerbián számon kérni a pénzkibocsátást.

Jugoszláviában rövid időn belül több *súlyos* pénzügyi szabálytalanság történt. Emlékezetes a koszovói bank illetéktelen pénzkibocsátása, amely annak idején nagyon nagy port vert fel. Komoly szabálytalanságot tártak fel az úgynevezett társadalmi könyvviteli szolgálatnál, ahol a cégek számláit kezelik: itt bizonyos összegeket *rendszeresen eltérítettek* úgy, hogy egyszerűen felcserélték a számlaszámokat, s emiatt a szövetségi kormány bűnvádi feljelentést tett a köztársasági könyvviteli szolgálatok vezetői ellen. Ebben a szabálytalanságban nemcsak Szerbia, hanem Horvátország is érintett. A jelenlegi botrány azonban minden eddiginél súlyosabb, mivel *veszélybe* sodorhatja a jugoszláv pénzügyi egyensúlyt, az ország tárgyalásait a Valutaalappal, amelyre az előzetes tervek szerint január elején kerül sor.

Polgármesterek forró kásája

A dolgos kezek egyszer összefogtak a tétlen, mihaszna gyomor ellen, hogy kiéheztessék. De tán mondani sem kell, akciójuk nem vezetett sikerre. Rájöttek, külön-külön nem mennének semmire... Az államjog területéről vett iménti tanmese a különböző állami szervek és a lakosság egymásrautaltságáról szól, mégis a költségvetés, a központi és a helyi adminisztráció *újraelosztó szerepét* ma sokan kétségbe vonják. *Fokozódó költségigénye* miatt mindinkább úgy tűnik: a dolgos kezek munkáját a központban csak elpazarolják. A vélt, vagy valós herdálás láttán egyesek már-már adófizetési kötelezettségük teljesítésének megtagadását fontolgatják.

Talán e társadalmi elégedetlenséget kifejező nyomásnak tett eleget a parlament is, amikor a költségvetés elfogadásakor némi *engedményt* tett az új adótáblázatok meghatározásánál. Ám még jóformán ki sem hirdették az új jogszabályt, más csatornákon máris *visszafelé áramlanak* a „meggondolatlanul" adott kedvezmények.

Az *adómegmaradás elve* szerint adó nem veszhet el — legfeljebb átalakul. A legfrissebb intézkedések nyomán a *helyi adók* és a *kamatadó* megjelenése bizonyítja ezt a sajátos pénzügyi törvényszerűséget.

Az inflációt nyomása alatt nyögő lakosságot szinte sokkszerűen érte a kormány *kamatos kalandjának* kedvező parlamenti fogadtatása. A kilátásba helyezett 1500 forintos havi többlettörlesztés kötelezettsége ugyanakkor háztartások tízezreit sodorhatja a csőd szélére. Adósként és immár helyi adósként is be kell látni, hogy nincs kiút: *amit fönt elengednek, azt könyörtelenül beszedik lent*, a végeken; a maradékot pedig jórészt elviszi az infláció.

De a kamatadó ütőkártyáit kiterítő pénzügyi szakember a rádió szolgáltatóműsorában látszólag megoldotta a problémát. Miért kell 1500 forint többletet fizetni annak az adósnak, akinek csak 100-200 forint a havi törlesztőrészlete? — hangzott a gyanútlan riporteri kérdés. Az OTP illetékesének válasza: tipikus esete ez annak, amikor *majd az önkormányzatnak kell lépnie*, szociális támogatásban részesítve az adóst...

Nem volt itt már szó arányos teherviselésről, állampolgári jogegyenlőségről. Jól illeszkedett az iménti megjegyzés a költségvetési vitában is rendre visszaköszönő *adóátháritási* szándékhoz. Ahhoz az *alaptalan* várakozáshoz, hogy a helyi önkormányzatok majd saját bevételeikből befoltozzák a központi költségvetés bukszájának hatalmas lyukait.

Már a helyhatósági választások előtt sokan tartottak attól, hogy még megissza a levét az önkormányzat annak, ha a parlament ellenzéki pártjai nyerik meg a választást. Hisz a kormányzatnak ezernyi apró *pénzügyi trükkje* lehet arra, hogy a helyhatóságokat népszerűtlen intézkedések meghozatalára kényszerítse. Hogy besétáljanak abba a zsákutcába, amelyben már nincs más választás, lehetőség: *vagy tönkremennek, vagy megbuknak.*

Nem állíthatjuk persze az ismert tények alapján, hogy eleve erre menne ki a játék. De nagy a kísértés, s a viharfelhők máris ott tornyosulnak a polgármesteri hivatalok fölött. Hisz a temérdek ellátási gond enyhítése, a szolgáltatások, beruházások helyi finanszírozása, az igazgatási apparátus fizetésének szinten tartása korántsem csupán gazdasági kérdés — komoly politikai dilemma.

A helyi adók kivetéséről szóló törvényt a múlt év végén hozta tető alá a parlament. Idei költségvetésük tárgyalásánál a helyhatóságoknak is el kell dönteniük: milyen saját bevétellel számolhatnak. Mert *jogcímből immár van elég!* Építmény, kommunális szolgáltatás, beépítetlen telek, idegenforgalom... Az újonnan megválasztott helyhatósági vezetők, a hírek szerint, egyelőre még *kerülgetik* a parlament által feltálalt *forró kását*. Legszívesebben elodáznák a nehéz döntést. Tudják, ha túl hirtelen, vagy túl sokat vesznek, könnyen megégethetik magukat, elveszítve a lakosság előtti népszerűségüket. Viszont felkopik az álluk, ha teljesen érintetlenül hagyják.

Persze nemcsak a pudingnak, de alighanem a forró kásának is az a próbája, ha megeszik. Mégis téved az, aki azt hiszi, hogy — akár központi, akár helyi szinten — a lakosság tartós támogatása nélkül politizálhat. A helyi pártcsatározások, vagy a testülettel vivott szópárbajok nyomán eddig közel *száz* polgármester széke ingott meg, netán borult fel. S bár formálisan a polgármesterek munkaadója a képviselő-testület, szélesebb értelemben a választókat kell annak tekinteni. Akik pedig, ha látják, hogy rosszul mennek helyben a dolgok, népi kezdeményezéssel akár az *idő előtti* választások megtartását is kikényszeríthetik.

Az új, legitim hatalom képviselőinek, természetesen az adókivetést tekintve is, igen szélesek a jogosítványai. Addig azonban még sem terjedhet ez a felhatalmazás, hogy szentesítse az *adósrabszolgaságot*. Mert, ha az eddigi és várható intézkedéseket leltárba szedjük, bizony rá kell jönnünk: fiskáliskörökben ma ennek is lenne tábora.

Adómérsékletre van tehát szükség, mert a lakosság pillanatnyilag már *nem terhelhető tovább*. Sem központi, sem helyi szinteken. Aki ma adót emel vagy új adót vet ki, tudnia kell: minden egyes plusz törlesztőrészlet előírásával, befizettetésével az adókivetők politikai hitelét is csökkenti. Mert ha egyszer a lakosság minden hitelkeretét kimerítette, vajon marad-e még ebben az országban a kormánynak hitele?

BODNÁR LAJOS

Bolgár NATO-csatlakozás?

Bulgáriában a 400 fős parlament 135 tagja írta alá azt a tervezetet, amely a balkáni országnak az észak-atlanti szerződéshez való *csatlakozását* indítványozza.

Bulgária NATO-hoz való esetleges csatlakozásának kérdése már a múlt év őszén felbukkant a bolgár sajtóban, amikor egyes parlamenti képviselők az ország *külpolitikai* irányvonala átorientálásának szükségességéről nyilatkoztak. A múlt év decemberében 8 parlamenti képviselő vállalta, hogy a csatlakozásról szóló tervezetet a törvényhozás elé terjeszti.

A bolgár sajtó szerint a kezdeményezés oka a Varsói Szerződés felbomlása, valamint az a törekvés, hogy olyan kollektív európai biztonsági rendszer alakuljon ki, amely *egyenlő garanciákat* biztosít a nagy és kis országok szuverenitása és területi egysége számára. Egyelőre nincs döntés arról, hogy a kezdeményezést mikor és milyen formában terjesztik a parlament elé.

Kevés repülő, több helikopter

Agyonhasznált lengyel haditechnika

Lengyelországnak a párizsi megállapodásnak megfelelően fegyverzetének jelentős részét fel kell számolnia.

A lengyelek már 1989-ben megkezdték a *hadsereg átalakítását és leszerelését*, de még így is hatalmas mennyiségű fegyverzetről kell lemondaniuk. 1989 elején a lengyel fegyveres erők a következő fegyverzettel rendelkeztek: 480 repülőgép, 3350 harckocsi, 4855 páncélozott csapatszállító, 43 harci helikopter, 3065 ágyú és rakéta-sorozatvető, valamint 81 harcászati rakétavető.

A megkezdett leszerelési folyamat következtében ezek a számok jelentősen, de a *párizsi határozat* szemszögéből nem eléggé csökkentek. 1990 végére 2850 harckocsi maradt, közülük csak 757 korszerűnek mondható T—72-es típusú, de a megállapított limit 1730. A harci repülőgépekből 460 maradhat meg, a 2377 páncélozott csapatszállítóból 2150. *A helikopterek számát növelheti egyedül a lengyel hadsereg* a jelenlegi 43-ról 130-ra. A megmaradt 2300 rakéta-sorozatvetőből és 100 milliméteresnél nagyobb űrméretű lövegből csak 1610 állhat a jövőben a fegyveres erők rendelkezésére.

Nem kis feladatot és költséget jelent majd ennyi fegyvert megsemmisíteni, hiszen ezek túlnyomó része *agyonhasznált*, tehát meg sem lehet kísérelni eladását.

Robbanófej nélkül

Emlékmű rakétából

Az 1962-es kubai rakétaválság emlékére *rakétaemlékművet* állítottak fel Havanna tengerparti sétányán. Az emlékmű egy közép-hatótávolságú szovjet rakéta — robbanófej nélkül. Nemrégiben a rakétaválsággal kapcsolatban Kuba és a Szovjetunió között *heves vita* tört ki.

Fidel Castro erélyesen elutasította a *Nyikita Hruscsov*, a néhai szovjet párt- és állami vezető emlékirataiban olvasható azon állítást, amely szerint kubai partnere sürgette Moszkvát, hogy 1962-ben megelőző atomcsapást mérjen az Egyesült Államokra. Castro állítása szerint Hruscsov félreértette egyik üzenetét.

A 25 méteres emlékmű hasonló azokhoz a szovjet rakétákhoz, amelyeket a 62-es válság után szereltek le Kubában, amidőn az Egyesült Államok nyomást fejtett ki a Szovjetunióra, hogy *távolítsa el* rakétáit a szigetországból. Történészek szerint az 1962-es válság akár atomháborúra is vezethetett volna a két nagyhatalom között. A most felállított rakéta emlékeztet majd arra, hogy a kubaiak nem voltak hajlandók meghajolni — mondották hivatalos havannai katonai személyiségek.

(Reuter)

Pesszimisták a magyar szakemberek

A külföldi üzletemberek véleménye *általában jobb* a magyar gazdaságról, mint a hazai szakembereké, egyebek közt ez derült ki azon a keddi sajtótájékoztatón, amelyen *Thomas Hegedűs*, a londoni International Strategic Marketing Research vezető tanácsadója tájékoztatta az újságírókat információs kutatásainak, felméréseinek eredményeiről. A magyar származású, Angliában élő marketingszakértő az elmúlt év folyamán több nyugat-európai és 50 magyarországi nagyvállalat vezetőjét kérdezte meg, hogyan vélekednek a környező gazdaságokról, s milyen feltételeket tartanak a legszükségesebbnek a magyarországi befektetésekhez.

Thomas Hegedűs vizsgálódásai szerint a magyar vállalatok pontosan tudják, hogy pénzt, eladási lehetőséget és korszerű technológiát várnak a külföldiektől, ám nem mindig körvonalazzák kellőképpen, hogy *mindezért mit adnak cserébe.*

A megkérdezett magyar szakembereknek mindössze öt százaléka vélekedett úgy, hogy az országban jelentős a felhalmozódott szellemi tőke, a többség úgy látta, hogy ennek is híján vagyunk. Ugyanakkor a külföldiek jóval kedvezőbben látják a magyar gazdaság helyzetét.

Messzire hallatszó karóverés

Az alkotmánybíró, a MOSZ elnöke és az érdekeltek a földfoglalásról

A késő éjszakába nyúló Napzártában a Kisgazdapárt főtitkára, *Oláh Sándor* nemes pátosszal forradalminak minősítette az alsónémedi földosztást, sőt, mint mondta, legszívesebben maga is odaállt volna melléjük. (Ennek a földosztásnak a hírét *Nagy Ferenc József*, földművelésügyi miniszter szivárogtatta ki a parlamenti sajtóklubban, így került oda a televízió.) A különös ügyben fontosnak tartottuk, megkérdezni az érintetteket és a jogtudóst is, mi a helyzet az alsónémedi földosztás körül, hiszen se szövetkezeti, se földtörvénye nincs az országnak.

Az Alkotmánybíróság főtitkárát, *dr. Holló András*t kérdeztük: *törvényes-e az ilyen földfoglalás, vagy sem?*

— Csak *elvileg* tudok a kérdésre válaszolni, mert konkrétan nem tanulmányoztam. Amennyiben a fennálló rendelkezések szerint járnak el, akkor *törvényes a földek igénylése és kiadása*. Amennyiben úgynevezett *önkényes* földfoglalásról van szó, az mindenképpen *jogon kívüli* magatartás, melynek következményeit az ügyészség és a bíróság vizsgálja, majd szabja meg.

Nyugalom?

Milyen is volt ez a földfoglalás? A Felsőbabádi Állami Gazdaság vezérigazgatója, *Bartos Sándor:*

— Nem először volt e kérdésről szó, hiszen *Szarka Balázsék* jártak már nálam, mondván: *nem fogadják el* azt a területet, amelyet a szakszövetkezet felajánl számukra. Az úgynevezett *ősi földet* követelik vissza, amely jelenleg *állami tulajdon*. A Felsőbabádi Állami Gazdaság és az Alsónémedi Közösút Szakszövetkezet vezetősége 1982-ben hivatalosan szerződtek, majd a földhivatal is eljárt, s bevezette, hogy mely területeket cserélték el a gazdálkodás ésszerűsítése céljából. Így került ez a földdarab állami kezelésbe. A szakszövetkezet tavaly igen sok személynek kiadta az igényelt földet, de hozzám csak ketten jöttek el — jelezték, hogy talán még van néhány személy, aki hasonlóan vélekedik —, hogy a birtokunkban lévő földet kérik. A *nyugalom érdekében* szóban megállapodtunk a szakszövetkezet elnökével és közöltük az érdekeltekkel: ezt a bizonyos húsz hektárt visszacseréljük. De kértem őket, hogy *várják meg a földtörvényt* és azt a folyamatot, amelyet a földhivatalnak a *törvényesség érdekében* le kell folytatnia. Mindehhez a földtörvény feltétlenül szükséges.

— *Hétfőn mégis megtörtént a karóverés, és mint mondják, kint termett a főagronómus a helyszínen, készségüket bizonyítandó...*

— Elég furcsa „formálása" ez a valóságnak — mondja a vezérigazgató. — Mi nem tudtunk semmit erről a karóverési akcióról, ám egyszer csak rádiótelefonon a központba szóltak, hogy ezen és ezen a területen itt vannak a tévések és kérik, jöjjön ki valaki a gazdaságból, lehetőleg vezető, és mondja el álláspontunkat a földfoglalásról. Akkor kértem a főagronómust, hogy azonnal menjenek oda és ismertesse a helyzetet.

Cserebere

Mit mond *Szabó László*, a Közös Út Szakszövetkezet elnöke?

— A televíziós adás óta sorra keresnek fel egyéni gazdálkodók és szakszövetkezeti tagok és számon kérik, hogy miért nem beszéltem többet és miért nem tártam föl a valóságot. Sajnos, a mondandómból ennyi maradt. A tavalyi rendelkezések alapján mi meghirdettük, hogy *mindenki igényelheti a jogos tulajdonát, örökségét*. Eddig csaknem háromszázan éltek is vele. Itt az első tévedés, mert a hírekben 300 hektárról beszéltek, holott háromszáz emberről volt szó, akiknek kimértük a földet, több-kevesebb, kétoldalú kompromisszummal, de békével. Azóta gazdálkodnak is rajta. Csak Szarka Balázs *nem fogadta el* a tagság szerint is jó módszert. Ő az ősi területet követelte. Ha nem volt jogszerű 1982-ben, hogy *a tulajdonosokkal nem beszélték meg a cserét*, akkor lehet, hogy most sem lesz jogszerű az én *megállapodásom Bartos Sándorral*, hogy *cseréljük vissza* azt a húsz hektárt. Lehet, hogy kapok még érte a fejemre, ez pénteken majd elválik, a vezetőségi ülésen.

A Mezőgazdasági Termelők és Szövetkezők Országos Szövetsége elnökének, *Nagy Tamásnak* a véleménye:

— Mi teljes erőnkkel azon vagyunk, hogy *a parasztság kapja meg jogos tulajdonát* és kiegyensúlyozottan dolgozhassék. *De ez törvénytelen akció volt*, mert Szarka Balázsék, az állami gazdaság területéről karózták ki maguknak a földet. *A törvényeket feltétlenül végre kell hajtani*. Szabó Lászlóék módszere arra példa, hogyan kell ezt csinálni, úgy hogy az egyén érdekeit védjék. Ez a földfoglalás káros. Pattanásig feszült világunkban nem szabad ilyen helyzeteket teremteni, erre különösen a hatalomnak kell vigyázni. Ez a szakszövetkezet alapvetően kistermelésre épült és ezt segíti elő azzal is, hogy a törvényes keretek között tavaly már 300 ember egyéni gazdálkodását megteremtette. Szarka Balázsnak is joga van kivenni a földjét, mint ahogy joga volt kilépni a szövetkezetből, de csak a törvényes keretek között. Nem ilyen módszerrel, amely felbolydíthatja a kedélyeket, félrevezetheti a közvéleményt is.

Erkölcs és jog

A hír az FM-ből indult ki, térjünk oda vissza. *Neszméleyi Károly* helyettes államtitkár:

— Hétfőn elküldtem egyik munkatársamat a helyszínre és alaposan tájékozódott ez ügyben. Ez az eset *erkölcsileg* jogos és — amint a községben hallottuk — Szarka Balázs köztiszteletben álló személy, de meg kellett volna várnia, amíg követelését *törvényes úton* érvényesítheti. Pillanatnyilag ez a lépés *jogszabályellenes*, mert milyen alapon mér ki bárki egy állami gazdaság területéből magának, akár egy négyzetmétert is. Ha a péntekre kitűzött vezetőségi ülés úgy dönt, hogy hatálytalanítják a két vezető „földcsere-megállapodását", akkor alkalmazkodni kell és megvárni a törvény adta időpontot, hogy Szarka Balázsék jogos igényét kielégíthessék.

Lendvai Vera

FURA ŐSISÉG

Lám, mit meg nem érünk napjaink formálódó magyar demokráciájában: Alsónémediben néhány parasztgazda saját szakállára nekilátott hajdani igazságtalanságok jóvátételéhez, s (igaz, nem kis megelőző „igazságkereső" hercehurca után) önkényesen visszafoglalta az egykoron tulajdonában levő termőföldet. S mit tesz isten, a kormánykoalíció egyik pártjában akadnak szép számmal, akik az akciót (bár maguk is jogellenesnek tudják, mégis) támogatják, mondván: az *erkölcsi igazság* a földfoglalók oldalán van.

A párt egyik képviselője egyenesen odáig ment, hogy a földfoglalást csupán *állampolgári engedetlenségnek* minősítette, mintha afféle vagány csíny volna, amely legfeljebb dorgáló szemöldökráncolást, de akár még egy elismerő kacsintást is érdemelhet.

Jómagam nem így képzelem el a *jogállamban* megengedhető állampolgári magatartást. Úgy vélem, hogy parlamenti demokráciában a szabadon megválasztott képviselők — elsősorban a választók többségének érdekét szem előtt tartva, ugyanakkor a kisebbségek érdekeinek sérelme nélkül — megalkotják az állampolgárok és csoportjaik cselekvéseinek *törvényi kereteit;* a végrehajtó szervek pedig ügyelnek arra, hogy e kereteket *senki ne léphesse túl.*

Országunk túlontúl tapasztalt atekintetben, hogy mi is a jogsértések *következménye*. A felnőtt, érett népesség tavaly májusban — egyebek mellett — éppen azért voksolt a rendszer megváltoztatása mellett, hogy *jogsértést* sem a hatalomban ülők, sem vélt vagy valódi erkölcsi igazságokkal felvértezettek, büntetlenül el ne követhessenek. Igaz, a történelem akár jogsértések sorozataként is felfogható, mert eddigi, emberi, társadalmi létünk során minden hatalom követett el igazságtalanságokat, s minden újabb hatalom részben ezek megtorlásaként, részben „igazságtételként" (netán „csak úgy"), rendre ismét (jogsértően) — elverte a port elődein.

Szeretnénk hinni azonban, hogy közelmúltunk változásai végre elvezetnek a hiteles *jogállamisághoz*, amelyben az a fajta *ősiség*, amely a kisgazda honatyák szerint most állítólag erkölcsi alapot adott volna a földfoglaláshoz, már csak végletes *korszerűtlensége* okán sem maradhat továbbra is jogtalan tettek mozgatórugója.

Ehhez persze az kell, hogy a törvényhozás *érdemben* foglalkozzon a tulajdon, s benne a földtulajdon kérdésével, hogy mindenki világosan lássa és értse: a nemzet közös vagyona érdem, tehetség és szorgalom szerint (és persze nem ingyen) *magánkézbe adva* miként szolgálhatja leghatékonyabban *valamennyiünk* gyarapodását.

S itt van a dolog másik bökkenője! Hírlik, az alsónémedi földfoglalók *szorgos, jó gazdák*, bizton kihozzák a maximumot a földből. Ez pedig *egyként* jó lenne nekik, s a köznek. Nincs rá okunk, hogy kétségbe vonjuk: adott esetben ez így van. Csakhogy az erkölcsi jogcím, jelesül az, hogy „ez volt az enyém, és nem más!", ha esetleg el is fogadnánk „igazságtétel" alapjának, korántsem jelentene minden esetben *biztosítékot* arra, hogy az újraosztott földön a tulajdonosok képesek lennének megtermelni az *ország élelmét*. Ellenkezőleg, minden nemzetközi tapasztalat szerint a gyengén felszerelt, parányi gazdaságok *nem versenyképesek*, bárha tulajdonosuk inaszakadtáig dolgozik is. (Nemzetközi számítások szerint átlagos földminőséget alapul véve, a gazdaságosan művelhető szántóterület minimális nagysága 80 hektár!)

A földek visszaadása (kivált visszafoglalása!) a mezőgazdaságtól és a gazdáktól átlagosan elvárható teljesítmény alapján *gazdaságilag* sem indokolt, hiszen az elaprózott földek elkülönült művelése csak az esetek egy részében lehet eredményes, általában azonban inkább a termelés visszaesésével, a költségek emelkedésével fenyeget.

S bizony, az *erkölcsi* alap is igen ingatag. Ha a tény, hogy az igazságtalanul elvett föld egykor a foglalóké volt, alapos okot adna a visszafoglalásra, akkor minden egykori patikus, kereskedő, háztulajdonos, gyáros, bankár, azaz minden *egykori tulajdonos* ugyanilyen megfontolással visszakövetelhetné, sőt visszafoglalhatná hajdani tulajdonát. Ez pedig nyilvánvalóan *gazdasági káoszhoz* vezetne, egyszersmind, újabb *igazságtalanságok* sorozatát jelentené, ami pedig megengedhetetlen. Nem ez az út vezet a jogállamhoz!

Ezt persze tudják a törvényhozók. Amikor a Ház az állami vagyon *privatizációja* és nem *reprivatizációja* mellett döntött, akkor egyértelműen kinyilvánította: a tulajdonosváltás célja nem régi sérelmek jóvátétele, hanem a nemzeti vagyon *ésszerű hasznosítása*.

Ezt a döntést pedig a gazdáknak és a kisgazdáknak (csakúgy, mint mindenki másnak) tudomásul kéne végre venniök.

Lovász Péter

JANUÁR 10-ÉN, NYERESÉGADÓ

A Pénzügyminisztérium értesíti a vállalkozási nyereségadót fizetőket, hogy a január 10-én esedékes fizetési kötelezettségüket már az új, (módosított) nyereségadó jogszabályok szerint kell teljesíteni. A törvénymódosítás a december 29-én megjelent, 137-es számú Magyar Közlönyben található.

MAGYAR KÖZLÖNY — CSAK HÉTFŐN

Az MTI értesülése szerint várhatóan csak január 14-én, hétfőn jelenik meg a Magyar Közlöny, amely tartalmazza az 1991-es költségvetési törvényt. A jogszabály viszont már január 1-jén hatályba lépett. A jogalkotásról szóló törvény értelmében a hatályba lépés időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazásához való felkészülésre.

PÜSPÖK A METRÓ KLUBBAN

Pápa-várás Vas megyében címmel dr. Konkoly István, római katolikus püspök, ma 17 órakor, előadást tart a budapesti Metró Klubban, a Vasiak Budapesti Baráti Körének rendezvényén.

ELHUNYT DR. MÁNDY ENDRE

A Földművelésügyi Minisztérium megrendülten tudatja, hogy dr. Mándy Endre közigazgatási államtitkár hosszú, súlyos betegség következtében, január 8-án, 57 éves korában elhunyt.

Q8 a magyar utak mentén

Benzinkutak kuvaiti tőkével

Kuvaiti közreműködéssel korszerűsítenek egyelőre 17 magyarországi Áfor benzinkutat, a későbbiekben pedig akár száz tagja is lehet a legkényesebb *nyugati* normákat is kielégítő „Q8" márkájú töltőállomások hazai hálózatának. Ezzel a céllal hozták létre a *Kuvait—Áfor Kft.* nevű vegyes vállalatot, amelyben 50 százalékos tőkerészesedéssel vesz részt a *Kuvait Petrol Europ BV*, 45 százalékkal az *Áfor* és 5 százalékkal a *Technoimpex Kereskedelmi Rt.* A társaság alapító szerződését kedden Budapesten, *Kádár Béla*, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere és *Rasheed S. Al-Amecri* kuvaiti olajminiszter jelenlétében írták alá.

A „Q8" benzinkutak megjelenése a magyar utakon *teljes körű szolgáltatásokat* kínál az autósoknak, az autómosástól a szervizig, a kávézótól az üzletekig.

Antall József miniszterelnök — a vendég kérésére — tegnap hivatalában fogadta *dr. Rasid al-Amiri* kuvaiti olajügyi minisztert, aki kíséretével a Technoimpex meghívására vegyes vállalati szerződés aláírása céljából tartózkodik hazánkban. A találkozón magyar részről jelen volt *Bakay Árpád*, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium energiaügyekben illetékes helyettes államtitkára.

F. T.

MOSZ-kongresszus

A Munkástanácsok Országos Szövetsége 1991. január 12-én délelőtt 10 órai kezdettel Budapesten, a Tárogató u. 2—4. szám alatt tartja *II. kongresszusát*.

Felkérjük az ország minden munkástanácsát, hogy a kongresszuson — tekintettel az alapszabály-módosításra, valamint az *új struktúra* kialakítására — minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Mandátumuk igazolására megfelelő okiratot szíveskedjenek magukkal hozni.

Negyvenmillió keltetőtojás Algériának

Első ízben kapott megrendelést Jemenből a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát: november végéig 30 millió *keltetőtojást* exportál az arab-félszigeti országba. Ugyancsak jelentős üzletet kötött a kombinát Algériában is, ahová 40,5 millió keltetőtojás szállításáról írtak alá szerződést. Az észak-afrikai országba eddig is exportáltak a bábolnaiak, de ilyen nagy mennyiségű keltetőtojásra most kaptak *először* megrendelést.

Ingatlanforgalmazók kamarája

Érdekvédelmi szervezetet hozott létre huszonegy, ingatlanforgalmazással foglalkozó gazdasági társulás. A Magyar Ingatlanforgalmazók Kamarája szervezi és összefogja a tagság tevékenységét, *védi és egyezteti érdekeiket* szakmai és gazdasági szempontból — ezt fogalmazza meg a szervezet alapszabálya, amelyet *kedden írtak alá* a tagok. A szervezet munkája kiterjed a szabad vállalkozások patronálására és nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztésére is. Az új kamara *tagként csatlakozik a Magyar Gazdasági Kamarához*, azonban autonóm szakmai testületként fog működni.

(MTI)

Megalakult a Tájékoztatási Szakszervezetek Uniója

Közös fellépés közös ügyekben

Működőképes keretek között, végre világos célokkal rendelkező szervezet létrehozásának alapgondolatával tartotta meg alakuló gyűlését tegnap a Magyar Rádió épületében a *Tájékoztatási Szakszervezetek Uniója*. A szervezet alapítását az összesen 15 ezer tagot számláló három szakszervezet — Sajtószakszervezet, Televíziós Dolgozók Szakszervezete és a Magyar Rádió Dolgozóinak Szakszervezete — kezdeményezte. Az unió első soros ügyvivő testületévé a Sajtószakszervezetet választották, elnökké pedig *Lepies Györgyöt*.

A Tájékoztatási Szakszervezetek Uniója programjában síkraszáll a szövetséget kötő szakszervezetek tagsága érdekében a munkavállalói jogok érvényesüléséért, azért, hogy kollektív keretszerződések, munkahelyi kollektív szerződések és bérmegállapodások biztosítsák a munkavállalók jogait, élet- és munkakörülményeik javítását.

A tagszervezetek szolidaritásával fellép minden olyan jogsértés ellen, amely a tömegtájékoztatás területén a munkavállalókat éri.

Kötelességének tekinti a tömegtájékoztatás pártatlanságáért, tisztaságáért, a nemzeti kultúra értékeinek védelméért való következetes kiállást.

Alapvetőnek tartja a médiumok közszolgálati funkcióinak elsőbbségét.

Az unió részt kíván venni minden olyan fórumon, így az országos érdekegyeztetés fórumain is, ahol a tömegtájékoztatás kérdéseiről tárgyalnak, például: a sajtóprivatizációról, a közszolgálati média szabályozásáról (sajtótörvény, rádió- és televíziótörvény, adatvédelmi törvény), a tömegtájékoztatás tartalmáért és minőségéért felelős szakmai vezetők kinevezéséről stb.

A szövetség nyitott minden, a tömegtájékoztatás területén működő szakszervezet csatlakozási szándéka előtt.

Az unió három szakszervezet (Magyar Rádió Dolgozóinak Szakszervezete, Sajtószakszervezet, Televíziós Dolgozók Szakszervezete) szövetsége. Tevékenysége nem korlátozza az alapítók önállóságát. Célja: közös fellépés közös ügyekben.

d. d.

Hogy ne hulljon a vakolat a zarándokok fejére...

„Csak" háromszázmillióba kerül a pápai látogatás

Csaknem minden napilapban megjelent az a *hír*, miszerint a pápai látogatás 1 milliárd forintnyi terhet ró a költségvetésre. Mint *Pálos Miklós* államtitkár a Miniszterelnöki Hivatalból lapunkat tájékoztatta, ez az összeg csupán *300 millió forint*, s ennek jelentős része olyan kiadás, mely számunkra *infrastruktúrát* jelent.

— Az említett összeget nem fogja a pápa sem megenni, sem meginni. Látogatása az idén augusztus 16-a és 20-a közt zajlik, az ország hat helyszínén. Budapesten a Szent István bazilika felújítása többéves folyamat, ez most *meggyorsul*, hiszen a Szentatya áldást oszt majd itt, s félő, ha az épület továbbra is beállványozva maradna, nem férnének el a zarándokok. Úgy számoljuk egyébként, hogy a négy fővárosi nagy rendezvény körülbelül egymillió embert vonz. A legnagyobb beruházást *Máriapócs* igényli majd, ott felújítják a község belső utait, kulturált *kempinget* építenek a falu határában, mely nyilván később is hasznos lesz, hiszen Máriapócs *ismert kegyhely*, évi két búcsújával. Rendbe hozzák majd az ottani templom homlokzatát is, különben attól kellene tartani, *hogy a vakolat a zarándokok fejére hullik*. Máriapócsot hat másik községgel együtt bekapcsolják az ország crossbarrendszerébe. Szombathelyen a régi repülőtér környékén *új út* épül. Esztergomban a Műemléki Felügyelőséggel egyeztetve elvégezzük az érseki palotán a legfontosabb javításokat. Nem akarjuk kozmetikázni a magyar valóságot, de azt sem szeretnénk, ha magyarországi útja során a Szentatya *kizárólag málladozó falú épületeket* látna. Amikor a pápa kimozdul Rómából, rá figyel a világ. A befektetés azonban más, erkölcsi megtérüléssel is kecsegtet: bízunk abban, hogy a Szentatya látogatása az embereket elgondolkoztatja, a lelkeket *jó irányba* tereli majd.

(török)

A FALAK ÁLLNAK

Új évek hajnalán mindig eszembe jut a város, szűkebb hazám, ahol húsz éven át éltem. Olyan volt, mint kicsiben az ország, *viselős* annak minden gondjával-bajával. *Csinált városnak csúfolta mindenki*, de hát Istenem, a városokat csinálják. Hol lazán, hol görcsös vehemenciával, hol magától értetődő természetességgel, hol meg erőszakos nagyot akarással. Semmi kétségem afelől, hogy Zalaegerszeget ez utóbbi módon húzták fölfelé a városiasodás szakadékony, foghíjas létráján, de megszólhatjuk e szándékukért azokat, akik a hajdan sötét Göcsejnek nevezett úttalan térség közepén egy európai városkát akartak fölépíteni?

Az Európához fölzárkózni vágy nem új keletű. Dolgoztak is rajta szívósan, *épült a színes legoland:* kicsi üvegdoboz könyvtár, sötétkék sportcsarnok, mélyszürke autószalon megvásárolhatatlan kirakatautókkal, zenepalotává formált zsinagóga, sárga-zöld paneliskolák, bordó-fehér csipkeházak, dísztér szökőkúttal, gólyalábakon álló autóbuszállomás... És *ámult-bámult mindenki*, milyen mutatós, milyen csinos *falak állnak itt* várakozón.

Várakozón, igen, mert hiábavaló az urbánus pózba vágott település, *ha hiányzik belőle az európai szellemiség*, pusmogták halkan vagy kiabálták hangosan azok, akik a város határain kívül éltek, s azok is, akik zalaegerszegieknek vallották magukat, s egyre türelmetlenebbül feszengtek a maguk teremtette városfalak között. Mi hiányzott? Rengeteg minden! Például egy olyan *újság*, amely az értelem kihívására fogékony, amelynek fényes szellemi vonzásában ott forgolódhattak volna az értelmiségiek, a művészek. *Hiányzott a színház*, ami egy valamirevaló városnak nélkülözhetetlen tartozéka, hiányoztak a *főiskolák*, az egyetemek, ahol megedződik és lábra kap a fiatalos hevületű szabad gondolat, szóval hiányzott a nagyvonalú városias légkör, amelyben európaivá nevesedik a tekintet. A türelmetlenség átment ismét tettekbe. *Lett főiskola, lett színház*, képzőművészeket telepítettek be külön a számukra épített műtermes művészlakásokba, alkotótáborok alakultak a zalai erdők tisztásain, a kultúrházakban irodalmi esteket szerveztek szocialista brigádok számára, a sportcsarnokban országos versenyeket rendeztek, a műcsarnok galériájából *tehetős doktornék vásároltak márkás festményeket*, és valahogy mégsem mozdult ki *letapadt* holtpontjáról az *értelem*.

Pedig a pártfőiskola háromemeletes épülete előtt felállították Marx kemény bronzszobrát, s az épület ablakai mögött kitartóan edzették *a lényeget fölfogni képtelen*, ám a dogmákra fölöttébb fogékony agyakat. November hetedikén a pedagógusok rendre *kiterelték a gyerekeket* az ifjúsági park szélén álló Lenin-szoborhoz, és hosszú, ünnepi beszédeket halgattattak velük. A kicsik különféleképpen reagáltak, ki az orrát piszkálta, ki elájult, ki pedig bemagolt verset adott elő. Úgy véltük, bár problémák vannak, a helyzet mégis biztató, hiszen miből, miből nem, aránylag jól éltünk, *semmi sem zavarhatta meg a csöndes ejtőzést*. A város egyetlen sajtóorgánuma, ami eredetileg az értelem pezsdítését, a gondolat forrongását lett volna hivatott szolgálni, rezdületlen állóvízként „csillogott" a pártszékház oldalánál. A megbízható *főszerkesztő*, semmilyen körülmények között *meg nem bántotta volna magas beosztású kártyapartnereit*, s nemcsak azért, mert neveltetésénél fogva ezt illetlenségnek gondolta, hanem, mert roppant egyszerű ember volt és fölöttébb jó elvtárs.

A város eljutott a polgári lét *sznobizmusra hajlamos*, kellemkedő állapotába. Két renitens költő és egy idegbajos író magányosan ődöngött a városka utcáin, három betelepített festőművész pedig naponta leitta magát a sárga földig. A könyvtár dolgozói havonta elkészítették az olvasói statisztikát, és lelkes jelentésbe építve megküldték a felsőbb szerveknek. A népitánc-együttes május elsején és augusztus huszadikán mindig elropta a szokásos csárdást az aktuális dobogón.

Amikor az országban *kitört a szellemi vihar*, s az Országházban először formált szavakat a demokrácia, *a vezérkártyások* döbbent riadalommal néztek össze: *mi történik itt?* Beindult volna a történelem kereke?

A súlyos, mozduló kerék fölszaggatta a békalencsétől taknyos vizet, lelkeket, sorsokat tört össze. Ropogtak a becsontosodott álmok, feszítő migrének szaggatták a halántékokat: ezt akartuk?!

Szorongva nézem, amint kedves városomon végigzúg a *sziveket* pirosra és feketére *égető vértelen forradalom*. Remegő térdekkel állunk előtte, és megperzselt értelmünkkel kérdezzük, ez lenne az, amit holnap majd úgy kell neveznünk: *európai világosság*? Ennek előőrs szilánkjai törték össze a tegnapi piedesztálokat? Ez a kéken szikrázó jégeső verte szét a kiskirályságok biztosnak hitt állásait? *Egyelőre csak hunyorgok*. Fáj a fejem, a szívem és a szemem. Jó lenne tudni, kibírják-e a falak ezt a hatalmas áttörést? Ha igen, akkor *dicsőség az építőknek*, voltak bár gyarlók, önzők, megalkuvók, korlátoltak és hatalomvágyók, mert *amit építettek, az mégiscsak valóság*. Hiába mondjuk hirtelen kelt dühünkben, hogy nincs ott semmi; a csipkeházak, az üvegdoboz könyvtár, a zenepalota, a művészlakások, a harminc év alatt ragyogó szépségű várossá magasodó falak mégiscsak léteznek.

Magyar Katalin

Másnap, a tragédia színhelyén

(Folytatás az 1. oldalról)

szomszédasszony, a kétgyerekes *Koczka Ildikó*. — Felkaptam valami ruhát, és rohantam segíteni. A taxisok, meg a Virág presszó alkalmazottai akkor már többen futottak, hogy mentsék az embereket. *Egy kislány feküdt egy halom üvegcserépben és sikoltozott.* Füléből, orrából jött a vér. Betakartam egy kabáttal, és fogtam, ne mozogjon annyira, mert nem tudhattam, milyen sérülése van.

A fiatal nő megborzong.

— *Még horrorfilmben sem láttam ilyet*... Ezt nem lehet elmondani... Tessék elképzelni, hogy egy kinyitott újság mellett egy hústömeg hever, ami egy másodperccel ezelőtt ember volt, és olvasott! És a kidűlt fatörzs, rajta egy *leszakadt, kapaszkodó karral*...

Az emberek azt mondják, a villamos *repült*, legalább öt centivel a föld felett. A centrifugális erőtől. A közlekedési lámpa éppen jó volt. Ezen az éles sarkon *gyakran csak a sárga jelzés villog*, ilyenkor a villamosvezetőknek ki kell szállniuk, s kézzel végzik a váltást. Hétfőn délután működött a lámpa, *a váltónak is működnie kellett volna.*

— Valamit még el kell mondanom — szól utánunk elcsukló hangon Koczka Ildikó. — A nagyobb lányom épp a baleset idején ment le a szomszéd házba. *Abban a pillanatban fordult be a húsz méterre lévő kapun, amikor a villamos belerepült a mi házunkba.* Iszonyú... És azt tudják, hogy az épen maradt utasok megverték a villamosvezetőt?

Odalenn nem oszlik a tömeg. Többen borzadva nézegetik azt a *pirosas-barnás valamit*, ami a gondos takarítás után is a helyszínen maradt. Egy síró fiatalember eszelősen *rugdossa* a vadonatúj aszfaltot. Egy idősebb férfi *imádkozik*.

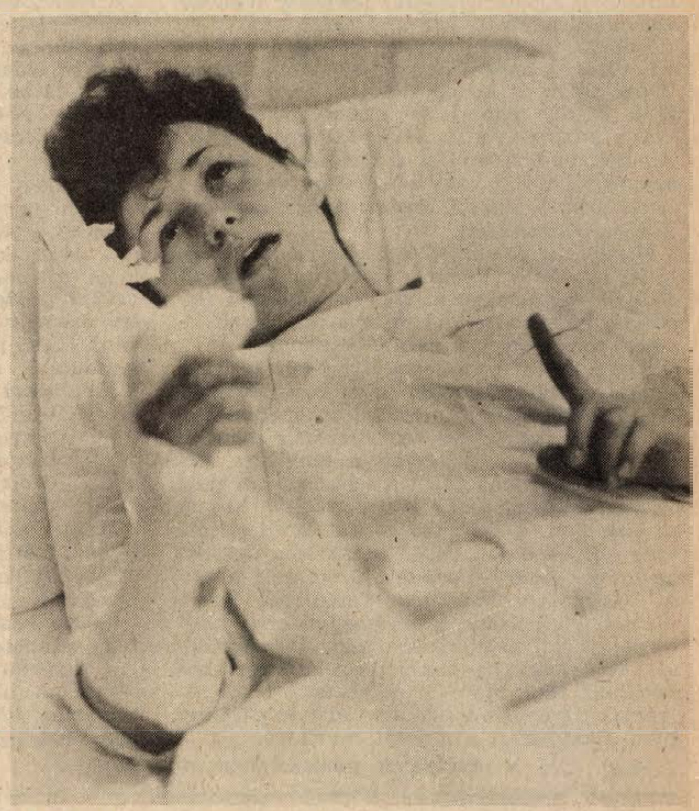

V. Melinda és családja túlélte

Prohászka Imre felvételei

Többen még mindig életveszélyben

A tragikus hétfői villamosbaleset miatt a mentők hat életveszélyes, 16 súlyos és 29 könnyű sérültet szállítottak kórházba.

A Heim Pál Gyermekkórház és Rendelőintézetbe szállított *hét gyermek* állapota javult, súlyosbodás egyikőjüknél sem következett be. *Kószó Péter* adjunktus, a keddi ügyeletes orvos elmondta, hogy a nyolcéves, koponyatörést szenvedett kislány állapota *továbbra is életveszélyes;* a combcsonttöréssel megoperált négyéves kisfiú jól van; s ugyancsak kielégítő annak a nyolc hónapos kislánynak az állapota, akit koponyatöréssel ápolnak.

A Honvéd Kórházban tíz sérültet ápolnak. Közülük két középkorú sebesült *agysérülése* és egy fiatal *gerincvelősérülése* változatlanul életveszélyes. *Turchányi Béla* ügyeletes orvos elmondása szerint a többiek — bár állapotuk súlyos — jól vannak.

A Margit Kórházba szállított kilenc sérült közül nyolcan még a tragédia estéjén elhagyhatták az intézetet. *Major Kálmán* ügyeletes orvos a kórházban megfigyelés alatt tartott egyetlen betegről, egy fejsérülést szenvedettről elmondta, hogy ő is nyolc napon belül, gyógyultan távozhat.

Az Uzsoki utcai Weil Emil Kórház-Rendelőintézet baleseti osztályán *Sebestyén Albert* ügyeletes orvos tájékoztatása szerint jelenleg *három sérült* fekszik; közülük két súlyosan sérült nőt még hétfőn megoperáltak. Állapotuk kielégítő.

A Gyáli úti Merényi Gusztáv Kórházban két személyt ápolnak még sérülésekkel, csonttörésekkel.

A rendelkezésre álló pontosított adatok szerint a baleset helyszínén elhunyt: *Vona Lukács* 63 éves nyugdíjas, *Hefter János László* 45 éves alkalmazott, *Molnár Berec Géza* 45 éves osztályvezető, budapesti lakosok.

Az Országos Rendőr-főkapitányság ügyeleti főosztályának *téves tájékoztatásán* alapult az a kedd reggeli hír, amely szerint *Drágár Zoltán* 30 éves budapesti lakos is életét vesztette a hétfői villamoskatasztrófa következtében. A baleset negyedik áldozata *Lackó István* 45 éves budapesti lakos volt.

Mit mondanak a szakemberek?

A villamosvezető, *Szulovecz Imre*, könnyebb sérüléseket szenvedett. A zuglói rendőrkapitányság fogdájában próbáltuk szóra bírni, de *nem nyilatkozott délután senkinek*. Az egyes Híradónak is korábban mindössze annyit mondott: *valamiben biztos vétettem, nagyon sajnálom, ami történt*. A még mindig sokkos állapotban lévő gyanúsított kedden is szinte folyamatosan zokogott.

Állapotát súlyosbította egy közelmúltban történt balesetének rossz emléke, jóllehet annál bizonyítottan vétlen volt. A 25 éves fiatalember, aki értesülésünk szerint nyolc hónapja vezet villamost, a *napokban épült föl tüdőgyulladásából*, hétfőn állt újra munkába. Reggel kezdett dolgozni, majd négyórai munka után pihent, s 12-kor ült ismét a vezetőfülkébe.

Galambos László alezredes, a közlekedésrendészet helyettes vezetője kérdésünkre teljesen kizárta annak a lehetőségét, hogy a villamosvezető ittas volt. Az eddigi vizsgálatok szerint a pálya, a váltó kifogástalan állapotban volt hétfőn. A jármű pedig tavaly novemberben esett át a felújításon. Kevés a valószínűsége annak, hogy műszaki oka legyen a balesetnek. Mint *dr. Zahumenszky József*, a BKV vezérigazgatója tegnap a *Népszavának* elmondta, az igazságügyi szakértők keresik azokat a *rejtett műszaki hibákat*, amelyek csökkenthetik esetleges személyi mulasztás esetén a járművezető felelősségét.

A vezérigazgató hangsúlyozta, sok helyen szorulna felújításra az összesen 10 milliárd forint értéket képviselő, 400 kilométer hosszú fővárosi pályahálózat, a szükséges *3 milliárd forintnyi felújítási összeg azonban évek óta hiányzik*. Napjainkban 10 kilométer hosszban, 70 helyen gyengébb a pálya és a kerék kapcsolata Budapesten, ezen pontok környékén azonban *sebességkorlátozás van életben*. A Mező Imre úton azonban pályahibáról szó sem volt.

Feltételezhető, hogy *mulasztás is közrejátszott* a baleseténél. Az elektronikus vezérlésű váltót ugyanis *csak lassan, 10-15 kilométeres sebességgel szabad megközelíteni*, akkor lép működésbe. Az eddigi adatok szerint a 24-es villamos *ennél gyorsabban hajtott* a kereszteződésbe. Noha egyenesen akart haladni, nagy sebességgel balra kanyarodott, s a kocsit a *lendület felborította*. A váltó állására a biztonsági jelzőlámpa is minden esetben figyelmeztet, *most sem történt másként*.

Zahumenszky József hangsúlyozta, a BKV a rossz gazdasági helyzetben is elsőrendű feladatának tekinti a közlekedésbiztonság mindennapi megteremtését. Felelősséggel kijelentette, a járműpark *megfelelő biztonsággal* tudja szállítani a főváros napi egymillió utasát.

A *BKV* rendkívüli gyorssegélyben részesíti a hétfői baleset sérültjeit. A könnyebb sérülteknek 10, a súlyosabb sérülteknek 25, a halottak hozzátartozóinak 30 ezer forintot juttat a vállalat. A *Hungária Biztosító* szintén segít. A halottak hozzátartozóinak azonnali hatállyal, távirati úton 30 ezer, a súlyos sérülteknek 20 ezer, a könnyebb sérülteknek 5-10 ezer forintot postáznak.

Hat tűzoltógépjármű vett részt a mentésben, de igazából egyik daru sem alkalmas egy 60-70 tonnás villamos gyors és szakszerű felemelésére. Újabb és újabb tragédia hívja fel a figyelmet arra, hogy *nincs* a fővárosnak egy mentésre alkalmas *óriás daruja*.

Timár István, a fővárosi tűzoltóparancsnok sokadszor panaszolja el, hogy helyzetükön változtatni kellene, igen hiányos a felszerelésük. Ezúttal szerencséjük volt a szerencsétlenségben, hogy a BKV egyik, egyébként mentésre alkalmatlan darujával két órán át tartó munkával talpra állították a villamost. Néha a *Hungarocamion* óriás emelője igénybe vehető, de mit lehet tenni, ha a baleset késő este történik, netán a főváros túlsó pontján kíván gyors beavatkozást?

A tűzoltóparancsnok szerint *egymillió márkáért* lehet bevált és Európában ismert darut vásárolni. Pénz nincs a beszerzéshez, s ahogy visszagondolunk a Belügyminisztérium idei terveire, nem látunk benne ilyesmit. Félő, hogy a súlyos baleset ismét csak a hiányra hívja fel a figyelmet.

H. I.—H. K. J.—S. A.—T—h

Egyedül nem megy...

Összefognak az önkormányzatok

Regionális önkormányzati tanácskozást tartogattak kedden Miskolcon, 180 Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyei polgármester részvételével, hogy területi szinten előkészítsék a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének január 18-ra tervezett *országos konferenciáját*. A tanácskozáson *dr. Köller Ferenc*, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének főtitkára ismertette a szervezet célkitűzéseit, hangsúlyozva: azért is szükség van az *önkormányzatokat összefogó szövetségre*, hogy ez a *kormánnyal szemben képviselje az önkormányzati érdekeket*. A kormány és a parlament ugyanis nem teremtette meg, sem a szükséges anyagi, sem az erkölcsi feltételeket a helyi testületek eredményes működéséhez. A pénzt elvonó intézményeket — mint az orvosi rendelő, az iskola — az önkormányzatok kezébe adják, a profitot termelő egységek viszont a megyei és országos vállalatok önkényes privatizációja folytán nem gyarapítják a helyi testületek bevételeit. A *személyi jövedelemadóból* a kormányzat 10 százalékról 50 százalékra emelte az önkormányzatok részesedését, ám a szövetség véleménye szerint az adót az eredményes működés érdekében *teljes egészében meg kellene kapnia az önkormányzatoknak*. A helyi adókkal kapcsolatban leszögezte, hogy vannak olyan települések, ahol az emberek a létminimum szélén tengődnek és lehetetlen őket újabb terhekkel megnyomorítani.

A jelen levő polgármesterek megegyeztek abban, hogy az eredményes munka érdekében szükség van a minél erőteljesebb együttműködésre.

A január 28-i országos konferenciára 1200 önkormányzat kapott meghívást, amiből 600 tagja a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének, a többi jelezte érdeklődését a szervezet iránt. Az önkormányzatok településfejlesztési, településrendezési és építészeti értékvédelmi feladatainak ellátásáról szakmai tanácskozást tartottak kedden a szolnoki Technika Házában tervezők, építészek, városfejlesztők, önkormányzati vezetők is. Bevezetőben *dr. Vidor Ferenc* építészmérnök, a műszaki tudományok doktora, a Magyar Tudományos Akadémia *településtudományi bizottságának* elnöke tett rövid visszatekintést az elmúlt évtizedekre. Szólt arról, hogy a települések arculatának a kialakítása, építészeti értékeinek védelme rendszerint felső, hatalmi utasításra történt; *nem igényelték a lakosság véleményét*. Éppen ezért most nagyon fontos, hogy az önkormányzatok a választópolgárokkal egyetértésre jussanak, központi pénzforrás híján *csak azt vállalják fel, aminek megvalósítására van lehetőség*, amihez a lakosság anyagi támogatást nyújt.

(MTI)

Szakadoznak a forint láncai

A Magyar Nemzeti Bank több fontos intézkedést is tervez *a forint konvertibilitásának bővítésére*. Ezek közül néhány már nyilvánosságra került, más elképzelések viszont még csak a banki szakemberek körében ismeretesek.

Tarafás Imre, a Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettese a Magyar Távirati Iroda munkatársának elmondotta: bankközi devizapiacot kívánnak létrehozni, tervezik továbbá azt is, hogy a magyar vállalatok *forinttal egyenlíthessék ki importvásárlásaikat*. Elképzelhető, hogy belátható időn belül megszüntetik a magyar cégek devizabeváltási kötelezettségét.

Tarafás Imre szerint a forint *már részben konvertibilis*. A korlátozott devizapiac bevezetése, valamint az, hogy a magyar vállalatok forinttal is kiegyenlíthetik az importot, az átválthatóságot tovább szélesíti. A *külföldi cégek* lehetőséget kapnak arra, hogy *Magyarországon forintszámlát nyissanak* a kereskedelmi bankoknál. Az itt elhelyezett pénzükből egyenlíthetik ki minden magyarországi tartozásukat. Ez részükre azért lenne előnyös, mert *nem kellene megfizetniük* a valuta sorozatos átváltásával kapcsolatos *jutalékot*. Magyarország számára pedig a külföldiek forintkövetelései lényegében pótlólagos hitelt jelentenek.

Az elképzelések között az is szerepel, hogy az MNB lehetővé teszi a magyar vállalatoknak az exportált áru ellenében kapott deviza *megtartását*, s hogy azt importvásárlásaiknál használják fel. Még nem lehet tudni, hogy az intézkedés bevezetésére már az idén sor kerülhet-e vagy csak jövőre.

Az MTV felhívása

A Magyar Televízió filmet készít azokról a vétlen áldozatokról, akik a második világháborús harcok, vagy a háborút lezáró békeszerződések következtében **„törvényesen" vagy törvénytelenül váltak földönfutóvá, hadifogollyá, kényszerültek hazájuk elhagyására, több éves fogságra, emigrációba.** Keressük azokat a túlélőket, akik hiteles dokumentumokkal rendelkeznek (fénykép, levél, hivatalos okirat, napló stb.), s azokat is, akik hajlandók lennének a kamerák előtt is számot adni emlékeikről.

Keressük az 1944-es, decemberi **jugoszláviai mészárlás** szemtanúit, a **kárpátaljai deportálások** túlélőit, a szovjet **kényszermunkatáborok** egykori lakóit, a Maniu-gárdisták atrocitásainak elszenvedőit, a náci haláltáborokból emigráltakat, a Felvidékről kitelepített magyarokat, s a Jugoszláviából és Magyarországról elkergetett **svább családokat.** Kérjük, jelentkezzenek mindazok, akik úgy érzik, személyes mondanivalójuk van arról a hatalmas népmozgásról, népmozgatásról, ami a második világháborút követően Kelet- és Közép-Európában végbement.

Cím: Magyar Televízió, 1810 Budapest; Magyar Évszázadok Szerkesztősége.

(OS)

KAMIKAZÉK KERESTETNEK

Azt rebesgetik színházi körökben: az 1991/92-es évadkezdésre nyolc-tíz, sőt, tizenhét színházvezetői poszton várható személycsere. A legóvatosabb becslések szerint is a magyar színházak egyharmadában (kevésbé óvatosak szerint: a felében) vezetőváltozás lesz.

Lehetne ez akár nagyon jó hír is. Volna mit újrafogalmazni a magyar színházakban. Volna helye új koncepcióknak. Itt volna az ideje az oly régóta várt struktúraváltásnak. Volna mit mondani a működés anyagi feltételeinek változásától a szerződtetési szisztéma megújításáig vagy a művészi munka, az értékteremtő alkotói tevékenység megbecsülésének biztosításáig.

Mindezt a pozícióba kerülő új emberektől talán inkább el lehetne várni, mint azoktól, akik esetleg éveken át csak vergődtek a feladatok szorításában. A friss arcok a felfrissülés reményével kecsegtethetnének.

Ám a dolog korántsem ilyen egyszerű. A színházvezetők jelentős része ugyanis azért megy (ha megy), mert lejárt a megbízatása. A lejárt megbízatású vezető persze maga is újra pályázhat. Így aztán a tényleges személycserék száma talán kisebb lesz az előre vártnál. Viszont a pályázati szisztémával már az első ilyen kísérlet idején, pár évvel ezelőtt, több helyen bajok voltak. Szakszűri és helyi hatóságok között merültek föl komoly nézet- és véleménykülönbségek. Társulatok lázadtak föl. Több ízben is eredménytelenül meghirdetett pályázatok után kényszermegoldások születtek. Olyanok is vezető pozíciókba kerültek, akik nem is pályáztak, vagy pályáztak ugyan, de a szakma tudta róluk, hogy nem alkalmasak a vezetői munkára.

Most újra a pályázatok módszeréhez folyamodnak a színházakat fenntartó szervek. De máris mutatkoznak az újabb problémák. Néhány színházunk körül *(Thália, Kecskemét, Szeged)* már sűrűsödnek a pályázatokkal kapcsolatos kérdőjelek. Máshol még meg sem hirdették a pályázatokat, holott maholnap már az új vezetésnek kellene leülni az új évad előkészítésére. Szerződtetésekről, dotáció- és bérkérdésekről, ezernyi gyakorlati kérdésről kellene tárgyalniuk. Félő, hogy több helyen *megint elkésnek a döntésekkel.* Márpedig van a színházaknak anélkül is elég bajuk, hogy még külön idegeskedjenek: nemcsak, hogy *mi*, hanem *ki* lesz velük jövőre?

És egyáltalán: *kik* pályáznak majd? Évek óta mondjuk: *a magyar színházművészetben fogyóban vannak a valóban vezetői képességekkel rendelkező szakemberek.* Aki megfelelő személy, az szinte kivétel nélkül *„helyen van”.* Ha az ilyenek innen oda vagy onnan ide mozdulnak, *olyan lyukak keletkeznek, amelyeket ismét csak be kell tömni.* Amennyire a várható pályázók körét ismerjük, vagy meg tudjuk tippelni, körülbelül az a helyzet, hogy *az új vezetők legalább fele korábbi, de máshol elfoglalt vezetői beosztásból kerülhet új helyre* (mondjuk: *Győrből Kecskemétre*).

Ha pedig arra gondolunk, milyen iszonyatosan hálátlan feladat manapság vezető beosztásban lenni (s távolról sem csak a színházakban), akkor alighanem *csak a kifejezetten kamikaze-beállítottságú színházi emberek jelentkezésére számíthatunk.*

A szakmai elhivatottság alapkövetelmény persze. A halálmegvető bátorság a színházigazgatás *egyéb, a szakmán túli-kívüli* feladatainak az ellátásához igényeltetik manapság.

(takács)

A vonalban: Szakály György

Igaz a hír, miszerint *Pongor Ildikó* lemondott az *Operaház* balettegyüttesének művészeti vezetéséről és *Keveházi Gábor* igazgató önt kérte fel e tisztre?

— *Igaz, január 1-jétől már el is vállaltam a feladatot.*

— Ön aktív táncos, igen sok külföldi fellépéssel az elkövetkezendő hónapokban. Hogyan tudja összeegyeztetni a munkát az utazásaival?

— *Nehéz helyzetben vagyok, mert csökkentenem kell a meghívásaimat.*

— Ez azt jelenti, hogy nemzetközi karrierjéről mondana le?

— *Erre nem gondolok.*

— Milyen érzésekkel kezd a munkához?

— *Helyesbítenék: már hozzákezdtem. És azért vállaltam el, mert az együttes megbízik bennem, Keveházi Gábornak pedig szüksége van szakmai tapasztalataimra. Csak vele szoros együttműködésben tudom elképzelni az együttes színvonalának javítását és fegyelmének megerősítését. Az Operaház balett-társulata a hetvenes években a világ egyik legjobbja volt, nemcsak Európát, de a tengerentúlt is beleértve. Ám évtizedeken keresztül, különösen míg a határok zárva voltak, belénk nevelték, hogy „semmik” vagyunk. Szégyellni kellett, hogy nagyszerű produkciókat nyújtottunk. Szeretnék hozzájárulni, hogy az együttes visszakapja a hitét, és különkülön minden táncos érezze saját képességei szerinti megbecsülését. Hihetetlenül sok jó adottságú táncosnőnk van, kicsit kevesebb férfi táncos, de ez világjelenség. Ezt a lehetőséget kell kihasználnunk megfelelő feladatokkal. A balettelőadások mindig telt házakat vonzanak, a közönség szeret bennünket, és ezt nekünk nagyon fegyelmezett, jól felkészített művészekkel, magas színvonalú előadásokkal kell meghálálnunk.*

— Gratulálok és kívánok munkájához erőt, főleg kitartást elképzeléseinek megvalósításához.

(mátai)

A rádió mellett

MAGYARRÓL – MAGYARRA

Hallgatom *A vidék magazinja* című műsort. Most is érdekesek voltak a nyilatkozatok, riportok, interjúk, mégis az tetszett a legjobban, amikor *Kondor Katalin* kedvesen, udvariasan, de tetőtől talpig tapintatosan megkérte az egyik nyilatkozót, hogy ugyan már, fordítsuk le mindezt az egyszerű emberek nyelvére.

Ugyanaznap este a forint leértékelését vitatta meg a tudós szakembercsoport, melyet a kevésbé tudós, de érdekelt vállalkozó egészített ki, szerencsésen. Bevallom, időnként olyan érzésem volt, mintha volapükül beszéltek volna (amiben bizonyára én is hibás lehetek, ha nem értek jól „közgazdászul”). A pénzügyi szakvitát jobb lett volna az éjszakai órákra tenni, nem az esti híradót követő *Ráadásba.* Ugyanis a leghallgatottabb műsorok egyike az *Esti Krónika* és a Ráadás. Az volna a kívánatos, ha a specialisták nem egymásnak, hanem a népnek magyaráznák meg, hogy mi is történt és miért. Ez alkalommal a szakemberek vitája annyira elnyúlt, hogy a beígért másik „ráadásra” nem is került sor.

A nagyobb hiba azonban magában a szaknyelvben keresendő, amelyet a vitában használtak, olyannyira, hogy egyikük jelezte, most a közemberek számára is érthetően fogalmaznak... Hadd biztassa a kritikus is a rádiósokat és vendégeiket: *jusson eszükbe, olykor százezrekhez, talán milliókhoz szólnak.* Ha a pártok egymás közti csatározásaiban, a kormány és az ellenzék csetepatéiban a művi politológiai nyelvet erőltetik, ám legyen, de a népet érintő kérdésekben próbálják véleményüket magyarra fordítani...

BÚCSÚLEVÉL – TÖBB FOLYTATÁSBAN

Régóta tapasztalhatjuk, hogy az élet bajai leginkább azokban a műsorokban mutatkoznak meg, amelyeket a hallgatók inspirálnak. Ilyen műsor — többek között — a *Mit üzen a rádió?* A műsorkeretet szinte szétfeszítik a hallgatók által elmondott problémák. Egy-egy téma esetében olykor „különkiadásra” kerül sor. Sőt, dokumentumdrámák születnek ilyen módon.

Legutóbb *Sombor Judit* lépett túl a riporteri feladatkörön. *Búcsúlevél — több folytatásban* címmel a majdnem gyermek fiatalember, Attila önként vállalt halálát idézte meg „különkiadásában”. Apa, anya, tanár, testvér, barát mondta el, hogy melyek voltak azok az apró jelek, amiből következtetni lehetett volna, mire készül a fiú. De senki sem következtetett semmire.

A „meghívott halál”, vagyis az öngyilkosság egy kamaszodó fiú esetében azért rettenetesen tragikus, mert már érti az élet dolgait, és látja, mennyire nincs kiút a családi problémákból. Látja a helyzetet és természetesen rosszul értékeli a maga szerepét, de ezt csak a pszichológus veszi észre — utólag.

Hány Attila lehet még közöttünk? Akikre jobban oda kellene figyelnie a családnak, a tanároknak, hogy éppen a legérzékenyebb korban, a kamaszkor idején nagyobb szeretet, lelki gondoskodás vegye körül.

Ebben a családban mindenki megtette a magáét. Az anya erején felül dolgozott, az apa is oda-odafigyelt a gyerekekre, noha különváltan élt, a pedagógus sem vett észre semmit a láthatatlan morzejelekből, amelyeket a gyerek szinte sugárzott. Az utólagos okoskodásokkal azonban már nem megyünk semmire.

Kerényi Mária és *dr. Szegő Tamás* szerkesztésében hangzott el Sombor Judit igen hatásos dokumentumműsora.

Hary Márta

Kalózok a videopiacon

Walt Disney „visszavág”

— *Oh, my God! Hiszen ez a londoni kiskereskedelmi csomagolás!* — így kiáltott fel a *Walt Disney* cég képviselője, mikor soron kívül betért az első útjába akadó videokölcsönzőbe. Bizony, az úr nem kis meglepetéssel tapasztalhatta, hogy miközben azért tartózkodott hazánkban, hogy a videoforgalmazási jog eladásáról tárgyaljon, abban a bizonyos kicsi üzletben tizenegy filmjük már hozzáférhető volt.

Köszönjük, nem

A következmények? A Walt Disney cég ezek után csak akkor hajlandó szerződést kötni magyar forgalmazóval, ha a feketepiacot rajtuk kérhetné számon. Viszont ebbe egyetlen komoly magyar cég sem egyezhet bele, hiszen pontosan tudják, *hogy az illegális forgalom a teljes kölcsönzési, eladási bevétel hatvan százalékát jelenti.* Természetesen más nyugati cégek, ha megismerik a körülményeket, valószínűleg ők is elállnak az üzlettől. Vagy jöhet a végtelen pereskedések sorozata.

Ugyanakkor, ha történetesen holnapután magán-videokölcsönzőt szeretnék nyitni, a legnagyobb gondom a helyiség megszerzése lenne. Ha ez már van, az illetékes önkormányzati szerv háromszáz forintos illetékbélyeg ellenében szinte perceken belül kiadja nekem a vállalkozói igazolványt és az engedélyt. Igaz, közlik velem, hogy az engedélyhez nem szükséges, de az ellenőrzésnél kérni fogják a filmforgalmazási felhatalmazást, amit a Moképnél szerezzek be. De mi van, ha nem jönnek egyhamar ellenőrizni?

A kiskölcsönzők többsége nem tud, vagy nem akar tudni erről az újabb papírról. Örül, hogy megvan a helye, kezdheti a munkát. Persze, ehhez filmek is kellenek. Szerződést kötnek egy vagy több nagyforgalmazóval, akitől bizonyos számú kazettát kölcsönöznek, illetve vásárolnak. A kisebb stiklik közé tartozik, hogy csupán egyet kölcsönöznek, de arról két-három másolatot készítenek, hogy az eredeti ne rongálódjon.

Pontosabban ez a hivatalos érv, de ez már annyira átlátszó, hogy dörzsöltebbek nem is próbálkoznak vele. Elképzelhető még az is, hogy külföldi útjuk során vásárolnak úgymond saját célra filmeket, és ezekről készítenek hangalámondásos másolatokat.

Zsaroló ellenőrök?

A nagyszabású üzletek azonban nem ezek. Sokkal kifizetődőbb a moziforgalmazás miatt nem védett filmek kazettáit, lehetőleg már magyar szinkronnal, megszerezni, és azok rossz, harmad- és negyedosztályú másolatait piacokon, aluljárókban árusítani. Talán, ha megszületik a videoforgalmazók egyesülete, és az ellenőrzésben a *Mokép* és a *Szinkron* is felelősséget vállal, akkor megnehezedik ez a tevékenység.

Különben is sokkal egyszerűbb tetten érni a kiskereskedőket, a kishalakat. Az egyik legnagyobb forgalmazó, az *Intervideo* munkatársa szerint, ha ebben az országban bárhol, akár *Zalaegerszegen* valamilyen visszaélés történik, arról ő legkésőbb másfél órán belül tudomást szerez. Itt ugyanis már működik a piac törvénye. Olyan nagy a konkurencia, hogy árgus szemekkel figyelik egymást az érdekeltek. Ugyanakkor néhány kiskölcsönző arról panaszkodott, hogy a *Referens* magánnyomozói iroda munkatársai sok illegális kazettájukat lefoglalják, de jelentős részüket visszaadják, ha elárulják a származási forrást. Ezt természetesen a Referensnél és a nagy forgalmazóknál is tagadták, de azt elismerték, hogy a szerződésben kikötött ellenőrzést általában a Referenssel végeztetik.

Bocsánat, tévedtünk

A bezárástól való félelem, illetve az a tény, hogy adott esetben a kiskölcsönzőt az összes nagyforgalmazó bojkottálhatja, némileg csökkentheti a feketepiacot. Nem jelent azonban megoldást arra, hogy éppen a legnagyobb, legismertebb cégek között is akad kalózkiadó, vagy csúnyább szóval, tolvaj forgalmazó. Előfordult már, hogy például a *VICO* bocsánatot kért, mert állítólag tévedésből forgalmaztak egy filmet. De arról bárki saját szemével meggyőződhet, hogy a *Ritz fürdőház,* illetve a *Rémálom az Elm utcában 2.* — *Freddy visszavág* című kazettákon sehol, semmilyen jelzés nem tünteti fel, hogy a filmek a Warner tulajdonába tartoznak. Hogy miért, azt hivatalos bírósági döntésig csak találgatni lehet.

Szabó Z. Levente

Beszélgetés Nemcsák Károllyal

A kegyelmes asszony festője

A *Nemzeti Színház* kamaraszínházában, a *Várszínházban Szőke István* rendező irányításával megkezdődtek *Tersánszky Józsi Jenő A kegyelmes asszony portréja* című vígjátékának próbái.

Éppen huszonkét évvel ezelőtt, ugyancsak a Nemzet Színház akkori kamaraszínházában, a *Katona József Színházban* már játszották a darabot, *Babarczy László* rendezésében. A remekül eltalált, stílusos előadás egyik főszereplőjét, Dulder-Türő festőművész alakját *Kállai Ferenc* formálta meg.

Tersánszky festőművésze most Nemcsák Károly. Vélhetné az egyszerű néző, hogy a fiatal színész méltán örül az értékes szerepörökségnek. De hát a színész lelke érzékeny műszer. Ha nem lenne az, mi keresnivalója lenne a pályán?

Így aztán, miközben a Dulder-Türő festő alakjáról beszélünk, a szó egyre gyakrabban az általános közérzetére terelődik. S ennek alaptónusa korántsem olyan színes, mint a formálódó szerepe.

— *Úgy látom először is* — mondja —, *hogy a színházakban sem az értékkeresés, hanem az eladhatóság szempontjai a mérvadók. A színészeket a létbizonytalanság réme fenyegeti. Ez határozza meg munkánk légkörét mostanában.*

— Ebből a hangulatból természetesen a színházlátogató közönségnek mit sem szabad megéreznie.

— *Természetesen. De a színésznek, akarja vagy sem, foglalkoznia kell személyes létezésének a körülményeivel.*

— Találkoztunk egymással még az előző évadban. Az volt az első szezonja a Nemzetiben. Ahogyan akkor mondta: *Csiszár Imre,* a színház igazgatója a szerződtetésénél konkrét szerepeket ugyan nem helyezett kilátásba, de kijelentette, hogy hosszabb távon számít magára. Úgy gondolom, ebből a távból egy kört már lefutott. Mi a mérlege?

— *Játszom Simont A kaukázusi krétakörben, Kurrahot a Csongor és Tündében, Haimont az Antigonéban, szereplek a Csiksomlyói passióban, s vendégként játszom tovább előző színházamban, a Radnóti Miklós Színházban Sceledrust A hetvenkedő katonában. Huszonhárom fellépésem van egy hónapban.*

— Ez sok. Nem fáradt?

— *Fáradt nem vagyok. Csak kicsit kedvetlen.*

— Miért?

— *Mert nem tudom, hogy itt, a Nemzetiben mennyire bíznak bennem. Úgy érzem, hogy bennem sokkal több van, mint amennyit ebből felhasználnak. Mintha újra végig kellene járnom az utat, amelyen fokról fokra bizonyíthatnám, mire vagyok képes. Ha bármennyire furcsán hangzik is, én ehhez már öreg vagyok. Tíz éve vagyok a pályán. Zalaegerszegen is, ahol kezdtem, a Radnótiban is, ahol folytattam, mindig kitaláltak számomra valamit, amiben megmutatkozhattam. Félreértés ne essék, minden szerepet eljátszom, amit rámosztanak. Kicsit és nagyot. Ez kötelességem. De közben minden év, amely elmegy a színész feje fölött, visszahozhatatlanul elvisz magával sorsdöntő szereplehetőségeket.*

— Ön a *Szomszédok* Vágási Ferijeként roppant népszerű. Ennyivel nem éri be?

— *Ez sokat jelent nekem. De szeretném tudni, hogy a színházamban miként értékelnek. Pozitívan avagy negatívan? Az első, a második vagy a harmadik vonalban jelölték-e ki a helyem?*

Számomra Nemcsák az első vonalban van.

Sas György

Koncert a betegekért

A *Budapesti Vonósok Kocsis Zoltán* vezényletével január 13-án hangversenyt tartanak a *Zeneakadémia* nagytermében. A rendezvényen közreműködik *Lakatos György* fagotton és *Berkes Kálmán* klarinéton.

Mint emlékezetes, 1987 februárjában Spanyolországban az Acquincum fúvósötöst tragikus baleset érte. Az együttes egyik tagja meghalt, ketten súlyos sérülést szenvedtek. Lakatos György három évig kórházban volt. Most, hogy már felépült és újra járni tud, megszervezte a vasárnap esti koncertet, amelyen minden résztvevő ingyen lép fel. A rendezvény teljes bevételét az Országos Traumatológiai Intézetnek ajánlják fel.

(d. k.)

Írók – párban

Holnaptól kezdődően német és magyar írók, költők találkozóira kerül sor Budapesten, a *Műcsarnok* előadótermében, illetve a *Goethe Intézet Kecskeméti* utcai székházában.

A találkozóra azok a magyar írók-költők hívták meg német kollégáikat, akik maguk is hosszabb-rövidebb ideig Berlinben tartózkodtak, a mostani találkozót is rendező *Német Akadémiai Csereszolgálat* vendégeként.

Az egyes találkozók párosítása: a Műcsarnokban holnap 19.30-kor *Konrád György* és *Hans-Joachim Schädlich* prózaíró, valamint *Eörsi István* és *Adolf Endler* költő. Holnapután 19.30-kor *Krasznahorkai László* és *Herta Müller* erdélyi német származású költőnő, valamint *Petri György* és *Rainer Kirsch* költő. Szombaton este *Földényi F. László* esztéta és *Rüdiger Safranski* kritikus, irodalomtörténész, valamint *Esterházy Péter* és *Oskar Pastior* költő, műfordító. Vasárnap este 18 órakor *a Goethe Intézetben* kerül sor a 70 éves *Mészöly Miklós* köszöntésére. A jubiláns írót *Nádas Péter* és *Hans-Dieter Zimmermann* irodalomtörténész üdvözli.

A közreműködők beszélgetést folytatnak egymással, műveikből is felolvasnak, és bemutatják az egymás műveiből készített műfordításaikat is.

Az írótalálkozók a most zajló *Új Berlin — kulturális találkozások* rendezvénysorozat keretében kerülnek megrendezésre.

(t. i.)

Rózsadomb is élen jár

Tízezrek nem fizetnek lakbért, villanyt, gázt

Vajon hányan akadnak a fővárosban olyanok, akiknek *lakbér-*, illetve *közüzemi* (áram, gáz, víz, csatorna, fűtés) *hátralékuk* van? A Fővárosi Számítástechnikai és Díjbeszedő Vállalat adatai az elmúlt év november végi állapotát tükrözik. (A legfrissebb, egész éves statisztikák valószínűleg csak január végén készülnek el.)

A lakbérhátralék táblázatából kitűnik, hogy azokon a helyeken vannak a legnagyobb elmaradások, ahol az ember nem is gondolná. Élen jár a *III. kerület*, valamint a *Rózsadomb és környéke*. A közüzemi hátralékok táblázatából is az derül ki, hogy a II. és a III. kerületben vannak a legtöbben, akik tartoznak az államnak. A *legkevesebb* hátralékos ugyanakkor *a XVI. és a XX. kerületben* akad, vagyis a főváros peremrészein.

Vajon a Rózsadombon élőknek a legszegényebbek, akiknek nem telik lakbérre? Vagy ott tudnak a legkönnyebben kibújni a fizetési kötelezettség alól? A tényekből arra is lehet következtetni, hogy a szegényebb, általában munkások lakta kerületekben fontosabbnak tartják az állami tartozás kiegyenlítését, mint a gazdagabb részeken. Valószínűleg inkább más kiadásokon spórolják meg a tartozást, de fizetnek, mert a *becsületük, nyugalmuk* lényegesebb. Talán szerepet játszik az is, hogy kevésbé értenek az ügyeskedéshez, s nem állnak közel a „tűzhöz".

A legtöbb embernek azonban valóban nincs elég pénze, s ez a legszomorúbb. Lakbérrel majdnem 30 ezren tartoznak, a közüzemi díjak esetében pedig mintegy *186 ezer a ki nem egyenlített számla*. Vajon milyen növekedésre számíthatunk a következő hónapokban, amikor előreláthatóan tovább csökken a lakosság életszínvonala?

Tiba Zsolt, a fővárosi önkormányzat titkárságának munkatársa elmondta, hogy *Demszky Gábor* főpolgármester tavaly november végén fordult *ajánlással* a kerületi polgármesterekhez. Ebben azt kérték: *április 15-ig függesszék fel a kilakoltatásokat*. Ez vonatkozik az önkényes lakásfoglalókra és azokra is, akiknek lakbér-, illetve víz- és csatornadíj-hátralékuk van. Ez azonban, természetesen, *nem kötelező* érvényű, hiszen a helyi önkormányzatok saját belátásuk szerint cselekedhetnek.

— *Különféleképpen* viszonyultak hozzá. Van, ahol teljesen elfogadták, másutt viszont nem, vagyis *történtek* kilakoltatások. *De ebbe nem szólhatunk bele.* A legtöbb kilakoltatás a IX. kerületben volt. De tudomásom szerint ott is vita folyik az intézkedésről.

— Arról mi a véleménye, hogy a legtöbb hátralékos éppen a Rózsadombon, s más, jobb módú környéken található?

— Ennek alaposabban utána kellene nézni. A tényhez tartozik ugyanis, hogy például a XII. kerületben privatizálták viszonylag a legtöbb lakást. A havi adatok sem mindig megbízhatóak, *az éves statisztikák mérvadóbbak*. Azok azt mutatnák, hogy a hátralékosok többsége a VIII., a IX., a X. és a XVIII. kerületben él.

— Mit tudnak azokról, akik nem akarnak fizetni?

— Ilyesmi is előfordul, tudunk róluk. *Az ügyeskedők száma azonban csekély.* Velük azt lehet tenni, hogy kiküldik a végrehajtókat. A hátralékosok túlnyomó többsége viszont olyan ember, akiknek valóban nincsen elég pénzük.

Csarnai Attila

Az 1990. november havi hátralék

Kerület	Lakbérhátralék százalékban	Kifizetetlen közüzemi számlák száma
I.	3,90	2 946
II.	12,98	19 001
III.	13,03	21 411
IV.	6,44	6 760
V.	3,48	5 683
VI.	3,91	7 534
VII.	4,93	9 749
VIII.	8,53	15 652
IX.	8,49	13 479
X.	8,72	14 052
XI.	3,81	6 923
XII.	2,42	3 725
XIII.	2,11	12 308
XIV.	6,55	13 540
XV.	5,15	6 541
XVI.	4,45	1 147
XVII.	10,79	4 711
XVIII.	10,54	4 940
XIX.	7,85	4 249
XX.	4,92	2 445
XXI.	7,96	4 707
XXII.	7,52	3 818

Az Üdülési Főigazgatóság és a Népszava szolgáltatása

Hol van még szabad beutaló?

Az Üdülési Főigazgatósággal közös szolgáltatás keretében rendszeresen közzétesszük: hol, melyik üdülőben van még hely. Célunk, hogy az üdülők valamennyi helyét egész éven át vegye igénybe a tagság, ne maradjanak kihasználatlanul a lehetőségek. Az itt felajánlott beutalókat az olvasók — aktív dolgozók és nyugdíjasok — igényelhetik a felajánló szakszervezetektől.

(Az olvasók rendelkezésére áll még az Üdülővendégszolgálati Iroda, amelyet hétfőn, szerdán, pénteken, 9—12 óra között, személyesen is felkereshetnek. Címe: Budapest VI., Dózsa György út 84/b., IV. emelet 33. ajtó.)

MAGASLATI, gyógy- és balatoni, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a HVDSZ-nél. Ügyelet munkanapokon 8—18 óráig, telefonszám: 1215-201, cím: Budapest VI., Benczúr u. 43.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a közlekedési szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8.30—15 óráig, telefonszám: 1138-466/137, cím: Budapest VIII., Köztársaság tér 3.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a vasutas-szakszervezetnél, Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1221-895/165, cím: Budapest VI., Benczúr u. 41.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a vasasszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1135-200/265, cím: Budapest VIII., Koltói A. u. 5—7.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a közszolgálati-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon, 8—15 óráig, telefonszám: 1384-286, cím: Budapest VIII., Puskin u. 6.

MAGASLATI, gyógy- és balatoni, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a textiles-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon, 8—15.30 óráig, telefonszám: 1420-357, vagy 1123-868, cím: Budapest VI., Rippl-R. u. 2.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az építő-szakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 7.30—16 óráig, telefonszám: 1423-920, cím: Budapest VI., Dózsa Gy. út 84/a.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a Medoszban. Ügyelet munkanapokon, 8—15.30 óráig, telefonszám: 1119-602, cím: Budapest VI., Jókai tér 2—4.

MAGASLATI, gyógy- és siófoki szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a bányászszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—14 óráig, telefonszám: 1420-708, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 46—48.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a KER. SZ. SZ.-ben. Ügyelet munkanapokon 8—16 óráig, telefonszám: 1314-762, cím: Budapest VI., Jókai u. 6.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a művészszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—14.30 óráig, telefonszám: 1211-120, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 38.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a ruhásszakszervezetnél. Ügyelet munkanapokon 8—16.30 óráig, telefonszám: 1215-259, cím: Budapest VII., Almási tér 2.

MAGASLATI, gyógy- és szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az Edoszban. Ügyelet munkanapokon 8—15 óráig, telefonszám: 1225-880, cím: Budapest VI., Gorkij fasor 44.

MAGASLATI, gyógy- és parádfürdői szanatóriumi, januári indulású beutalójegyek igényelhetők az ISZDSZ-ben. Ügyelet munkanapokon 8—13 óráig, telefonszám: 1116-950/34., cím: Budapest VI., Benczúr u. 43.

MAGASLATI és gyógy-, januári indulású beutalójegyek igényelhetők a nyomdászszakszervezetben. Ügyelet munkanapokon, 8—16 óráig, telefonszám: 1342-160, cím: Budapest VIII., Kölcsey u. 2.

SIÓFOK, Ezüstpart Üdülő, egyéni beutaló, nő részére, I/A osztály, 14 napos, január 18—31-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2940 forint. Igényelhető a Simon Ferenc Szakmunkásképző Iskolánál, a 1698-011/18 telefonon.

HÉVÍZ, Pátria Üdülő, egyéni beutaló, II. osztály, 14 napos, január 23.—február 5-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető a bőrösszakszervezetben, a 1429-977 telefonon.

Tájékoztatjuk az olvasókat, hogy 1991 januári, balatoni, kéthetes beutalókért és háromhetes üdülőszanatóriumi jegyekért lehet érdeklődni, 9—13 óra között, az Üdülővendég-szolgálati Irodán, Bp. VI., Dózsa György út 84/b IV. em. A térítési díj 30 százalékkal magasabb, mint tavaly, de még így is csak a költségek egyötödét fizetik meg a beutaló ellenértékével a vendégek.

A KŐSZEGI és VAJTAI gyermeküdülő 7—13 éves, enyhén mozgássérült, vagy légzőszervi megbetegedésben szenvedő gyerekeket fogad február 3.—március 2-ig, 28 nap, 2800 forint, teljes ellátással.

Megszentelik a bánya sorsát?

Recski vízkereszt...

Lehet, hogy elárasztják a vágatokat

Zárjuk be, akkor nincs vele gond . . . Többek közt a recski ércbányáról is így döntenének számosan. Egy helyi lap már be is jelentette: vízzel árasztják el a vágatokat. Azon föld alatti folyosókat, melyek kialakítására sok milliárd forintot költött az ország. S melyek kifúrásakor sok dolgozó maradandó megbetegedést szenvedett . . . A víz nagy lehetőségeket mosna el, s kétszázötven bányász jövőjét iszaposítaná — mondják Recsken.

A Mátra északi oldalán fekvő faluban csönd s nyugalom honol vízkereszt előtt. Az a felhívás, melyet kesernyés tréfával *Török Pál* rokkantnyugdíjas fogalmazott meg, keveseket hozott lázba. A bányát megmentő „partizánakcióhoz" a helyiek nem tudnak dollármilliókkal csatlakozni, még ha szeretnék is, hogy a „front" kezdeményezése: a bánya életre keltése megvalósulna.

Rézérdek

Hazafiságban nincs hiány a bányavállalat vezetőségében sem: gyönyörű koronás címer hívja magára a figyelmet az igazgatói irodában. *Gagyi Pálfy András* igazgató tettvágya nyilvánvaló: a férfi határozottan kijelenti, hogy *nem* szándékozik víz alá ereszteni a bányát. Hónapokon belül pénzt — külföldi tőkét — szerez, s lökést ad az érc kitermelésének.

Fodor Gyula műszaki igazgatóhelyettes már sokféle fordulatot megért Recsken, az ő elszántsága óvatosabb. Mint mondja: 15 éve bizonytalanság teszi próbára az embereket. 1982 óta csak „állagmegóvás" történik a két — 1300 méter mély — aknában s az ezek közt nyúló vágatokban. Hiába próbáltak külföldi társat találni a bőséges érckincs kibányászásához — 1985-ben a német Mannesmann-nal már majdnem megegyeztek —, az akkori nemzetközi kényszerpályákon minden próbálkozás félresiklott.

A *rendszerváltozás sem hozott változást*. Legalábbis eddig, minthogy a mintegy 200 millió dollárt, amely a bányaindításhoz kellene, *csak elővigyázatosan* szeretnék befektetni az ajánlkozó — skandináv, amerikai, ausztrál — bányavállalatok. Ma, amikor a vagyoni helyzet összekuszált, az invesztorok arra várnak, hogy *tisztuljon a kép*. Végre írja ki a pályázatot a Vagyonügynökség! S derüljön ki, melyek a szempontok! Egyszeri nagy bevételhez jusson az állam? Oldódjon meg a környékbeliek foglalkoztatása? Tekintélyes legyen a magyar részarány az új vegyes vállalatban? . . .

Nem mindegy, mi történik az ércvagyonnal. Értékét *húszmilliárd dollárra* — az ország adósságállományának majdnem megfelelő summára — becsülik. Beleszámítva, hogy a réz tonnánkénti ára kétezer-ötszáz dollár körül mozog, s várhatólag *emelkedni* fog a jövőben.

Emelkedik-e az emberek lelkesedése is? — jön felszínre a kérdés. A sok huzavona miatt már nincsenek bányászdinasztiák: *a bányász apa más pályára küldte gyermekét*. Tavaly légiónyi embert leszámoltattak a cégtől: mód nyílott ugyanis *végkielégítésre — központi keretből*. Igen ám, de a pénz elfogyott. S mi juthat azoknak, akik még ma is a bányacégnél fáradoznak: őket nem lehetett elbocsátani. *mert nélkülözhetetlenek*. Maradjanak — mondták nekik, mert ha mégis bezárnák a bányát, majd csak jut nekik is százötven-kétszázezer forint végkielégítés.

Árad a baj

Maradt *Veres László* főfúrómester is. A javakorabeli férfi Borsodból jött Hevesbe, két évtizeddel ezelőtt. Azt ígérték neki: itt nyugdíjaskoráig lesz kenyere, sőt *vaj is* a karéjokra . . . Itt épített házat, alapított családot, lelkéhez nőtt minden fa, fű, bokor.

Vihar előtti csend van — mondja. Az emberek becsülettel dolgoztak évtizedeken át egy állami beruházáson, s most lemaradhatnak a végkielégítésről . . . Nem fogják csendben tudomásul venni.

Hozzáteendő: ha elkezdődik az érctermelés, akkor is baj lehet az emberekkel. Az új technikát ugyanis *fiataloknak* kívánják megtanítani. Ötvenéves emberek átképzése már bajos próbálkozás — véli Fodor Gyula.

A harminchat esztendős szakszervezeti titkár, *Holló Imre* alkalmasint még az átképezhető kort tapossa. Vasipari technikusként lett bányai művezető, s intézi a dolgozók szociális ügyeit.

Olyan, mintha *a kormány zokniban mosna lábat* — alkot képzeletmozdító hasonlatot. Magyarázata szerint: az a negyvenmillió forint, amit még a Németh-kabinet a végkielégítésre szánt, *kevés*. Nem elég mindenkinek. Így — magyarázza — a „láb" sem lesz tiszta, meg a „zoknі" is bevizeződik. Semmi sem oldódik meg tehát.

Már-már *az egész ország kritikus körzet lesz* — jövendöli a szakszervezeti ember, s aggódva gondol két csemetéjére. Ő már nem szokott bele a paraszti életbe — mint édesapja —, miből neveli föl emberpalántáit, ha a bányát bezárják? . . .

Nem *bezárják*, hanem *tartós szüneteltetésre készítik fel* — teszi helyére a dolgot *Hanich János* bányaüzemvezető, majd gyorsan hozzáteszi: Ha most elárasztják vízzel a bányát, *ötven évig senki* sem kezd termelésbe.

Nem technikai okok miatt Recsk nem szénbánya, a víz kiszivattyúzása után újra művelhető lenne. De ugyan ki ölne bele hatalmas pénzeket a rendbehozatalba, ha most, amikor a vágatok jó állapotban vannak, csak folytatódik a huzavona, a halogatás . . .

Jövőfaragó

Pedig hatszáz-nyolcszáz emberrel évi két és fél, háromezer tonna ércet — benne rézzel, ólommal, cinkkel, arannyal, ritka földfémekkel — hozhatnának fölszínre a Mátra alól. A magyar ipar nem kényszerülne behozatalra e nyersanyagokból, sőt: ezeket feldolgozva exportálhatna is — mondják a recskiek.

A környezetvédelem megoldható — igazolják külföldi példák. Zárt vízrendszer szolgál üzemi célokra, nem szennyeződnek tehát a környékbeli források, patakok. Füst eleve nem keletkezik, a zajt pedig földbe beépített gépek bocsátanak ki, helyzetükből adódóan: csak *lehalkítva*.

Felhangosodnak a vállalkozásra buzdító jelszavak, s íme: a bánya egy borsodi vállalattal együtt *részvénytársaságot* alapított, bányai termékek feldolgozására. De ez csupán pár tucatnyi embert foglalkoztat. Mihez kezdene a bányász, ha „könyvjutalomban" részesítenék: azaz megkapnák munkakönyvüket a bánya esetleges bezárása után?

Egyedül Veres László játszott el a gondolattal: ő, kihasználva tehetségét, *fafaragásból*, s népművészeti tárgyak eladásából próbálná egyensúlyba hozni a családi költségvetést. Holló Imre és Hanich János egyszerűen *nem is gondolt még bele:* mi lesz velük s szeretteikkel, ha „fönt", egy fővárosi hivatalban, ki tudja, mennyire megalapozott megfontolásokból, *víz alá nyomják* a recski esélyeket: az érckincset, s hatnyolcszáz nógrádi, hevesi, borsodi bányász leendő munkahelyét . . .

Molnár Pál

A kötél árnyékában (5)

Kegyelmi kérvény 1958-ból

Az sem tudott róla, aki kérte...

Dobrosi Lajosnak 1990 nyarán mutattam meg azt a kegyelmi kérvényt, amit nem ő írt. Ma sem tudja, ki fogalmazta, legfőljebb dr. Pásztira tippelhetünk, minthogy ő említette Dobrosinak még a tárgyalás előtt: „Ne izguljon, már megírtam a kegyelmi kérvényét." Befejezésül még említésre méltó, hogy Dobrosi Lajosnak, akit kétszer halálra ítéltek, tizenhárom évi börtönbüntetés letöltése után ma hétezer-nyolcszáztizenhat forint a nyugdíja, de ígérete van arra, hogy 1991-ben rendfokozatának és beosztásának megfelelő nyugellátásban részesül.

DOBROSI LAJOS KEGYELMI KÉRVÉNYE.

(A kegyelmi kérvényt az I. fokú ítélet jegyzőkönyvéhez csatolták, ugyanennek a kegyelmi kérvénynek a másolata szerepel a II. fokú ítélet jegyzőkönyvében is. — *A szerk.*)

T. LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG!

Alulírott, Dobrosi Lajos, vádlott, kegyelmi kérvényt bocsátok elő, melynek során az a kérésem, hogy a halálbüntetés helyett, meghatározott tartamú börtönbüntetést alkalmazni szíveskedjenek.

Indoklás:

A tényállásból is megállapíthatóan kitűnik, hogy szegény parasztcsaládból származom, és így a cselekmény elkövetése szempontjából megtévedt és megtévesztett személy voltam, ezt bizonyítja az is, hogy '56. november 4-ig az alakulatom megfelelő magatartást tanúsított, és kizárólagosan feljebbvalóink kényszerítő utasításainak következtében sodródtam bele ezen súlyos ellenforradalmi cselekménybe.

Ma már tisztán látom, hogy feljebbvalóim bűnös parancsot adtak akkor, amikor baráti szovjet katonákra lövettek velünk.

Az általam elkövetett bűncselekmény egyáltalán nem jellemzi életirányzatomat, hanem a bűncselekményt kiváltó, egyszeri, konkrét helyzetnek volt a folyománya. Nem kétséges, hogy személyem társadalmi veszélyessége nem terjed túl az általam elkövetett bűncselekmény körén, miután sem én, sem a családom soha nem volt a Horthy-fasiszta rendszernek kedvezményezettje.

Ha a fenti szempontokat figyelembe venni méltóztatnak a szocialista humanizmus szellemében, akkor bízom abban, hogy megtévedt életemet meghagyják.

Tisztelettel:
Dobrosi Lajos vádlott
(saját kezű aláírás nélkül — *a szerk.*)

(Vége)

„Egykori munkaadóm, Kellner Ádám, szalántai téeszelnök, már bőven a nyolcvanas években, egyszer kijelentette: ha tudta volna, hogy én ellenforradalmár voltam, akkor se kellettem volna neki, ha én fizetek. Ezek szerint az is ellenforradalmi volt, hogy én forgácsoltam, formára?! . . . Állítólag azután mondta ezt, hogy szaglászott utánam a rendőrség . . ."

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli krónika
8.05 Hangszemle
8.20 Eco-mix, gazdasági magazin
8.45 Levelekre röviden
8.50 Külpolitikai figyelő
9.05 Napközben — magazin
11.10 Népdalkörök
11.30 Börtönről álmodom mostanában . . . — rádióvált.
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.45 Törvénykönyv
13.05 Klasszikusok délidőben
14.05 Ötágú síp
14.35 Hollywoodi filmslágerek
15.05 Metronóm — zenebarátoknak
16.00 Délutáni krónika
16.15 Magatartásformák
17.05 Poggyász — utazóknak
17.30 Életem meséje
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.41 A Vujicsics együttes felv.
19.50 Gong
20.05 Európa-stúdió
20.35 Rólunk van szó!
20.39 Zenei hagyományok
21.05 Vatzlav — rádiójáték
22.00 Késő esti krónika
22.30 Szellemtörténetek
23.05 Világhírű előadóművészek
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30—6.00 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs
7.37 Mellényzseb — slágerekkel
8.05 Rivaldafényben: Julio Iglesias — angolul
9.03 Fiatal énekesek felv.
9.50 Fúvósindulók
10.05 Operettparádé
10.50 Hajszálgyökerek
11.03 Sárga tengeralattjáró
11.33 Rólunk van szó!
11.40 Ki kopog?
12.00 Nóták
12.45 Sport
13.03 Slágerek
13.45 Időjárás-jelentés
14.00 Szórakoztató antikvárium
15.05 Zenerulett
17.00—19.00 RádióMa
19.03 Kölyökrádió
19.30 Popregiszter
20.00 Gordiusz
21.03 Szív küldi . . .
22.07 Barangolás a kázsongárdi temetőben
23.03 Sporthíradó
23.10 Noktürn
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Glenn Gould felv.
10.05 Magyar Írás
10.50 Alessandro Scarlatti: Ámor kertje — operaközv.
11.52 Scheidt: Szvit
12.05 A Budapesti Fesztivál-zenekar játszik
13.00 Rein és Riina — rádióváltozat
13.38 Trombitaszólisták
14.01 Beethoven-hangv.
14.34 Balassi Bálint költészete és a zene
15.09 Operarészl.
16.05 Händel: Vízizene
16.55 Hangverseny
18.00 V materinskom jazyku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.05 In der Muttersprache
19.25 Csajkovszkij: Keresztelő János liturgiája
19.51 Paul Tortelier gordonkázik
21.00 Karl Richter vezényel és orgonál
22.30 Operarészletek
23.10 A Kontroll Csoport felv.
0.10 Századunk zenéjéből
2.00 Szózat

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
10.45 Keresztény populáris rock
12.00 Sport
13.35 A hét slágerei
18.00 Sport

DÁNUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Visy László 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Kanyó László 11.00—13.00 Feketezene, mv.: Geszti Péter 13.00—15.00 Slágerturmix, mv.: Bubnó Tamás 15.00—17.00 Diszkó, mai pop, mv.: Kanyó László 14.40 „Zenezavar", játék a KERAVILL Bp. VI., Liszt F. téri üzletéből 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Vass István Zoltán 17.00—19.00 Vállalkozási és befektetési tanácsadás 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Kajárik Andrea 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Árus Erika

TELEVÍZIÓ 1.

9.05 Tévétorna
9.10 Hármas „csatorna" IV/2. — ism.
9.55 A klinika XII/1. — ism.
10.40 Stúdió '91 — ism.
16.28 Műsorism.
16.30 Déli videoújság
16.40 Správy — hírek szlovák nyelven
16.45 Műsorajánlat
16.50 Úszó-világbajnokság
17.20 Szám-adás, gazdasági negyedóra
17.35 Magyar menyegző A Honvéd Együttes táncszínházának előadása
18.30 La Sept — Paletták Francia film
19.00 Reklám
19.05 Esti mese
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.00 Reklám
20.05 Apád, anyád idejöjjön! Társasjáték
20.45 Reklám
20.50 Szabad szívek Francia tévéfilm — ism. Diane és Simon normandiai kastélyukban élnek — külön-külön. Egy napon egy lengyel forradalmár kér tőlük menedéket . . .
22.15 Placido Domingo Angol film
23.30 Híradó 3.
23.45 ZDF-híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene
17.45 Telefonos játék
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.52 Tv2
19.00 Több, mint futó kaland Amerikai tévéfilm — ism. Gondtalan szépfiú életét éli a sikeres ügyvéd, Bob. Egy véletlen találkozás Dianával gyorsan felforgatja az életét . . .
20.35 Tv2
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Napzárta
22.15 Sasok és griffmadarak NSZK tévéfilmsor. IV/3.
23.45 Tv2

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.10 Iskolásoknak 8.30 Kicsinyek műsora 9.00 A nap percei 9.03 Tévéjáték (ism.) 11.05 Publicisztikai magazin (ism.) 11.45 Jozska Cerny és barátai (ism.) 12.25 A nap percei 14.35 A nap percei 14.40 Terminus technicus 14.50 A prágai jégtáncegyüttes műsorából (ism.) 15.30 Gyerekek magazinja 16.20 Férfi sífutóverseny (felvételről) 16.50 A nap percei 17.00 Úszó-vb (helyszíni közvetítés felvételről) 18.05 Gyerekeknek 18.50 Torna 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Mosolygós arc (zenés amerikai film) 22.00 Események, kommentárok 22.30 Kakukkmadár a setét erdőben (cseh film) 0.05 A nap percei **2. műsor:** 17.00 Egy lépéssel az ember előtt (dokumentumfilm) 17.20 Német nyelvtanfolyam gyerekeknek 17.35 Művelődési műsor 18.00 Esti mese 18.10 Angol nyelvtanfolyam 18.50 Vállalkozók klubja 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Mi, 1991 (találkozás érdekes emberekkel és témákkal) 21.30 Híradó 21.58 Sport 22.05 Katedra (a nevelésről)

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.15 Hírek 9.20 Névnaptár 9.30 Az Antilop hajó visszatérése (sorozat gyermekeknek) 10.00 Téli iskolai program 12.00 Hírek 12.10 Videóoldalak 12.20 Műholdas program — Régi az újért 16.10 Videooldalak 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 Sorozat gyermekeknek 17.10 A fenntartott idő 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk 18.40 Videóboom 19.15 Rajzfilm 19.30 Tévénapló I. 20.00 Filmest 22.00 Tévénapló II. 22.20 Angol nyelvű hírek 22.55 Mesét mesélek 0.25 Hírek **2. műsor:** 16.15 Videóoldalak 16.20 Jó napot, házigazda! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 19.30 Zenei mindennap 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Filmsorozat 21.15 Ötven plussz 22.00 Filmsorozat 23.00 Hírek — Sport — Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videóoldalak

SZOVJET TV

4.30 120 + 30 perc 7.00 Televíziós kapcsolat 7.15 Dok.-film 7.35 Nyikolaj Vavilov (III. és IV. rész) 10.00 Hírszolgálat 10.15 Gyermek zenei klub 13.00 Hírszolgálat 13.15 Álmodni sem merte volna (film) 14.40 F. Chopin zongoraművei 15.30 Angol nyelvlecke 16.30 Rajzfilmek 17.00 Kötetlen beszélgetés diplomatákkal 17.25 Kalinka együttes műsora 17.45 Nyikolaj Vavilov (IV. rész) 19.00 Híradó 19.45 Az ember és a törvény 21.00 Ünnepi játékok és szokások 21.45 Hírszolgálat 22.05 Dok.-film 23.00 Veszélyes kanyar (II. rész) 23.50 Katja Szemjonova énekel 0.35 Dok.-film

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Osztrák gazdaságtörténet 10.15 Iskolatévé 10.30 Szahara (amerikai film) 12.15 Külpolitikai magazin 13.00 Hírek 13.10 Mi 13.40 Akkoriban 13.45 Borcsinálók (dok.-film) 1. Friaul 14.15 Varázslatos Jeannie (vígjátéksorozat) 14.40 Full House (vígjátéksorozat) 15.30 Te meg én 15.35 Kacsamesék 16.00 A titokzatos léggömb (bábfilm) 16.25 Figyelj jól! 16.30 Zenei műhely 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Az elektronikus hasonmás (3. rész) 17.30 Mini klub 17.55 Yahari 18.00 Mi nők . . . 18.30 Túl hetedhét országon (3. rész) 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Siker a nő érdekében (koprodukciós tévéfilmsorozat) 21.45 Oldalpillantások 21.55 Az éjszaka, amikor razzia volt Minskynél (amerikai film) 23.30 Az éjszakai sólyom. Mexikó, az álmok országa 0.15 Hírek **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 10.00—11.00 Sí Világkupa 13.00 Úszó-vb 13.45—14.30 Sí Világkupa 16.50 Művészlexikon 16.55 Akkoriban 17.00 Élet — gondolkodás — túlélés (5. részes sorozat) 17.30 Tájak és emberek 18.00 Alf 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Érvek.. Vitaműsor 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 1—2—X 22.30 Menedzserek. Riportfilm gazdasági szakemberekről, köztük Szemenkáz Erikáról, az IBUSZ elnök-vezérigazgatójáról 23.30 Disputa, Karinthia és Szlovénia viszonya 0.30 Hírek

SKY EUROSPORT

6.00 Üzleti világhíradó 6.30 Azok a szép napok . . . 7.00 D. J. Katshow 8.30 Aerobik 9.00 Sí Világkupa. Összefoglaló a női lesiklásról 10.00 Úszó-vb. Férfi búvárversenyek döntője 11.30 Úszó-vb. Döntők 14.00 Aerobik 14.30 Kézilabda. Polar-kupa. Női mérkőzések 15.30 Kerékpározás. Összefoglaló 1990 eseményeiből 17.00 Lovaglás. Összefoglaló 1990 eseményeiből. 18.00 Röplabda. General Bank-torna. 2. rész 19.00 Akrobata-vb 19.30 Eurosport-hírek 20.00 A világ sportja. Pillantás a sportszínfalak mögé 21.00 Ford hójelentés sízőknek 22.00 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 22.15 Úszó-vb. Napi összefoglaló 0.15 Eurosport-hírek 0.45 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 1.00 Sí Világkupa. A női lesiklásról

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Halló, Ausztria, halló, Bécs! 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek 19.45 Időlánc 20.00 Bepillantás. Európa társadalmi és politikai fejleményei 20.30 Ismeretterjesztő sorozat 21.00 Oroszország 11. 21.30 Financial Times 22.00 Hírek 22.15 Sporthírek 22.20 Bepillantás 22.50 Oroszország 11. 23.20 Financial Times 23.50 Ismeretterjesztő műsor 0.20 Hírek 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg

TV5

16.05 Hírek 16.15 Rendkívüli kiküldött 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Hegymászók magazinja 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sport 19.30 A francia csatorna tévéhíradója 20.00 Jelenidő. Tájékoztató magazin 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Francia színházi esték. Alfred de Musset: Ne tréfálkozzunk a szerelemmel 23.30 Hírek 23.45 Kanadai kulturális aktualitások

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Rendőrakadémia 10.40 A hallgatag ember (amerikai western) 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétőzsde 14.00 Szomszédok. Mentő ötlet 14.25 Szeretethajó. Asszony lesz a lányból 15.15 Szél jár a tüzek között. A tudomány pártolója 15.40 Tévébolt 15.55 Őrült Vadnyugat. A gyilkos éjszakája 16.45 California ege alatt. Nagyvonalú megállapodás 17.40 Hírek 17.50 Szeretjük Kate-et. Örökbefogadás 18.15 Esély 18.45 Híradó 19.15 Szerencsekerék 20.00 Booker. A túlélő örököl 20.55 Hírek 21.00 Joe Dancer — Kemény dió (amerikai krimi) 22.40 A nap hírei. Sport 22.55 Elátkozott örökösök. A pokol kapuja 23.45 Rinascimento Melodrama. Friedrich Nietzsche levele Jacob Burkhardtnak 24.00 Halló, Berlin! 0.25 Booker

3SAT

14.25 A zenedélután programja 14.30 Népzenei Grand Prix 16.15 James Last Berlinben 17.15 Műsorismertetés 17.20 Mini tévéhíradó 17.30 Mauly és Ratty a nagy folyónál. Nyomok a hóban 17.50 Játékajánlat 18.00 Képek Németországból 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 A néma 21.20 A nápolyi fríz 21.45 Kulturális hírek 21.51 Sporthírek 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Az egységhez vezető út. Interjú Helmut Kohllal 22.25 Friedrike Mayröcker osztrák írónő portréja 23.40 Média, rádió és televíziós történetek 23.55 DFF-híradó, majd hírek

PRO7

6.05 Szerelem, hazugság, szenvedély. A problémás beteg 6.50 Jackie és Jill, a medvebocsok 7.15 A csavargó 7.40 Tarzan 8.25 A virginiai 9.25 Diamonds 10.20 Doogie Howser 10.45 Harapós borharapó 11.15 Colt Seavers esetei 12.00 Párbaj napnyugta előtt 13.40 A virginiai. Halálos köszönet 14.41 Jackie és Jill, a medvebocsok. A menekülés 15.05 Dick, a disznócska 15.30 Hírek 15.40 A csavargó. Sorscsapások 16.05 A mi házunk. Vigyázat, mindennek lába kél! 17.00 Doogie Howser. Egyszerűen ellenállhatatlan! 17.25 Harry csodálatos bírósága. Egy kirándulás következményei 17.50 Hírek 18.00 Végállomás az igazság. Ártatlan 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei. Ezer mexikói trükk 20.15 Érzed, ahogy táncolok? (NSZK—amerikai film) 22.00 FBI. A négymillió dolláros zsákmány 22.50 Randevú Triesztben. I. rész 0.30 Hírek 0.40 Kobra 1.30 Randevú Triesztben. II. rész 3.05 Történetek az árnyékvilágból 3.25 A sors hídja (NSZK-film) 5.00 Sunset Strip. A titkos küldetés 5.45 Jazz d'Antibes

RTL

6.00 Halló, Európa! 9.30 Fáklyadal (amerikai film) 11.00 Telebutik 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály (krimisorozat) 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 A vadrózsa (teleregény) 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 CHiPs 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi 18.45 Híradó 19.15 Az A-csapat (kalandfilm) 20.15 Gottschalk-show 21.15 A modell és a detektív 22.10 A Stern tévémagazinja 22.45 Hírek, időjárás 23.00 A végzet földje (amerikai sci-fi) 0.35 A döglött macska utcája (francia krimi)

SZÍNHÁZAK

Operaház: Rómeó és Júlia (7, Rösler bérl. 2.), Erkel Színház: A trubadúr (7, Tóth Aladár bérl. 2.), Nemzeti Színház: A kassai polgárok (7), Várszínház: Godspell (7), Katona József Színház: A mizantróp (7), Madách Színház: József (7, nyilv. főpróba), Madách Kamara: Hoppárézimi (7), Vígszínház: A padlás (7), Pesti Színház: Száz év magány (7), József Attila Színház: Mezítláb a parkban (7), Stúdiószínpad: Semmi ágán (fél 8), Thália Színház: Barátom Harvey (7), Radnóti Színház: Pygmalion (7), Játékszín: A néma levente (7), Fővárosi Operettszínház: A nagymama (7, Miljutyin bérl. 2.), Vidám Színpad: Az utolsó bölény (7), Mikroszkóp Színpad: Körhanta (fél 8), Ódry Színpad: Tribádok éjszakája (du. 3, bemutató), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét (du. 3), Állami Bábszínház — Jókai tér: Toldi (de. 10), Andrássy út: Misi mókus vándorúton (de. 10), Zeneakadémia: A Debreceni Filharmonikus Zenekar hangv. (fél 8, Beethoven-bérl. 1.).

Nyereményjegyzék

az 1991. január 7-én megtartott decemberi HATOS LOTTÓ tárgynyeremény-sorsolásról, melyen a decemberi HATOS LOTTÓ-szelvények vettek részt.

A nyereményjegyzékben az alábbi rövidítéseket használtuk:

A Vásárlási ut. (3000 Ft)
B **Mitsubishi Lancer 1,5 GLXi típ. személygépkocsira szóló ut.**
C Szerencse ut. (30 000 Ft)
D Vásárlási ut. (9000 Ft)
E Vásárlási ut. (7000 Ft)
F Vásárlási ut. (5000 Ft)

Egymillió

075 055 C
089 048 D
173 006 F
228 978 F
270 957 C
326 929 F
354 915 C
368 908 F
396 894 C
410 887 F
438 873 F
466 859 C
480 852 E
550 817 E
564 810 C
578 803 E
592 796 C
620 782 F
662 761 C
746 719 D
760 712 E
774 705 F
788 698 C
802 691 F
816 684 F
830 677 E
844 670 D
858 663 C
872 656 E
886 649 C
900 642 E
914 635 E
928 628 D
942 621 E
956 614 E
970 607 E
984 600 F
998 593 F

Kétmillió

012 586 D
068 558 C
082 551 F
096 544 F
124 530 D
138 523 D
152 516 B
166 509 D
180 502 E
208 488 F
222 481 F
292 446 C
306 439 C
320 432 E
348 418 F
376 404 C
390 397 D
404 390 E
418 383 F
446 369 F
502 341 E
516 334 E
544 320 D
558 313 E
572 306 F
586 299 D
614 285 D
628 278 F
642 271 E
656 264 C
670 257 F
712 236 F
726 229 C
740 222 F
754 215 F
768 208 E
824 180 F
852 166 C
894 145 C
908 138 D
922 131 F
936 124 D
950 117 F
964 110 F
978 103 F

Hárommillió

006 089 D
020 082 E
034 075 E
048 068 E
062 061 E
076 054 F
104 040 D
118 033 E
132 026 F
160 012 D
174 005 E
257 963 D
355 914 F
397 893 E
439 872 D
467 858 F
481 851 F
495 844 F
509 837 F
523 830 F
537 823 F
551 816 E
579 802 C
607 788 C
621 781 F
635 774 C
663 760 D
677 753 E
719 732 F
733 725 E
831 676 C
887 648 C
901 641 D
915 634 E
929 627 F
943 620 F
957 613 E
985 599 D
999 592 E

Négymillió

013 585 C
041 571 E
055 564 F
069 557 F
083 550 F
097 543 F
111 536 D
125 529 E
139 522 C
167 508 C
181 501 F
209 487 F
223 480 E
237 473 F
307 438 C
321 431 D
377 403 C
391 396 C
405 389 D
419 382 E
433 375 E
447 368 E
461 361 F
475 354 F
489 347 F
503 340 F
517 333 F
531 326 D
545 319 F
559 312 F
573 305 C
587 298 D
601 291 D
615 284 D
629 277 D
643 270 E
657 263 E
699 242 E
713 235 D
727 228 E
811 186 D
825 179 E
839 172 F
853 165 F
867 158 D
881 151 D
937 123 E
965 109 C
979 102 E
993 095 D

Ötmillió

007 088 F
021 081 F
035 074 E
049 067 E
063 060 C
091 046 F
119 032 C
133 025 F
161 011 F
188 997 D
216 983 F
272 955 D
286 948 D
300 941 E
314 934 D
328 927 E
342 920 E
356 913 D
370 906 E
384 899 F
398 892 E
426 878 C
440 871 E
454 864 E
468 857 F
524 829 D
538 822 C
552 815 E
566 808 C
580 801 C
594 794 D
608 787 D
622 780 F
636 773 D
650 766 D
678 752 D
692 745 E
706 738 D
720 731 E
734 724 C
748 717 D
762 710 F
776 703 C
804 689 F
818 682 E
846 668 D
860 661 C
874 654 E
888 647 E
902 640 F
916 633 D
930 626 E
944 619 F
958 612 C
972 605 E
986 598 C

Hatmillió

000 591 D
014 584 E
028 577 E
042 570 F
056 563 E
070 556 E
098 542 F
112 535 C
126 528 D
140 521 F
154 514 D
168 507 E
182 500 E
196 493 F
210 486 F
224 479 E
238 472 C
252 465 E
266 458 F
280 451 F
308 437 D
322 430 E
336 423 C
350 416 E
378 402 E
392 395 D
406 388 F
420 381 F
434 374 F
476 353 B
490 346 C
504 339 C
518 332 D
532 325 D
546 318 C
560 311 D
588 297 E
602 290 E
616 283 E
630 276 E
644 269 E
658 262 D
672 255 F
686 248 F
700 241 F
728 227 F
742 220 F
756 213 E
770 206 F
784 199 F
840 171 E
868 157 C
882 150 C
896 143 F
910 136 F
938 122 F
952 115 D
966 108 E
994 094 D

Hétmillió

022 080 E
050 066 C
064 059 F
078 052 C
092 045 D
106 038 C
134 024 F
148 017 C
162 010 D
176 003 E
189 996 F
203 989 F
231 975 C
245 968 D
273 954 F
287 947 C
315 933 D
329 926 E
343 919 E
357 912 E
371 905 C
385 898 D
399 891 E
413 884 F
427 877 E
441 870 F
483 849 C
497 842 E
511 835 F
525 828 C
553 814 E
567 807 F
595 793 D
609 786 E
623 779 F
637 772 C
665 758 D
679 751 E
693 744 E
707 737 E
735 723 F
791 695 E
819 681 C
833 674 C
847 667 D
875 653 D
889 646 F
945 618 D
973 604 C
987 597 E

Nyolcmillió

001 590 E
015 583 E
029 576 E
043 569 F
071 555 E
085 548 E
099 541 F
141 520 F
169 506 C
183 499 F
225 478 C
239 471 C
253 464 C
267 457 C
281 450 D
295 443 F
337 422 C
351 415 E
365 408 C
379 401 E
421 380 D
435 373 C
477 352 F
519 331 E
547 317 C
561 310 E
575 303 D
589 296 C
603 289 F
617 282 C
631 275 F
715 233 C
729 226 F
743 219 E
757 212 C
771 205 D
785 198 F
799 191 E
813 184 F
827 177 E
855 163 C
869 156 D
883 149 F
897 142 C
925 128 E
967 107 C

Kilencmillió

009 096 F
023 079 E
037 072 F
051 065 F
065 058 F
079 051 F
093 044 C
107 037 F
121 030 F
135 023 F
149 016 F
218 981 E
232 974 D
246 967 F
260 960 F
288 946 C
302 939 E
316 932 D
344 918 F
358 911 C
372 904 C
386 897 D
414 883 D
428 876 D
442 869 C
456 862 D
512 834 F
526 827 E
540 820 E
554 813 E
568 806 E
582 799 F
610 785 D
624 778 F
652 764 C
666 757 D
680 750 D
694 743 D
708 736 E
736 722 D
764 708 E
778 701 E
792 694 C
806 687 F
834 673 D
848 666 F
862 659 E
918 631 C
932 624 F
946 617 C
960 610 F
974 603 D
988 596 E

Tízmillió

002 589 C
016 582 D
030 575 C
044 568 D
072 554 D
086 547 D
100 540 D
114 533 E
128 526 E
142 519 E
156 512 E
170 505 D
198 491 E
184 498 E
212 484 F
240 470 F
268 456 F
282 449 F
296 442 E
338 421 F
366 407 E
408 386 C
422 379 C

Harminchétmillió

540 813 F
904 631 C

Harminckilencmillió

094 036 F
164 001 D
177 994 F
219 973 F
261 952 C
359 903 D
387 889 D
485 840 E
583 791 E
639 763 E
653 756 F
667 749 F
681 742 C
695 735 D

Negyvenmillió

017 574 D
185 490 E
507 329 A
563 301 C
647 259 E
689 238 E

Negyvenegymillió

248 958 F
290 937 C
318 923 F
388 888 F
402 881 F
472 846 D
500 832 E
514 825 C
528 818 F
542 811 F
584 790 F

Negyvenkétmillió

844 160 F
872 146 E

Negyvenháromillió

403 880 F

Negyvenötmillió

880 641 E

Negyvenhatmillió

356 403 E

Negyvenhétmillió

489 836 E
741 710 F
909 626 F
951 605 F
979 591 D

A nyertes szelvényeket 1991. január 29-ig kell a totó-lottó kirendeltségek, az OTP-fiókok, vagy posta útján a **Szerencsejáték Rt.** címére (1875 Budapest V., Nádor u. 15.) eljuttatni.

A hivatalos tárgynyeremény-jegyzék január 16-tól megtekinthető az OTP-fiókokban, totó-lottó kirendeltségekben és a Posta-hivatalokban.

Csökkentett létszámmal az idegenforgalomért

Az Országos Idegenforgalmi Hivatal, mivel az idén már nem kap költségvetési támogatást, a továbbiakban *csökkentett létszámmal*, az ipari és kereskedelmi miniszter irányítása alatt dolgozik.

A megyei idegenforgalmi hivatalok létét *egyelőre nem fenyegeti veszély*, mivel e szervezetek és fiókirodáik látják el helyi szinten a külföldieket információkkal, ezek gondoskodnak az egyes tájak propagandájáról, fontos feladatuk olyan kulturális rendezvények szervezése amelyekre a vidéki turisztikai központokban nagy szükség van. *Kiadásaikat saját bevételeikből tudják fedezni.* Az OIH vezetői posztjáról a közelmúltban lemondott *Gellai Imre* helyére a napokban *pályázatot írnak ki.*

(MTI)

Németül jól tudó **építész-művezető** jelentkezését várjuk külföldi munkavégzésre. Bérezés megegyezés szerint.

Jelentkezni személyesen a hirdetés megjelenését követő 2 napon belül, reggel 8 órától lehet a „Haladás" Kisszövetkezet irodájában (4032 Debrecen, Jerikó u. 25. XV. em.).

Kiskereskedők figyelem!

Amerikából származó sportruházati készletét nagykereskedelmi kft. felszámolja. Nagy összegű vásárlás esetén fizetési kedvezményt adunk megállapodás szerint.

Ajánlatukat várjuk:

D+M Kft.
1126 Orbán tér 7.
Tel.: 155-3923

Az ORIENT VENDÉGLÁTÓ RT. 3 éves időtartamra haszonbérletbe adja a Budapest VII., Király utca 63. szám alatti „PIGALLE" BÁRT

Az üzlet alapterülete 312 m². Befogadóképessége: 100 fő.
A haszonbérleti díj évi: 4 millió Ft + 25% áfa.

A fentieken kívül a haszonbérlőt terhelik az üzemeltetési költségek.
A haszonbérletre vonatkozó pályázatokat **1991. január 20-ig** kell benyújtani az ORIENT VENDÉGLÁTÓ RT. TITKÁRSÁGÁN.

A versenytárgyalást 1991. január 25-én 9 órakor tartjuk a Budapest VII., Nagydiófa u. 8.
I. emeleti tanácstermében.

A versenytárgyaláson részt venni szándékozóknak 20 000 Ft bánatpénzt kell a versenytárgyalás előtt a házipénztárba befizetni, melyet – az üzletet elnyert pályázó kivételével – a tárgyalást követően visszafizetünk.

Az üzletet elnyert pályázónak a szerződés aláírása előtt a költségekkel növelt 2 havi haszonbérleti díjat + áfát-t kaucióként letétbe kell helyezni.

A részletes információt a 121-2480 telefonszámon adjuk meg az érdeklődőknek.

Munkatársunk útirajza

Képeslap Cape Codról

Cape Cod — magyarra lefordítva *Tőkehal-fok*. Romantikusan csengő név, sokat jelent az amerikaiak, de külföldön alighanem kevesen lennének, akik a világtérképre nézve rögtön ráböknének. A hírneves nyaralóhelyek között inkább a napfényövezet vidékeit, Floridát meg Kaliforniát emlegetik. Cape Cod nem féltrópusi klímájával vonzza a látogatókat, hanem éppen azzal, hogy itt nincsenek kellemetlen szélsőségek, mégis pontosan lehet érzékelni az évszakok váltakozását.

Júliusban és augusztusban üdülők százezrei özönlik el tengerparti strandjait, de az itt lakók, akik ugyan a vakációzókból élnek, a szívük mélyén alig várják, hogy véget érjen a nagy nyári roham. A félsziget (valójában már sziget, mert hajózható csatorna választja el a szárazföldtől) ősztől ismét csöndes, békés, igazi arcát mutatja. Egy kis darab természet, amely még mentes a nagyvárosok zaklatott életritmusától. Korábban magam sem hallottam erről a vidékről, amíg egy amerikai ösztöndíj jóvoltából — feleségként — ide nem pottyantam.

Ha a térképre nézünk, Cape Cod olyan, mint egy behajlított kar, hívogatja az errefelé hajózókat, ám úgy is tűnhet, hogy éppen izmait feszíti, kezét ökölbe szorítja, erejét fitogtatja. A félsziget az őserők végtelen munkálkodásából született. A jégkorszaki fagyok formálták, s az Atlanti-óceán feltartóztathatatlanul rohamozó hullámai alakítják homokdűnéit ma is.

Szőrmevadászok, kincskeresők, kalandorok voltak, akik először erre a vidékre vetődtek Európából 1620-ban.

A Kennedyek és a százéves Rose

Cape Cod valamennyi kis települése ragaszkodik az akkoriban kialakult jellegzetes építészeti stílushoz. Az éghajlati viszonyokat, a mindennapi élet célszerűségét követő Cape Cod-i ház — figyeljenek csak a balatoni villaépítők! — *máig mintául szolgál* az itt letelepedőknek. Valahogy nem látni errefelé újgazdag extravaganciát, senki nem vetemedik stílustörésre. A magas kéményes, nyitott kandallós faház többnyire egyforma szerkezetű, egyszerű, szerény faborítással készül, persze ma már modern fürdőszobával és fűtéssel. A fák közt megbúvó épületek egyedüli díszei a koszorúk: vidám üzenetek az évszakok váltakozásáról. Tavasz közeledtével mezei virágból font csokrot, színes szalagos kalapot akasztanak az ajtóra; a gonosz szellemek, boszorkányok eljövetelét, az október végi Halloween-ünnepet kivájt töklámpásokkal üdvözlik. Karácsony előtt vörös szalagos fenyőkoszorúk kerülnek a bejáratra, mikulásvirág az ablakok elé. A koszorúkötés külön művészet ebben a művészeket ihlető, művészeket vonzó környezetben.

A félsziget kis városkái, mint *megannyi Szentendre*, tele festők, szobrászok műtermeivel, kézművesmesterek műhelyeivel, galériákkal. Sok alkotó, alkotni vágyó ember választja a földnyelv csücskét, *Provincetown* városát, ahol már tényleg úgy érezheti az ember, hogy elérkezett a világ végére, a térkép szélére, nincs út tovább, csak körös-körül az óceán. A megunhatatlan tenger, a halászbárkák, hatalmas hálókötegekkel, színes bójákkal, rákcsapdákkal. a végtelen tengerpart útjelzői, a máig működő világítótornyok. Ma is állnak, nyaranta még lisztet is őrölnek az első telepesek szélmalmai. A házak tetején a szélirány változását nem szélkakasok jelzik, hanem *szélbálnák*, szélvitorlások, szárnyukat pörgető vadludak.

Cape Cod mágnesként vonzza azokat, akik csöndre, nyugalomra, elmélkedni vágynak, s persze ezt meg is tehetik. A környék legnevesebb lakói kétségkívül a *Kennedyek*. A dinasztiaalapító *Joseph P. Kennedy* 1926-ban vásárolt itt nyári házat, s akkor még aligha sejtette, hogy a család növekedésével egyre tekintélyesebben gyarapodó Kennedy Compound *egy ország zarándokhelye* lesz. A helybeli öregek közül még sokan emlékeznek arra, amikor a későbbi elnök, *John*, testvérei, *Bobby* és *Teddy* még rövidnadrágos kisfiúkként szaladgáltak a tengerparton.

A Kennedy család látogatásai bevonulnak a helyi üzletek, vendéglők legendáriumába. Így az utcánk sarkán, a holtszezonban is kitartóan vendégre váró pizzeriában sem felejtik el a betérőknek megemlíteni, hogy valamikor réges-régen ettek pizzát itt a Kennedyek is. A rezidencia természetesen zárva van a látogatók elől, csak a tengeröbölbeli sétahajókról lehet betekinteni a birtokra, ahol ma a családtagok közül csak a *századik* születésnapját nemrégiben ünnepelt matróna, *Rose* éldegél.

A meggyilkolt elnök özvegye, az Onasisszal kötött házassága után országszerte kegyvesztetté vált *Jackie* sem tud elszakadni a környéktől, a Cape Cod melletti romantikus szigetek egyikén vásárolt házat magának, ott, ahol egyébként számos amerikai híresség remél nyári nyugalmat találni. Vakációzott errefelé *Norman Mailer* és *Marlon Brando*, a szigeten van nyaralója a nálunk is népszerű publicista-humoristának, *Art Buchwaldnak*, a kommentátor *Mike Wallace-nak* és megannyi más sztárnak.

Egy másik kis sziget az a bizonyos Chappaquiddick, amely az utolsó, még életben lévő Kennedy fivér, *Edward* elnöki reményeit alighanem mindörökre meghiúsította. Teddy titkárnőjével (barátnőjével?) itt szenvedett autóbalesetet sok-sok évvel ezelőtt.

A Kennedy-klán jövendő elnöki ambícióit ma legfeljebb a szépfiúvá felcseperedett ifjú *John*, a meggyilkolt elnök elszőszülöttje testesíti meg. John azonban anyja legnagyobb bánatára nem veszi igazán komolyan a dolgokat, túl sok időt tölt mutatós, fiatal hölgyek társaságában. Ügyvédi záróvizsgáján is csak nagy nehézségek árán sikerült átvergődnie, hogy végre elfoglalhassa a neki szánt állást egy nemes New York-i ügyvédi irodában.

A néhai John F. Kennedy tiszteletére egyébként emlékpark épült a tengerparton. Nyáron szívesen korzóznak errefelé az emberek, mi azonban télelőn jártunk arra, éppen veteránok napján, amikor országszerte a háborús áldozatokra, közülük is a legfájóbb, a vietnami háború veteránjaira emlékeztek. Különösen érzékeny ünnep volt ez idén, amikor számos helybeli család is kénytelen volt sárga szalagot kötni a ház elé, ez jelezte: *fiaik-lányaik az otthontól távol voltak, a szaúdi sivatagban.* Több helyen tartottak felvonulásokat, tüntetéseket; a Kennedy-emlékparkban, a Vetarán strandnál azonban csak néhányan bóklásztak. A vadludak birtokolták a pázsitot, a sirályok pedig evőeszközként használták a sétautakat, a frissen kihalászott zarándokkagylókat a betonra pottyantva jutottak hozzá az ízes falatokhoz.

Cape Cod legfőbb kincse a természet maga. Az itt lakók jó része a tengerből, meg a turistákból, a néha kicsit lekezelően *„nyári emberek"*-nek nevezett jövevényekből él. A turistaipar ezért is szeretné minél hosszabbra kiterjeszteni a szezont. Ősszel a vörös-rőt lombkoszorúk valóban különleges látványával *madár- vagy bálnalesre* csábítják a látogatókat, télen az ünnepek bensőséges hangulata a vonzerő. A legjobb vendéglők, fogadók egész évben nyitva tartanak, s Cape Cod szerelmesei, ha csak egy sétára vagy egy finom ebédre, gyakorta leruccannak ide. A legfőbb helyi ínyencségek természetesen a tenger gyümölcsei. Amit mi, szárazföldi népek gyűjtőnéven *kagylóként* emlegetünk, annak errefelé számos különleges fajtáját megkülönböztetik. A kagylók, rákok, csigák elkészítésének fortélyait minden itteni háziasszony jól ismeri. A híres Cape Cod-i *„clam-chowder"*, azaz a sűrű, tejfölös, fűszeres kagylóleves messze földről vonzza ide az ínyenceket.

A félsziget lakói szeretnék minél tovább, minél háborítatlanabb állapotban megőrizni ezt a földdarabot. A tengerpart egy részét természetvédelmi területnek nyilvánították, ahol a látogatók avatott vezetőkkel tekinthetik meg a *sósmocsarak*, a *homokdűnék* élővilágát, növényeinek, madarainak, víziállatainak életét. A tengerparti sziklákon időnként *rozmárok* is megjelennek, a sekély tengervízben néha megfeneklik egy-egy eltévedt *bálna*. Ilyenkor a környék apraja-nagyja összesereglik, locsolják az állat testét, nehogy kiszáradjon, s megpróbálják visszavontatni a mélybe. Egy-egy bálnával még meg is birkóznak, ám legutóbb, *december közepén egyszerre ötvenöt állat sodródott a partra!* Ilyenkor nem segít az igyekezet, közülük mindössze kilencet sikerült visszajuttatni a mély vízbe, a többiek menthetetlenül elpusztultak. A tudósok állítólag hiába kutatják az okát, vajon miért is tévedtek el ilyen végzetesen.

Ez itt a földszintes Amerika

A természetvédőknek egyelőre számos kihívással kell szembenézniük. A környékre telepített *atomerőmű* például sokakat megrémít. De mostanában robbant ki botrány amiatt is, hogy vizsgálatok kimutatták: az Otis légibázis (itt landolt a kampánykörúton erre járó *Bush* elnök különgépe) talaja annyira szenyezett, hogy már veszélyezteti a környék természetes ivóvizeit.

Hogy milyenek is a Cape Cod-iak? A régóta itt élő magyarok szerint *ugyancsak magukfajta való, büszke népek*, gondosan számon tartják angol vagy ír őseiket. Hamisítatlan új-angliai jenkik, amilyenek már kevesen élnek szerte a hatalmas országban. Nehezen nyitják ki ajtajukat az ismeretlenek előtt (s ebben gyökeresen különböznek az átlagamerikaiaktól), élhet valaki itt már akár 20-30 éve, akkor is *idegennek* számít. Kaliforniából ideszármazott barátnőnknek az első egy-két évben vissza sem köszöntek a szomszédai, *fél tucat év kellett, mire beszédbe elegyedtek.*

Cape Cod nem tipikusan Amerika, már csak azért sem, mert az itt lakók összetétele sem tükrözi az amerikai átlagot. Jóval idősebbek, tehetősebbek, konzervatívabbak *és fehérebbek*. Sokan nyugdíjaséveikre költöznek ide, netán az itteni csak az egyik házuk. És hogy hogyan élnek? A többség szemlátomást jól és kényelmesen. Mert hiába kietlen tengerparti vidék ez, mégis megtalálni mindent, ami nálunk odahaza inkább csak a városlakók privilégiuma. Gazdag választékú üzleteket, remek könyvtárakat, aktív kulturális életet.

A legtöbben saját, minden kényelemmel felszerelt, legalább kétszintes házban élnek. Egy átlagos családban minimum két autót használnak. Ez nem számít luxusnak itt, hanem nélkülözhetetlen életfeltételnek. Bár a feleségek többsége nem dolgozik (nem szorul rá a második keresetre a család, igaz, a nehezedő gazdasági körülmények között kevesebb az állásajánlat is), de autó nélkül még egy egyszerű bevásárlást sem lehet elintézni. *Ez itt a földszintes Amerika, ahol tényleg nem látni gyalogost*, legfeljebb néhány mindenre elszánt kocogót az utak mentén.

A kisvárosokban van ugyan pár múltat idéző, gyönyörű ékszerdoboz, régi, vidéki kisbolt, „country store", a többség azért a hideg, kietlen, ámde fenemód praktikus szupermarketekben vásárol. A téli holtidőszakban nehéz megérteni, mi célt szolgálnak a hatalmas parkolók, a bevásárlóközpontok átláthatatlan utcasorai, hiszen a hagyományos szombati bevásárlónapot kivéve túlméretezettnek tűnnek az üzletek. Nyáron persze gombostűt sem lehet leejteni itt, s közelharc folyik a parkolóhelyekért. De szezonon kívül is minden polc zsúfolt, minden áru tiszta, ízlésesen csomagolt és makulátlan. Zsírtalan a hús, bőségesen kapható friss gyümölcs a világ bármely tájékáról. Legyen a vásárló japán, kínai, magyar vagy francia, biztosan megtalálja a *saját* konyhájához szükséges főznivalót.

Mindez itt teljesen természetes. Mi azonban csak nehéz szívvel tudunk végigmenni ezekben a szupermarketekben, ahol vagy ötvenféle frissen sütött és ugyanannyi tartós, előre csomagolt kenyér kapható. Nem tudunk szabadulni a híradókban napról napra látható, szívszorító képektől, amint Moszkvában fejkendős nénikék közelharcot folytatnak azért a darab feketekenyérért, egy-egy fej káposztáért. *Kellő barzongással, de teljesen értetlenül* nézik az itt lakók a hasonló tudósításokat Kelet-Európa országaiból. Igaz, látni itt is nyugdíjas nénikéket, akik nem az errefelé megszokott módon vásárolnak, púpozásig töltve néha több bevásárlókocsit, hanem számolgatják, mire futja szűkös költségvetésükből. Sokan használják az újságokból, hirdetésekből összegyűjtött, *ingyenes vagy félárú vásárlásra* feljogosító kuponjaikat. Ezek némi megtakarításra kétségkívül lehetőséget adnak, közben észrevétlenül soha nem látott, nem is szükséges dolgok beszerzésére veszik rá a kellőképpen naiv vásárlókat. Sokan mégsem a megtakarítás miatt vásárolnak így, egyszerűen fűti őket az össznépi kuponszenvedély. Miután az összes fölösleges süteményport, száraztésztát, szószt és salátaöntetet beszerezték, boldog megelégedettséggel térnek haza, s újabb hétig gyűjtögethetik üdvözítő céduláikat.

A Kennedyek egyik nyaralója. Ma csak a százéves Rose él a birtokon

Háborúba indulnak a fiúk

Menthetetlenül kelet-európai szemmértékkel mérve nehéz megérteni, miért is kezdi mindenki *panaszkodással* a beszélgetést a gazdag, virágzó, pazarlóan fogyasztó Amerikában, a korlátlan lehetőségek országában! Értelmiségi nyavalygás lenne csupán, amit szinte mindenktitől hallani, hogy bizony rossz idők járnak, közeleg vagy talán már itt is van a recesszió?

Igaz, a statisztikák szerint Új-Anglia és különösképpen Massachusetts állam helyzete rosszabb az országos átlagnál. *Itt most csakugyan napirenden vannak az elbocsátások, irodákból, üzemekből egyaránt.* Nemrégiben még a helybéli tévécsatorna több népszerű újságírójának és kommentátorának is felmondtak, egyik napról a másikra. Bizonytalannak érzi a helyzetét az is, akit személy szerint még nem érint a válság, s úgy dönt, hogy inkább nem az idén cseréli ki autóját és elhalasztja a tervezett nagy, európai körutazást is. Nagy nyugtalanságot váltott ki minap, hogy egy megbízhatónak tartott helyi bank *csődöt* jelentett, s a takarékbetétek felbőszült tulajdonosai csak néhány hét zárlat után, névsor szerint juthattak hozzá pénzükhöz.

Új-Anglia termelői a sajtóbeli spekulációk szerint most legfeljebb *a háborúban reménykedhetnek.* Jelentős haditipari létesítmények vannak errefelé, a hidegháború vége nekik romló piaci lehetőségeket jelent. E cégek nem ágálnának hát az ellen, ha az amerikai katonákat netán mégis harcba küldenék, ott, messze, az Öbölben.

Az édesanyák többsége — tudva hazafias kötelességét — a kamerák előtt úgy nyilatkozik, *büszke háborúba induló fiára.* A Szaúd-Arábiába készülők búcsúztatását naponta nagy terjedelemben közvetítik a híradók. Mostanában azonban egyre többször tüntetőket is látni. Meg olyan édesanyákat és feleségeket, akik őszintén bevallják, *egyáltalán nem büszkék és nem is örülnek*, hanem egyszerűen aggódnak, és semmiképpen nem fér a fejükbe, miért kell pont az ő szeretteiknek a sivatagba indulnia.

A katonák sorsát szívükön viselik azok is, akiknek családjából nincs bevonuló. A helyi lapok *új rovatot* nyitottak, közlik a környékről behajózott tengerészgyalogosok címét, levélírásra buzdítva ismerősöket és ismeretleneket. A családok hasznos holmikat csomagoltak a fronton karácsonyozóknak, küldtek mindenfélét, még virágcsokrokat is, bár a „fiúk" aligha mentek sokra az efféle adományokkal a szaúdi táborokban.

Józan családanyák és bohó ifjú kedvesek keresik fel a fotószalonokat (ez is kedvenc témája a haditudósításoknak), hogy leeresztett vállpántos, mondén portrét küldjenek a távollévők megörvendeztetésére.

Anyákkal, feleségekkel vagy mindkét családtagjuktól elszakadt, hirtelen lett „hadiárvákkal" nem könnyű megértetni, hogy a demokratikus világrend forog veszélyben, s felteszik a kérdést, vajon miféle amerikai biztonsági érdekek diktálják a fiúk átküldését az óceánon túlra. A családtagok a szívük mélyén bíznak abban, ha lesznek is áldozatok, de az övék, ő biztosan megússza és hazatér épségben.

A politika mélyebb rétegei iránt érdeklődők pedig elvitatkoznak a szociális érzékenységéről ismert *Galbraith* professzor New York Times-beli fejtegetései nyomán, hogy vajon igazságos-e, morálisan igazolható-e, hogy azok, akik ténylegesen vásárra viszik bőrüket az Öbölben, nem reprezentálják kellően Amerikát, *ők ugyanis szegényebbek alacsony származásúak és feketébbek az átlagnál.* Most nincs kötelező behívás, mint a vietnami háború idejében. Akik katonának álltak, *önként* tették. *Ám sokuk számára ez az egy megélhetési lehetőség kínálkozott.* Nincs közöttük egyetlen kongreszszusi képviselő gyereke sem — jegyzik meg nem is annyira ironikusan. Vannak olyanok, akik óvodások voltak, amikor apáik korosztálya a *vietnami* dzsungelben harcolt, vannak, akiknek személyesen semmit nem jelent Vietnam. *Ám vannak igazi profik, ölésre kiképzett zsoldosok*, akik *„a sárgák után most a fejkendősök* (érstd: arabok) *móresre tanítására"* készülődnek, amint egy túlságosan is harciasra sikeredett fronttudósításból országvilág megtudhatta.

Ennek a történetnek persze már kevés köze van a békés Cape Codhoz, ha csak annyi nem, hogy errefelé is sok a rosszkedvű, aggódó amerikai, aki hagyományos optimizmusát félretéve, *szorongással* tekint a jövőbe. *Válságot* hoz-e 1991 vagy *fellendülést, háborút* vagy a *béke reménységét*? Vagy csak mi, idevetődött magyarok érezzük ezt a szorongást, saját aggodalmaink és rosszkedvünk telén, a többhetes késéssel ideérkező magyar lapok híradásain keseregve?

Hyannis (Massachusetts), 1991 januárja.

ELEKES ÉVA

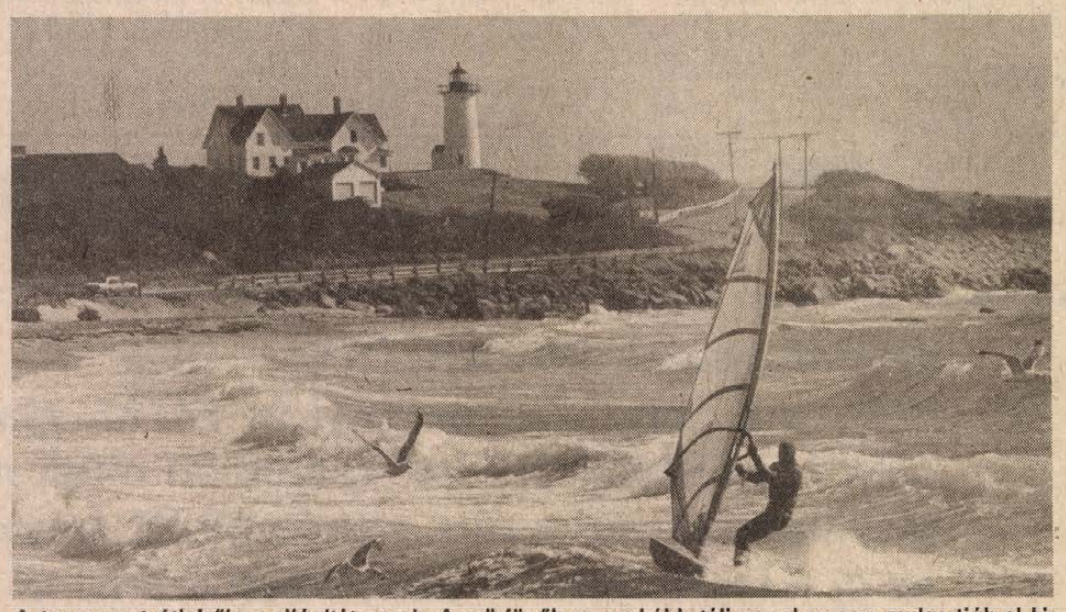

A tengerpart útjelzői: a világítótornyok. A szörfözők az enyhébb téli napokon sem mulasztják el kihasználni a kedvező széljárást

Budapesti moziműsor

I. 10—16.:
A hét filmújdonságai:
Acélmagnóliák (Puskin éjjel, Toldi, Vörösmarty).
Bújj, bújj, ördög! (Apolló, Bartók du., Bástya de., Csokonai éjjel, Flórián de. + éjjel, Hunyadi éjjel, Kőbánya, Sport, Tátra, Vörösmarty éjjel).
Szemenszedett szenzáció (Bartók de., Bástya éjjel, Flórián, Olimpia, Uránia)
A Budapest Film információs szolgálata a Metró moziban (VI., Teréz krt. 62.) **naponta** reggel 10-től este 8-ig. Telefon: 1-317-302. **Felvilágosítás filmekről, moziműsorról telefonon, vagy személyesen.**
Ady Műv. K.
Kamaraterem:
Videomozi: Francia reggeli (mb. fr. forró szexfilm)*** 10-én és 15-én n7, Szexet vagy életet (mb. fr. forró szexfilm)*** 10-én n9, Légikisasszony (mb. am. forró szexfilm)*** 12-én n7, 14-én n9, Van, aki forróbban szereti (am. szexfilm)*** 12-én 4, Táncoló angyalok (am. szexfilm)*** 14-én n7, Marylin I. (Teresa-film) (német forró szexfilm)*** 15-én n9, Izzó hálószobák (Teresa-film) (német forró szexfilm)*** 12-én n9.
Alkotás
Megint 48 óra (mb. szín. am.)* 10, 12, 2, 12—13-án 10, 12, Rövidzárlat 2. (mb. szín. am.) 4, 6, 8, Még drágább az életed (mb. szín. am.)** éjjel 11, Vaklárma (mb. szín. am.) 12-én 2, Az istenek fegyverzete (szín. hongkongi) 13-án 2,
Alkotmány
Top Gun (szín. am.)* 4, 6, 8,
Apolló
Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 10, 12, 2, 4, 6, 8,
Video: Conan, a pusztító 11, 1, 3, 5, 7,
Aquincum
Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) 13-án 4, Magánbűnök, közerkölcsök (szín. ol.—jug.)** 13-án 6, Bárcsak itt lennél (mb. szín. angol)* 14-én 6,
Ált. Műv. K.
A legjobb dobás (Best Shot) (mb. szín. am.) 12—14-ig 5, 7, Sárkány és papucs (szín. magyar rajzfilm) 12—13-án 3,
Átrium
Top Gun (szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8, Arachnophobia (am.) (premier előtt!) 11—13-ig, éjjel 10,
Videotéka a moziban (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint)
Bartók
Szemenszedett szenzáció (mb. szín. am.)* 10, 12, 2, Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 4, 6, 8, 11—12-én éjjel 10 is,
Bástya
Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) f10, f12, f2, Még drágább az életed (mb. szín. am.)** f4, h6, 8, Szemenszedett szenzáció (mb. szín. am.)* éjjel n11,
Bem
Sárkány és papucs (szín. magyar rajzfilm) 10, 4, IM, Rendőrakadémia IV. (szín. am.) 12, 2, Távoli hangok, csendélet (szín. angol) 10—12-ig, 6, Alarcban (szín. l.)* 13—16-ig 6, Vad orchideák (szín. am.)*** este 8,
Broadway
Kickboxer (szín. am.)* 10-én 12, 2, 4, h6, f8, 11-én, 13-án és 15—16-án 12, 2, 4, 6, 8, 12-én 12, 2, 4, 8, 14-én 6, 8, (4. hétret prol.), Jézus (mb. szín. am.) 12-én f6, (5. hétre prol.).
Budafok
A brémai muzsikusok (mb. szín. zenés spanyol rajzfilm) 12—13-án du. 2, Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) f4, h6, 8,
Mozidisco — 11-én f10,
Corvin
Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am. —német)* f4, 6, f9, Top Gun (szín. am). 11—12-én éjjel 11,
Csillag
Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) 14—16-ig 4, 6, 8, Sárkány és papucs (szín. magyar rajzfilm) 13-án 2, Bestseller (Egy bérgyilkos vallomásai) (mb. szín. am.)** 10—13-ig, 6, 8, Űrgolyhók (mb. szín. am.) 10—13-ig 4,
Csokonai
Dick Tracy (mb. szín. am.)* 4, n7, f9, Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 11—12-én éjjel f11, Még drágább az életed (mb. szín. am.)** 12—13-án de. 11, f2,
Duna
Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) f4, h6, 8, 14-én csak f4, A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) 12—13-án de. 10, f12, 1, Egy elkényeztetett gyermek utazása (mb. szín. fr.) (premier előtt!) 11—12-én éjjel f11,
Videotéka a moziban! (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint).
Éva
Ghost (mb. szín. am.)* f4, h6, 8, A brémai muzsikusok (mb. szín. zenés spanyol rajzfilm) 12—13-án, 2.
Flórián
Szemenszedett szenzáció (mb. szín. am.)* f4, h6, 8, Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 11—12-én éjjel 10, 12—13-án de. f10, f12, f2 is,
Videotéka a moziban! (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint).
Fórum
Leszámolás (szín. am.)** 10—13-ig 5, Ghost (mb. szín. am.)* 10—13-ig 7, 12—13-án 3 is,
Video: Izzó hálószobák (forró szexfilm)*** 10—13-ig, 5, 7, 12—13-án 3 is,
Gorkij
Pretty Woman — Micsoda nő! (mb. szín. am.)* f4, h6, 14-én 8 is, Pacsirták cérnaszálon (mb. szín. csehszl.)* 10—13., 15—16-ig, 8,
Gutenberg
Nem látni és megszeretni (mb. szín. am.)* 10—13-ig 4, 6, 8, Legénybúcsú (mb. szín. am.)** 14—16-ig 4, 6, 8,
Horizont
A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) 10, 12, f2, 3, f5, 6, Vad orchideák (szín. am.)*** 8, Dick Tracy (mb. szín. am.)* 12-én éjjel 10,
Hunyadi
Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am. —német)* 4, 6, 8, Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 11—12-én este 10,
„H" Faktor — Világ
Roxanne (mb. szín. am.)* 10—11-én 7, Harapás (szín. ol.)** 11—12-én este 9, Előre a múltba (mb. szín. am.)* 10—11-én 5, Az istenek a fejükre estek 2. (mb. szín. am.) 12—13-án 5, A brémai muzsikusok (mb. szín. zenés sp. rajzfilm) 12—13-án 3, Beverly Hills-i zsaru I. (mb. szín. am.)* 14-én 5, Beverly Hills-i zsaru II. (mb. szín. am.)* 14-én 7, Ford Fairlane kalandjai (mb. szín. am.)** 12—13-án 7,
József A.
Rövidzárlat I. (mb. szín. am.) 13-án f4, Még drágább az életed (mb. szín. am.)** 13-án f6, Cry-Baby (szín. am.)* 14-én f6,
Kossuth
Halálos nyugalom (mb. szín. am.)*** 10, 12, 2, 4, 6, 8, Egyenesen át (mb. szín. am.) (premier előtt!) 11—12-én éjjel 10,
Kamaraterem:
Erik, a viking (mb. szín. angol)* f4, h6, Egyenesen át (mb. szín. am.) (premier előtt!) este 8,
Kőbánya
Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) f4, f6, f8, Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am.—német)* 11—12-én éjjel f10,
Lux
Top Gun (szín. am.)* 10, 12, 2, Rövidzárlat 2. (mb. szín. am.) 4, 6, 8,
Maros
Vadászat a Vörös Októberre (mb. szín. am.)* 10-én n6, Rocky IV. (mb. szín. am.) 11—13-ig, n6, Drágám, a kölykök összementek (mb. szín. am.) 12—13-án n4, Halálos fegyver II. (mb. szín. am.)* 12—13-án, n8,
Mátra Mese
A brémai muzsikusok (mb. szín. zenés sp. rajzfilm) 10, 12, 2, Az eltüsszentett birodalom (m.) 4.
Metró
Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) 10, f1, Ghost (mb. szín. am.)* 3, f6, 8, Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am.—német)* 11—12-én éjjel 10,
Kamaraterem:
Heves jeges (mb. szín. fr.)* 10, 12, 2, Szédülés (szín. m.)* 4, IM, Szoba kiáltással (szín. m.)** IM, 6, Eszterkönyv (szín. m.)* IM 8,
Videotéka a moziban! (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint).
Olimpia
Szemenszedett szenzáció (mb. szín. am.)* f4, f6, f8, Top Gun (szín. am.)* 11—12-én éjjel f10,
Óbuda
A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) f4, Rövidzárlat 2. (mb. szín. am.) f6, Még drágább az életed (mb. szín. am.)** f8, Cry-Baby (szín. am.)* 11—12-én este 10,
Videotéka a moziban!
Puskin
Dick Tracy (mb. szín. am.)* 10, f1, f4, Miss Daisy sofőrje (mb. szín. am.)* 6, 8, Acélmagnóliák (mb. szín. am.)* 11—12-én éjjel 10,
Video — Csendőrök New Yorkban 11, 3, Gyalog-galopp 5, 7,
Videotéka a moziban! (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint).
Rideg S.
Vaklárma (mb. szín. am.)* 10—13-ig 4, Ford Fairlane kalandjai (mb. szín. am.)** 10—13-ig, 6, 8, Forró fagylalt (mb. szín. angol) 14—15-én 4, Az istenek a fejükre estek 2. (mb. szín. am.) 14—15-én 6, 8, Kincsvadászok (mb. szín. am.) 13-án de. 10,
Sport
Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) f4, f6, f8,
Táncsics
A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) 3, Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am.—német)* 5, 7,
Tátra
Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) 6, 8, 12—13-án 4 is,
Tisza
Űrkalózok (Moon 44) (mb. szín. am. —német)* f10, f12, f2, Ghost (mb. szín. am.)* f5, f7, f9,
Ugocsa
Dick Tracy (mb. szín. am.)* f4, h6, 8, A kalapácsfejű (szín. ol.)** 12-én f2, A herceg menyasszonya (mb. szín. am.) 13-án f12, Ikrek (mb. szín. am.)* 13-án f2,
Uránia
Szemenszedett szenzáció (mb. szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8, Halálos nyugalom (mb. szín. am.)** 11—12-én éjjel 10,
Zuglói
Vissza a jövőbe III. (mb. szín. am.) 10—11, 14—16-ig 6, 8, 12—13-án 2, 4, 8, A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) 12—13-án 6,
Art-mozi-hálózat
Európa
Pink Floyd: A fal (szín. angol)* du. n2, Zabriskie Point (szín. am.)* n4, A tengeralattjáró (szín. NSZK)* n6, Petra von Kant keserű könnyei (szín. német)* 8, Szárnyas fejvadász (mb. szín. am.)* 11—12-én éjjel 10,
Kamaraterem:
Holt Költők Társasága (mb. szín. am.)* f2, Rain Man (mb. szín. am.)* h4, Betty Blue (szín. fr.)*** n9, Madárka (szín. am.)** n7, Aquirre, Isten haragja (szín. NSZK)* 11—12-én éjjel n11,
Hunnia
Egy pikoló világos (m.) 12, Felfelé a lejtőn (m.) 10—12-ig és 14—16-ig 2, A Coca-Cola-kölyök (mb. szín. ausztrál)* 4, IV. Henrik (mb. szín. ol.)* 6, Tőzsdecápák (mb. szín. am.)* 8, Kárpáthy Zoltán (szín. m.) 13-án 2, Éjszakai rohanás (mb. szín. am.)* éjjel 10,
Kinizsi
Ez a harc lesz a végső (r. Káldor E.) 10—12-én 4, 14-én 6, 15-én 5, Csoda Manilában (r. Czencz J.) 10—11-én 6, Asik Kerib (r. Sz. Paradzsanov) 12—13-án 6, Az amerikai birodalom hanyatlása 12-én 8, Caravaggio (r. D. Jarman) 13-án 4, Pasztoral 13-án 8, Dráma a vadászaton 14-én 4, A parafenomén (r. Czencz J.) 15-én f4, Szállnak a varjak (r. Mihók B.) 16-án 4, Bíró Yvette filmkultúrája (r. Sólyom A.) 16-án 6, Forradalom után (r. Szirtes A.) 16-án 8, Agitátorok, Büntetőexpedíció (r. Magyar D.) 10-én 8, Árvácska (r. Ranódy L.) 12—13-án de. 10.
(Minden szombaton ingyen matiné kakaóval!)
BBS avantgarde sorozat: Életformák (r. Donáth P.) 11-én 8,
Dokumentumfilm-iskola: Érettségi nélkül (r. Sós M.) 14-én 8,
TIT Filmklub-sorozat: Shakespeare-sorozat 15-én 7,
Japán sorozat 16-án 7.
Blue Box Filmklubsorozat: Gengszterek klubja (r. F. F. Coppola) 15-én éjjel 11.
Művész
Chaplin-terem:
A kis hableány (mb. szín. am. rajzfilm) 10, 12, 2, 4,
A csehszlovák film a 60-as években:
Minden este 6. IM.
Verseny (Forman) 10-én, Az éjszaka gyémántjai (Nemec) 11-én, Bűntény a mulatóban (Menzel) 12-én, Az ünnepségről és a vendégekről (Nemec) 13-án, Ki ölte meg Jessit? (Vorlicek) 14-én, Mulatság a füvészkertben (Havetta) 15-én, Uradm, megöltem Einsteint (Lipsky) 16-án,
Ifj. Einstein (szín. ausztrál) 8, Holt Költők Társasága (mb. szín. am.)* 11—12-én éjjel 10, IM,
Huszárik terem:
Kék bársony (szín. am.)* 10, 1, Meteo (szín. m.)* 4, (47. hétre prol.), IM, A szabadság ököljoga (szín. német)** 10—14-ig és 16-án 6, IM, A szakács, a tolvaj, a feleség és a szeretője (mb. szín. angol—fr.)** 10-én és 12—16-ig 8, IM, Rózsaszín flamingók (mb. szín. am.)*** 11—12-én éjjel n11, IM,
Francia filmklub: (eredeti nyelven):
Viszontlátásra, barátom! 11-én 8, 15-én 6.
Bódy terem:
Rock Térítő (m.)* 6, Szökőkút (sz.) 8.
Szindbád
Latinovits terem:
Rövidzárlat 2. (mb. szín. am.) 12, 2,
Szeleczky Zita filmjei:
Sok hűhó Emmiért — 10—11-én 4,
Rózsafabot — 12—13-án 4,
Egy éjszaka Erdélyben — 14—15-én 4,
Gülbaba — 16-án 4.
Szoba kiáltással (szín. m.)** 10—13-ig 6, Eszkimó asszony fázik (m.) 14-én, 6, A hülyeség nem akadály (m.) 15-én 6, Rock-térítő (m.) 16-án 6, Amadeus I—II. (mb. szín. am.)* h8.
Dajka terem:
Ezek a fiatalok (m.) 10—13-ig 3, Extázis 7—10-ig, 14-én 3, Koncert (m.) 15—16-án 3, Magyar rekviem (szín. m.—NSZK)* 5, Szindbád (szín. m.)* 7.
Videotéka a moziban! (nyitva tartás a mozi üzemelése szerint).
Tabán
A zöld sugár (szín. fr.)* 10-én IM, 4, h6, Hazai (szín. török)* 11-én IM, f5, 6, f8, A misszió (mb. szín. angol)* 12-én IM, f4, h6, 8, A rózsa neve (szín. NSZK—ol.—fr.)** 13-án f4, h6, 8, Tangók (szín. argentin—fr.)* 14-én IM, f4, f6, f8, Mérleg (mb. szín. l.)* 15-én IM, 4, h6, f8, Anglia alkonya (szín. angol—NSZK)** 16-án IM, 4, h6, f8, Őslények országa (mb. szín. am. rajzfilm) 12—13-án h11, BMX-banditák (mb. szín. ausztrál) 12—13-án 12, h2,
Tinódi
Batman — A Denevérember (mb. szín. am.)* 4, A kis szemtanú (mb. szín. am.)* 10-én 6, 8, A Sárkány éve (szín. am.)** 11-én 6, 8, Távol Afrikától I—II. (mb. szín. am.)* 12—13-án f7, A rajzoló szerződése (szín. angol)* 14—16-ig 6, A híradó sztárjai (mb. szín. am.)* 14-én 8, Call Girl ötszázért (mb. szín. am.) 15-én 8, Egy kisebb isten gyermekei (mb. szín. am.)* 16-án 8, Az ezeregyéjszaka virágai (szín. ol.)*** 11—12-én éjjel 10,
Toldi
Acélmagnóliák (mb. szín. am.)* 4, 6, 8, Amikor 13 újhold van egy évben (szín. német)* (premier előtt) 11—12-én éjjel 10,
Vörösmarty
Acélmagnóliák (mb. szín. am.)* 4, 6, 8, Bújj, bújj, ördög! (mb. szín. am.) éjjel 10.

Állás

Theta Autófényező-javító Kft. felvételre keres gyakorlott karosszérialakatos szakmunkásokat. 30%-os teljesítménybérezés! — Tel.: 226-8760, 7—16 óráig.

A Gáz- és Olajszállító Vállalat 31. Sz. Kápolnásnyéki Üzeme felvételre keres százhalombattai szivattyúállomására 1 fő olajmérnököt angol nyelvtudással. Érdeklődni: Százhalombatta. Tel.: 26-52718. Tel.: 22-68130.

A Nyomdász Üdülő felvesz női dolgozókat: főzőnőt, konyhai segédmunkást, takarítónőt. Munkásszállást és kedvezményes étkezést biztosítunk. — Cím: Bp. XII., Dániel út 62. Tel.: 115-9860. Megközelíthető a Moszkva térről a 156-os busszal.

A Szlovák Gimnázium felvételt hirdet iskolatitkári állás betöltésére. Olyan gépírni tudó munkaerő jelentkezését várjuk, aki számítógép kezelésében jártas (vagy hajlandó azt megtanulni), és bérszámfejtési gyakorlattal rendelkezik. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet személyesen a Bp. VIII. ker., Mező Imre út 73. sz. alatt az igazgatónál, vagy a gazdasági igazgatóhelyettesnél, illetve telefonon a 113-8257 hívószámon. Az alkalmazásnál előnyben részesül az, aki szlovák nyelvtudással rendelkezik.

Adás vétel

Hagyatékot, régi bútorokat, festményeket, órákat, babákat, csillárokat, porcelán- és bronzszobrokat, kézimunkát veszek. 121-2482, Diósyné.

Gyűjtő vásárol petróleumlámpát, kávédarálót, mozsarat, üstöt, szenesvasalót, márkeget, szódásüveget, üvegeket és más konyhai eszközöket. Nagy Ernő, 115-9995.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Használtcikk Kisszövetkezet VIII., Teleki tér 7. sz. boltja készpénzért vásárol, árusít (OTP-re is), modern, antik, stíl szekrénysorokat, konyhákat, garnitúrákat (hibásat is), teljes hagyatékot. 177-4473, 113-4311.

Bútor

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, álló és faliórát, karpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 163-1101.

Szekrénysorokat, fekhelyeket, régi bútort, csillárt, hagyatékot veszünk. T.: 149-0109.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Hagyatékot, bútorokat, festményeket, csillárokat, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, könyveket, ruhaneműket vásárolok, lomtalanítással: 163-0042.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és faliórát, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Mindenkinél magasabb áron vásárolok szekrénysorokat, régiséget, hagyatékot, fekhelyeket. 177-5340.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, azonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Megbízható kereskedő vásárol hagyatékot — lakberendezési és dísztárgyakat. 142-6212.

Magas áron értékesítheti megbízható kereskedőnél hagyatékát, lakberendezési és dísztárgyait. 121-6919.

Szekrénysort, garnitúrát, antikot, hagyatékot, csillárt korrekt áron veszek. 180-6811.

Használtcikk Kisszövetkezet bútorboltja készpénzért megvásárolja modern, stíl- és antik bútorát, hagyatékát, ingóságait. Tel.: 127-1484, telefonügyelet 135-7989.

KÖNYV

Kollin könyv. Antikvár könyvek, metszetek, térképek vétele lakáson. 32 év szakmai gyakorlat. Hívjon bizalommal! 137-3910.

Ruházat

Exkluzív! Menyasszonyi, estélyi, nagyestélyi, szalonmunkával készült, csodálatos modellek eladása, kölcsönzése, méretre igazítva, valamint vőlegényruhák, spensszerek. Megrendelhetők a modellek szerint. Bp. VII., Akácfa u. 27., Corvinnal szemben. — Tel.: 121-6492.

Ingatlan

Vennék idős személy által lakott öröklakást hétszázezerig. Tel.: 178-77-63.

Budapesttől 30 km-re, Soroksári-Duna-ágnál 3 szoba, összkomfortos, gazdálkodásra alkalmas kerttel és melléképületekkel családi ház sürgősen eladó. Érdeklődni: Majosháza, Zrínyi u. 3. Egész nap.

Siófok-fürdőtelepen 5 szoba + garázs, gázfűtéses családi ház eladó. Érdeklődni lehet 84/12-593 tel., 17 óra után.

Budapesti 1 + három fél szobás + debreceni 3 szobás összkomfortos, telefonos, nívós lakásokat + tőkzsámbéki 500 n.-öl zártkertet hétvégi házzal cserélünk megegyezéssel Budapesten, vagy Debrecenben kertes családi házra. Levélcím: dr. Királyné, 4026, Debrecen, Honvéd u. 11.

Albérlet

Újpalotán külön bejáratú szoba fürdőszoba-és konyhahasználattal, azonnal kiadó. Egy, vagy két személy részére. Cím: Bp. XV., Erdőkerülő u. 35. X. 31.

Lakás

Pöttyös utcánál 1 + 2 fél szobás, étkezős, erkélyes, gardróbos, parabolás öröklakást elcserélnék 1,5 szobás tanácsira (kb. 40 nm) + kp. Tel.: 276-1059, este.

Elcserélném budai, 64 négyzetméteres öröklakásomat másfél szobás, telefonos, budai, zöldövezeti öröklakásra. — Telefon: 168-4443.

Házasság

63 éves, özvegy, nyugdíjas pedagógusnő — megismerkedne egyedülálló értelmiségi férfival, 70 éves korig. »Társra vágyom — 1423047« jeligére a kiadóba.

45 éves, 172 cm magas, barna hajú, szakmunkás ezúton keresi hozzáillő hölgy ismeretségét, házasság céljából, aki jó társ és feleség tudna lenni, e rohanó világban. »Hóvirág 1423019« jeligére a kiadóba.

Keresem azt a hölgyet, akinek komoly szándékai vannak, — élettársi kapcsolat létesítéséhez. 56 éves elmúlt, 172 cm magas, szőke hajú, sovány testalkatú, szabad és független emberrel. — »Kedves hölgyem — 1423029« jeligére a kiadóba.

Keresek egy becsületes, korban hozzám illő férfiút, ki megbecsülné és viszonozná egy ápolt, kellemes modorú, 62 éves özvegy nő melegségét, becézését, aki puha, simogató szeretetre vágyik és az élet gondtalanságát biztosítani tudja. »Gyere, élj kedves mellém 125943« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Üdülés

Akció, csak 1991. január 15-ig! Ezen időpontig még kedvezményesen, de korlátozott mértékben szerezhet **forintért** használati jogot a már épülő és 1991 júliusában elkészülő 214 szobás, négycsillagos, légkondicionált, bécsi Pannónia Hotel Internationalban (Mariahilfer Strasse—Mariahilfer Gürtel sarok). **A legjobb befektetés!** Gazdálkodó szervezeteknek is! Érdeklődni lehet személyesen a Napsugár Üdülőszövetkezet központi irodájában (1013 Budapest I., Döbrentei u. 13.), illetve telefonon: 175-5408.

Tv, rádió

Magyar és szovjet színes tv javítása, hibásat veszek. 121-6919.

Vegyes

Iroda kiadó, 60 nm, telefonos, József Attila-lakótelepen, 178-4750, 147-3875.

Sakkfelállások 2. világháború előttről és utánról eladók. Leveleket »Csak valutáért 125949« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Fehér középuszkár Európa-győztes kantól, első választású kiskutya oltva, törzskönyvvel eladó. 169-8439, Bp. 1046 Türr István utca 27., Csóka Krisztina.

Gladiólusz-hagymák és sarjaik nagyban (500 db feletti mennyiségben), eladók. Fajták: Honting song, Oscar, Tráderhorn, Rose supreme, Bonos memory White prosperity, Saxoni, Kollár Sándor, 6050, Lajosmizse, Mizse 314.

Díszállat-kereskedők, madártenyésztők, figyelem. Fürtösköles olcsón eladó. — Bp. XVIII., Vasgereben u. 5.

Törzskönyvezett fehér középuszkár kölykök eladók. Tel.: 131-1742 Cser László, 1183 Bp. XVIII., Thököly út 72.

Költségvetés készítése, OTP hitelekhez, felújításhoz, korszerűsítéshez. Tel.: 142-9668, 168-9692.

Szolgáltatás

3 éves garanciával — parkettázást, csiszolást, PVC-, szőnyegpadló-ragasztást vállalok. 187-2917.

Duguláselhárítás, falbontás nélkül. **Még ma!** 169-2577, 160-4982.

Duguláselhárítás és csatornatisztítás magánszemélyeknek, szállodáknak, vállalatoknak, szombat, vasárnap is! Tel.: 276-3902.

Tapétázást nagy gyakorlattal, minőségi kivitelben, ármegegyezéssel vállalok! Búzakalász Mgtsz. Rátka, Széchenyi tér 2. D. Tel.: 188-5606.

Duguláselhárítás, csatornatisztítás garanciával, azonnal. — Tel.: 177-7668.

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. **177-9763.**

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

Redőny-, reluxakészítés, automata rögzítővel. Közületeknek is. 163-8832.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

PROFI KÖLTÖZTETÉS CSOMAGOLÁS
zongora, bel-, külföld
2525-150, 1113-118

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Duguláselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

Tapétázó, szobafestő, mázoló kisiparos minőségi munkát, 3 év garanciával vállal, lakosságnak és közületeknek. Tel.: 142-62-12.

Villanyszerelés, vízszerelés, Olcsó árak, — azonnalra is. 163-2412.

Villanyfűtés, gyorsjavítás, mindenféle új szerelés, hibaelhárítás, kisjavítások, felújítások, 137-9464, Tessék megőrizni.

Csempézést, hidegpadló-burkolást, belső kőművesmunkát igényesnek azonnalra. 186-3060, 169-9619.

KÖLTÖZTET zongora, pianínó **1585-284**

Duguláselhárítás garanciával még ma! Legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül. 114-6475.

Festés, mázolás, tapétázás, PVC-, kőművesmunkák árengedménnyel, közületnek is. 252-4715.

KÖZLEMÉNYEK

A József Attila Színház megvételre keres 1950—60-as években használt házi ruhákat (pizsama, pongyola, tréningruha, gyerek- és felnőtt-úttörő-egyenruhákat, férfiöltönyöket, kalapot, felöltőt, viharkabátot, bőrkabátot, női táskát, különböző kiegészítőket). A vásárlás helye és időpontja: József Attila Színház, XIII., Váci út 63., előcsarnok, 1991. január 16-e (kedd), 10—14 óra között.

Egyetemi és főiskolai felvételi vizsgákra előkészítő tanfolyamok indulnak: magyar, történelem, matematika, fizika, biológia tárgyakból. Heti 4 órás, kis csoportos foglalkozások. A tanfolyamok 15 hétig tartanak, tandíjuk tantárgyanként 4800 Ft. Beiratkozás: január 7—11., du. 5—7 óráig. **Pallas** Felvételi Előkészítő Munkaközösség, Bp. V., Irányi u. 19. Tel.: 117-7709 (csak beiratkozási időben).

Elveszett a START Rehabilitációs Vállalat alábbi lenyomatú bélyegzője: „START" Rehabilitációs Vállalat Nyíregyháza, Körte u. 19. MHB Rt. 441-86018. Adószám: 10208618-2-15 3. Használata 1990. december 21-től érvénytelen.

Miért ne olcsóbban? **Stúdium.** Nyelvtanfolyamok **angol, német, spanyol, olasz, francia** nyelvekből, Pest és Buda centrumában. 13 hetes (52 órás) szemeszter 4200—5000 Ft. Plusz 1 fő 10% kedvezménnyel! Beir.: jan. 9—23., du. 4—6. (szerdánként 10-től is!), VIII., Szentkirályi 7. Tel.: 155-8155. Órák hétköznap, munkaidő után és szombaton délelőtt!

Utazzon az Eurotoursszal, forintért, költőpénzzel. Isztambul 7500 és 8200 Ft, Athén 10 200 Ft, az árak 50 DM költőpénzt is tartalmaznak. Bécs 600 Ft (HUMA, centrum, SCS). Eurotours, 15-31-751, 11-18-813.

LEVELEZŐ NYELVOKTATÁS! ANGOL, NÉMET kezdő, újrakezdő és középhaladó levelező nyelvtanfolyamot szervez a **Panoráma Nyelvstúdió.** A tanfolyam díja 3000 Ft. Kérje részletes tájékoztatónkat. Címünk: Debrecen, Jerikó u. 15. 4032.

Osztrák színvonalon — magyar árakon — forintért — költőpénzzel. Görög, olasz, spanyol tengerparti nyaralások, már 300 Ft fő/napártól. Február 15-ig történő befizetéseknél 10% kedvezmény. Luxusautóbusz-járatok. Eurotours, 111-88-13, 11-14-639.

Tanuljon meg szóba állni a világgal! Ha már ezt megtanulta, próbálja jobban megérteni! Az **Arany János Nyelviskola** 1991. január 21-től indítja következő kurzusait a **Fáklya Klubban,** és kerületi nyelviskoláiban. 15 hét alatt 120, vagy 140 órában végezheti el egy-egy nyelvi szint anyagát! **Változatlan áron kínáljuk kurzusainkat, kezdőtől a nyelvvizsga-előkészítőig! Angol, német, francia, olasz, spanyol, portugál, svéd és magyar tanfolyamainkra a beiratkozás és szintfelmérés 1991. január 9-től, hétköznapokon 16—19 óráig a Fáklya Klubban, Budapest VI., Csengery u. 68.** Telefon: 132-4580, 111-8870.

Hosszú hétvége Londonban! Repülővel, félpanzióval, gazdag programmal. Febr. 8—11., márc. 22—25., ápr. 5—8-ig. 29 990 Ft + költőpénz! Felvilágosítás: Holma Kft. VI., Anker köz 4. 9—19 óráig 122-3829, 142-9988, I., Fő u. 4. 8—16.30-ig 202-6366, 202-6409.

Szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik megtiszteltek szavazatukkal, s így az az öröm ért, hogy átvehettem az év énekesének járó díjat. Egyúttal szeretném meghívni a tisztelt olvasókat, 1991. március 16-án, a Budapest Sportcsarnokban rendezendő koncertemre.

Demjén Ferenc

ÉPTEK ÉPÍTŐIPARI TERMELŐESZKÖZKERESKEDELMI VÁLLALAT

értesíti tisztelt VÁSÁRLÓIT, hogy a X. ker., Jászberényi út 17. sz. alatt lévő „HÁZÉPÍTŐK BOLTJA" technikai okok miatt (átköltözés) zárva tart, nyitás 1990. január közepén az új telephelyen: X. ker., Jászberényi út 72. sz. alatt!

Sport

Kiküldött munkatársunk, Buzgó József jelenti Perthből

Darnyi Tamás sem adta alább!

(Folytatás az 1. oldalról)

Eddig minden várakozás felett szerepelnek a magyarok a perthi világbajnokságon, úszásban és vízilabdában egyaránt. Nem úgy, mint az egyesített német csapat, akiktől mindenki sokkal többet várt, de csupán szerény helyezésekre futja. Az okát talán már egy alsó tagozatos iskolás is tudja... Megszűntek az úszólaboratóriumokban előállított szupereredmények. Csak egy példát mondanék, a világcsúcslistát figyelve, Petra Schneider 1982-ben 4:36.10 alatt teljesítette a távot. Ez az idő azóta is világcsúcs. Mostanában még a közelébe sem tudnak kerülni a német lányok; a hétfő esti döntőben Petra Hausmann 4:46.93-ig, míg Grip Müller 4:49.81-ig jutott.

Szóval most már egyértelműen kiderült, hogy a hetvenes-nyolcvanas években az NDK-s úszónőkbe *annyi doppingot nyomtak, hogy attól még egy tehén is jól úszott volna*... Hogy is van a mondás? A hazug embert előbb utolérik, mint a sánta kutyát? Esetünkben ez előbb-utóbbra módosul.

Kedden újabb aranyesélyesünk, *Darnyi Tamás* lépett a színre, 400 vegyesen, mellette *Szabó Joe* próbálta meg kiharcolni a döntőbe jutást. A versenyszám második előfutamában rajtolt az amerikai *Wharton*, aki 200 vegyesen világcsúcstartó, és az olasz *Battistelli*. A futamot az utóbbi nyerte 4:20.20-szal, az amerikai fiú 4:21.37-et úszott. Következett a harmadik etap, Szabó Joe-val és a másik amerikaival, *Eric Namesnikkel*. *„Még engem is meglepett, mennyire jól mentem* — mondta Szabó Joe —, vegyes közben ilyen jót (1:10.60) még sohasem úsztam mellen. És ez kimondottan biztató a fő számomra, a 200 mellre is. Ami a vegyesidőmet illeti (4:19.04), ilyet már régen nem úsztam." Namesnik egyébként új világbajnoki csúccsal érkezett elsőként a célba (4:17.82).

Az utolsó előfutamban rajtolt Darnyi Tamás, amelyben nagy fölénnyel győzött, és *azon nyomban leradírozta* Namesniket a csúcslistáról. *„A négyes, azaz a legjobb pályára akartam kerülni, ehhez jobbat kellett úsznom Namesniknél. Biztos vagyok abban, hogy este is ő lesz a legnagyobb vetélytársam"* — nyilatkozta Darnyi.

Eric Namesnik (20 éves, 186 centi magas, 78 kg), aki 4:15.57-tel vezette a világranglistát, *gondterhelten üldögélt* úszószemüvegének gumiját rágcsálva. Ekkor zavartam meg, de ő nagyon készségesen válaszolt kérdéseimre. „Láttam, hogy Darnyi milyen könnyedén úszott, és biztos vagyok abban, hogy ennél az időnél lényegesen jobbat tud, de azért nekem is vannak tartalékaim. Biztos, hogy nagy verseny lesz este közöttünk."

— *Szerinted ki nyer? Te, vagy Darnyi?*

— Gondolom, most azt várod, hogy Darnyi nevét mondjam, hiszen te is magyar vagy.

— *Nem, én azt várom, hogy megmondjad, ki nyer.*

— Rendben, én!

A 200 méteres női mellúszásban két magyar lány is indult, *Pohl Anett* és *Csépe Gabriella*. *Előbbi kitűnően úszott*, új országos csúcsot állított fel, 2:33.14-gyel. Balszerencséjére azonban ez csak a kilencedik legjobb idő volt. Mindössze egyetlen tizedmásodperccel kellett volna gyorsabban úsznia a döntőbe jutásért. Pech. Csépe Gabi 2:34.64-gyel kiesett, de aztán végül egy lemondás után mégiscsak tagja lehetett Pohl Anettal együtt a vigaszdöntőnek.

Ott szorított a lelátón társainak az újdonsült világbajnok és világcsúcstartó, *Rózsa Norbi* is, akit megkérdeztem:

— *Hogy aludtál?*

— Nem jól, alig-alig jött álom a szememre, 5—10 perceket aludtam csupán. Úgy látszik, bennem maradt a verseny összes feszültsége.

— *Mit csináltál reggel először, miután kinyitottad a szemed?*

— *Megnéztem az aranyérmemet* — még most is olyan hihetetlen ez az egész. Mármint, hogy világbajnok lettem.

— *Indulsz 200 mellen is?*

— Persze, és ott is szeretnék döntőbe kerülni — fejezte be villámnyilatkozatát a magyar fiú.

Esőre hajló, hűvös időben, szokott, szürke melegítőjében pörgette karjait Darnyi Tamás 1—2 perccel az esti döntő rajtja előtt, Szabó Joe izgatottabb volt a szokottnál.

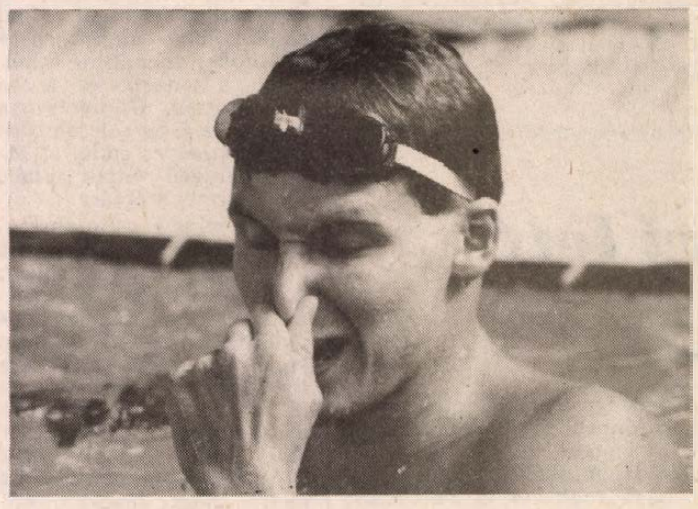

A második rajt sikerült: 100 méternél Darnyi és Namesnik szinkronban fordult (59.09), aztán háton a magyar fiú mintegy háromnegyed testhossz előnyre tett szert. Mellen is őrizte ezt az előnyt, aztán gyorson úgy állva hagyta Namesniket és a mezőnyt, mint egy Forma—1-es autó egy Trabantot. Több mint 2 másodpercet javított saját régi világcsúcsán, 4:12.36-os ideje már a jövő századot idézte. Túlzás nélkül elmondható, hogy mostanság ő a világ legjobb férfi úszója. 1985 óta őrzi trónját és veretlenségét. Namesnik is megjavította legjobb idejét 4:15.21-re. Neki sem kell szégyenkeznie. Az már az ő balszerencséje, hogy 400 méter vegyesen versenyez Darnyi Tamás, aki a következőket mondta a sajtószobában: *„Csak Namesniket figyeltem*, mert tudtam, egyedül ő lehet rám veszélyes. Taktikám egyszerű volt, 300-ig együtt akartam úszni vele, és a végén megpróbáltam lehajrázni. Mellen és gyorson voltam erősebb, mint amikor a korábbi világcsúcsomat úsztam. Rózsa Norbi hétfői versenyzése megnyugtatott, mert kiderült, hogy Széchy Tamás ezúttal is jól időzítette a csapat formáját."

Eric Namesnik: „Sajnos, gyorson sokkal gyengébb voltam a vártnál, emiatt vesztettem. Remélem, Barcelonáig tudok annyit javulni, hogy legyőzöm Darnyit."

Szabó Joe szintén felülmúlta önmagát, élete legjobb idejével (4:17.52-vel) végül 4. lett. Ha figyelembe vesszük, hol is tartott egy hónappal ezelőtt, akkor azt kell mondanunk, *fantasztikusat javult*. Fő számában, 200 mellen, talán már a dobogóra is sikerül felkapaszkodnia.

Női vízilabdázóink az Egyesült Államokkal mérkőztek, és kitűnő játékka' harmadik selejtező mérkőzésüket is megnyerték 10—8-ra, megkönnyítve ezzel útjukat a legjobb kettőbe jutáshoz.

Fényesen ragyog tehát továbbra is a magyarok csillaga itt, Ausztráliában, és van remény a további jó folytatásra is, úszásban is, férfi és női vízilabdában is... Szép az élet itt, Perthben most a magyaroknak.

EREDMÉNYEK

100 m férfi pillangó, világbajnok: Anthony Nesty (Suriname) 53,29 mp, 2. Michael Gross (Németország 53,31, 3. Vjacseszlav Kulikov (Szovjetunió) 53,74.

Női 200 m gyors, világbajnok: Hayley Lewis (Ausztrália) 2:00,48 p, 2. Janet Evans (Egyesült Államok) 2:00,67, 3. Mette Jacobsen (Dánia) 2:00,93.

400 m férfi vegyes, világbajnok: Darnyi Tamás (Magyarország) 4:12,36 p — új világ-, Európa- és magyar csúcs, régi: 4:14,75, Darnyi, 1988, Szöul, 2. Eric Namesnik (Egyesült Államok) 4:15,21, 3. Stefano Battistelli (Olaszország) 4:16,50, 4. Szabó József (Magyarország) 4:17,52.

200 m női mell, világbajnok: Jelena Volkova (Szovjetunió) 2:29,53 p, 2. Linley Frame (Ausztrália) 2:30,02, 3. Jana Dörries (Németország) 2:30,14.

A „B" döntőben Pohl Anett új országos csúccsal, 2:33,03 perccel győzött, így világbajnoki 9. helyezést szerzett. A régi rekordot ugyanő tartotta a reggeli előfutamban úszott 2:33,14-gyel.

4X200 m férfi gyorsváltó, világbajnok: Németország (Peter Sitt, Steffen Zesner, Stefan Pfeiffer, Michael Gross) 7:13,50 p, 2. Egyesült Államok (Troy Dalbey, Melvin Stewart, Daniel Jorgensen, Doug Gjertsen) 7:14,87, 3. Olaszország (Emanuele Idini, Roberto Gleria, Stefano Battistelli, Giorgio Lamberti) 7:17,18.

Stockholmban fedezték fel Horváthot

Kosarasnők lendületben

Két nemzetközi tornán szerepelt a magyar női kosárlabda-válogatott, hogy a hét végén ismét itthon folytassák. A pillanatnyi szünetben *Pálinkás József* szövetségi kapitánytól kértünk gyorsmérleget.

— Bár Madridban a karácsony utáni tornán a várakozás alatt játszottunk, az ottani három meccs nélkül Stockholmban sem lett volna ilyen jó a csapat — kezdte értékelését Pálinkás. — Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy főtitkárunk, *Horváth Frigyes* utánajárása nélkül nincs a Magyar Hitel Bank támogatása, akkor viszont a júniusi EB-felkészülés szempontjából roppant fontos kettős tornából sem lett volna semmi.

A Németh és Boksay nélkül szereplő magyar válogatottban csak Balogh, Bakai és Sztojkovics volt ott mindkét helyszínen; mellettük további kétszer kilenc játékos kapott *bizonyítási* lehetőséget.

— Madridban egyenesen a repülőtérről mentünk az első összecsapásra, s ott még hiányzott a versenytapasztalat is, a tatai napok után *döcögött a csapatmunka*. Stockholmban nem elsősorban a jobb körülmények miatt nyújtott sokkal jobbat az együttes. Alapvető különbség volt az, hogy a svéd fővárosban egy eddig „porosodó" *irányító* játékost próbáltam ki, a 27 éves pécsi *Horváth Judit* személyében, aki minden elképzelést felülmúlóan jól oldotta meg feladatát első válogatottságа alkalmával. Az sem zavarta, hogy a kitűnő erőket felvonultató Szovjetunió ellen kellett átesnie a tűzkeresztségen.

Pálinkás azt is hozzátette, hogy Madridban *Nagy Dóra, Fücк Tünde, Bíró Eszter, Nagy Andrea* és *Bíró Anikó*, míg a stockholmi második váltásból, azaz az újabb kilenc kosaras közül Horváth Judit mellett *Csávás Andrea, Csák Magda* és *Kovács Andrea* szerepelt jól.

— Az állandó hármas tagjai közül *Balogh Judit* feltétlen külön lapra kívánkozik, bár Madridban érződött játékán a karácsonyi kihagyás. Ő, ha jó napot fog ki, egyszerűen tarthatatlan. *Játékintelligenciáját dicséri*, hogy nem elégszik meg a kitűnő dobóteljesítménnyel, hanem következetesen igyekszik társait is helyzetbe hozni. Bakai Eszter 20 éves korára Németh Ágnes után a legjobb hazai center, aki örvendetesen jó irányban halad, egyre inkább érzi a felelősségét. Sztojkovics Éva madridi jó produkciójához képest északon egy kicsit többet kapkodott.

A kapitány azt is elmondta, hogy Balogh Juditot ezúttal is több ajánlattal keresték meg, ami a látottak alapján teljesen indokolt. A hét végétől egyébként a hazai bajnokság kerül előtérbe; az április végéig tartó sorozat közben Pálinkás csak egy rövid izraeli utat szeretne nyélbe ütni az EB helyszínének megismerése érdekében.

Jocha Károly

Adáshiba

Mintha álom lenne. Rózsa Norbert úgy száguldott a vízben, hogy ámultunk a tévé képernyője előtt. Ünnepnapokat él a sport, hiszen ebben a sportágban a világ legjobbjainak ausztráliai randevúja ezúttal is a legnagyobb események közé sorolandó. Négyévente vetélkednek az úszók, és álomhatárokat döntenek meg. Csak semmi nacionalizmus, de azért jó érzés mostanában magyarnak lenni, éppen ezért fokozottan vártuk a hétfő esti Telesportot. Meglepetésre, a műsor elején csak a 100 méteres mellúszás döntőjét láttuk, aztán megszakították a felvételt, és tanúi lehettünk többek között a nemes célt szolgáló licitnek, majd jött sok egyéb más: Portisch-ária, atlétagála, cowboyvirtuskodás, rögbiriport... Nincs is ezzel semmi baj, hiszen profi módon tálalták, csak hát igazán kár volt félbeszakítani az úszó-vb-t, mert nekünk ezekben a napokban ez a legfontosabb esemény. A folytatásra 22.45-ig kellett várni, a gyerekek elaludtak, a dolgozók ásítoztak, a műsor pedig véget ért... **(riskó)**

- Csak a lengyel Ziober és az angol Waddle előzte meg Kovács Kálmánt a külföldiek közül a L'Équipe év végi csatárranglistáján.
- Platthy Józsefnek, a berlini olimpia bronzérmes lovasának búcsúztatása január 15-én, 13 órakor lesz a Kerepesi temetőben.
- Egy hónapos késéssel jelölte meg a Magyar Asztali Labdarúgó Szövetség az év játékosát Tyukodi György (Testvériség) személyében.
- Eddig három meccset nyert Kovács István, a Vasas ökölvívója a német CSB-n, ahol a Boxring Berlin együttesét erősíti.

GÓLTOTÓPÁLYÁZAT

OKSZÖG

A Népszava és a Sokszög Nagykereskedelmi Kft. (1145 Budapest XIV., Amerikai út 33.) közös Góltotópályázatának résztvevői az alábbi üres helyre a heti totószelvényen szereplő valamennyi futballmérkőzés összgólszámát kell hogy felírják. A telitalálatot elért pályázók között a Sportfogadási és Lottóigazgatóság által felajánlott 100 totószelvényt sorsoljuk ki minden héten. A szelvényt levelezőlapra felragasztva – az 1964 Bp. Pf. 32. számú postafiók címére – legkésőbb péntek éjfélig kell feladni.

Név: _____

Lakcím: _____

A Népszava Góltotópályázatának 1. heti megfejtése — 23 gól. Telitalálatot öten értek el, s 20-20 darab totószelvényt nyertek: Lőwinger György, 5300 Karcag, Madarasi út 9—11.; Tóth Attila, 2092 Budakeszi, Ady Endre u. 3.; Sinkó Dániel, 1024 Budapest, Keleti Károly u. 19.; Géczy Lajos, 2132 Alsógöd, Kiss J. u. 4.; özv. Raibl Ferencné, 1165 Budapest, Mátyásföld, Pilóta u. 31/b. A nyerteseknek a totószelvényeket postán küldjük el.

Tavaszi labdarúgó-menetrend

Az MLSZ-ben az NB I-es klubok képviselőinek jelenlétében elkészítették a bajnoki fordulók tavaszi mérkőzéseinek időbeosztását. A programból az is kitűnik, hogy az A-válogatottak a klubszereplés mellett négyszer lépnek pályára címeres mezben.

Az NB I tavaszi műsora

16. forduló,

március 9., szombat: Váci Izzó—Bp. Honvéd (az időpont egyelőre ismeretlen, a televíziós közvetítés kezdetétől függ), Volán FC—Szeged SC, 14.30 ó, Békéscsaba—Tatabánya, 14.30 ó, Veszprémi FC—Debreceni VSC, 14.30 ó, Vasas—MTK-VM, 14.30 ó, Ferencváros—Ú. Dózsa, 16.30 ó, Rába ETO—Siófok, 16.30 ó, Videoton-Waltham—Pécsi MSC, 16.30 ó.

17. forduló,

március 16., szombat: Bp. Honvéd—Videoton-Waltham, 15 ó, Debreceni VSC—Békéscsaba, 15 ó, Szeged SC—Veszprémi FC, 15 ó, Tatabánya—Ferencváros, 15 ó, Pécsi MSC—Rába ETO, 15 ó, Siófok—Volán FC, 17 ó, Ú. Dózsa—Vasas, 17 ó, március 17., vasárnap: MTK-VM—Váci Izzó, 11 ó.

18. forduló,

március 23., szombat: Volán FC—Pécsi MSC, 13 ó, Váci Izzó—Vasas, 15 ó, Ferencváros—Debreceni VSC, 15 ó, Veszprémi FC—Siófok, 15 ó, Békéscsaba—Szeged SC, 15 ó, Ú. Dózsa—Tatabánya, 17.30 ó, Rába ETO—Bp. Honvéd, 17.30 ó, Videoton-Waltham—MTK-VM, 17.30 ó.

19. forduló,

március 30., szombat: Bp. Honvéd—Volán FC, 15 ó, Pécsi MSC—Veszprémi FC, 15 ó, Vasas—Tatabánya, 15 ó, Debreceni VSC—Ú. Dózsa, 15 ó, Váci Izzó—Videoton-Waltham, 15 ó, Siófok—Békéscsaba, 17 ó, Szeged SC—Ferencváros, 17 ó, MTK-VM—Rába ETO, 17 ó.

20. forduló,

április 6., szombat: Békéscsaba—Pécsi MSC, 16.30 ó, Ferencváros—Siófok, 16.30 ó, Veszprémi FC—Bp. Honvéd, 15.30 ó, Tatabánya—Debreceni VSC, 16.30 ó, Videoton-Waltham—Vasas, 16.30 ó, Ú. Dózsa—Szeged SC, 18.30 ó, Rába ETO—Váci Izzó, 18.30 ó, április 7., vasárnap: Volán FC—MTK-VM, 16.30 ó.

21. forduló,

április 13., szombat: Vasas—Debreceni VSC, 14 ó, Váci Izzó—Volán FC, 16.30 ó, Bp. Honvéd—Békéscsaba, 16.30 ó, Pécsi MSC—Ferencváros, 16.30 ó, Siófok—Ú. Dózsa, 16.30 ó, Szeged SC—Tatabánya, 18.30 ó, MTK-VM—Veszprém FC, 18.30 ó, Videoton-Waltham—Rába ETO, 18.30 ó.

22. forduló,

április 20., szombat: Békéscsaba—MTK-VM, 17 ó, Tatabánya—Siófok, 17 ó, Debreceni VSC—Szeged SC, 17 ó, Ferencváros—Bp. Honvéd, 17 ó, Veszprém FC—Váci Izzó, 17 ó, Ú. Dózsa—Pécsi MSC, 19 ó, Rába ETO—Vasas, 19 ó, április 21., vasárnap: Volán FC—Videoton-Waltham, 17 ó.

23. forduló,

április 27., szombat: Vasas—Szeged SC, 15 ó, Siófok—Debreceni VSC, 17 ó, Pécsi MSC—Tatabánya, 17 ó, Váci Izzó—Békéscsaba, 17 ó, Bp. Honvéd—Ú. Dózsa, 17 ó, Rába ETO—Volán FC, 19 ó, Videoton-Waltham—Veszprémi FC, 19 ó, MTK-VM—Ferencváros, 19 ó.

24. forduló,

május 4., szombat: Tatabánya—Bp. Honvéd, 17 ó, Debreceni VSC—Pécsi MSC, 17 ó, Ú. Dózsa—MTK-VM, 17 ó, Békéscsaba—Videoton-Waltham, 17 ó, Veszprémi FC—Rába ETO, 17 ó, Ferencváros—Váci Izzó, 19 ó, Szeged SC—Siófok, 19 ó, május 5., vasárnap: Volán FC—Vasas, 17 ó.

25. forduló,

május 11., szombat: Vasas—Siófok, 17 ó, Pécsi MSC—Szeged SC, 17 ó, Volán FC—Veszprémi FC, 17 ó, Videoton-Waltham—Ferencváros, 19 ó, Bp. Honvéd—Debreceni VSC, 19 ó, Rába ETO—Békéscsaba, 19 ó, május 12., vasárnap: MTK-VM—Tatabánya, 11 ó, Váci Izzó—Ú. Dózsa, 17 ó.

26. forduló,

május 18., szombat: Tatabánya—Váci Izzó, 17 ó, Veszprémi FC—Vasas, 17 ó, Békéscsaba—Volán FC, 17 ó, Ú. Dózsa—Videoton-Waltham, 17 ó, Debreceni VSC—MTK-VM, 17 ó, Szeged SC—Bp. Honvéd, 19 ó, Siófok—Pécsi MSC, 19 ó, Ferencváros—Rába ETO, 19 ó.

27. forduló,

május 25., szombat: Vasas—Pécsi MSC, 17 ó, Veszprémi FC—Békéscsaba, 17 ó, Videoton-Waltham—Tatabánya, 19 ó, Rába ETO—Ú. Dózsa, 19 ó, Bp. Honvéd—Siófok, 19 ó, május 26., vasárnap: MTK-VM—Szeged SC, 10.30 ó, Váci Izzó—Debreceni VSC, 17 ó, Volán FC—Ferencváros, 17 ó.

28. forduló,

június 1., szombat (mind 17 órai kezdettel): Ú. Dózsa—Volán FC, Szeged SC—Váci Izzó, Pécsi MSC—Bp. Honvéd, Békéscsaba—Vasas, Ferencváros—Veszprémi FC, Debreceni VSC—Videoton-Waltham, Tatabánya—Rába ETO, Siófok—MTK-VM.

29. forduló,

június 8., szombat (mind 17 órai kezdettel): MTK-VM—Pécsi MSC, Váci Izzó—Siófok, Volán FC—Tatabánya, Veszprémi FC—Ú. Dózsa, Békéscsaba—Ferencváros, Videoton-Waltham—Szeged SC, Rába ETO—Debreceni VSC, Vasas—Bp. Honvéd.

30. forduló,

június 15., szombat (mind 17 órai kezdettel): Siófok—Videoton-Waltham, Pécsi MSC—Váci Izzó, Ferencváros—Vasas, Ú. Dózsa—Békéscsaba, Szeged SC—Rába ETO, Tatabánya—Veszprémi FC, Bp. Honvéd—MTK-VM, Debreceni VSC—Volán FC.

Osztályozó mérkőzések

június 22., szombat: NB I. 13. helyezett—NB II. Keleti csoport 2. helyezett, NB I. 14. helyezett—NB II. Nyugati csoport 2. helyezett, június 30., vasárnap: NB II. Keleti csoport 2. helyezett—NB I. 13. helyezett, NB II. Nyugati csoport 2. helyezett—NB I. 14. helyezett.

A Magyar Kupa programja

március 2., szombat, 14 ó — mérkőzések a 16 közé jutásért, március 6., szerda — 1. forduló a nyolc közé jutásért, március 20., szerda — 2. forduló a nyolc közé jutásért, május 8., szerda — 1. forduló a négy közé jutásért, május 22., szerda — 2. forduló a négy közé jutásért, május 29., szerda — 1. forduló a döntőbe jutásért, június 22., szerda — 2. forduló a döntőbe jutásért, június 19., szerda — döntő, DVTK-stadion, Miskolc, 17 ó.

Válogatott mérkőzések

március 27., szerda: Spanyolország—Magyarország, április 3., szerda: Ciprus—Magyarország, EB-selejtező mérkőzés, április 17., szerda: Magyarország—Szovjetunió, EB-selejtező mérkőzés, május 1., szerda: Olaszország—Magyarország, EB-selejtező mérkőzés.

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Marcell nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 31 perckor, nyugszik 16 óra 11 perckor.

Folytatódik a téli „nyár"

Ma változóan felhős időre számíthatunk, valószínűleg eső nélkül. A déli, délnyugati szél csak kissé élénkül meg. A legmagasabb hőmérséklet 5 és 10 fok körül alakul. A Duna Budapestnél 330 centiméter, a vize 3,4 fokos.

(MTI)

Helybenhagyták a megrovást

Nem az ügy, Végvári lett szakállas

A rendszerváltás azért nem csak az ő érdeme

Azért bizonyos *újdonságokról* is beszámolhatunk a már mindenki által kitűnően ismert *Végvári-perrel* kapcsolatban. A *Legfelsőbb Bíróság* fellebbezési tárgyalására tegnap a nyugalmazott rendőr őrnagy *szakállasan* jelent meg. Kérdésünkre elmondta, hogy nem ellenségeinek megtévesztése végett növesztett szakállt: *talán így divatosabb.*

Miután *dr. Kaposvári Bertalan* hadbíró ezredes, a büntetőtanács elnöke megnyitotta a tárgyalást, Végvári József arra kért engedélyt, hogy a tárgyalás idején *fényképeket* készíthessen. A vádlott kérése, kissé megdöbbentette még a nagy tapasztalattal rendelkező bírákat is, nemhogy a hallgatóságot.

Az „indítványt" nem követte tanácskozás. A hadbíró ezredes egy személyben döntött:

— Arra a világon egyetlen bíróságon sincs lehetőség, hogy a vádlott a tárgyalás közben fotózzon. A fényképezést *nem engedélyezem* — zárta le a témát a hadbíró.

Végvári József főszereplése ezzel még nem zárult le. Néhány sokszorosítással készült *plakátot* adott át a bíróságnak, azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket és az ehhez hasonló förmedvényeket a kora reggeli órákban rakasztották ki a lakása közelében lévő házfalakra.

A tárgyalási szünetben diszkréten megmutatta Végvári József a plakátokat: gyerekesen primitív szöveget olvastam az őrnagyot ábrázoló grafikák alatt, felett és között. Valamennyi papíron ez a megszólítás olvasható: „*Cirkuszos Jóska*".

— Talán sejti, hogy kitől származhatnak ezek?

— *Pontosan tudom.* Egy volt tábornok veje a szerző. Ő volt az, aki a zűrös napokban vidékre „mentett" egy bőröndnyi titkos iratot. Nyilvánvalóan arra számít, hogy majd egyszer értékesíti a sokat tudó és bizonyító anyagokat.

A *legfőbb ügyész* képviselője röviden ismertette álláspontját, miszerint Végvári József, mint az *állambiztonság* tisztje, szolgálatban megszegte a kötelességét, amikor illetékteleneket csempészett be a *Cég* központjába, s ott szigorúan titkos anyagokat filmeztek le. Ezzel párhuzamosan elkövette az *államtitoksértést* is. Az ügyész indítványozta, hogy a bíróság ítélje a vádlottat felfüggesztett *szabadságvesztésre* és mellékbüntetésként *fokozza le.*

A hosszan tartó védelmi fejtegetés szerint a vádlott *végszükségben* hozta nyilvánosságra *a III III-as ügyosztálynál* folyó *alkotmányellenes* tevékenységet. Akkor csak így cselekedhetett, mert különben a titkok elárulása az életébe került volna. A védelem szerint Végvári őrnagy *indította el* valójában a *rendszerváltást.* Neki köszönhető a belső biztonsági szolgálat feloszlatása is. Végvári őrnagy nem követett el bűncselekményeket, tehát még formálisan sem lehet a bűnösségét megállapítani.

A védelem hangsúlyozta, hogy nem ért egyet az igazságügyi ideg- és elmeorvosszakértőknek azzal a megállapításával, hogy Végvári József *súlyos fokban korlátozott* személyiségszerkezetű. *Dr. Róth Miklós* ügyvéd állításának alátámasztására ismét megemlítette *dr. Császár Gyula* privát szakvéleményét, amelyben kifejti, hogy Végvári József megítélésében *tévednek* az orvosszakértők.

Végül is a Legfelsőbb Bíróság *helybenhagyta* az első fokon ítélkező *Budapesti Katonai Bíróság* döntését. A büntetőeljárást megszüntette és Végvári Józsefet *megrovásban* részesítette. A legmagasabb bírói fórum emlékeztetett arra, hogy a rendszerváltás nem Végvári József érdeme.

A határozatba nem nyugodott bele sem a védő, sem a vádlott, bár újabb fellebbezési lehetőség már nincs.

Schmidt Attila

Pizza a Halló helyén

Tegnap a Kínai Császári Palota étteremben, Budapesten a Hemingway Holding Ag. és az Orient Rt. vezetői ismertették szándékukat a magyarországi Pizza Hut *éttermi hálózat* kiépítéséről. Mint elmondták, 18 millió dollárt kívánnak a 61 országban működő családias éttermek és gyorsbüfék hálózatának kialakítására fordítani. Mindehhez *helyi alapanyag-beszállítókat* vonnak be a hús-, a tej-, a konzerv- és a baromfiiparból. *Garancia* számukra az a paradicsomsűrítmény, amelyet eddig is Magyarországon vettek a hálózat éttermei számára.

A Hemingway Holding Ag. ügyvezető igazgatója szerint olyan éttermi hálózatról van szó, amelyet igénybe vehetnek — még a mai körülmények között is — a *hazai átlagból* élő családok. Összesen 15 üzletet akarnak létrehozni és több expresszegységet, áruházakban, olyan városokban, mint például Szeged, Debrecen, Győr, Miskolc. Remélik, hogy tevékenységük vállalkozókat és külföldi befektetőket is serkent.

Az első gyorséttermet a Nagykörút és a Király utca sarkán, a jelenlegi kis Halló helyén kívánják megnyitni, a másodikat a Keleti pályaudvar környékén, a harmadikat a József körúton.

I. v.

A januári tavasz megzavarta a természetet is és a korai virágok közül jó néhány szirmot bontott a Mecsek déli, napsütötte, szélvédett lankáin. A hét végi kirándulók hóvirágcsokrot köthettek és megcsodálhatták a kankalin sárga virágát, valamint az üdezöld illatos hunyort

MTI Fotó — Kálmándy Ferenc felvétele

Nem tudják kiszámítani a vámokat

Késik a Merkur az új autókkal

A vártnál csak később kezdődhet meg az új kocsik kiadása a Merkurnál, mert még mindig *nem sikerült* megállapítani a Kelet-Európából importált személyautók *fogyasztói árát.*

Korábban úgy tervezték, hogy január 10-e után, amikor befejeződik a leltár, ismét megkezdik a gépkocsik értékesítését. Ma már biztos, hogy erre csak később, várhatóan *január 21-e után kerülhet sor.* A Merkur ugyanis kelet-európai partnereivel már megállapodott az importárakban, ugyanakkor még mindig nem tudni, hogy milyen *vámtételek* terhelik majd ezeket a gépkocsikat, s így a fogyasztói ár megállapítása továbbra is késik. A vállalat természetesen *a nyilvántartott előjegyzéseket továbbra is érvényben lévőnek tekinti,* és amint a gépkocsik új ára megállapítható lesz, haladéktalanul megkezdik a gépkocsik forgalmazását.

(MTI)

Influenza nincs, de...

Magyarországon sehol sem észleltek influenzajárványt, influenzavírust egyetlen beteg vizsgálati anyagából sem mutattak ki az őszi—téli időszakban. Ugyanakkor gyakori a heveny, a lázas felsőlégúti megbetegedés, mondotta *dr. Straub Ilona*, az Országos Közegészségügyi Intézet járványügyi osztályának vezető főorvosa.

Nem tapasztaltak, s nem jelentettek ez idáig influenzajárványt a világ, ezen belül Európa országaiban sem. Az esetlegesen *mégis* előforduló influenza-, illetve az egyéb vírusok által okozott felsőlégúti fertőzések *megelőzésével* kapcsolatban a *C-vitamin* szerepét emelte ki, vagyis azt, hogy lássuk el szervezetünket minél több C-vitaminnal. Felhívta továbbá a figyelmet az időjárásnak megfelelő *öltözködésre*, valamint arra, hogy lehetőleg *kerüljük a zsúfolt helyeket*, illetve minél kevesebbet tartózkodjunk ott.

(MTI)

Drágul az izraeli repülőjegy

A Malév tájékoztatja Tel-Avivba utazó utasait, hogy a biztosítási díjak mintegy *tízszeres* emelkedése miatt várhatóan a közeljövőben kénytelen lesz a növekvő költségeket az *utasokra áthárítani.* Az áremelkedés a már korábban megváltott jegyekre is vonatkozik, ezért a Malév kéri az Izraelbe utazókat, hogy indulás előtt mindenképpen érdeklődjenek a légitársaság jegyirodáiban.

(MTI)

Váci rablás

Kedden délelőtt 10 óra körül két ismeretlen személy *kirabolta a váci takarékszövetkezetet*, a tettesek 380 000 forintos zsákmánnyal távoztak. Egyikük fegyvernek látszó eszközzel, másikuk pedig gázsprayjel fenyegette meg a pénztárost.

Hajléktalan hajlék

Tatabányán az önkormányzat és a Családsegítő Központ együtt próbál segíteni a *hajléktalanokon:* a helyi bányavállalat megüresedett *munkásszállójában* alakítottak ki ideiglenes otthonokat részükre.

A 13 szobába 27 hajléktalan költözött be — nyugdíjasok, volt állami gondozottak és *gyesen, gyeden lévő kismamák.* Az első felmérés szerint több mint *félszáz hajléktalan él a városban.* Az önkormányzat és a Családsegítő Központ ideiglenesnek tartja ezt a megoldást, s keresik annak lehetőségét, hogy nagyobb, önálló épületet rendezhessenek be a rászorulóknak.

Obsitos karácsonyfák

A Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat kéri a lakosságot, hogy a fenyőfákat Budapest közterületi rendjének megóvása érdekében ne dobálják szét, helyezzék a kikészített *szeméttároló edények mellé.*

Pavarotti a Sportcsarnokban

Jegyek 500—2500 forintig

Ismét *Budapestre* látogat a világhírű modenai születésű tenor, *Luciano Pavarotti.* Májusi koncertjének szervezője és előkészítője *Sergio Failoni* özvegye és az *Amerikában* élő *Rudas Tibor* színházi ügynöksége volt.

A *Budapest sportcsarnok*beli hangversenyére *Peter Rieger* koncertirodáján keresztül már több ezer jegy elkelt *Németországban*, sőt *Angliában* is.

Budapesten mától — előjegyzésre — árulják a jegyeket, 500-tól 2500 forint közötti áron. Az érdeklődő zenerajongók az 1327-914 és az 1119-017-es telefonszámon jelentkezhetnek. A *Magyar Televízió* nem kapta meg a közvetítés jogát, mint a tegnap tartott sajtótájékoztatón a *Magyar Állami Operaházban* hallottuk.

Pavarotti *Andrea Griminelli* olasz fuvolaművésszel együtt *Leone Magiera* karmester társaságában lép a pódiumra. Műsorán *Donizetti-, Puccini-* és *Verdi*áriák, valamint nápolyi dalok szerepelnek. Mint hallottuk, a művész fellépti díját *Magyarországon* hagyja, és *Rudas Tibor* szerint befekteti.

Hogy mibe, arról nem szól a fáma. Arról viszont igen, hogy a művész nálunk ünnepli pályafutásának 30. évfordulóját, innen *Manchesterbe* utazik, majd egy kéthetes turnéra *Ausztráliába.*

V. A.

Üzemi baleset Felsőcsatáron

Szétrobbant egy őrlőmalom

Súlyos munkahelyi baleset történt hétfőn, a Vas megyei Felsőcsatár talkumbányájában — tájékoztatta az MTI munkatársát kedden *Joó Imre* őrnagy, a szombathelyi Városi Rendőrkapitányság bűnügyi osztályának vezetője.

A bányában munka közben *szétrobbant egy őrlőmalom*, melynek repeszdarabjai életveszélyesen megsebesítették *Emberger Mihály* felsőcsatári lakost, a bánya dolgozóját. Mint *dr. Széll Kálmán*, a szombathelyi Markusovszky Kórház intenzív osztályának vezetője elmondta, a repeszdarabok a sérült fejét érték és állapota — az időközben elvégzett műtét ellenére — súlyos, életveszélyes.

A rendőrség az üzemi baleset vizsgálatát az Országos Bányaműszaki Felügyelőség szakértőinek bevonásával folytatja.

(MTI)

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő: DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek: SZALAY ANTAL, TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség: Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810 Telefax: 1-222-415 Postacím: 1964 Budapest

Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat 1964 Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810

Levélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ, a Népszava Kiadó Vállalat megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető: LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás: Szikra Lapnyomda

Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: BARABÁS PÉTER
Segédszerkesztő: TÓTH JENŐ
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: BABAY GÉZA

FÁRADT?
FESZÜLT?
IDEGES?

Tanuljon meg lazítani a kötetben található szenzációs RELAXÁCIÓS MÓDSZEREKKEL

A kötetet kiadta: ÚJ NAP KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ

Megvásárolható: a Flóra Bt. központjában Bp. II., Orló u. 18. alatt.,

továbbá a Skála Budapest, Skála Metró Áruház könyv- és hanglemezosztályán, a Felszabadulás téri és a Nyugati pályaudvari aluljáróban, valamint a Móricz Zsigmond körtéren, a Flóra Bt. árusainál.

Vidéken: Pécsen, Zalaegerszegen, Kecskeméten a Flóra Bt. árusainál és a Székesfehérvári Áruházban.

BENNÜNK HOLNAP IS BIZTOS LEHET!

ÁB ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ RT.

Erkölcstelenül

Tudunk még szégyenkezni? Szemünket lesütni képesek vagyunk-e? Hát arcunk pirul-e még, ha valakit rajtakapunk, ha rajtakap valaki bennünket?

(3. oldal)

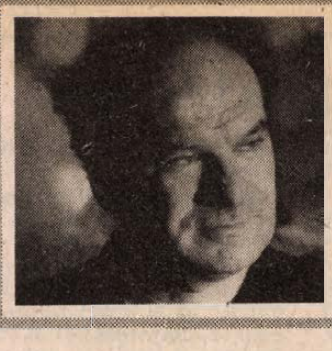

FELLEGI ÁDÁM:

A legnagyobb gondot az okozza, hogy a kultúra illegalitásba vonul a tőke elől.

(6. oldal)

Munkaerőpiac — állásbörze

(9. oldal)

CSÜTÖRTÖK, 1991. JANUÁR 10. ■ 119. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

Világméretű ökológiai katasztrófa fenyeget

Lángtenger az olajtenger helyén?

Öböl-kudarc Genfben – Baker és Aziz több órán át tárgyalt Pucsterv Huszein ellen

Irak kezében van a megoldás kulcsa. Lényegében ez derült ki az amerikai külügyminiszter genfi sajtóértekezletén, amikor az iraki diplomácia vezetőjével folytatott többórás eszmecseréjéről nyilatkozott. Vagyis hiábavalónak bizonyult „az utolsó lehetőség találkozója", James Baker és Tárik Aziz nem tudott kompromisszumra jutni. Ha hinni lehet a híreknek, talán az „utolsó utáni" lehetőség találkozója következik majd, miközben még mindig teljesen nyitott kérdés: lesz-e háború az Öbölben?

EXKLUZÍV

Az Öböl-válsággal és az esetlegesen kirobbanó háborúval kapcsolatban a legkülönbözőbb társadalmi, politikai és gazdasági utóhatásokat elemezgetjük, ám egy rendkívül fontos kérdésről alig esik szó. A környezetkárosodásról és annak valóban beláthatatlan következményeiről. A téma egyik legismertebb angol szakértőjét, *dr. John Coxot* telefonon kérdeztük Londonban az Öböl-háború nyomán fenyegető ökológiai katasztrófáról.

— Jól ismerem a térséget, több évet töltöttem el Kuvaitban az egyik legnagyobb olajtársaság tanácsadójaként. Így nem csak a következményekkel tudok számolni, hanem meglehetősen jó a helyismeretem is. Szinte a szemem előtt látom, amint *az ország homoktestét behálózzák az olaj- és földgázvezetékek.*

Ha háború lesz, a környezetvédelem szempontjából mi a legnagyobb veszély?

— Legjobb tudomásom szerint Kuvaitban *300—400 kisebb-nagyobb olajmezőt és kutat alákaknáztak* az irakiak. Megvan minden *valószínűsége* annak, hogy végső elszántságukban, ha nem látnak más kiutat, *felrobbantják* a kutakat, ez pedig egyet jelent a tragédiával. Képzelje el, hozzávetőlegesen *egy éven keresztül a szó szoros értelmében lángokban állna az ország!* Nemcsak az én számításaim mutatják, hogy napi 2,5—3 millió barrel nyersolaj égne el, s havonta legalább félmillió tonna füst, korom kerülne a levegőbe.

Milyen mértékben szennyeződne a térség környezete?

(Folytatás a 2. oldalon)

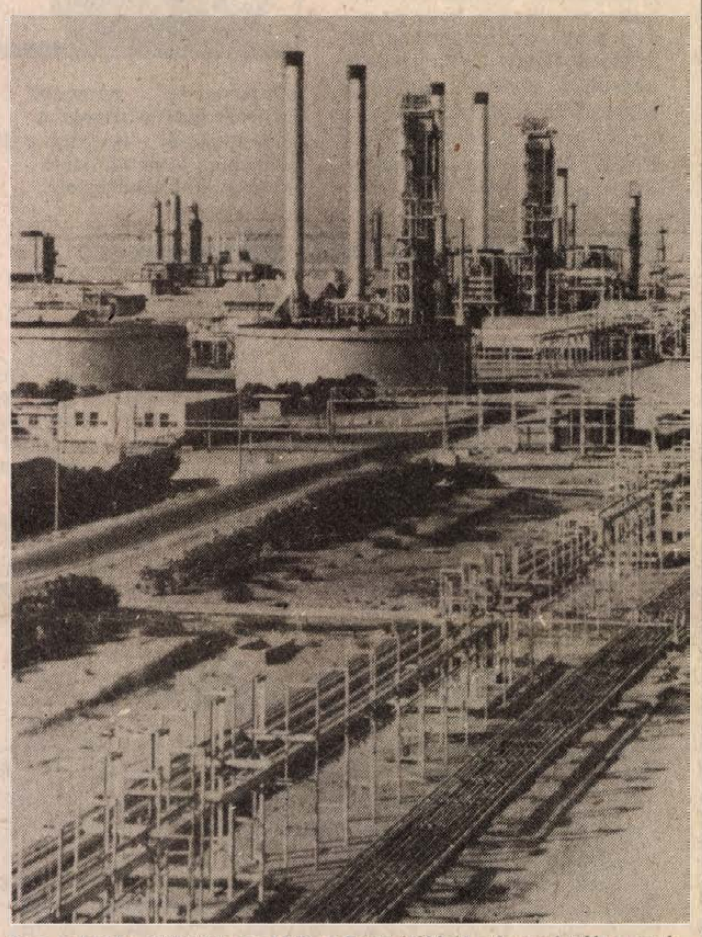

Kép a békés időkből: ezekből a finomítókból szivattyúzták a tankhajókba az olajat Kuvait kikötőjében

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Repülünk

Az vesse rám az első kőkeményre száradt adófizetési kenyérhajat, akinek a Külügyminisztérium különrepülőgépvásárlási szándékáról nem az ántivilág vicce jut eszébe. — Annak idején — az adoma szerint — Kovács és Varga a kommunizmus előnyeiről vitatkozott. A hitetlenkedő Vargát Kovács a következő érvvel igyekszik meggyőzni: milyen jó lesz itt, ha ott áll majd mindenki háza előtt a magánrepülőgépe. Varga azonban kétkedve kérdezi, ugyan, minek kellene neki magánrepülőgép, amikor még gyufát sem lehet kapni. Kovács erre kivágja a végső adut: — Ha itt, Szombathelyen, meghallod, hogy Békéscsabán van gyufa, hát fogod magad és odarepülsz.

Lehet, hogy hasonló megfontolások vezérlik a Külügyminisztériumot akkor, amikor az új különgép vásárlásánál döntő szempontnak tartja, hogy azzal leszállás nélkül át lehet repülni az óceánt, míg a rendelkezésre álló, korszerűtlen gépek repülési távolsága sokkal kisebb?

Hát igen. Az ország növekvő adósságállományát, a működésképtelen gazdaságot tekintve bizony nem kétséges egy nagy távolságokra eljutni képes repülőgép előnye. Mert ha a kormány egyik tagja meghallja, hogy odaát, az óceán túlpartján esetleg még van pénz, amit kölcsön lehet venni, hát sitty-sutty, fogja magát és odarepül.

Az adófizetők pénzén vásárolt repülőgépen.

Bevetésre kész a Baltikumban a szovjet hadsereg

Rendkívül feszültté vált a helyzet Litvániában és Lettországban azt követően, hogy a szovjet hadsereg ejtőernyősei erődemonstrációba kezdtek a két köztársaság fővárosának utcáin.

Vilniusban szerdán *páncélozott harcjárművek jelentek meg a város több pontján,* főként a köztársasági tv épületénél és a sajtóháznál. *Vytautas Landsbergis* litván parlamenti elnök a törvényhozás épületének ablakából elmondott beszédében *nyugalomra* szólította fel a litvánokat, a köztársasági rádióban sugárzott felhívásokban pedig arra kérték az embereket, hogy *menjenek a parlament épülete elé, megvédeni a törvényhozást a deszantosok esetleges akcióitól.*

A litvániai feszültség fokozódása miatt *Vlagyiszlav Acsalov vezérezredes, a szovjet védelmi miniszter helyettese Litvániába utazott* — jelentette szerdán a *Krasznaja Zvezda,* a szovjet hadsereg lapja.

(„Élő, egyenes" tudósításunk Litvániából lapunk 3. oldalán.)

Perthi telefonjelentésünk

Egerszegi is világbajnok!

Arany-ezüst puszi. Szabó Tünde gratulál Egerszegi Krisztinának

Nem lehet megunni! Mármint az örömöt és a sikert. És szerencsére nekünk, magyaroknak most itt, Perthben mind a kettőből jut bőven. Veregetik a vállunkat, de azt sehogyan sem értik, hogy annak a pici országnak a szülöttei hogyan képesek ekkora sikereket elérni egy ilyen jelentős sportágban, mint az úszás. Pedig nincs ebben semmi ördöngösség. „Csupán" edzeni kell. De azt sokat, és ami még fontosabb, okosan! Így tehát Egerszegi, „Egérke" megszerezte a harmadik magyar világbajnoki aranyat is!

(Folytatás a 11. oldalon)

Változások két minisztérium élén

Esélyes távozók: Győriványi Sándor, Nagy Ferenc József

Esélyes utódok: Kiss Gyula, Gergácz Elemér

Antall József miniszterelnök, ígéretéhez híven, folytatja a kormány átalakítását. Hírek szerint a legújabb változásokat a jövő hétfőn jelenti be. Mint azt már többször megírtuk, a munkaügyi és a földművelésügyi tárca élén

(Folytatás a 4. oldalon)

Februárban újabb benzináremelés?

Blokádról szó sem lehet, de összeomolhat a közlekedés

Taxisok: keressék meg a felelőst! – Szakszervezet: a munkáltatókkal közösen lépjünk föl!

Naponta mintegy 5700 tonna benzint vásárolnak az autósok, ami jóval több, mint a tavaly ilyenkori forgalom. Az ellátás azonban zavartalan lesz — ígéri Antal Lajos, az OKGT kereskedelmi igazgatója A Kőolajipari Tröszt 30 napos tartalékkal rendelkezik motorbenzinből és kőolajból is. Amire a korábbi hónapokban sohasem volt példa: a százhalombattai tárolók megteltek. Mindez elsősorban a benzinár liberalizációjának köszönhető.

Az árliberalizáció nyomán egyébként a hazánkban forgalmazó külföldi cégek a világpiaci ármozgást is rugalmasan követhetik. Ezért a jövőben — elvileg — lehetséges a benzinár csökkenése. Ezzel némileg ellentétesek a hírek, amelyek a jövő heti 7-9 forintos benzinárdrágulásról és a február közepén várható további áremelésről szólnak. Összeállításunkban ez utóbbiról kértünk véleményt azoktól, akik — az Érdekegyeztető Tanács érdekeltjei lévén — annak idején megállapodtak a kormánnyal a benzinadó struktúrájában.

Horváth Pál, a taxisblokád után alakult Fuvarozók Országos Demokratikus Szövetségének elnöke elképedt az esetleges februári, újabb benzináremelés hírének hallatán.

— Egyszerűen *nevetségesnek* tartom, hogy — információink szerint — a világpiacon *sehol sem érik el az olajárak a 29 dollárt, mi pedig jelenleg is ezzel számolunk,* s esély van a további áremelésre — jelentette ki Horváth Pál. — Szeretném tudni, mely szerv melyik üzletkötője vásárolt ilyen drágán, amikor az olajbeszerzések terén a rutinos cégekhez képest nyilván kezdő Nawa Rt. 22—23 dollárért szert tudott tenni kőolajra. Úgy vélem, *annak kellene megfizetnie a különbözetet,* aki ezt megvette, nem az államnak, s nem a fogyasztóknak, Olyan benzinárat tartunk elfogadhatónak, amely 52 forintnál nem magasabb. Ehhez persze, az kellene, hogy ne 33 forint legyen az árban a fogyasztási adó, hanem 22. Annyi, *amennyiben az Érdekegyeztető Tanács ülésén megállapodtunk.*

— *Ha a benzint 52 forintnál mégis drágábban adják, s februárban — a liberalizáció miatti mozgás következtében — az ár tovább emelkedik, mit tesznek? Ismét blokád lesz?*

— *Nem, blokádról szó sem* lehet. Ilyet még egyszer nem szabad csinálni. Az érdekegyeztetésnek a tárgyaló asztal mellett, jogi úton kell történnie.

— *Milyen lépéseket terveznek?*

(Folytatás a 4. oldalon)

Zátonyra futottak a genfi tárgyalások

(Folytatás az 1. oldalról)

— Éppen arról van szó, hogy *nem kizárólag a térséget szennyezné*, hanem az időjárási hatások miatt negyedév alatt *egymilliárd ember lakókörzetét érné károsodás.* S háromhavonta további egymilliárddal *növekedne* ez a szám. Vagyis fokozatosan az *egész Föld* valamilyen formában károsodna. A légszennyezés mellett természetesen a vizek, az óceán is hatalmas mennyiségű mérgező anyagot kapna, s így nagymértékben elpusztulna az élővilág. A monszunszelek miatt nagy valószínűséggel az *indiai kontinensre* várna az egyik legnagyobb csapás, a kontinens fölött *kilyukadhat az ózonpajzs.* De szólni kell az éghajlati változásokról is, mert a folyamatos égés miatt *több fokkal* (akár tízzel is) emelkedhet a környezet hőmérséklete, ami több millió embert érint közvetlenül — károsan.

Európát mekkora veszély fenyegeti?

— A légmozgásokat figyelembe véve az első hónapokban *Ázsia* az elsődleges „cél pont", Európa kisebb dózist kapna. De évtizedekkel később minden káros hatás éreztetné hatását.

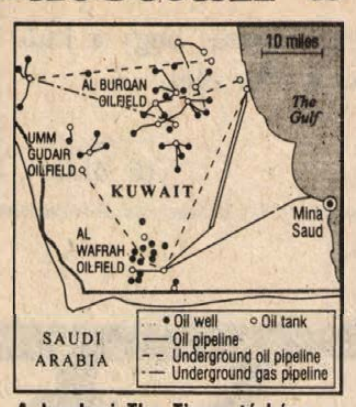

A londoni The Times térképe a környezetet veszélyeztető helyekről: fekete pont – olajkút; fehér kör – olajtartály; folyamatos vonal – olajvezeték; szaggatott vonal – föld alatti olajvezeték; pont és vonal – föld alatti gázvezeték

Fel lehet készülni a tűzoltásra?

— Az Öböl térségében már most *ott vannak a világ legjobb olajtűz-oltói.* A szakmában világmárka a 75 éves texasi *Red Adair* neve. De ő is úgy nyilatkozott, hogy ekkora tűz esetén *minimum egyévi megfeszített és igen veszélyes munkára* lenne szükségük. Ez egyértelműen azt jelenti, hogy az igazi tűzoltás a politikusokra hárul: a háború elkerülésével lehet az igazi világégést „elfojtani".

(szerdahelyi)

Többórás megbeszélés – hiába

Szerdán röviddel délelőtt 11 óra után a genfi Intercontinental Szállóban megkezdődött *James Baker amerikai és Tárik Aziz iraki külügyminiszter találkozója.* Az Öböl-válságról folytatott, „az utolsó lehetőség találkozója" néven jegyzett megbeszélés zárt ajtók mögött folyt. A két külügyminiszter hét szakértő és két-két tolmács társaságában vett részt a megbeszélésen.

A kisméretű teremben a két küldöttség téglalap alakú asztal két oldalán foglalt helyet. A két miniszter a kamerák kedvéért *rövid kézfogással* köszöntötte egymást.

Az amerikai küldöttségben James Baker mellett helyet foglalt Robert Kimmitt, a politikai ügyekért felelős külügyi államtitkár, John Kelly, a közép-keleti politikáért felelős külügyminiszter-helyettes, valamint több más szakértő. A szakértők között van Howard Graves tábornok, a vezérkari főnök helyettese.

Az iraki küldöttségben nincs katonai szakértő. Tárik Aziz külügyminisztert egyebek között elkísérte a tárgyalásra Nizar Hamdun külügyminiszter-helyettes, továbbá több más vezető iraki szakértő.

Az újságírók röviddel negyed kettő után úgy vették észre, hogy James Baker amerikai külügyminiszter elhagyta a tárgyalótermet. Az első forduló több mint két és fél óráig tartott.

Délután fél három után újították fel James Baker és Tárik Aziz megbeszéléseit. A két küldöttségvezető a szünetben nem volt hajlandó nyilatkozni az újságíróknak. Az egyetlen kommentár, amelyet Tárik Aziztól kaphattak arra a kérdésre, hogy jónak tartja-e a megbeszélések kezdetét, a válasz mindössze annyi volt: — Insallah! Ezt az ismert arab kifejezést sokféleképpen lehet fordítani, úgy is, hogy „Ha Isten akarja", de úgy is, hogy „Isten tudja!"

Váratlan vendégek

Ismeretessé vált, hogy az ebédszünetben *James Baker* telefonon haladéktalanul kapcsolatba lépett *George Bush* elnökkel, és beszámolt neki a tárgyalások első fordulójáról. *Amerikai közlések szerint a külügyminiszter „jelentőségteljesnek" tartotta a megbeszéléseken* elhangzottakat.

Délután 5 órakor újabb szünetet rendeltek el James Baker és Tárik Aziz találkozóján.

Közben délután meglepetésszerűen a svájci városba érkezett Algéria külügyminisztere, *Szid-Ahmed Gezali.* Mitterrand francia elnök korábban *Sadli Bendzsedid* algériai elnökkel folytatott párizsi megbeszélésein felvetette egy közös francia—algériai közvetítés lehetőségét.

A sajtóközpontban ugyancsak közölték, hogy *Genfbe érkezett a Palesztinai Felszabadítási Szervezet különmegbízottja is.* A különmegbízott azonnal az Intercontinental Szállóba ment, hogy találkozzék *Tárik Aziz* külügyminiszterrel.

Röviddel este 7 óra előtt véget ért James Baker és Tárik Aziz találkozója.

Baker Irakot vádolja

Nem jött létre semmiféle megállapodás James Baker és Tárik Aziz genfi találkozóján. A több mint hat és fél óra hosszat tartó megbeszélés után Baker kijelentette: *Irak részéről semmiféle rugalmasságot sem tapasztalt, és tárgyalópartnere semmi jelét sem adta annak, hogy országa hajlandó lenne kivonulni Kuvait területéről. Tárik Aziz — Baker közlése szerint — még George Bush amerikai elnök Szaddám Huszeinhez intézett üzenetét sem vette át, „bár gondosan elolvasta" azt.*

Az amerikai külügyminiszter kijelentette: *még mindig reméli,* hogy sikerül békés és politikai megoldást találni az Öböl-válságra. Hangsúlyozta: lehetőség nyílik arra, hogy *Javier Pérez de Cuéllar ENSZ-főtitkár jószolgálatait igénybe vegyék,* de nem zárta ki azt a lehetőséget sem, hogy *más országok,* így például az Európai Közösség tagjai vagy az arab államok járjanak közben Iraknál a békés rendezés érdekében.

Baker megismételte: *nem tárgyalni, hanem eszmét cserélni jött Genfbe.* A tárgyalás lehetőségét eleve kizárja az, hogy *a Biztonsági Tanács érvényes határozatán nem lehet változtatni.* Az amerikai külügyminiszter ezúttal is *elutasította,* hogy összekapcsolják a kuvaiti válság rendezését a Közel-Kelet más problémáival, így mindenekelőtt *a palesztin—izraeli probléma rendezésével,* mert ez — mint mondotta —, *az agresszor megjutalmazását jelentené.* Közölte: Tárik Aziz „közvetetten" utalt egy ilyen lehetőségre, *az Egyesült Államok azonban nem hajlandó a két kérdés összekapcsolására, és hasonló álláspontra helyezkedik az Irak elleni koalíció többi tagja is.*

Baker nem volt hajlandó nyilatkozni arról, hogy mi történne akkor, ha Irak *január 15-ig nem tenne eleget* a Biztonsági Tanács határozatának. Kizárta azt a lehetőséget, hogy a Tanács esetleg újból foglalkozzék a kérdéssel, de *óvatos választ* adott arra, mi történne abban az esetben, ha Irak záros határidőt vállalva megkezdené a csapatkivonást Kuvait területéről. Kijelentette, *ha Irak eleget tesz a Tanács határozatának, az Egyesült Államok kész biztosítékokat adni, hogy nem intéz ellene támadást, és hasonló biztosítékokat adna a koalíció többi tagja is.*

Van remény?

Az Egyesült Államok *nem kíván tartósan csapatokat állomásoztatni* az Öböl térségében — mondotta egyebek között James Baker.

Az amerikai külügyminiszter *kizárta annak lehetőségét, hogy január 12-én Bagdadba utazzék,* sőt közölte, ezen a napon — Irak hozzájárulásával — távozik Bagdadból a még ott levő amerikai diplomáciai személyzet is. Ugyancsak közölte, hogy az Egyesült Államok *egyelőre nem kérte koalíciós partnereitől a katonai erő alkalmazását, a döntésekre azonban esetleg később kerülhet sor.* Aláhúzta: nem fenyegetni kívánta Irakot, hanem rámutatott annak a veszélyére, hogy az eddigi hibás számításaihoz hasonlóan *Baydad most is alábecsüli* a koalíció eltökéltségét. A 28 államból álló koalíció kész végrehajtani az ENSZ Biztonsági Tanácsának „ünnepélyes és érvényes" határozatait — hangoztatta Baker.

Az amerikai külügyminiszter végül figyelmeztetett: az idő rendkívül gyorsan múlik, így Iraknak azonnal meg kell hoznia döntését. „Még mindig az a meggyőződésem, hogy *a konfrontációt el lehet kerülni,* s az út továbbra is nyitva áll a békés és politikai rendezés előtt" — hangoztatta a találkozót követő sajtókonferenciáján James Baker.

Könyörtelenül peregnek a Bush–Szaddám-homokóra finom szemcsei – így látja a The Economist karikaturistája – a háború kirobbanása felé.

Puccskísérlet Hussein ellen?

Amerikai lapértesülés szerint Bagdadban Szaddám Huszein elleni katonai összeesküvést lepleztek le.

A *The Washington Times* egy bagdadi, magát meg nem nevező diplomatára hivatkozva szerdán azt közölte, hogy az utóbbi három napban leplezték le az *elnök eltávolítására irányuló összeesküvést,* amelynek nyomán *10 katonát letartóztattak.* A *TASZSZ* hírügynökség által ismertetett lapértesülés szerint annyit tudni csak, hogy a *lázadók élén egy magas rangú, Szultan nevű tiszt állt.*

A The Washington Times szerint az államcsínykísérlet az Öböl-válság kezdete óta a Huszeinhez intézett *legkomolyabb* kihívás.

AZ ERŐVISZONYOK

Az Öböl térségében tartózkodó amerikai csapatok létszáma jelenleg 360 ezer, és január végére várhatóan eléri a 430 ezret. Az amerikaiakkal szövetséges csapatok létszáma eléri a 245 ezret. Így összesen 605 ezer katona sorakozik fel jelenleg Irakkal szemben.

Irak az utóbbi hetekben 10 ezer fővel növelte az ország déli részén és Kuvaitban állomásozó csapatainak létszámát, amely jelenleg összesen 540 ezer fő. A térségben állomásozó iraki erők négyezer tankkal, 2700 páncélozott szállító harcjárművel és háromezer tüzérségi eszközzel rendelkeznek.

Az amerikai csapatok az alábbi eszközökkel rendelkeznek: A Wisconsin nevű hadihajó az Öbölben, a Missouri nevű pedig az Arab-tenger északi medencéjében, míg a repülőgéphordozók közül a Midway az Öbölben, a Saratoga a Vörös-tengeren, a John Kennedy pedig a Földközi-tengeren tartózkodik. Úton vannak a térségbe a Theodore Roosevelt és a Ranger nevű repülőgép-anyahajó, mintegy húsz kisebb hajó kíséretében.

A légierőnek jelenleg mintegy ezer, a hónap végétől több mint 1300 vadászgépe és bombázója lesz a térségben. Ezenkívül Szaúd-Arábiában 1500 harci helikopter vár bevetésre.

Az amerikai szárazföldi erőknek több mint ezer tankjuk és kétezer páncélozott szállító harcjárművük van.

Elutazott a magyar előkészítő csoport

Szerdán elutazott Szaúd-Arábiába az az előkészítő csoport, amelyik a magyar egészségügyi szakembereknek az Öböl térségébe történő utazását készíti elő — tájékoztatta az *MTI* munkatársát *Keleti György ezredes,* a HM szóvivője. A Honvédelmi Minisztérium, illetve a Külügyminisztérium képviseletében kiutazott személyek feladata: *a szaúdi hatóságokkal egyeztetni a mintegy 35—40 egészségügyi szakember utazásának, illetve munkavégzésének feltételeit.* A csoport felhatalmazást kapott arra is, hogy a térségben tartózkodó brit katonai erők parancsnokságával is *megbeszéléseket folytasson* az egészségügyi kontingens várható feladatairól, ellátásáról, valamint munkakörülményeiről.

A Külügyminisztérium hétfőn felhívással fordult az Öböl térségében tartózkodó magyar állampolgárokhoz: aki még nincs kapcsolatban az ottani külképviseletekkel, haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot. *A legújabb fejleményekről Herman Jánostól,* a Külügyminisztérium szóvivőjétől érdeklődtünk.

— A hétfői adatok a tartós kiküldetésben a térség államaiban tartózkodókra vonatkoztak. Természetesen tudomásunk van arról, hogy sokan turistaként vagy rokonlátogatáson vannak az említett országokban, ám az ő számukat nem tudom megmondani.

A tartós kiküldöttekkel egyébként a nagykövetségek folyamatosan kapcsolatban vannak. Aki haza akart vagy akar jönni, ezt meg tudja tenni. Jelen pillanatban *fontosnak tartjuk, hogy pontos információink legyenek állampolgárainkról,* azért, hogy bármilyen helyzetváltozásra *azonnal* tudjunk reagálni.

ROBBANÁS

Hatalmas robbanás történt szerda délben egy szovjet harckocsiban, a csehországi Teplice közelében fekvő szovjet laktanyában. Tizenöt szovjet katona a helyszínen, további kettő a műtőasztalon halt meg, további három katona életveszélyes sérülésekkel van kórházban. Annak a három katonának a testét, akik a robbanás pillanatában a tankban ültek, egyszerűen nem lehet föllelni.

KGB-KIRENDELTSÉG

A szovjet titkosszolgálat, a KGB még ma is keletnémet földön tartja fenn legjelentősebb külföldi „kirendeltségét" — állítja legújabb számában a Stern hírmagazin.

AZ ÍGÉRET

Kaifu Tosiki japán miniszterelnök szerdán ígéretet kapott Ro Te Vu dél-koreai államfőtől, hogy Dél-Korea támogatja Japán Szovjetunióval szembeni területi igényét. Ennek az ígéretnek fejében viszont Dél-Korea számíthat arra, hogy Japán a Koreai-félsziget biztonságát és békéjét tartja szem előtt az Észak-Koreával januárban kezdődő tárgyalásokon.

BEVÁNDORLÁS

Szabad utat adtak a német tartományok a szovjet zsidók további bevándorlásának. A tartományi kormányfők szerdai bonni találkozóján elfogadott határozat értelmében a bevándorlókat a korábbiakhoz hasonló kvóták alapján fogadják be az egyes tartományok.

ÍTÉLET

Életfogytiglani büntetést szabtak ki a decemberben végbement argentínai puccskísérlet hét vezetőjére.

Damaszkuszi és kairói vélemény

Készültség – pánik nélkül

Érdeklődésünkre a *damaszkuszi* magyar nagykövetségen *Kaszper László* konzul elmondta, hogy a nagykövetség már a Külügyminisztérium felhívását megelőzve felvette a kapcsolatot a Szíriában tartózkodó magyar állampolgárokkal. Az országban összesen *117 magyar* tartózkodik, a Külügyminisztérium, az NGKM, különböző vállalatok kiküldöttjeként, valamint egyéni munkavállalók, egy ösztöndíjas és néhány turista. A nagykövetség *valamennyiük védelméről gondoskodik,* valamennyiük számára érkeztek Magyarországról *védelmi felszerelések.*

Kádár László nagykövet tájékoztatta a kolóniát a várható eseményekről. A kolónia tagjai maguk dönthetik el, haza akarnak-e térni a *január 13-i Malév-járattal,* amelyre a nagykövetség minden magyar állampolgárnak helyet biztosít. A légi úton való távozáson kívül megszervezték még a közúton és vízi úton való evakuálás lehetőségét is.

Szervezett evakuálásra egyelőre nincs szükség. Szíriában jó a közbiztonság és a közrend, a lakosság nem ellenséges a külföldiekkel szemben, és az áruellátás is jó. Így a nagykövetség csak *ajánlás* jelleggel vetette fel a távozás lehetőségét honfitársainknak. *Pereszlényi Zoltán* kairói nagykövetünktől megtudtuk, hogy bár Egyiptom nem szerepelt a Külügyminisztérium felhívásában, mert kívül esik egy esetleges iraki támadás hatósugarán, folyamatosan tartják a kapcsolatot állampolgárainkkal. A kint tartózkodó magyarok jól vannak, dolgoznak.

Bizonyos *megelőző intézkedéseket* tett a nagykövetség, élelmiszerből, vízből és gyógyszerből tartalékokat halmozott fel egy esetleges krízis esetére. A kolóniát rendszeresen tájékoztatják a történésekről és megpróbálják eloszlatni az esetleges aggályokat.

Izraelben minden működik

Csak legyintenek a dologra

— Megoszlanak a vélemények, méghozzá nagyjából fele-fele arányban — felelte *dr. Görög János,* hazánk tel-avivi nagykövete, amikor telefonon megkérdeztük, félnek-e az izraeliek attól, hogy országuk belekeveredik egy Irak elleni háborúba.

— Általános viszont az a vélemény — folytatta a nagykövet —, hogy *Izraelt túlságosan nagy veszély nem fenyegeti,* legfeljebb csak néhány rakéta becsapódásáról lehet szó. Általános vélemény az is, hogy Izraelnek ebben az esetben is *tartózkodnia kell* mindenféle túlzott reagálástól, méghozzá azért, nehogy kezére játsszon Szaddám Huszeinnek. Az iraki elnök ugyanis — mint közismert —, az Izrael elleni közös arab fellépés részeként szeretné feltüntetni akcióit.

De azért félnek Izraelben?

— Nem mondhatnám. Ez a nép annyira *megszokta* a fenyegetettséget, hogy a mostani helyzet nem jelent minőségileg újat számára. Nincsenek pánik-vásárlások, az emberek nem igyekeznek elrejtőzni, az ország külső képén nemigen venni észre változást. S ez a hozzáállás az itt-tartózkodó *magyar állampolgárokra is átragad.*

Az Izraelben tartózkodó magyar állampolgárok felől érdeklődtünk *Vári Jánostól,* a tel-avivi nagykövetség harmadtitkárától is.

— Elég jelentős részük diák, aki itt tanul valamelyik egyetemen. És hát most van a *vizsgaidőszak.* Nemigen akaródzik nekik most hazautazni, hiszen akkor nem vizsgázhatnak és elvész a félévük. Meg aztán rájuk is — akárcsak a többiekre, akik nem diákok — átragadt az izraeliek nyugalma. Mert azok egyáltalán nincsenek pánikban.

Tapasztalt valami változást az ország külső képében?

— Semmit. Minden működik. Egyébként az itteni magyaroknak az is biztonságérzetet ad, hogy tudják: ha akarnak, bármikor hazatérhetnek, vagy a Malévvel, vagy ha az leállítaná járatait, akkor az El-Allal, az izraeli légitársasággal. Ami pedig az ország külső képét illeti, a változás csak annyi, hogy eltűntek a turisták.

Szerencsére éppen Vári úr irodájában volt *Fodor Zsuzsa,* aki *diákként* tartózkodik Izraelben és tájékozódni ment a nagykövetségre. Így hát őt is megkérdezhettem, mi a benyomása a helyzetről.

— Az egyik téren nagy sátrat láttam, amelyben katonák nevetgélve gázálarcot osztogattak.

Ön is felpróbált egyet?

— Fölpróbáltam, de én sem vettem komolyan. Tudja, *az izraeliek csak legyintenek a dologra,* azt mondják, úgysem lesz itt semmi. Igaz, van olyan is, aki szigetelőszalaggal ragasztotta körbe ajtaját-ablakát, hogy ne mehessen be a gáz, de ez a kivétel.

Ön még marad?

— Igen, azt hiszem, most nem utazom haza. Egyrészt drága a repülőjegy, másrészt a tanulás is itt marasztal. *A háború idejét persze, szívesebben tölteném otthon, de hát honnan tudhatnám, mikor lesz?*

(kepecs)

Élő egyenesben: Vilnius

Csendes dráma a parlament előtt

EXKLUZÍV

Litvánia, Vilnius, 1990. január 9. Még kedden késő este tudtuk meg a litván parlamentben, hogy a Moszkva-szimpatizáns erők szerdán délután három órakor meg akarják ostromolni a parlamentet. Feltételezések szerint a civil ruhás tüntetők között katonák és belügyesek is lesznek. A hír több, mint megdöbbentő.

Szerda reggel: A litván napilapok részletesen közlik *Vytautas Landsbergis* államfő kedd éjjel mondott televíziós beszédét. Az elnök ebben azt kérte a vilniusiaktól, hogy délután mindenki jöjjön a parlament elé, védje meg a hazát. A tömeg már délelőtt gyülekezni kezd, tíz óra körül kettős rendőrkordon veszi körül a parlamentet. A rendőrök félórás posztolás után elvonulnak a térről.

Déli 12 óra: A vilniusi üzemek nagy részében félbeszakítják a munkát, az iskolákban befejezik az órákat.

Délután két óra: A parlament előtt már legalább 15 ezren várakoznak, litván zászlókkal, nemzetiszínű karszalagokkal. A Sajudis egyik vezetője hangosanbeszélőn közli a tömeggel, hogy értesüléseik szerint az orosz tüntetők délután négyre tették át a demonstráció időpontját. A litván televízió és rádió megkezdi helyszíni közvetítését a térről.

Két óra 30 perc: Ismét rendőrautók érkeznek, s a rendőrök a litván milicistákkal együtt a parlament épületébe vonulnak. A helyi vezetés úgy dönt, hogy az utcán elegendő a védelemre az emberkordon, amely egyre nő.

Két óra 45 perc: A téren már 30 ezren szoronganak, középen nagy teret hagynak szabadon az orosz ajkú tüntetők számára. Újabb hír érkezik, hogy még a délelőtt folyamán megpróbálták a szovjet belügyes csapatok elvágni a telefon-összeköttetést a kormányhivatalok felé, de a litván rendőrség megakadályozta az akciót. Összetűzésre nem került sor.

Három óra: A vilniusi repülőtérre 50 deszantossal a fedélzetén katonai repülőgép ereszkedik le. Az alakulat két teherautón ismeretlen irányba távozik. Hírek szerint a főváros északnyugati részén található szovjet laktanyák udvarán több mint 100 páncélos számára riadókészültséget rendelnek el — egyelőre a falakon belül.

Három óra 30 perc: Vytautas Landsbergis lép az ablakhoz, s rövid beszédében ismét fegyelmezett magatartásra kéri az immár 50 ezres emberláncot. Válasz gyanánt a vilniusiak először nemzeti himnuszukat, majd népdalokat énekelnek.

Három óra 45 perc: A téren váratlan mozgás támad, megérkeznek az orosz tüntetők. De ők is litván zászlókat lobogtatnak, litván feliratú táblákon követelik a népszavazást a köztársaság sorsáról és litvánul skandálják: Mondjon le Landsbergis! Az oroszok nincsenek többen, mint 200-an. Szinte elvesznek a tér közepén. A televízió egy percre a parlament belsejét mutatja, a termet, ahol az elnökség ülésezik abban a pillanatban is.

Négy óra: Néhány másodpercre szinte süket csend telepszik a parlament környékére, majd a Moszkva-szimpatizánsok már oroszul kezdenek mondókákba. A litvánok nyomban énekelni kezdenek, csak úgy harsog a dal a korai szürkületben. Énekelnek, énekelnek, énekelnek.

Az újságíró pedig csak ül a budapesti szerkesztőségi szobában, s azon imádkozik, hogy ne szakadjon meg a telefonvonal, mert „élő, egyenesben" Vilniusból az elnök tanácsadója, *Kazaviacis* úr tolmácsolja, a *Népszava* olvasóinak, amit lát és hall.

Négy óra öt perc: Utoljára hallom a tanácsadó hangját. Azt mondja: „Egyelőre minden nyugodt a téren, az emberek énekelnek. Talán ma már nem merik megtámadni a parlamentet."

Úgy legyen. Litvánia, Vilnius, 1990. január 9. A dráma folytatódik. Vagy most kezdődik? **(szerdahelyi)**

ERKÖLCSTELENÜL

Az erkölcsi fertő mocsarából ugyan hogyan fogunk kikecmeregni, kedves honfitársak? Mert önszántunkból nem akarunk elmerülni a bűzben, ez biztos, még akkor se, ha egyesek kéjes röfögéssel disznólkodnak az ország összegyűrt lepedőjén. Erkölcstelenek vagyunk egyáltalán? Van még olyan bátor és okos elemző, aki e zilált napokban egyértelmű definíciót tud adni a már a rómaiak által is vitatott értékre? És gondolunk-e arra, hogy éppen erkölcstelen, avagy ildomos dolgot művelnek körülöttünk (művelünk mi is?), esetleg gyomorrángásunk tiltakozik az elfogadhatatlan ellen?

Tudunk még szégyenkezni? Képesek vagyunk-e szemünket lesütni? Hát az arcunk pirul-e még, ha valakit rajtakapunk, ha rajtakap valaki bennünket? *Vagy már minden mindegy, és tökéletesen hidegen hagy minket mások aljassága, mások megalázása?* De félek, hogy már csak az a fontos: ne mi legyünk a céltábla, hanem ők. Egyáltalán, kit érdekel manapság, hogy maradt-e a másikban egy szemernyi lelkiismeret? Hiszen csupán az számít, hogy saját magunkat istenítjük, s apró taposásokkal vagy szapora rúgásokkal társunk fölé emelkedjünk.

Milyen jó a prostituáltnak! Ő legalább saját magának *nem* hazudik. Nem mondja a szemedbe, hogy szeret, hiszen nem szeret. Nem olvadozik, hogy a csókod mézédes, mert nem mézédes. Nem lihegi szenvedélyesen a füledbe, hogy te vagy az egyetlen, mert nem szenvedélyes, és egyáltalán nem te vagy az egyetlen. A prostituáltak többsége tudja, hogy erkölcstelen, amit csinál, hogy szerelemzsarolásból borítják testét az ezerforintosok. De tudja azt is, hogy bármennyire is szemérmesek vagyunk, szolgáltatására, szakadt testére valakinek mindig szüksége van.

A prostituált erkölcstelenségében is erkölcsösebb annál, aki futtatja őt, vagy aki most már legálisan is alkalmazhatja. Miért tagadnánk, privatizáció után loholó világunkban *a szexipar szemérmetlen kizsákmányolói* aratják a legnagyobb sikereket. Voltak jó néhányan, akik idejekorán észrevették, mibe is kell fektetniök tőkéjüket, s noha a piac lassan telítődik, de a jogszabályok hézagaiba férkőzve egyre-másra bukkannak fel az *új* kalandorok.

Igaz, még náluk is *erkölcstelenebbek* azok, akik a „vállalkozók" benyújtott kérvényeit *jóváhagyják*, pedig tökéletesen tisztában vannak azzal, mit rejtenek a kukkolótermek, masszázssalonok sötétjében meghúzódó hátsó (oldalsó, elülső, ülő, álló) gondolatok. De ugye, könnyű ma hivatkozni ama bizonyos joghézagra, meg nem is kell mindent azonnal észrevenni. Amíg a szexipar kőkeményen adózik, addig miért is bántsuk a derék napszámosokat? *Ha ez így folytatódik tovább, a helyi önkormányzatok elérik, hogy puha ágyak kemény csatában összeizzadt pénzek befizetésével erősíthetik prostituálódó költségvetéseiket.*

Ez az ország ma nem alkalmas arra, hogy valamit *egyenesen* a polgára szemébe mondjon. Ha kell, hát tiltson, ha úgy hozza a sors — manapság a tettekben egyre kevesebbszer hozza úgy —, hát támogasson is. Az átkosnak kikiáltott „három t" világából már csak a harmadik, a *tűrés* tartja össze a sosem volt birodalmat. Mindent eltűrünk, mindenre rábólintunk — s közben (erkölcstelenül) utáljuk azokat, akik miatt és akiket tűrnünk kell, akik miatt és akikre bólintgathatunk.

Urambátyámék földjén előszeretettel, s olykor óvatosan szidjuk a hajdani kiskirályokat, miközben modern Csák Mátékat engedünk előkecmeregni ama hajdani kiskirályok palástja alól. És már ott tartunk, hogy a politikai prostitúcióval, pártos szeretőváltásokkal nemcsak, hogy nem merünk, *de nem is akarunk* foglalkozni.

Erkölcstelenül élünk-e hát, kedves honfitársak?! Halljam csak a felháborodott, szitkozódó tiltakozásokat: *rossz az, aki rosszra gondol!* De nem baj!

Amíg háborogni tudunk, addig talán maradt még valami a lelkünk mélyén abból az elfelejtésre ítélt erkölcsösségből.

SZERDAHELYI CSABA

Ötszörösére emelkedik az élelmiszerek ára Bulgáriában

A miniszterelnök cáfolja a hírt

Keller Tivadar, az MTI tudósítója jelenti:

Soha nem látott mértékű áremelések várhatóak a közeli napokban Bulgáriában.

A *Duma* című bolgár szocialista napilap jól tájékozott forrásokra hivatkozva szerdai számában azt jelentette, hogy *hamarosan átlagosan 4—5-szörösére emelkedik azoknak a cikkeknek — elsősorban élelmiszereknek* — az ára, amelyek a januárban bevezetendő teljes árliberalizáció után is rögzített áron kaphatók.

A lap értesülései szerint a december végén hivatalba lépett új bolgár kormány tervei szerint például a kenyér fogyasztói ára — fajtától függően — a jelenlegi ár *542—611 százalékára* nő. A disznóhús árának növekedése *460, a marhahúsé 463, az egész csirkéé 563, a marhahúsból készített felvágotté 800, a vajé 694, a napraforgóolajé és a tejé 500, a sajtoké 375—477, a kristálycukoré 300 százalék.*

Jelentősen növelni akarják az energiahordozók fogyasztói árát is. Egy kwh elektromos energia díja a jelenlegi *0,045 leváról 0,271* levára nő, ami több mint *600 százalékos növekedést* jelent. A fűtés fogyasztói árának növekedése a kormány tervei szerint 1650, a széné 1375 százalékos lesz. A városi közlekedés díja 11-szeresére növekszik.

Az árak növekedésének kompenzálása érdekében a bérből és fizetésből élők havi járandósága *átlagosan 238 levával* nő. (Az átlagfizetés jelenleg *300 leva körül* van.) A jelenlegi havi 165 levás minimálbér *403 levára* emelkedik, ami *244,2 százalékos* növekedést jelent.

Szófiában bejelentették, hogy a Balkan légiforgalmi vállalat jelentősen növeli az egykori szocialista országokba induló járatain a jegyek árait. A Szovjetunióba, Magyarországra, Csehszlovákiába és Romániába utazók a korábbi ár mintegy *10-szeresét*, a Lengyelországba utazók pedig 7-szeresét fizetik. Egy Szófiától Budapestig érvényes repülőjegy (első osztályon) 664 levába fog kerülni.

A bolgár miniszterelnök *határozottan cáfolta*, hogy olyan mértékű áremelésekre kerül sor Bulgáriában, mint amilyenekről a Duma című szocialista napilap számolt be keddi számában.

A dél-afrikai kormány elfogadta az ANC javaslatát

A dél-afrikai kormány elfogadta az Afrikai Nemzeti Kongresszus (ANC) javaslatát, hogy valamennyi politikai párt részvételével tartsanak konferenciát az ország jövőjének megvitatására.

Gerrit van Niekerk Viljoen, az alkotmányos ügyek és a közoktatás minisztere üdvözölte az ANC álláspontját ebben a kérdésben. *Nelson Mandela* az ANC fennállásának 79. évfordulója alkalmából kiadott nyilatkozatában rámutatott, hogy a konferenciának meg kell kapnia *a dél-afrikai nép mandátumát egy ideiglenes kormány és az alkotmányozó nemzetgyűlés létrehozására.* Ha erre nem kerül sor, akkor a találkozón meg kell határozni a jövendő alaptörvény kidolgozásának mechanizmusát.

Mandela egy sajtókonferencián kijelentette, hogy pártja *üdvözölné a Dél-afrikai Konzervatív Párt és más befolyással bíró szervezetek részvételét a konferencián.* A Konzervatív Párt, amely a fehér parlament hivatalos ellenzéki pártja, *mereven elzárkózott* ettől, kijelentvén, hogy a javaslat nem garantálja a fehér afrikaiak szabadságát.

Ugyancsak elutasító álláspontra helyezkedett a zuluk szervezete, az *Inkatha Mozgalom is: Mangosotho Buthelezi*, a szervezet vezetője kedden Johannesburgban kijelentette, hogy az ANC javaslata újabb kísérlet arra, hogy az *ANC és a Dél-afrikai Kommunista Párt szövetsége magához ragadja a hatalmat.* Továbbra is napirenden vannak a véres összetűzések a rivalizáló feketeszervezetek között, péntek óta Natal tartományban 11 ember vesztette életét, jelentette a rendőrség szóvivője.

(TASZSZ)

Albánia

Politikai foglyokat bocsátottak szabadon

Ramiz Alia albán államfő *elutasította* az ellenzéki Demokrata Pártnak a február 10-re tervezett általános választásokra vonatkozó újabb kérelmét.

Az *ATA* albán hírügynökség jelentése szerint a három héttel ezelőtt hivatalosan is létrehozott ellenzéki párt hat képviselőjével találkozva Alia hangsúlyozta, hogy *Albániának a lehető leghamarabb szüksége van a választások megtartására.*

Ugyanakkor a kommunista vezetés, úgy tűnik, teljesíti az ellenzék másik követelését: a hét végén *több mint 200 politikai foglyot engedtek ki*, és amnesztiát ígértek az összes többi politikai letartóztatottnak.

(Reuter, Tanjug)

Szovjet kormánylista

Az új szovjet kormány névsorát szombaton terjeszti elő Mihail Gorbacsov a Szövetségi Tanácsban — közölte *Vitalij Ignatyenko*, a szovjet elnök szóvivője.

A szóvivőt idéző Interfax hírügynökség úgy tudja, hogy *Eduard Sevardnadze neve nem szerepel az új kabinet névsorában.*

A Népi Küldöttek Kongresszusán múlt év végén hozott döntés értelmében az elnök közvetlenül irányítja a kormány munkáját. *(UPI)*

Nem érkeztek terroristák az országba

Készültségben az elhárítás

Interjú dr. Vörösmarty Mihály ezredessel

A hír rakétagyorsasággal terjed, különösen akkor, ha rossz információt hordoz. Az egyre élesedő *Öböl-válság* igazán kitűnő alapot szolgáltat a *rémmesék* elterjedésének, hiszen napok óta a belpolitikai tudósítások élén állnak a terroristalegendák. A legjobban értesültek már azt is pontosan tudják, hogy a *„zöld határon"* át több mint *30 kommandós* lopakodott be az országba.

Úgy gondoljuk, helyes lenne, ha végre tiszta vizet önthetnénk a pohárba. Ezért kerestük fel *dr. Vörösmarty Mihály* ezredest, az *Országos Rendőr-főkapitányság* főosztályvezető-helyettesét.

Ezredes úr, az önök tudomása szerint beszivárogtak az ország területére terroristák?

— Nem, sem az úgynevezett „zöld határon" át, sem pedig útlevéllel.

Véleménye szerint miként merült fel egyáltalán a Magyarország elleni arab terrortámadás veszélyének a híre?

— Bizonyos politikai tényezők, akiknek az érdekei megkívánják és közvetlen kapcsolatban állnak terrorista szervezetekkel, *megfenyegették a világot*, és külön-külön azokat az országokat, amelyeknek a külpolitikája nem támogatja az agressziós érdekeiket.

Tehát valójában mi is fenyegetett helyzetbe kerültünk?

— Megváltozott irányunkban a terrorista szervezetek, csoportosulások viszonya. Hiszen nyilvánosságra került a *Magyar Köztársaság* álláspontja, amely nem tűr semmiféle liberális magatartást a terroristákkal szemben. Nem állítom, hogy bármiféle cinkos kapcsolat alakult volna ki a korábbi *állambiztonság* terrorelhárítási rendszere és a kommandósok között, de az tény, hogy igencsak kesztyűs kézzel bántak az országban tartózkodó terroristákkal, és a kiszorításuk sem volt eléggé határozott. Amikor aztán ismét az *Interpol* tagja lettünk, teljesítenünk kellett bizonyos kötelezettségeket: ezek közé tartozott a nemzetközi terrorizmus elleni harc is. Az elhárítószervezetek megkezdték a szálak elszakítását, majd aktívabban igyekeztek az országot semlegesíteni a terroristáktól. A politikai rendszerváltással igen határozottá vált a terrorelhárítás. A magyar rendőrség, az Interpol segítségével, de közvetlenül is, szoros kapcsolatban van a világ valamennyi *antiterrorista* szervezetével, és határozottan közreműködik a nemzetközi terrorelhárításban. Mindezek következtében ma már nem érdeke egyetlen terrorista szervezetnek sem, hogy Magyarországot megkímélje. Mindehhez kapcsolódik az Öböl-válság, amit az ottani politikai erők arabüggyé kívánnak kiszélesíteni. Bevonják a *palesztin mozgalmat*, és csatlakoznak hozzájuk a *legszélsőségesebb* terrorszervezetek is. *Huszein* pontosan tudja, hogy nyílt katonai konfrontáció esetén igen kevés az esélye. Éppen ezért számítani kell arra, hogy aktivizálja a terroristákat, gondolva arra, hogy a hátországban elkövetett terrorakciókkal meggyengíthetik a szövetséges országok kapcsolatait.

Elképzelhető, hogy az Öbölbe utazó magyar orvoscsoport fokozza az ellenünk irányuló terrortámadás veszélyét?

— Azt mindenki tudja, hogy a negyven magyar orvos nem jelent katonai potenciált, de a megjelenésük politikai állásfoglalást tükröz. Logikailag nem zárható ki, hogy célponttá válunk.

Az óvintézkedéseknek vannak nyílt formái is?

— Azok olyanok, amelyeket mindenki lát. Fokozottabb ellenőrzés alá vonunk általunk veszélyeztetettnek vélt területeket, objektumokat. Sűrítjük a rendőrök járőrözéseit. Célirányosabbá tettük a végrehajtó állomány kiképzését, és mindenkinek elérhető helyen kell tartózkodni. A potenciálisan veszélyeztetett helyek védelmére terveket készítünk. Éles helyzetben mindenkinek ismernie kell a feladatát. Ez nem magyar találmány, a világon mindenütt így csinálják.

Milyen szervezetek foglalkoznak közvetlenül a terroristaelhárítással?

— A napokban alakult meg az országos főkapitányságon a terrorelhárítási osztály, amely irányító tevékenységet végez, adott esetben a felszámolást a Komondor Kommandó oldja meg. Az operatív tájékoztatásról viszont a Nemzetbiztonsági Hivatal gondoskodik.

Schmidt Attila

Bősi vízlépcső

Csak teljes egyetértéssel

„Tisztáztuk, hogy a felelős kormánydöntés előtt milyen kötelezettségeink vannak. Folytatjuk a felszín alatti vizek mozgásának közös megfigyelését és kutatását. Erre akkor is szükség van, ha nem lesz vízlépcső". Egyebek közt ezt közölte *Samsondi Kiss György*, a bős—nagymarosi vízlépcsőrendszer magyar kormánybiztosa, miután szerdán Pozsonyban munkamegbeszélést folytatott *Dominik Kocingerrel*, az építkezés csehszlovák kormánybiztosával.

A végleges döntésre nem a kormánybiztosságok illetékesek — mondta Samsondi, és úgy összegezte a szerdai találkozó eredményét, hogy „egyeztették a véleményeket".

Kocinger szerint a szlovák fél mintegy húsz megoldási lehetőséget tart nyilván, *de a magyarok számára csak kettő elfogadható: az elbontás vagy a konzerválás.* A csehszlovák illetékes szerint a végleges döntésig ideiglenes megoldást kellene találni.

A magyar kormánybiztos úgy minősítette a két eltérő álláspontot, hogy a magyar fél hosszútávon, a csehszlovák fél viszont rövidtávon gondolkodik. *Valky László* nemzetközi jogász, a magyar szakértői küldöttség tagja arra hívta fel a figyelmet, hogy — nemzetközi szerződésről lévén szó — a két fél *teljes egyetértése nélkül* egyik fél sem tehet semmit egymagában.

Összeomolhat a közlekedés

(Folytatás az 1. oldalról)

— Először is szeretnénk megnézni azt a számlát, ami alapján most 29 dolláros olajáron alapulnak a benzinárak, illetve amely alapján — a hírek szerint —, nőni fognak. Szeretnénk megtudni az üzleteket összehozó üzletkötő nevét, s feleletet kapni, miért vásárolt ilyen drágán. *Tiszta vizet kell önteni a pohárba, hogy ne érezze senki becsapva magát!* Ezért kezdeményeztük az Érdekegyeztető Tanács összehívását, egyetértésben a munkaadókat képviselő Taxisok Budapesti Kamarájával. Tárgyalóasztal mellett kell elérnünk, hogy a benzinár adótartalma az októberi megállapodásnak megfelelően 22 forintra menjen vissza. Szeretnénk, ha ez a javaslatunk mielőbb a parlament elé kerülne, amely módosítaná a döntését.

— *Mit szól e bejelentéshez dr. Inokai Géza, a Közúti Közlekedési Szakszervezet elnöke?*

— *Lesújtó a nyilatkozat* és érthetetlen a számomra. Ugyanis *a 33 forintot se indokolta semmi,* hacsak nem a költségvetés többletbevételéhez juttatása. Nem értjük azt sem, hogy *miért nem attól a szaúdi cégtől szerzik be az olajat, amely 4—5 millió tonnát* — az ország éves szükségletének a felét — *hozná be az országba, 21—24 dalláros hordónkénti áron?*

— *Hogy érinti az esetleges újabb benzinár emelés a közúti közlekedést?*

— Ezzel az intézkedéssel a *padlóra küldenék e szakmát.* Ugyanis a fuvarozók nem háríthatják át az áremelés hatását a megrendelőkre, mert *megbénul* a szállítási piac. A személyszállító vállalatok a tarifaemeléssel együtt *ma is veszteségesek,* így egy újabb benzináremeléssel csak tovább növelnék a veszteséget. Hol marad majd a géppark felújítása? Nem volt eléggé intő példa a fővárosi tömegkatasztrófa, amikoris kiderült, *milyen súlyos az infrastruktúra elmaradottsága?* Nem ártana, ha az illetékesek elgondolkodnának azon, hogy meddig lehet még végezni a személyszállítást a 10 éves átlagkorú, elavult járművekkel.

— *A szállítások csökkenése nem fenyegeti-e az e területen dolgozók munkahelyét?*

— Tízezrek kerülhetnek az utcára, pedig mint tudjuk, milliók hiányoznak a foglalkoztatási alapból. Nem lesz pénz sem átképzésre, sem munkanélküli segélyekre.

— *Elképzelhető-e, hogy mindezek elkerülik az illetékesek figyelmét?*

— Minden elképzelhető, de *veszélyes következményekkel járhat.* Az a véleményem, hogy egy, az ÉT által hozott megállapodást, *csakis az ÉT módosíthat.* Ha ezt mégsem hozná a kormány az érdekegyeztető fórum elé, úgy ezt a lépést az ÉT lebecsüléseként foghatnánk fel.

— *Terveznek-e valamilyen ellenintézkedést?*

— Miután a lakosságot sujtó áremelkedés már-már elviselhetetlen, és sorba tönkre mennének a közúti közlekedési vállalatok is, úgy gondolom, hogy *a szakszervezeteknek a munkáltatókkal közösen kell fellépniük.* Reméljük, hogy az üzemanyag-ügy az ÉT elé kerül, és azt is reméljük, hogy a kormány számára is nyilvánvaló, hogy *közlekedés nélkül nem létezhet az ország.* Úgy gondolom, hogy a kormány felelőssége óriási.

H. K. J.—N. T. E.

Optimizmus

Örömmel jelentem, megtaláltam reprezentáns részét ama bizonyos két százaléknak, amelynek világnézetét optimistának ítélte a Gallup Intézet. Egyik napilapunk közlemények rovatában hivalkodik derűlátásával. Fett (vastag) betűkkel szedve hirdeti: „Kairó, Alexandria, Izrael... Gazdag program, sok látnivaló..."

Vajon mire céloz?

A HOLMA Kft. vagy nem tart az Öböl-háborútól, vagy néhány hétnél többet nem ad neki. Első útját ugyanis február 22-ére hirdeti.

A próféta szóljon belőle.

l. m.

GÖNCZ ÁRPÁD VALLÁSI VEZETŐKET FOGADOTT

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke tegnap fogadta a Magyar Keresztény-Zsidó Tanács elnökségét. A megbeszélésen Kovács Endre címzetes püspök, a tanács ügyvezető elnöke elmondta: szeretnék például a különböző vallású emberek közötti párbeszédet elősegíteni. Felkérték Göncz Árpádot, hogy vállalja el a Magyar Keresztény-Zsidó Tanács fővédnöki címét. A kérésnek a köztársaság elnöke örömmel eleget tett.

BÚCSÚ A ZÖLD PÁRTTÓL

A Zöld Párt öt alapító tagja, dr. Hajósy Adrienne, Hraskó Gábor, Kochis Pál Zoltán, Mangel Gyöngyi és dr. Szekfü András búcsút mondott a pártnak. Nyilatkozatuk szerint azonban nem búcsúztak el környezetvédő elkötelezettségüktől.

EMLÉKDÍJ

Ferencsik-emlékdíjjal tüntették ki szerdán Kovács Lóránt fuvolaművészt. A kitüntetést Budapesten, Kovács János, a Nemzeti Filharmónia igazgatóhelyettese adta át a művésznek.

NEM INDOKOLT

Csaknem 200 aláírással látták el a hódmezővásárhelyi gazdák azt a levelet, amelyet Nagy Ferenc József földművelésügyi miniszternek küldtek el. A tejtermelők egyebek között azt kérik, hogy ne emeljék 37 százalékkal a tej árát, mert az szakmailag nem indokolt.

Nincs se kormány, se kisgazdapárt?

A miniszterelnök szavát adta, de a legmagasabb helyen tett politikai nyilatkozattal a jelek szerint nem érheti be a magyar jog. Az Alkotmányügyi Bizottság ma délelőtt kezdődő ülésének napirendjén ezért szerepel az amnesztiatörvény, jóllehet, a taxisblokád után büntetőeljárás megindítását felelős személy igazából soha sem fontolgatta.

Így drága idejét ma a szakbizottság, jövő héten pedig a parlament is valószínűleg egy olyan törvényjavaslat megtárgyalására pazarolja, amely nélkül nem állna meg az élet. Amelynek hiányában eddig sem érezhette magát senki fenyegetve magát.

A spontán támadó társadalmi engedetlenség kezelésére a jognál egyébként is jóval alkalmasabb eszköz lehet az eredményes kormányzati munka; nehezebb időkben a közérthetőbb módon kifejtett gazdaságfilozófia. Legfeljebb a formális jogi szemlélet talajáról tűnhet nélkülözhetetlennek, hogy törvény is szentesítsen egy nyilvánvaló politikai evidenciát. Az 1990. október végi útelzárások kiváltó okait mai optikán vizsgálva, nemcsak fölöslegesnek, de talán károsnak is tűnik a tömeges büntetőjogi felelősség felemlegetése. Még akkor is, ha ezzel egy időben biztosítják a delikvenseket: ügyükben az Országgyűlés közkegyelmet gyakorol.

Visszafelé nem lehet ítélkezni politikai rendszerváltozás tájékán, noha e lehetetlennel a Végvári-ügyben szintén megpróbálkozott a bíróság. Azt, hogy ki mit tett helyesen vagy helytelenül akkor, csak konkrét helyzetben lehetett pontosan megítélni. (Vonatkozik ez a barikád mindkét oldalán állókra, hiszen a hatósági intézkedés elmulasztóira is gondoltak a törvény-előkészítők.) A legfőbb ügyész által kezdeményezett és a köztársasági elnök által aláírt törvényjavaslat jószándékához persze nem férhet kétség. A törvényt intő figyelmeztetésnek szánják mindazok számára, akiknek drága, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam.

De figyelmeztetésekkel talán mégsem lehet kormányozni. Most, amikor a legfrissebb áremelések híre nyomán — újabb társadalmi „hídembóliától" tartva — ismét rendőrök tartják fokozottan szemmel a hidak környékét, különösen élesen kirajzolódik a tervezett amnesztia hiábavalósága. Hisz tegnap a benzin, holnap talán a kenyér új ára viheti az elégedetlen tömegeket az utcára.

Márpedig a magyar joggyakorlat szerint visszaesők, bűnismétlők nem számíthatnak amnesztiára...

(bodnár)

Az oktatási albizottság napirendjén

Fejlesztési hitel — feltételekkel

Mielőtt a kormány hitelt venne fel, helyes, ha kikéri az Országgyűlés illetékes szakbizottságának véleményét. Ez történt azzal a 150 millió dolláros *világbanki hitelajánlattal,* aminek lehetséges felhasználási módjairól tegnap tárgyalt az oktatási albizottság. *„A szerkezetátalakítás és a műszaki fejlődés emberi tényezői"* című program több támogatandó célt jelölt meg. Egy részét a felsőoktatásra, más részét a felnőtt- és ifjúsági képzésre lehet fordítani, de juthat belőle a tudományos kutatásokra, az idegennyelvű képzésre és a foglalkoztatáspolitikára is.

A Világbank, amely január végén dönt arról, hogy megadja-e a hitelt, kikötötte, hogy *csak olyan programokat támogat,* amelyekhez a maga forintjaival a magyar költségvetés is hozzájárul.

Támogatni kívánják a *munkaerő-piaci szolgáltatásokat,* olyan információs és előrejelző rendszer kiépítését, amely a pályairányításhoz, a *munkahelyek megkereséséhez* segít. Hasonló célokat szolgál a *felnőttképzés* támogatása is.

Az általános iskolai hálózat mellett a legnagyobb oktatási rendszer a *szakmunkásképző intézeteké.*

Támogatni kívánják a *tudományos kutatások* műszerparkjának fejlesztését, és *fiatal kutatók* külföldi tanulmányútjait is.

B. M.

Lemond a szocdempárt főtitkára

Csurdi: A párt nem cipelhet ekkora terhet

Ormándlaky: Most írom a per-újrafelvételi kérelmemet

A mai elnökségi ülésen benyújtja lemondását *Ormándlaky Ernő,* a Magyarországi Szociáldemokrata Párt főtitkára. Elhatározására az indította, hogy a napokban több lapban — így a Népszavában is —, napvilágot látott egy vele kapcsolatos *korábbi bírói ítélet,* s egyben az is, hogy a szabadságvesztés büntetés joghátrányai alól *kegyelemből mentesült.*

— Most írom a per-újrafelvételi kérelmemet — közölte tegnap Ormándlaky Ernő —, mert mint mondtam, perem koncepciós per volt, politikai okok miatt kényszerítettek egy köztörvényes ügybe. *Lemondásomat arra az időre nyújtom be, amíg rehabilitációm meg nem történik.* Addig a párt szakértőjeként kívánok működni.

— *Csurdi Sándor,* a Petrasovits-ellenes tömörülés ügyvivő testületének tagja a következő véleményt fűzte az Ormándlaky-ügyhöz:

— Magától értetődő, hogy *Ormándlakynak tehermentesítenie kell önmagától a pártot.* Az MSZDP nem cipelhet ekkora terhet... És természetesen le kell vonnia a történtekből a tanulságot. *Az Egyesült Államokban ha kiderül, hogy valaki középiskolás korában ellopta a padtársától a radírt, le kell mondania szenátori címéről.* Még ha hatvanéves is. Egy politikus múltja legyen tiszta. Ha Ormándlaky nyíltan bevallja pártjának, hogy ifjúkorában mibe vitte bele a fotózás iránti szenvedély, lehet, hogy azt mondtuk volna: *ejnye, ejnye!* De így? Ráadásul úgy tünteti föl az ügyet, mint politikai tettet? *Ha így lett volna, már rég eldicsekedett volna vele a pártban...*

(h. i.)

Változások két minisztérium élén

(Folytatás az 1. oldalról)

várható változás. Ezt erősíti az az információ is, hogy péntekre rendkívüli vezetői értekezletet hívtak össze a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt országos központjába, mivel az említett két minisztérium élén kisgazdapárti politikus áll.

Információink szerint, amelyet már olvasóinkkal is megosztottunk, a Munkaügyi Minisztérium élére *Kiss Gyula* jelenlegi tárca nélküli miniszter kerül.

Őt munkatársunk tegnap délután — előzetes telefonbeszélgetés után — felkereste hivatalában, de sajtófőnöke jelenlétében már elzárkózott a válaszadás elől. Döntését azzal indokolta, hogy inkorrektnek tartja feltételezésekről nyilatkozni.

Kerestük *Győriványi Sándor,* jelenlegi munkaügyi minisztert, akivel nem sikerült kapcsolatot teremtenünk, mivel — titkársága tájékoztatása szerint — beteg.

A késő esti órákban telefonon beszéltünk *Nagy Ferenc József* földművelési miniszterrel, aki kérdésünkre a következőket mondta:

— Ez egy elképzelés, amelyről természetesen tudomásom van. A miniszterelnöknek szuverén joga, hogy munkatársait megválassza. Nyilvánvaló az is, hogy minden változtatáshoz a koalíciós pártok egyetértése szükséges. Én akkor sem jelöltettem magamat, amikor a választások után a tárcák elosztása történt. Engem a pártom jelölt erre a posztra. Ha a kisgazdapárt pénteki ülésén úgy dönt, hogy visszahív, figyelembe veszem döntését, elfogadom. Nekem egyébként talán könnyebb lenne a tárca nélküli miniszteri poszt.

— Információink szerint *Gergácz Elemér,* a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Egyetem tanára lesz az ön utódja, *Kiss Gyula* pedig a munkaügyi tárca élére kerül.

— Az én információim szerint is ők az esélyesek.

(demény—sámán)

Ma ülésezik a Fővárosi Közgyűlés

Demszky szerint sem vétkes Szegvári

A Fővárosi Közgyűlés csütörtöki ülésén várhatóan főpolgármester-helyetteseket is választanak majd — ezt *Demszky Gábor* főpolgármester jelentette be szerdai sajtótájékoztatóján. Miként azt a *Népszava* keddi számában megírtuk, *Marschall Miklós* 39 éves közgazdász és *Schneller István* 41 éves építész a két jelölt. Kettejük közül egyébként csak Marschall Miklós tagja a közgyűlésnek, aki pártonkívüliként az SZDSZ-es frakció képviselője, Schneller István szintén pártonkívüli.

Demszky Gábor foglalkozott a főjegyzői állásra legesélyesebben pályázó *dr. Szegvári Péter* személye körül kialakult helyzettel is. Elmondta, hogy a Fővárosi Közgyűlés jogi bizottsága nem talált olyan adatot vagy bizonyítékot, amely szerint Szegvári Péter fegyelmi vétséget követett volna el. A bizottság megállapította azt is, hogy sem jogi, sem etikai szempontból nem ítélhető el a volt vb-titkár, amiért igen súlyos lakásügyi helyzetének megoldásához — hivatalosan — felettesei segítségét kérte. Emellett az is tény, hogy az ügy során Szegvári dr. nem élt vissza helyzetével, hogy önmaga és családja részére jogtalan előnyt szerezzen.

Kormánygépet vásárol a Külügyminisztérium?

Jeszenszky Géza külügyminiszter elégedetten nyilatkozott arról a 12 személyes Falcon—900-as típusú repülőgépről, amelyet teheráni útjának lebonyolítására bocsátott a magyar kormány rendelkezésére egy francia cég.

Bessenyei Zoltán, a Külügyminisztérium protokollfőnöke az MTI kérdésére elmondta, hogy a gépet kipróbálásra kapta kölcsön a tárca, s az iráni út teljes költségét a gyártó fedezte *annak reményében,* hogy a magyar kormány megvásárolja majd a gépet. A tárca egyébként más ajánlatot is kapott nyugati repülőgépgyártó cégektől. Annyi bizonyos, hogy ha a Malévtől bérelt volna a minisztérium különgépet a teheráni úthoz, az 4 millió forintba került volna, a 12 személyes francia géppel viszont egy ilyen út 1 millió forintból kijön. A Falcon—900-as utazási sebessége 920 kilométer, ami megegyezik a TU-gépekével, ám a francia gép leszállás nélkül 7200 kilométer megtételére képes, azaz *akár az óceánt is átrepüli,* míg a TU-gépek a maguk 4200 kilométeres repülési távolságukkal erre képtelenek.

A protokollfőnök azt is elmondta, hogy a tárca az állami vezetők utaztatására az elmúlt évben mintegy 30—35 millió forintot költött, s az idén tovább emelkednek az ilyen kiadások. Ezért került szóba egy kisgép megvásárlása, amely mintegy 15 millió *dollárba* kerülne, de az összeg kifizetésére talán sikerül kormányhitelhez jutni.

(MTI)

Újabb fordulat a lakiteleki ügyben

Újabb fordulat történt a lakiteleki önkormányzat és a volt tanácsi apparátus dolgozói közötti vitában. A kecskeméti Munkaügyi Bíróság tegnap hozott végzése szerint a lakiteleki önkormányzati döntőbizottságnak kell döntenie az immár csak két személyt érintő vitás kérdésekben. *A rendszerváltás címén történt felmondásban érintettek közül tizen a napokban megegyeztek az önkormányzattal.*

Emlékeztetőül: a lakiteleki önkormányzat a múlt év november 20-án mondott fel a volt tanácsi apparátus összes dolgozójának azzal, hogy a hivatal állásait *pályázat útján* kívánja betölteni.

A Munkaügyi Bíróság azért foglalkozott az üggyel, mert a kollektív felmondás miatt az egész kollektíva, valamint a *közalkalmazottak szakszervezete* fordult hozzá.

Időközben azonban már csak két dolgozó helyzete maradt rendezetlen, így az ügy egyedivé válván, visszakerül a helyi döntőbizottsághoz.

A Munkaügyi Bíróság szerdai tárgyalásán ítéletet hozott, miszerint az önkormányzat a munkaviszonnyal kapcsolatos *jogszabályt sértett a felmondással,* hiszen a munkáltatói jogokat nem az önkormányzatnak, hanem a polgármesternek kell gyakorolni. Ám hogy ez az ítélet a két dolgozóra vonatkozóan a gyakorlatban mit jelent, abban nem foglalt állást. A *Munkaügyi Döntőbizottság* feltehetőleg nem hagyja majd figyelmen kívül ezt a döntést.

(MTI)

— sámán —

„Leletmentő" levéltáros

A salgótarjáni vérengzés ismeretlen részletei

Megdöbbentő halottkémi jelentést mutattak be az MDF tegnapi sajtótájékoztatóján

Szokatlanul hosszúra sikeredett és sok témát ölelt fel a Magyar Demokrata Fórum szerdai sajtótájékoztatója, amelyen elsőként *Csurka István*, a Magyar Demokrata Fórum elnökségi tagja adott ismertetést a napokban újraindított *Magyar Fórum* című lapról. Hangsúlyozta, hogy a lap nem a párt lapja, hanem *független közéleti sajtóorgánum*, amely azonban kétségtelenül az MDF szellemiségét tükrözi. A lapot kiadó Magyar Fórum könyvek kiadását és irodalmi estek megrendezését is tervezi. Mint Csurka jelezte, a lap nyitva áll minden más irányzat számára is.

A továbbiakban *Horváth Balázs*, az MDF ügyvezető alelnöke *megdöbbentő dokumentumokat* tárt a sajtótájékoztató résztvevői elé az 1956-os salgótarjáni vérengzés eddig ismeretlen részleteiről. A tények feltárását végző kutatócsoport nehezen jutott előre, mert az irat-anyag nagy részét 1961-ben — valószínűleg az akkori belügyminiszter rendelkezésére — megsemmisítették.

Egy *tisztességes levéltáros* jóvoltából — aki eldugott néhány anyagot — mára kiderült, hogy az Ipolyból kifogott *Hargitai Lajos* mérnök és *Hadadi Rudolf* műszaki fordító 1956 decemberében nem közönséges gyilkosság áldozatai lettek. Az előkerült *halottkémi jelentés* tanúsága szerint — e dokumentumokat Horváth Balázs bemutatta az újságíróknak — *közvetlen közelről szitává lőtték őket*. Az egykori áldozatokat regényes körülmények között azonosították. A leváltári anyag mellett talált zacskóban papírfoszlányra leltek a kutatók. A papír Hargitai Lajos 1956 novemberi fizetési jegyzéke volt...

A sajtótájékoztató további részében az újságírók kerekasztal-beszélgetést folytattak a *Magyar Kultúra Napjának* előkészítésével kapcsolatban *Csoóri Sándorral, Csurka Istvánnal, Fasang Árpáddal* és az MDF más képviselőivel. A Magyar Kultúra Napja legyen *a nemzeti egység ünnepe*, hangsúlyozták az előadók. A január 22-ei eseményről részletes sajtótájékoztató lesz a Művelődési és Közoktatási Minisztériumban.

(horváth)

Furmann Imre: A hír csak félig igaz

Kaptak fizetést a Bem téren

Kimerült az MDF kasszája, az alkalmazottak legutóbb már fizetést sem kaptak, röppent fel a hír a párthoz közel álló körökből. Igaz ez? — kérdeztük *Furmann Imrétől*, az MDF általános alelnökétől.

— *A hír csak félig igaz* — mondta. — Ahogy a többi párt sem áll jól anyagilag, úgy az MDF sem. *De azért nem maradtak fizetés nélkül a munkatársaink.* Most, a költségvetés elfogadása után hamarosan megkapják a pártok a rájuk eső támogatást. Az MDF-nek *150 millió forint* jut erre az évre.

— A tagdíjbevételből semmi sem kerül a központba?

— Nem. *A tagdíj teljes egészében a helyi szervezeteknél marad.* Sőt, mi nyújtunk számukra különféle céltámogatásokat, rendezvényekre vagy helyi lapok kiadására. Tavaly a választási kampányok sok pénzt felemésztettek, s a kassza kétségkívül kiürült. Az idén szerencsére nem lesznek választások, így *maximális költségkíméléssel* dolgozhatunk.

(H.)

Kupa Mihály három nehéz évet ígér

A pénzügyminiszter az infláció ellen — Munkanélküliek alkalmazása

Reális tervet tegyen az asztalra a világkiállítás megrendezéséről a *Vállalkozók Országos Szövetsége* — kérte *Kupa Mihály* pénzügyminiszter a VOSZ tegnapi elnökségi ülésén. Ő maga világkiállításpárti, *ha* a kormány is az, márpedig *a hároméves kormányprogramban szerepel az Expo* 1995-ös megrendezése. *Palotás János* január 14-én — a házbizottságtól erre már megkapta a beleegyezést — napirend előtti felszólalásában ad hangot a kérdésnek a parlamentben, és az Érdekegyeztető Tanácsban is *újfent* megtárgyalják az Expo szükségességét.

Kupa Mihály röviden szólt arról a *négyéves* gazdaságpolitikai programról is, melyet február végén bocsát a kormány elé. Mint mondta: *a legfontosabbnak az infláció megfékezését tartja.* Mind a külső beruházásoknak, mind a hazai vállalkozásoknak súlyosan árt ugyanis, ha — miként fogalmazott — „elszáll a forint". *Húsz százalék alá* kell szorítani a pénzromlást — fejtegette.

Rendezni akarja továbbá az adózást, a társadalombiztosítást, az amortizációs rendszert, s föl kíván lépni *a monopóliumok ellen.* Már 1992-ben megoldhatónak véli a külkereskedelem liberalizálását, leszámítva a külföldi magyar befektetések *korlátozás nélküli* lehetővé tételét.

Kifejtette a pénzügyminiszter, hogy nemcsak 1991, hanem *a rákövetkező két év is nehéz lesz* az országnak. Elengedhetetlen tehát, hogy *az érdekvédelmi szervezetekkel élő kapcsolatot* működtessen a kormány. Ő — mint megjegyezte — nem kíván Palotás Jánossal olyan tévévitába keveredni, amilyenbe elődje, Rabár Ferenc jutott. (Éppen csütörtök este — ma — azonban Békesi—Kupa—Palotás vita lesz a Hírháttérben, a felkérések szerint.)

Figyelemkeltő javaslatok is elhangzottak az ülésen. *Ficza Sándor* elnökségi tag fölvetette: az állami vállalatok egy része *a használatba kapott ingatlanokat bérbe adja*, s bevételének jelentős része ebből származik. Mint mondta: a VOSZ tegyen javaslatot országgyűlési képviselőinek közvetítésével arra, hogy az így nyert *profit 90 százalékát a cégek fizessék be az államkasszába.*

Kis Lajos nyíregyházi vállalkozó arra kérte a pénzügyminisztert: érje el, hogy a munkanélkülieket állásba vevő vállalkozóknak *egy évig ne kelljen társadalombiztosítási járulékot fizetniük*, új alkalmazottjuk után. Kis Lajos a *Népszavának* elmondta: *most azonnal öt embert tudna alkalmazni*, ha nem kellene fizetni utánuk a 43 százalékos tb-járulékot; ez a hatalmas kötelezettség azonban már *gazdaságtalanná tenné* számára az emberek munkába vételét...

(molnár)

Roszik kontra Murányi

Ki az inkorrekt?

Az Evangélikus Egyház Országos Bírósága 1991. január 5-én ellenem lefolytatott fellebbviteli tárgyalás után kialakult helyzet, Harmati Béla által letiltott Hét-riport, az a tény, hogy a Hét műsorában Frenkl Róbert országos felügyelő meghallgatásával csak az egyik fél hallgattatott meg, valamint, hogy január 5-én a Tv-híradó első kiadásában sugárzott Murányi-féle tudósítás félrevezető információkat tartalmazott, összevágása elfogadhatatlan, a következő közlemény kiadására indít:

Az 1991. január 5-én ellenem lefolytatott tárgyalás során az általam 1990. április 6-án, Harmati Béla püspöknek írt levelemet, annak tartalmát nem vontam vissza, annak megírását, szétküldését nem bántam meg. Ez annyit jelent, hogy Harmati Béla püspök választásának (a jelölésnek) körülményeit törvénytelennek tartom, ezért őt legitim püspökömnek nem tudom tekinteni, s engedelmességgel nem tartozom neki.

Fenntartom azt is, hogy Harmati számos intézkedése nem demokratikus, számomra elfogadhatatlan. Véleményem szerint az egyháznak érdekét szolgálná, ha lemondana. Ugyanez a meglátásom Frenkl Róbert országos felügyelővel kapcsolatban is.

Az országos bíróság meglátásom szerint azért szabta ki a lehető legenyhébb ítéletet — melyet a fellebbezés lehetősége híján kénytelen vagyok tudomásul venni —, mert figyelembe vette mindazokat az érveket és indokokat, melyeket az elsőfokú kerületi bíróság nem volt hajlandó.

A tárgyalás során — csakúgy, mint korábban is megtettem már, most is megteszem — sajnálkozásomat fejezem ki amiatt, hogy levelem bántó hangvételű volt. Mentségemre szolgáljon, hogy igazat írtam, s az éppen akkor az evangélikus teológián éhségsztrájkot folytató teológusokon akartam segíteni, valamint egy teológushallgatón, akit hatalmi intézkedéssel távolítottak el a teológiai akadémiáról.

A fent leírtak ellenére, abból következve szeretném kijelenteni, hogy kész vagyok ezután is a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatára, s minden erőmmel azon vagyok, hogy az egyházban levő különböző gondolkodású emberek együtt tudjanak dolgozni egyházunk megújulásán. Így készülünk a közelgő zsinatra. Ezzel a magam részéről az ügyet lezártnak tekintem, azzal a meggyőződéssel, hogy egyházunk megújulása érdekében nem volt hiábavaló. Fenti nyilatkozatot kizárólag Murányi László félrevezető, inkorrekt riportja tette szükségessé.

(OS)

★

A képviselő közleményével kapcsolatban megkérdeztük *Murányi László*, a Tv-Híradó és A Hét szerkesztő-riporterének véleményét: — *Roszik Gábor* az első, aki 26 éves újságírói pályafutásom alatt inkorrektséggel vádol. A lelkész úr a második tárgyaláson megbánást tanúsított, és sajnálkozott, ezt magnófelvételek bizonyítják. Ami a riport összevágását illeti, a szerkesztés mindig egyéni ítélet dolga, természetesen a tárgyilagosság keretén belül. *Harmati Béla* püspök úr nem tiltotta le A Hét riportját, csupán nem járult hozzá a tisztázás jegyében; ugyanis Roszik Gábor egészen másképpen beszélt a püspökével az interjú felvételén, mint a tárgyaláson. Nem valós, hogy csak az egyik fél hallgattatott meg: én Roszik Gábor véleményét — még azt is, amit a felvétel után mondott — szó szerint idéztem. Erre egyébként most is fejből emlékszem: „Én nem tartozom a püspökömnek engedelmességgel, de ez nem jelenti azt, hogy nem engedelmeskedem neki." Ezt a kijelentést én a magyar nyelv szabályai szerint tudom értelmezni...

Frenkl Róbert tegnap vidéken tartózkodott, mint a püspöki hivatalban megtudtuk. Véleményének szívesen helyt adunk majd. **(t. k.)**

Ketten még nincsenek túl az életveszélyen

Mennyire biztonságos a villamoson utazni?

A Mező Imre úti villamoskatasztrófa sebesültjei közül még több mint 20 sérültet ápolnak a fővárosi kórházakban. A Honvéd Kórházban kezelik a legtöbb súlyos sérültet. A körülményekhez képest kielégítő a két koponyasérüléses és a gerincvelő-sérüléses sebesült állapota is, bár még nincsenek túl az életveszélyen. A további hat sérült állapota javult. A Heim Pál Gyermekkórház intenzív részlegén a koponyaalapi törést szenvedett 8 éves kislány állapota stabilizálódott, de még nincs túl az életveszélyen. 8 hónapos koponyatöréses kistestvérkéje és a combcsonttöréses 4 éves kisfiú jól van, s javult a többi négy sérült gyermek állapota is.

A hétfői súlyos villamosbaleset utórezgései nehezen csitulnak. Két olvasónk is telefonált tegnap — feltehetően a Budapesti Közlekedési Vállalat dolgozói közül —, azt állítva, hogy a villamosvezetők érdekeltségi rendszere arra ösztönöz: a kisebb hibákat, ha tehetik, ne jelentsék, mert amíg műhelyben van a kocsi, nem kapnak prémiumot. Igaz-e ez? — kérdeztük *dr. Szabó Tamástól*, a BKV villamosüzemeltetési igazgatójától.

— Nem pontos az információ — kaptuk a választ —, hiszen minden szabály arra *kötelezi* a vezetőt, hogy hiba esetén a lehető legrövidebb időn belül vegye fel a kapcsolatot a szerelőkkel. *Az igaz, hogy a javítás idejére elesnek némi pénztől.*

Általában azonnal tudunk adni másik járművet — bőven van tartalékunk —, vagy a helyszínen dolgoznak a szerelők. Biztos vagyok benne, hogy egyetlen villamosvezető sem kockáztatja néhány forintért az utasok életét.

— *Milyen biztonsági ellenőrzésen mennek át a kocsik?*

— Mindennap átnézik őket. Háromnaponként van egy szigorúbb, hetente pedig egy még szigorúbb szemle, amelyeket a kocsiszínekben végeznek el. Ezeken túl 10, 30, 120 ezer kilométerenként speciális ellenőrzésre kerül sor. Mivel egy villamos átlagosan 60 ezer kilométert fut esztendőnként, négyévente teljes felújításra műhelybe viszik, ahol részegységekre bontják a járművet. A fődarabokat mindig cserélik, majd összeszerelés után a szerelőktől függetlenül tevékenykedő, közvetlenül a *főmérnök alárendeltségébe tartozó meósok és külső szakemberek* bevonásával levizsgáztatják. *Előírás*, hogy csak 100 kilométernyi *próbafutás* után állítható a villamos a forgalomba.

— *A baleset vizsgálata még tart. Megállapítható-e név szerint is a felelősség, ha esetleg kiderülne, hogy műszaki hibáról van szó?*

— Természetesen. Valamennyi javítást, ellenőrzést végzőnek a *nevét kell adnia* munkájához. Ezek az adatok *visszamenőleg* is a rendelkezésünkre állnak.

— *A városban terjedő szóbeszéd szerint túlterheltek a villamosvezetők.*

— Nézze, embereink, érthetően, *minél többet szeretnének keresni*, ezért nem egy közülük *túlórákat vállal.* Egy-egy villamosvezető átlagosan 20—50 túlórát teljesít. Ha úgy látjuk, hogy a többletterhelés már a vezetés rovására menne, akkor *nem engedélyezzük.* Gyakran kell ehhez az eszközhöz nyúlnunk, mert számunkra a legfontosabb a biztonság. Egyébként bármikor kérhetnek orvosi vizsgálatot, amely ettől függetlenül rendszeres, csakúgy, mint a pályaalkalmassági ellenőrzés.

— *A balesetet szakértők vizsgálják. Könnyebb lenne a helyzetük, ha a járművekben lenne a repülésből jól ismert fekete doboz, amely a legfontosabb adatokat rögzíti.*

— Az ezután beszerzésre kerülő villamosoknál követelményként írtunk elő egy ehhez hasonló berendezést. Az új fogaskerekűn már van ilyen: a szalagról bármikor leolvashatók az utolsó harminc méteres út főbb menetinformációi.

(furucz)

★

Az Állami Biztosító Rt. belvárosi igazgatóságának munkatársai a hétfői villamoskatasztrófát követően azonnal felkeresték a kórházakban a sérülteket, valamint a halálos áldozatok hozzátartozóit és 10, illetve 20 ezer forint összegű gyorssegélyt adtak át mindenkinek.

Ma döntenek a fővárosi tömegközlekedési tarifákról

A BKV a zsarolástól sem riadt vissza

A közgyűlés szakértője bírálja a monopolhelyzetet

Felelős döntés előtt áll a fővárosi közgyűlés mai ülése. Határozniuk kell arról, mennyivel és mikortól emelkedjen a buszok, villamosok viteldíja. Az előterjesztések egyike, a városgazdálkodási bizottságé, 30, a gazdasági és költségvetési bizottságé 50, az önkormányzat közlekedési és közműfőosztálya 60 százalékos emelést javasol. A tarifákat eddig megállapító tárca ajánlása: 100 százalék.

Gyulavári Antallal, a fővárosi közgyűlés gazdasági és költségvetési bizottsága alelnökével a döntés hátteréről beszélgettünk.

A minisztérium 100 százalékos viteldíjemelést látott volna indokoltnak. A főváros ezt valamennyi javaslat szerint túlzottnak tartja.

— *A tarifák esetében nem lehet árról beszélni.* A monopolhelyzetben lévő BKV költségeit döntő részben állami támogatás — tavaly 11 milliárd forint — és kisebb arányban a lakosságtól származó bevételek fedezik 1990-ben 4,2 milliárd forint. Ilyen arányok mellett csak az lehet a kérdés, hogy a növekvő vállalati költségeket *arányosan háritom-e át az államra, illetve az utasokra vagy nem* Miután a költségek nem duplázódtak meg, *teljesen indokolatlan* a tárca által sugallt 100 százalékos árnövekedés.

A konstrukció azonban úgy működik, hogy minél nagyobb a lakosságtól származó bevétel, tehát minél drágább a jegy, a bérlet, annál nagyobb a hozzá kapcsolódó állami támogatás. Annál több pénz jutna például a BKV környezetszennyező járműparkjának lecserélésére, a pályák felújítására, bérekre, vagy éppen kellő számú mentődaru készenlétben tartására.

— A konstrukció valóban ilyen. Ezért nem tartottuk reálisnak a 30 százalékos tarifaemelésről szóló előterjesztést. A viteldíjak megkétszerezését viszont a lakosság *jelentős része már nem tudná megfizetni*, hiszen az alig több mint 10 ezer forintos nettó átlagbérek *tizedét* tenné ki például egy 900 forintos kombinált bérlet ára. E két véglet között próbáltuk megtalálni azt az arányt, amely talán még elviselhető lesz, a költségek növekedésével arányban terheli a lakosságot. A kép teljességéhez tartozik, hogy rendkívül vegyes minőségű előterjesztések alapján voltunk kénytelenek dolgozni. A BKV például néhány rákérdezés nyomán *szó nélkül visszavonta* a „100 százalékos javaslatát". A hatvanszázalékos emelést ajánló városházi javaslat pedig *egyetlen papiroson* érkezett, mellőzve mindenféle indoklást, amit a rákérdezés után sem kaptunk meg. Ugyanakkor a BKV olyan, a tervgazdálkodás fénykorára emlékeztető *költségvetési előterjesztést* tett le az asztalra, amelynek készítői még *a zsarolástól, a fenyegetőzéstől sem riadtak vissza.*

Ezt hogy kell érteni?

— Amennyiben nem tudná a cég fedezni a működéséhez szükséges kiadásokat, mert ezt neki nem biztosították, akkor ez *teljesítménymegvonással* fog járni, írták. Ennek legenyhébb módja nyilván az immár hagyományos járatcsökkentés lehet, de bizonyos hangok *sztrájkot* is kilátásba helyeztek, ha például *a buszvezetők nem kapnak megfelelő béremelést.* Ezek az igények azonban nélkülözik a vezetők realitásérzékét, hiszen az 1990-es, mintegy 16 milliárd forintos költségvetéssel szemben 24 milliárd forinttal számolnak idén, ami képtelenség.

De épp a villamoskatasztrófa kapcsán utalt rá Zahumenszky József, a BKV vezérigazgatója, hogy például a pályák kritikus állapotban vannak, a főváros hetven pontján van sebességkorlátozás.

— A tarifaemelés a *működéshez* adhat többletet, nem a *fejlesztéshez.* Ez a tragédia kapóra jött azoknak, akik a közlekedési vállalat igényeit támogatni akarják. Én ezzel kapcsolatban csak egyet kérdeznék: *milyen cég az, amelynek nem áll rendelkezésre minden pillanatban egy felborult villamost felemelni képes daru?*

Ön februárra tervezett tarifaemelésről beszél, miközben korábban arról volt szó, hogy csak márciustól várható a drágulás.

— Valóban márciusról volt szó. Itt megint hadd utaljak a BKV irányításában lévő súlyos következetlenségekre. A vállalat ugyanis egyfelől arról beszél, hogy a begyűrűző költségnövekedés számára idén már *havi több százmillió forintos veszteséget jelent*, ugyanakkor azt javasolja, hogy csak márciustól dráguljon a viteldíj, mert akkorára tudnak felkészülni a változásokra.

Ha a közgyűlés ma úgy dönt, hogy februártól 50 százalékkal nőnek a tarifák, később nem bánja-e meg ezt a határozatát? Arra gondolok, hogy a fővárosnak még nincs költségvetése. S ha most engedményt tesz a közlekedésnek, később talán az óvodák, bölcsődék, iskolák, közművelődési kulturális intézmények támogatására, működtetésére jut kevesebb... ami szintén nagyon fájdalmas lehet.

— A napi kifizetéseket — a tavalyi szinten — egy átmeneti, de jogszerű szabályozás révén teljesít az önkormányzat. A költségvetés többhetes vita után alakul ki, várhatóan március végére. S mint ahogy sokak szerint a *központi költségvetés* is *bizonytalan ideig él módosítás nélkül*, várhatóan a mienk sem húzza ki 1991-et. Jelenlegi döntésünket két fontos érv alapján hozhatjuk meg: figyelembe vesszük a tömegközlekedési költségek növekedését s az emberek teherviselő képességét. Ennél tisztességesebben *most* nem járhatunk el akkor sem, ha *néhány hónap múlva* esetleg felül is kell vizsgálni a tarifákat.

Horváth K. József

A hét filmjei

SZEMENSZEDETT SZENZÁCIÓ

Már számolni sem merem, hogy hány éve újságíróskodom, de még mindig, ennyi meg annyi hétköznapi tapasztalat után is lenyűgözve, csodálattal figyelem a hírlapírókról, a televíziósokról szóló filmeket. Hát persze, mondám ilyenkor — mint *„Juliska a moziban"* —, mi vagyunk a *„negyedik hatalom."* Mindig ott vagyunk az élet sűrűjében. Ott, ahol a fegyverek dörögnek, szerelmek, kalandok születnek, s ahol az újságírók szavára kinyílnak a börtönajtók, visszavonulót fújnak a gaz, korrupt politikusok. És ahol rendszerint győz az igazság, még akkor is, ha a bajvívó újságíróbajnok félig vagy egészen holtan ott marad a csatamezőn . . .

A megannyi hírlapíróhős és hősnő láttán isten bizony hajlok arra, hogy feledjem a hétköznapi, pitiáner küzdelmeket. Amikor például a Szkander bég harcmodora is kevés ahhoz, hogy az ember megszerezze a nyolcadrangú hírecskét . . . De bármennyire is töröm a fejem, nem emlékszem olyan helyzetre, amikor a főnök, a kiborulás határán járó riportert rögvest megajándékozza a déltengeri utazás mámorához szükséges pénzmennyiséggel. Mint a *Szemenszedett szenzáció* című legújabb amerikai filmben.

Na persze, nekünk nincs is tengerünk, ahol csak úgy jönnek-mennek a délceg milliomosok, akik folytonfolyvást választásra kényszerítik „vagy a gazdag, boldog családi élet, vagy pedig a szakma" felkiáltással a kiborult újságírónőket. Mint Ted Kotcheff rendező *„csupa móka, kacagás, románc, botrány, intrika"* jellegű Szemenszedett szenzációjában.

Igaz, hozzánk még nem érkezett el Amerika. Bár a mostani politikusok legalább annyira gyűlölik az újságírókat, mint az amerikaiak. És ez már haladás . . .

G. I.

BÚJJ, BÚJJ ÖRDÖG!

A jó paródián csak az sértődik meg, akinek nincs humorérzéke, vagy tehetségtelen. Igaz, utóbbiról nem is lehet jó paródiát készíteni. De azért a műfajnak van még egy fontos követelménye: nem lépheti át a jó ízlés határát.

Sajnos, ez a kötéltánc nem

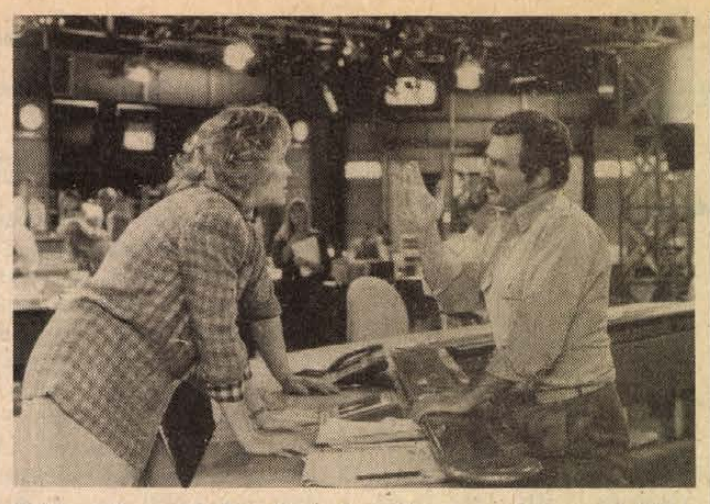

Kathleen Turner és Burt Reynolds a Szemenszedett szenzációban

teljesen tökéletes *Bob Logan* író és rendező filmjében, a *Bújj, bújj ördögben.* Kétségtelenül nehéz vállalkozás a tizenhét évvel ezelőtt készült *Ördögűzőt* fonákjáról úgy bemutatni, hogy közben vigyázzanak a vallásos érzelmek tiszteletben tartására is. Mégis azt mondom, a film nem szenvedett volna csorbát, sőt gördülékenyebb lett volna, ha néhány felesleges poén kimarad.

Persze, a háttérhez azt sem árt tudni, hogy *Hollywoodban* jelenleg komoly harcok dúlnak. Míg korábban a cenzúra volt erős, egyes hírek szerint most azok kerültek hátrányba, akik szembeszállnak a gátlástalanul gúnyolódókkal.

Végeredményben, ha előre felvértezzük magunkat, és ennek tudatában ülünk be a moziba, nem fogunk csalódni. Pontosabban, aki többékevésbé tisztában van az amerikai filmekkel, könnyűzenei sztárokkal, szokásokkal, az nagy derültséggel fedezi fel, mikor kit parodizálnak. De nem tudom, hogy a mai fiatalok közül kinek mit mond majd, amikor bemutatják *Crosby, Stills, Nash* és *Yung* „atyákat".

Azért *Elton John* fehér zongoráját, szemüvegét és hóbortos kalapjait általában mindenki felismeri. Ahogy általában az utalások többsége is érthető, világos lesz. Így talán még szórakoztatónak is találják majd ezt az alkotást.

Sz. Z. L.

NAP TV

CÁPÁK, HIÉNÁK

Korrekt és méltányos döntés a Nap Tv részéről, hogy időről időre foglalkoznak a hátrányos helyzetű polgártársaink gondjaival, akiket — ha ez lehetséges egyáltalán — a többségnél súlyosabban érintenek gazdasági, társadalmi problémáink. *Havas Henrik* ezúttal két alkalmat is választott, hogy — fogalmazzunk egyszerűen — a mozgássérültek ügyében szót emeljen.

Először a mozgássérülteket korábban megillető gépkocsibehozatali kedvezményekről esett szó. Egy országban, ahol a gépkocsinak olyan különleges státus-jelképi helyzete van, mint nálunk, s ahol megszerzése a legjobb energiák jelentős hányadát leköti, ott könnyű előre kiszámítani, miként fognak az illetéktelenek kiskapukat keresni (és találni) gépkocsigényük teljesítésére.

Magyarán: a nagy cápák foga állandóan ott csattog a rendeletek, szabályozások farvizeinél; nyomban a maguk javára fordítják a jogszabályokat. Az csak természetes, hogy előbb van pénzük *Mercedesre, Volvóra, Passatra,* mint a mozgássérülteknek általában, azt pedig ők tekintik természetesnek, hogy „apró simlivel" ezt mozgássérült-kedvezménnyel szerezzék meg. Hogy erre valóban a kedvezmény eltörlése-e a helyes válasz, abban nem vagyok biztos.

A másik riport a hátrányos helyzetűek foglalkoztatását firtatta. Az talán nem volt igazán szerencsés, hogy ebben a kérdésben is *Palotás Jánossal* kellett állást foglaltatni, úgy tetszik azonban, hogy a Nap Tv szerint országos ügyekben ő a legilletékesebb.

Mármost én úgy vélem, hogy a kapitalista viszonyokra az is jellemző, milyen munkaerőt alkalmaznak. Aligha fogják kikerülni a számításaik szerinti lehető legolcsóbbat. A hiéna mindig a gyöngére vadászik. A hátrányos helyzetű pedig annak fogja eladni munkaerejét, aki igényt tart rá a munkanélküliség által letört munkaerőpiacon. Jóindulatra itt sem szabad apellálni.

Tudomásul kell vennünk, hogy az elmúlt négy évtizedben „kikísérletezett" szocialista embertípus ugyanolyan esendő vagy éppen gonosz, mint amilyennek eleve teremtetett; a szerencsétlenség vámszedői továbbra is ebből igyekszenek gazdagodni. Nem várhatja senki, hogy a cápa, a hiéna megváltoztassa természetét, az értelmes jogszabályok azonban megvédhetik az állampolgárt.

Fábián László

Premier: holnap

Bábos bajvivók

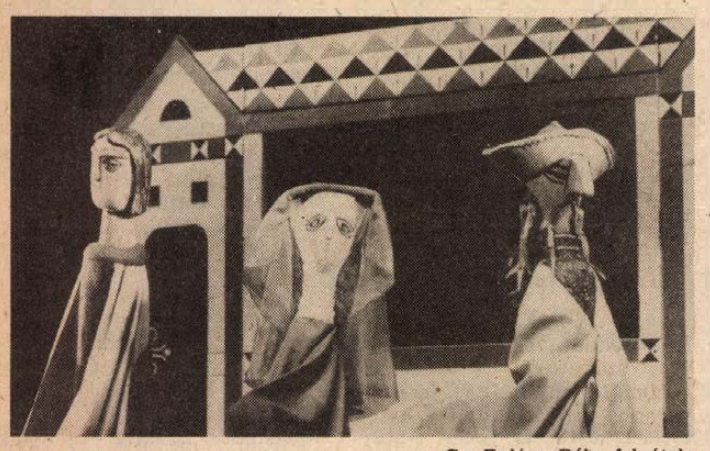

Gy. Balázs Béla felvétele

— Vigyázzatok, ne legyen ferde a háztető! Hozzátok beljebb a szekeret! — hallom a rendező, *Bánd Anna* hangját az *Állami Bábszínház Jókai téri* színpadának elsötétült nézőterén, a nyilvános főpróba előtt. *Jékely Zoltán* átdolgozásában holnap mutatják be *Arany János Toldiját.*

— A hatszereplős játékban összesen tizenhárom alakot elevenítenek meg színészeink — mondja Bánd Anna. — *Tájelőadásról hoztuk be a darabot. Így most mindent újra kellett kezdeni. Sajnos, a közelmúltban meghalt kollégánk, Knapcsik József. Ő lett volna Bence, úgyhogy a helyére új szereplőt kellett beállítani.*

A címszereplőt, Toldi Miklóst, *Németh Tibor* játssza.

— Arany János költeményeit és verseit gyermekkorom óta szeretem. A szövegtanulással nem volt gondom, a bábumat viszont nehezen szokom. Technikailag még gondom van Miklóssal.

Toldi Lőrincné, az anya, *Román Kati.* Neve sokaknak a *Ki mit tud?*-ból ismerős lehet. Színésznőnek készült, bábszínész lett.

— Ma már nem bánom, hogy ide kerültem, nagyon szeretem ezt a műfajt. Húsz éve vagyok a társulat tagja, és mi itt teljes egymásrautaltságban élünk. Az utazásokat is beleszámítva, sajátos életforma a miénk. S hogy főként gyerekeknek játszunk, még inkább azzá lesz.

Talán a legtöbb feladat ebben a produkcióban *Bognár Péternek* jut, aki Toldi György, Bence és Mikola, a cseh vitéz is egy személyben.

— Nincs könnyű dolgom. De megverekszem a szerepeimmel, akár Miklós a történet szerint velem, a bajvívás során. Két évtizedes bábszínházi tagságom alatt sokszor voltam gyáva nyúl, pórul járt állatfigura, kisemmizett, háttérbe szorított, szánalomra méltó alak. Most végre egyszerre lehetek a rókalelkű György és Bence, a Miklóst megértő, hűséges szolga.

(várhegyi)

A hét színésze:

Shirley MacLaine

„Érdekes arcú, sokoldalú tehetség, jó humorú, ugyanakkor a drámai szituációkban gazdag jellemábrázoló képességét csillogtató művész. Az ötvenes évek óta a legnépszerűbb sztárok egyike" — írja *Shirley MacLaine*-ről a *Filmlexikon,* s a közhelyes fogalmazás ez alkalommal valóban helytálló.

Több mint három évtizedes pályája valóban azt bizonyítja, hogy szinte mindent el tud játszani. Az *Acélmagnóliák*-beli feladata is ezt bizonyítja, hiszen — amint maga mondja: *„Rólam azt tartják, hogy optimista vagyok, mindig derűs a lelkivilágom, s akkor megkapom annak az asszonynak a szerepét, aki savanyú, cinikus, valóságos »pokróc«. És imádtam eljátszani . . ."*

Shirley MacLaine azok közé tartozik, akiket nem a véletlen sodort a színészi pályára. Iskolai tanulmányaival párhuzamosan tanult táncolni és énekelni. Tizenkilenc évesen elhagyta szülővárosát, *Richmondot* és *New York*-ba költözött. A szerencse hamarosan rámosolygott, amikor beugorhatott az egyik nagysikerű *Broadway*-produkció főszerepébe. (A vezető táncosnő ugyanis kificamította a bokáját.) Itt figyelt fel rá *Hal Wallis,* a neves producer és elvitte *Hollywoodba.* Először nem kisebb rendező, mint *Alfred Hitchcock* foglalkoztatta a *Baj van Harryval* című filmjében. És ez elég jó kezdetnek bizonyult. Ettől kezdődően jobbnál jobb feladatokat bíztak rá. Sorozatban kapta az *Oscar*-nominációkat, többek között olyan szerepekért, mint az *Irma, te édes,* vagy a *Legénylakás* elragadó lifteslánya. Végül is azonban csak a *Becéző szavak* anyaszerepe hozta el számára a mindenki által áhított aranyozott szobrocskát.

Shirley MacLaine — a színházi argóban használatos kifejezéssel élve — valóban *„egész estés színésznő".* Ezt filmen, színpadon és televízióban egyaránt bebizonyította. Például a *De Sica* rendezte A nő hétszer című filmben, ahol hét különböző alakot teremtett meg. A színpadon a *Shirley MacLaine a Broadway*-n című egyszemélyes show-jával, a képernyőn pedig a *Shirley világa* című sorozatával.

Van azonban e kitűnő színésznőnek olyan tevékenységi köre is, amely nálunk kevésbé ismert. 1970 óta nem kevesebb, mint hat sikeres könyv szerzőjeként is jelentkezett. De írt forgatókönyvet, és nem utolsósorban szerepet vállalt különböző társadalmi mozgalmakban. Így ő volt a vezetője 1973-ban a *Kínába* látogató első nemzetközi asszonydelegációnak, s erről az útról készített, *Az ég másik fele: Kínai memoár* című dokumentumfilmje is felkerült az Oscar-díj jelöltjeinek listájára.

—nr—

In memoriam

Karácsony Sándor

Azok közé tartozott, akik az életet küldetésként élték, a tudományt kölcsönnek tekintették, amit tovább kell adni a másik embernek. Azok között a nevelők között volt több a többinél, akik úgy bizonyítottak és szóltak diákjaikhoz-hallgatóikhoz: gondolj merészet . . . és tedd rá éltedet.

Első pedagógiai regénye, *A csúcsai front* azt igazolja: másként próbálta gimnáziumi diákjait tanítani, más mérték szerint, egyesek számára meghökkentően, de modernül. *„Aki diák, kíváncsi. Azért jött iskolába, hogy tanuljon. Akit kérdezhet, az a tanára. Ő tehát legyen készen a válaszra, az a dolga."*

Nyolc esztendőn át folyt a küzdelem a *Tavaszmező utcai* középiskolában, s tanulságai a *Nyolcéves háború,* a *Barátság és ifjúság,* majd nagyobb, már társaslélektani rendszerének megalkotott műveiben: *Magyar ifjúság, Magyar demokrácia* könyvoldalain kerültek nyilvánosságra, mindenkor arról szóló bizonysággal: *minden korban új viszonyt teremtve lehetséges a nevelés.*

Karácsony Sándor száz éve, 1891. január 10-én született, *Földesen. Debrecenben* tanult. A felkészülés éveiben *Európa* egyetemein *(Genf, Graz, Bécs)* a legnevezetesebb filozófiai, lélektani, nyelvészeti tudományok professzorait hallgatta, s már ekkor bontakozott gondolataiban, hogy ami addig ismeretlen volt idehaza, azt meg kell ismertetni, de nem elvontan, a tudomány elefántcsonttornyában, hanem közérthetően, hasznosíthatóan, elsősorban tehát magyarul.

Megítélői először ugyan azt emlegették: gyakran használja a magyar jelzőt. Nem értették a lényeget: *nála magyar egyet jelentett azzal: ember.*

Egyetemi éveim felejthetetlen órái a *Verpeléti* úti otthon dolgozószobájában teltek, mert 1950 után az egyetemről nyugdíjazták, az *Országos Szabadművelődési Tanács* elnöki tisztségéről lemondatták, elvették a nyilvános alkalmakat tőle, hogy ne taníthasson. Ő, aki előbb két mankóval (első világháborús sebesülés), később két bottal járta az ország minden táját, ahol hallgatóival találkozhatott, négy fal közé száműzetett, árgus szemű figyelők őrizetébe. Az egyház is elzárkózott, félelemből és túlbuzgóságból berekesztette a bibliaórás alkalmakat. Hiszen ott is a megalkuvók ítélete érvényesült. Megszűntek a lapok, folyóiratok, amelyeknek munkatársa, szerkesztője volt. *(Erő, Pro Cristo, Cserkészfiúk, Új szántás* stb.) Íróasztalfióknak írhatott volna . . . Megaláztatások, megbélyegzések után már nem írt, de néhányunkat, akik járni mertünk, tanított, nála zajlottak igazi egyetemi szemináriumaink.

1952. február . . . *Halála napjára kézbesítették a kor és történelem egyik leggyalázatosabb okmányát: megvonták tőle a nyugdíjat, az akkori népművelési miniszter saját kezű aláírásával.* Nem láthatta, mert ekkorra hazaszólította álhatatos hite szerint a leghatalmasabb igazságosztó az Úristen. Tíz vaskos kötet, majd' százra tehető füzet, kiadvány az örökség, amit keresnek már a nyelvi-irodalmi, tudományos-társadalmi, pedagógiai-lélektani nevelés korszerű nézeteit megismerni kívánók.

De a legtöbb könyvtárból zúdába selejtezték műveit az új világnézet hamis prófétái. Csakhogy ami érték, megmarad értéknek.

Karácsony Sándor munkái az egykori *Exodus* megőrzött kötetei nyomán megérik majd az új kiadást. *Magyar észjárás* című műve 1985-ben megnyitotta a sort, de törlesztenivaló bőven maradt.

Fábián Gyula

Illegalitásba vonul a kultúra?

A suttogó propagandából tudtam meg, hogy *Fellegi Ádám* zongoraművész a budapesti *Városháza* dísztermében péntek esténként *Beethoven* szonátáit játssza és előtte kedvcsináló magyarázatokat ad a zenéhez. A *Széchenyi Kft.* segítségével *Fellegi* bebizonyította, hogy lehetséges a hivatalok nélkül is összegyűjteni több száz zeneszerető embert.

A holnapi koncert előtt arról kérdeztem a művészt, miért választotta ezt a hangversenyformát.

— Hosszú évek óta tartok *Bernstein*-szerű népszerűsítő előadásokat — válaszolta —, amelyekhez az adta az ötletet, hogy az ifjúsági előadásokon észrevettem: a felnőttek is igénylik a magyarázatokat. Másrészt pedig azt is láttam, hogy sokan kezdenek elpártolni a komolyzenétől, mert nem értik e nyelvet. Ehhez az is hozzájárul, hogy egyre kevesebben tanulnak zenét. Ha az iskolák és a család nem tudnak zeneértő, zeneszerető embereket nevelni, akkor nekünk, művészeknek kell ezt megtenni. Nekünk kell aktívvá tenni a közönséget. Erre a hagyományos hangversenyek gyakran képtelenek, mert sokszor snobok is ülnek ott, akik semmit nem értenek a zenéből, de tapsolnak, mert úgy illik.

A taps nem minden! Az a lényeg, hogy az emberek élménnyel a lelkükben távozzanak a koncertekről. Sokan talán szélmalomharcnak, elszigetelt kísérletezésnek tartják törekvéseimet, de egyszer valahol el kell kezdeni a pótlást. Esténként ide, a Városháza dísztermébe ötszázötvenen jöhetnek, és jönnek, minden koncerten egyre többen. *A legnagyobb gondot az okozza, hogy a kultúra illegalitásba vonul a tőke elől.* Néhai tanárom, *Hernádi Lajost,* 1942—43-ban a zsidó törvények késztették arra, hogy házi hangversenyeket tartson, engem pedig a rosszabbodó gazdasági helyzet kényszeríthet. *Lassan nem tudom megfizetni a terembérletet.*

Nem ezt vártam az átalakulástól. A támogatás — *legyen arányban a közönség érdeklődésével, igényével, a jegyek árai pedig legyenek arányosak a hangverseny tényleges költségeivel.* Szponzorok kellenének! *De nálunk még a művészet támogatása alig kezdődött* el. Ezért valószínű, ha újabb sorozatot indítok, és túl drága lesz a terembér, visszatérek a hangversenyzés régi hagyományaihoz. *Talán lesz zeneszerető ismerősöm, aki lakását e célra ingyen felajánlja.* Remélem, erre nem kerül sor. *Addig is, aki szereti Beethovent, most és jövő héten pénteken még eljöhet este hatra a Városháza dísztermébe.* Egyikünk beszél és zenél, másikunk hallgat, legalább együtt leszünk.

Udvarhelyi András

Nehéz az út a csillagokig

Érdekes cikket írt Lovász Péter a december 19-i Népszavában Kiállítási tili-toli címmel. Talán nem érdektelen, ha néhány gondolatot a megjelentekkel kapcsolatban továbbfűzök. A cikknek a fő mondanivalója, hogy próbáljunk meg a *nagyvilág léptékével* gondolkodni. Már én is sok helyütt leírtam, hogy a legsajátságosabb és legsajnálatosabb magyar tulajdonságok a *kishitűség* és a *pesszimizmus*. Először el kell szánnunk valamire magunkat, majd nagyon akarni kell szándékunkat. Ettől még nem biztos, hogy lesz is valami, de enélkül *biztosan nem*.

Az elszántság és a határozathozatali potencia teljes hiánya a legnagyobb akadálya nemcsak a *világkiállításnak*, hanem az *ország felemelkedésének* is. Több igen nagy akadálya van annak, hogy a nyugati pénzek megindduljanak Magyarországra, akár a világkiállítás megrendezése céljából, akár más címen. Ezek közül néhány: az ország testi-lelki *állapota* sokkal rosszabb, mint amilyennek látszik. Az utóbbi év teljes gazdasági elvesztegetésével olyan *kifulladt helyzetbe* került az ország, hogy tartalékai immár nincsenek. Ezért az embereknek az a reménye, hogy egy-két év múlva *jobb lesz*, teljesen *megalapozatlan*. Csodának kellene történnie, hogy a helyzet rövid távon gyökeresen javuljon.

Nekünk Deák kell

Szakembernek kellene végre kezébe vennie az ország irányítását, aki amellett, hogy lelket tudna önteni az országba, átfogó gazdasági koncepcióját haladéktalanul meg is tudná valósítani. Ilyen ember — aki *Deák Ferenc* és *Vaslady* kellene, hogy legyen egy személyben — biztosan *létezik* kis hazánkban. Annak a *valószínűsége* azonban, hogy a jelenlegi pitiáner parlamenti csihi-puhi és hastánc közepette egy ilyen ember a *hatalom közelébe* jusson, egyszerűen *nulla*. Ezért az infláción kívül igen kevés esemény *várható*, legalábbis gazdaságilag. Az ország már most kezd egy hetvenes évekbeli Görögországra vagy néhány évvel ezelőtti Törökországra hasonlítani. *Alig létező polgárság, gyorsan gazdagodó „új" osztály, szegényedő tömegek és állam*. Ráadásul sokán már most visszasírják a bajok eredendő okozóját, a Kádár-rendszert. Ezek mind *riasztó hatással* vannak a nyugati tőkére.

A megoldás — amelynek kivitelezése a politikai helyzet, a pártharcok miatt igen nehéz — a teljes *gazdasági felszabadulást*, az azonnali *liberalizációt* engedő vezetés lehetne. Gyors *forintkonvertibilitás*, nagymértékű *privatizáció piaci alapokon* (tehát ne a pénz színét, meg a gazdája fajtáját nézzük), a helyhatóságok azonnali és alapos *gazdasági kiképzése* és *piaci alapokra* való helyezése. Fel kell hagyni a *német típusú bürokratikus rendszer* építgetésének az ábrándjával, mert ez nálunk működik. Nálunk a *kiskapu* együtt épül a *nagykapuval*. Inkább egy olasz típusú rendszer kell, amely *enged*, és nem *túlszabályoz*. Így el lehetne kerülni, hogy a jövőben sűrűsödő kormányválságok állandó paralízisben tartsák a gazdaságot. (Olaszországban a folytonos új kormányok mellett is a gazdaság nagyszerűt produkált.)

Elátkozott taktika

A magyar üzleti élet, csakúgy, mint az egész társadalom, *demoralizált*. Üzleti *etikáról* már csak dühöngve vagy röhögve lehet beszélni, attól függően, hogy az átvágottal vagy az átvágóval találkozik az ember. A számlákat szinte *megszokásból* nyújtják be, *senki nem fizet* (többek közt, mert az illetőnek sem fizetnek), az infláció úgyis neki dolgozik, behajtani meg szinte lehetetlen. Virágzik a *második gazdaság, a feketepiac*, és az egész kezdi egy nagy nemzeti *átverési társasjáték* méreteit ölteni (lásd megint Törökországot, 5—10 éve).

A piaci viszonyok *teljes hiánya* miatt a befektetési és megtérülési viszonyok *ellentmondásosak*. Az ingatlanárak manhattani szinten vannak, nem éppen amerikai szintű infrastruktúrával és piaci környezettel. A *megtérülést* gátolja az infláció miatt (is) lelassult pénzforgalom, az infrastrukturális elmaradottság. Ahhoz, hogy a tőke nagymértékben áramoljon be, *tetemes előnyöket* kellene látnia Magyarországban a világ többi — bejáratott és nagyobb biztonságot nyújtó — részeivel szemben.

Megoldást csak a gazdasági liberalizálás hozhat: egy idő után tisztuló folyamatok során eltűnne a korrupció, a második gazdaság, és a darwini törvények érvényesülnének. *Nagy gondolatok, merész tettek kellenek*. Ha például hazánk saját pénzévé tenné — a világon elsőként — az ECU-t, az egyértelműen fémjelezné a magyarországi folyamatokat. Erről az egész világon beszélnének, és amellett, hogy a szabad átválthatóság *gazdasági garanciát* nyújtana a befektetőknek, *áttételes haszna* még nagyobb lenne: visszahelyezné hazánkat a világ gazdasági térképére. Igaz, *a külföldi tulajdonhányad* magasabb lenne a ma kívánatosnak nyilvánítottnál, de a kormánynak el kell döntenie, hogy *mi a prioritás:* nemzetiszínű zászlóval a katasztrófába (lengyel típusú válság) vezetni az országot, vagy beilleszkedni az általános európai folyamatba. Talán egy kis vízióval azt sem nehéz elképzelni, hogy a nemzeti(ségi) kérdés alig létezne ma, ha nem ilyen katasztrofális állapotban lenne az ország és a régió. (Akkor nem az lenne a fő téma, hogy ki kinek a kenyerét ette negyven évig.)

A legnagyobb probléma tehát az, hogy *a politikai* felszabadulást nem követte az általános *gazdasági* felszabadulás, hanem a *kis lépések* sokszor elátkozott taktikájával még inkább a szakadék felé sodródott az ország. *A gazdasági döntéseket többnyire habozva, késve és sokszor rossz irányban hozzák meg az illetékesek.*

Bratyizó bürokrácia

Hazánk életét ma ugyanúgy a bratyizások, a személyi összefonódások, a bürokrácia, az íróasztalhoz való ragaszkodás, a korrupció és a protekcionizmus, a kontraszelekció, a nagy és merész tettek hiánya jellemzi, mint *csaknem mindig* történelmünk során. Hazánk elmulasztott egy nagy lehetőséget, hogy a közeljövőben, a történelem során talán először ne csak a kívülálló számára, hanem saját polgárai számára is „kellemes hely" legyen.

Van egy latin mondás: „Per aspera ad astra". Úgy lehet fordítani, hogy „Nehéz az út a csillagokig". Ez millióknak azt jelenti, szó szerint, hogy *nehéz az út*. Létezik azonban egy-két ember, akik számára az a jelentése: *van út a csillagokig*. Ezeket az embereket kell *megtalálnunk* és kormányrudat adni a kezükbe, hogy döntsenek. Világkiállításról, meg másról. És minél hamarabb. *A kiállítás nagyon közel van, és a gazdasági összeomlás sincs nagyon messze*. Dönteni kell mindkettő okán. Sokszor leírtam már, elmondom itt is: a fent említett két betegség, a kishitűség és a pesszimizmus ma az *öngyilkosságot* jelenti.

A történelmi lehetőség abban áll, hogy — ez most nem kötelező.

Dr. Frank Tibor,
nemzetközi elnökhelyettes
Stamm Gazdasági Kutató,
Toronto, Ontario

Tömegszerencsétlenség és baleseti ügyelet

Zsúfoltság várakozás nélkül is lehetséges

Huszonnégy óra: harminckét felvétel – Mentés keresztül a városon – Fontossági sorrend – A megyei kórházak megoldották

A baleseti ügyeletet, mint témát, sajnálatosan időszerűvé teszi a hétfői villamosszerencsétlenség, amelynek legsúlyosabb tíz sérültjét a Honvéd Kórház baleseti sebészetére szállították. Arra az osztályra, amely reggel 8-tól kezdve 24 órán át volt ügyeletes, és ilyen minőségében a fővárosi sérültek zömének ellátására kötelezett. Szám szerint: a beszállított 79 sérült közül összesen 32-en szorultak kórházi felvételre.

Bár az össz-szám nem kiugró, hiszen havas, esős napokon lehet *a kétszerese is* — elképzelhető (vagy elképzelhetetlen), milyen erőfeszítéseket követel egy időben tíz súlyos, köztük négy életveszélyes állapotban lévő sérült kezelésbe vétele. Megbirkózva az orvosi dilemmák legsúlyosabbikával, *fontossági sorrend* felállításával.

Hasonló krízis jellemezte a *Heim Pál* Kórházat, ahová egy időben 18 gyermeket szállítottak a felborult villamostól. Közülük *heten* szorultak felvételre. Egyébként 24 óra alatt összesen 31 beteget vettek fel, mint a négy fővárosi gyermeksebészet közül *egyedüli ügyeletes* osztály.

A téma nem új. *Kimerült orvosok, elégedetlen betegek* címmel körülbelül egy éve foglalkoztunk a fővárosi baleseti ügyelettel. A traumatológiai osztályok semmihez sem hasonlítható *zsúfoltságával*, a 24 órás megállás nélküli felvétellel, ami esős, havas napokon ötven-nyolcvan azonnali ellátásra (műtétre) szoruló sérültet jelenthet. Mert a jelenlegi fővárosi rendszerben szombat-vasárnap összesen egy-egy osztály felvételes. Hétköznap valamivel jobb a helyzet, két-három baleseti sebészet között oszlik meg a forgalom, de a gyógyítás központosított voltán, a *zsúfoltságon, a várakozáson*, a személyzet *túlhajszoltságán* ez keveset változtat.

Már tavaly is egybehangzó volt a traumatológus szakemberek véleménye: *túlhaladta az idő* ezt a csaknem negyven éve bevezetett fővárosi ügyeleti rendet. A forgalom hatványozódásával a *balesetek száma is megsokszorozódott*. Alapos próbára teszi a beteget, a mentőket is, hogy a csepeli beteget Újpestre, a budait Zuglóba kell szállítani. Mert a célpontot nem a sérülés földrajzi helye, hanem az *aznapra kijelölt* ügyelet szabja meg. A sérülések kezelésének adott napokon egy-egy osztályra összpontosítása *egyedülálló a világon*. A gyógyulás kilátásait befolyásolja, hogy egy-egy műtétet az ügyelet első óráiban még *pihenten*, vagy a tizenkettedik, uram bocsá', 24-ik órában végeznek-e immár *elcsigázottan* a sebészek.

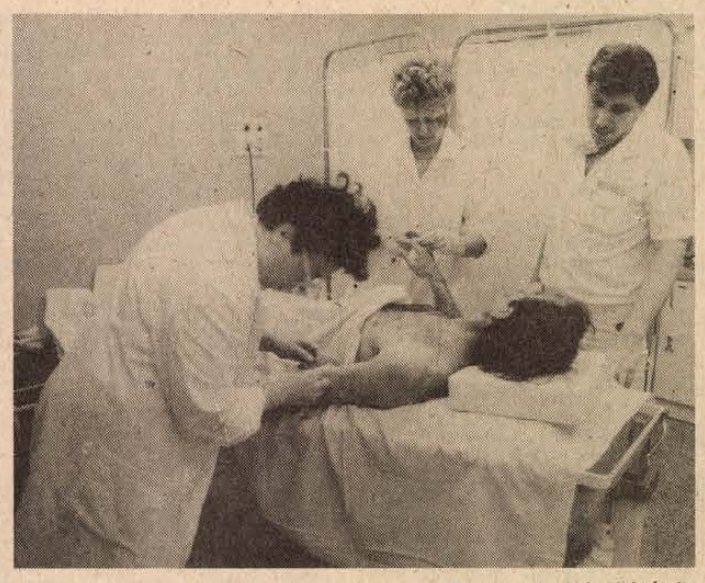

Kegyes András felvétele

És ilyenkor óhatatlanul belép a betegellátásba a nagyon nem kívánatos már említett *fontossági sorrend*. Késedelmet szenved a csonttörések műtéti helyreállítása, ami az életet ugyan nem veszélyezteti, de a szövődménymentes gyógyulást *nem garantálja*.

A problémákat a szakemberek régen ismerik. Megoldásukat nem a felismerés, hanem a szükséges *feltételek hiánya* késlelteti. Többek között a tíz-tizenöt évvel ezelőtti szakmapolitikai koncepció: új kórházak építése (Dél-Pest, Kerepestarcsa), rekonstrukciók, bővítések foganatosítása (Tétényi úti, Margit Kórház) *baleseti sebészet nélkül*. Működő, de elavult traumatológiai osztályok, hiányzó ágyak és így tovább.

Az átszervezés *terve mégis megszületett*. Tavaly még a Dél-pesti Kórházban létesítendő baleseti sebészeti osztállyal számolva, amire azonban — *irreálisra méretezett* árak miatt — nem került sor. Most a XV. kerületi szovjet *katonai kórház* megszerzésének lehetősége az új reménysugár. A *jó állapotban* lévő, számítógépes rétegröntgen-készülékkel, vesedializáló állomással felszerelt 500 ágyas általános kórházban többek között 90—100 ágyas baleseti sebészet mellett gyermektraumatológia, idegsebészet is működhetne.

A kedvező mederben folyó tárgyalások eredménye a XV. kerület lakosságának, a baleseti ellátásnak is javára válna. Most ez az a pont, amelyből kiindulva megoldhatónak látszik, hogy a *nagyobb kórházak képesek legyenek* a saját területük sérültjeinek gyógyítására. *Nonstop, a hét minden napján.*

A *megyei kórházakhoz hasonlóan*, ahol magától értetődő, hogy heti 168 óra a baleseti ügyelet.

Ha úgy tetszik, a kórház összes osztályának *közös produkciója az*, ami — ha összejön — áthidalhatja a kétségtelenül létező hézagokat. Szakdolgozók és egyes szakorvosok (aneszteizológusok, ideg-, mellkassebészek) hiányát.

Mindezt azonban — *akarni kell*. Hogy a — tömegszerencsétlenség nélkül is — tábori-, lövészárokra emlékeztető viszonyokat normális, *kedvezőbb gyógyulási feltételekkel* biztató körülmények váltsák fel a traumatológiában.

Lukács Mária

Az SZDSZ a Végvári-ügyről

A Szabad Demokraták Szövetsége ügyvivő testülete tegnap nyilatkozatot tett közzé a Végvári-ügyről. Végvári József bírósági elmarasztalása az új magyar demokrácia szégyene — olvasható a közleményben. — A pártállam politikai rendőrségének őrnagya személyes bátorságot is tanúsító cselekedetével *jelentősen hozzájárult a törvényesség érvényesüléséhez*, a szabad választások feltételeinek megteremtéséhez. A nyilvánosság tudomására hozta, hogy a Németh-kormány belügyminisztériuma *alkotmányellenes* módon, titkos módszerekkel figyelteti az ellenzéki pártokat. Ezzel természetesen megsértette a szolgálati kötelezettségeit, de a törvény szellemében cselekedett. Másképp, mint a szolgálati út megkerülésével nem lehetett véget vetni a törvényellenes lehallgatásoknak és az iratmegsemmisítéseknek.

Különösen felháborító, hogy a bíróság *a mai politikai berendezkedés védelmének szükségességével* indokolta annak a Végvárinak az elmarasztalását, akinek lépése talán a legjelentősebb egyéni hozzájárulás volt a választások *valódi* szabadságát veszélyeztető pártállami manőverek, törvénysértések megakadályozásához.

Szuperüzlet a La Manche alatt

SZÁGULDÁS A JÖVŐBE

A tavalyi év technikai szenzációi között előkelő helyet foglalt el az a *francia—brit kézfogás*, melyre a *La Manche*-csatorna alatt került sor november végén. Egy évszázados álom vált ezzel valóra, egészen pontosan az, hogy ha valaki bírja szusszal, akár gyalogosan is átsétálhat az öreg kontinensről Nagy-Britanniába.

A föld alatti ünneplés fényéből semmit sem vett el az a tény, hogy a munkálatok befejezését *1993. júniusára* tervezik. Miközben a találkozás jelképesnek tekinthető, aközben arról sem szabad elfelejtkezni, hogy a jövőben *óriási hasznot hozó vállalkozásról van szó.*

Ha az egész alagutasdi előtörténetéről szólunk, külön kell választani az álmodozások és a tényleges munkálatok időszakait. Az alagút gondolatát *először 1802-ben Franciaországban* vetették fel. *Albert Matier* mérnök kezdetleges elképzelését, mely szerint ló vontatta vagonokkal tették volna meg a föld alatti utat, Párizsban támogatták, Londonban viszont elutasították. Később fordult a kocka, és az 1880-as években már az angolok voltak azok, akik ténylegesen elkezdték a földmunkálatokat. De, ahogyan az első esetben, úgy ekkor is London parancsolt állj, mivel úgy találták, hogy a sziget *túl sebezhetővé válik egy francia támadással szemben.*

Ezután közel *száz év szünet* következett, míg 1973-ban *Edward Heath* brit miniszterelnök és *Georges Pompidou* francia elnök áldásukat adták a tervre. Már a következő évben megindult a munka, rövid idő alatt mindkét irányból közel *2,5 kilométert* haladtak előre. A lelkesedéssel ekkor nem volt gond, viszont a költségek úgy nőttek hónapról hónapra, hogy 1975. január 1-jén Nagy-Britannia új miniszterelnöke, *Harold Wilson* ismét leállította a nagy álom valóra váltását.

Ilyen viharos előzmények után 1981-ben *Francois Mitterrand* és *Margaret Thatcher* első hivatalos találkozóján újra szóba került a La Manche-alagút. Ennek eredményeként *1987-ben ismét megindultak a gépek Dovernél és Calaisnál.*

Az angolok és a franciák hazafias büszkeségtől túláradó nyilatkozataitól függetlenül is korunk egyik csodája az *„Eurotunnel"*. Összesen három alagút készül el. Ezekből kettő közlekedő — ezekben száguldanak majd az utasokat és gépkocsikat szállító vonatszerelvények — meg egy kiszolgáló alagút. Ez utóbbit csak a karbantartó személyzet, valamint baleset esetén a mentők vehetik igénybe.

Az egész csőrendszer *a tengerszint alatt 50 méterel, a tengerfenék alatt pedig 30 méterrel fut*. Hogy a talaj és a víztömeg elképesztően nagy nyomása ne jelentsen veszélyt, összesen *14 ezer betongyűrűt* illesztenek össze óriás csővé. Ezek a gyűrűk a jelenleg ismert *legerősebb betonból* készülnek, úgy, hogy közben *skót gránitot* adagolnak az alapanyagba. A munkálatok méretére jellemző, hogy 1993. júniusáig *7 millió 230 ezer köbméter talajt hoznak a felszínre.*

A technikai adatokat átfutva kézenfekvő az a kérdés, hogy mibe kerül mindez a brit és a francia adófizetőknek. A válasz egyszerű: *semmibe!* Ugyanis az Eurotunnel konzorcium csak úgy jöhetett létre, hogy a szerződésben kikötötték: állami pénzek semmilyen formában nem használhatók fel. Bármennyire is hihetetlen, de *az egész magánvállalkozás*. A világon összesen *210 bank* foglalkozott és foglalkozik most is a szükséges hitelek folyósításával, valamint a részvények eladásával. Két évvel ezelőtt *a költségeket 4,7 milliárd angol fontra becsülték. Ma ez a szám már eléri a 7,6 milliárdot*. Ezzel együtt senki sem kongatja a vészharangokat, mivel mindenki biztos az üzlet nyereségességében.

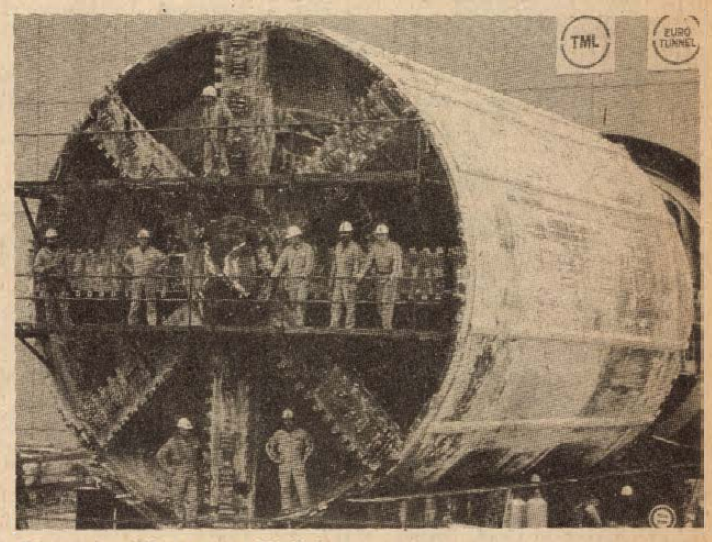

Nagy alagúthoz nagy fúrófej

Az üzembe helyezést követő első évben összesen 350 millió font haszonnal számolnak a szakemberek, a kezdeti 15 millió fuvar reményében. *2003-ra pedig a fuvarok számát 45 millióra kívánják felduzzasztani.*

1993-tól szárazföldi úton összesen *három óra alatt* lehet majd megtenni a *Párizs—London* távolságot. Ez annak is köszönhető lesz, hogy a francia főváros és Calais között kiépítenek egy szuperexpressz vasúti vonalat. Ezen a szakaszon a szerelvények elérik a *300 kilométeres óránkénti sebességet*. Mindezek ismeretében érthető az Eurotunnel-tervben érdekeltek lelkesedése. *Ők már a következő században élnek.*

Merész mérnöki megoldások, bravúros kivitelezés, elképesztően nagy költségek és még annál is nagyobb nyereség. *Másképpen fogalmazva: száguldás a jövőbe!*

Kiss Andrej

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Reggeli krónika
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Hangszemle
8.20 Szonda
8.50 Külpolitikai figyelő
9.00 Hírek, időjárás
9.05 Napközben — közérdekű magazin
Közben:
10.00 Hírek, időjárás
11.00 Hírek, időjárás
11.10 Citeraszó
11.25 A Szabó család
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.45 Válaszolunk hallgatóinknak
13.00 Hírek, időjárás
13.05 Klasszikusok délidőben
14.00 Hírek, időjárás
14.05 Újraolvasva
14.15 Népzene
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Megmentett hangszalagok
16.00 Délutáni krónika
16.15 Muzsikus házak
16.45 Labirintus
17.00 Hírek, időjárás
17.05 Idő és történelem
17.33 Ennio Morricone filmzenéiből
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.40 Népdalok
19.50 Hajszálgyökerek
20.00 Hírek, időjárás
20.05 „Világtalan" vezetett látót
21.00 Hírek, időjárás
21.05 Johannes Brahms
21.52 Az áramló időben
22.00 Késő esti krónika
22.30 Korkóstoló
23.00 Hírek, időjárás
23.05 A Rádió lemezalbuma
24.00 Hírek, időjárás
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30—6.00 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs
7.37 Sportreggel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: 1990 listavezetői
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Útikalauz üdülőknek
9.08 Operettkettősök
9.35 Találkozásom a népzenével
10.15 Édes anyanyelvünk
10.20 Operaslágerek
10.50 Peres, poros iratok
11.00 Hírek, időjárás
11.03 A mi korunkban
11.23 Rólunk van szó!
11.30 Fúvószene
12.00 Nótaparádé
12.45 Sport — vízilabda-vb
13.00 Hírek, időjárás
13.03 Nosztalgiahullám
13.45 Időjárás-jelentés
14.00 Lelátó — sportmagazin
14.30 Gőz
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Tordai Éva énekel
15.20 Magnósok, figyelem!
16.00 Játék tízezer forintért
16.55 Reklám
17.00—19.00 RádióMa
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Ahogy mi zenélünk
20.00 Garázs
19.30 Pop-regiszter
20.30 Afro-dallamok
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Daráló
21.33 Folk-rock Magyarországon
22.05 Karinthy Színpad: Az őrszem
22.30 Egy kiállítás képei
23.00 Hírek, időjárás, sport
23.10 Hiánypótló
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Zenekari muzsika
10.20 Rádiószínház: A dzsungel törvényei
10.46 Richard Strauss: c-moll zongoranégyes
11.33 Bach: 1. kantáta
12.00 Hírek, időjárás
12.05 Operarészletek
13.00 Hallgassuk újra!
13.57 Radioton-korongokról
14.00 Magyar zeneszerzők
14.45 Székely Mihály felv.
15.05 Balassi Bálint költészete
15.48 Régi fúvószene
16.00 Hírek, időjárás
16.05 Thomas Beecham vezényel
16.54 Interart fesztivál — 1990
17.30 Rádióhangversenyekről
18.00 V materinskom jazyku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás
19.05 In der Muttersprache
19.25 Praetorius: Erhalt uns, Herr — motetta
19.35 Mahler: VII. szimfónia
21.00 „A legfontosabb a másik ember"
21.20 Bécsi kamarazene
21.50 Barokk operákból
22.27 Hangverseny
23.20 Célia — rádióváltozat
24.00 Hírek, időjárás
0.10 Dzsesszfelv.
2.00 Szózat

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rockreggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 Wurlitzer
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Müller Mihály 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Kajárik Andrea 11.00—13.00 Swing, dixie, ragtime, mv.: Rókusfalvy Pál 13.00—15.00 Mai magyar rock, mv.: Rónai Egon 15.00—17.00 Tini kívánságműsor, mv.: Kajárik Andrea 14.40 „Zenezavar" a Metró Centerben (Bp. VII., Dohány u. 22.) 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Fikár László 17.00—19.00 Dr. Gyökössy Endre református lelkész a stúdióban 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Keresztes Tibor 22.00—2.00 Szerk.-mv.: György Gábor

TELEVÍZIÓ 1.

7.53 Műsorismertetés
7.55 Tévétorna
8.00 Menedzser Magazin
9.00 Képújság
9.05 Walt Disney bemutatja
10.50 Szia, Mami!
11.20 Mozgató — torna
11.25 Képújság
16.50 Képújság
16.58 Műsorismertetés
17.00 Pannon krónika
17.10 Vijesti — hírek szerb-horvát nyelven
17.15 Hónapsoroló
17.45 A T. T. T. jelenti
17.55 Műsorajánlat
18.00 Hármas „csatorna"
18.45 Telistele-videó
18.50 Reklám
18.55 Műsorajánlat
19.00 A hírről — gyerekeknek
19.05 Esti mese
19.15 Lottósorsolás
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.00 Reklám
20.05 Szomszédok — 97. fejezet
20.35 Reklám
20.40 Hírháttér
21.25 A hét műtárgya
21.30 A cár őrültje Tévéfilm
22.50 Híradó 3.
23.05 BBC-híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene
17.40 Sípercek
17.45 Telefonos játék
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.50 Tv2
19.00 Hans Fallada — Az utolsó fejezet
NDK-film
Az író életének utolsó tíz évét követhetjük végig a filmben
20.38 Tv2
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
Benne: Nézze meg az ember!
21.30 A kalandor
Olasz kalandfilm — ism.
23.15 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.10 Iskolásoknak 8.30 Kicsinyek magazinja 9.05 Események, kommentárok 9.35 Komédiások (opera) 10.50 A nap percei 14.15 A nap percei 14.20 Folk és a folklór 14.40 Piac, kereskedelem, pénzügy 15.40 Egyetlen szerelem (bolgár—szovjet filmsorozat) 16.50 A nap percei 17.00 Úszó-vb (helyszíni közvetítés) 18.05 Autósok, motorosok magazinja 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.30 Tévénapló 20.00 Fiatalok tévéestje 21.35 Apa, anya és én 22.00 Események, kommentárok 22.30 Mennyei lovasok (FF-film) 24.00 A nap percei **2. műsor:** 16.50 Kapcsolat stúdió (fiataloknak) 18.00 Esti mese 18.20 Francia nyelvtanfolyam 18.50 Gazdasági magazin 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Nem szentimentális krónika (spanyol film) 21.40 Híradó 22.08 Sport 22.15 A párbeszéd stúdiója

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 A rejtélyes levél (sorozat gyermekeknek) 10.00 Téli iskolai program 12.00 Hírek 12.10 Videooldalak 12.20 Műholdas program — Régi az újért: Horvát írók a képernyőn 14.30 Dal az elválásról 16.10 Videooldalak 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 A rejtélyes levél (sorozat gyermekeknek) 17.10 Oktatóműsor 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk (vetélkedő) 18.45 Természetvédelem Horvátországban 19.15 Rajzfilm 19.30 Tévénapló I. 20.00 Politikai magazin 21.05 Vetélkedő 22.40 Angol nyelvű hírek 22.45 Zenei színpad 23.45 Hírek **2. műsor:** 16.15 Videooldalak 16.20 Jó napot, házigazda! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 19.30 Zenei mindennapok: Blitz 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Ez is élet — Humoros sorozat 21.45 Naftalin (nosztalgia). Szórakoztató műsor 23.15 Hírek 23.30 Filmsorozat 24.00 Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videooldalak

SZOVJET TV

4.30 120 + 30 perc 7.00 A Belügyminisztérium jelenti 7.20 Nyikolaj Vavilov (IV. és V. rész) 10.00 Hírszolgálat 10.15 Borsószem királykisasszony 13.30 Hírszolgálat 13.45 Moszkva—Kassiopeia (film) 14.35 Mama, papa és én 15.05 Hangverseny 15.45 Tizenhaton innen és túl 16.30 Rajzfilm 16.45 Irodalmi műsor 17.20 A Belügyminisztérium jelenti 17.35 Nyikolaj Vavilov (V. rész) 19.00 Híradó 19.45 Szerzői dalfesztivál 21.00 „pi" egyenlő . . . 22.00 Hírszolgálat 22.15 A „pi" egyenlő c. műsor folytatása 22.45 A veszélyes kanyar (III. rész) 23.55 Út a tengerhez

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Tájak és emberek 10.00 Iskolatévé 10.30 Érvek 12.15 Idősek klubja 13.00 Hírek 13.10 Mi 13.40 Borcsinálók, dok.-film, 2. rész: Frianiból Toscanába 14.10 Álomcélok. Hawaii 14.20 Varázslatos Jeannie. Vígjátéksorozat 14.45 Full House. Vígjátéksorozat 15.30 Te meg én 15.35 János álmodozik 16.00 An-tan-tenusz 16.20 Slágerek és ötletek 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Az elektronikus hasonmás. 4. rész 17.30 Mini lexikon 17.55 Yakari 18.00 Mi. Nők 18.30 Túl hetedhét országon. 4. rész 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Show Mix (Benne: Kíváncsi kamera, Harald és Eddi) 21.00 Időjárási show reklámmal 21.05 Ausztriai történetek 21.50 Oldalpillantások 22.00 Tohuvabohu. Helmut Zenker tévékaotikuma 22.45 Hírek 22.50 Pénz a mennyből. Amerikai filmmusical 0.35 Hírek **2. műsor:** 8.30—13.00 Időjárás-panoráma 16.35 Művészlexikon 16.40 Akkoriban 16.45 Úszó-vb (ism.) 17.15 Megöljük azt, amit szeretünk. Exóták 18.00 Alf 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Belpolitikai magazin 21.05 Spektrum. A világ nagy szállodái. A Los Angeles-i Chateau Marmont 21.50 Újdonságok a moziban 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Klub 2, majd: Hírek

SKY EUROSPORT

6.00 Üzleti világhíradó 6.30 Azok a szép napok . . . 7.00 D. J. Katshow 8.30 Aerobik 9.00 Kézilabda. Polar-kupa. Női mérkőzések 10.00 Úszó-vb. Összefoglaló 12.00 Evezés. Vb-összefoglaló 13.30 Szörf 14.00 Aerobik 14.30 Kézilabda. Polar-kupa. Női mérkőzések 15.30 Tenisz. Ausztrál női salakpályás bajnokság. Elődöntők 18.00 Ford hójelentés sízőknek 19.00 Autó- és motorsporthíradó. Friss hírek a gépjárművek világából 19.30 Eurosport-hírek 20.00 Röplabda. General Bank Torna 21.00 Északi síelés. Összefoglaló az összetett versenyekről és a sífutásról 22.00 Motorsport. Párizs—Dakar-rali 22.15 Sí-világkupa. Női lesiklás. 23.15 Úszó-vb. Összefoglaló 0.15 Eurosport-hírek 0.45 Motorsport Párizs—Dakar-rali 1.00 Kerékpár. Az 1990-es évad legszebb pillanatai

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Szél jár a füzek közt 10.40 Joe Dancer. Kemény Dió (amerikai krimi) 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétőzsde 14.00 Szomszédok. Sam anyja 14.25 Szeretethajó. Női fortélyok 15.15 A valódi szellemirtók. Az a furcsa Macob család 15.40 Tévébolt 15.55 Füstölgő coltok. A fiú és a bűnös 16.45 A rendőrnő. Akcióban a rácsok mögött 17.40 Hírek 17.50 Szeretjük Kate-et! A művész balszerencséje 18.15 Esély 18.45 Híradó 19.15 Szerencsekerék 20.00 Fort Boyard. Kalandos játékshow 20.55 Hírek 21.00 A hét mesterlövész. Amerikai western 23.10 A nap hírei, Sport 23.25 Harold és Maude (amerikai játékfilm)

3SAT

13.05 A zenedélután programja 13.10 Sztárok a csillagos ég alatt. Operagála Veronában 14.40 Pavarotti Nápolyban 15.25 Montserrat Caballé és José Carreras Moszkvában 15.55 Műsorismertetés 16.00 A svájci államszövetség centenáriuma 18.00 Sport 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Két férfi, egy eset. A férfi a fotón 20.30 Az avangárd 21.00 Politikai magazin 21.45 Kulturális hírek 21.51 Sporthírek 22.00 Tévéhíradó 22.25 Vámpírok tánca (angol horrorfilm) 0.10 DFF-híradó, majd: Hírek

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Financial Times 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek, időjárás 19.45 Időlánc 20.00 Hatás. Amerikai bűnügyi film 22.00 Hírek, időjárás 22.15 A keselyű (amerikai film) 0.10 Sporthírek 0.15 Hírek, időjárás 0.30 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg

TV5

16.05 Hírek 16.15 Jelenidő 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Teleturisztika 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sport 19.30 FR3-híradó 20.00 Ezt látni kell! Hír- és riportmagazin 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Bábel 23.00 Hírek 23.15 Vendégségben Frednél. Kulturális magazin. 0.15 Könyvajánlat

PRO7

6.05 Szerelem, hazugság, szenvedély. Arcul csapás 6.50 Jackie és Jill, a medvebocsok 7.15 A csavargó 7.40 A mi házunk 8.30 A virginiai 9.30 Végállomás az igazság 10.25 Doogie Howser 10.50 Harry csodálatos bírósága 11.20 Colt Seavers esetei 12.05 Érzed, ahogy táncolok? 13.45 A virginiai. A szemüveges férfi 14.45 Jackie és Jill, a medvebocsok. Kalandos visszatérés 15.10 Dick, a disznócska 15.35 Hírek 15.45 A csavargó. Mecclabda 16.10 A Waltonok. Az állás 17.00 Doogie Howser. Vinnie, Video, Vici 17.25 Prost Helmut. Munkahelyi féltékenység 17.50 Hírek, időjárás 18.00 Petrocelli 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei 20.15 Három ember egy csónakban (NSZK—osztrák filmvígjáték) 21.50 Hawaii ötnulla, V, mint Vashon 22.45 A Brandenburg hadosztály. NSZK háborús film 0.25 Hírek 0.35 FBI 1.25 Randevú Triesztben. III. rész 3.05 Élve vagy holtan 3.30 A patkánykirály 5.35 A kék cseppek titka. Almaklub

RTL

6.00 Halló, Európa 9.20 Izgalmas románc (amerikai film) 11.00 Telebutik 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály. Dolly bárja 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 A vadrózsa. Teleregény 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 Buck James. Az otthon túl közel 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi. A kémrobot 18.45 Híradó 19.20 Jump Street 21. Karácsony Saigonban. 20.15 A rablók örökké csak lövöldöznek 21.50 Hírek 22.00 A sziget (amerikai horrorfilm) 23.55 Ezt az embert meg kell ölni! (francia—spanyol krimi) 1.15 Jump Street 21.

SZÍNHÁZAK

Operaház: Bohémélet (6), Erkel Színház: A varázsfuvola (6), Nemzeti Színház: A vihar (7), Várszínház: Vőlegény (7), Katona József Színház: A mizantróp (7), Madách Színház: József (7, nyilv. főpróba), Stúdió: A nyílt tengeren (fél 8), Madách Kamara: Roncsderby (7), Vígszínház: A padlás (7), Pesti Színház: Edith és Marlene (7), József Attila Színház: Eszményi gyilkos (7), Thália Stúdió: Eltartási szerződés (fél 8), Radnóti Színház: Nóra (7), Játékszín: A néma levente (du. fél 3), Fővárosi Operettszínház: A nagymama (7), Vidám Színpad: Vegyes páros (7), Mikroszkóp Színpad: Kiló a lóláb (fél 8), Ódry Színpad: Tribádok éjszakája (du. 3), A vita (7), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét (du. 3), Állami Bábszínház — Jókai tér: Toldi (de. 10), Andrássy út: Misi mókus vándorúton (de. 10), Zeneakadémia: Magyar Állami Hangversenyzenekar (fél 8, Karácsonyi bérl. 2.).

Ma este az Operaházban — megbetegedések miatt — a Bohémélet kerül előadásra, 6 órai kezdettel. A megváltott jegyek érvényesek, vagy kezdésig visszaválthatók az Operaház jegypénztárában.

Fehérvári úti központjába a VERTESZ felvesz,

elektronikai végzettségű üzemmérnököket és **mérnököket** a saját gyártású számítógépes telemechanikai rendszereinek és egyéb elektronikai berendezéseknek helyszíni üzembe helyezésére.

Saját gépkocsival rendelkezők előnyben.

Kereseti lehetőség:

végzettségtől és gyakorlattól függően évi: 150–250 E Ft bruttó.

Jelentkezni lehet:

1116 Budapest, Fehérvári út 108.
Kovács József osztályvezetőnél személyesen vagy a 161-1215-ös telefonon.

Az ORIENT VENDÉGLÁTÓ RT. 3 éves időtartamra haszonbérletbe adja a Budapest VII., Király utca 63. szám alatti „PIGALLE" BÁRT

Az üzlet alapterülete 312 m². Befogadóképessége: 100 fő.
A haszonbérleti díj évi: 4 millió Ft + 25% áfa.

A fentieken kívül a haszonbérlőt terhelik az üzemeltetési költségek.
A haszonbérletre vonatkozó pályázatokat **1991. január 20-ig** kell benyújtani az ORIENT VENDÉGLÁTÓ RT. TITKÁRSÁGÁN.

A versenytárgyalást 1991. január 25-én 9 órakor tartjuk a Budapest VII., Nagydiófa u. 8.
I. emeleti tanácstermében.

A versenytárgyaláson részt venni szándékozóknak 20 000 Ft bánatpénzt kell a versenytárgyalás előtt a házipénztárba befizetni, melyet – az üzletet elnyert pályázó kivételével – a tárgyalást követően visszafizetünk.

Az üzletet elnyert pályázónak a szerződés aláírása előtt a költségekkel növelt 2 havi haszonbérleti díjat + áfát-t kaucióként letétbe kell helyezni.

A részletes információt a 121-2480 telefonszámon adjuk meg az érdeklődőknek.

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK RT.

Mi nem a szót szaporítjuk

Kamatemelés

Betétek

A betét neve:	Évi bruttó kamat (%)	Évi nettó kamat (%)
Könyves betétek		
1. Kamatozó betétek		
– látra szóló	12	12
– 1 évre lekötött*	27,5	22
– 2 évre lekötött*	27,5	22
– 3 évre lekötött*	28,75	23
2. Takaréklevél betétek* (1 év után)	30	24
3. Nyereménybetétek		
– gépkocsinyeremény	14	11,2
– lakásnyeremény	14	11,2
Számlabetétek		
1. Átutalási	17	17
2. Lakáscélú betétek* (lakáscélú felhaszn. esetén)**		
– 5 éven túl	29	29
– 1 éven túl, de 5 éven belül	23	23
3. Nyugdíj-előtakarékossági betét*		
– életbiztosítással 1 év után	30	24
– életbiztosítás nélkül 1 év után)	30	24
– életbizt. nélkül 10 év után	30+1	24+1
Egyéb betétek		
1. Gépkocsi betétek		
– 1 éven belül	8,5	8,5
– 1 éven túl	12	12
– 2 éven túl	17	17
2. KST-betétek	15	15
3. Tízen Túliak Takarékbetétje	18	18
4. Iskolai Takarékbélyeg	15	15
5. Gyámhatósági betétek	25	25

* A lejárati idő előtt felvett összegek után a kamat nettó évi 6 %
** Nem lakáscélú felhasználás esetén a 20 %-os kamatadóval csökkentett kamatot térítjük

BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁS AZ OTP-FIÓKOKBAN.

OTP BANK